PHILIP PULLMAN

„Philip Pullman își încheie acum extraordinarul tur de forță prin lumile universului… O nouă mărturie a fanteziei lui debordante."
William Waldegrave, *The Daily Telegraph*

Ocheanul de chihlimbar

Ultimul volum al trilogiei
MATERIILE ÎNTUNECATE

HUMANITAS

Philip Pullman

Ocheanul de chihlimbar

Ultimul volum al trilogiei
MATERIILE ÎNTUNECATE

Traducere din engleză de Dana-Ligia Ilin

Philip Pullman s-a născut în Norwich, la 19 octombrie 1946. Cea mai mare parte a vieţii şi-a petrecut-o călătorind de la un capăt la celălalt al lumii, pentru că tatăl său lucra în Royal Air Force. Copilăria şi-a petrecut-o în Australia. De la 11 ani s-a întors în Marea Britanie. A urmat colegiul Exeter, Oxford, unde după câţiva ani revine ca profesor, la Westminster. Nu va părăsi Oxfordul decât pentru a-l regăsi altfel, scriind despre el.

Pentru trilogia *Materiile întunecate* şi pentru cărţile sale adresate copiilor, Philip Pullman a obţinut: Carnegie Medal Award, în 1996; Guardian Children's Fiction Award şi British Book Award; Whitebread Book of the Year, 2001, premiu acordat prima dată unei cărţi pentru copii, pentru ultimul volum al trilogiei; Reading Award şi International Reading Association Children's Book Award, în 1998; Premiul Autorul Anului în 2002 la Premiile Nibbies; Eleanor Farjeon Award, în 2002.

Cuprins

O, puterea i-o rosteşte, o, mărirea tu i-o cântă,
Cerul îl adăposteşte şi lumina-l înveşmântă,
Carele turbării sale norii aprigi îi adună,
Şi e neagră a sa cale de pe aripi de furtună.

Robert Grant, *Hymns Ancient and Modern*

O, voi, stelelor,
nu coboară din voi pătimaşa-ncântare pe care iubitul
o aprinde pe chipul cel drag? Şi lăuntrica iluminare,
pătrunzând chipul ei pur, nu este un har de la neprihănitele astre?

Rainer Maria Rilke, *A treia Elegie duineză*

Aburi subţiri se-nalţă din îndeletnicirile celor vii.
Noaptea-i rece şi diafană şi plină de îngeri
Care-i zdrobesc pe trăitori. Atelierele-s toate luminate,
Clopoţelul nu-l aude nimeni.
Împreună suntem, în sfârşit, cu toate că tare răzleţi.

John Ashbery, *The Ecclesiast.*
Din *River and Mountains*

1. *Adormita cea vrăjită*

… În vreme ce fiarele, din peşteri venind, au văzut fecioara dormind…

William Blake

Într-o vale umbrită de rododendroni, aproape de locul în care începeau nămeţii, unde gâlgâia un torent lăptos de zăpadă topită şi unde turturele şi cânepari zburau printre pinii uriaşi, era o grotă pe jumătate ascunsă de stânca de deasupra şi de frunzele ţepene, grele, care se îngrămădeau mai jos.

Pădurea vuia de sunete: torentul dintre stânci, vântul printre acele crengilor de pin, ţârâitul insectelor şi ţipetele micilor mamifere de prin copaci, precum şi ciripitul păsărilor; şi, din când în când, o rafală de vânt făcea câte o ramură de cedru sau de pin să se lovească de alta, gemând ca un violoncel.

Era un loc cu soare puternic, o lumină mereu pestriţă; lănci de strălucire auriu-gălbuie ca lămâia ţâşneau către pământ printre dâre şi pete de umbră de un verde cafeniu; şi lumina nu era niciodată încremenită, niciodată aceeaşi, ceaţa plutind adesea peste vârfurile copacilor, filtrând lumina soarelui până la o licărire sidefie şi acoperind fiecare con de pin cu o peliculă de apă ce sclipea atunci când se ridica ceaţa. Uneori umezeala din nori se aduna în picături minuscule, jumătate ceaţă, jumătate ploaie, care mai mult pluteau în jos decât cădeau, răpăind în surdină printre milioanele de ace.

Pe malul torentului era o cărăruie îngustă care ducea de la un sat – ceva mai mult decât o îngrămădire de colibe păstoreşti aflat la poalele văii, până la un altar pe jumătate părăginit, aşezat aproape de vârful gheţarului, un loc unde flamuri de mătase ponosite fâlfâiau în vântul neostoit din munţii cei înalţi şi unde sătenii aduceau ca ofrandă prăjiturele de orz sau frunze uscate de ceai. Un efect ciudat al luminii, şi gheaţa, şi aburii învăluiau mereu în curcubeie capătul văii.

Grota se afla ceva mai sus de cărăruie. Cu mulţi ani înainte, acolo sălăşluise un sfânt, în meditaţie, post şi rugăciuni, şi în amintirea lui locul era venerat. Avea cam zece metri adâncime, şi solul era uscat: bârlogul ideal pentru un urs sau un lup, numai că singurele fiinţe care vieţuiau acolo de ani de zile erau păsările şi liliecii.

Însă forma ghemuită la gura grotei, cu ochii negri scăpărând încolo şi încoace şi cu urechile ciulite, nu era nici pasăre, nici

liliac. Soarele îi scălda îmbelşugat blana aurie lucioasă, iar mâinile-i de maimuţă răsuceau pe toate părţile un con de pin de pe care smulgea solzii cu degetele-i ascuţite şi scormonea după seminţele dulci.

În spatele ei, chiar în punctul în care băteau razele soarelui, doamna Coulter încălzea apă într-o crăticioară aşezată pe o sobă cu petrol. Daimonul ei a murmurat un avertisment, şi doamna Coulter a ridicat privirea.

Pe cărăruia din pădure venea o fetiţă din sat. Doamna Coulter ştia cine este: de câteva zile, Ama îi aducea de-ale gurii. De cum a ajuns în acel loc, doamna Coulter a dat de ştire că este o femeie sfântă, care se îndeletniceşte cu meditaţia şi rugăciunile, şi că a făcut legământ să nu vorbească niciodată cu un bărbat. Ama era singura căreia-i îngăduise s-o viziteze.

Însă de această dată fata nu era singură. O însoţea tatăl său şi, în vreme ce Ama s-a căţărat spre peşteră, el a aşteptat un pic mai departe.

Ama a ajuns la intrarea în grotă şi a făcut o plecăciune.

— Tata vă transmite urările lui, a spus.

— Fii bine-venită, copilă, a răspuns doamna Coulter.

Fata ducea o boccea dintr-o pânză de bumbac spălăcită, pe care a lăsat-o la picioarele doamnei Coulter. Apoi i-a întins un bucheţel de flori, vreo zece anemone legate cu aţă, şi a început să vorbească iute, agitat. Doamna Coulter înţelegea întru câtva limba acestor munteni, dar nu era bine ca ei să ştie cât de mult. Aşa că a zâmbit şi i-a făcut semn fetei să tacă şi să se uite la cei doi daimoni ai lor. Maimuţoiul auriu întinsese mânuţa-i neagră, iar daimonul-fluture al Amei zburătăcea din ce în ce mai aproape, până ce a poposit pe arătătorul lui ca un vreasc.

Maimuţoiul l-a apropiat uşurel de ureche, şi doamna Coulter a simţit strecurându-i-se în minte un firişor de înţelegere, limpezind vorbele fetei. Sătenii erau fericiţi că o sfântă ca ea şi-a aflat sălaş în grotă, dar se zvonea că are cu ea un însoţitor care, într-un fel, era primejdios şi puternic.

Asta-i speria pe săteni. Oare cealaltă făptură era stăpânul, sau sluga doamnei Coulter? Era vătămătoare? Şi, înainte de toate, de ce veniseră acolo? Aveau să stea mult? Ama a transmis aceste întrebări cu mare teamă.

În vreme ce înţelegerea daimonului îi pătrundea în minte, doamnei Coulter i-a trecut prin cap un răspuns original. Putea

să spună adevărul. Nu în întregime, fireşte, dar o parte din el, da. Ideea a făcut-o să chicotească, însă n-a lăsat să i se simtă nimic în voce, spunând:

— Da, mai este cineva cu mine. Dar n-aveţi de ce să vă temeţi. E fiica mea, şi a căzut sub o vrajă care a adormit-o. Am venit aici ca să ne ascundem de farmazonul care a vrăjit-o, să încerc s-o vindec şi s-o feresc de alte rele. Vino să o vezi, dacă vrei.

Pe Ama o mai liniştise vocea blândă a doamnei Coulter, dar încă se temea; iar vorbele despre farmazoni şi vrăji o înfricoşau şi mai mult. Însă maimuţoiul auriu îi ţinea daimonul cu mare gingăşie, şi-n plus era curioasă, aşa că a urmat-o pe doamna Coulter în grotă.

Pe cărăruie, mai jos, tatăl fetei a înaintat puţin, şi daimonul lui în formă de cioară a dat din aripi de două-trei ori, dar a rămas pe loc.

Doamna Coulter a aprins o lumânare, căci se întuneca văzând cu ochi, şi a dus-o pe Ama până-n fundul peşterii. Ochii fetiţei, larg deschişi, licăreau în întuneric, iar mâinile i se mişcau de zor, degetul mare de la o mână peste arătătorul celeilalte, şi înapoi, ca să ţină departe primejdia, ameţind spiritele rele.

— Vezi? a spus doamna Coulter. Nu poate face nici un rău. Nu aveţi de ce să vă temeţi.

Ama s-a uitat la făptura din sacul de dormit. Era o fată mai mare decât ea cu vreo trei-patru ani, cu părul de o culoare cum Ama nu mai văzuse – auriu-roşcat, ca o coamă de leu. Avea buzele strânse şi dormea adânc, nu încăpea nici o îndoială, pentru că daimonul îi stătea încovrigat pe gât, nemişcat. Arăta ca o mangustă, dar auriu-roşiatică şi mai mică. Maimuţoiul auriu netezea drăgăstos blana de pe creştetul daimonului adormit şi, pe când Ama o privea, făptura ca o mangustă a tresărit prin somn, tulburată, şi a scos un scâncet răguşit. Daimonul Amei, care luase chip de şoarece, s-a lipit de gâtul fetei, aruncând ocheade sfioase printre şuviţele ei de păr.

— Aşadar, îi poţi spune tatălui tău ce ai văzut, a continuat doamna Coulter. Nu-i nici un spirit rău. Doar fiica mea, în somnul cel vrăjit, iar eu o îngrijesc. Dar te rog, Ama, spune-i tatălui tău că acest lucru trebuie să rămână o taină. Nimeni în afară de voi doi nu trebuie să ştie că Lyra este aici. Dacă

farmazonul ar afla unde e, ar veni după ea şi ar distruge-o, şi pe mine, şi tot ce e împrejur. Aşa că, tăcere! Spune-i tatălui tău, dar nimănui altcuiva.

A îngenuncheat lângă Lyra şi i-a dat uşor deoparte părul umed de pe faţa adormită, după care s-a aplecat şi şi-a sărutat fiica pe obraz. Apoi şi-a ridicat ochii plini de tristeţe şi de iubire; i-a zâmbit Amei cu atâta milă, încât fetiţa a simţit cum i se umplu ochii de lacrimi.

Doamna Coulter a ţinut-o pe Ama de mână până la ieşirea din grotă, şi acolo l-a văzut pe tatăl fetei privindu-le de jos, îngrijorat. Femeia şi-a împreunat mâinile şi s-a înclinat către el, iar acesta i-a răspuns, uşurat, în vreme ce fata lui, după ce s-a înclinat şi ea către doamna Coulter şi către adormita cea vrăjită, s-a răsucit şi a luat-o la goană în jos, în amurgul care tocmai se lăsa. Tatăl şi fiica s-au mai înclinat o dată spre grotă, după care au pornit mai departe, topindu-se în întunericul de sub rododendronii cu frunziş bogat.

Doamna Coulter s-a întors la apa de pe sobă, care aproape că dăduse-n clocot.

Lăsându-se pe vine, a fărâmiţat în ea nişte frunze uscate, luând de două ori dintr-un săculeţ, o dată din altul, şi a adăugat trei picături dintr-un ulei de un galben stins. A amestecat bine totul, numărând în gând până ce au trecut cinci minute. Apoi a luat crăticioara de pe sobă şi s-a aşezat, aşteptând să se răcească lichidul.

În jurul ei se afla o parte din echipamentul din tabăra de pe malul lacului albastru, unde murise Sir Charles Latrom: un sac de dormit, un rucsac cu schimburi, cele trebuincioase pentru spălat şi altele. Mai era o cutie din pânză de cort, cu ramă solidă din lemn, căptuşită cu capoc, cu diverse instrumente; şi un pistol, în tocul lui.

Fiertura s-a răcorit iute în aerul rarefiat, şi de îndată ce a ajuns la temperatura corpului a turnat-o într-o cană de metal cu cioc şi a dus-o în fundul grotei. Daimonul-maimuţă a aruncat conul de pin şi a însoţit-o.

Doamna Coulter a pus cu grijă cana pe o piatră de jos şi a îngenuncheat lângă Lyra, care dormea în continuare.

Maimuţoiul auriu s-a ghemuit de cealaltă parte, gata să-l înşface pe Pantalaimon îndată ce se trezea.

Părul Lyrei era umed şi ochii i se zbăteau sub pleoapele

închise. Începea să se mişte: când s-a aplecat să o sărute, doamna Coulter i-a simţit pâlpâirea genelor şi şi-a dat seama că nu mai era mult până ce fata avea se trezească de-a binelea.

Şi-a strecurat o mână sub capul Lyrei, iar cu cealaltă i-a dat la o parte de pe frunte şuviţele umede. Buzele Lyrei s-au întredeschis, şi a gemut uşor; Pantalaimon s-a lipit şi mai tare de pieptul ei. Ochii maimuţoiului auriu nu se dezlipeau de la daimonul Lyrei, iar degetuţele lui negre se agitau pe lângă sacul de dormit.

La o privire pe care i-a aruncat-o doamna Coulter, a dat drumul sacului şi s-a îndepărtat cu un lat de palmă. Femeia şi-a ridicat cu blândeţe fiica, până ce umerii nu-i mai atingeau podeaua, iar capul i se lăsase pe spate, şi apoi Lyra şi-a ţinut respiraţia, cu ochii întredeschişi şi pleoapele grele zbătându-i-se.

— Roger, a murmurat ea. Roger… unde eşti? Nu văd…

— Şşt, a şoptit mama ei, taci, scumpa mea, bea asta.

Ducând ciocul cănii către buzele fetei, a înclinat vasul până ce un strop i le-a umezit. Limba Lyrei a simţit şi s-a mişcat, lingând buzele, şi atunci doamna Coulter a lăsat să-i picure în gură încă un strop de lichid, cu mare băgare de seamă, turnând mai departe, înghiţitură după înghiţitură.

A durat câteva minute, dar în cele din urmă cana s-a golit şi doamna Coulter şi-a culcat fiica la loc. De îndată ce capul Lyrei a ajuns jos, Pantalaimon i s-a aşezat iarăşi în jurul gâtului. Blana lui auriu-roşiatică era la fel de umedă ca părul fetei. Dormeau adânc din nou.

Maimuţoiul auriu şi-a dibuit cu uşurinţă calea spre gura peşterii şi s-a aşezat la loc acolo, veghind cărăruia.

Doamna Coulter a înmuiat o cârpă moale într-un lighean cu apă rece şi a şters faţa Lyrei, apoi a desfăcut sacul de dormit şi i-a spălat braţele şi gâtul şi umerii, căci fetei îi era cald. Apoi mama ei a luat un pieptene şi i-a descâlcit cu grijă părul, dându-l la o parte de pe frunte şi făcându-i o cărare dreaptă.

A lăsat sacul de dormit desfăcut, ca fata să se poartă răcori, şi a deschis bocceaua adusă de Ama: câteva bucăţi de pâine turtită, un snop de frunze de ceai presate, nişte orez lipicios învelit într-o frunză mare. Venise vremea să facă focul. Frigul din munţi era aprig noaptea. Cu gesturi cumpănite, a răzuit nişte lemn, a potrivit talaşul, şi a aprins un chibrit. Tocmai

sesizase un alt motiv de îngrijorare: chibriturile erau pe terminate, ca şi petrolul pentru sobă; de acum încolo trebuia să ţină focul aprins zi şi noapte.

Daimonul ei era nemulţumit. Nu-i plăcea ce făcea ea aici, în grotă, dar când a încercat să-şi arate îngrijorarea femeia l-a alungat. El i-a întors spatele, şi dispreţul i se citea în fiecare arcuire a trupului, azvârlind în beznă solzii conului de pin. Ea nu l-a băgat în seamă, ci şi-a văzut mai departe, calmă şi îndemânatică, de aprinsul focului şi a pus la încălzit apă pentru ceai.

Totuşi, neîncrederea daimonului o întrista şi, în vreme ce mărunţea în apă snopul de frunze de ceai cenuşiu-închis, se întreba oare ce naibii face şi dacă nu cumva şi-a pierdut minţile, şi tot aşa, şi oare ce-o să fie când o să afle Biserica. Maimuţoiul auriu avea dreptate. Nu o ascundea doar pe Lyra: se ascundea şi ea.

Din întuneric s-a ivit băieţelul, plin de nădejde şi de spaimă, şoptind iarăşi şi iarăşi:

— Lyra… Lyra… Lyra…

În spatele lui erau alte făpturi, chiar mai umbrite decât el, şi mai tăcute. Păreau să fie din aceeaşi tovărăşie şi acelaşi soi, dar nu aveau chipuri care să poată fi văzute şi nici grai; şi vocea lui nu era mai mult decât o şoaptă, iar faţa îi era umbrită şi estompată, ca un lucru pe jumătate uitat.

— Lyra… Lyra…

Unde erau?

Pe o câmpie largă, unde nu strălucea nici o lumină din cerul ca smoala şi unde ceaţa învăluia orizontul din toate părţile. Pământul era golaş, bătucit de apăsarea milioanelor de tălpi, cu toate că acele picioare erau mai uşoare ca o pană; aşa că timpul trebuie să fi fost cel care îl bătucise, deşi timpul încremenise în locurile acelea; aşa că trebuie să fi fost mersul lucrurilor. Acesta era capătul tuturor locurilor şi ultima dintre lumi.

— Lyra…

De ce erau acolo?

Erau prizonieri. Cineva săvârşise o fărădelege, cu toate că nimeni nu ştia despre ce era vorba, sau cine o săvârşise, sau ce autoritate o judecase.

De ce o tot striga băieţelul pe Lyra?

Nădejde.

Cine erau ei?

Stafii.

Şi Lyra nu le putea atinge, oricât s-ar fi străduit. Mâinile ei nedumerite se mişcau încolo şi încoace, însă băieţelul stătea acolo, implorând.

— Roger, a şoptit ea, o, Roger, unde eşti? Ce loc e acesta?

— Este lumea morţilor, Lyra... nu ştiu ce să fac... nu ştiu dacă-s aici pe vecie şi nu ştiu dacă am făcut ceva rău, sau ce se-ntâmplă, că doar am încercat să fiu cuminte, dar urăsc locul ăsta, mi-e frică de el, îl urăsc...

Iar Lyra a spus:

— O să

2. *Balthamos şi Baruch*

Atunci un duh a trecut prin faţa mea; tot părul mi s-a zbârlit de groază.

Cartea lui Iov

— Tăceţi, a zis Will. Tăceţi odată. Daţi-mi pace.

Era imediat după ce Lyra fusese răpită, chiar după ce Will coborâse de pe creasta muntelui, chiar după ce vrăjitoarea îi omorâse tatăl. Will a aprins mica lanternă de cositor pe care o luase din traista tatălui său, cu chibriturile uscate pe care le găsise tot acolo, şi s-a ghemuit la adăpostul stâncii ca să desfacă rucsacul Lyrei.

A pipăit înăuntru cu mâna teafără şi a dat de aletiometrul greu, învelit în catifea. Acesta a sclipit în lumina lanternei, iar Will li l-a arătat celor două siluete care-i stăteau alături, siluetele ce-şi ziceau îngeri.

— Puteţi să-l citiţi? a întrebat.

— Nu, a spus o voce. Vino cu noi. Trebuie să vii. Vino acum la Lordul Asriel.

— Cine v-a pus să-l urmăriţi pe tata? Aţi susţinut că nu ştie că-l urmăriţi. Dar ştia, a spus Will întărâtat. Mi-a zis să mă aştept la venirea voastră. Ştia mai mult decât aţi crezut. Cine v-a trimis?

— Nimeni nu ne-a trimis. Doar noi înşine, s-a auzit vocea. Vrem să-l slujim pe Lordul Asriel. Şi bărbatul acela mort, ce voia el să faci cu pumnalul?

Will a şovăit.

— A spus că ar trebui să-l duc la Lordul Asriel.

— Atunci vino cu noi.

— Nu. Până n-o găsesc pe Lyra, nu.

A împăturit catifeaua peste aletiometru şi l-a pus în rucsac. A închis bine rucsacul, s-a învelit cu mantia cea grea a tatălui său, ca să se apere de ploaie, şi s-a lăsat pe vine, privind fix către cele două umbre.

— Spuneţi adevărul? a întrebat.

— Da.

— Şi sunteţi mai tari, ori mai slabi decât oamenii?

— Mai slabi. Voi aveţi trup adevărat, noi nu. Şi totuşi, trebuie să vii cu noi.

— Nu. Dacă sunt mai tare, trebuie să mă ascultaţi. Şi-n plus, eu am pumnalul. Aşadar, vă poruncesc: ajutaţi-mă să o găsesc

pe Lyra. Nu-mi pasă cât durează, mai întâi o găsesc pe ea şi pe urmă mă duc la Lordul Asriel.

Cele două siluete au tăcut câteva secunde. Apoi s-au îndepărtat ca să vorbească între ele, cu toate că Will oricum nu auzea nimic.

În cele din urmă s-au apropiat iarăşi, şi el a auzit:

— Aşa să fie. Faci o greşeală, dar n-avem de ales. O să te ajutăm s-o găseşti pe copila asta.

Will a încercat să străpungă bezna cu privirea, ca să-i vadă mai bine, dar ploaia îi bătea în ochi.

— Veniţi mai aproape, să vă văd, a zis.

S-au apropiat, dar păreau să devină şi mai întunecaţi.

— O să vă văd mai bine la lumina zilei?

— Nu, mai rău. Nu suntem îngeri de rang înalt.

— Păi, dacă eu nu vă pot vedea, nici alţii n-or să poată, aşa că rămâneţi ascunşi. Mergeţi şi vedeţi dacă izbutiţi să aflaţi unde s-a dus Lyra. N-are cum să fie prea departe. Era o femeie cu ea, femeia a luat-o. Mergeţi şi căutaţi, şi întoarceţi-vă să-mi spuneţi ce-aţi văzut.

Îngerii s-au înălţat în văzduhul răscolit de furtună şi au dispărut. Will a simţit cum se lasă peste el o imensă povară mohorâtă; puterile îi fuseseră puţine înaintea luptei cu tatăl său, iar acum era aproape vlăguit. Nu mai dorea decât să închidă ochii, care-i erau grei şi-l usturau de atâta plâns.

Şi-a tras mantia peste cap, a strâns la piept rucsacul şi a adormit pe dată.

— Nicăieri, a zis o voce.

Will a auzit-o prin somnul adânc şi s-a luptat să se trezească. În cele din urmă – a durat aproape un minut, căci era cu totul pe altă lume –, a izbutit să deschidă ochii către dimineaţa strălucitoare care i se ivise.

— Unde sunteţi? a întrebat.

— Lângă tine, a spus îngerul. Pe partea asta.

Soarele răsărise de curând, iar stâncile, cu lichenii şi muşchii de pe ele, apăruseră, curate şi strălucitoare, în lumina dimineţii, dar nu vedea nicăieri vreo siluetă.

— Ţi-am zis că vom fi mai greu de văzut la lumina zilei, a continuat vocea. Ne vei vedea cel mai bine în penumbră, în amurg sau în zori; aproape la fel de bine în întuneric; cel mai

greu în lumina soarelui. Împreună cu tovarăşul meu am căutat către poalele muntelui şi n-am găsit nici femeia, nici copila. Dar este un lac cu apă albastră lângă care probabil şi-au făcut tabăra. E un bărbat mort acolo, şi mai e o vrăjitoare mâncată de un Spectru.

— Un bărbat mort? Cum arată?

— Părea de vreo şaizeci de ani. Dolofan şi cu pielea netedă. Păr gri-argintiu. Îmbrăcat cu haine scumpe, şi în jurul lui se simţea un parfum greu.

— Sir Charles, a zis Will. El este. Probabil că doamna Coulter l-a omorât. Păi, în sfârşit un lucru bun.

— Ea a lăsat urme. Tovarăşul meu s-a luat după ele şi o să se întoarcă imediat ce află unde s-a dus. Eu o să stau cu tine.

Will s-a ridicat şi a privit în jur. Furtuna limpezise aerul, şi dimineaţa era răcoroasă şi curată, ceea ce făcea ca peisajul din jur să fie şi mai tulburător; căci în apropiere zăceau trupurile câtorva dintre vrăjitoarele care îi însoţiseră pe el şi pe Lyra la întâlnirea cu tatăl lui. Deja un corb stârvar cu ciocul fioros trăgea de faţa uneia dintre ele, iar Will zărea o pasăre mai mare rotindu-se pe cer, ca şi cum şi-ar fi ales ospăţul cel mai îmbelşugat.

Will s-a uitat pe rând la cadavre, dar nici unul dintre ele nu era al Serafinei Pekkala, regina clanului de vrăjitoare, prietena bună a Lyrei. Apoi şi-a amintit: nu plecase ea brusc cu altă treabă puţin înainte de lăsarea serii?

Aşa că poate că era încă în viaţă. Gândul l-a îmbărbătat, şi a scrutat orizontul în căutarea ei, dar n-a văzut decât văzduh albastru şi stânci ascuţite oriunde privea.

— Unde eşti? l-a întrebat pe înger.

— Lângă tine, a venit răspunsul. Ca întotdeauna.

Will s-a uitat în stânga, de unde venea vocea, însă n-a văzut nimic.

— Aşadar, nimeni nu te poate vedea. Dar te poate auzi cineva la fel de bine ca mine?

— Nu dacă şoptesc, a zis îngerul cu asprime.

— Cum te cheamă? Aveţi nume?

— Da, avem. Numele meu e Balthamos. Tovarăşul meu e Baruch.

Will a chibzuit ce să facă. Atunci când alegi o cale dintre mai multe, toate căile pe care nu le-ai ales se sting ca nişte

lumânări, de parcă n-ar fi existat niciodată. În acel moment toate opţiunile lui Will existau deodată. Dar a le păstra pe toate vii însemna să nu facă nimic. Trebuia, până la urmă, să aleagă.

— O să coborâm din nou de pe munte, a spus. Mergem la lac. S-ar putea să fie pe-acolo ceva ce mi-ar putea fi de folos. Şi, oricum, mi s-a făcut sete. Pornesc pe calea pe care mi-o închipui eu, iar tu mă poţi îndruma dacă greşesc.

De-abia după ce trecuseră deja câteva minute bune de când cobora coasta stâncoasă, pe care nu se vedea nici o cărare, Will şi-a dat seama că nu-l mai doare mâna. De fapt, nici nu se gândise la rană de când se trezise.

S-a oprit şi s-a uitat la cârpa aspră pe care i-o înfăşurase tatăl lui pe mână după înfruntarea lor. Era plină de unsoarea cu care îl oblojise el, dar nu se vedea nici un strop de sânge; şi, cum sângerase fără oprire de când îşi pierduse degetele, lucrul ăsta era atât de bine-venit, încât a simţit cum îi tresaltă inima de bucurie.

Şi-a mişcat un pic degetele. Într-adevăr, rănile îl dureau încă, dar era altfel: nu era durerea aceea profundă, ucigătoare, ca deunăzi, ci o senzaţie mai surdă, mai potolită. Părea că se vindecă. Tatăl său făcuse asta. Magia vrăjitoarelor dăduse greş, dar tatăl său l-a vindecat.

A continuat să coboare, înviorat.

Abia după trei ceasuri şi mai multe îndrumări a ajuns la micul lac albastru. Până acolo, simţise că moare de sete, iar de la soarele arzător mantia era grea şi fierbinte; însă când a dat-o jos a simţit lipsa acoperământului, căci i se părea că-i iau foc gâtul şi braţele goale. A lepădat mantia şi rucsacul şi a alergat, pe ultimii metri, până la apă, s-a prăvălit pe burtă şi a înghiţit cu lăcomie apa rece ca gheaţa. Era aşa de rece, că l-au durut dinţii şi capul.

După ce şi-a potolit setea, s-a aşezat şi s-a uitat în jur. Cu o zi în urmă nu fusese în stare să observe nimic, dar acum a văzut mai limpede culoarea intensă a apei şi a auzit zgomotele stridente ale insectelor dimprejur.

— Balthamos?

— Tot aici.

— Unde e bărbatul mort?

— Dincolo de stânca înaltă din dreapta ta.

— Sunt Spectre pe aici?

— Nu, nici unul.

Will şi-a luat rucsacul şi mantia şi a pornit pe malul lacului în sus, către stânca de care vorbea Balthamos.

Dincolo de ea fusese încropită o tabără, cu cinci-şase corturi şi resturile focurilor pe care gătiseră. Will a coborât cu grijă, gândindu-se că poate mai rămăsese cineva în viaţă, ascuns pe-acolo.

Dar era o linişte adâncă, iar zumzetele insectelor păreau s-o tulbure doar la suprafaţă. Corturile erau nemişcate şi apa liniştită: încă se îndepărtau alene undele din locul în care băuse el. O verde licărire de mişcare aproape de piciorul lui l-a speriat un pic, dar nu era decât o şopârlă mititică.

Corturile erau făcute din material de camuflaj, care le scotea şi mai mult în evidenţă printre stâncile de un roşu stins. S-a uitat în primul: gol. La fel al doilea, dar în al treilea a găsit ceva de preţ: o gamelă de cositor şi o cutie de chibrituri. Mai era şi o fâşie dintr-o materie întunecată, lungă şi groasă cât antebraţul lui. La început a crezut că e piele, dar în soare şi-a dat seama că e carne uscată.

Păi, la urma urmei, avea un pumnal. Aşa că a tăiat o felie subţire, care s-a dovedit a fi greu de mestecat şi un pic prea sărată, dar tare gustoasă. A pus carnea şi cutia de chibrituri împreună cu gamela în rucsac şi s-a dus să caute şi-n celelalte corturi, dar erau goale.

L-a lăsat la urmă pe cel mai mare.

— Acolo e bărbatul mort? a zis el în aer.

— Da, a răspuns Balthamos. A fost otrăvit.

Will a înconjurat cu băgare de seamă cortul până la intrare, care dădea spre lac. Lângă un scaun de pânză răsturnat era prăvălit trupul bărbatului cunoscut în lumea lui Will drept Sir Charles Latrom, iar în lumea Lyrei drept Lordul Boreal, cel care îi furase fetei aletiometrul, furt care, la rândul lui, l-a dus pe Will la pumnalul diafan. Sir Charles fusese alunecos, necinstit şi puternic, şi acum era mort. Faţa îi era schimonosită rău, şi Will nu voia să se uite, dar aruncând o privire în cort a văzut multe lucruri bune de furat, aşa că a păşit peste leş ca să cerceteze mai bine.

Tatăl lui, soldatul, exploratorul, ar fi ştiut exact ce să ia. Will trebuia să ghicească. A luat o mică lupă aflată într-o cutie de oţel, pentru că o putea folosi ca să aprindă focul, economisind

chibriturile; un mosor de aţă tare; un bidon metalic pentru apă, mult mai uşor decât plosca din piele de capră pe care o căra el, şi o cănită de cositor; un binoclu mic; un fişic de monede de aur, lung cât degetul mare, învelit în hârtie; o trusă de prim-ajutor; pastile pentru primenirea apei; un pachet de cafea; trei pachete cu fructe uscate şi presate; o pungă cu biscuiţi de ovăz; şase batoane de Kendal Mint Cake; un pachet de cârlige de pescuit şi fir de nailon; în sfârşit, o agendă şi câteva creioane, plus o lanternă mică.

Le-a vârât pe toate în rucsac, a mai tăiat o felie de carne, a umplut bidonul cu apă din lac şi i-a spus lui Balthamos:

— Crezi că mi-ar mai trebui şi altceva?

— Nu ţi-ar strica niţică minte, a fost răspunsul. Ceva care să te facă să recunoşti înţelepciunea şi să te îndemne să o respecţi şi să o asculţi.

— Tu eşti înţelept?

— Mult mai mult decât tine.

— Păi, nu s-ar spune. Eşti bărbat? Vocea ta pare de bărbat.

— Baruch era bărbat. Eu n-am fost. Acum el e înger.

— Deci…

Will s-a oprit din ce făcea, adică aranjatul în rucsac, punând lucrurile grele la fund, şi a încercat să-l vadă pe înger. Nu se vedea nimic.

— Deci, el a fost bărbat, a continuat. Şi apoi… Oamenii se fac îngeri când mor? Asta se întâmplă?

— Nu totdeauna. Nu în marea majoritate a cazurilor… Foarte rar.

— Atunci, când a fost el viu?

— Acum vreo patru mii de ani. Eu sunt mult mai bătrân.

— Şi a trăit în lumea mea? Sau a Lyrei? Sau în aceasta?

— În a ta. Dar sunt nenumărate lumi. Ştii asta.

— Dar cum ajung oamenii îngeri?

— Ce rost are speculaţia asta metafizică?

— Vreau doar să ştiu.

— Mai bine vezi-ţi de treburile tale. Ai dat iama prin bunurile mortului, ai toate jucăriile care să te ţină în viaţă; acum putem merge mai departe?

— Când o să ştiu în ce parte s-o iau.

— În orice parte am lua-o, Baruch o să ne găsească.

— Atunci o să ne găsească şi dacă stăm aici. Mai am câteva

lucruri de făcut.

Will s-a aşezat într-un loc din care nu se vedea leşul lui Sir Charles şi a mâncat trei pătrăţele de Kendal Mint Cake. Era minunată senzaţia de înviorare şi putere pe care i-o dădeau alimentele care începuseră să-i hrănească trupul. Apoi s-a uitat din nou la aletiometru. Cele treizeci şi şase de imagini mititele pictate pe fildeş erau foarte clare: nu încăpea nici o îndoială că vedea un prunc, o marionetă, un coltuc de pâine şi aşa mai departe. Însă nu-i era limpede ce însemnau acestea.

— Cum citea Lyra asta? l-a întrebat pe Balthamos.

— Se prea poate să se fi prefăcut că înţelege. Cei care folosesc aceste instrumente au învăţat mulţi ani, şi chiar şi aşa nu le pot înţelege decât cu ajutorul multor cărţi pe care le consultă.

— Ba nu se prefăcea. Îl citea cu adevărat. Mi-a spus lucruri pe care n-ar fi avut cum să le ştie altfel.

— Atunci taina e la fel de adâncă şi pentru mine, să ştii, a zis îngerul.

Privind aletiometrul, Will şi-a amintit ceva ce spusese Lyra despre citirea lui: ceva cu starea în care trebuie să intre ca s-o poată face. Asta l-a ajutat ca, la rândul lui, să mânuiască diafana lamă de argint.

Curios, a scos pumnalul şi a tăiat o ferestruică în faţa locului în care stătea. Prin ea n-a văzut decât văzduh albastru, însă jos, mult mai jos, era un peisaj cu pomi şi câmpuri: lumea lui, fără îndoială.

Prin urmare, munţii din lumea asta nu corespundeau munţilor din lumea lui. A închis fereastra, folosindu-şi mâna stângă pentru prima oară. Ce fericire să o poată folosi iarăşi!

Apoi i-a venit o idee, aşa de brusc, de parcă fusese o descărcare electrică.

Dacă există nenumărate lumi, de ce pumnalul deschide ferestre doar între lumea aceasta şi a lui?

Cu siguranţă că, de fapt, ar putea pătrunde în oricare dintre ele.

L-a ridicat din nou, lăsându-şi mintea să curgă până în vârful lamei, aşa cum îi spusese Giacomo Paradisi, până ce conştiinţa a ajuns să i se cuibărească printre atomii tăişului, iar el simţea fiece mic obstacol şi unduire din aer.

În loc să taie de cum a simţit prima mică oprire, aşa cum

făcea de obicei, a lăsat pumnalul să se mişte până la următoarea, apoi până la alta. Era ca şi cum ar fi făcut o serie de împunsături, apăsând atât de uşor, încât nici una dintre ele nu cauza vreo stricăciune.

— Ce faci? a întrebat vocea din văzduh, aducându-l cu picioarele pe pământ.

— Explorez, a zis Will. Taci şi nu-mi sta în cale. Dacă te apropii de asta o să te alegi cu o tăietură. De vreme ce nu te văd, nu te pot ocoli.

Balthamos a scos un mic sunet de nemulţumire. Will a ridicat din nou pumnalul şi a tatonat după acele mici opriri şi ezitări. Erau mult mai multe decât crezuse. Şi, dat fiind că le pipăia fără să fie nevoie să pătrundă pe dată, a descoperit că fiecare avea câte o calitate aparte: una era dură şi bine delimitată, alta – vagă, a treia era alunecoasă, a patra – sfărâmicioasă, fragilă…

Dar printre ele erau unele pe care le dibuia mai uşor decât pe altele şi, ştiind deja explicaţia, a tăiat una, ca să fie sigur: din nou lumea lui.

A închis-o la loc şi a pipăit cu vârful pumnalului după un altfel de obstacol. A dat peste unul elastic şi rezistent, şi a lăsat pumnalul să-şi croiască drum prin el.

Şi, da! Lumea pe care a văzut-o prin fereastră nu era a lui: solul era mai aproape aici şi nu se vedeau câmpuri verzi şi garduri vii, ci un deşert cu dune vălurite.

A închis-o şi a deschis alta: aerul plin de fum de deasupra unui oraş industrial, cu un şir de muncitori în lanţuri, posomorâţi, care-şi târau picioarele într-o fabrică.

A închis-o şi pe aceasta şi s-a întors în realitate. Se simţea un pic ameţit. Pentru prima dată înţelegea ceva din adevărata putere a pumnalului, şi l-a aşezat cu mare băgare de seamă pe stânca din faţa lui.

— O să stai aici toată ziua? a zis Balthamos.

— Mă gândesc. Nu poţi trece cu uşurinţă dintr-o lume în alta decât dacă solul e în acelaşi loc. Şi poate că există locuri în care aşa este, şi poate că acolo se fac o mulţime de tăieturi dintr-o parte în alta… Şi trebuie să reţii foarte bine senzaţia pe care o ai când atingi lumea ta cu vârful pumnalului, altfel n-ai cum să mai ajungi înapoi. Ai fi pierdut pe vecie.

— Într-adevăr. Dar n-am putea să…

— Şi trebuie să ştii care lume are solul în acelaşi loc, altfel n-ar avea rost s-o deschizi, a zis Will, vorbind în aceeaşi măsură cu sine şi cu îngerul. Deci, nu e aşa de uşor cum am crezut. Poate că am avut pur şi simplu noroc în Oxford şi în Cittàgazze. Dar o să...

A luat iar pumnalul. La fel ca senzaţia limpede şi evidentă pe care o avea când atingea un punct ce se deschidea în lumea lui, mai avusese un alt fel de senzaţie de mai multe ori: un soi de rezonanţă, ca atunci când loveşti o tobă grea din lemn – doar că apărea, ca toate celelalte, la cea mai mică mişcare prin aer, în gol.

Iat-o. S-a îndepărtat şi a pipăit în alt loc: era tot ea.

A tăiat şi şi-a dat seama că ghicise. Rezonanţa însemna că solul din lumea pe care a deschis-o era în acelaşi loc ca în cea de aici. S-a trezit privind o păşune bogată de munte, sub un cer acoperit de nori grei, şi o turmă de animale păscând liniştit – animale cum nu mai văzuse vreodată –, făpturi de mărimea unui bizon, cu coarne late, blană miţoasă albastră şi coamă ţeapănă pe spinare.

A păşit prin deschizătură. Animalul aflat cel mai aproape s-a uitat nestingherit, apoi s-a întors spre iarbă. Will a lăsat fereastra deschisă şi, stând pe pajiştea din cealaltă lume, a căutat cu vârful pumnalului obstacolele cunoscute şi le-a încercat.

Da, putea să-şi deschidă propria-i lume din aceasta, şi văzu că era încă mult deasupra fermelor şi gardurilor vii; şi, da, putea să găsească uşor rezonanţele solide care însemnau că a dat de Cittàgazze, lumea pe care tocmai o părăsise.

Cu o senzaţie de mare uşurare, Will s-a întors la tabăra de lângă lac, închizând în urma lui toate deschizăturile. Acum putea găsi drumul spre casă; acum n-avea cum să se mai piardă; acum se putea ascunde la nevoie şi se putea mişca în siguranţă.

Pe cât îi sporeau cunoştinţele, pe atât îi sporea şi puterea. Şi-a pus pumnalul la brâu şi a săltat rucsacul pe umăr.

— Bun, acum eşti gata? a zis vocea sarcastică.

— Da. O să-ţi explic, dacă vrei, dar nu pari prea interesat.

— O, tot ce faci este pentru mine un veşnic izvor de fascinaţie. Dar nu te sinchisi de mine. Ce-o să le spui oamenilor ăstora care vin?

Will s-a uitat în jur, uimit. În josul potecii, foarte departe, se zărea un şir de călători având cai de povară, care înaintau hotărâţi spre lac. Încă nu-l văzuseră, dar dacă rămânea pe loc aveau să-l observe curând.

Will a strâns mantia tatălui său, pe care o lăsase pe o stâncă, la soare. Cântărea mai puţin acum, că se uscase. S-a uitat împrejur: nu mai avea ce să ia.

— Hai să mergem, a zis.

Ar fi vrut să-şi lege din nou bandajul, dar asta putea să mai aştepte. A pornit-o pe malul lacului, îndepărtându-se de călători, iar îngerul l-a urmat, invizibil în văzduhul inundat de lumină.

În ziua aceea, mai târziu, au coborât din munţii pustii până la un pinten acoperit de iarbă şi de rododendroni pitici. Will tânjea după odihnă, aşa că a hotărât să mai meargă un pic şi apoi să se oprească.

Îngerul nu se făcuse auzit prea des. Din când în când Balthamos zicea: „Nu pe acolo” sau „E o cale mai uşoară la stânga”, şi el primea sfatul; dar de fapt mergea de dragul mersului şi ca să se ferească de călătorii aceia, fiindcă până când se întorcea celălalt înger cu veştile ar fi putut la fel de bine să rămână unde erau.

— Balthamos, trebuie să dau de un pârâu. E vreunul pe-aproape?

— E un izvor mai jos, pe la jumătatea pantei, a zis îngerul. Chiar deasupra copacilor ălora.

— Mulţumesc, a zis Will.

A găsit izvorul şi a băut cu lăcomie, apoi şi-a umplut bidonul. Dar n-a apucat să se întoarcă în pădurice, că din direcţia lui Balthamos s-a auzit o exclamaţie şi, când s-a întors, Will i-a văzut silueta repezindu-se de-a curmezişul pantei către… Către ce? Îngerul se vedea doar ca o străfulgerare de mişcare, iar Will îl putea desluşi mai bine când nu se uita direct la el; a părut să se oprească şi să asculte, apoi a ţâşnit în văzduh şi s-a întors iute la Will.

— Aici! a zis, şi de data asta în vocea lui nu se mai simţea dezaprobare şi sarcasm. Baruch a luat-o pe aici! Şi uite o fereastră din aceea, e aproape invizibilă. Vino, vino! Hai odată!

Will l-a urmat nerăbdător, uitând de oboseală. Fereastra,

după cum a văzut când a ajuns la ea, se deschidea către un peisaj mohorât, ca de tundră, mai plat decât munţii din lumea Cittàgazze şi mai friguros, cu cer înnorat. A trecut dincolo, iar Balthamos l-a urmat pe dată.

— Ce lume e asta? a întrebat Will.

— Lumea fetei. Pe aici au trecut. Baruch a luat-o înainte, să le urmărească.

— Cum de ştii unde e el? Îi citeşti gândurile?

— Sigur că-i citesc gândurile. Oriunde merge, inima mea merge cu el; uniţi în simţire, cu toate că suntem doi.

Will s-a uitat împrejur. Nu era nici picior de om, şi se făcea tot mai răcoare pe măsură ce se întuneca.

— Nu vreau să dorm aici. O să stăm în lumea cu Ci’gazze peste noapte şi ne întoarcem dimineaţă. Cel puţin acolo sunt lemne şi pot face focul. Acum ştiu ce senzaţie dă lumea ei, o pot găsi cu pumnalul… Auzi, Balthamos? Tu poţi lua orice altă formă?

— Dar de ce-aş vrea să fac aşa ceva?

— În lumea asta oamenii au daimoni, şi, dacă eu apar fără, or să intre la bănuieli. Lyra s-a speriat de mine la început din cauza asta. Aşa că, dacă e să călătorim prin lumea ei, trebuie să te prefaci că eşti daimonul meu şi să iei forma unei vieţuitoare. O pasăre, poate. Atunci ai putea să zbori cel puţin.

— Uf, ce bătaie de cap.

— Dar poţi s-o faci?

— Aş putea…

— Atunci, fă-o acum. Arată-mi.

Forma îngerului a părut să se condenseze şi să se prefacă într-un mic vârtej în aer, şi imediat o mierlă s-a lăsat în picaj până pe iarbă, la picioarele lui Will.

— Zboară până pe umărul meu, a zis Will.

Pasărea a făcut întocmai şi apoi a grăit aspru, pe tonul obişnuit al îngerului:

— N-am să fac asta decât atunci când o să fie absolut necesar. E nespus de umilitor.

— Îmi pare rău. În lumea asta, ori de câte ori o să vedem oameni, o să te prefaci în pasăre. N-are nici un rost să faci mofturi sau să te plângi. O să faci aşa, şi cu asta basta!

Mierla a zburat de pe umărul lui şi s-a topit în văzduh, iar în loc a apărut îngerul, părând îmbufnat în penumbră. Înainte să

treacă înapoi, Will s-a uitat în jur, a adulmecat aerul, cercetând lumea în care era prizonieră Lyra.

— Unde e acum tovarăşul tău? a întrebat.

— Este pe urmele femeii, către sud.

— Atunci într-acolo o pornim şi noi mâine-dimineaţă.

A doua zi, Will a umblat ore-n şir şi n-a văzut nici ţipenie de om. Pe acolo erau mai mult dealuri joase, acoperite de iarbă scurtă şi uscată, şi de câte ori ajungea într-un loc mai înalt se uita de jur împrejur după vreun semn de aşezare omenească, dar n-a găsit. Singura variaţie în pustiul prăfos de un verde cafeniu era o pată de un verde ceva mai închis, în depărtare, către care s-a îndreptat, pentru că Balthamos a spus că e o pădure, cu un râu care curge spre sud. Când soarele ajuns la zenit, Will a încercat să se aşeze la somn printre nişte tufe mărunte, dar în zadar; când s-a lăsat seara, picioarele îl dureau deja şi era sleit.

— Înceată înaintare, a zis Balthamos pe un ton acru.

— N-am ce face, a răspuns Will. Dacă nu-mi poţi spune ceva de folos, mai bine nu mai zice nimic.

Când a ajuns la marginea pădurii, soarele coborâse şi aerul era aşa de încărcat de polen, încât a strănutat de câteva ori, speriind o pasăre care a ţâşnit, ţipând, de undeva din apropiere.

— Asta e prima fiinţă pe care o văd azi, a spus Will.

— Unde-ţi faci sălaşul? a întrebat Balthamos.

Acum îngerul se vedea din când în când, printre umbrele lungi ale copacilor. Din câte putea desluşi Will, arăta iritat.

Băiatul a spus:

— Va trebui să mă opresc undeva. M-ai putea ajuta să găsesc un loc bun. Parcă aud un pârâu, vezi dacă-l găseşti.

Îngerul a dispărut. Will şi-a târât picioarele mai departe, printre tufele pipernicite de vuietoare şi de ciumărea; ar fi vrut să dea de vreo cărare pe care s-o urmeze, căci vedea cu teamă cum scade lumina: va trebui să aleagă repede unde să se oprească, altfel bezna o să-l silească să se oprească unde-o nimeri.

— La stânga, a spus Balthamos, aflat la o lungime de braţ. Un pârâu şi un copac uscat, pentru lemne de foc. Pe aici…

Will a urmat vocea îngerului şi curând a găsit locul despre

care vorbea. Un pârâu curgea iute printre bolovanii acoperiţi de muşchi şi dispărea peste buza unei râpe înguste, întunecate, deasupra căreia se arcuiau copacii. Malul plin de iarbă al pârâului se întindea un pic înapoi, până la tufărişuri.

Înainte de a-şi îngădui să se odihnească, s-a apucat să adune lemne şi nu după mult timp a dat peste nişte pietre înnegrite aşezate în cerc pe iarbă; cineva făcuse focul acolo. A adunat un morman de crenguţe şi de ramuri mai groase, le-a potrivit lungimea cu ajutorul pumnalului, după care a încercat să le dea foc. Nu ştia prea bine cum se face, aşa că a irosit câteva chibrituri până să reuşească să le aprindă.

Îngerul îl urmărea cu un fel de răbdare obosită.

După ce focul s-a înteţit de-a binelea, Will a mâncat doi biscuiţi de ovăz, nişte carne uscată şi un pic de Kendal Mint Cake, făcându-le să alunece pe gât cu vreo câteva înghiţituri de apă rece. Balthamos şedea în apropiere, tăcut, şi în cele din urmă Will a spus:

— Ai de gând să mă supraveghezi tot timpul? Nu plec nicăieri.

— Îl aştept pe Baruch. O să se întoarcă în curând, şi atunci n-am să te mai bag în seamă, dacă asta ţi-e voia.

— Vrei ceva de mâncare?

Balthamos s-a mişcat un pic: părea că-l tentează.

— Adică, nu ştiu dacă tu mănânci vreodată, a zis Will, dar dacă vrei ceva îţi dau cu plăcere.

— Ce e aceea…? a întrebat îngerul, cam mofturos, arătând spre Kendal Mint Cake.

— Aproape numai zahăr, cred, şi mentă. Poftim.

Will a rupt un pătrăţel şi i l-a întins. Balthamos a aplecat capul şi a mirosit. Apoi l-a luat, iar degetele lui uşoare şi reci au atins palma lui Will.

— Cred c-o să mă satur cu asta, a zis. O bucată mi-e de-ajuns, mulţumesc.

S-a aşezat şi a început să ciugulească din ea liniştit. Will a descoperit că, dacă se uită către foc, iar îngerul stă chiar în marginea câmpului său vizual, îl poate zări mult mai bine.

— Unde e Baruch? a întrebat. Poate să comunice cu tine?

— Simt că e pe-aproape. O să ajungă aici foarte repede. Când se întoarce o să stăm de vorbă. Vorbitul este cel mai plăcut.

Şi de-abia trecuseră zece minute, că le-a şi ajuns la urechi sunetul înăbuşit al unor bătăi din aripi, iar Balthamos s-a ridicat, nerăbdător. În clipa următoare cei doi îngeri se îmbrăţişau cu duioşie, iar Will, cu ochii la flăcări, i-a văzut. Mai mult decât duioşie: se iubeau cu nesaţ.

Baruch se aşezase lângă tovarăşul lui şi, când Will a aţâţat focul, un nor de fum a trecut peste cei doi, desenându-le trupurile, aşa încât a putut să-i vadă limpede pentru prima oară. Balthamos era zvelt; îşi ţinea aripile înguste strânse elegant la spate, peste umeri, iar pe chip avea o expresie în care se amestecau dispreţul trufaş şi o simpatie tandră, înfocată, ca şi cum ar fi iubit toate lucrurile de pe lume dacă firea i-ar fi îngăduit să uite de cusururile lor. Dar la Baruch nu vedea nici un defect, asta era clar. Baruch părea să fie mai tânăr, după cum spusese şi Balthamos, şi avea trupul mai solid, aripile albe ca zăpada şi viguroase. Era o fire mai simplă; se uita cu adoraţie la Balthamos, ca la izvorul întregii cunoaşteri şi bucurii. Will era nedumerit şi înduioşat de iubirea dintre cei doi.

— Ai aflat unde e Lyra? a întrebat, nerăbdător să audă veştile.

— Da, a spus Baruch. În Himalaia e o vale, foarte sus, aproape de un gheţar, unde gheaţa transformă lumina în curcubeie. O să-ţi desenez pe pământ harta, ca să nu greşeşti. Fata e prizonieră într-o grotă printre copaci, şi femeia o ţine adormită.

— Adormită? Şi femeia e singură? Nu sunt cu ea nişte soldaţi?

— Singură, da. Se ascunde.

— Şi Lyra nu e cumva rănită?

— Nu. Doar adormită, şi visează. Hai să-ţi arăt unde sunt.

Cu degetul lui pal, Baruch a desenat o hartă pe pământul golaş de lângă foc. Will şi-a luat carneţelul şi a copiat-o întocmai. Înfăţişa un gheţar cu o ciudată formă şerpuită, întins între trei piscuri aproape identice.

— Acum ne apropiem, a zis îngerul. Valea în care se află grota e pe partea stângă a gheţarului, şi prin ea curge un râu de zăpadă topită. Capătul văii e aici…

A mai desenat o hartă, iar Will a copiat-o; şi apoi o a treia, ajungând din ce în ce mai aproape, aşa încât Will era sigur c-o

să nimerească uşor – asta dacă o să străbată cu bine cele şapte sau opt mii de kilometri dintre tundră şi munţi. Pumnalul îi folosea ca să treacă dintr-o lume în alta, dar nu putea face să dispară distanţele din interiorul lor.

— În apropierea gheţarului e un altar, a încheiat Baruch. Cu flamuri de mătase roşie, pe jumătate sfâşiate de vânt. Şi o fetiţă duce mâncare la grotă. Oamenii cred că femeia e o sfântă care o să-i binecuvânteze dacă se îngrijesc de ea.

— I-auzi, a spus Will. Şi ea se ascunde… Asta nu pricep. Se ascunde de Biserică?

— Aşa s-ar zice.

Will a împăturit cu grijă hărţile. Aşezase cana de cositor pe una dintre pietrele dimprejurul focului, ca să încălzească nişte apă, şi acum a presărat deasupra nişte praf de cafea, a amestecat cu un băţ, a luat cana cu mâna înfăşurată într-o batistă şi a băut.

Un vreasc aprins s-a prăbuşit în foc; s-a auzit ţipătul unei păsări de noapte.

Dintr-odată, fără ca Will să-şi dea seama de ce, amândoi îngerii s-au uitat în sus, în aceeaşi direcţie. Le-a urmat privirea, dar n-a zărit nimic. O văzuse odată pe pisica lui făcând acelaşi lucru: pe când picotea, a ridicat privirea alarmată şi s-a uitat la ceva sau cineva invizibil care a intrat în odaie şi a traversat-o. Asta îl făcuse să se înfioare, şi aşa a păţit şi acum.

— Stinge focul, a şoptit Balthamos.

Will a luat cu mâna teafără nişte pământ şi a înăbuşit flăcările. Pe dată frigul l-a pătruns până la oase şi a început să tremure. S-a înfăşurat în mantie şi a privit din nou în sus.

Acum chiar se vedea ceva: deasupra norilor era o formă care lucea, şi nu era luna.

L-a auzit pe Baruch murmurând:

— Carul? Să fie oare cu putinţă?

— Ce e? a întrebat Will.

Baruch s-a aplecat către el şi a şoptit:

— Au aflat unde suntem. Au dat de noi. Will, ia pumnalul şi…

Înainte să-şi termine vorba, ceva s-a repezit din cer şi s-a izbit de Balthamos. Cât ai clipi, Baruch a sărit pe acel ceva, iar Balthamos se zvârcolea ca să-şi elibereze aripile. Cele trei făpturi încleştate se clătinau încolo şi încoace în lumina puţină, ca nişte viespi uriaşe prinse într-o pânză de păianjen zdravănă,

fără să scoată nici un sunet. Will nu auzea decât rămurelele rupte şi frunzele pe care le zgâlţâiau în încăierare.

Nu putea folosi pumnalul: toţi se mişcau prea repede. Atunci a luat lanterna din rucsac şi a aprins-o.

Nici unul dintre ei nu se aşteptase la asta. Agresorul şi-a săltat aripile, Balthamos şi-a acoperit iute ochii cu braţul, şi numai Baruch a avut prezenţa de spirit să nu se clintească. Dar Will a reuşit să vadă duşmanul: alt înger, mult mai mare şi mai puternic decât cei doi; mâna lui Baruch era încleştată peste gura lui.

— Will! a strigat Balthamos. Pumnalul – taie o cale de ieşire…

În aceeaşi clipă, agresorul s-a smucit din mâinile lui Baruch şi a răcnit:

— Lordule Regent! I-am prins!

Vocea lui a făcut ca lui Will să-i vibreze capul; nu mai auzise în viaţa lui un asemenea răcnet. Şi într-o clipă îngerul s-ar fi săltat în văzduh, dacă Will n-ar fi lăsat din mână lanterna şi n-ar fi sărit. Ucisese o spurcăciune-de-stâncă, dar îi era mult mai greu să atace cu pumnalul o fiinţă care arăta exact ca el. Totuşi, a prins în braţe aripile mari care fluturau şi a izbit iar şi iar penele, până ce aerul s-a umplut de fulgi albi care se învârtejeau, amintind, în învălmăşeala de senzaţii, vorbele lui Balthamos: *Voi aveţi trup adevărat, noi nu.* Oamenii erau mai puternici decât îngerii, într-adevăr: îl doborâse pe înger la pământ.

Agresorul continua să strige cu vocea aceea asurzitoare:

— Lordule Regent! Veniţi, veniţi!

Will a reuşit să privească în sus şi a văzut norii mişcându-se şi răsucindu-se, şi acea lucire – ceva imens – devenea tot mai puternică, de parcă norii înşişi erau acum luminoşi de atâta energie, ca plasma.

Balthamos a strigat:

— Will, desprinde-te şi taie, înainte să vină el…

Dar îngerul se zvârcolea zdravăn, îşi eliberase o aripă şi se lupta să se ridice de la pământ, iar Will trebuia să-l ţină bine, altfel l-ar fi scăpat. Baruch i-a sărit în ajutor şi i-a dat agresorului capul pe spate tot mai mult.

— Nu! a strigat iar Balthamos. Nu! Nu!

S-a aruncat asupra lui Will, smucindu-i braţul, umărul,

mâinile, şi agresorul era gata să răcnească din nou, dar mâna lui Baruch îi astupa gura. De sus a venit o vibraţie adâncă, exact ca un dinam puternic, un sunet aproape prea grav ca să poată fi auzit, cu toate că a zguduit fiecare atom din văzduh şi l-a scuturat pe Will până-n măduva oaselor.

— Vine… a zis Balthamos, aproape plângând în hohote, iar acum Will se molipsise şi el de frica îngerului. Te rog, te rog, Will…

Băiatul a ridicat privirea.

Norii se risipeau şi prin spărtura neagră se repezea în jos o făptură: la început mică, devenea, pe măsură ce se apropia, tot mai mare şi mai impunătoare. Venea drept către ei, cu vădite intenţii rele; Will era sigur că îi vede chiar şi ochii.

— Will, trebuie, a spus Baruch, rugător.

Will s-a ridicat, pregătindu-se să zică: „Ţineţi-l bine”, dar în clipa în care vorbele i-au venit în minte, îngerul s-a prăbuşit la pământ, topindu-se şi împrăştiindu-se ca o ceaţă, şi a pierit. Will s-a uitat în jur, simţindu-se rău şi îngreţoşat.

— L-am omorât? a întrebat el, tremurând.

— Ai fost silit, a zis Baruch. Dar acum…

— Urăsc asta, a răspuns Will aprig. Serios. Serios urăsc omorurile astea! Când or să înceteze?

— Trebuie să plecăm, a spus Balthamos cu voce pierită. Iute, Will, iute, te rog…

Amândoi erau speriaţi de moarte.

Will a pipăit prin aer cu vârful pumnalului: orice lume, doar să scape din asta. A tăiat repede şi s-a uitat în sus: celălalt înger, cel din cer, avea să ajungă în câteva secunde, iar chipul lui era înspăimântător. Chiar şi de departe, chiar şi în mai puţin de-o clipă, Will s-a simţit analizat şi scotocit până-n adâncul fiinţei de un intelect imens, brutal şi necruţător.

În plus, avea o lance, pe care tocmai o înălţa ca s-o azvârle…

Până ce îngerul s-a oprit din zbor, a revenit în poziţie verticală şi şi-a tras braţul înapoi ca să arunce arma, Will a pornit pe urmele lui Baruch şi Balthamos prin fereastră, închizând-o la loc în urma lui. Când a închis cu degetele ultima bucăţică din deschizătură, a simţit o mişcare prin aer – dar acum era în siguranţă: nu-l mai putea străpunge lancea în lumea cealaltă.

Se aflau pe o plajă cu nisip fin, sub o lună strălucitoare. Ceva

mai departe de apă se vedeau copaci asemenea unor ferigi uriaşe; pe kilometri întregi de-a lungul ţărmului se întindeau dunele joase.

— Cine era ăsta? a întrebat Will tremurând, uitându-se la cei doi îngeri.

— Era Metatron, a spus Balthamos. Ar fi trebuit să...

— Metatron? Cine e? De ce ne-a atacat? Şi nu care cumva să mă minţiţi.

— Trebuie să-i spunem, i-a zis Baruch tovarăşului său. Ar fi trebuit să-i spui până acum.

— Da, ar fi trebuit, a recunoscut Balthamos, dar eram mânios pe el şi neliniştit pentru tine.

— Atunci spuneţi-mi acum, a insistat Will. Şi ţineţi minte că n-are rost să-mi spuneţi voi ce să fac – puţin îmi pasă de toate astea. Nu contează decât Lyra şi mama mea. Şi acesta este rostul întregii speculaţii metafizice sau cum i-ai zis, a adăugat el către Balthamos.

Baruch a intervenit:

— Cred că trebuie să-ţi spunem tot ce ştim. Will. Iată de ce te-am căutat noi doi şi de ce trebuie să te ducem la Lordul Asriel. Am descoperit o taină a Împărăţiei – a lumii Autorităţii – şi trebuie să i-o împărtăşim. Suntem în siguranţă aici? a întrebat, uitându-se în jur. Nu există cumva vreo cale de trecere?

— Asta e altă lume. Un alt univers.

Nisipul pe care stăteau era moale, iar coasta dunei din apropiere, îmbietoare. Vedeau în lumina lunii până departe, kilometri întregi; erau cu desăvârşire singuri.

— Aşadar, spuneţi-mi, le-a cerut Will. Spuneţi-mi despre Metatron şi ce-i cu secretul ăsta. De ce îngerul l-a numit Regent? Şi ce e Autoritatea? E Dumnezeu?

S-a aşezat jos, iar cei doi îngeri, cu formele mai limpezi în lumina lunii decât le văzuse vreodată până atunci, s-au aşezat lângă el.

Balthamos a spus încetişor:

— Autoritatea, Dumnezeu, Creatorul, Domnul, Yahve, El, Adonai, Regele, Tatăl, Atotputernicul – toate astea sunt nume pe care şi le-a dat el însuşi. N-a fost niciodată creatorul. Era un înger ca noi – primul înger, într-adevăr, cel mai puternic, dar s-a ivit din Praf la fel ca noi, iar Praf este doar un nume pentru

ceea ce se întâmplă atunci când materia începe să se cunoască pe sine. Materia iubeşte materia. Caută să afle mai multe despre sine, şi aşa apare Praful. Primii îngeri s-au condensat din Praf, iar Autoritatea a fost primul dintre toţi. Le-a spus celor care au apărut pe urmă că el i-a creat, însă era o minciună. Una dintre fiinţele care au apărut mai târziu s-a dovedit mai înţeleaptă decât el, şi a descoperit adevărul, aşa că el a izgonit-o. Noi suntem încă în slujba ei. Iar Autoritatea încă domneşte în Împărăţie, şi Metatron este Regentul său. Cât despre ce am descoperit noi în Muntele Acoperit de Nori, nu-ţi putem dezvălui pe de-a-ntregul. Ne-am jurat unul altuia că primul care o să afle va fi Lordul Asriel.

— Atunci spuneţi-mi doar ce puteţi. Nu mă lăsaţi să orbecăi.

— Am reuşit să pătrundem până pe Muntele Acoperit de Nori, a zis Baruch. Iartă-mă, folosim cuvintele astea cu prea mare uşurinţă. Mai e numit uneori şi Carul. Vezi tu, nu stă într-un singur loc; merge de colo-colo. Oriunde se duce, acolo e inima Împărăţiei, cetatea lui, palatul lui. Când Autoritatea era tânără, Carul nu era înconjurat de nori, dar odată cu trecerea vremii a adunat în jurul ei din ce în ce mai mulţi. De mii de ani nimeni n-a mai văzut vârful. Aşa încât cetatea sa e numită acum Muntele Acoperit de Nori.

— Ce aţi găsit acolo?

— Autoritatea însăşi locuieşte într-o încăpere din inima muntelui. Nu ne-am putut apropia, cu toate că am văzut-o. Puterea sa…

— I-a delegat o mare parte din puterea sa lui Metatron, l-a întrerupt Balthamos. Ai văzut cum arată. Am mai scăpat din ghearele lui şi altă dată, iar acum ne-a găsit iarăşi şi, mai rău, te-a văzut şi pe tine, şi pumnalul. Ştiam eu…

— Balthamos, a zis Baruch cu blândeţe, nu-l mustra pe Will. Avem nevoie de ajutorul lui şi n-are nici o vină că nu ştie ceea ce nouă ne-a luat atâta vreme să aflăm.

Balthamos şi-a întors privirea.

Will i-a oprit:

— Deci n-aveţi de gând să-mi spuneţi secretul ăsta al vostru? Foarte bine. Atunci spuneţi-mi altceva: ce se întâmplă când murim?

Balthamos s-a întors spre el, surprins.

Baruch a explicat:

— Ei bine, există o lume a morţilor. Unde se află şi ce se petrece acolo nu ştie nimeni. Duhul meu, datorită lui Balthamos, n-a ajuns acolo; sunt ceea ce a fost cândva duhul lui Baruch. Pentru noi, lumea morţilor este în beznă.

— E ca un lagăr de prizonieri, a spus Balthamos. Autoritatea l-a creat la începutul timpurilor. De ce vrei să ştii? O s-o vezi la-mplinirea vremii.

— Tata a murit de curând, de aceea. Mi-ar fi spus tot ce ştia dacă n-ar fi fost omorât. Ziceţi că e o lume – adică o lume ca asta, alt univers?

Balthamos s-a uitat la Baruch, care a ridicat din umeri.

— Şi ce se întâmplă în lumea morţilor? a continuat Will.

— Nimeni nu poate descrie, a zis Baruch. Tot ce e legat de ea e secret. Nici măcar bisericile nu ştiu; le spun credincioşilor că or să ajungă în Rai, dar e o minciună. Dacă oamenii ar şti adevărul…

— Şi duhul tatălui meu s-a dus acolo?

— Fără nici o îndoială, la fel ca nenumărate milioane de oameni care au murit înaintea lui.

Will s-a cutremurat în sinea sa.

— Şi de ce nu v-aţi dus direct la Lordul Asriel cu marele vostru secret, oricare ar fi el, în loc să mă căutaţi pe mine? a întrebat.

— Nu eram siguri că ne-ar crede dacă n-am aduce o dovadă a bunelor noastre intenţii, a spus Balthamos. Doi îngeri de rang mic, printre puterile cu care are el de-a face – de ce ne-ar lua în serios? Dar dacă i-am aduce pumnalul şi pe purtătorul lui poate că ne-ar asculta. Pumnalul e o armă puternică, şi Lordul Asriel s-ar bucura să te aibă de partea lui.

— Ei bine, îmi pare rău, a zis Will, dar toate astea mi se par trase de păr. Dacă aţi avea încredere în importanţa secretului vostru, n-ar mai fi nevoie de o scuză ca să-l întâlniţi pe Lordul Asriel.

— Mai e un motiv, a spus Baruch. Ştiam că Metatron ne-ar fi urmărit şi voiam să ne asigurăm că pumnalul n-o să cadă în mâinile lui. Dacă te-am putea convinge să vii mai întâi la Lordul Asriel, atunci măcar…

— A, nu, asta n-o să se întâmple, a zis Will. Aşa mi-ar fi mai greu s-o caut pe Lyra, nu mai uşor. Ea e cea mai importantă, dar voi o uitaţi cu totul. Ei bine, nu şi eu. Ce-ar fi să vă duceţi

pur şi simplu la Lordul Asriel şi să mă lăsaţi în pace? Faceţi-l să vă asculte. Aţi putea zbura la el mult mai repede decât pot eu să umblu, iar eu o s-o găsesc mai întâi pe Lyra, fie ce-o fi. Faceţi aşa. Duceţi-vă. Lăsaţi-mă în pace.

— Dar ai nevoie de mine, a zis Balthamos tăios, pentru că mă pot preface că sunt daimonul tău; altfel ai arăta ciudat în lumea Lyrei.

Will era prea furios ca să mai zică ceva. S-a ridicat şi a făcut douăzeci de paşi prin nisipul fin şi adânc, apoi s-a oprit, căci i s-a părut uimitor de cald şi de umed.

S-a întors şi i-a văzut pe cei doi îngeri şuşotind între ei, după care au venit la el, smeriţi şi stingheriţi, şi totuşi mândri.

Baruch a îndrăznit:

— Ne pare rău. O să mă duc singur la Lordul Asriel şi o să-i spun ce ştim, şi o să-i cer să-ţi trimită ajutor ca să-i găseşti fiica. Asta înseamnă două zile de zbor, dacă mă grăbesc.

— Iar eu o să rămân cu tine, Will, a spus Balthamos.

— Păi atunci, mulţumesc, a zis Will.

Cei doi îngeri s-au îmbrăţişat. Apoi Baruch l-a strâns în braţe pe Will şi l-a sărutat pe amândoi obrajii. Sărutul era uşor şi răcoros, ca mâinile lui Balthamos.

— Dacă mergem mai departe către Lyra, o să ne găseşti? a întrebat Will.

— Niciodată n-am să mă pierd de Balthamos, a zis Baruch, şi a păşit înapoi.

Apoi a făcut un salt, s-a înălţat iute şi s-a pierdut printre stelele împrăştiate pe boltă. Balthamos se uita după el cu un dor cumplit.

— Dormim aici sau mergem mai departe? a întrebat în cele din urmă, întorcându-se către Will.

— Dormim aici.

— Atunci dormi, iar eu o să veghez. Will, am fost aspru cu tine, şi n-aveam dreptate. Tu ai sarcina cea mai grea şi ar trebui să te ajut, nu să te cert. O să încerc să fiu mai înţelegător de-acum încolo.

Aşadar, Will s-a culcat pe nisipul cald; undeva prin apropiere, era sigur, îngerul stătea de veghe; dar asta nu era cine ştie ce mângâiere.

ieşim de-aici, Roger, îţi jur. O să vină şi Will, sunt sigură c-o să vină!

El n-a înţeles. Şi-a desfăcut mâinile albe şi a clătinat din cap.

— Nu ştiu cine e şi n-o să vină aici, a spus. Şi dacă vine, n-o să mă cunoască.

— O să vină la mine, a spus ea; iar Will şi cu mine... Of, nu ştiu cum, Roger, dar jur că o să fim de ajutor. Şi nu uita că mai sunt şi alţii de partea noastră. Mai sunt şi Serafina, şi Iorek, şi

3. *Hoţoaicele*

> Din oasele cavalerului ţărâna izvodeşte, iar
> paloşul cel zdravăn acum rugineşte; sufletu-i,
> sunt sigur, cu sfinţii se-nsoţeşte.
>
> *S.T. Coleridge*

Serafina Pekkala, regina clanului de vrăjitoare de la Lacul Enara, plângea în vreme ce zbura prin văzduhul tulbure al Arcticii. Plângea de furie, de teamă şi de remuşcare: furie împotriva femeii ăleia, Coulter, pe care jurase s-o omoare; teamă de ceea ce se petrecea cu ţara ei iubită; şi remuşcare… De remuşcare avea să se ocupe mai încolo.

Între timp, se uita în jos la calota de gheaţă care se topea, la pădurile de pe câmpiile inundate, la marea învolburată, şi i s-a strâns inima, cu mare durere. Dar nu s-a oprit să-şi viziteze ţara sau să-şi aline şi să-şi încurajeze surorile, ci a ţinut calea mai departe către miazănoapte, până la ceţurile şi uraganele din Svalbard, regatul lui Iorek Byrnison, ursul cu armură.

De-abia a mai recunoscut insula principală. Munţii erau golaşi şi negri şi doar în câteva văi ascunse, ferite de soare, mai rămăsese un pic de zăpadă prin colţuri umbrite; oricum, ce căuta soarele acolo în această perioadă a anului? Întreaga natură fusese dată peste cap.

Ziua era pe sfârşite când l-a găsit pe regele urşilor. L-a văzut printre stâncile de pe ţărmul nordic al insulei, înotând cu iuţeală după o morsă. Urşilor le era mai greu să ucidă în apă: când pământul era acoperit de gheţuri şi mamiferele mari din ocean erau nevoite să iasă la suprafaţă ca să respire, urşii aveau avantajul camuflajului, iar prada nu mai era în elementul ei. Cel puţin aşa ar fi fost normal să stea lucrurile.

Dar Iorek Byrnison era flămând şi nici măcar colţii aprigi ai puternicei morse nu-l puteau face să dea înapoi. Serafina a privit lupta celor doi, care înroşise spuma albă a mării, şi l-a văzut pe Iorek scoţând leşul din valuri şi ducându-l pe o stâncă plată şi îngustă, urmărit de la cuvenită distanţă de trei vulpi cu blana jerpelită, care îşi aşteptau rândul la ospăţ.

Când regele a terminat de mâncat, Serafina s-a lăsat jos în zbor ca să stea de vorbă cu el. Acum era vremea pentru remuşcarea ei.

— Rege Iorek Byrnison, a zis, îmi îngădui să vorbesc cu tine? Las armele jos.

Şi-a aşezat arcul şi săgeţile pe stânca udă dintre ei. Iorek le-a aruncat o scurtă privire, iar ea a ştiut că, dacă faţa lui ar fi putut trăda vreo emoţie, aceasta ar fi fost surprinderea.

— Grăieşte, Serafina Pekkala, a mormăit el. Nu ne-am luptat niciodată, nu-i aşa?

— Rege Iorek, nu mi-am făcut datoria faţă de tovarăşul tău, Lee Scoresby.

Ochii mici şi negri ai ursului şi nasul mânjit de sânge nici nu s-au clintit. Vrăjitoarea vedea cum vântul îi zbârleşte blana albă ca smântână de pe spinare. El n-a zis nimic.

— Domnul Scoresby e mort, a continuat Serafina. Când m-am despărţit de el i-am dat o floare cu care să mă cheme dacă are nevoie de mine. Am auzit chemarea şi am zburat la el, dar am ajuns prea târziu. Murise luptând cu o trupă de moscoviţi, dar n-am habar cum ajunseseră aceia acolo sau de ce îi ţinea el pe loc, când i-ar fi fost foarte uşor să scape. Rege Iorek, mă sfâşie remuşcările.

— Unde s-a petrecut asta? a întrebat Iorek Byrnison.

— În altă lume. E o poveste lungă.

— Păi atunci, dă-i drumul.

I-a dezvăluit ce-şi pusese în gând Lee Scoresby: să-l găsească pe bărbatul care fusese cunoscut ca Stanislaus Grumman. I-a povestit cum Lordul Asriel a străpuns bariera dintre lumi şi ce urmări a avut această faptă – de exemplu, topirea gheţii. I-a spus cum a zburat vrăjitoarea Ruta Skadi după îngeri şi a încercat să-i descrie regelui urşilor acele făpturi zburătoare aşa cum i le descrisese şi ei Ruta: lumina care îi învăluia, limpezimea de cristal a înfăţişării lor, vastitatea înţelepciunii lor.

Apoi a relatat ce a văzut când a răspuns chemării lui Lee.

— Am făcut o vrajă peste trupul lui, ca să nu putrezească, a spus ea. Va sta aşa până când o să-l vezi, dacă doreşti să mergi acolo. Dar asta mă neliniştește, rege Iorek. Totul mă neliniştește, dar mai ales asta.

— Unde e copila?

— Am lăsat-o cu surorile mele, căci trebuia să răspund chemării lui Lee.

— În aceeaşi lume?

— Da, aceeaşi.

— Cum pot ajunge acolo?

Ea i-a explicat. Iorek a ascultat neclintit, apoi a zis:

— O să mă duc la Lee Scoresby. Şi după aceea trebuie să merg spre miazăzi.

— Spre miazăzi?

— Gheaţa a dispărut din aceste ţinuturi. Asta m-a pus pe gânduri, Serafina Pekkala. Am făurit o corabie.

Cele trei vulpi micuţe aşteptau răbdătoare. Două dintre ele se culcaseră cu capul pe labe, privind, iar cea de-a treia încă şedea, urmărind conversaţia. Vulpile din Arctica, puse pe şterpeleală cum erau, deprinseseră un pic din limbaj, însă aveau creierul în aşa fel alcătuit încât pricepeau doar afirmaţiile la timpul prezent. Pentru ele, cea mai mare parte din ce vorbiseră Iorek şi Serafina rămânea de neînţeles. În plus, când ele vorbeau, vulpile spuneau mai mult minciuni, aşa că nu conta dacă ar fi repetat ce auziseră: nimeni n-ar fi fost în stare să dibuiască părţile adevărate, cu toate că spurcăciunile-de-stâncă, naive, de cele mai multe ori credeau aproape tot ce spuneau acestea, iar dezamăgirea tot nu le făcea să se lecuiască. Şi urşii, şi vrăjitoarele se învăţaseră deja să le fie şterpelite vorbele, ca şi bucăţile de carne de care nu mai aveau nevoie.

— Şi tu, Serafina Pekkala? a continuat Iorek. Ce o să faci acum?

— O să-i caut pe gitani, a spus ea. Cred că va fi nevoie de ei.

— Lordul Faa, a spus ursul, da. Luptători buni. Mergi cu bine.

Ursul s-a întors, a alunecat în apă fără să împroaşte nici un strop şi a început să înoate în ritmul lui egal, neobosit, către noua lume.

După o vreme, Iorek Byrnison păşea printre tufărişurile înnegrite şi printre stâncile crăpate de căldură de la marginea unei păduri pârjolite. Soarele ardea prin înceţoşarea plină de fum, dar el nu s-a sinchisit de dogoare, cum nu s-a sinchisit nici de praful de cărbune care îi smolea blana albă şi de musculiţele ce căutau zadarnic piele pe care s-o înţepe.

Mersese mult, şi la un moment dat se trezise că înoată în cealaltă lume. A simţit cum se schimbă gustul apei şi temperatura, dar aerul era în continuare respirabil, iar apa încă îi ţinea trupul la suprafaţă, aşa că a înotat mai departe, iar

acum marea rămăsese în urmă şi el aproape că ajunsese în locul descris de Serafina Pekkala. A cercetat împrejurimile, îndreptându-şi ochii lui negri în sus, spre stâncile licărind în soare ale unui perete abrupt de calcar.

Între marginea pădurii pârjolite şi munţi, povârnişul plin de bolovani şi de pietriş era presărat cu bucăţi de metal ars şi turtit: traverse şi lonjeroane care făcuseră parte dintr-o maşinărie complicată. Iorek Byrnison le-a privit atât ca fierar, cât şi ca războinic, dar nu a găsit nimic care să-i fie de folos. A scrijelit cu gheara-i puternică o dâră pe un lonjeron mai puţin deformat decât restul şi, simţind calitatea inferioară a metalului, s-a îndepărtat pe dată şi a cercetat din nou cu privirea peretele stâncos.

Apoi a văzut ceea ce căuta: o râpă îngustă, care-şi făcea loc printre pereţi cu suprafaţa neregulată, având la intrare un bolovan mare, nu prea înalt.

A pornit să urce într-acolo, cu pas hotărât. Sub tălpile lui uriaşe, oase uscate plesneau cu sunet puternic în tăcerea din jur, căci mulţi oameni muriseră acolo, iar carnea le fusese sfâşiată de coioţi, hoitari şi alte făpturi mai mărunte; însă ursul cel mare nu le-a băgat în seamă şi a păşit cu atenţie spre bolovan. Solul era sfărâmicios, iar el era greoi, şi nu o dată pietrişul i-a lunecat sub tălpi şi l-a târât mai jos, într-un nor de praf şi de pietricele. Dar de cum ajungea jos începea din nou să urce, cu încăpăţânare, răbdător, până ce a ajuns la bolovan, într-un loc unde se putea merge mai bine.

Bolovanul era ciobit şi împestriţat cu urme de gloanţe. Tot ce-i spusese vrăjitoarea era adevărat. Şi, ca o confirmare, o micuţă floare arctică, un firicel de ochii-şoarecelui, înflorea purpuriu, acolo unde o plantase vrăjitoarea ca indiciu, într-o crăpătură a bolovanului.

Iorek Byrnison a ocolit pietroiul, luând-o către partea de sus. Era un adăpost bun dacă cumva apărea un duşman dedesubt, dar nu suficient de bun: câteva dintre gloanţele care ciobiseră bolovanul îşi nimeriseră ţinta şi stăteau înfipte acolo unde ajunseseră, în trupul bărbatului care zăcea ţeapăn în penumbră.

Era un cadavru, nu un schelet, căci vrăjitoarea făcuse o vrajă care să-l împiedice să putrezească. Iorek vedea chipul vechiului său tovarăş, lung şi crispat de durerea rănilor, şi

zărea găurile zdrenţuite din veşmântul lui, pe unde pătrunseseră gloanţele. Vraja nu acoperise şi sângele care-i cursese, dar insectele, soarele şi vântul îl şterseseră cu desăvârşire. Lee Scoresby nu arăta adormit şi nici împăcat; arăta ca şi cum ar fi murit în bătălie; arăta ca şi cum ar fi ştiut că este învingător.

Şi, deoarece aeronautul texan era una dintre foarte puţinele fiinţe omeneşti pe care le preţuise vreodată, Iorek a acceptat ultimul dar pe care i-l făcea. Cu mişcări agere din gheare i-a sfâşiat hainele, i-a deschis trupul dintr-o lovitură şi a început să mănânce carnea şi sângele vechiului său prieten. Era prima lui masă după zile întregi şi îi era foarte foame.

Dar regele urşilor ţesea în minte o plasă complicată de gânduri, cu mai multe fire în afară de foame şi satisfacţie. Era amintirea acelei fetiţe, Lyra, căreia el îi zisese Limbă-de-argint şi pe care o văzuse ultima dată cum trece podul fragil de zăpadă peste o prăpastie din insula lui, Svalbard. Apoi mai erau agitaţia din rândurile vrăjitoarelor, zvonurile despre pacte, alianţe şi războí; mai era şi această nouă lume nespus de ciudată, şi faptul că vrăjitoarea susţinea că ar mai fi multe astfel de lumi, şi că soarta tuturor depinde, cumva, de soarta copilei.

Mai era şi topirea gheţii. El şi poporul lui trăiau pe gheaţă, era casa lor; gheaţa era cetatea lor. În urma nenumăratelor perturbări din Arctica, gheaţa începuse să dispară şi Iorek ştia că trebuie să găsească pentru neamul lui un loc cu gheţuri, altfel toţi vor pieri. Lee îi spusese că există în sud munţi atât de înalţi, încât nici măcar balonul lui nu poate zbura pe deasupra lor, şi că sunt încununaţi cu zăpadă şi gheaţă tot anul. Următoarea lui sarcină era aşadar să exploreze aceşti munţi.

Dar în momentul ăsta îi stătea pe suflet ceva mult mai simplu, ceva strălucitor, greu şi de neclintit: răzbunarea. Lee Scoresby, cel care îl scăpase de primejdie pe Iorek luându-l în balonul lui şi care luptase alături de el în Arctica din lumea lui, era mort. Iorek avea să-l răzbune. Carnea şi oasele omului cel bun aveau să-l hrănească şi totodată să nu-i îngăduie tihna până ce nu se vărsa destul sânge cât să-i liniştească inima.

Soarele apunea când Iorek a terminat de mâncat, şi se făcea frig. După ce a adunat resturile într-o grămăjoară, ursul a cules cu gura floarea şi a lăsat-o să cadă în mijlocul lor, aşa cum le

plăcea oamenilor să facă. Vraja era acum desfăcută; restul trupului lui Lee era la îndemâna oricui s-ar fi arătat pe acolo. Din el aveau să se înfrupte în curând o grămadă de vieţuitoare.

Apoi Iorek a luat-o în jos pe coastă, îndreptându-se din nou spre mare, către miazăzi.

Spurcăciunilor-de-stâncă le plăceau grozav vulpile, atunci când puteau pune laba pe ele. Micuţele făpturi erau viclene şi greu de găbjit, însă aveau carnea fragedă şi minunat de greţoasă.

Înainte s-o sfâşie pe aceasta, spurcăciunea-de-stâncă a lăsat-o să vorbească şi a râs de flecăreala ei prostească.

— Urs trebuie mergi miazăzi! Jur! Vrăjitoare supărat! Adevărat! Jur! Zău!

— Urşii nu merg la miazăzi, gunoi mincinos ce eşti!

— Adevărat! Rege urs trebuie mergi miazăzi! Arăt ţie morsă – frumos gras bun…

— Regele urs merge spre miazăzi?

— Şi lucruri zburătoare găsit comoară! Lucruri zburătoare – îngeri – comoară cristal!

— Lucruri zburătoare – ca spurcăciunile-de-stâncă? Comoară?

— Ca lumină, nu ca spurcăciuni-de-stâncă. Bogat! Cristal! Şi vrăjitoare tulburat – vrăjitoare pare rău – Scoresby mort…

— Mort? Bărbatul cu balon, mort?

Râsul spurcăciunii-de-stâncă a făcut să răsune povârnişurile aride.

— Vrăjitoare omorât la el – Scoresby mort, rege urs mergi miazăzi…

— Scoresby mort! Ha, ha, Scoresby mort!

Spurcăciunea-de-stâncă a smuls capul vulpii şi s-a încăierat cu fârtatele pentru măruntaie.

o să vină, sigur o să vină!

— Dar unde eşti tu, *Lyra?*

Iar la asta ea n-a putut răspunde.

— Cred că visez, Roger, a fost tot ce a putut ea să spună.

În spatele băieţelului desluşea alte stafii, zeci, sute, cu capetele unul lângă altul, uitându-se atent şi ascultând fiece cuvinţel.

— Şi femeia aia? a zis Roger. Sper că nu-i moartă. Sper că o să rămână vie cât mai mult. Că de-o fi să coboare aici, nu mai avem unde să ne ascundem, o să ne aibă pe veci în puterea ei. E singurul lucru bun pe care-l găsesc în a fi mort, acela că ea nu-i. Numa' că o să fie şi ea cândva…

Lyra era îngrijorată.

— Cred că visez, şi nu ştiu unde este ea! a spus. E pe undeva pe-aproape, şi nu pot

4. *Ama şi liliecii*

> Zăcea ca-n joacă, aşa / Dar viaţa fugise din
> ea / Să se întoarc-având de gând / Dară nu
> prea curând.
>
> *Emily Dickinson*

Ama, fiica păstorului, nu-şi putea scoate din minte imaginea fetei adormite: se tot gândea la ea. Nici o clipă nu s-a întrebat dacă vorbele doamnei Coulter erau sau nu adevărate. Farmazonii existau, fără îndoială, şi era foarte posibil ca ei să facă vrăji de adormit, şi ca o mamă să se îngrijească de fiica ei în felul acela deopotrivă aprig şi duios. Pe Ama a cuprins-o o admiraţie vecină cu adoraţia pentru femeia frumoasă din grotă şi pentru fiica ei cea vrăjită.

Se ducea cât putea de des în micuţa vale, ca s-o ajute pe femeie la diverse lucruri sau pur şi simplu să mai stea de vorbă şi s-o asculte, căci femeia ştia poveşti minunate. Mereu nădăjduia că o să-i poată arunca o privire adormitei. Însă reuşise asta o singură dată, şi probabil că nu i se va mai îngădui.

Şi în vreme ce mulgea oile, scărmăna şi torcea lână sau măcina orz ca să facă pâine, se gândea tot mereu la vraja care fusese aruncată peste fată şi la motivul pentru care se întâmplase aşa ceva. Doamna Coulter nu-i spusese, iar Ama îşi imagina tot felul de motive.

Într-o zi a luat nişte pâine turtită îndulcită cu miere şi a mers cale de trei ore pe poteca spre Cho-Lung-Se, unde era o mănăstire. Cu vorbă bună şi răbdare, cu nişte pâine cu miere pe care i-a strecurat-o portarului, a izbutit să fie primită de marele tămăduitor Pagdzin *tulku,* care doar cu un an înainte vindecase un acces de febră albă şi care era nespus de înţelept.

Ama a pătruns în chilia marelui om, s-a înclinat până la podea şi i-a oferit ce-i mai rămăsese din pâinea cu miere, cu toată smerenia de care era în stare. Daimonul-liliac al călugărului s-a repezit în zbor în jurul ei, speriindu-i daimonul, Kulang, care i s-a pitulat în păr, însă Ama s-a silit să rămână nemişcată şi tăcută până ce Pagdzin *tulku* a grăit.

— Da, copilă. Spune iute, cât mai iute, a zis el, cu barba lungă şi sură mişcându-i-se la fiece cuvânt.

În penumbră, barba şi ochii scânteietori erau cam tot ce desluşea din el. În cele din urmă, daimonul lui se aşezase pe bârna de deasupra, atârnând nemişcat, iar ea a zis:

— Rogu-te, Pagdzin *tulku,* aş vrea să capăt înţelepciune. Aş vrea să ştiu cum se fac vrăjile şi farmecele. Mă poţi învăţa?

— Nu, a răspuns el.

Se aştepta la asta.

— Atunci ai putea să-mi spui măcar un leac? a întrebat cu sfială.

— S-ar putea. Dar n-am să-ţi spun ce este. Pot doar să-ţi dau leacul, nu să-ţi dezvălui taina.

— Prea bine, mulţumesc, e o mare binecuvântare, a zis ea, făcând câteva plecăciuni.

— Care e boala şi cine o are? a întrebat bătrânul.

— E o boală a somnului, a explicat Ama. A dat peste băiatul vărului tatălui meu.

Fusese cât se poate de isteaţă, îşi spunea ea, să schimbe sexul bolnavului, căci poate că tămăduitorul auzise de femeia din grotă.

— Şi câţi ani are băiatul?

— Cu trei ani mai mare decât mine, Pagdzin *tulku,* a zis ea pe ghicite, aşa că are doisprezece ani. Doarme şi iar doarme, şi nu se poate deştepta.

— De ce n-au venit părinţii lui la mine? De ce te-au trimis pe tine?

— Pentru că locuiesc departe, în celălalt capăt al satului meu, şi sunt foarte sărmani, Pagdzin *tulku.* Am auzit de boala rudei mele de-abia ieri şi am venit pe dată să-ţi cer sfatul.

— Ar trebui să văd pacientul, să-l cercetez cu băgare de seamă şi să aflu în ce poziţie erau planetele în momentul în care a adormit. Lucrurile astea nu pot fi făcute la nimereală.

— Ne este nici un leac pe care să-l pot duce cu mine?

Daimonul-liliac s-a dat jos de pe bârnă şi a fâlfâit întunecat într-o parte, până a atins podeaua, săgetând în tăcere de colo-colo prin odaie, prea iute ca Ama să-l poată urmări; dar ochii scânteietori ai tămăduitorului au văzut bine unde s-a dus şi, când daimonul s-a agăţat din nou de bârnă cu capul în jos şi şi-a strâns aripile în jurul trupului, bătrânul s-a ridicat şi s-a plimbat de la un raft la altul, de la o oală la alta şi de la o cutie la alta, luând dintr-o parte o lingură plină cu praf, adăugând

din altă parte ierburi cât apuci între degete, exact în ordinea în care le atinsese daimonul.

A pus toate ingredientele într-o piuliţă şi le-a măcinat la un loc, mormăind un descântec. Apoi a lovit cu mojarul peste buza sunătoare a piuliţei, scuturând ultimele grăunţe, a luat o pensulă şi tuş şi a scris nişte semne pe o bucată de hârtie. Când tuşul s-a uscat, a presărat praful peste scris şi a împăturit cu repeziciune hârtia, făcând un pacheţel pătrat.

— Să măture praful ăsta în nările copilului adormit, puţin câte puţin, pe măsură ce respiră, şi o să se trezească. Trebuie să aibă mare grijă. Prea mult deodată l-ar face să se înece. Să ia cea mai moale dintre pensule.

— Mulţumesc, Pagdzin *tulku,* a zis Ama, luând pacheţelul şi punându-l în buzunarul de la cămaşă. Aş fi vrut să mai am o pâine cu miere ca să ţi-o dau.

— Una e destul, a zis tămăduitorul. Du-te acum, şi data viitoare când vii să-mi spui tot adevărul, nu numai o parte din el.

Fata s-a ruşinat şi s-a înclinat până la podea ca să-şi ascundă stinghereala. Nădăjduia că nu dezvăluise prea multe.

În seara următoare a luat-o înapoi către vale cât de repede a putut, cu nişte orez dulce înfăşurat într-o frunză de fruct-în-formă-de-inimă. Murea de nerăbdare să-i spună femeii ce făcuse, să-i dea leacul şi să primească laudele şi mulţumirile ei; era nerăbdătoare mai ales să vadă cum adormita cea vrăjită se trezeşte şi îi vorbeşte. Ar putea deveni prietene!

Dar când a trecut de cotul potecii şi s-a uitat în sus, n-a mai văzut nici maimuţoiul auriu, nici pe femeia care şedea liniştită la gura grotei. Locul era gol. Pe ultimii metri a alergat, speriată că au plecat definitiv – dar a zărit scaunul pe care şedea femeia, cele trebuincioase gătitului şi toate celelalte.

Ama s-a uitat în întunericul din fundul grotei, cu inima bătându-i iute. Mai mult ca sigur că adormita nu se trezise încă: în penumbră, Ama desluşea forma sacului de dormit, pata mai deschisă la culoare care era părul fetei şi rotunjimea albă a daimonului ei adormit.

S-a furişat ceva mai aproape. Nu mai încăpea îndoială – plecaseră şi o lăsaseră singură pe fata vrăjită.

Amei i-a răsunat în minte un gând ca o notă muzicală: ce-ar

fi s-o trezească ea înainte să se întoarcă femeia…

Dar abia apucase să se bucure de această idee, că a şi auzit zgomote pe potecă şi, cu un fior de vinovăţie, a fugit să se ascundă împreună cu daimonul ei după o stâncă din dreptul grotei. N-ar fi trebuit să fie acolo. Pândea. Asta era ceva rău.

Şi acum maimuţoiul ăla auriu stătea pe vine la gura grotei, amuşinând şi rotindu-şi capul în toate părţile. Ama l-a văzut cum îşi dezgoleşte colţii albi şi şi-a simţit daimonul strecurându-i-se în veşminte în chip de şoarece, tremurând.

— Ce e? s-a auzit vocea femeii, vorbind cu maimuţoiul, şi apoi grota s-a întunecat din nou, când silueta ei s-a ivit în dreptul intrării. A fost fata pe-aici? Da – uite mâncarea pe care a lăsat-o. Totuşi, n-avea voie să intre. Trebuie să hotărâm în care loc de pe cărare să lase mâncarea.

Fără să-i arunce nici o privire adormitei, femeia s-a aplecat să aţâţe focul şi a pus la încălzit o cratiţă cu apă, în vreme ce daimonul ei s-a ghemuit în apropiere, cu ochii la cărare. Din când în când se ridica şi se uita prin grotă, iar Ama, înţepenită în ascunzişul ei îngust, îşi dorea din tot sufletul să fi aşteptat afară, în loc să intre. Cât avea să stea oare în capcana aceea?

Femeia amesteca nişte ierburi şi nişte prafuri în apa de pe foc. Ama simţea aromele înţepătoare care se înălţau odată cu fumul. Apoi s-a auzit un sunet dinspre fundul grotei: fata murmura ceva şi se răsucea. Ama a întors capul: vedea cum adormita cea vrăjită se mişcă, întorcându-se de pe-o parte pe alta, şi cum îşi pune un braţ peste ochi. Se trezea!

Iar femeia n-o băga în seamă!

O auzise sigur, pentru că şi-a ridicat o clipă ochii, dar a revenit la ierburile ei şi la apa care fierbea. A turnat fiertura într-o cană cu cioc, pe care a pus-o jos, şi abia apoi şi-a îndreptat atenţia către fata care se trezea.

Ama nu pricepea nici unul dintre acele cuvinte, dar le asculta cu tot mai multă mirare şi neîncredere:

— Şşt, scumpo, a zis femeia. Nu-ţi face griji. Eşti în siguranţă.

— Roger… a murmurat fata, aproape trează. Serafina! Unde s-a dus Roger?… Unde e?

— Nu-i nimeni aici, doar noi, a spus mama ei cu o voce cântată. Ridică-te şi las-o pe mama să te spele… Sus, dragostea mea…

Ama vedea cum fata, gemând şi luptându-se să se trezească, a încercat s-o împingă deoparte pe mama ei; iar femeia a înmuiat un burete într-un vas cu apă şi a tamponat-o pe fiica ei pe faţă şi pe trup, după care a şters-o uşor.

De-acum fata era trează aproape complet, şi femeia trebuia să se grăbească.

— Unde-i Serafina? Şi Will? Ajutor, ajutor! Nu vreau să dorm – nu, nu! Nu!

Femeia ţinea bine cana cu o mână, iar cu cealaltă încerca să-i ridice Lyrei capul.

— Stai liniştită, dragă, fii cuminte, şşt… Bea-ţi ceaiul…

Dar fata a lovit cu mâinile şi aproape că a vărsat băutura, strigând şi mai tare:

— Lasă-mă! Vreau să plec! Dă-mi drumul! Will, Will, ajutor… Of, ajutor…

Femeia o înşfăcase de păr, trăgându-i capul pe spate şi vârându-i în gură ciocul cănii.

— Nu vreau! Dacă îndrăzneşti să mă atingi, Iorek o să-ţi smulgă capul! Of, Iorek, unde eşti? Iorek Byrnison! Ajutor, Iorek! Nu vreau, nu vreau…

În acel moment, la un îndemn al femeii, maimuţoiul auriu a sărit la daimonul Lyrei şi l-a apucat strâns cu degetele lui tari şi negre. Daimonul a fulgerat de la o formă la alta mai iute decât văzuse Ama vreodată un daimon preschimbându-se: pisică-şarpe-şobolan-vulpe-pasăre-lup-ghepard-şopârlă-dihor…

Dar strânsoarea maimuţoiului nu slăbea deloc; până la urmă Pantalaimon s-a prefăcut într-un porc spinos.

Maimuţoiul a zbierat şi i-a dat drumul. Trei ţepi lungi erau înfipţi în palma lui, vibrând. Doamna Coulter a scos un mârâit feroce şi cu mâna liberă a plesnit-o zdravăn pe Lyra peste faţă, un dos de palmă cumplit, care a aruncat-o la pământ. Şi, înainte ca Lyra să-şi revină, i-a dus cana la gură; trebuia să înghită, altfel s-ar fi înecat.

Ama ar fi vrut să-şi poată astupa urechile: înghiţiturile, plânsul, tuşea, suspinele, rugăminţile, sughiţurile erau mai mult decât putea răbda. Dar încetul cu încetul toate s-au stins şi s-au mai auzit doar unul sau două suspine cutremurate dinspre fata care aluneca iarăşi în somn – somn vrăjit? Somn otrăvit! Somn din fierturi, mincinos! Ama a văzut cum la gâtul fetei se iveşte o fâşie albă, pe măsură ce daimonul se

preschimba cu greu într-o făptură lungă, unduitoare, cu blana ca zăpada, cu ochii sclipitori şi vârful cozii negru, culcuşindu-se pe gâtul ei.

Iar femeia cânta uşurel, fredona refrene pentru prunci, dădea deoparte părul de pe fruntea fetei şi îi zvânta faţa încinsă, murmura cântece ale căror cuvinte Ama îşi putea da seama că nu le ştie, căci tot ce zicea era un şir de silabe fără înţeles, la-la-la, ba-ba-bu-bu, scoţând cu vocea ei dulce tot soiul de bolboroseli.

În cele din urmă femeia s-a oprit, şi atunci a făcut un lucru ciudat: a luat o foarfecă şi a aranjat părul fetei, aşezându-i ba într-o parte, ba-n alta capul adormit, ca să vadă cum e cel mai bine. A tăiat o şuviţă de un auriu întunecat şi a pus-o într-un medalion de aur pe care-l purta la gât. Ama ştia de ce: avea să facă alte vrăji cu ea. Dar femeia a dus-o mai întâi la buze… Asta chiar era ciudat.

Maimuţoiul auriu şi-a scos ultimul dintre ţepii rămaşi de la porcul spinos şi i-a spus ceva femeii, care a ridicat mâna şi a prins un liliac agăţat de tavanul grotei. Făptura mititică a dat din aripi şi a ţipat cu o voce subţire ca un ac, iar Ama a simţit că-i ţiuie urechile, apoi a văzut-o pe femeie dându-i liliacul daimonului ei şi pe daimon trăgând din ce în ce mai tare de una dintre aripile negre, până ce aceasta s-a rupt şi a rămas atârnată de o fâşie de tendon alb, în vreme ce liliacul muribund ţipa, iar tovarăşii lui se roteau primprejur, miraţi şi neliniştiţi. *Crac-crac-trosc,* se auzea, în timp ce maimuţoiul auriu smulgea unul după altul membrele făpturii mititele, iar femeia se tolănise, posomorâtă, pe sacul ei de dormit aflat lângă foc şi mânca alene un baton de ciocolată.

Ziua era pe sfârşite. Lumina a scăzut, a răsărit luna, iar femeia şi daimonul ei au adormit.

Ama, înţepenită, durând-o tot corpul, s-a strecurat afară din ascunzătoare şi a mers tiptil pe lângă cei adormiţi, fără să scoată nici cel mai mic sunet până ce nu s-a văzut la jumătatea drumului spre sat.

Frica îi dădea aripi, şi a gonit de-a lungul potecii strâmte, cu daimonul în chip de bufniţă zburând fără zgomot în urma ei. Aerul curat şi rece, necurmata clătinare a vârfurilor copacilor, strălucirea norilor zugrăviţi de lună pe cerul întunecat şi milioanele de stele au mai liniştit-o un pic.

S-a oprit când a văzut micul grup de case din piatră, iar daimonul i s-a cocoţat pe pumn.

— A minţit! a zis Ama. Ne-a minţit! Ce putem face, Kulang? Putem să-i spunem lui Dada? Ce putem face?

— Nu spune nimic, a zis daimonul. Ar fi mai greu. Avem leacul. O putem trezi. Putem merge acolo când femeia o să fie din nou plecată, o trezim pe fată şi o luăm de-acolo.

Gândul acesta i-a înspăimântat pe amândoi. Dar fusese rostit, şi pacheţelul de hârtie era la adăpost în buzunarul Amei; ştiau cum să-l folosească.

să mă trezesc, n-o pot vedea... cred că e pe-aproape... mi-a făcut rău...

— O, Lyra, nu te teme! Dacă şi tu te temi, o să-mi pierd minţile...

Au încercat să se îmbrăţişeze, dar braţele se mişcau în gol. Lyra a încercat apoi să spună ce are de gând, şoptind aproape de feţişoara palidă din întuneric:

— Încerc să mă trezesc... Mi-e aşa de teamă că o să-mi dorm toată viaţa şi pe urmă o să mor... Vreau mai întâi să mă trezesc! Nu-mi pasă dacă e numai pentru o oră, câtă vreme sunt vie de-a binelea şi trează – nu ştiu nici măcar dacă asta e realitate sau nu, dar o să te ajut, Roger! Jur c-o să te ajut!

— Dar dacă visezi, Lyra, poate că n-o să crezi când o să te trezeşti. Aşa aş face eu, mi-aş zice că n-a fost decât un vis.

— Nu, a spus ea, încăpăţânată, şi

5. *Turnul de cremene*

Şi râvnind la tronul sfânt şi-a Domnului
domnie, nelegiuit război stârni în ceruri
şi
vană luptă…

John Milton

Un lac de sulf topit se întindea de-a lungul unui canion imens, emanându-şi vaporii otrăvitori prin izbucniri şi bolboroseli şi tăindu-i calea siluetei înaripate care stătea însingurată pe malul apei.

Dacă o ia prin văzduh, iscoadele duşmane care-l dibuiseră şi apoi îi pierduseră urma o să-l găsească pe dată; dar dacă rămâne pe pământ îi trebuie atât de mult timp ca să treacă de groapa asta urât mirositoare, încât mesajul lui ar putea ajunge prea târziu.

Trebuia să-şi asume riscul cel mai mare. A aşteptat până ce un nor de fum împuţit s-a ridicat de pe suprafaţa galbenă şi a ţâşnit în sus învăluit în el.

Patru perechi de ochi din patru părţi ale cerului au zărit scurta mişcare şi pe dată patru perechi de aripi au bătut cu putere prin văzduhul plin de fum, învăluindu-i pe veghetori în nor.

Apoi s-a pornit o vânătoare în care urmăritorii nu zăreau prada, iar prada nu vedea nimic. Primul care avea să răzbată din nor dincolo de lac avea să fie avantajat, iar asta putea să însemne fie supravieţuirea, fie înfăptuirea unui omor.

Şi, din nefericire pentru zburătorul singuratic, a ajuns la aer curat la câteva secunde după unul dintre urmăritori. Pe dată s-au încăierat, târând după ei dâre de aburi, amândoi ameţiţi de vaporii scârboşi. La început prada părea să domine, dar apoi alt vânător s-a ivit din nor şi, într-o luptă alertă şi furibundă, cei trei, răsucindu-se prin văzduh ca nişte flăcărui, s-au înălţat, pe urmă iar au plonjat şi iar s-au înălţat, până ce s-au prăbuşit în cele din urmă printre stâncile de pe mal. Ceilalţi doi vânători n-au mai ieşit din nor.

La capătul dinspre apus al unui lanţ de munţi ca un ferăstrău, pe un pisc de pe care se vedeau până hăt, departe, câmpia de dedesubt şi văile de după ea, o fortăreaţă de bazalt părea să fi răsărit din munte, ca şi cum ar fi azvârlit-o acolo sus

un vulcan, cu un milion de ani înainte.

În peşterile imense din spatele zidurilor înalte erau aşezate şi etichetate provizii de toate felurile; în arsenale şi în depozite erau calibrate, armate şi verificate maşinării de război; în atelierele de sub munte focuri vulcanice alimentau forje puternice, în care fosforul şi titanul erau topite şi combinate în aliaje ce nu mai fuseseră niciodată încercate şi folosite.

Pe latura cea mai expusă a fortăreţei, într-un loc adâncit în umbra unui contrafort, unde pereţii solizi se ridicau de-a dreptul din vechile scurgeri de lavă, era o poartă mică, o uşă dosnică, în faţa căreia o santinelă veghea zi şi noapte, cercetându-i pe toţi cei care voiau să intre.

În vreme ce pe meterezele de la înălţime se schimbau gărzile, santinela a bătut de vreo două ori din picioare şi şi-a plesnit braţele cu mâinile înmănuşate, căci era cea mai friguroasă oră a nopţii, iar micul felinar cu petrol prins în zid lângă el nu dădea căldură. Schimbul avea să-i sosească peste zece minute şi abia aştepta să ajungă la ceaşca de ciocolată, la frunzele de tutun şi, mai presus de orice, la patul lui.

Ultimul lucru la care s-ar fi aşteptat era să audă pe cineva ciocănind la uşă.

Totuşi, era vigilent, aşa că a deschis vizeta, iar cu cealaltă mână a dat drumul robinetului care lăsa să curgă petrol în lampa de veghe de pe contrafortul de afară. În lumină, a văzut cum trei siluete cu glugi trase peste faţă cărau o a patra siluetă, cu formă neclară, care părea bolnavă sau rănită.

Silueta din faţă şi-a dat jos gluga. Santinela îi cunoştea chipul, dar a rostit şi parola, iar apoi a zis:

— L-am găsit la lacul de sulf. Zice că îl cheamă Baruch. Are un mesaj grabnic pentru Lordul Asriel.

Santinela a dat deoparte drugul de pe uşă, şi daimonul-terier a tresărit când cele trei siluete s-au strecurat, cu tot cu povară, prin intrarea îngustă. Daimonul a scos un lătrat scurt, iute înăbuşit, când santinela şi-a dat seama că silueta pe care o cărau ceilalţi era un înger rănit: un înger de rang mic şi cu puteri asemenea, totuşi un înger.

— Duceţi-l în camera gărzilor, le-a spus santinela, şi, de cum au pornit, a răsucit manivela telefonului şi i-a raportat ofiţerului de gardă cele petrecute.

Pe cele mai înalte metereze ale fortăreţei era un turn de cremene: un şir de trepte care duceau la câteva încăperi ale căror ferestre dădeau spre nord, sud, est şi vest. În cea mai mare încăpere se găseau o masă, câteva scaune şi un scrin, iar în alta, un pat de campanie. O baie micuţă completa locuinţa.

Lordul Asriel şedea în turnul de cremene, uitându-se, peste un vraf de hârtii răvăşite, la căpitanul iscoadelor sale. Deasupra mesei atârna o lampă cu petrol, şi într-un vas de metal ardeau cărbuni, ca să-i apere de frigul aspru al nopţii. Lângă uşă stătea un mic şoim albastru, cocoţat pe un suport.

Căpitanul iscoadelor se numea Lordul Roke. Înfăţişarea lui era frapantă: nu era mai înalt de-o şchioapă, măsurată de Lordul Asriel, şi era suplu ca o libelulă, dar ceilalţi căpitani ai Lordului Asriel îl tratau cu adânc respect, căci era înarmat cu ţepi veninoşi aflaţi în pintenii de la călcâie.

Obişnuia să şadă pe masă şi le-o tăia scurt tuturor, cu replici trufaşe şi răutăcioase, mai puţin celor care i se adresau cu cea mai aleasă politeţe. El şi cei din neamul lui, galliviespienii, nu prea aveau calităţi de iscoade, în afară, fireşte, de extraordinara lor micime: erau aşa de mândri şi de ţâfnoşi, încât n-ar fi putut trece neobservaţi dacă ar fi avut statura Lordului Asriel.

— Da, a zis el cu voce limpede şi ascuţită, cu ochii scânteind ca două picături de tuş. Fiica ta, Lord Asriel. Ştiu despre ea. Evident, ştiu mai multe decât tine.

Lordul Asriel l-a privit drept în ochi, şi omuleţul şi-a dat imediat seama că abuzase de bunăvoinţa comandantului său: forţa privirii Lordului Asriel l-a izbit de parcă l-ar fi împuns cu degetul, încât şi-a pierdut echilibrul şi a trebuit să întindă o mână ca să se sprijine de paharul de vin al Lordului Asriel. După doar o clipă, privirea Lordului Asriel a devenit calmă şi nevinovată, precum a fiicei lui, poate, şi din acel moment Lordul Roke a fost mai grijuliu.

— Fără îndoială, Lord Roke, a zis Asriel. Dar, din motive pe care nu le pricep, fata este în atenţia Bisericii, şi trebuie să aflu de ce. Ce zic ei despre ea?

— Magisteriumul vuieşte de speculaţii; o grupare zice una, alta cercetează altceva, şi fiecare dintre ele încearcă să-şi ţină secrete descoperirile. Cele mai active grupări sunt Curtea Consistorială de Disciplină şi Societatea Lucrării Sfântului Duh.

Am iscoade în amândouă, a precizat Lordul Roke.

— Aşadar, ai devenit membru al Societăţii? a zis Lordul Asriel. Te felicit. Pe vremuri era de nepătruns.

— Iscoada mea din Societate este Lady Salmakia, a spus Lordul Roke. Un agent foarte iscusit. E acolo un preot pe al cărui daimon, un şoarece, l-a contactat când ei erau adormiţi. Agenta mea i-a sugerat ca omul să săvârşească un ritual interzis prin care să invoce prezenţa înţelepciunii. În momentul culminant, i s-a înfăţişat Lady Salmakia. Acum, preotul crede că poate comunica cu înţelepciunea ori de câte ori pofteşte şi că ea are forma unui galliviespian care locuieşte la el în bibliotecă.

Lordul Asriel a zâmbit şi a spus:

— Şi ce a aflat?

— Membrii Societăţii cred că fiica ta e cel mai important copil care a trăit vreodată. Ei sunt de părere că în scurt timp o să vină o mare criză şi că soarta tuturor va depinde de felul în care va acţiona ea în momentul acela. În ce priveşte Curtea Consistorială de Disciplină, tocmai desfăşoară o anchetă, cu martori de la Bolvangar şi de prin alte locuri. Iscoada mea de la Curte, Cavalerul Tialys, ia legătura cu mine zi de zi cu ajutorul rezonatorului cu magnetită şi îmi spune ce s-a mai descoperit. Pe scurt, aş zice că Societatea Lucrării Sfântului Duh o să descopere foarte repede unde este copila, dar n-o să facă nimic. Curţii Consistoriale o să-i ia mai mult timp, dar, când o să reuşească, o să acţioneze cu fermitate, şi pe loc.

— Dă-mi de ştire când afli mai multe.

Lordul Roke a făcut o plecăciune şi a pocnit din degete, iar micul şoim albastru de pe suportul de lângă uşă şi-a desfăcut aripile şi s-a lăsat uşor către masă. Avea frâu, şa şi scări. Lordul Roke i-a sărit pe dată în spinare şi au zburat afară, pe fereastra pe care Lordul Asriel le-a deschis-o larg.

A mai lăsat-o deschisă câteva clipe, în ciuda frigului amarnic, şi s-a rezemat de pervaz, jucându-se cu urechile daimonului său, în formă de leopard al zăpezilor.

— Ea a venit la mine la Svalbard şi n-am băgat-o în seamă, a spus. Ţi-aduci aminte ce şoc… Aveam nevoie de un sacrificiu, şi primul copil care mi-a ieşit în cale a fost fiica mea… Dar când mi-am dat seama că mai era un copil cu ea, şi că deci era în siguranţă, m-am liniştit. Să fi fost aceea o greşeală fatală? Nu m-am gândit la ea după aceea nici o clipă, dar e importantă,

Stelmaria!

— Hai să chibzuim bine, a răspuns daimonul. Ce poate ea să facă?

— Să facă? Nu cine ştie ce. Dar oare *ştie* ceva?

— Poate citi aletiometrul; are acces la cunoaştere.

— Asta nu-i mare lucru. Mai au şi alţii. Şi unde mama naibii o fi acum?

În spatele lui s-a auzit un ciocănit în uşă, şi s-a întors pe dată.

— Domnule, a spus ofiţerul care intrase, tocmai a sosit un înger la poarta dinspre asfinţit… rănit… Ţine morţiş să vă vorbească.

După nici un minut, Baruch zăcea pe patul de campanie, care fusese adus în odaia cea mare. A fost chemat un infirmier, însă era limpede că îngerul nu prea mai avea şanse să scape: era grav rănit, cu aripile smulse şi ochii înceţoşaţi.

Lordul Asriel s-a aşezat lângă el şi a aruncat peste cărbuni o mână de ierburi. Aşa cum descoperise Will cu ajutorul fumului de la focul pe care îl aprinsese el, asta avea efectul de a contura trupul îngerului, ca să poată fi văzut întru câtva.

— Ei bine, domnule – a zis –, ce ai să-mi spui?

— Trei lucruri. Lasă-mă să le spun pe toate înainte să vorbeşti. Mă cheamă Baruch. Tovarăşul meu, Balthamos, şi cu mine suntem din ceata rebelilor, aşa că am fost atraşi de modelul tău de îndată ce l-ai creat. Dar voiam să-ţi aducem ceva de preţ, însă puterile noastre sunt mici, şi de-abia ce-am izbutit să ne strecurăm până-n inima Muntelui Acoperit de Nori, cetatea Autorităţii, din Împărăţie. Şi acolo am aflat…

A trebuit să se oprească o clipă ca să tragă în piept fumul de ierburi, care l-a mai liniştit. Apoi a continuat:

— Am aflat adevărul despre Autoritate. Am aflat că s-a retras într-o încăpere de cristal din inima Muntelui Acoperit de Nori şi că nu se mai ocupă de treburile zilnice ale Împărăţiei. În schimb, contemplă mistere mai adânci. În locul ei, cârmuind în numele său, este un înger pe nume Metatron. Am motive să-l ştiu foarte bine pe acel înger, cu toate că atunci când l-am cunoscut eu…

Vocea lui Baruch s-a stins. Ochii Lordului Asriel aruncau flăcări, dar n-a scos o vorbă şi a aşteptat ca Baruch să continue.

— Metatron e trufaş şi ambiţia lui n-are margini, a spus mai

departe Baruch, atunci când i-au mai revenit puterile. Autoritatea l-a ales acum patru mii de ani ca Regent, şi şi-au făcut împreună planurile. Au un nou plan, pe care am izbutit să-l descopăr împreună cu tovarăşul meu. Autoritatea crede că fiinţele conştiente de orice soi au ajuns periculos de independente, aşa că Metatron are să se amestece mult mai mult în treburile omeneşti. Intenţionează să mute în taină Autoritatea din Muntele Acoperit de Nori într-o cetate durabilă, care se află altundeva, şi să prefacă muntele într-o maşinărie de război. Bisericile din toate lumile sunt corupte şi slabe, zice el, acceptă mult prea uşor compromisuri… Vrea să instituie câte o inchiziţie permanentă în fiecare lume, condusă direct din Împărăţie. Iar prima lui campanie va fi distrugerea republicii tale…

Tremurau amândoi, şi îngerul, şi omul, dar unul de slăbiciune, iar celălalt de tulburare.

Baruch şi-a adunat puterile şi a grăit mai departe:

— Cel de-al doilea lucru este acesta: există un pumnal care poate să taie atât ferestre între lumi, cât şi orice lucru dinăuntrul lor. Puterea lui este fără margini, dar numai în mâna cuiva care ştie cum să-l folosească. Şi acea persoană este un băiat…

Îngerul a trebuit să se oprească din nou şi să-şi adune puterile. Era îngrozit: simţea cum se topeşte. Lordul Asriel vedea cu câtă trudă reuşeşte să se adune, şi a rămas locului, încleştându-şi degetele pe braţele scaunului, până ce Baruch a găsit forţa să continue:

— Tovarăşul meu este acum cu acel băiat. Voiam să-l aducem de-a dreptul la tine, însă el s-a împotrivit, fiindcă… Acesta e al treilea lucru pe care trebuie să ţi-l spun: e prieten cu fiica ta. Şi n-o să vrea să vină la tine până n-o găseşte. Ea e…

— Cine e băiatul ăsta?

— E fiul şamanului. Al lui Stanislaus Grumman.

Lordul Asriel a fost atât de surprins, încât fără să vrea a sărit în picioare, stârnind în jurul îngerului trâmbe de fum învârtejit.

— Grumman avea un fiu?

— Grumman nu era născut în lumea ta. Şi nici nu-l chema cu adevărat Grumman. Pe mine şi pe tovarăşul meu ne-a dus la el

tocmai dorinţa lui de a găsi pumnalul. L-am urmat, ştiind că o să ne conducă la pumnal şi la purtătorul său, cu gând să-l aducem pe purtător la tine. Dar băiatul n-a vrut…

Baruch a trebuit să se oprească din nou. Lordul Asriel s-a aşezat la loc, blestemându-şi nerăbdarea, şi a mai presărat nişte ierburi peste foc. Daimonul lui stătea culcat alături, cu coada măturând alene podeaua de stejar şi cu ochii aurii aţintiţi asupra chipului îndurerat al îngerului. Baruch a respirat adânc de câteva ori, iar Lordul Asriel a rămas tăcut. Nu se auzea decât plesnetul frânghiei de la stindardul de deasupra.

— Nu te grăbi, domnule, a grăit cu blândeţe Lordul Asriel. Ştii unde e fiica mea?

— Himalaia… în lumea ei, a şoptit Baruch. Munţi înalţi. O grotă într-o vale plină de curcubeie…

— Cale lungă de-aici în amândouă lumile. Ai zburat iute.

— E singurul dar pe care-l am, în afară de iubirea lui Balthamos, pe care n-am să-l mai văd niciodată, a oftat Baruch.

— Şi dacă tu ai găsit-o aşa de uşor…

— Atunci ar putea s-o găsească oricare alt înger.

Lordul Asriel a luat din scrin un atlas mare şi l-a deschis, căutând paginile care înfăţişau Himalaia.

— Poţi să-mi spui precis? a întrebat. Îmi poţi arăta mai exact unde e?

— Cu pumnalul… a încercat să spună Baruch, şi Lordul Asriel şi-a dat seama că are mintea rătăcită. Cu pumnalul poate să intre şi să iasă din orice lume după cum pofteşte[1]… Will îi este numele. Dar sunt în primejdie, el şi Balthamos… Metatron ştie că îi cunoaştem taina. Ne-au urmărit… M-au prins singur la hotarul lumii tale… Eram fratele lui… Aşa am ajuns la el, înăuntrul Muntelui Acoperit de Nori. Metatron a fost odinioară Enoh, fiul lui Iared, fiul lui Mahalaleel… Enoh avea multe neveste. Iubea carnea… Fratele meu Enoh m-a alungat, pentru că am… O, iubitul meu Balthamos…

— Unde e fata?

— Da. Da. O grotă… mama ei… vale plină de vânt şi de curcubeie… flamuri zdrenţuite pe altar…

S-a ridicat ca să se uite în atlas.

Atunci daimonul în formă de leopard al zăpezilor s-a ridicat şi el dintr-o singură mişcare agilă şi a sărit la uşă, dar era prea

[1] Joc de cuvinte intraductibil: *at will* („după cum pofteşte”). *(N. tr.)*

târziu: ordonanţa, care ciocănise, a deschis uşa fără să mai aştepte. Aşa mergeau treburile, nu era vina nimănui; dar, văzând expresia de pe chipul soldatului care privea peste umărul lui, Lordul Asriel s-a întors către Baruch: se încorda şi fremăta, încercând să-şi ţină la un loc trupul rănit. Îi era peste puteri. Dinspre uşa deschisă venea curent, şi o pală de vânt a trecut peste pat, iar particulele din trupul îngerului, slăbite din pricina epuizării, s-au învârtejit în sus, talmeş-balmeş, şi au dispărut.

— Balthamos! s-a auzit o şoaptă din văzduh.

Lordul Asriel a pus mâna pe grumazul daimonului său, iar acesta i-a simţit tremurul şi l-a liniştit. S-a întors către ordonanţă.

— Domnule, vă rog să mă…

— Nu-i vina ta. Transmite-i complimentele mele Regelui Ogunwe. M-aş bucura ca el şi ceilalţi comandanţi ai mei să vină aici pe dată. Mi-ar plăcea să fie de faţă şi domnul Basilides, cu aletiometrul. În sfârşit, vreau ca escadra a doua de giroptere să fie înarmată şi să facă plinul, şi un zepelin-cisternă să decoleze imediat şi s-o ia către sud-vest. O să le trimit ordinele ulterioare în timpul zborului.

Ordonanţa a salutat şi, după ce a mai aruncat un ochi, stingherită, către patul gol, a ieşit şi a închis uşa.

Lordul Asriel a ciocănit în masă cu un compas de alamă şi a traversat odaia ca să deschidă fereastra dinspre sud. Jos, la mare depărtare, focurile nestinse îşi aruncau strălucirea şi fumul către cerul crepuscular; chiar şi de la înălţimea aceea se auzea bubuitul baroaselor, printre rafalele de vânt şuierător.

— Ei bine, Stelmaria, am aflat o mulţime de lucruri, a spus el încetişor.

— Dar nu destule.

Apoi s-a auzit iarăşi un ciocănit în uşă şi a intrat cititorul aletiometrului. Era un bărbat palid şi subţire, abia ajuns la vârsta mijlocie; se numea Teukros Basilides, şi daimonul lui era o privighetoare.

— Bună seara, domnule Basilides, l-a salutat Lordul Asriel. Uitaţi, aceasta este problema noastră, şi aş vrea să lăsaţi deoparte orice altceva câtă vreme vă ocupaţi de ea.

I-a spus bărbatului tot ce aflase de la Baruch şi i-a arătat atlasul.

— Trebuie să găsiţi grota, a zis. Şi să-mi daţi coordonatele cât mai exact. E cea mai importantă misiune pe care aţi avut-o vreodată. Începeţi chiar acum, rogu-vă.

a bătut din picior aşa de tare, că a durut-o până şi în vis.

— Nu mă crezi în stare s-o fac, Roger, aşa că nu mai spune. Da, o să mă trezesc, şi nu, n-am să uit, şi cu asta basta.

S-a uitat în jur, dar nu vedea decât ochi larg deschişi şi chipuri disperate, chipuri palide, chipuri întunecate, chipuri bătrâne, chipuri tinere, toţi morţii îmbulzindu-se şi strângându-se în jur, tăcuţi şi mâhniţi.

Chipul lui Roger era altfel. Expresia lui era singura în care se citea nădejde.

Ea a spus:

— De ce arăţi aşa? De ce nu eşti disperat, ca ei? De ce nu ţi-ai pierdut încrederea?

Şi el a zis:

— Pentru că

6. *Iertăciunea preventivă*

Mătănii, moaşte, bule, indulgenţe, dispense şi iertări, de-a valma toate! De vânt învârtejite…

John Milton

— Fra Pavel, a spus anchetatorul Curţii Consistoriale de Disciplină, acum aş vrea să-ţi aminteşti exact, dacă poţi, ce ai auzit-o pe vrăjitoare spunând pe corabie.

Cei doisprezece membri ai Curţii l-au privit, în lumina săracă a după-amiezii, pe clericul aflat în boxa martorilor. Era un preot cu înfăţişare de savant, al cărui daimon avea formă de broască. Curtea asculta deja de opt zile mărturii în acest proces, în bătrânul Colegiu St Jerome, cu turnurile lui înalte.

— Nu-mi aduc aminte exact cuvintele vrăjitoarei, a zis Fra Pavel cu un aer obosit. Nu mai văzusem niciodată o tortură, după cum am spus ieri Curţii, şi m-a făcut să mă simt slăbit şi îngreţoşat. Aşa că nu vă pot spune exact ce a zis, dar îmi amintesc înţelesul. Vrăjitoarea zicea că fata numită Lyra fusese recunoscută de clanurile din nord drept întrupare a unei profeţii cunoscute de multă vreme. Avea să-i stea în putere să facă o alegere decisivă, de care va depinde viitorul tuturor lumilor. Şi, mai mult, numele ei aminteşte de un caz asemănător şi ar putea face ca Biserica s-o urască şi să se teamă de ea.

— Şi a dezvăluit vrăjitoarea numele acela?

— Nu. Înainte s-apuce să-l rostească, altă vrăjitoare, care se făcuse nevăzută cu un descântec şi fusese de faţă, a izbutit s-o ucidă şi să fugă.

— Aşadar, doamna Coulter n-a auzit numele?

— Întocmai.

— Şi puţin după aceea a plecat?

— Într-adevăr.

— Şi ce ai mai descoperit pe urmă?

— Am aflat că fata a trecut în altă lume prin spărtura făcută de Lordul Asriel şi că acolo a primit ajutorul unui băiat care deţine – sau a căpătat îngăduinţa să-l folosească – un pumnal cu puteri extraordinare, a zis Fra Pavel.

Apoi şi-a dres glasul, agitat, şi a continuat:

— Pot să vorbesc deschis în faţa acestei Curţi?

— Absolut deschis, Fra Pavel, s-a auzit vocea clară şi aspră a preşedintelui. Nu vei fi pedepsit pentru că ne spui ceea ce ţi s-a

spus şi ţie. Continuă, te rog.

Mai liniştit, clericul a grăit mai departe:

— Pumnalul aflat în posesia acestui băiat poate face deschizături între lumi. Ba, mai mult, are o putere încă şi mai mare decât aceasta – vă rog, din nou…, ceea ce spun mă înspăimântă… E în stare să ucidă îngerii de cel mai înalt rang, ba chiar şi ceea ce este mai presus de ei. Nimic nu scapă de acest pumnal.

Asuda şi tremura, iar daimonul-broască, agitându-se, a căzut de pe marginea boxei martorilor pe podea. Fra Pavel a icnit de durere şi l-a ridicat iute, apoi i-a dat să bea apă din paharul pe care-l avea în faţă.

— Şi ai întrebat mai multe despre fată? a spus anchetatorul. Ai aflat numele de care pomenea vrăjitoarea?

— Da, l-am aflat. Încă o dată, rog insistent Curtea să m-asigure că…

— Te-asigură, l-a repezit preşedintele. Nu te teme. Nu eşti eretic. Raportează ce ai aflat şi nu mai pierde vremea.

— Vă cer iertare, zău. Deci, copila este în poziţia Evei, soaţa lui Adam, mama noastră, a tuturor, şi pricina tuturor păcatelor.

Stenografele, care notau cuvânt cu cuvânt, erau călugăriţe din ordinul Sfintei Filomena, care juraseră tăcere; dar la vorbele lui Fra Pavel au icnit înăbuşit, şi deodată au fluturat toate din mâini, făcându-şi cruce.

Fra Pavel a tresărit şi a vorbit mai departe:

— Vă rog, ţineţi minte – aletiometrul nu face previziuni; el spune: „Dacă se întâmplă lucrul cutare, atunci consecinţele vor fi…” şi aşa mai departe. Iar despre fată spune că, dacă se va întâmpla să fie ispitită, aşa cum a fost Eva, probabil că nu va rezista. De acest deznodământ o să depindă… totul. Iar dacă se iveşte o asemenea ispită, şi fata îi cedează, atunci Praful şi păcatul vor triumfa.

În sală era linişte. Lumina palidă a soarelui care pătrundea prin ferestrele mari plumbuite avea în razele ei piezişe un milion de firişoare aurii, dar erau praf, nu Praf; cu toate că mai mulţi membri ai Curţii văzuseră în ele imaginea celuilalt Praf, invizibil, care se aşeza peste orice fiinţă omenească, oricât de straşnic ar fi respectat legile.

— În sfârşit, Fra Pavel, spune-ne ce şti despre locul unde se află acum copila, a zis anchetatorul.

— E în mâinile doamnei Coulter, a spus Fra Pavel. Şi au ajuns în Himalaia. Până acum asta e tot ce am reuşit să descopăr. Mă duc îndată să întreb unde, mai exact, este locul acesta, şi de cum aflu am să aduc la cunoştinţa Curţii; însă…

S-a oprit, dârdâind de frică, şi a dus paharul la gură cu mâna tremurătoare.

— Te rog, Fra Pavel, a zis părintele MacPhail. Spune-ne totul.

— Cred, părinte preşedinte, că Societatea Lucrării Sfântului Duh ştie mai multe decât mine despre asta.

Vocea lui Fra Pavel era atât de pierită, încât ajunsese aproape o şoaptă.

— Aşa să fie? a zis preşedintele, şi ochii îi scânteiau de mânie.

Daimonul lui Fra Pavel a scos un mic orăcăit jalnic. Clericul ştia că există rivalităţi între diferitele grupări ale Magisteriumului şi că e foarte periculos să fii prins în focul încrucişat dintre ele; dar ar fi fost şi mai periculos să ţină pentru sine ceea ce ştia.

— Cred că ei sunt mult mai aproape să afle unde se găseşte copila, a continuat el, tremurând. Au surse de informare la care eu nu am acces.

— Chiar aşa? a zis anchetatorul. Şi ţi-a spus aletiometrul despre asta?

— Da, mi-a spus.

— În regulă. Fra Pavel, ai face bine să continui cercetările în această direcţie. Dacă îţi face trebuinţă vreun ajutor clerical sau de secretariat, nu trebuie decât să spui. Acum poţi pleca.

Fra Pavel a făcut o plecăciune şi, cu daimonul-broască pe umăr, şi-a strâns notiţele şi a ieşit din sală. Degetele călugăriţelor s-au oprit.

Părintele MacPhail a ciocănit cu un creion în banca de stejar din faţa lui.

— Soră Agnes, soră Monica, puteţi pleca acum, a zis. V-aş ruga ca transcrierea să ajungă pe biroul meu până la sfârşitul zilei.

Cele două călugăriţe au dat din cap şi au ieşit.

— Domnilor, a spus preşedintele, căci aceasta era formula de adresare la Curtea Consistorială, să suspendăm şedinţa.

Cei doisprezece membri – de la cel mai bătrân, părintele

Makepwe, un moşneag cu ochii lăcrămoşi, până la cel mai tânăr, părintele Gomez, palid şi tremurând de fanatism – şi-au strâns notiţele şi l-au urmat pe preşedinte până în camera de consiliu, unde puteau şedea la o masă, faţă în faţă, ca să discute în cea mai mare taină.

Preşedintele în funcţie al Curţii Consistoriale era un scoţian pe nume Hugh MacPhail. Fusese ales de tânăr: preşedinţii erau aleşi pe viaţă, iar el abia dacă avea patruzeci de ani, aşa că era de aşteptat ca părintele MacPhail să conducă destinele Curţii Consistoriale şi, astfel, ale întregii Biserici vreme de mulţi ani. Era un bărbat cu trăsături sumbre, înalt şi impunător, cu o coamă de păr sur şi sârmos, şi ar fi fost gras, dacă nu i-ar fi impus propriului său trup o disciplină drastică: nu bea decât apă şi nu mânca decât pâine şi fructe, şi făcea exerciţii fizice o oră pe zi, sub supravegherea unui antrenor de atleţi campioni. Drept urmare, era descărnat, zbârcit şi agitat. Daimonul lui era o şopârlă.

După ce s-au aşezat, părintele MacPhail a spus:

— Iată, aşadar, cum stau lucrurile. Se pare că sunt mai multe puncte de care trebuie să ţinem cont. Mai întâi, Lordul Asriel. O vrăjitoare care e în relaţii bune cu Biserica a raportat că el adună o oştire mare, în care e cu putinţă să fie şi trupe îngereşti. Intenţiile lui, din câte ştie vrăjitoarea, sunt potrivnice Bisericii şi Autorităţii înseşi. În al doilea rând, Comitetul de Oblaţii. Acţiunile lui – iniţierea programului de cercetări de la Bolvangar şi finanţarea activităţilor doamnei Coulter – sugerează că membrii comitetului nădăjduiesc să ia locul Curţii Consistoriale de Disciplină, ca braţul cel mai puternic şi mai activ al Sfintei Biserici. Am fost întrecuţi, domnilor. Ei au acţionat necruţător şi iscusit. Ar trebui să fim pedepsiţi pentru neglijenţa de a fi lăsat să se întâmple una ca asta. O să revin imediat la ce am putea face în această privinţă. În al treilea rând, băiatul din mărturia lui Fra Pavel, cu pumnalul care poate face lucruri extraordinare. E limpede că trebuie să-l găsim şi să punem mâna pe pumnal cât mai curând. În al patrulea rând, Praful. Am făcut cele de trebuinţă pentru a afla ce a descoperit în privinţa lui Comitetul de Oblaţii. Unul dintre teologii care au participat la experimentele de la Bolvangar a fost convins să ne dezvăluie cu exactitate ce anume au descoperit. Voi vorbi cu el după-amiază, jos.

Unul sau doi dintre preoţi s-au foit stingheriţi, căci „jos” însemna beciul din subsolul clădirii: încăperi îmbrăcate în faianţă albă, cu prize pentru curentul anbaric, izolate fonic şi având canalizare eficientă.

— Totuşi, orice am afla despre Praf, a continuat preşedintele, trebuie să avem viu în minte obiectivul nostru. Comitetul de Oblaţii a căutat să înţeleagă efectele Prafului: noi trebuie să-l distrugem cu totul. Pur şi simplu. Dacă pentru a distruge Praful va trebui să distrugem şi Comitetul de Oblaţii, Colegiul Episcopilor şi fiecare agenţie prin care Sfânta Biserică face lucrarea Autorităţii – atunci aşa să fie. S-ar putea, domnilor, ca Sfânta Biserică însăşi să fi apărut tocmai pentru a îndeplini această sarcină şi pentru a pieri în această lucrare. Dar mai bine o lume fără Biserică şi fără Praf decât o lume în care zi de zi trebuie să trudim sub hidoasa povară a păcatului. Mai bine o lume curăţată de toate astea!

Părintele Gomez, cu ochii arzători, a dat din cap, entuziasmat.

— Şi, în cele din urmă, fata, a spus părintele MacPhail. Care e doar un copil, cred. Această Evă, care o să fie ispitită, care, dacă ne luăm după ce s-a întâmplat odinioară, va cădea în păcat şi a cărei cădere ne va duce pe toţi la pierzanie. Domnilor, dintre toate soluţiile pentru problema ei, o s-o propun pe cea mai radicală, şi am credinţa că veţi fi de acord. Propun să trimitem pe cineva s-o găsească pe fată şi s-o ucidă înainte să poată fi ispitită.

— Părinte preşedinte, a spus pe loc părintele Gomez, am făcut penitenţă preventivă în fiecare zi din viaţa mea de adult. Am studiat, m-am antrenat…

Preşedintele a ridicat mâna. Penitenţa şi iertăciunea preventive erau doctrine cercetate şi dezvoltate de Curtea Consistorială, dar necunoscute pentru restul Bisericii. Ele implicau penitenţa pentru un păcat care nu fusese comis încă, penitenţă intensă şi ferventă, însoţită de biciuire, aşa încât să se creeze un soi de stoc de credit. Când penitenţa pentru un anumit păcat ajunge la nivelul potrivit, penitentului i se oferă iertăciunea anticipată, cu toate că s-ar putea să n-ajungă niciodată să săvârşească acel păcat. De exemplu, era nevoie uneori să omori pe cineva: şi, ca ucigaş, erai mult mai liniştit dacă puteai s-o faci într-o stare de graţie.

— La tine mă gândeam, a spus părintele MacPhail cu blândeţe. Am aprobarea Curţii, da? Când o să plece, cu binecuvântarea noastră, părintele Gomez va fi izolat, nu va putea fi găsit sau chemat înapoi. Indiferent ce se întâmplă cu orice altceva, el îşi va urma calea ca săgeata lui Dumnezeu, drept către copilă, şi o va răpune. Va fi invizibil; va veni noaptea, ca îngerul care i-a nimicit pe asirieni; va fi tăcut. Ce bine ar fi fost pentru noi toţi dacă în Eden s-ar fi aflat un părinte Gomez! N-ar mai fi trebuit să plecăm din Paradis.

Preotul mai tânăr aproape că lăcrima de mândrie. Curtea i-a dat binecuvântarea.

Iar în ungherul cel mai întunecat, tupilat printre bârnele de stejar, şedea un bărbat înalt de-o şchioapă, care avea pinteni la călcâie; auzise fiecare vorbuliţă rostită acolo.

În beci, bărbatul din Bolvangar, îmbrăcat doar cu o cămaşă albă, murdară, şi cu pantaloni fără curea, stătea în picioare sub lumina unui bec fără abajur, ţinându-şi cu o mână pantalonii şi cu cealaltă daimonul în formă de iepure. În faţa lui, pe singurul scaun, şedea părintele MacPhail.

— Doctore Cooper, a început preşedintele, ia loc, rogu-te.

Nu erau acolo decât scaunul, laviţa de lemn şi o găleată. Vocea preşedintelui a reverberat supărător din faianţa albă de pe pereţi şi tavan.

Doctorul Cooper s-a aşezat pe laviţă. Nu-şi putea dezlipi ochii de la preşedintele cel descărnat şi cărunt.

Şi-a trecut limba peste buzele uscate şi a aşteptat să vadă ce nouă neplăcere îl mai aşteaptă.

— Aşadar, aproape că ai izbutit să o desparţi pe copilă de daimonul ei? a întrebat părintele MacPhail.

Doctorul Cooper a spus, tremurând:

— Am considerat că n-are nici un rost să aşteptăm, de vreme ce experimentul oricum trebuia să aibă loc, aşa că am dus-o pe copilă în laboratorul pentru experienţe, dar imediat a intervenit doamna Coulter însăşi şi a luat copila la ea acasă.

Daimonul-iepure a deschis ochii rotunzi şi s-a uitat cu spaimă la preşedinte, apoi i-a închis la loc şi şi-a ascuns faţa.

— Trebuie să fi fost supărător, a zis părintele MacPhail.

— Tot programul era foarte greu, s-a grăbit să încuviinţeze doctorul Cooper.

— Mă miră că nu ai cerut ajutorul Curţii Consistoriale, unde avem nervii tari.

— Noi… eu… noi am înţeles că programul era autorizat de… Problema ţinea de Comitetul de Oblaţii, dar ni s-a spus că are aprobarea Curţii Consistoriale de Disciplină. Altfel n-am fi participat în nici un caz la el. În nici un caz!

— Nu, sigur că nu. Şi acum altceva. Ai vreo idee despre cercetările Lordului Asriel? a zis părintele MacPhail, ajungând la adevăratul motiv al vizitei sale în beci. Care ar putea fi sursa energiei colosale pe care a izbutit să o elibereze la Svalbard?

Doctorul Cooper a înghiţit în sec. În tăcerea adâncă, un strop de sudoare a picat din bărbia lui pe podeaua de ciment, şi amândoi bărbaţii au auzit zgomotul.

— Păi… a început el, un membru al echipei noastre a observat că în procesul de tăiere era eliberată energie. Controlarea ei ar fi implicat forţe enorme, însă, exact aşa cum o explozie atomică poate fi declanşată cu explozibili obişnuiţi, se putea rezolva totul concentrând un curent anbaric puternic… Totuşi, el n-a fost luat în serios. Nici eu n-am dat atenţie ideilor lui, ştiind că, de vreme ce n-aveau autoritate, ar fi putut fi eretice, a adăugat cu sinceritate.

— Foarte înţelept. Şi colegul acela? Unde se află acum?

— A fost unul dintre cei care au murit în timpul atacului.

Preşedintele a zâmbit. Expresia lui era atât de blândă, încât daimonul doctorului Cooper a tresărit şi a leşinat la pieptul lui.

— Curaj, doctore Cooper, a zis părintele MacPhail. Avem nevoie să fii tare şi curajos! E mult de lucru, trebuie să purtăm o bătălie măreaţă. E musai să câştigi iertarea Autorităţii cooperând deplin cu noi, fără să tăinuieşti nimic, nici măcar speculaţiile cele mai absurde, nici măcar bârfele. Acum vreau să te concentrezi şi să-ţi aminteşti tot ce-a spus colegul acela. A făcut vreun experiment? A lăsat vreo însemnare? I-a împărtăşit cuiva ideile? Ce echipament folosea? Gândeşte-te la tot, doctore Cooper. O să-ţi dăm creion şi hârtie şi tot timpul de care ai nevoie. Încăperea asta nu e prea confortabilă. O să te mutăm într-un loc mai potrivit. De exemplu, doreşti un mobilier anume? Preferi să scrii la masă, sau la birou? Ai vrea o maşină de scris? Poate că preferi să-i dictezi unui stenograf? Spune-le paznicilor, şi vei avea tot ce-ţi trebuie. Dar vreau să te gândeşti doar la colegul tău şi la teoria lui, doctore Cooper. Misiunea ta

cea mai importantă este să-ţi aminteşti şi, la nevoie, să redescoperi ceea ce aflase el. Când o să ştii de ce instrumente ai nevoie, le vei avea şi pe acelea. E o sarcină măreaţă, doctore Cooper! E o binecuvântare că ţi-a fost oferită! Înalţă mulţumire Autorităţii.

— Înalţ, părinte preşedinte, înalţ!

Ţinându-şi strâns betelia largă de la pantaloni, filozoful s-a ridicat şi a făcut câteva plecăciuni aproape fără să-şi dea seama, în vreme ce preşedintele Curţii Consistoriale de Disciplină a ieşit din celulă.

În acea seară, Cavalerul Tialys, iscoada galliviespiană, a pornit prin ulicioarele şi aleile din Geneva ca s-o întâlnească pe colega sa, Lady Salmakia. Era o călătorie primejdioasă pentru amândoi: primejdioasă, de asemenea, pentru oricine sau orice le-ar fi căutat pricină, dar neîndoielnic plină de pericole pentru micuţii galliviespieni. Mai multe pisici în căutare de pradă şi-au aflat moartea în pintenii lor, dar cu doar o săptămână mai înainte cavalerul fusese cât pe-aci să-şi piardă un braţ în colţii unui câine râios; doar intervenţia rapidă a femeii l-a salvat.

S-au văzut în cel de-al şaptelea dintre locurile stabilite pentru întâlnire, la umbra unui platan, într-o piaţetă sărăcăcioasă, şi şi-au împărtăşit unul altuia veştile. Omul de legătură al lui Lady Salmakia din Societate i-a spus că toţi membrii primiseră, ceva mai devreme în acea seară, o invitaţie prietenească de la preşedintele Curţii Consistoriale să vină să discute chestiuni de interes reciproc.

— Se mişcă iute, a zis cavalerul. Dar pun pariu unu la o sută că n-o să le zică de ucigaşul lui.

I-a spus şi ei despre planul de a o lichida pe Lyra. Iar asta nu a surprins-o.

— E logic s-o facă, a comentat ea. Oameni foarte logici. Tialys, crezi că o să ajungem vreodată s-o vedem pe copilă?

— Nu ştiu, dar tare mi-ar mai plăcea. Mergi cu bine, Salmakia. Mâine, la fântână.

În spatele micii lor conversaţii era un lucru nerostit, despre care nu pomeneau niciodată: scurtimea vieţii lor, în comparaţie cu viaţa oamenilor. Galliviespienii trăiau doar nouă sau zece ani, rareori mai mult, iar Tialys şi Salmakia ajunseseră amândoi în cel de-al optulea an. Nu se temeau de bătrâneţe; cei din

neamul lor mureau în plină putere şi vitalitate, în floarea vârstei, brusc, şi copilăria le era scurtă; dar în comparaţie cu ei viaţa unui copil ca Lyra se întindea la fel de mult în viitor pe cât se întindeau vieţile vrăjitoarelor faţă de cea a Lyrei.

Cavalerul s-a întors la Colegiul St Jerome şi a început să compună mesajul pe care avea să i-l trimită Lordului Roke cu ajutorul rezonatorului cu magnetită.

Dar în vreme ce el era la întâlnire, vorbind cu Salmakia, preşedintele a trimis după părintele Gomez. În biroul său, s-au rugat împreună timp de o oră, iar apoi părintele MacPhail i-a dat tânărului preot iertăciunea preventivă, prin care uciderea Lyrei n-avea să fie considerată o crimă. Părintele Gomez părea transfigurat; siguranţa care îi curgea prin vine făcea ca ochii să-i fie arzători.

Au discutat mai întâi despre chestiuni practice, bani şi altele, iar apoi preşedintele a zis:

— După ce pleci de aici, părinte Gomez, vei fi complet şi pe veci lipsit de orice ajutor din partea noastră. Nu te vei putea întoarce niciodată; nu vei mai auzi nicicând de noi. Nu-ţi pot oferi un sfat mai bun decât acesta: nu o căuta pe copilă. Asta te-ar da de gol imediat. Mai bine caut-o pe ispititoare. Ţine-te după ispititoare, şi ea te va duce la copilă.

— Ea? a spus părintele Gomez, uluit.

— Da, ea, a zis părintele MacPhail. Atâta lucru tot am aflat de la aletiometru. Lumea din care vine ispititoarea e străină. O să vezi multe lucruri care te vor şoca şi te vor înspăimânta, părinte Gomez. Nu te lăsa abătut de ciudăţenia lor de la misiunea sfântă pe care trebuie s-o îndeplineşti. Cred în tăria credinţei tale, a adăugat el cu blândeţe. Femeia asta călătoreşte, călăuzită de forţele răului, către un loc în care s-ar putea ca până la urmă s-o întâlnească la vreme pe copilă ca s-o ispitească. Asta, fireşte, dacă nu izbutim noi s-o scoatem pe fată din locul unde se află acum. Acesta rămâne primul nostru plan. Tu, părinte Gomez, eşti garanţia noastră supremă că, dacă planul eşuează, puterile infernale tot n-or să învingă.

Părintele Gomez a dat din cap. Daimonul lui, un gândac mare, cu spinarea de un verde irizat, a clămpănit din elitre.

Preşedintele a deschis un sertar şi i-a înmânat tânărului preot un vraf de hârtii.

— Iată tot ce ştim despre femeie, despre lumea din care vine şi despre locul în care a fost văzută ultima oară, a zis. Citeşte cu atenţie, dragul meu Louis, şi fii binecuvântat.

Nu mai folosise niciodată prenumele preotului. Părintele Gomez a simţit cum îi mijesc în ochi lacrimi de bucurie când l-a sărutat de bun-rămas pe preşedinte.

tu eşti Lyra.

Atunci a înţeles ce vrea el să zică. A luat-o cu ameţeală, chiar în vis fiind; a simţit că ia pe umeri o povară grea. Şi, ca s-o facă şi mai grea, somnul îi dădea târcoale din nou, iar chipul lui Roger dispărea în umbră.

— Păi, eu... ştiu eu... de partea noastră sunt tot soiul de oameni, ca doctorul Malone... Ştii că mai e un Oxford, întocmai ca al nostru, Roger? Ei bine, ea... am găsit-o în... O să ajute... Dar e un singur om care într-adevăr...

Acum aproape că nu mai putea să-l vadă deloc pe băiat, iar gândurile ei se împrăştiau şi o luau razna ca oile pe câmp.

— Dar putem să ne încredem în el, Roger, îţi jur, a spus ea, cu o ultimă sforţare

7. *Mary, singură*

> Şi, în sfârşit, crescură ca-ntr-un danţ impunătorii arbori, întinzând umbrar de ramuri lungi,
> de fructe grele…
>
> *John Milton*

Aproape în acelaşi timp, ispititoarea în urmărirea căreia pornea părintele Gomez era ispitită ea însăşi.

— Vă mulţumesc, nu, nu-mi trebuie mai mult, nu-mi mai daţi, zău, vă mulţumesc, le-a spus doctorul Mary Malone bătrânilor soţi din crângul de măslini care încercau s-o trateze cu mai multă mâncare decât putea ea să ducă.

Trăiau departe de lume, nu aveau copii şi le fusese mereu frică de Spectrele pe care le vedeau printre copacii cenuşiu-argintii; dar când Mary Malone a apărut pe cărare cu rucsacul ei, Spectrele s-au speriat şi s-au îndepărtat. Perechea de bătrânei a primit-o cu braţele deschise pe Mary în micuţa lor fermă adăpostită sub viţă-de-vie şi au îndopat-o cu vin şi brânză şi pâine şi măsline, iar acum nu voiau s-o mai lase să plece.

— Trebuie să merg mai departe, a zis Mary din nou. Vă mulţumesc, aţi fost foarte buni cu mine… Nu pot căra… Of, bine, încă un pic de brânză… Vă mulţumesc…

Era limpede că o consideră un talisman împotriva Spectrelor. Iar ea îşi dorea să fi fost aşa. În săptămâna petrecută în Cittàgazze văzuse destule distrugeri, destui adulţi mâncaţi de Spectre şi copii sălbăticiţi care scormoneau prin gunoaie, aşa că avea oroare de vampirii aceia aerieni. Tot ce ştia era că se îndepărtau când apărea ea; dar nu putea să stea cu toţi cei care doreau să le fie alături, pentru că trebuia să meargă mai departe.

A reuşit să găsească loc şi pentru ultima bucăţică de brânză de capră, înfăşurată în frunză de viţă, a zâmbit, a făcut încă o plecăciune şi a luat o ultimă înghiţitură din apa izvorului care bolborosea printre bolovanii cenuşii. Apoi a bătut uşurel din palme, aşa cum făceau cei doi bătrânei, şi în cele din urmă s-a întors în loc şi a plecat.

Părea mai hotărâtă decât era de fapt. Ultima comunicare cu acele entităţi pe care le numea particule de Umbră, iar Lyra le numea Praf, o avusese pe monitorul calculatorului său, şi la instrucţiunile lor ştersese totul. Acum era nedumerită. Îi

spuseseră să treacă prin deschizătura din Oxfordul în care trăia ea, Oxfordul din lumea lui Will, şi a trecut – şi s-a trezit ameţită şi buimacă de uimire în această nouă lume extraordinară, în plus, singura ei sarcină era să dea de urma băiatului şi a fetei şi apoi să joace rolul şarpelui, ce-o mai fi însemnând şi asta.

Aşa că a umblat şi a cercetat şi a întrebat, dar n-a aflat nimic. Acum însă, şi-a zis ea, pe când cotea pe potecuţă, îndepărtându-se de crângul de măslini, va trebui să caute îndrumare.

După ce s-a îndepărtat de fermă îndeajuns cât să fie sigură că n-o s-o deranjeze nimeni, s-a aşezat sub pini şi a deschis rucsacul. La fund, înfăşurată într-o eşarfă de mătase, era o carte pe care o avea de douăzeci de ani: un comentariu la metoda chinezească de divinaţie, *Yijing.*

O luase cu ea din două motive. Unul era sentimental: i-o dăruise bunicul ei şi o folosise mult pe când era şcolăriţă. Celălalt era faptul că atunci când Lyra a venit prima oară la laboratorul lui Mary a întrebat: „Ce-i asta?”, arătând către afişul de pe uşă cu simboluri din *Yijing,* şi puţin după aceea, în timpul spectaculoasei citiri a calculatorului, Lyra a aflat – după cum susţinea ea – că Praful le vorbea oamenilor în multe alte feluri, şi unul dintre acestea era metoda din China care folosea acele simboluri.

Aşadar, când şi-a strâns la repezeală lucrurile şi a plecat din lumea ei, Mary Malone a luat cu ea *Cartea schimbărilor,* cum era numită, şi beţigaşele de coada-şoricelului cu care făcea divinaţia. Şi acum venise vremea să le folosească.

A întins bucata de mătase pe jos şi a început să împartă şi să calculeze, şi iarăşi să împartă şi să calculeze şi să pună deoparte, ceea ce făcuse adesea în adolescenţă, arzând de curiozitate, şi aproape deloc de atunci încolo. Aproape uitase cum se face, dar iute a regăsit ritualul, şi, odată cu el, acea stare de calm şi de atenţie concentrată care juca un rol atât de însemnat în dialogul cu Umbrele.

În cele din urmă a ajuns la numerele care indicau hexagrama ce i se oferea, grupul de şase linii întrerupte sau continue, apoi a căutat înţelesul. Aceasta era partea cea grea, căci Cartea se exprima într-un stil foarte enigmatic.

Întoarcerea către culme

Pentru aflarea hranei
Aduce noroc.
Iscodind în jur cu privirea ascuţită
Ca un tigru cu foame neostoită.

Asta părea încurajator. A citit mai departe, urmând comentariul prin labirintul în care o conducea, până ce a ajuns la: *A sta nemişcat este muntele; e o cărare ferită; înseamnă pietricele, uşi şi deschizături.*

Trebuia să ghicească. Cuvântul „deschizături" îi amintea de fereastra misterioasă din văzduh prin care pătrunsese în această lume; iar restul cuvintelor păreau să spună că ar trebui s-o pornească în sus.

Nedumerită şi în acelaşi timp îmbărbătată, a împachetat la loc cartea şi beţigaşele de coada-şoricelului şi a luat-o în sus, pe cărare.

După patru ore era încinsă şi ostenită. Soarele coborâse mult la orizont. Poteca accidentată pe care o urma pierise, şi se căţăra din ce în ce mai trudnic printre bolovani prăvăliţi şi pietre mai mici. La stânga sa panta cobora către un ţinut cu crânguri de măslini şi lămâi, cu vii prost întreţinute şi mori de vânt părăsite, care se vedeau înceţoşate în lumina amurgului. La dreapta, un grohotiş cu bolovani mici şi pietriş urca spre o faleză de calcar fărâmiţat.

Obosită, şi-a săltat iar rucsacul şi a pus piciorul pe următorul pietroi neted – dar înainte de a se lăsa pe el cu toată greutatea s-a oprit. Lumina dezvăluia ceva ciudat; şi-a umbrit ochii cu palma, ferindu-i de sclipirea grohotişului, încercând să găsească din nou acel ceva.

Şi iată-l: ca o peliculă de sticlă atârnând în aer fără să se sprijine pe nimic, dar sticlă fără reflexii care să atragă atenţia: doar un ciudat petic pătrat. Şi atunci şi-a amintit ce spusese Cartea: *cărare ferită; pietricele, uşi şi deschizături.*

Era o fereastră ca aceea de pe bulevardul Sunderland. O putea vedea doar datorită luminii: dacă soarele ar fi fost mai sus, probabil că nu s-ar fi desluşit deloc.

S-a apropiat de peticul de aer arzând de curiozitate, pentru că la primul nu avusese timp să se uite: trebuise să plece cât putuse de repede. Dar pe acesta l-a cercetat în amănunt, i-a

atins marginile, s-a învârtit împrejur şi a văzut că devine invizibil din partea cealaltă, observând diferenţa evidentă dintre *aici* şi *acolo,* şi mintea aproape că-i exploda de entuziasm la gândul că pot să existe asemenea lucruri.

Purtătorul pumnalului care făcuse fereastra, cam pe vremea Revoluţiei Americane, n-avusese grijă să o închidă, dar măcar tăiase într-un punct în care lumea aceea semăna foarte mult cu lumea de pe partea asta: lângă o suprafaţă stâncoasă. Însă stânca de pe partea cealaltă era diferită, nu din calcar, ci din granit, şi când Mary a păşit în noua lume s-a trezit nu la poalele unei faleze semeţe, ci aproape în vârful unui afloriment nu prea înalt, care dădea spre o câmpie imensă.

Era seară şi acolo, aşa că s-a aşezat să-şi tragă sufletul, să-şi odihnească mâinile şi picioarele şi să savureze minunea pe îndelete.

O lumină aurie acoperind totul şi o prerie sau savană nesfârşită, cum nu văzuse niciodată în lumea ei. Mai întâi, cu toate că era acoperită aproape complet de ierburi scurte în nenumărate nuanţe de bej-maro-verde-ocru-galben-auriu, unduind molcom cu mişcări pe care lumina amurgului le punea în evidenţă, preria părea brăzdată în toate direcţiile de fâşii ca nişte râuri de piatră cenuşiu-deschis.

Apoi, din loc în loc răsăreau pe câmpie în pâlcuri copacii cei mai înalţi pe care îi văzuse vreodată Mary. O dată, când a participat la o conferinţă despre fizica particulelor de mare energie, care a avut loc în California, şi-a făcut timp să privească uriaşii sequoia şi s-a minunat; dar, orice or fi fost copacii de aici, depăşeau în înălţime arborii de sequoia cu cel puţin încă jumătate. Aveau frunzişul des, verde-închis, iar trunchiurile imense erau de un roşu-auriu în lumina grea a amurgului.

Şi, în sfârşit, în prerie păşteau turme de vieţuitoare, prea departe ca să se vadă limpede. Mişcările lor aveau ceva ciudat, dar nu-şi dădea seama ce anume.

Era cumplit de obosită, şi pe deasupra murea de sete şi de foame. Însă a auzit undeva, în apropiere, şopotul îmbietor al unui izvor, şi într-un minut l-a şi găsit: nu era decât un firişor de apă limpede strecurându-se dintr-o crăpătură plină de muşchi, şi un pârâiaş care luneca la vale. A băut mult, plină de recunoştinţă, şi-a umplut sticlele şi s-a pregătit de culcare, căci

imediat se lăsă noaptea.

Proptită de o stâncă, în sacul de dormit, a mâncat nişte pâine tare şi brânză de capră, apoi a căzut într-un somn adânc.

S-a trezit cu soarele de dimineaţă bătându-i în faţă. Aerul era răcoros şi stropi fini de rouă i se aşezaseră în păr şi pe sacul de dormit. A zăbovit o vreme, scăldată în prospeţime, simţindu-se ca şi cum ar fi fost prima fiinţă omenească de pe lume.

S-a ridicat în capul oaselor, a căscat, s-a întins, a dârdâit un pic şi s-a spălat la izvorul cu apă ca gheaţa, după care a mâncat vreo două smochine uscate şi a cercetat împrejurimile.

În spatele movilei pe care se afla, terenul cobora treptat şi apoi urca din nou; cea mai vastă privelişte era în faţă, dincolo de preria aceea imensă. Umbrele lungi ale copacilor se aşterneau acum către ea şi putea vedea cum în faţa lor se rotesc stoluri de păsări, atât de mici faţă de bolta imensă a copacilor, încât arătau ca nişte firişoare de praf.

Luând iar în cârcă rucsacul, a pornit în jos către ierburile aspre şi dese ale preriei, cu gând să ajungă la cel mai apropiat pâlc de copaci, care se afla la şase-şapte kilometri distanţă.

Iarba era înaltă până la genunchi şi prin ea se răzleţeau tufe pitice, care-i ajungeau nu mai sus de glezne, un fel de ienupăr; mai erau şi flori asemănătoare cu macii, cu piciorul-cocoşului, cu albăstriţele, acoperind peisajul cu o ceaţă multicoloră. A văzut şi o albină cât vârful degetului ei mare, care dădea târcoale unei flori albastre, făcând-o să se aplece şi să se clatine. Dar, când aceasta s-a retras dintre petale şi s-a înălţat în văzduh, şi-a dat seama că de fapt nu e insectă, căci după o clipă a zburat spre mâna ei şi i s-a cocoţat pe deget, împungându-i pielea, cât se poate de delicat, cu ciocul ca un ac, şi, neaflând acolo nectar, şi-a luat din nou zborul. Era un colibri minuscul, ale cărui aripi acoperite de pene arămii se mişcau prea iute ca să le poată vedea.

Ce-ar mai fi invidiat-o orice biolog de pe pământ dacă ar fi putut cerceta ceea ce vedea ea acum!

A mers mai departe şi s-a pomenit că se apropie de o turmă de făpturi din acelea pe care le văzuse păscând cu o seară în urmă, ale căror mişcări o nedumeriseră, fără să poată spune de ce. Erau de mărimea unui cerb sau a unei antilope şi aveau

aceeaşi culoare, dar ceea ce a făcut-o să se oprească şi să se frece la ochi a fost felul cum aveau picioarele. Erau dispuse în formă de romb: două în centru, unul în faţă şi celălalt în spate, sub coadă, aşa încât animalele se mişcau cu o legănare ciudată. Mary ardea de curiozitate să examineze un schelet şi să vadă cum îi era structura.

Făpturile care păşteau au privit-o cu ochi blânzi, nepăsătoare şi fără să pară speriate. I-ar fi plăcut să se apropie mai mult şi să se uite la ele în tihnă, dar se făcea tot mai cald, iar umbra copacilor o îmbia; la urma urmei, avea destul timp.

Nu după multă vreme a ieşit din iarba înaltă, pe unul dintre acele râuri de piatră pe care le văzuse de pe deal: încă ceva de care să se minuneze.

Se poate să fi fost cândva un soi de torent de lavă. Culoarea de dedesubt era întunecată, aproape neagră, dar la suprafaţă era mai deschisă, ca şi cum ar fi fost şlefuită sau roasă prin tasare. Era la fel de netedă ca o porţiune de şosea bine construită din lumea lui Mary, şi cu siguranţă că se mergea mai uşor pe ea decât prin iarbă.

A urmat cărăruia pe care se afla şi care se deschidea într-o curbă largă spre copaci. Cu cât se apropia, cu atât era mai uimită de imensitatea trunchiurilor, la fel de groase, şi-a zis, cum era casa în care locuise ea, şi la fel de înalte – la fel de înalte ca… Nici nu ştia cu ce să le compare.

Când a ajuns la primul trunchi şi-a pus mâinile pe scoarţa adânc brăzdată, de un roşu-auriu. La poalele copacului picioarele i se adânceau până la glezne în covorul de schelete cafenii ale unor frunze lungi cât talpa ei, moale şi înmiresmat. Imediat s-a trezit înconjurată de un nor de gângănii care semănau cu musculiţele pişcătoare, de un mic stol de colibri, un fluture galben cu aripile mari cât palma, precum şi de alte multe creaturi care viermuiau, prea multe ca să se simtă în largul ei. Văzduhul era plin de zbârnâieli, zumzet şi gâlceavă.

Păşea prin crâng simţindu-se ca într-o catedrală: era aceeaşi linişte, aceeaşi tendinţă a structurilor de a se desfăşura pe înălţime, aceeaşi veneraţie în sufletul ei.

Îi luase mai mult decât se aşteptase ca să ajungă acolo. Se apropia amiaza, căci săgeţile de lumină ce pătrundeau prin bolta de frunze cădeau aproape vertical. Somnoroasă, Mary se întreba de ce oare făpturile care păşteau nu vin la umbra

copacilor când erau ceasurile cele mai fierbinţi din zi.

Curând a aflat de ce.

Cum îi era prea cald ca să meargă mai departe, s-a întins între rădăcinile unuia dintre copacii aceia gigantici, cu capul pe rucsac, şi a aţipit.

Închisese ochii de vreo douăzeci de minute, şi nu adormise de-a binelea, când dintr-odată, de foarte aproape, s-a auzit o bubuitură care a zguduit pământul.

Apoi alta. Speriată, Mary s-a ridicat în capul oaselor şi s-a dezmeticit; a surprins o mişcare care a luat forma unui obiect rotund cu diametrul cam de un metru, ce s-a rostogolit jos, apoi s-a oprit şi a alunecat în lateral.

Apoi a căzut altul, mai departe; a văzut cum obiectul masiv coboară, se izbeşte de rădăcina tare ca un contrafort a celui mai apropiat trunchi şi porneşte de-a rostogolul.

Gândul că unul dintre aceste lucruri ar fi putut să cadă peste ea a fost de-ajuns s-o facă să-şi înhaţe rucsacul şi să fugă din crâng. Ce erau oare? Capsule cu seminţe?

Uitându-se cu atenţie în sus, s-a aventurat iarăşi sub frunziş ca să cerceteze obiectul care căzuse cel mai aproape. L-a ridicat şi l-a rostogolit afară din crâng, apoi l-a aşezat pe iarbă ca să-l examineze mai îndeaproape.

Era perfect rotund şi gros cât lăţimea palmei ei. Avea o adâncitură în mijloc, unde fusese prins de copac. Nu era greu, dar era extrem de dur şi acoperit cu peri fibroşi, astfel aşezaţi pe circumferinţă, încât îşi putea trece mâna cu uşurinţă peste ei într-un sens, dar nu şi în celălalt. A apăsat cu cuţitul pe suprafaţa obiectului: nu rămânea nici o urmă.

I se părea că degetele îi sunt mai netede. Le-a mirosit: se simţea o dâră de parfum, sub mirosul de praf. S-a uitat din nou la capsula cu seminţe. În mijloc lucea ceva, şi când a atins-o din nou a simţit cum îi alunecă uşor sub degete. Din ea ieşea un fel de ulei.

Mary a lăsat jos obiectul, gândindu-se cât de evoluată părea această lume.

Dacă ceea ce bănuia despre aceste universuri era corect, şi ele erau lumile multiple prezise de teoria cuantică, atunci unele dintre ele s-au separat de universul său mult mai devreme decât altele. Şi era limpede că în această lume evoluţia favorizase apariţia copacilor enormi şi a făpturilor cu schelet

încadrat într-un romb.

Începea să-şi dea seama cât de strâmt e orizontul ei ştiinţific. Nu tu botanică, nu tu geologie, nu tu biologie – era la fel de ignorantă ca un prunc.

Şi atunci a auzit un huruit adânc, ca un tunet, pe care i-a fost greu să-l localizeze până ce nu a văzut un nor de praf mişcându-se pe una dintre poteci – către pâlcul de copaci şi către ea. Era la depărtare de vreun kilometru şi jumătate, dar nu se mişca încet, şi brusc i s-a făcut frică.

S-a repezit înapoi în crâng. A găsit un spaţiu strâmt între două rădăcini mari şi s-a înghesuit acolo, iscodind peste contrafortul uriaş de alături norul de praf care se apropia.

Ceea ce a văzut a ameţit-o. La început arătau ca o bandă de motociclişti. Apoi i s-a părut că era o turmă de animale *pe roţi.* Dar asta era imposibil. Nici un animal nu putea să aibă roţi. N-avea cum să vadă asta. Şi totuşi vedea.

Păreau să fie cam o duzină. Erau cam de aceeaşi mărime ca făpturile care păşteau, însă mai suple şi cenuşii, cu capete încornorate şi nişte trompe scurte, ca de elefant. Aveau aceeaşi structură romboidală ca a rumegătoarelor, dar, cumva, le crescuse o roată pe piciorul din faţă şi pe cel din spate.

Însă în natură nu există roţi, se tot gândea ea; n-aveau cum; e nevoie de un ax cu un lagăr complet separat de partea care se roteşte, n-avea cum să se întâmple asta, era imposibil…

Apoi, când făpturile s-au oprit la nici cincizeci de metri de ea şi praful s-a aşezat, a înţeles imediat ce erau, şi nu şi-a putut stăpâni un hohot de râs, tuşind puţin, amuzată.

Roţile erau capsule cu seminţe. Perfect rotunde, extrem de dure şi uşoare – nici că puteau fi proiectate mai bine. Făpturile petreceau prin mijlocul capsulei o gheară de la picioarele din faţă şi din spate şi se foloseau de picioarele laterale ca să se propească în pământ şi să înainteze. Se tot minuna de ce vedea şi i se făcuse un pic teamă, căci coarnele lor păreau foarte ascuţite, şi chiar şi de la depărtarea aceea ghicea inteligenţă şi curiozitate în privirea lor.

O căutau pe ea.

Una dintre creaturi a zărit capsula cu seminţe pe care Mary o luase din crâng şi a coborât rostogolindu-se către aceasta. Când a ajuns la ea, a ridicat-o pe muchie cu trompa şi a dat-o de-a dura către tovarăşele sale.

S-au adunat toate în jurul capsulei şi au atins-o uşor cu trompele lor puternice şi flexibile, iar Mary era sigură că acele uşoare ciripituri, cloncăneli şi şuierături pe care le scoteau însemnau dezaprobare. Cineva şi-a făcut de lucru cu asta: nu e bine.

Apoi şi-a zis: am venit aici cu un scop, chiar dacă încă nu-l ştiu. Trebuie să fiu curajoasă. Să am iniţiativă.

Aşa că s-a ridicat şi a strigat, curtenitoare:

— Aici! Aici sunt. M-am uitat la capsula voastră cu seminţe. Vă cer iertare. Vă rog să nu-mi faceţi rău.

Pe loc au întors capetele spre ea, cu trompele întinse şi ochii strălucitori privind înainte. Ciuliseră urechile.

Mary a ieşit din adăpostul rădăcinilor şi s-a aşezat în faţa lor. A întins mâinile, dându-şi seama totuşi că un astfel de gest nu însemna nimic pentru nişte făpturi lipsite de mâini. Dar asta era tot ce putea face. Şi-a luat rucsacul, a traversat porţiunea de iarbă şi a păşit pe cărare.

De aproape – la mai puţin de cinci paşi – vedea mult mai bine cum arată făpturile, dar atenţia i-a fost reţinută de ceva vioi şi conştient din privirea lor, de un soi de inteligenţă. Aceste făpturi se deosebeau de animalele care păşteau prin apropiere, aşa cum se deosebeşte un om de o vacă.

Femeia a arătat către sine şi a zis:

— Mary.

Făptura care se afla cel mai aproape şi-a întins în faţă trompa. A avansat şi a atins-o pe piept, unde arătase ea cu degetul, iar femeia şi-a auzit propria voce ieşind din gâtlejul creaturii:

— Merry.

— Ce sunteţi? a spus ea, şi făptura a răspuns: „Cesteţi?”

Nu putea decât să răspundă:

— Sunt om, a zis ea.

— Sunom, a rostit făptura, şi apoi s-a întâmplat ceva şi mai ciudat: creaturile acelea au râs.

Au făcut ochii mici, şi-au fluturat trompele, şi-au dat capetele pe spate – şi din gâtlejurile lor a ieşit inconfundabilul sunet al voioşiei. Nu s-a putut abţine: a izbucnit şi ea în râs.

Atunci altă făptură a înaintat şi i-a atins mâna cu trompa. Mary i-a întins şi cealaltă mână, simţind atingerea moale, mătăsoasă, cercetătoare.

— Aha, a spus ea, miroşi uleiul din capsula cu seminţe…

— Sănţă, a zis făptura.

— Dacă reuşiţi să pronunţaţi sunetele din limba mea, am putea să comunicăm într-o bună zi. Dumnezeu ştie cum… *Mary,* a spus, arătând către sine.

Nimic. Se uitau la ea. A repetat:

— Mary.

Făptura aflată cel mai aproape şi-a atins pieptul cu trompa şi a vorbit. Erau oare trei silabe, sau două? Imediat creatura a vorbit iarăşi, şi de data asta Mary s-a străduit să scoată aceleaşi sunete:

— Mulefa, a spus ea, şovăielnic.

Altele au repetat „mulefa” cu vocea ei, râzând, şi chiar păreau s-o tachineze pe făptura care vorbise. „Mulefa”, au zis iar, ca şi cum ar fi fost o glumă straşnică.

— Păi, dacă puteţi râde, presupun că n-o să mă mâncaţi, a glumit Mary.

Şi din acel moment între ea şi făpturile acelea s-a aşternut liniştea şi prietenia, iar lui Mary nu-i mai era teamă.

Toată adunarea s-a destins: aveau ceva de făcut, nu umblau la nimereală. Mary a văzut că una dintre făpturi avea pe spinare o şa sau un pachet, iar alte două au aşezat deasupra capsula cu seminţe, legând-o bine cu nişte curele, cu mişcări sigure şi complicate din trompe. Când stăteau pe loc, îşi menţineau echilibrul pe picioarele laterale, iar când se mişcau îşi răsuceau atât piciorul din faţă, cât şi pe cel din spate, ca să schimbe direcţia. Mişcările lor erau pline de graţie şi de forţă.

Una dintre creaturi a rulat până la marginea drumului, a ridicat trompa şi a scos un sunet ca de trâmbiţă. Toate făpturile din turma de rumegătoare au ridicat deodată capul şi au pornit la trap către ele. Când au ajuns în dreptul lor au aşteptat răbdătoare, lăsându-le pe făpturile cu roţi să se apropie încet de ele ca să le cerceteze, să le pipăie, să le numere.

Apoi Mary a văzut-o pe una dintre ele cum mulge, folosind trompa, o rumegătoare; imediat, făptura cu roţi a venit la ea şi s-a apropiat uşor cu trompa de gura ei.

La început s-a tras înapoi, dar în ochii făpturii se citea un fel de aşteptare, aşa că până la urmă a înaintat şi a întredeschis buzele. Făptura a lăsat să curgă în gura ei un pic de lapte subţire şi dulce, a privit-o cum înghite şi apoi i-a mai dat un pic,

şi tot aşa de câteva ori. Gestul era atât de isteţ şi de blând, încât pe negândite Mary a cuprins capul făpturii între palme şi a sărutat-o, mirosind pielea fierbinte şi prăfuită şi simţind oasele tari de dedesubt şi forţa trompei musculoase.

Îndată, căpetenia a trâmbiţat uşurel şi rumegătoarele au luat-o din loc. *Mulefa* se pregăteau de plecare. Mary era bucuroasă că o primiseră bine, dar în acelaşi timp tristă că plecau; era în aceeaşi măsură uimită.

Una dintre făpturi s-a aplecat, îngenunchind pe potecă şi făcând semne cu trompa, iar celelalte o chemau şi o îndemnau să se întoarcă… Nu încăpea îndoială: se ofereau să o ducă în spinare, să o ia cu ele.

Una i-a luat rucsacul şi l-a legat de şaua alteia, iar Mary s-a căţărat stângace pe spinarea celei îngenuncheate, neştiind unde să-şi pună picioarele – în partea din faţă a făpturii, sau în spate? Şi de ce să se ţină?

Dar, până să se dezmeticească, făptura s-a ridicat şi tot grupul a pornit-o de-a lungul şoselei, cu Mary călărind în mijloc.

pentru că el este Will.

8. *Vodcă*

Am ajuns pribeag în ţară străină.

Exodul

Balthamos a simţit că Baruch a murit chiar în clipa în care s-a întâmplat asta. A strigat cu glas strident şi a ţâşnit în văzduhul nopţii peste tundră, fluturând din aripi şi suspinând printre nori; şi a trecut ceva vreme până să-şi vină în fire şi să se întoarcă la Will, care de-acum era treaz de-a binelea, cu pumnalul în mână, străduindu-se să răzbată cu privirea prin bezna umedă şi îngheţată. Erau din nou în lumea Lyrei.

— Ce e? a zis Will când îngerul a apărut, tremurând, lângă el. E vreo primejdie? Treci în spatele meu…

— Baruch e mort! a strigat Balthamos. Dragul meu Baruch e mort…

— Când? Unde?

Dar Balthamos nu avea habar; ştia doar că jumătate din inimă îi fusese nimicită. Nu putea sta locului: s-a înălţat din nou în zbor, cutreierând cerul ca şi cum l-ar fi căutat pe Baruch în vreun nor sau altul, strigându-l, plângând, şi iarăşi strigându-l; apoi, copleşit de vinovăţie, a coborât ca să-l implore pe Will să se ascundă şi să nu facă zgomot, şi i-a promis că va veghea neobosit asupra lui. În final, apăsarea suferinţei l-a prăvălit la pământ, amintindu-şi fiece moment în care Baruch îşi arătase bunătatea şi vitejia – erau cu miile, şi nu l-a uitat pe nici unul; şi a strigat că o creatură atât de blajină n-ar fi trebuit să fie răpusă; şi iar a ţâşnit către cer, căutând în toate părţile, cutezător, sălbatic şi copleşit de durere, blestemând văzduhul, norii, stelele.

În cele din urmă, Will a spus:

— Balthamos, vino încoace.

Îngerul s-a supus, neajutorat. În întunericul şi frigul amarnic al tundrei, băiatul, tremurând în mantia lui, i-a spus:

— Acum trebuie să încerci să stai liniştit. Ştii că sunt acolo nişte chestii care vor ataca dacă aud zgomot. Te pot apăra cu pumnalul dacă eşti pe aproape, dar dacă te atacă acolo sus nu te pot ajuta. Iar dacă mori şi tu, pentru mine totul s-a terminat. Balthamos, am nevoie de tine să mă îndrumi către Lyra. Te rog, nu uita asta. Baruch era puternic – fii şi tu puternic. Fii ca el, pentru mine.

La început Balthamos a tăcut, dar apoi a spus:

— Da. Da, fireşte că trebuie să fiu. Acum dormi, Will, şi eu o să stau de veghe, n-o să te dezamăgesc.

Will l-a crezut; n-avea încotro. Şi pe dată a adormit la loc.

Când s-a trezit, ud de rouă şi îngheţat până-n măduva oaselor, îngerul stătea alături. Tocmai răsărea soarele, iar trestiile şi vegetaţia de mlaştină erau încununate cu aur.

Înainte ca Will să apuce să se mişte, Balthamos a zis:

— Am hotărât ce trebuie să fac. O să stau cu tine zi şi noapte, şi o să fac asta cu voioşie şi de bunăvoie, de dragul lui Baruch. O să te conduc la Lyra, dacă pot, şi apoi o să vă conduc pe amândoi la Lordul Asriel. Am trăit mii de ani şi, dacă n-o să fiu ucis, o să mai trăiesc încă multe mii, dar n-am întâlnit niciodată o creatură care să mă facă să-mi doresc cu atâta înfocare să fac lucruri bune, sau să fiu blând, aşa cum s-a întâmplat cu Baruch. Am greşit de atâtea ori, dar de fiecare dată bunătatea lui mă mântuia. Acum, că nu mai este, va trebui să încerc fără ea. Poate că o să greşesc uneori, dar tot am să încerc.

— Atunci Baruch ar fi mândru de tine, a zis Will, tremurând.

— Să zbor acum înainte, ca să văd unde suntem?

— Da, a încuviinţat Will, zboară în înalt şi spune-mi cum arată locurile mai departe. Cred că o să mergem prin mlaştinile astea o veşnicie.

Balthamos a zburat. Nu-i spusese lui Will tot ce-l neliniştea, pentru că încerca să facă tot ce-i stătea în puteri şi să nu-l îngrijoreze; dar ştia că îngerul Metatron, Regentul, de care scăpaseră ca prin urechile acului, îşi întipărise adânc în minte chipul lui Will. Şi nu numai chipul, ci tot ce puteau vedea îngerii la el, inclusiv părţi de care Will însuşi nu era conştient, cum ar fi acel aspect al firii sale pe care Lyra l-ar fi numit daimonul lui. Pe Will îl pândea acum o mare primejdie din partea lui Metatron, şi la un moment dat Balthamos va trebui să-l avertizeze; dar nu încă. Era prea greu.

Zicându-şi că s-ar încălzi mai iute mergând decât adunând vreascuri şi aşteptând să se înteţească focul, Will şi-a aruncat rucsacul pe umeri, s-a înfăşurat în mantie şi a purces către miazăzi. Era o potecă, noroioasă şi plină de hârtoape şi gropi, aşa că oamenii o luau uneori pe acolo; dar orizontul plat era atât de departe în toate direcţiile, încât nu prea i se părea că

înaintează.

După o vreme, când lumina a crescut, vocea lui Balthamos s-a auzit alături.

— Cam la o jumătate de zi de mers drept înainte se află un râu lat şi un oraş cu debarcader, unde pot fi legate bărci. Am zburat destul de sus cât să văd că râul curge pe o bună bucată direct între miazăzi şi miazănoapte. Dacă ai reuşi să urci pe un vas, ai putea să mergi mult mai repede.

— Ce bine, a zis Will, încântat. Şi poteca asta duce în oraş?

— Trece printr-un sat cu o biserică şi ferme şi livezi, apoi o ia către oraş.

— Mă întreb ce limbă se vorbeşte pe aici. Nădăjduiesc că n-o să fiu închis dacă nu vorbesc limba lor.

— Ca daimon al tău, o să-ţi traduc, a spus Balthamos. Am învăţat multe limbi omeneşti; sunt sigur că pot s-o înţeleg şi pe cea vorbită în ţinutul ăsta.

Will a mers mai departe. Truda era plictisitoare şi mecanică, dar cel puţin se mişca, şi fiecare pas îl apropia de Lyra.

Satul era un loc sărăcăcios: o mână de clădiri din lemn, cu ţarcuri în care erau reni şi cu dulăi care au pornit să latre imediat ce s-a apropiat. Fumul se strecura din hornurile de tinichea şi plutea peste acoperişurile de şindrilă. Pământul fiind clisos, picioarele i se afundau în el; părea să fi fost de curând inundat: pereţii aveau urme de noroi până la jumătatea uşilor, iar bârnele rupte şi tablele de fier ruginit ce atârnau în dezordine arătau locurile unde înainte fuseseră magazii, verande şi acareturi, de-acum măturate de ape.

Dar nu asta era cel mai ciudat la locul acela. La început a crezut că-şi pierde echilibrul, ba chiar s-a poticnit de vreo două ori, deoarece clădirile erau înclinate cu două sau trei grade faţă de verticală, toate în aceeaşi direcţie. Cupola bisericuţei avea fisuri mari. Să fi fost aici un cutremur?

Câinii lătrau ca scoşi din minţi, dar nu cutezau să se apropie. Balthamos, ca daimon, luase forma unui dulău alb ca zăpada, cu ochii negri, blana deasă şi coada rotocol, şi mârâia aşa de fioros, încât câinii adevăraţi se ţineau deoparte. Erau slabi şi jigăriţi, iar puţinii reni care se vedeau aveau blana smotocită şi păreau agitaţi.

Will s-a oprit în mijlocul sătucului şi s-a uitat în jur, neştiind încotro s-o apuce, şi pe când stătea acolo au apărut doi sau trei

bărbaţi, undeva, în faţă, şi au rămas pe loc, privindu-l. Erau primii oameni pe care îi vedea în lumea Lyrei. Purtau haine groase de pâslă, cizme înnoroite şi căciuli, şi nu păreau prietenoşi.

Câinele alb s-a prefăcut în vrabie şi a zburat pe umărul lui Will. Nimeni n-a tresărit văzând asta: fiecare dintre bărbaţi avea daimon, după câte vedea Will, aproape toţi în formă de câine, deci aşa stăteau lucrurile în lumea asta. Pe umărul lui, Balthamos a şoptit:

— Mergi mai departe. Nu te uita în ochii lor. Ţine capul plecat. Aşa e respectuos.

Will a mers mai departe. Ştia cum să treacă neobservat; era cel mai mare talent al lui. Până să-i depăşească, bărbaţii deja nu mai erau interesaţi de el. Dar apoi s-a deschis uşa celei mai mari case de pe uliţă, şi o voce a strigat ceva.

Balthamos a spus încetişor:

— Preotul. Va trebui să fii politicos cu el. Întoarce-te şi fă o plecăciune.

Will l-a ascultat. Preotul era un munte de om, cu barba sură, îmbrăcat în sutană neagră, cu daimonul-cioară cocoţat pe umăr. Ochii lui neastâmpăraţi măsurau chipul şi trupul lui Will, nelăsând să-i scape nimic. I-a făcut semn cu mâna.

Will s-a dus către uşă şi s-a înclinat iarăşi.

Preotul a zis ceva, iar Balthamos a murmurat:

— Te întreabă de unde eşti. Poţi zice orice.

— Vorbesc engleza, a zis Will rar şi limpede. Nu cunosc alte limbi.

— A, engleza! a strigat preotul, încântat, pe aceeaşi limbă. Dragul meu băiat! Bun-venit în satul nostru, micul nostru Holodnoie, care nu mai e perpendicular pe sol! Cum te cheamă şi unde mergi?

— Mă cheamă Will şi merg către miazăzi. M-am rătăcit de familie şi încerc să o regăsesc.

— Atunci trebuie să intri şi să guşti ceva, a zis preotul, şi şi-a trecut braţul greu pe după umerii lui Will, trăgându-l înăuntru.

Daimonul-cioară părea extrem de interesat de Balthamos. Dar îngerul s-a descurcat de minune: s-a prefăcut în şoarece şi s-a strecurat în cămaşa lui Will, ca şi cum ar fi fost sfios.

Preotul l-a condus într-un salon duhnind a tutun, unde un samovar din fontă pufăia liniştit pe o comodă.

— Cum ziceai că te cheamă? a întrebat preotul. Mai zi-mi o dată.

— Will Parry. Dar nu ştiu cum să vă spun dumneavoastră.

— Semion, a zis preotul, mângâind braţul lui Will, pe când îl conducea către un scaun. Sunt preot al Sfintei Biserici. Prenumele îmi e Semion, iar pe tata îl chema Boris, aşa că îmi zice Semion Borisovici. Cum îl cheamă pe tatăl tău?

— John Parry.

— John este Ivan. Aşadar, eşti Will Ivanovici, şi eu sunt părintele Semion Borisovici. De unde vii, Will Ivanovici, şi încotro mergi?

— M-am rătăcit, a zis Will. Călătoream împreună cu familia mea către miazăzi. Tata e soldat, dar pe când făcea explorări în Arctica s-a întâmplat ceva şi ne-am pierdut. Aşa că merg către miazăzi, pentru că ştiu că acolo urma să ajungem.

Preotul şi-a desfăcut mâinile şi a zis:

— Soldat? Explorator din Anglia? Nimeni atât de interesant n-a mai păşit de veacuri pe uliţele murdare din Holodnoie, dar în vremurile astea de cumpănă cine ştie dacă nu se va ivi cineva chiar mâine? Tu însuţi eşti un musafir bine-venit, Will Ivanovici. Trebuie să rămâi peste noapte în casa mea, şi o să stăm la taifas şi o să mâncăm împreună. Lidia Alexandrovna! a strigat.

O femeie bătrână a intrat neauzită. El i-a vorbit în ruseşte, iar ea a dat din cap, a luat un pahar şi l-a umplut cu ceai fierbinte din samovar. I-a adus paharul lui Will, împreună cu o farfurioară cu dulceaţă şi o linguriţă de argint.

— Mulţumesc, a zis Will.

— Dulceaţa slujeşte la îndulcirea ceaiului, a zis preotul. E făcută de Lidia Alexandrovna, din fructe de pădure.

Rezultatul a fost că ceaiul era greţos de dulce şi în acelaşi timp amar, dar Will l-a sorbit fără să crâcnească. Preotul se tot apleca în faţă, ca să se uite mai bine la el, şi îi pipăia mâinile să vadă dacă-i e frig, şi îl mângâia pe genunchi. Ca să-i abată atenţia, Will l-a întrebat de ce sunt înclinate casele din sat.

— A fost o zdruncinătură a pământului, a zis preotul. E prezisă în Apocalipsa Sfântului Ioan. Râurile vor curge de-a-ndoaselea… Râul cel mare din apropiere curgea către miazănoapte, spre Oceanul Arctic. Pe tot drumul lui, din munţii din miezul Asiei, a curs către miazănoapte, de mii şi mii de ani,

încă de când Autoritatea lui Dumnezeu, Tatăl Atotputernic, a făcut Pământul. Dar când pământul s-a scuturat şi au venit ceaţa şi revărsările, totul s-a schimbat, iar apoi râul cel mare a curs către miazăzi o săptămână sau mai mult, până când s-a întors din nou şi a pornit către miazănoapte. Lumea s-a întors cu susul în jos. Unde erai când a venit marea zdruncinătură?

— Tare departe de aici, a zis Will. N-am ştiut ce se întâmplă. Când ceaţa s-a risipit, mă rătăcisem de ai mei şi nu ştiu unde mă aflu acum. Mi-aţi spus numele acestui loc, dar unde se găseşte? Unde suntem?

— Adă-mi cartea aia mare de pe raftul cel mai de jos, a zis Semion Borisovici. O să-ţi arăt.

Preotul şi-a tras scaunul către masă, şi-a lins degetele şi a început să răsfoiască atlasul.

— Aici, a zis, arătând cu o unghie murdară un punct din mijlocul Siberiei, departe de Urali, către est.

Râul din apropiere curgea aşa cum zisese preotul, din versanţii nordici ai munţilor din Tibet până la Oceanul Arctic. Will s-a uitat atent la munţii Himalaia, dar nu vedea nimic care să semene cu harta schiţată de Baruch.

Semion Borisovici vorbea fără contenire, cerându-i lui Will amănunte despre viaţa lui, despre familie, despre casă, iar Will, deprins cu prefăcătoria, îi răspundea mulţumitor. Îndată menajera a adus nişte ciorbă de sfeclă şi pâine neagră, şi, după ce preotul a rostit o rugăciune lungă, s-au aşezat la masă.

— Ei bine, ce vrei să facem azi, Will Ivanovici? a întrebat Semion Borisovici. Jucăm cărţi, ori preferi să stăm la taifas?

A mai turnat un pahar de ceai din samovar, şi Will l-a luat, şovăielnic.

— Nu ştiu să joc cărţi, a zis, şi sunt nerăbdător să-mi văd de drum. De pildă, dacă m-aş duce până la râu, credeţi că aş putea să călătoresc către miazăzi pe vreun vas cu aburi?

Faţa lată a preotului s-a întunecat, şi şi-a făcut cruce cu o mişcare iute din încheietură.

— E tulburare mare în oraş, a zis. Lidia Alexandrovna are o soră care a venit şi i-a spus că acolo e o corabie care duce urşi în susul râului. Urşi în armură. Au venit din Arctica. N-ai văzut urşi în armură când ai fost la miazănoapte?

Preotul era bănuitor, şi Balthamos a şoptit atât de încet, încât a auzit doar Will:

— Ai grijă!

Iar Will a ştiut pe dată de ce zisese asta: inima începuse să-i bubuie când Semion Borisovici a pomenit de urşi, din cauza a ceea ce-i spusese Lyra despre ei. Trebuia să încerce să-şi ţină în frâu sentimentele.

A spus:

— Eram departe de Svalbard, iar urşii aveau treburile lor.

— Da, asta am auzit şi eu, a zis preotul, spre uşurarea lui Will. Dar acum îşi părăsesc ţinutul şi vin în miazăzi. Au o corabie, iar oamenii din oraş nu le îngăduie să ia carburant. Se tem de urşi. Aşa şi trebuie – aceştia sunt fiii diavolului. Toate cele de la miazănoapte sunt diavoleşti. Ca vrăjitoarele – fiicele diavolului! Biserica ar fi trebuit să le trimită pe toate la moarte de mult. Vrăjitoarele – să nu te încurci cu ele, Will Ivanovici, mă auzi? Ştii ce or să facă atunci când o să ajungi la vârsta potrivită? Or să încerce să te ademenească. Or să se slujească de toţi nurii lor înşelători, de trupul lor, de pielea lor moale, de vocile lor dulci, şi or să-ţi ia sămânţa – ştii ce vreau să zic or să te sece şi or să te lase pustiu! Or să-ţi ia viitorul, copiii care vor veni, şi n-or să-ţi lase nimic. Ar trebui să fie trimise la moarte, până la ultima.

Preotul a întins mâna către raftul de lângă scaunul său şi a luat o sticlă şi două păhărele.

— Acum o să-ţi ofer un strop de băutură, Will Ivanovici, a zis. Eşti mic, aşa că un singur pahar. Dar creşti deja, aşa că trebuie să cunoşti unele lucruri, cum e gustul vodcii. Lidia Alexandrovna a cules anul trecut fructele de pădure, iar eu am distilat licoarea, iar aici, în sticlă, e rezultatul, singurul lucru în care Semion Borisovici şi Lidia Alexandrovna se regăsesc!

A râs, a scos dopul sticlei şi a umplut paharele până la buză. Felul ăsta de a vorbi îl făcea pe Will să se simtă îngrozitor de stingherit. Ce să facă? Cum să refuze băutura fără să fie bădăran?

— Părinte Semion, a zis, ridicându-se, aţi fost foarte bun cu mine şi mi-ar plăcea să mai zăbovesc ca să gust băutura dumneavoastră şi să vă ascult, căci ce mi-aţi spus a fost foarte interesant. Dar vă daţi seama că sunt necăjit în privinţa alor mei şi tare nerăbdător să-i regăsesc, aşa că mă gândesc s-o iau din loc, oricât mi-aş dori să mai stau.

Preotul şi-a răsfrânt buzele în hăţişul bărbii şi s-a încruntat;

dar apoi a ridicat din umeri şi a zis:

— Ei bine, o să pleci, dacă trebuie. Dar înainte de a pleca e musai să-ţi bei vodca. Cinsteşte cu mine! Ia paharul şi dă-l peste cap, iac-aşa!

A dat pe gât paharul, golindu-l dintr-o înghiţitură, apoi şi-a ridicat trupul masiv şi a rămas în picioare, foarte aproape de Will. Între degetele lui umflate şi slinoase, paharul pe care i-l întindea părea micuţ; dar era plin ochi de alcoolul tare, şi Will a simţit imediat mirosul ameţitor al băuturii, al transpiraţiei râncede şi al resturilor de mâncare de pe sutană. I s-a făcut greaţă încă înainte să guste.

— Bea, Will Ivanovici! a răcnit preotul cu un entuziasm ameninţător.

Will a ridicat paharul şi a dat pe gât fără să şovăie băutura tare ca focul şi uleioasă. Acum trebuia să se lupte din greu ca să nu-i vină rău.

Mai avea de îndurat încă o încercare grea. Semion Borisovici s-a aplecat în faţă, de la înălţimea lui impunătoare, şi l-a prins pe Will de umeri.

— Fiul meu, a zis, apoi a închis ochii şi a început să intoneze o rugăciune sau un psalm.

Vapori de tutun, de alcool şi de transpiraţie veneau în valuri dinspre el, şi era destul de aproape de Will pentru ca barba cea deasă, care se clătina încolo şi-ncoace, să-i măture faţa. Will şi-a ţinut respiraţia.

Preotul şi-a trecut mâinile pe după umerii lui Will, şi apoi Semion Borisovici l-a îmbrăţişat strâns şi l-a pupat pe obraji, dreptul, stângul, iarăşi dreptul. Will a simţit cum Balthamos îi înfige în umăr gheruţele delicate şi a rămas nemişcat. Capul îi vâjâia, stomacul îi era întors pe dos, dar nu s-a clintit.

În cele din urmă ritualul s-a terminat, iar preotul s-a dat înapoi şi l-a împins deoparte.

— Du-te, dară, a zis. Du-te la miazăzi, Will Ivanovici. Du-te.

Will şi-a luat mantia şi rucsacul şi, părăsind casa preotului şi pornind-o pe drumul ce ducea afară din sat, s-a silit să meargă fără să se clatine.

A mers cam două ceasuri, simţind cum greaţa îi dispare treptat şi cum îi ia locul o durere de cap intensă, cu zvâcnituri. La un moment dat Balthamos l-a pus să se oprească şi şi-a

aşezat mâinile răcoroase pe gâtul şi pe fruntea lui Will, iar durerea i-a mai cedat un pic; dar băiatul a jurat în sinea lui că n-o să mai pună niciodată gura pe vodcă.

După-amiază târziu, poteca s-a lărgit şi a ieşit dintre trestii, iar Will a văzut în faţa lui oraşul, şi dincolo de el o pânză de apă atât de întinsă, că ar fi putut să fie marea.

Chiar şi de departe, Will îşi dădea seama că era ceva în neregulă pe-acolo. Norişori de fum izbucneau de sub acoperişuri, urmaţi la câteva secunde de bubuituri ca de tun.

— Balthamos, va trebui să fii iarăşi daimon, a zis. Stai lângă mine şi vezi dacă e vreo primejdie.

A ajuns la marginea orăşelului părăginit, unde casele erau şi mai înclinate decât în sat şi unde inundaţia îşi lăsase petele de nămol pe pereţi mult deasupra capului lui Will. Periferia oraşului era pustie, dar pe când se îndrepta către râu, strigătele, ţipetele şi pârâitul puştilor se auzeau din ce în ce mai tare.

Şi în sfârşit s-au arătat oamenii: unii privind pe ferestrele de la etaj, alţii întinzând gâtul, neliniştiţi, pe după colţurile caselor, să se uite spre chei, unde degetele de metal ale macaralelor şi ale bigilor şi catargele corăbiilor mari se înălţau deasupra acoperişurilor.

O explozie a zgâlţâit zidurile, şi de la o fereastră din apropiere au căzut cioburi. Oamenii s-au dat înapoi şi s-au uitat iarăşi în jur, şi alte ţipete s-au înălţat în văzduhul plin de fum.

Will a ajuns la colţul străzii şi a privit către chei. Când fumul şi praful s-au mai împrăştiat puţin, a văzut departe de mal un vapor ruginit, stând pe loc împotriva curentului, iar pe chei, o droaie de oameni cu puşti sau pistoale în jurul unui tun mare, care, chiar în vreme ce-l privea, a bubuit din nou. Un fulger, o smucitură înapoi, şi lângă vapor un pleoscăit puternic.

Will şi-a pus mâna streaşină la ochi. Zărea siluete pe vapor, dar… s-a frecat la ochi, cu toate că ştia la ce să se aştepte: nu erau oameni. Erau creaturi uriaşe din metal, sau făpturi cu armuri groase, iar pe puntea din faţă a navei a înflorit deodată o flacără mare. Oamenii au început să ţipe, speriaţi. Flacăra a gonit prin aer, ridicându-se şi apropiindu-se de mal, împrăştiind scântei şi fum, după care a căzut într-o jerbă de foc aproape de tun. Bărbaţii au strigat şi s-au răzleţit; unii au alergat, cuprinşi de flăcări, către malul apei şi au sărit, iar curentul i-a luat şi nu

s-au mai văzut.

Will a dat peste un bărbat care arăta a profesor, şi i-a zis:

— Vorbiţi engleza?

— Da, da, chiar aşa…

— Ce se petrece?

— Urşii ne atacă, şi noi încercăm să-i respingem. Dar e greu, n-avem decât un tun şi…

Aruncătorul de flăcări de pe vapor a azvârlit altă încărcătură de smoală arzândă, şi de data asta a aterizat şi mai aproape de tun. Trei explozii mari care au urmat aproape imediat au arătat că nimerise peste muniţie, iar tunarii au sărit într-o parte, lăsând ţeava să coboare până la pământ.

— Ah! s-a jeluit bărbatul. N-are nici un rost, nu pot trage…

Comandantul navei a făcut o voltă şi s-a apropiat de mal. Mulţi oameni au strigat, panicaţi şi disperaţi, mai ales în momentul în care altă minge mare de foc s-a ivit pe puntea din faţă; unii dintre cei cu puşti au tras o dată sau de două ori, apoi au luat-o la goană înapoi; dar de data asta urşii n-au mai lansat focul, şi imediat vaporul a înaintat cu copastia către chei, iar motorul trăgea din greu să-l ţină împotriva curentului.

Doi marinari – oameni, nu urşi – au sărit jos şi au înfăşurat parâmele în jurul babalelor; dintre orăşeni s-a ridicat şuierat şi strigăt de mânie faţă de aceşti trădători umani. Marinarii nu s-au sinchisit şi au alergat să coboare o schelă.

Apoi, în vreme ce se întorceau ca să urce la bord, s-a auzit o împuşcătură de undeva, din apropierea lui Will, şi unul dintre marinari a căzut. Daimonul lui – un pescăruş – a pierit ca şi cum ar fi fost flacăra unei lumânări stinse cu vârfurile degetelor.

Reacţia urşilor a fost furie pură. Pe dată aruncătorul de flăcări a fost reaprins şi răsucit cu faţa către mal, iar vâlvătaia a ţâşnit în înalturi şi apoi a căzut ca o cascadă de stropi peste acoperişuri. Iar în capul schelei s-a ivit un urs mai mare decât toţi ceilalţi, întruchiparea forţei înveşmântate în armură, iar gloanţele care plouau peste el şuierau şi zăngăneau şi pocneau fără folos, fără să ciobească măcar armura-i solidă.

Will l-a întrebat pe bărbatul de alături:

— De ce atacă oraşul?

— Vor combustibil. Dar noi nu vrem să avem de-a face cu urşii. Acum au plecat din regatul lor şi merg în sus pe râu, cine

ştie ce-or să facă? Aşa că trebuie să-i respingem. Piraţi… Tâlhari…

Ursul cel mare coborâse schela, iar în urma lui se îngrămădeau alţi câţiva, aşa de grei, că vaporul s-a înclinat; iar Will a văzut că bărbaţii de pe chei se întorseseră la tun şi încărcau în el un obuz.

Brusc i-a venit o idee. A alergat pe chei, postându-se chiar în spaţiul liber dintre tunari şi urs.

— Încetaţi! a strigat. Încetaţi lupta! Lăsaţi-mă să vorbesc cu ursul.

Dintr-odată s-a făcut linişte, şi toţi au încremenit, uluiţi de o asemenea purtare nebunească. Până şi ursul, care îşi adunase toate puterile ca să se repeadă la tunari, a rămas pe loc, dar tot trupul îi zvâcnea feroce. Ghearele lui uriaşe scurmau pământul, iar ochii lui negri fulgerau de mânie de sub coiful de fier.

— Cine eşti? Ce vrei? a urlat în engleză, de vreme ce Will vorbise în această limbă.

Cei de faţă s-au uitat unii la alţii năuciţi, iar aceia care înţelegeau le-au tradus celorlalţi.

— O să te înfrunt în duel, a zis Will, şi, dacă dai înapoi, lupta trebuie să înceteze.

Ursul nu s-a clintit. Cât despre oameni, de îndată ce au înţeles ce zicea Will, au strigat şi au huiduit, izbucnind în hohote batjocoritoare. Dar nu pentru multă vreme, căci Will s-a întors să dea piept cu ei şi a stat acolo, privindu-i cu răceală, stăpân pe sine, calm, până ce s-au oprit din râs. Îl simţea pe Balthamos-mierlă tremurându-i pe umăr.

Când oamenii au încetat, le-a strigat:

— Dacă îl fac pe urs să dea înapoi, trebuie să fiţi de acord să le vindeţi combustibil. Pe urmă o să-şi vadă de drum şi o să vă lase în pace. Trebuie să fiţi de acord. Dacă nu, o să vă nimicească pe toţi.

Ştia că ursul cel uriaş era la numai câţiva metri în spatele lui, dar nu s-a întors; se uita la orăşenii care discutau, gesticulau, se certau, şi după un minut s-a auzit o voce:

— Băiete! Fă-l pe urs să accepte.

Will s-a răsucit. A înghiţit în sec, a răsuflat din rărunchi şi a strigat:

— Ursule! E musai să fii de acord. Dacă dai înapoi din faţa mea, lupta trebuie să înceteze, apoi puteţi să cumpăraţi

combustibil şi să vă vedeţi de drum în pace.

— Nu-i cu putinţă! a urlat ursul. Ar fi ruşinos să mă lupt cu tine. Eşti slab ca o stridie scoasă din cochilie. Nu mă pot bate cu tine.

— Nu zic ba, a spus Will, şi şi-a îndreptat fiecare fărâmă de atenţie către făptura uriaşă şi feroce din faţa sa. Nu-i defel o înfruntare dreaptă. Ai armura aia, pe când eu n-am nimic. Ai putea să-mi smulgi capul cu o lovitură de labă. Atunci fă ca lucrurile să fie mai drepte. Dă-mi o piesă din armura ta, oricare pofteşti. De pildă, coiful. Atunci o să ne potrivim mai bine, şi n-o să fie ruşinos să te baţi cu mine.

Cu un mârâit plin de ură, furie, dispreţ, ursul a ridicat o gheară uriaşă şi a desfăcut lanţul care-i ţinea coiful pe cap.

S-a lăsat o tăcere adâncă pe tot cheiul. Nimeni nu glăsuia, nimeni nu se clintea. Îşi dădeau seama că se petrecea ceva ce nu mai văzuseră niciodată, fără a pricepe însă ce anume. Singurele zgomote care se mai auzeau acum erau plescăitul râului lovindu-se de pilonii de lemn, motorul vaporului şi ţipetele agitate ale pescăruşilor pe deasupra capetelor tuturor; şi apoi un zdrăngănit puternic, atunci când ursul a zvârlit coiful la picioarele lui Will.

Will şi-a lăsat jos rucsacul şi a aşezat coiful pe el. De-abia putea să-l ridice. Era făcut dintr-o singură bucată de fier, închis la culoare şi zimţat, cu fante pentru ochi în partea de sus şi cu un lanţ gros dedesubt. Era lung cât antebraţul lui Will şi gros cât degetul lui mare.

— Deci asta e armura ta, a zis. Ei bine, nu-mi pare prea solidă. Nu ştiu dacă mă pot bizui pe ea. Ia să vedem.

A scos pumnalul din rucsac, a sprijinit tăişul de partea din faţă a coifului şi a tăiat un colţ, de parcă tăia o bucăţică de unt.

— Întocmai cum bănuiam, a zis, apoi a mai tăiat o bucată, şi încă una, prefăcând în mai puţin de un minut obiectul masiv într-o grămadă de bucăţi.

Apoi Will s-a ridicat şi a luat câteva în mână.

— Uite-ţi armura, a zis, şi a lăsat bucăţile să cadă, zăngănind peste celelalte, la picioarele sale. Iar ăsta e pumnalul meu. Şi, de vreme ce coiful tău nu mi-a fost de folos, o să trebuiască să lupt fără el. Eşti gata, ursule? Cred că suntem pe potrivă. La urma urmei, aş putea să-ţi zbor capul de pe umeri cu o singură lovitură a pumnalului meu.

Nimeni nu s-a clintit. Ochii negri ai ursului licăreau ca smoala, şi Will a simţit cum un strop de sudoare i se prelinge pe şira spinării.

Apoi ursul a clătinat din cap. S-a scuturat şi a făcut un pas înapoi.

— Arma e prea puternică, a admis el. Nu mă pot lupta cu ea. Băiete, ai învins.

Will ştia că peste o clipă oamenii aveau să izbucnească în urale, şuierături şi fluierături, aşa că, înainte ca ursul să fi sfârşit de rostit cuvântul „învins”, a pornit să se întoarcă spre ei şi să strige:

— Acum trebuie să vă ţineţi de cuvânt. Îngrijiţi răniţii şi începeţi să reparaţi casele. Apoi lăsaţi vaporul să acosteze şi să ia combustibil.

Ştia că va fi nevoie de câteva clipe ca să-i fie traduse vorbele, iar mesajul să se răspândească printre orăşenii care erau de faţă; ştia şi că această întârziere avea să le mai stăvilească mânia şi frustrarea, aşa cum un dig din saci de nisip deturnează cursul unui râu. Ursul s-a uitat la băiat şi a priceput ce şi de ce face asta; înţelegea mai bine decât Will însuşi ce izbândise acesta.

Will a băgat pumnalul la loc în rucsac şi i-a mai aruncat o privire ursului, de data asta cu totul diferită. S-au apropiat unul de celălalt, iar în spatele lor urşii s-au apucat să demonteze aruncătorul de foc; celelalte două vapoare au început manevrele pentru a se apropia de chei.

Pe ţărm, câţiva oameni s-au apucat de curăţenie, dar cei mai mulţi s-au înghesuit să-l vadă pe Will, curioşi ce-i cu acest băiat şi cu puterea cu care l-a supus pe urs. Era vremea ca Will să se facă din nou nevăzut, aşa că a folosit vraja care abătuse de la mama lui toate privirile curioase şi care îi ţinuse în siguranţă ani de zile. Fireşte, nu era o vrajă, ci doar un fel de a se purta. Şi-a impus să fie tăcut, cu privirea ştearsă şi greoi, şi în mai puţin de un minut a devenit, brusc, mai puţin interesant, mai puţin atrăgător. Oamenii pur şi simplu s-au plictisit, dintr-odată, de copilul cel şters, au uitat de el şi şi-au văzut de treburi.

Dar atenţia ursului nu era omenească, aşa încât îşi dădea seama ce se petrece, şi a ştiut imediat că era vorba de încă o forţă extraordinară pe care Will o stăpânea.

S-a apropiat şi a grăit încetişor, cu vocea lui care părea că pulsează la fel de adânc precum motoarele vaporului.

— Cum te cheamă?

— Will Parry. Poţi face alt coif?

— Da. După ce umbli?

— Mergeţi în susul râului. Vreau să vin cu voi. Mă duc în munţi, şi asta e cea mai rapidă cale. Mă luaţi şi pe mine?

— Da. Vreau să văd pumnalul ăla.

— Nu-l arăt decât unui urs în care am încredere. Există un urs de care am auzit că ar fi de încredere. E regele urşilor, prieten bun cu fata pe care mă duc să o caut în munţi. I se zice Lyra Limbă-de-argint. Pe urs îl cheamă Iorek Byrnison.

— Eu sunt Iorek Byrnison, a spus ursul.

— Ştiu că tu eşti, a replicat Will.

Combustibilul era încărcat pe vapor; şinele de cale ferată erau trase de-a lungul lui şi înclinate într-o parte, ca să lase cărbunii să se rostogolească pe tobogane până în cală, iar praful negru ţâşnea în sus, mult deasupra lor. Nebăgat în seamă de orăşenii ocupaţi să măture cioburile şi să se târguiască pentru combustibil, Will l-a urmat pe urs pe schelă şi la bordul vaporului.

9. *În susul râului*

… O umbră peste minte trece, ca atunci când
la amiază un nor puternicul soare ascunde.

Emily Dickinson

— Arată-mi pumnalul, a zis Iorek Byrnison. Mă pricep la metale. Nimic făcut din fier sau din oţel nu are taine pentru un urs. Dar n-am mai văzut pumnal ca al tău, şi tare mi-ar plăcea să mă uit mai bine la el.

Will şi regele urşilor erau pe puntea din faţă a vaporului cu aburi, sub razele calde ale soarelui, iar vasul urca iute pe firul apei; era la bord combustibil din belşug, erau alimente pe care Will le putea mânca, iar el şi Iorek Byrnison tocmai schimbau păreri unul despre celălalt. Prima părere fusese cu totul alta.

Will i-a întins lui Iorek pumnalul, cu mânerul în faţă, iar ursul i l-a luat încet din mână. Gheara de la degetul mare era opozabilă, ceea ce-i îngăduia să manipuleze obiectele la fel de dibaci ca un om, iar acum răsucea pumnalul pe toate părţile, apropiindu-l de ochi, ţinându-l astfel încât să răsfrângă lumina, încercând tăişul – cel de oţel – pe o bucată de fier netrebuincioasă.

— Cu tăişul ăsta mi-ai tăiat armura, a zis. Celălalt e tare ciudat. Nu pot spune ce-i, ce poate face, cum a fost făcut. Dar vreau să pricep despre ce-i vorba. Cum a ajuns în mâinile tale?

Will i-a povestit aproape toate cele petrecute, lăsând deoparte doar amănuntele care-l priveau numai pe el: mama lui, bărbatul pe care îl omorâse, tatăl său.

— Te-ai luptat pentru asta şi ai pierdut două degete? a zis ursul. Arată-mi rana.

Will a întins mâna. Mulţumită unsorii de la tatăl lui părţile tăiate se vindecau bine, dar erau încă foarte sensibile. Ursul le-a adulmecat.

— Muşchi-de-sânge, a zis. Şi încă ceva ce nu pot dibui. Cine ţi-a dat asta?

— Un bărbat care mi-a zis ce să fac cu pumnalul. Apoi a murit. Avea nişte unsoare într-o cutiuţă făcută dintr-un corn, şi mi-a lecuit rana. Vrăjitoarele au încercat, dar vraja lor n-a prins.

— Şi ce ţi-a spus să faci cu pumnalul? a întrebat Iorek Byrnison, înapoindu-i-l cu grijă lui Will.

— Să-l folosesc într-un război de partea Lordului Asriel, a

răspuns Will. Dar mai întâi trebuie s-o salvez pe Lyra Limbă-de-argint.

— Atunci o să te ajutăm, a zis ursul, iar lui Will i-a tresăltat inima de bucurie.

În următoarele zile, Will a aflat de ce călătoreau urşii către inima Asiei, atât de departe de ţinutul lor de baştină.

După catastrofa care deschisese lumile, gheaţa arctică începuse să se topească, iar în apă se iviseră curenţi noi şi ciudaţi. Dat fiind că urşii depindeau de gheaţă şi de făpturile care trăiau în marea rece, şi-au dat seama că în curând aveau să piară de foame dacă rămâneau locului; şi, întrucât erau înzestraţi cu raţiune, au hotărât ce să facă. Aveau să migreze către un ţinut în care erau din belşug omăt şi gheaţă: aveau să meargă în munţii cei mai înalţi, în lanţul de munţi care atingeau cerul, la depărtare de o jumătate de lume, dar neclintiţi, eterni şi îngropaţi în zăpezi. Din urşi de mare urmau să se facă urşi de munte, până când lumea avea să se aşeze iar în matca ei.

— Aşadar, nu mergeţi la război? a întrebat Will.

— Vechii noştri duşmani au pierit odată cu focile şi morsele. Dacă întâlnim alţii noi, om şti să ne batem.

— Credeam că se apropie un război mare în care o să intrăm cu toţii. De ce parte o să luptaţi dacă e să se întâmple asta?

— De partea care o să le fie prietenoasă urşilor. Care alta? Dar preţuiesc destul de mult câteva făpturi care nu sunt urşi. Una dintre ele era un bărbat care zbura cu un balon. A murit. Alta e vrăjitoarea Serafina Pekkala. A treia e copila Lyra Limbă-de-argint. Aşa că mai întâi am să fac orice o fi în folosul urşilor, iar apoi orice o fi în folosul copilei, sau al vrăjitoarei, sau orice l-ar răzbuna pe tovarăşul meu răposat Lee Scoresby. De-aia o să te ajut să o salvezi pe Lyra Limbă-de-argint de femeia aia îngrozitoare, Coulter.

Ursul i-a povestit lui Will cum el şi câţiva dintre supuşii săi au înotat până la gurile râului şi au plătit cu aur chiria acestui vapor, şi au angajat echipajul, şi au profitat de topirea Arcticii lăsând râul să-i poarte cât mai departe de ţărm – şi, cum râul izvora din dealurile de la miazănoapte, aflate taman la poalele munţilor pe care îi căutau, iar Lyra era în captivitate tot acolo, până una-alta lucrurile se potriviseră de minune.

Şi cu poveştile astea îşi treceau vremea.

În timpul zilei Will moţăia pe punte, odihnindu-se şi adunându-şi puterile, căci se simţea sleit până la ultimul oscior. Vedea cum se schimbă peisajul, stepa care se-ntindea până în zare făcea loc dealurilor pline de iarbă şi apoi ţinuturilor mai înalte, în care apărea în răstimpuri câte un defileu sau câte o cascadă; şi totuşi, vaporul se îndrepta spre miazăzi.

Vorbea cu căpitanul şi cu echipajul din politeţe, dar, neavând dezinvoltura Lyrei în faţa străinilor, nu-i prea venea în minte ce să spună; în orice caz, lor nu le păsa prea mult de el. Era doar o slujbă ca oricare alta, şi la terminarea ei aveau să plece fără să se uite înapoi; în plus, nu-i plăceau pe urşi, cu tot aurul lor. Will era străin şi, câtă vreme îşi plătea mâncarea, nu se sinchiseau de ce face. Şi apoi mai era daimonul ăla ciudat, care părea al unei vrăjitoare: uneori era acolo, iar alteori părea să fi pierit. Superstiţioşi, ca mulţi dintre marinari, preferau să nu aibă de-a face cu el.

Balthamos era şi el tăcut. Uneori suferinţa îi era prea grea ca să o mai poată duce, şi atunci zbura de pe vapor, sus printre nori, căutând orice petic de lumină sau gust al văzduhului sau stea căzătoare sau culme de presiune care să-i amintească de cele trăite împreună cu Baruch. Când vorbea, noaptea, în întunericul micuţei cabine în care dormea Will, nu făcea decât să raporteze cât de departe ajunseseră şi cât mai era până la grotă şi la valea pe care le căutau. Poate credea că în Will nu sălăşluieşte prea multă compasiune, deşi, dacă ar fi căutat-o, ar fi găsit din belşug. Devenise din ce în ce mai laconic şi mai oficial, însă niciodată sarcastic; cel puţin această promisiune şi-o respecta.

Cât despre Iorek, acesta tot examina, obsesiv, pumnalul. Se uita la el ore în şir, încercându-i amândouă tăişurile; îl îndoia, îl ridica în lumină, îl atingea cu limba, îl amuşina, ba chiar asculta sunetul pe care-l scotea la întretăierea cu aerul. Will nu se temea pentru pumnal, căci era limpede că Iorek e un meşter desăvârşit; nici pentru Iorek însuşi, căci labele acelea puternice se mişcau atât de delicat.

În cele din urmă Iorek s-a dus la Will şi i-a zis:

— Acest al doilea tăiş… E în stare de ceva despre care nu mi-ai spus. Ce este şi cum funcţionează?

— Nu-ţi pot arăta aici, a zis Will, căci vaporul e în mişcare. Imediat ce ne oprim o să-ţi arăt.

— Mă gândesc la ceva, a zis ursul, dar nu pricep ceea ce gândesc. E cel mai ciudat lucru pe care l-am văzut în viaţa mea.

Şi i l-a înapoiat lui Will, cu o privire lungă, de nepătruns şi tulburătoare, a ochilor săi negri şi adânci.

De-acum râul îşi schimbase culoarea: se întâlnea cu rămăşiţele primelor cursuri de apă revărsate din Oceanul Arctic. După cum a observat Will, zdruncinăturile nu afectaseră pământul în acelaşi fel peste tot; sate întregi zăceau scufundate în apă până la acoperişuri şi sute de sinistraţi aflaţi în bărci şi canoe încercau să salveze ce mai puteau. Probabil că pământul se scufundase un pic aici, căci râul se lăţise şi îşi încetinise curgerea, şi căpitanului îi era greu să afle drumul printre şuvoaiele late şi tulburi. Aici aerul era mai cald şi soarele mai sus pe cer, iar urşilor le era mai greu să afle răcoarea; unii dintre ei înotau pe lângă vaporul care înainta, simţind gustul apelor de baştină în acest ţinut străin.

Dar în cele din urmă râul s-a îngustat şi s-a adâncit iar, şi curând au început să se ridice în faţa lor munţii marelui platou din centrul Asiei. Într-o zi Will a văzut un tiv alb la orizont; l-a urmărit cum creşte din ce în ce mai mult şi se desparte în piscuri şi creste, cu trecători între ele, atât de înalte, încât păreau că sunt aproape – la doar câţiva kilometri –, însă erau tare departe; doar că munţii erau imenşi, şi, pe cât se apropiau, cu fiecare ceas care trecea, păreau tot mai înalţi, neînchipuit de înalţi.

Cei mai mulţi dintre urşi nu mai văzuseră niciodată munţi, ci doar dealurile din insula lor, Svalbard, şi au amuţit privind meterezele uriaşe, aflate încă atât de departe.

— Ce-o să vânăm aici, Iorek Byrnison? a întrebat unul. Sunt foci în munţii ăştia? Cum o să trăim?

— E zăpadă şi e gheaţă, a venit răspunsul regelui. O să ne simţim bine. Şi pe aici sunt sălbăticiuni din belşug. Viaţa noastră o să fie altfel o vreme. Dar o să supravieţuim, iar când lucrurile or să fie iarăşi aşa cum se cuvine să fie, şi Arctica va îngheţa la loc, o să fim încă vii, o să ne întoarcem şi-o s-o luăm în stăpânire. Dacă am fi rămas acolo, muream de foame. Fiţi gata pentru lucruri ciudate şi pentru fapte noi, urşii mei.

În cele din urmă vaporul cu aburi n-a mai putut înainta, căci matca râului se îngustase şi nu mai era adâncă. Atunci căpitanul a oprit ambarcaţiunea pe fundul unei văi care s-ar fi

cuvenit să fie aşternută cu iarbă şi flori de munte, în care râul şerpuia pe un pat de prundiş; însă acum valea era un lac, iar căpitanul o ţinea una şi bună că nu cutează să treacă peste el, căci dincolo de acest loc n-o să mai fie destulă apă sub chilă, nici măcar cu revărsarea uriaşă dinspre miazănoapte.

Aşa că au tras la marginea văii, unde un afloriment de stânci alcătuia un soi de ponton, şi au debarcat.

— Unde suntem acum? l-a întrebat Will pe căpitan, care ştia puţine vorbe în engleză.

Căpitanul a dibuit o hartă veche şi jerpelită şi a împuns către ea cu pipa, zicând:

— Asta vale aici, noi acum. Tu ia, mergeţi mai departe.

— Mulţumesc foarte mult, a zis Will, întrebându-se dacă ar trebui să se ofere să plătească harta; dar căpitanul îi întorsese deja spatele, supraveghind descărcarea lucrurilor de pe vas.

Curând, toţi cei vreo treizeci de urşi în armură erau pe ţărmul îngust. Căpitanul a strigat o poruncă, iar vasul a început să se răsucească greoi împotriva curentului, avansând către firul apei şi scoţând din sirenă un urlet care a răsunat multă vreme în vale.

Will s-a aşezat pe un bolovan, cu ochii pe hartă. Dacă nu greşea, valea în care era prizonieră Lyra, după spusele îngerului, se afla pe undeva spre răsărit şi spre miazăzi, iar cea mai bună cale într-acolo era printr-o trecătoare numită Sungchen.

— Urşilor, ţineţi minte locul ăsta, le-a spus Iorek Byrnison supuşilor săi. Când o veni vremea să ne înturnăm în Arctica, o să ne strângem aici. Acum mergeţi pe drumul vostru, vânaţi, hrăniţi-vă şi trăiţi. Nu vă războiţi. Nu suntem aici ca să ne batem. Dacă ne ameninţă războiul o să vă dau de ştire.

Urşii erau în cea mai mare parte făpturi solitare şi nu se adunau la un loc decât în vremuri de război sau altă primejdie. Acum, că se aflau la hotarele unei ţări cu zăpezi, cu toţii erau nerăbdători să pornească de capul lor în explorare.

— Hai acum, Will, a zis Iorek Byrnison, s-o găsim pe Lyra.

Will şi-a săltat în spate rucsacul şi au purces la drum.

Prima parte a călătoriei lor a fost plăcută. Soarele era cald, însă pinii şi rododendronii ţineau departe greul căldurii de umerii lor, iar aerul era proaspăt şi limpede. Solul era stâncos, însă acoperit din belşug cu muşchi şi ace de pin, iar pantele pe

care se căţărau nu erau abrupte. Will şi-a dat seama că-i prinde bine mişcarea. Zilele petrecute pe vapor, odihna silită îi dăduseră putere. Când l-a întâlnit pe Iorek nu mai avea aproape nici un strop de vlagă. El nu ştia asta, dar ursul, da.

Şi, de îndată ce au rămas singuri, Will i-a arătat lui Iorek cum funcţiona celălalt tăiş al pumnalului. A deschis o fereastră către o lume unde era o pădure tropicală plină de aburi şi de stropi ce picurau, ai cărei vapori încărcaţi de miresme grele s-au răspândit în aerul rarefiat de munte. Iorek a privit atent, a atins cu laba marginea ferestrei, a amuşinat-o, apoi a păşit în aerul umed şi fierbinte şi s-a uitat în jur, pe tăcute. În urechile lui Will, care se afla în faţa ferestrei, răsunau puternic ţipetele maimuţelor şi ciripitul păsărilor, fojgăiala insectelor, orăcăielile şi necontenitul pic-pic-pic al vaporilor condensându-se.

Apoi Iorek s-a întors şi s-a uitat cum Will închide fereastra, şi l-a rugat din nou să-i arate pumnalul, privind atât de aproape tăişul de argint, încât Will s-a temut că o să şi-l înfigă în ochi. L-a cercetat îndelung şi i l-a înapoiat fără alte cuvinte decât:

— Aveam dreptate: n-aş fi putut lupta cu asta.

Au mers mai departe, vorbind puţin, ceea ce le convenea amândurora. Iorek Byrnison a prins o gazelă şi a mâncat-o aproape pe toată, lăsându-i lui Will doar bucăţile fragede, ca să le frigă; şi când au ajuns la un sat, Iorek a aşteptat în pădure până ce Will a dat una dintre monedele de aur pe nişte lipii, fructe uscate, cizme din piele de iac şi o vestă dintr-un soi de piele de oaie, căci noaptea se făcea frig.

De asemenea, a izbutit să întrebe despre valea cu curcubeie. Balthamos l-a ajutat, luând formă de cioară, la fel cu daimonul bărbatului cu care vorbea Will; şi astfel a făcut ca înţelegerea dintre ei să fie mai uşoară, iar Will a primit îndrumări folositoare şi limpezi.

Era cale de trei zile până acolo. Ei bine, se apropiau de ţintă.

La fel şi ceilalţi.

Trupa Lordului Asriel, escadrila de giroptere şi zepelinul-cisternă ajunseseră la deschizătura dintre lumi: spărtura din cer, peste Svalbard. Încă mai aveau cale lungă, dar zburau fără oprire, în afară de verificările periodice de rutină, iar comandantul, regele african Ogunwe, intra de două ori pe zi în legătură cu fortăreaţa de bazalt. Avea la bordul giropterului

său un operator galliviespian pentru transmiţătorul cu magnetită, şi prin el afla la fel de repede ca Lordul Asriel însuşi ce se petrece în celelalte locuri.

Veştile erau tulburătoare. Micuţa iscoadă Lady Salmakia văzuse din umbră cum cele două braţe puternice ale Bisericii, Curtea Consistorială de Disciplină şi Societatea Lucrării Sfântului Duh, au căzut de acord să-şi lase deoparte neînţelegerile şi să-şi pună la un loc informaţiile. Societatea avea un aletiometrist mai rapid şi mai iscusit decât Fra Pavel şi, mulţumită lui, membrii Curţii Consistoriale ştiau acum cu precizie unde se află Lyra, ba mai mult: ştiau că Lordul Asriel a trimis o trupă ca să o salveze. Fără să piardă nici o clipă, Curtea a rechiziţionat o escadrilă de zepeline şi în aceeaşi zi un batalion de gărzi elveţiene a început să se îmbarce pe zepelinele care aşteptau în văzduhul liniştit de lângă lacul Geneva.

Aşadar, fiecare dintre părţi ştia că cealaltă a pornit şi ea către grota din munţi. Şi ambele ştiau că cea care ajunge prima este avantajată, dar asta nu însemna cine ştie ce: giropterele Lordului Asriel erau mult mai iuţi decât zepelinele Curţii Consistoriale, însă aveau de făcut un drum mai lung şi erau ţinute în frâu de viteza propriului zepelin-cisternă.

Şi mai era ceva: cine punea primul mâna pe Lyra avea să lupte cu cealaltă trupă ca să iasă de-acolo. Asta era mai uşor pentru trimişii Curţii Consistoriale, căci nu aveau de chibzuit cum s-o ia pe Lyra nevătămată. Zburau într-acolo ca s-o ucidă.

Zepelinul care îl purta pe preşedintele Curţii Consistoriale mai ducea şi alt pasager, neştiut de el. Cavalerul Tialys primise un mesaj prin rezonatorul său cu magnetită, prin care i se ordona să se strecoare la bord şi el, şi Lady Salmakia. Când zepelinele aveau să ajungă în acea vale, cei doi urmau să meargă înainte, să afle pe cont propriu calea către grota în care era ţinută Lyra şi să o apere cât puteau mai bine, până ce avea să ajungă trupa Regelui Ogunwe să o salveze. Siguranţa ei trebuia să treacă înaintea oricăror alte considerente.

Urcarea pe zepelin a fost o treabă riscantă pentru iscoade, mai ales din cauza echipamentului pe care trebuiau să-l ia cu ei. În afară de rezonatorul cu magnetită, cele mai importante lucruri erau două larve de insecte şi hrana lor. Când se iveau

insectele adulte, aveau să semene cel mai mult cu libelulele, dar necum libelulele pe care cei din lumea lui Will sau din lumea Lyrei le ştiau. În primul rând, erau mult mai mari. Galliviespienii creşteau cu infinită grijă aceste făpturi, şi insectele fiecărui clan se deosebeau de celelalte. Clanul Cavalerului Tialys creştea libelule puternice, dungate cu roşu şi galben, cu pofte viguroase şi brutale, în vreme ce aceea pe care o hrănea Lady Salmakia urma să fie o făptură suplă, zburând ca săgeata, cu trupul de un albastru fluorescent şi având capacitatea de a lumina în întuneric.

Fiecare iscoadă avea câteva asemenea larve pe care, hrănindu-le atent şi regulat cu ulei şi miere, puteau fie să le menţină în acea stare, fie să le aducă rapid la maturitate. Tialys şi Salmakia aveau la dispoziţie treizeci şi şase de ore, în funcţie de vânt, pentru ca insectele să iasă din cocon; cam atât urma să dureze zborul, şi aveau nevoie de insecte ca să plece înainte de aterizarea zepelinelor.

Cavalerul şi tovarăşa sa au zărit un spaţiu neobservat până atunci, în dosul unui perete, şi au stat acolo, cât de cât în siguranţă, în vreme ce vasul era încărcat şi alimentat cu combustibil; apoi motoarele au prins să mugească, zguduind de la un capăt la celălalt structura uşoară, în vreme ce echipa de la sol a desfăcut frânghiile de amarare, iar cele opt zepeline s-au înălţat în noapte.

Neamul lor ar fi considerat comparaţia o insultă de moarte, dar erau în stare să se ascundă cel puţin la fel de bine ca şobolanii. Din ascunzătoarea lor, galliviespienii puteau auzi destule, şi din oră în oră intrau în legătură cu Lordul Roke, care se îmbarcase pe giropterul Regelui Ogunwe.

Dar era un lucru despre care nu mai puteau afla nimic pe zepelin, căci preşedintele nu-l pomenea niciodată: problema asasinului, părintele Gomez, care fusese iertat deja de păcatul pe care urma să-l săvârşească în cazul în care Curtea Consistorială avea să-şi rateze misiunea. Părintele Gomez se afla altundeva, şi absolut nimeni nu era pe urmele sale.

10. *Roţile*

> Se înalţă un norişor din mare, ca mâna unui om.
>
> *Yijing*

— Da, a zis fata cea roşcată, în grădina Cazinoului pustiu. Am văzut-o, eu şi Paolo, amândoi am văzut-o. A trecut pe aici acum câteva zile.

Părintele Gomez a spus:

— Şi vă amintiţi cum arăta?

— Arăta încinsă, a spus băieţelul. Cu faţa transpirată, chiar aşa.

— Cam câţi ani să fi avut?

— Cam… a început fata, chibzuind. Cred că avea patruzeci sau cincizeci de ani. N-am văzut-o de aproape. Poate că avea treizeci de ani. Dar era încinsă, cum a zis Paolo, şi căra un rucsac mare, mult mai mare decât al tău, aşa de mare…

Paolo i-a şoptit ceva, mijindu-şi ochii în sus către preot. Soarele îi bătea drept în faţă.

— Da, a zis fata, iritată. Ştiu. Spectrele, i-a spus părintelui Gomez. Nu se temea deloc de Spectre. Umbla în voie prin oraş şi nici că-i păsa. Înaintea ei n-am mai văzut niciodată vreun adult care să se poarte aşa, zău. Părea că nici măcar nu ştie de ele. La fel ca tine, a adăugat ea, privindu-l provocator.

— Sunt o mulţime de lucruri pe care nu le ştim, a zis părintele Gomez, paşnic.

Băieţelul a tras-o de mânecă şi i-a şoptit din nou ceva.

— Paolo zice că crede că o să iei înapoi pumnalul, i-a spus ea preotului.

Părintele Gomez a simţit că i se face pielea de găină. Şi-a amintit mărturia lui Fra Pavel din ancheta Curţii Consistoriale: acesta trebuie să fi fost pumnalul de care pomenea.

— Dacă pot, am s-o fac, a zis. Pumnalul vine de aici, nu-i aşa?

— Din Torre degli Angeli, a spus fata, arătând către turnul pătrat din piatră care se înălţa deasupra acoperişurilor cafeniu-roşcate. Contururile îi tremurau în văpaia amiezii. Iar băiatul care l-a furat l-a omorât pe fratele nostru, Tullio. Spectrele au pus gabja pe el, chiar aşa. Vrei să-l omori pe băiat, foarte bine. Şi fata – era mincinoasă, era la fel de rea ca el.

— Era şi o fată? a zis preotul, încercând să nu se arate prea

interesat.

— Un gunoi mincinos! s-a stropşit roşcata. Aproape că i-am omorât pe amândoi, dar pe urmă au venit nişte femei, femei zburătoare…

— Vrăjitoare, a zis Paolo.

— Vrăjitoare, şi nu ne-am putut lupta cu ele. I-au luat de aici, pe băiat şi pe fată. Nu ştim unde s-au dus. Dar femeia a venit mai târziu. Ne-am gândit că poate ea are vreun fel de pumnal, care să ţină departe Spectrele, chiar aşa. Şi poate că şi tu ai, a adăugat, ridicând bărbia şi privindu-l cu îndrăzneală.

— N-am nici un pumnal, a zis părintele Gomez. Dar am o însărcinare sacră. Poate că ea mă apără de aceste… Spectre.

— Mda, a zis fata, se poate. Oricum, dacă vrei s-o ajungi, a luat-o spre sud, către munţi. Nu ştim unde. Dar întreabă pe oricine, o să ştie dacă a trecut pe acolo, căci nu-i nimeni ca ea în Ci’gazze, n-a mai fost şi nu mai este. Va fi uşor de găsit.

— Mulţumesc, Angelica, a zis preotul. Fiţi binecuvântaţi, copii.

Şi-a luat rucsacul în spinare, a ieşit din grădină şi a pornit pe străzile tăcute şi încinse, mulţumit.

După trei zile în tovărăşia făpturilor cu roţi, Mary Malone ştia ceva mai multe despre ele, iar ele ştiau o grămadă de lucruri despre ea.

În prima dimineaţă au purtat-o cam o oră pe şoseaua de bazalt până la o aşezare de pe malul unui râu, şi călătoria a fost incomodă; n-avea de ce să se ţină, iar spinarea făpturii era tare. Goneau cu o viteză care a speriat-o, dar tunetul roţilor pe drumul tare şi bocănitul picioarelor lor iuţi au amuzat-o destul cât să ignore neplăcerea.

În timpul călătoriei şi-a dat seama mai bine de anatomia făpturilor acelora. La fel ca la rumegătoare, scheletul lor avea un cadru rombic, cu câte un membru în fiecare colţ. Probabil că la un moment dat, în trecutul îndepărtat, la o serie de făpturi ancestrale a apărut această structură şi au descoperit că funcţionează bine, aşa cum, în lumea lui Mary, la generaţiile de târâtoare de demult a apărut coloana vertebrală.

Şoseaua de bazalt cobora treptat, şi după o vreme panta s-a accentuat, aşa încât făpturile puteau rula în voie. Au ridicat picioarele laterale şi au schimbat direcţia, aplecându-se într-o

parte sau în cealaltă; înaintau cu o viteză care pe Mary o speria; totuşi, trebuia să admită că făptura aceea pe care călărea nu îi dăduse niciodată nici cea mai mică senzaţie că ar fi în primejdie. Dacă ar fi avut şi ceva de care să se ţină, călătoria ar fi fost o încântare.

La poalele pantei lungi de un kilometru şi ceva era un crâng cu arbori uriaşi, şi în apropiere şerpuia un râu, pe pământul plat, acoperit de ierburi. Ceva mai departe Mary a văzut o lucire care arăta ca un ochi mai mare de apă, dar n-a stat mult să se uite într-acolo, pentru că făpturile se îndreptau către o aşezare de pe malul râului, şi murea de curiozitate să o vadă.

Erau vreo douăzeci-treizeci de colibe, grupate aproape circular, făcute din – a trebuit să-şi pună palma streaşină la ochi ca să vadă –, făcute din bârne de lemn, cu pereţii din paiantă şi acoperiş de paie. Alte făpturi cu roţi munceau acolo: unele reparau acoperişurile, altele scoteau din râu un năvod, altele aduceau vreascuri pentru foc.

Aşadar, aveau limbaj, aveau foc şi aveau societate. Şi cam atunci şi-a dat seama că în mintea ei se făcuse o împreunare: cuvântul *făpturi* devenise *persoane.* Aceste fiinţe nu erau umane, dar erau persoane, şi-a zis ea; nu e vorba despre *ei,* este vorba despre *noi.*

Se aflau destul de aproape acum şi, văzând cine vine, unii dintre săteni au ridicat capul şi s-au strigat unii pe alţii ca să privească. Ceata de pe drum a încetinit şi Mary a descălecat cu greu, ţeapănă, ştiind că mai târziu or s-o apuce durerile.

― Mulţumesc, i-a spus făpturii care era… ce era? Calul ei? Bicicleta ei? Ambele noţiuni erau absurde pentru creatura prietenoasă cu ochi strălucitori care stătea lângă ea. Imediat a hotărât care era noţiunea corectă: prietenă.

Aceasta a ridicat trompa şi i-a imitat spusele:

― Ţesc, a zis, şi iar au râs cu toţii, veseli nevoie mare.

Mary şi-a luat rucsacul de la altă făptură – ţesc! ţesc! – şi a coborât împreună cu ele de pe bazalt pe pământul bătătorit din sat.

Şi atunci a început cu adevărat asimilarea ei.

În următoarele zile a învăţat atât de multe, încât se simţea iar ca un copil minunându-se de şcoală. Mai mult decât atât, persoanele acelea cu roţi păreau să fie la fel de uimite de ea. În

primul rând, de mâinile ei. Nu se mai săturau de ele: trompele lor delicate îi pipăiau fiece articulaţie, cercetând degetele mari, nodurile degetelor şi unghiile, îndoindu-le uşurel, şi o priveau cu uimire cum îşi ridică rucsacul, cum duce la gură mâncarea, cum se scarpină, se piaptănă, se spală.

În schimb, o lăsau să le pipăie trompele. Acestea erau nespus de flexibile, lungi cam cât braţul ei, mai groase în punctul unde se uneau cu ţeasta şi destul de puternice ca să-i facă zob craniul, presupunea ea. Cele două protuberanţe din vârf, ca nişte degete, aveau o forţă enormă şi totodată o mare gingăşie; făpturile păreau capabile să modifice din interior tonusul pielii din partea unde ar fi fost buricele degetelor, de la moliciune ca de catifea până la duritate ca a lemnului. În consecinţă, le puteau folosi atât la o treabă delicată, ca mulsul unei rumegătoare, cât şi la munca grea de a smulge şi a modela crengile.

Treptat, Mary şi-a dat seama că trompele jucau un rol şi în comunicare. O mişcare a trompei modifica sensul unui sunet, aşa încât cuvântul care suna ca *chu* însemna „apă” când era însoţit de o legănare a trompei de la stânga la dreapta, „ploaie” când vârful trompei se încovoia în sus, „tristeţe” când se încovoia în jos şi „firişoare de iarbă” când flutura scurt spre stânga. De îndată ce şi-a dat seama, Mary a început să imite, mişcându-şi braţele în acelaşi fel, cât putea ea de bine, iar când făpturile şi-au dat seama că începe să vorbească cu ele, au fost încântate la culme.

După ce au început să vorbească – în cea mai mare parte pe limba lor, deşi a izbutit să le înveţe câteva cuvinte în engleză: puteau zice „ţesc”, „iarbă”, „pom”, „cer” şi „râu”, şi îi pronunţau numele, cam anevoie – au progresat mult mai repede. Cuvântul cu care se desemnau pe ele ca persoane era *mulefa,* dar un singur individ era *zalif.* Mary şi-a dat seama că e o diferenţă între sunetele care însemnau *zalif-el* şi *zalif-ea,* dar era prea subtilă ca s-o desluşească uşor. A început să noteze totul şi să alcătuiască un dicţionar.

Dar înainte să-şi îngăduie să se lase absorbită cu totul, şi-a scos cartea hărtănită şi beţigaşele de coada-şoricelului şi a întrebat *Yijing*-ul: trebuie să fiu aici, făcând aceasta, sau trebuie să merg altundeva şi să caut mai departe?

Răspunsul a fost: *Stând nemişcat, ca să piară agitaţia; apoi,*

dincolo de zbucium, poţi observa marile legi.

Şi continua: *Aşa cum muntele este neclintit în sine, înţeleptul nu îngăduie voinţei sale să rătăcească dincolo de situaţia în care se află.*

N-avea cum să fie mai limpede de-atât. Mary a împachetat la loc beţigaşele şi a închis Cartea, apoi şi-a dat seama că atrăsese în jur un cerc de făpturi care o priveau.

Una a spus:

— *Întrebare? Îngădui? Curios.*

Ea a spus:

— *Vă rog. Priviţi.*

Şi-au mişcat trompele cu mare delicateţe, despărţind beţigaşele cu aceeaşi mişcare de numărare pe care o făcuse ea sau întorcând filele cărţii. Un lucru care le uimea era faptul că ea are două mâini: că poate în acelaşi timp să ţină cartea şi să întoarcă paginile. Le plăcea mult să o vadă cum îşi împleteşte degetele între ele sau cum face acea mişcare repetată, cu degetul mare de la o mână peste arătătorul celeilalte, pe care o folosea chiar în acel moment Ama, în lumea Lyrei, ca descântec pentru îndepărtarea spiritelor rele.

După ce au cercetat beţigaşele de coada-şoricelului şi cartea, le-au înfăşurat cu grijă în pânză şi le-au pus în rucsac. Mary era bucuroasă şi liniştită de mesajul din China antică, fiindcă însemna că ceea ce-şi dorea să facă cel mai mult coincidea, în acel moment, cu ceea ce chiar trebuia să facă.

Şi astfel s-a apucat să înveţe mai multe despre mulefa, cu inima uşoară.

A aflat că erau de două sexe şi că trăiau monogam, în cupluri. Odraslele lor aveau o copilărie lungă: cel puţin zece ani, crescând foarte încet, după cât înţelegea din explicaţiile lor. Erau cinci copii în această aşezare, unul aproape adult, iar ceilalţi pe la mijlocul copilăriei, şi, fiind mai mici decât adulţii, nu stăpâneau încă roţile din capsulele cu seminţe. Copiii erau siliţi să se mişte ca rumegătoarele, cu toate patru picioarele pe pământ, şi, în ciuda energiei şi îndrăznelii lor – se repezeau către Mary şi fugeau apoi, sfioşi, încercau să se suie în copaci, se bălăceau în râu şi tot aşa –, păreau stângaci, ca şi cum nu ar fi fost în elementul lor. În contrast cu ei, viteza, forţa şi graţia adulţilor erau uluitoare, şi Mary a priceput cu câtă nerăbdare trebuie să fi aşteptat un copil ziua în care i se vor potrivi roţile.

Într-o zi l-a văzut pe copilul cel mai mare cum se duce la depozitul în care erau păstrate câteva capsule cu seminţe şi încearcă să-şi potrivească gheara piciorului din faţă în gaura din mijloc; dar când a dat să se ridice a căzut imediat şi a fost prins sub roată, iar la auzul zgomotului a apărut imediat un adult. Copilul se lupta să scape de dedesubt, chiţăind de teamă, şi Mary nu şi-a putut înăbuşi râsul la această privelişte: părintele indignat şi copilul vinovat, care s-a eliberat în ultima clipă şi a tulit-o.

Roţile din capsulele cu seminţe erau, evident, extrem de importante şi în curând Mary a început să priceapă cât de preţioase erau într-adevăr.

În primul rând, mulefa îşi petreceau o mare parte din timp cu întreţinerea roţilor. Ridicând şi răsucind cu iscusinţă gheara, puteau scoate roata din orificiu şi apoi, cu trompa, o cercetau pe toate părţile, curăţau muchia, verificau dacă sunt sau nu fisuri. Gheara era extrem de puternică: un pinten cornos sau osos, perpendicular pe picior şi un pic curbat, aşa încât partea cea mai înaltă, din mijloc, susţinea greutatea în vreme ce se sprijinea în interiorul orificiului. Mary a privit într-o zi un zalif care examina orificiul din roata lui frontală, îl atingea ici şi colo, ridica trompa şi o lăsa în jos din nou, ca şi cum i-ar fi cercetat mirosul.

Mary şi-a amintit de uleiul care i-a apărut pe degete când a examinat prima capsulă cu seminţe. Cu îngăduinţa zalifului, i-a cercetat gheara şi a găsit că suprafaţa era mai netedă şi mai alunecoasă decât orice pipăise vreodată în lumea ei. Degetele pur şi simplu îi alunecau pe suprafaţa aceea. Toată gheara părea să fie impregnată cu uleiul puţin înmiresmat şi, după ce a văzut mai mulţi săteni inspectând, testând şi verificând starea roţilor şi ghearelor lor, a început să se întrebe ce a fost mai întâi: roata sau gheara? Ciclistul sau copacul?

Cu toate că, fireşte, mai era şi al treilea element, şi anume geologia. Făpturile puteau folosi roţi doar într-o lume care le oferea autostrăzi naturale. Trebuie să fi fost ceva din conţinutul de minerale al acestor torente de lavă care le făcea să se întindă ca nişte panglici peste savana imensă şi să fie atât de rezistente la roadere sau fisurare. Încetul cu încetul, Mary a izbutit să-şi dea seama cum se legau toate astea, şi toate, se pare, controlate de mulefa. Ei cunoşteau locul fiecărei turme de

rumegătoare, al fiecărui crâng de copaci-de-roţi, al fiecărui smoc de iarba-sfintei-Marii, şi cunoşteau fiecare individ din turme şi fiecare copac, şi discutau despre bunăstarea şi soarta lor. O dată i-a văzut pe mulefa cum triază o turmă de rumegătoare, aleg câţiva indivizi şi îi mână departe de ceilalţi, apoi îi ucid rupându-le gâtul cu o lovitură a trompei puternice. Nu iroseau nimic. Ţinând cu trompa nişte bucăţi plate de piatră, ascuţite ca briciul, în câteva minute mulefa au jupuit şi au scurs de sânge animalele, după care au început să le tranşeze iscusit, separând măruntaiele de carnea macră şi de articulaţiile mai tari, curăţând grăsimea, desprinzând coarnele şi copitele, şi lucrând cu atâta eficienţă, încât Mary i-a privit cu plăcere, ca ori de câte ori vedea un lucru bine făcut.

Curând, câteva hălci de carne atârnau la uscat, la soare, iar altele au fost presărate cu sare şi înfăşurate în frunze; grăsimea de pe piei a fost răzuită şi pusă deoparte, ca să fie folosită la altceva, şi pieile au fost lăsate la înmuiat în gropi pline cu apă cu scoarţă de stejar, ca să se tăbăcească; iar copilul cel mai mare se juca cu o pereche de coarne, se prefăcea că e rumegător, distrându-i pe ceilalţi copii. În acea seară au avut carne proaspătă şi Mary s-a ospătat pe cinste.

Tot aşa, mulefa ştiau unde se puteau prinde cei mai buni peşti şi exact când şi unde să-şi arunce năvoadele. Căutând ceva de făcut, Mary s-a dus la cei care împleteau năvoade şi s-a oferit să-i ajute. Când a văzut cum lucrează, nu singuri, ci câte doi, alăturându-şi trompele ca să facă un nod, şi-a dat seama cât trebuie să-i fi uimit mâinile ei, căci, desigur, ea putea face noduri de una singură. Întâi a simţit că lucrul acesta îi conferă un avantaj – nu avea nevoie de nimeni altcineva; dar apoi şi-a dat seama că asta o izolează de ceilalţi. Poate că toţi oamenii erau aşa. Şi de atunci încolo şi-a folosit o singură mână ca să înnoade fibrele, a împărţit treaba cu o femelă zalif care devenise prietena ei bună, degetele şi trompa mişcându-se încolo şi-ncoace împreună.

Dar dintre toate vieţuitoarele de care se ocupau persoanele cu roţi, cel mai mult se îngrijeau de copacii care făceau capsulele cu seminţe.

În zona supravegheată de acest grup erau şase crânguri. Mai erau şi altele, mai departe, dar de ele răspundeau alte grupuri. În fiecare zi o ceată pleca să cerceteze sănătatea

arborilor cei puternici şi să culeagă capsulele căzute. Era limpede că mulefa au de câştigat; dar le folosea şi copacilor acest schimb? Într-o bună zi a înţeles. Pe când călărea cu ceata, s-a auzit dintr-odată un trosnet puternic şi toţi s-au oprit, înconjurându-l pe cel a cărui roată crăpase. Fiecare ceată ducea cu ea una sau două roţi de rezervă, aşa încât zaliful cu roata stricată şi-a refăcut iute echipamentul; însă roata stricată a fost învelită cu grijă într-o ţesătură şi dusă înapoi în sat.

Acolo au desfăcut-o şi au scos toate seminţele – care erau nişte grăunţe ovale plate, deschise la culoare, cât unghia degetului mic al lui Mary. I-au explicat că pentru a crăpa acele capsule cu seminţe era nevoie de izbituri multe şi dese pe drumurile dure şi că era greu să facă seminţele să germineze. Dacă nu s-ar îngriji de ei mulefa, copacii ar pieri cu toţii. Fiecare specie depindea de cealaltă şi, mai mult, uleiul se dovedea cel care făcea posibil acest lucru. Era greu de înţeles, însă păreau să spună că uleiul era în miezul gândirii şi simţirii lor; că tinerii nu aveau înţelepciunea bătrânilor pentru că nu puteau folosi roţile, şi astfel nu puteau să absoarbă ulei prin gheare.

Şi atunci a început Mary să vadă legătura dintre mulefa şi întrebarea care o preocupase în ultimii ani.

Dar, înainte să poată cerceta mai departe chestiunea – conversaţiile cu mulefa erau lungi şi complicate, căci le plăcea să descrie şi să explice şi să-şi ilustreze argumentele cu zeci de exemple, ca şi cum nu uitau nimic, iar tot ce cunoşteau era disponibil pe dată ca referinţă –, aşezarea a fost atacată.

Mary a fost prima care i-a văzut pe atacatori venind, cu toate că nu ştia ce sunt.

S-a întâmplat în toiul după-amiezii, pe când ajuta la repararea acoperişului unei colibe. Mulefa nu aveau case cu etaj, căci nu le plăcea să urce; însă Mary era bucuroasă să se caţere şi, după ce i-au arătat cum se face, putea să aşeze şi să lege paiele cu amândouă mâinile, mult mai repede decât ei.

Aşadar, era proptită de căpriorii unei case, prinzând mănunchiurile de paie ce îi erau azvârlite de jos şi desfătându-se cu briza răcoroasă dinspre apă, care domolea dogoarea soarelui, când a zărit o străfulgerare albă.

Venea dinspre scânteierea aceea depărtată pe care o bănuia

a fi marea. Şi-a pus palma streaşină la ochi şi a văzut una, două, mai multe – o flotă întreagă de pânze albe şi înalte care răsăreau din ceaţa stârnită de căldură, în depărtare, dar care se îndreptau uşor şi fără zgomot către gurile râului.

— *Mary!* a strigat zaliful de jos. *Ce vezi?*

Nu cunoştea cuvântul pentru „pânză” sau „corabie”, aşa că a zis:

— *Înalt, alb, mult.*

Pe dată zaliful a scos un strigăt de avertizare şi toţi cei care l-au auzit s-au oprit din lucru şi au fugit către centrul aşezării, chemându-i pe copii. Într-un minut, toţi mulefa erau gata să fugă.

Atal, prietena ei, a strigat:

— *Mary! Mary! Vino! Tualapi! Tualapi!*

Totul s-a petrecut atât de iute, încât Mary nu apucase să se mişte. Între timp pânzele albe ajunseseră deja pe râu şi înaintau cu uşurinţă împotriva curentului. Mary era impresionată de disciplina marinarilor: manevrau atât de rapid, pânzele se mişcau împreună ca un stol de grauri, schimbând toate direcţia în acelaşi timp. Şi erau atât de frumoase acele pânze albe ca zăpada şi suple, care se îndoiau şi se scufundau şi se înfoiau…

Erau cel puţin patruzeci şi veneau în sus pe râu mult mai repede decât şi-ar fi putut închipui ea. Dar n-a văzut la bord nici un echipaj, şi apoi şi-a dat seama că nici vorbă să fie corăbii: erau nişte păsări gigantice, şi pânzele erau aripile lor, una în faţă şi una în spate, ridicate, îndoite sau îndreptate într-o parte sau în alta prin forţa musculaturii lor.

Nu era vreme să stea să le studieze, căci ajunseseră deja la mal şi se căţărau pe el. Aveau gâtul ca de lebădă şi ciocul lung cât antebraţul ei. Aripile lor erau de două ori mai înalte decât Mary şi – privind înapoi peste umăr, speriată acum, luând-o la sănătoasa – aveau picioare puternice: nu-i de mirare că se mişcau atât de repede pe apă.

A fugit după mulefa, care o strigau, în vreme ce ieşeau rânduri-rânduri din aşezare, către şosea. I-a ajuns din urmă tocmai la timp: prietena ei, Atal, o aştepta, şi când Mary i s-a aruncat în spinare şi-a luat avânt bătând cu ghearele în pământ şi a pornit în sus pe pantă, după tovarăşii ei.

Păsările, care nu se puteau mişca aşa de repede pe pământ,

au abandonat curând urmărirea şi s-au întors la aşezare.

Au spart depozitele de hrană, mormăind, mârâind şi aruncând în vânt ciocurile lor mari şi feroce, când înghiţeau carnea uscată şi toate fructele uscate şi grânele. Tot ce era de mâncare a dispărut în mai puţin de un minut.

Apoi tualapii au găsit depozitul de roţi şi au încercat să spargă capsulele cele mari cu seminţe, dar asta era peste puterile lor. Mary a simţit cât de îngrijoraţi erau toţi prietenii ei, căci priveau de pe creasta dealului mic şi vedeau cum capsulele erau azvârlite una câte una pe jos, izbite, zgâriate de ghearele picioarelor puternice, dar, fireşte, asta nu le-a produs nici o vătămare. Ceea ce-i îngrijora pe mulefa era faptul că mai multe dintre ele fuseseră împinse şi rostogolite în apă, după care au plutit anevoie în josul râului, către mare.

Apoi păsările mari şi albe s-au apucat să distrugă tot ce vedeau: izbeau amarnic cu picioarele şi înjunghiau, pocneau, zgâlţâiau şi sfârtecau cu ciocurile. Mulefa din jurul lui Mary murmurau, aproape bocind de supărare.

— *Eu ajut,* a zis Mary. *Facem din nou.*

Dar scârbavnicele creaturi nu isprăviseră; ţinându-şi ridicate frumoasele aripi albe, s-au ciucit printre dărâmături şi şi-au golit intestinele. Duhoarea a plutit în susul pantei, adusă de briză; mormane şi bălţi de fecale verzi-negre-cafenii-albe zăceau printre bârnele sfărâmate, prin paiele risipite. Apoi, cu modul lor stângace de a se deplasa pe pământ, care le dădea un aer îngâmfat, păsările s-au întors la apă şi au pornit în josul râului, către mare.

De-abia când şi ultima aripă albă s-a topit în ceaţa după-amiezii mulefa au coborât înapoi dealul. Erau plini de tristeţe şi mânie, dar în primul rând erau îngrijoraţi pentru depozitul de capsule cu seminţe.

Dintre cele cincisprezece capsule care se aflau acolo mai rămăseseră două. Celelalte fuseseră împinse în apă şi pierdute. Însă la următorul cot al râului era un banc de nisip, şi lui Mary i s-a părut că vede o roată înţepenită acolo; aşa că, spre surprinderea şi îngrijorarea tuturor mulefa, s-a dezbrăcat, şi-a înfăşurat în jurul taliei o sfoară şi a înotat până acolo. Pe bancul de nisip a găsit nu una, ci chiar cinci dintre preţioasele roţi şi, după ce a petrecut sfoara prin mijlocul lor mai moale, a înotat opintindu-se înapoi şi trăgându-le după ea.

Mulefa au fost cum nu se poate mai recunoscători. Ei nu intrau niciodată în apă şi pescuiau doar de pe mal, păzindu-se să nu-şi ude picioarele şi roţile. Mary simţea că făcuse, în sfârşit, ceva folositor pentru ei.

Mai târziu în acea seară, după o cină încropită din lemn-dulce, i-au spus de ce fuseseră atât de îngrijoraţi pentru roţi. Fusese o vreme când se găseau din belşug capsule cu seminţe şi când lumea era bogată, plină de viaţă, iar mulefa trăiau împreună cu copacii lor în bucurie necurmată. Însă ceva rău se petrecuse cu mulţi ani înainte; o anumită virtute plecase din lume; căci, cu toate eforturile lor şi cu toată dragostea şi atenţia pe care le-o ofereau mulefa, copacii care făceau capsule mureau.

11. *Libelulele*

Un adevăr ce-l spui cu gândul rău / Mai tare-i ca orice minciună, zău.

William Blake

Ama urca pe cărarea ce ducea la grotă, cu pâine şi lapte în traista din spinare şi cu inima grea de nedumerire. Cum avea oare să ajungă la fata adormită?

S-a apropiat de bolovanul unde îi spusese femeia să lase mâncarea. A pus-o acolo, dar nu s-a întors de-a dreptul acasă; a mai urcat un pic, dincolo de grotă, printre rododendronii deşi, şi a mers până mai sus, unde copacii se răreau şi începeau curcubeiele.

Acolo a pornit împreună cu daimonul ei un joc: s-au căţărat pe stânci şi pe lângă micile cascade alb-verzui, peste vârtejuri şi prin stropii în culorile curcubeului, până ce părul şi pleoapele ei şi blăniţa lui de veveriţă s-au umplut de mii de perluţe de umezeală. Miza jocului era să ajungi pe culme fără să te ştergi la ochi, în ciuda ispitei; curând lumina soarelui scânteia deja şi era împărţită în roşu, galben, verde, albastru şi toate nuanţele dintre ele, dar Ama n-avea voie să se frece la ochi ca să vadă mai bine până ce nu ajungea chiar pe culme, fiindcă altfel ar fi fost învinsă.

Kulang, daimonul ei, s-a cocoţat pe marginea cascadei micuţe de pe culme; ştia că o să se întoarcă pe dată să vadă dacă ea şi-a şters sau nu umezeala de pe gene – numai că n-a făcut asta.

Stătea încremenit acolo, privind în faţă.

Ama s-a şters la ochi, căci jocul fusese întrerupt de uimirea care l-a cuprins brusc pe daimon. Când s-a căţărat şi ea să se uite peste marginea cascadei, a rămas cu gura căscată şi a încremenit locului, pentru că se uita în jos, la ea, o făptură cu un chip cum nu mai văzuse nicicând: un urs imens, înspăimântător, de patru ori mai mare decât urşii bruni din pădure şi alb ca fildeşul, cu nasul negru, ochii negri şi ghearele lungi ca nişte pumnale. Îi putea zări fiecare fir de blană de pe cap.

— Cine-i acolo? s-a auzit vocea unui băiat, şi Ama, chiar dacă nu pricepea cuvintele, şi-a dat seama destul de uşor ce vrea să zică.

Într-o clipită băiatul s-a ivit lângă urs: cu înfăţişare fioroasă,

încruntat şi cu maxilarul împins înainte. Iar acolo, lângă el, să fi fost oare un daimon în formă de pasăre? Dar ce pasăre ciudată: nu semăna cu nici una dintre cele pe care le ştia. A zburat către Kulang şi i-a spus doar: „Prieteni. Nu vă facem rău.”

Ursul cel mare şi alb nu se clintise.

— Vino sus, a zis băiatul, şi din nou daimonul ei i-a arătat înţelesul vorbelor.

Uitându-se la urs cu o înfiorare superstiţioasă, Ama s-a căţărat anevoie până lângă micuţa cascadă şi a rămas pe stâncă, sfioasă. Kulang s-a prefăcut în fluture şi s-a aşezat o clipă pe obrazul ei, dar apoi a pornit să zburătăcească în jurul celuilalt daimon, care stătea nemişcat pe mâna băiatului.

— Will, a zis băiatul, arătând către sine.

Iar ea a răspuns: „Ama.” Acum, că-l vedea mai bine, o speria aproape mai mult decât ursul; avea o rană cumplită: îi lipseau două degete. A luat-o cu ameţeală când a văzut asta.

Ursul s-a întors către şuvoiul lăptos şi s-a tolănit în apă, de parcă voia să se răcorească. Daimonul băiatului s-a înălţat în văzduh şi a zburat împreună cu Kulang printre curcubeie; încetul cu încetul, au început să se înţeleagă între ei.

Şi, ce să vezi, căutau taman o grotă cu o fată adormită.

Cuvintele de răspuns i-au ieşit Amei pe gură singure:

— Ştiu unde e! Şi o ţine adormită o femeie care zice că e mama ei, dar nici o mamă n-ar fi atât de crudă, nu-i aşa? O sileşte să bea ceva care o ţine adormită, dar am nişte ierburi cu care s-o trezesc, dacă izbutesc să ajung la ea!

Will nu putea decât să dea din cap şi să aştepte ca Balthamos să-i traducă. A durat mai bine de un minut.

— Iorek! a strigat el, iar ursul a venit greoi de-a lungul mătcii, lingându-se pe bot, căci tocmai înghiţise un peşte. Iorek, fata zice că ştie unde e Lyra. Mă duc cu ea să văd, iar tu stai aici de pază.

Iorek Byrnison, cu toate patru labele în apă, a dat tăcut din cap. Will şi-a pitit rucsacul şi şi-a prins bine la brâu pumnalul, după care a pornit în jos, printre curcubeie, după Ama. Trebuia să se şteargă la ochi şi să privească atent prin lumina orbitoare ca să vadă unde pune piciorul, iar ceaţa care umplea văzduhul era rece ca gheaţa.

Când au ajuns la poalele cascadei, Ama i-a făcut semn să meargă cu grijă şi fără zgomot, iar Will a păşit în urma ei în

josul pantei, printre stânci pline de muşchi şi trunchiuri de pini mari şi noduroase, unde dansa o lumină de un verde aprins, întreţesută cu umbre, iar mii şi mii de gâze minuscule mişunau şi ţârâiau. Au mers în jos, tot mai jos, dar lumina soarelui îi urmărea încă, adânc în vale, în vreme ce deasupra capetelor ramurile se legănau necontenit pe cerul strălucitor.

La un moment dat Ama s-a oprit. Will s-a pitit după trunchiul vânjos al unui cedru şi a privit către locul pe care îl arăta ea. Printr-un desiş de frunze şi crengi a văzut coasta unui deal care se înălţa la dreapta, şi la jumătatea urcuşului…

— Doamna Coulter, a şoptit băiatul, şi inima i-o luase la galop.

Femeia s-a ivit de după stâncă şi a scuturat o creangă plină de frunze, apoi a lăsat-o să cadă şi şi-a şters mâinile una de alta. Poate că măturase prin grotă? Avea mânecile suflecate, iar părul şi-l prinsese cu o eşarfă. Will nu şi-ar fi imaginat-o niciodată arătând ca o gospodină.

Dar într-o clipită a văzut un fulger de aur şi a apărut maimuţoiul acela rău, care a sărit pe umărul ei. S-au uitat peste tot în jur, ca şi cum ar fi bănuit ceva, şi dintr-odată doamna Coulter nu mai arăta deloc a gospodină.

Ama şoptea ceva, grăbită: se temea de daimonul-maimuţă aurie; acestuia îi plăcea să smulgă aripile liliecilor de vii.

— Mai e cineva cu ea? a întrebat Will. Nu sunt cumva soldaţi, sau aşa ceva?

Ama nu ştia. Nu văzuse niciodată soldaţi, însă lumea vorbea despre nişte bărbaţi ciudaţi şi înspăimântători, ori poate că erau stafii, care se vedeau pe stânci noaptea… Dar ştia oricine că în munţi întotdeauna fuseseră stafii. Aşa că se poate să nu fi avut nimic de-a face cu femeia.

Ei bine, şi-a zis Will, dacă Lyra e în peşteră, iar doamna Coulter nu se urneşte de acolo, va trebui să merg să-i fac o vizită.

Şi a întrebat:

— Ce-i cu leacul acela pe care-l ai? Ce trebuie să faci cu el ca s-o trezeşti?

Ama i-a explicat.

— Şi unde e acum?

Acasă la ea, a răspuns. Bine ascuns.

— În regulă. Rămâi aici, nu te-apropia. Când o vezi nu

trebuie să-i spui că mă cunoşti. Nu m-ai văzut niciodată, şi nici pe urs. Când îi mai aduci de-ale gurii?

— Cu o jumătate de ceas înainte de asfinţit, a zis daimonul Amei.

— Adu tot atunci şi leacul, i-a cerut Will. Ne vedem aici.

Ama l-a urmărit tare neliniştită cum porneşte în sus pe potecă. Cu siguranţă nu credea ce tocmai îi spusese despre daimon, altfel nu s-ar fi îndreptat spre grotă aşa de nepăsător.

De fapt, Will era foarte agitat. Toate simţurile păreau să i se fi limpezit, astfel încât era conştient până şi de cele mai mici gâze care pluteau în razele soarelui, de foşnetul fiecărei frunze şi de mişcarea norilor pe cer, cu toate că nu-şi dezlipea ochii de la intrarea în grotă.

— Balthamos, a şoptit, şi îngerul-daimon a zburat pe umărul lui în forma unei păsărele cu ochi strălucitori şi aripi roşii. Stai aproape de mine şi urmăreşte maimuţoiul.

— Atunci uită-te la dreapta, a zis Balthamos, scurt.

Şi Will a văzut la intrarea în grotă un petic de lumină aurie care avea faţă şi ochi şi se uita la ei. Ajunseseră la doar douăzeci de paşi distanţă. S-a oprit, iar maimuţoiul auriu a întors capul, uitându-se în grotă, a spus ceva, apoi a revenit.

Will a dibuit cu mâna mânerul pumnalului şi a mers mai departe.

Când a ajuns la grotă, femeia îl aştepta.

Stătea relaxată pe un scaun de pânză mic, cu o carte în poală, privindu-l liniştită. Purta haine de călătorie kaki, dar erau croite atât de iscusit şi silueta ei era atât de graţioasă, încât păreau cele mai rafinate creaţii ale celor mai mari case de modă, iar floricica roşie pe care şi-o prinsese pe bluză părea cea mai elegantă dintre bijuterii. Părul îi strălucea, ochii negri sclipeau, iar picioarele ei goale luceau aurii în lumina soarelui.

Ea a zâmbit. Will aproape că i-a zâmbit şi el, pentru că nu era deloc deprins cu dulceaţa şi blândeţea pe care o femeie ştie să le pună într-un zâmbet şi care l-au tulburat.

— Eşti Will, a spus ea cu voce joasă, îmbătătoare.

— De unde îmi ştiţi numele? a întrebat el cu asprime.

— Lyra îl rosteşte în somn.

— Unde este?

— În siguranţă.

— Vreau s-o văd.

— Atunci, vino, a zis ea şi s-a ridicat, lăsând cartea să cadă pe scaun.

Pentru prima oară de când se apropiase de ea, Will s-a uitat la maimuţa-daimon. Blana îi era lungă şi lucioasă, fiecare fir părea să fie din aur curat, mult mai fin decât părul de om, iar feţişoara şi mâinile îi erau negre. Will văzuse ultima oară această faţă, schimonosită de ură, în seara în care el şi Lyra luaseră înapoi aletiometrul de la Sir Charles Latrom, în casa din Oxford. Maimuţa încercase să-l sfâşie cu dinţii, până ce Will a repezit pumnalul stânga-dreapta, silind daimonul să dea îndărăt, ca să poată să închidă fereastra şi să-i ferece în altă lume. Will îşi zicea că în ruptul capului n-ar sta cu spatele la maimuţoiul ăla.

Dar Balthamos, în formă de pasăre, veghea atent, şi Will a păşit cu băgare de seamă pe podeaua peşterii, urmând-o pe doamna Coulter către silueta micuţă care zăcea nemişcată în umbră.

Şi iat-o, prietena lui scumpă, adormită. Ce mică părea! Era uimit de faptul că toată forţa şi înfocarea de care dădea dovadă Lyra, trează, puteau să arate aşa de blând şi de paşnic atunci când dormea. La gâtul ei era culcat Pantalaimon, în formă de dihor, cu blana strălucitoare, iar pe fruntea Lyrei erau lipite şuviţe de păr umed.

A îngenuncheat şi i-a dat deoparte părul. Avea faţa fierbinte. Cu coada ochiului Will a zărit maimuţoiul auriu ghemuindu-se ca să sară şi a pus mâna pe pumnal; dar doamna Coulter a clătinat uşurel din cap, iar maimuţoiul s-a destins.

Fără s-o arate, Will îşi întipărea în minte imaginea grotei: forma şi mărimea fiecărui bolovan, înălţimea exactă a tavanului deasupra fetei adormite. Va trebui să-şi croiască drum pe acolo în întuneric, şi asta era singura şansă s-o vadă dinainte.

— Aşadar, după cum observi, e în siguranţă, a zis doamna Coulter.

— De ce o ţineţi aici? Şi de ce n-o lăsaţi să se trezească?

— Hai să ne aşezăm un pic.

Doamna Coulter nu şi-a luat scaunul, ci s-a aşezat lângă Will pe stânca acoperită de muşchi de la intrarea în grotă. Părea atât de blândă şi era atâta înţelepciune tristă în ochii ei, încât neîncrederea lui Will s-a adâncit. Simţea că fiecare cuvânt rostit de ea e o minciună, că fiecare gest ascunde o ameninţare,

iar fiecare zâmbet e o mască amăgitoare. Ei bine, va trebui să o amăgească la rândul lui: va trebui să o facă să creadă că e inofensiv. Doar izbutise să-i păcălească pe toţi profesorii, poliţiştii, asistenţii sociali şi vecinii care se interesaseră de el şi de casa lui; se pregătise pentru asta toată viaţa.

Prea bine, şi-a zis. Pot să mă descurc cu tine.

— N-ai vrea ceva de băut? l-a întrebat doamna Coulter. O să beau şi eu… Nu-i nici o primejdie. Uite.

A tăiat nişte fructe cafenii şi zbârcite şi a stors sucul tulbure în două căni mici. A sorbit dintr-una şi i-a oferit-o pe cealaltă lui Will, care a sorbit şi el din lichidul proaspăt şi dulce.

— Cum ai găsit calea încoace? a continuat ea.

— N-a fost greu să vă urmăresc.

— Fireşte. Ai aletiometrul Lyrei?

— Da, a zis el, şi a lăsat-o să descopere singură dacă e sau nu în stare să-l citească.

— Şi ai un pumnal, din câte am înţeles.

— Sir Charles v-a spus asta, nu?

— Sir Charles? A… Carlo, desigur. Da, el. Pare fascinant. Pot să-l văd?

— Nu, fireşte că nu, a zis el. De ce o ţineţi pe Lyra aici?

— Pentru că o iubesc. Sunt mama ei. E într-o primejdie îngrozitoare şi o să am grijă să nu păţească nimic.

— Ce fel de primejdie? a întrebat Will.

— Păi… a zis ea, şi a pus cana pe jos, aplecându-se în faţă, aşa încât părul i s-a legănat pe lângă obraji.

Când s-a ridicat, şi-a dat părul pe după urechi cu amândouă mâinile, iar Will i-a simţit parfumul amestecat cu mirosul proaspăt al trupului. Şi s-a tulburat.

Chiar dacă i-a observat reacţia, doamna Coulter n-a arătat asta în nici un fel. A continuat:

— Uite ce e, Will, nu ştiu cum ai cunoscut-o pe fiica mea şi nu ştiu ce ai aflat deja, şi cu siguranţă nu ştiu nici dacă mă pot încrede sau nu în tine; dar n-are importanţă, am obosit să tot mint. Aşa că iată adevărul.

Doamna Coulter a depănat mai departe:

— Am descoperit că fata mea e în primejdie tocmai din pricina celor dintre care făceam parte – Biserica. Sincer, cred că vor s-o omoare. Aşa că, vezi tu, m-am trezit într-o dilemă: să mă supun Bisericii, sau să-mi salvez fiica? Şi unde mai pui că

fusesem o slujitoare credincioasă a Bisericii. Nimeni nu era mai zelos ca mine; îi dăruisem viaţa mea; o slujeam cu înflăcărare. Dar aveam această fiică… Ştiu că nu m-am îngrijit de ea când era mică. A fost luată de la mine şi crescută de străini. Poate că asta a făcut-o să nu se încreadă în mine. Dar, când a crescut, am aflat de primejdia în care era, şi de trei ori până acum am încercat s-o salvez. Nu-mi rămânea decât să mă răzvrătesc şi să mă ascund în locul acesta ferit, şi gândeam că suntem în siguranţă; iar acum aflu că ne-ai găsit atât de uşor – ei bine, mă înţelegi, sunt îngrijorată. Biserica o să se arate şi ea curând. Şi ei vor s-o omoare, Will. N-or s-o lase în viaţă.

— De ce? De ce o urăsc aşa de tare?

— Din cauza a ceea ce cred ei că o să facă. Nu am idee ce este; aş vrea să ştiu, căci atunci aş putea să o feresc şi mai bine. Dar nu ştiu decât că ei o urăsc şi că nu au nici un strop de milă.

S-a aplecat către el, vorbind grăbit, încetişor şi cu voce caldă.

— De ce îţi spun toate astea? a continuat. Pot să mă încred în tine? Cred că n-am încotro. Nu mai pot fugi, n-am unde să mă duc. Iar dacă eşti prieten cu Lyra, s-ar putea să fii şi prietenul meu. Şi zău că am nevoie de prieteni, am nevoie de ajutor. Acum toate sunt împotriva mea. Biserica o să ne nimicească, şi pe mine, şi pe Lyra, dacă pune gheara pe noi. Sunt singură, Will, doar eu într-o grotă cu fiica mea, şi toate trupele din toate lumile încearcă să ne dea de urmă. Şi iată-te pe tine, ca să arăţi, se pare, ce uşor suntem de găsit. Ce-o să faci, Will? Ce vrei?

— De ce o ţineţi adormită? a întrebat el, ocolindu-i cu încăpăţânare întrebările.

— Pentru că ştii ce s-ar întâmpla dacă aş lăsa-o să se trezească? Ar fugi imediat. Şi n-ar supravieţui nici cinci zile.

— Dar de ce nu-i explicaţi totul şi n-o lăsaţi să aleagă singură?

— Crezi că m-ar asculta? Şi, chiar dacă m-ar asculta, îţi închipui că m-ar crede? N-are încredere în mine. Mă urăşte, Will. Probabil că ştii asta. Mă dispreţuieşte. Eu… ei bine… nu ştiu cum să spun… O iubesc atât de mult, încât am renunţat la tot ce aveam – carieră strălucită, multă fericire, poziţie înaltă şi o mare avere –,la toate, ca să vin în grota asta din munţi şi să-

mi duc zilele cu pâine uscată şi poame acre, doar ca să-mi pot ţine fiica în viaţă. Şi dacă pentru asta trebuie să o ţin adormită, aşa să fie. Dar *trebuie* să o ţin în viaţă. Mama ta n-ar face asta pentru tine?

Will a tresărit, şocat şi înfuriat de faptul că doamna Coulter a cutezat să o pomenească pe mama lui ca să-şi sprijine spusele. Apoi a fost şi mai şocat la gândul că, de fapt, mama lui nu îl ocrotise, ci, dimpotrivă, el a trebuit s-o ocrotească pe ea. Oare doamna Coulter o iubea pe Lyra mai mult decât îl iubea Elaine Parry pe el? Dar era nedrept: mama lui nu era în toate puterile.

Fie doamna Coulter nu şi-a dat seama de clocotul de sentimente pe care îl stârniseră vorbele ei simple, fie era monstruos de isteaţă. Ochii ei frumoşi îl priveau cu blândeţe pe Will, care se înroşise şi se tot foia, stingherit; şi, pentru o clipă, doamna Coulter a semănat ciudat de mult cu fiica ei.

— Dar tu ce ai de gând să faci? a întrebat ea.

— Păi, am văzut-o pe Lyra, a zis Will, şi trăieşte, asta e limpede, şi e în siguranţă, presupun. Asta e tot ce voiam. Acum, că mi-am luat grija asta de pe inimă, pot să mă duc să-l ajut pe Lordul Asriel, aşa cum era prevăzut.

Asta a surprins-o un pic, dar s-a stăpânit.

— N-o să...? Mă gândeam că ne-ai putea ajuta pe noi, a zis ea, destul de liniştită, fără să implore, ci doar pe un ton întrebător. Cu pumnalul. Am văzut ce-ai făcut acasă la Sir Charles. Cu tine am fi în siguranţă, nu? Ne-ai putea ajuta să scăpăm?

— O să plec acum, a zis Will, ridicându-se.

Doamna Coulter i-a întins mâna. Un zâmbet silit, o ridicare din umeri şi o încuviinţare din cap, ca în faţa unui adversar iscusit care a făcut o mişcare bună pe tabla de şah: asta spunea trupul ei. Iar Will s-a trezit că îi place această femeie, pentru că era curajoasă şi pentru că părea un fel de Lyra mai complicată, mai bogată şi mai profundă. N-avea încotro, îi plăcea.

Aşa că i-a strâns mâna, o mână fermă, răcoroasă şi catifelată. Ea s-a întors către maimuţoiul auriu, care şezuse tot timpul în spatele ei, şi au schimbat o privire al cărei tâlc Will n-a reuşit să-l prindă.

Apoi femeia s-a întors către Will, zâmbind.

— Cu bine, a zis el.

Şi ea i-a răspuns, liniştită:

— Cu bine, Will.

S-a îndepărtat de grotă, ştiind că ochii ei îl urmăresc, şi nu s-a uitat deloc înapoi. Ama nu se vedea nicăieri. A plecat pe unde venise, urmând poteca, până când a auzit în faţă zgomotul cascadei.

— Minte, i-a spus lui Iorek Byrnison după o jumătate de oră. Sigur că minte. Ar minţi şi dacă asta i-ar aduce necazuri, pentru că îi place prea mult să mintă ca să se poată înfrâna.

— Şi atunci care este planul tău? a zis ursul, care stătea tolănit la soare, cu burta pe un petic de zăpadă dintre stânci.

Will se plimba de colo-colo, chibzuind dacă poate sau nu să folosească şmecheria care-i reuşise la Headington: să intre cu ajutorul pumnalului în altă lume şi să meargă până într-un punct de lângă locul în care zăcea Lyra, să taie o fereastră spre lumea aceasta, s-o tragă pe fată încoace şi apoi să închidă la loc fereastra. Era limpede că asta trebuie să facă: şi atunci de ce şovăia?

Balthamos ştia. În forma lui reală, de înger, licărind ca un val de căldură în lumina soarelui, a zis:

— A fost o prostie să mergi la ea. Acum tot ce-ţi doreşti este să o vezi iarăşi.

Iorek a scos un mormăit liniştit şi adânc. La început Will a crezut că îl avertizează pe Balthamos, dar apoi, cu o mică undă de jenă, şi-a dat seama că ursul e de acord cu îngerul. Cei doi nu prea se băgaseră în seamă unul pe altul până acum; aveau firi foarte diferite; însă era limpede că în privinţa asta gândeau la fel.

Şi Will s-a posomorât, dar aveau dreptate. Era prins în mrejele doamnei Coulter. Toate gândurile lui se legau de ea: când se gândea la Lyra era ca să se întrebe cât de mult avea să semene, când va fi mare, cu mama ei; dacă se gândea la Biserică era ca să se întrebe câţi dintre preoţi şi cardinali fuseseră atraşi de ea; dacă se gândea la tatăl lui mort era ca să se întrebe dacă ar fi dispreţuit-o sau ar fi admirat-o; iar dacă se gândea la mama lui…

A simţit cum i se strânge inima. S-a îndepărtat de urs şi s-a urcat pe un bolovan de unde putea vedea toată valea. În aerul curat şi rece auzea pe cineva care tăia lemne, boc-boc-boc, şi

sunetul monoton al clopoţelului de fier de la gâtul unei oi, şi foşnetul coroanelor copacilor aflaţi mult mai jos. Vedea limpede până şi cele mai mărunte crevase din munţii ce se zăreau la orizont, precum şi hoitarii care se roteau pe deasupra vreunei făpturi aproape moarte, aflate la mulţi kilometri distanţă.

Nu încăpea nici o îndoială: Balthamos avea dreptate. Femeia îi făcuse farmece. Era plăcut şi ispititor să se gândească la ochii aceia frumoşi şi la dulceaţa acelui glas şi să-şi amintească felul în care braţele ei s-au ridicat ca să-şi dea pe spate părul acela strălucitor…

Cu o sforţare, şi-a venit în fire, şi dintr-odată a mai auzit un sunet: un zumzăit de departe.

S-a întors într-o parte şi-n alta ca să vadă de unde provine şi a descoperit că de la miazănoapte, tocmai de unde veniseră el şi Iorek.

— Zepeline, a tunat vocea ursului, făcându-l pe Will să tresară, pentru că nu auzise făptura uriaşă apropiindu-se.

Iorek a rămas lângă el, uitându-se în aceeaşi direcţie, şi apoi s-a ridicat pe labele din spate, de două ori mai înalt decât Will, cu privirea pătrunzătoare.

— Câte?

— Opt, a zis Iorek după un minut, şi apoi le-a văzut şi Will: puncticele înşirate pe cer.

— Poţi să-ţi dai seama cât le trebuie ca să ajungă? a întrebat Will.

— O să fie aici nu cu mult după căderea nopţii.

— Deci n-o să putem profita prea mult de întuneric. Ce păcat!

— Care e planul tău?

— Să fac o deschizătură, s-o trag pe Lyra în altă lume şi s-o închid înainte ca mama ei s-o poată urma. Fata are un leac cu care s-o trezească pe Lyra, dar nu mi-a putut explica prea limpede cum să-l folosesc, aşa că o să trebuiască să vină şi ea în grotă. Însă nu vreau s-o pun în primejdie. Ar fi bine ca, până ce ne vedem noi de treabă, tu să-i atragi atenţia în altă parte doamnei Coulter.

Ursul a mormăit şi a închis ochii. Will s-a uitat în jur după înger şi i-a văzut silueta desenată de picurii fini de ceaţă în lumina de amiază târzie.

— Balthamos, acum mă întorc în pădure, să găsesc un loc

sigur din care să fac deschizătura, a zis Will. Vreau ca tu să stai de veghe şi să-mi spui dacă se apropie ea – ea sau daimonul ăla.

Balthamos a dat din cap şi şi-a înălţat aripile ca să se scuture de stropi. Apoi a ţâşnit în sus în aerul rece şi a planat deasupra văii, în vreme ce Will începuse să caute o lume în care Lyra să fie în siguranţă.

În interiorul peretelui despărţitor dublu, care scârţâia şi zdrăngănea, al zepelinului din frunte, libelulele ieşeau la lumină. Lady Salmakia s-a aplecat peste coconul crăpat al libelulei de un albastru fluorescent şi a ajutat aripile subţiri şi umede să se elibereze, având grijă ca figura ei să fie primul lucru care se imprimă în ochii aceia cu multe faţete, şi a netezit nervurile fine, şoptindu-i făpturii strălucitoare numele ei şi învăţând-o cine este.

În câteva minute Cavalerul Tialys avea să facă acelaşi lucru cu libelula sa. Dar deocamdată trimitea un mesaj prin rezonatorul cu magnetită şi se concentra numai şi numai asupra mişcării arcului şi a propriilor lui degete.

A transmis:

Lordului Roke,

Mai avem trei ore până la momentul estimat pentru sosire. Curtea Consistorială de Disciplină intenţionează ca, imediat după aterizare, să trimită o companie către grotă.

Se va împărţi în două unităţi. Soldaţii primei unităţi îşi vor croi drum către grotă, o vor ucide pe copilă şi îi vor aduce capul ca dovadă că a murit. Dacă este cu putinţă o vor prinde şi pe femeie, însă, dacă nu e cu putinţă, o vor ucide.

A doua unitate trebuie să-l prindă viu pe băiat.

Celelalte forţe vor ataca giropterele Regelui Ogunwe. Ei prevăd că giropterele vor ajunge la puţin timp după zepeline. În conformitate cu ordinele dumneavoastră, Lady Salmakia şi cu mine vom părăsi în curând zepelinul şi vom zbura direct la grotă, unde vom încerca să o apărăm pe fată de prima unitate şi să le ţinem piept soldaţilor până ce sosesc întăririle.

Aşteptăm răspunsul.

Răspunsul a venit pe loc.

Cavalerului Tialys,

În lumina raportului tău, iată o schimbare de plan.

Pentru a-l împiedica pe duşman s-o ucidă pe copilă, ceea ce ar fi rezultatul cel mai dezastruos, tu şi Lady Salmakia trebuie să colaboraţi cu băiatul. Câtă vreme are pumnalul, el are iniţiativa, aşa că, dacă deschide altă lume şi o duce pe fată acolo, lăsaţi-l în pace şi urmaţi-i. Nu vă dezlipiţi de ei.

Cavalerul Tialys a răspuns:

Lordului Roke,

Mesajul dumneavoastră a fost recepţionat şi priceput. Doamna şi cu mine pornim de îndată.

Micuţa iscoadă a închis rezonatorul şi şi-a strâns echipamentul.

— Tialys, iese din cocon, s-a auzit o şoaptă din întuneric. Ar trebui să vii încoace.

Cavalerul a sărit imediat pe lonjeronul pe care libelula lui se trudea să iasă în lume şi a ajutat-o, cu grijă, să se desprindă din coconul spart. Mângâindu-i capul fioros, i-a îndreptat antenele grele, încă umede şi răsucite, şi a lăsat făptura să-i simtă mirosul pielii, până ce a ajuns să o stăpânească deplin.

Salmakia îi potrivea libelulei sale harnaşamentul pe care îl ducea cu ea peste tot: hăţuri din fire de păianjen, scăriţe din titan, şa din piele de colibri. Toate erau cum nu se poate mai uşoare. Tialys a făcut acelaşi lucru cu libelula sa, a potrivit legăturile pe trupul insectei, le-a strâns, le-a aranjat. Avea să poarte harnaşamentul până la moarte.

Apoi cavalerul şi-a săltat iute pe umăr raniţa şi a tăiat ţesătura cerată care învelea zepelinul. Tovarăşa lui încălecase deja libelula şi acum o îndemna să iasă prin deschizătura strâmtă, printre rafalele care izbeau ca nişte ciocane. Aripile lungi şi fragile tremurau în vreme ce se strecura afară, dar imediat bucuria zborului a pus stăpânire pe insectă, care s-a lăsat purtată de vânt. După câteva clipe Tialys i s-a alăturat prin văzduhul zbuciumat, libelula lui fiind dornică să se ia la întrecere cu însuşi amurgul care se aşternea cu repeziciune.

Amândoi s-au avântat în sus, învârtejindu-se, în curenţii reci ca gheaţa; le-au trebuit câteva clipe ca să se orienteze, apoi au purces către vale.

12. *Ruptura*

Totuşi, în vreme ce fugea, ochiul său privea îndărăt, ca şi cum teama s-ar fi ţinut încă după el.

Edmund Spenser

Pe când se lăsa întunericul, lucrurile stăteau în felul următor.

În turnul său de cremene, Lordul Asriel se plimba încolo şi încoace. Se concentra asupra siluetei micuţe de lângă rezonatorul cu magnetită, şi toate celelalte rapoarte fuseseră redirecţionate; mintea îi era doar la veştile care soseau prin pietricica pătrată de sub lumina lămpii.

Regele Ogunwe şedea în cabina giropterului său, încropind la repezeală un plan prin care să dejoace intenţiile Curţii Consistoriale, despre care tocmai aflase de la galliviespianul din nava acesteia. Navigatorul mâzgălea nişte cifre pe o bucată de hârtie, pe care apoi i-a înmânat-o pilotului. Cel mai important lucru era viteza: dacă şi-ar aduce primul trupele pe pământ s-ar schimba totul. Giropterele erau mai iuţi decât zepelinele, dar rămăseseră destul de mult în urma acestora.

În zepelinele Curţii Consistoriale, gărzile elveţiene îşi pregăteau armele. Arbaletele lor erau mortale de la mai bine de cinci sute de metri, iar un arbaletier putea să încarce şi să tragă cincisprezece săgeţi pe minut. Aripioarele spiralate făcute din corn ajutau săgeata să se rotească şi-i dădeau armei precizia unei puşti. Pe lângă asta, fireşte, nu făcea nici zgomot, ceea ce putea fi un mare avantaj.

Doamna Coulter era întinsă la intrarea în grotă, trează. Maimuţoiul auriu nu-şi afla locul şi părea nemulţumit: liliecii plecaseră din grotă odată cu lăsarea întunericului şi nu mai avea pe cine să schingiuiască. Se învârtea în jurul sacului de dormit al doamnei Coulter, zgândărind cu un degeţel osos câte un licurici care nimerea prin grotă şi mânjind cu lumina acestuia stânca.

Lyra zăcea, încinsă şi aproape la fel de agitată, dar dormind adânc, adânc, azvârlită în uitare de fiertura pe care mama ei o silise s-o bea cu o oră mai devreme. Era un vis care ţinuse multă vreme, şi acum revenea, şi mici gemete de milă, de furie şi dârzenie lyratică îi scuturau pieptul şi gâtul, făcându-l pe Pantalaimon să-şi scrâşnească la rându-i dinţii de dihor.

Nu departe, sub pinii bătuţi de vânt de pe poteca din pădure, Will şi Ama îşi croiau drum spre grotă. Will încercase să-i explice Amei ce avea de gând, dar daimonul ei n-a izbutit să priceapă, iar când a tăiat o fereastră şi i-a arătat-o, ea s-a speriat atât de tare, încât aproape că a leşinat. Trebuia să facă mişcări molcome şi să vorbească liniştit ca s-o poată ţine alături, pentru că fata refuzase să-i dea leacul sau măcar să-i spună cum trebuie folosit. În cele din urmă el i-a spus:

— Nu face nici un zgomot şi ţine-te după mine.

Iorek, în armura sa, era pe undeva pe-aproape, pregătindu-se să-i ţină în loc pe soldaţii din zepeline, ca să-i dea lui Will destul timp să-şi împlinească lucrarea. Ce nu ştia nici unul dintre ei era că se apropiau şi trupele Lordului Asriel: din când în când vântul aducea la urechile lui Iorek un fel de păcănit, dar, deşi ştia cum sună motoarele unui zepelin, nu auzise niciodată un giropter, aşa că nu desluşea despre ce era vorba.

Balthamos poate că ar fi fost în stare să le spună, dar Will avea probleme cu el. Acum, că o găsiseră pe Lyra, îngerul începuse să se retragă din nou în durerea lui: era tăcut, distrat şi îmbufnat. Iar asta făcea, pe de altă parte, şi mai dificilă înţelegerea cu Ama.

Când s-au oprit un pic să se odihnească, Will a aruncat o întrebare în văzduh:

— Balthamos? Eşti aici?

— Da, a spus îngerul cu voce ştearsă.

— Balthamos, te rog, nu mă lăsa. Stai aproape şi vesteşte-mi orice primejdie. Am nevoie de tine.

— Încă nu te-am părăsit, a zis îngerul.

Mai mult de-atât Will n-a reuşit să scoată de la el.

Departe, între cer şi pământ, printre rafalele de vânt, Tialys şi Salmakia pluteau deasupra văii, încercând să răzbată cu privirea până jos în grotă. Libelulele făceau exact ceea ce li se spunea, dar trupurile lor nu se împăcau prea bine cu frigul şi, în plus, vântul sălbatic le clătina primejdios.

Călăreţii le-au mânat spre sol, la adăpostul copacilor, şi apoi au zburat din creangă-n creangă, orientându-se prin întunericul ce se tot îngroşa.

Will şi Ama s-au strecurat prin lumina lunii şi prin vânt până la cel mai apropiat loc în care puteau răzbate, dar fără să

zărească încă intrarea în grotă. S-a nimerit să fie în dosul unui tufiş foarte des, la marginea potecii, şi acolo băiatul a tăiat o fereastră în aer.

Singura lume în care a putut afla aceeaşi structură a solului a fost una plină de stânci golaşe, unde luna lumina puternic din cerul plin de stele pământul decolorat, de un alb ca al oaselor, peste care gâzele mişunau, făcând ca fojgăielile şi ţârâielile lor să răsune în linişte aceea copleşitoare.

Ama l-a urmat, mişcându-şi energic degetele ca să se apere de stafiile de care trebuie să fi fost plin locul ăla îngrozitor; iar daimonul ei, prefăcându-se pe dată, a luat chip de şopârlă şi a pornit să ţopăie peste stânci, cu picioruşe sprintene.

Will şi-a dat seama de o problemă. Strălucirea lunii pe stâncile de culoarea oaselor va lumina ca o lanternă când o să deschidă fereastra în grota doamnei Coulter. Va trebui s-o deschidă iute, s-o tragă pe Lyra prin ea şi s-o închidă la loc pe dată. Ar putea s-o trezească în acea lume, unde erau în siguranţă.

S-a oprit pe panta ce lucea orbitor şi i-a spus Amei:

— Trebuie să ne mişcăm foarte repede şi în tăcere deplină. Nici un zgomot, nici măcar o şoaptă.

Ea a priceput, cu toate că era speriată. Avea pacheţelul cu praf în buzunarul de la piept: îl pipăise de nenumărate ori şi, împreună cu daimonul, repetase mişcările atât de mult, încât era sigură că s-ar descurca chiar şi în beznă deplină.

S-au căţărat mai departe pe stâncile albe ca oasele, iar Will calcula atent distanţa, până ce i s-a părut că au ajuns destul de departe în grotă.

A luat pumnalul şi a tăiat cea mai minusculă fereastră posibilă, nu mai mare decât cercul pe care îl putea face unindu-şi degetul mare cu arătătorul.

Şi-a lipit repede ochiul de ea, ca să astupe lumina lunii, şi s-a uitat. Erau toate cum le ştia: socotise bine. Vedea în faţă intrarea în grotă, cu bolovanii desenându-se negri pe cerul nopţii; vedea silueta doamnei Coulter, adormită, cu daimonul auriu alături; vedea chiar şi coada maimuţoiului, atârnând peste sacul de dormit.

Schimbând unghiul şi privind mai atent, a văzut bolovanul în spatele căruia era culcată Lyra. Însă nu o vedea pe ea. Era prea aproape oare? A închis fereastra, s-a dat înapoi cu un pas şi a

făcut altă deschizătură.

Fata nu era acolo.

— Ascultă, femeia a mutat-o de acolo şi nu văd unde e, le-a zis Amei şi daimonului ei. O să trebuiască să trec dincolo, s-o caut prin grotă şi să fac altă deschizătură de cum o găsesc. Aşa că dă-te mai în spate, să nu te tai din greşeală când mă întorc. Dacă din cine ştie ce pricină rămân blocat acolo, du-te şi aşteaptă-mă lângă cealaltă fereastră, cea prin care am intrat.

— Ar trebui să mergem amândoi, a zis Ama, pentru că eu ştiu cum s-o trezesc, tu, nu, şi-n plus eu cunosc grota mai bine decât tine.

Fetei i se citea încăpăţânarea pe chip, îşi ţinea buzele strânse şi pumnii încleştaţi. Daimonului-şopârlă i s-a ivit un guler în jurul gâtului, pe care şi l-a umflat încet.

Will a zis:

— Of, bine atunci. Dar trecem dincolo iute şi în tăcere deplină, şi faci întocmai cum zic eu, pe dată, ai priceput?

Fata a dat din cap şi şi-a pipăit din nou buzunarul, să fie sigură că leacul e acolo.

Will a făcut o mică deschizătură foarte aproape de pământ şi s-a uitat prin ea, apoi a lărgit-o repede şi a trecut dincolo într-o clipă, în patru labe. Ama a venit imediat după el, şi cu totul fereastra a stat deschisă mai puţin de zece secunde.

S-au ghemuit pe podeaua peşterii, în spatele unui bolovan mare, cu Balthamos-pasăre alături, şi ochii lor au avut nevoie de câteva clipe ca să lase-n urmă strălucirea scăldată în lumina lunii din cealaltă lume. Grota era mult mai întunecată şi cu mult mai multe zgomote: cel mai tare se auzea vântul prin copaci, însă dincolo de el mai era un sunet. Era huruitul motorului unui zepelin, şi nu venea de prea departe.

Cu pumnalul în mâna dreaptă, Will şi-a găsit o poziţie de echilibru şi s-a uitat în jur.

Ama făcea acelaşi lucru, iar daimonul ei cu ochi de bufniţă se uita în toate părţile; dar nici urmă de Lyra în partea aceasta a grotei. Nu încăpea nici o îndoială.

Will şi-a iţit capul peste bolovan şi s-a uitat îndelung către intrarea în grotă, unde doamna Coulter şi daimonul ei dormeau duşi.

Şi mai să-i sară inima. Căci a văzut-o pe Lyra, întinsă în somnul ei adânc, chiar lângă doamna Coulter. Siluetele li se

amestecau în întuneric; nu-i de mirare că n-o văzuse.

Will a atins mâna Amei şi a arătat cu degetul.

— Of, va trebui s-o facem cu mare grijă, i-a şoptit el.

Afară se petrecea ceva. Huruitul zepelinelor era acum mult mai puternic decât vântul prin copaci, şi erau şi lumini care se mişcau, strălucind printre crengi. Cu cât o scoteau mai repede pe Lyra de-acolo, cu atât mai bine, iar asta însemna să se năpustească acum, înainte ca doamna Coulter să se trezească – să taie o deschizătură, s-o tragă prin ea la loc sigur şi să închidă la loc fereastra.

I-a şoptit asta Amei. Iar ea a încuviinţat.

Apoi, chiar când băiatul se pregătea să pornească, doamna Coulter s-a trezit.

S-a mişcat şi a zis ceva. Şi pe dată maimuţoiul auriu a ţâşnit în picioare. Will îi zărea silueta la intrarea în grotă, ghemuită, atentă, şi imediat doamna Coulter s-a ridicat în capul oaselor, ferindu-şi ochii cu mâna de luminile de afară.

Mâna stângă a lui Will era încleştată pe încheietura Amei. Doamna Coulter s-a ridicat în picioare, gata îmbrăcată, suplă, vigilentă, de parcă nu s-ar fi trezit chiar atunci din somn. Poate că fusese trează tot timpul. Ea şi maimuţoiul auriu stăteau pe vine la intrarea în grotă, privind şi ascultând, în vreme ce luminile zepelinelor se legănau dintr-o parte în alta peste coroanele copacilor, şi motoarele huruiau, iar strigătele, voci de bărbaţi care avertizau sau dădeau ordine, arătau limpede că trebuie să se mişte repede, foarte repede.

Will a strâns-o pe Ama de încheietură şi s-a năpustit înainte, cu ochii în jos, să nu se împiedice, cu paşi iuţi, ţinându-se aproape de pământ.

Imediat a ajuns alături de Lyra, iar ea dormea adânc, cu Pantalaimon în jurul gâtului; şi apoi Will a ridicat pumnalul şi a pipăit cu atenţie, şi după o secundă ar fi apărut o deschizătură prin care s-o tragă pe Lyra într-un loc sigur…

Dar a ridicat ochii. Şi a dat de doamna Coulter. Ea se întorsese fără zgomot, iar strălucirea din cer, reflectată de peretele umed al grotei, îi lumina faţa; pentru o clipă i s-a părut că nu era faţa ei, era faţa mamei lui, plină de reproş, şi inima i s-a chircit de tristeţe; apoi, când a înfipt pumnalul, n-a mai fost atent la vârf, şi cu un zvâcnet şi un scrâşnet pumnalul a căzut, făcându-se bucăţi.

Se rupsese.
Acum nu mai puteau să plece de-acolo.

I-a spus Amei:
— Trezeşte-o. Acum.
Şi s-a îndreptat de spate, gata de luptă. Mai întâi avea să-l sugrume pe maimuţoi. S-a încordat ca să-i întâmpine saltul şi a descoperit că încă ţinea în mână mânerul pumnalului: cel puţin o să poată izbi cu el.
Dar nici maimuţoiul auriu, nici doamna Coulter nu au atacat. Ea n-a făcut decât să se dea un pic într-o parte, aşa încât lumina de afară să cadă pe pistolul pe care îl avea în mână. Mişcarea a făcut să cadă lumină şi peste ce făcea Ama: presăra un praf pe buza de sus a Lyrei, urmărea cum Lyra îl trage pe nas odată cu aerul şi ajuta praful să intre în nări folosind ca perie coada propriului ei daimon.
Will şi-a dat seama că sunetele de afară se schimbaseră: acum se mai auzea şi altceva în afară de huruitul zepelinelor. Suna cunoscut, ca un lucru din lumea lui, şi apoi a recunoscut zgomotul unui elicopter. Apoi altul, şi altul, şi alte lumini au măturat copacii fremătători, acoperindu-i cu un văl verde, strălucitor.
Doamna Coulter s-a întors un pic atunci când sunetul cel nou i-a ajuns la urechi, dar prea iute ca Will să sară şi să înşface arma. Cât despre daimonul-maimuţă, îl aţintea pe Will fără să clipească, ghemuit, gata să sară.
Lyra se mişca şi murmura. Will s-a aplecat şi i-a strâns mâna, iar celălalt daimon îl înghiontea uşurel pe Pantalaimon, ridicându-i capul şi şoptindu-i ceva.
Afară s-a auzit un strigăt, şi un bărbat s-a prăbuşit din cer, strivindu-se cu un zgomot care îţi întorcea stomacul pe dos la nici cinci metri de intrarea în grotă. Doamna Coulter nici n-a clipit; s-a uitat la el, calmă, şi s-a întors iar spre Will. După o clipă s-a auzit de sus pocnetul unei puşti, şi imediat s-a dezlănţuit o furtună de împuşcături, iar cerul s-a umplut de explozii, de pârâitul flăcărilor, de rafale de focuri de armă.
Lyra se trudea să se trezească, gâfâind, oftând, gemând, ridicându-se şi căzând iar pe spate, slăbită, iar Pantalaimon căsca, se întindea, încerca să-l muşte pe celălalt daimon, se prăbuşea stângace pe o parte, căci muşchii încă nu reacţionau.

Cât despre Will, el pipăia cu mare grijă podeaua grotei, căutând bucăţile pumnalului rupt. N-avea timp să se întrebe cum se întâmplase sau dacă poate fi reparat; însă era purtătorul pumnalului şi trebuia să-l adune. Când găsea câte o bucată o lua cu mare grijă, cu fiecare fibră a trupului conştientă de degetele pe care le pierduse, şi o strecura în teacă. Vedea destul de uşor bucăţile, pentru că metalul prindea strălucirea de afară: erau şapte, cea mai mică fiind vârful. Le-a cules pe toate şi apoi s-a întors la intrare, încercând să priceapă ce-i cu bătălia de afară.

Undeva, deasupra copacilor, zepelinele atârnau în văzduh şi nişte bărbaţi se lăsau să alunece în jos funii, dar vântul îngreuna sarcina piloţilor de a ţine pe loc navele. Între timp, primele giroptere ajunseseră deasupra coastei. Nu aveau loc de aterizare decât pe rând, iar apoi puşcaşii africani aveau să-şi croiască drum pe stânci în jos. Unul dintre ei fusese nimerit de o împuşcătură norocoasă pornită de pe zepelinele ce se legănau încă în aer.

Până acum ambele părţi debarcaseră o parte din trupe. Unii fuseseră ucişi între cer şi pământ; alţi câţiva erau răniţi şi zăceau pe coasta muntelui sau printre copaci. Dar nici una dintre trupe nu ajunsese încă la grotă, şi înăuntru puterea era deocamdată în mâinile doamnei Coulter.

Will a zis, acoperind zgomotul:

— Ce aveţi de gând să faceţi?

— Să vă ţin prizonieri.

— Cum, ca ostatici? De ce s-ar sinchisi ei de asta? Oricum vor să ne omoare.

— Una dintre trupe, cu siguranţă, dar n-aş zice că şi cealaltă, a spus ea. Trebuie să nădăjduim că africanii or să învingă.

Părea fericită, şi în strălucirea de afară Will îi vedea chipul plin de bucurie, de viaţă şi de energie.

— Dumneavoastră aţi rupt pumnalul, a zis el.

— Nu, nu eu. Îl voiam întreg, ca să putem fugi. Tu l-ai rupt.

S-a auzit vocea Lyrei, implorând:

— Will? a mormăit ea. E Will?

— Lyra! a zis băiatul, şi a îngenuncheat repede lângă ea.

Ama o ajuta să se ridice.

— Ce se petrece? a întrebat Lyra. Unde suntem? Of, Will, am

avut visul ăsta…

— Suntem într-o grotă. Nu te mişca prea tare, o să ameţeşti. Ai grijă. Adună-ţi puterile. Ai dormit zile în şir.

Ochii îi erau încă grei şi căsca de-i trosneau fălcile, dar îşi dorea din răsputeri să se trezească de-a binelea, iar el a ajutat-o să se ridice, trecându-i braţul pe după umărul lui şi preluându-i o mare parte din greutate. Ama se uita cu sfială, fiindcă acum, că fata cea străină era trează, se simţea intimidată de ea. Will a tras aer în piept odată cu mirosul trupului somnoros al Lyrei, mulţumit şi bucuros: era aici, în carne şi oase.

S-au aşezat pe un bolovan. Lyra l-a luat de mână şi s-a frecat la ochi.

— Ce se-ntâmplă, Will? a şoptit.

— Ama a făcut rost de un praf ca să te trezească, a spus el, vorbind foarte încet.

Lyra s-a întors către fată, văzând-o pentru prima oară, şi i-a pus mâna pe umăr, în semn de mulţumire.

— Am venit cât am putut de repede, dar la fel au făcut şi nişte soldaţi, a continuat Will. Nu ştiu cine sunt. O să ieşim de-aici cât de repede putem.

Afară, zgomotul şi zăpăceala ajunseseră la culme; unul dintre giroptere încasase o rafală de la mitraliera unui zepelin, în vreme ce puşcaşii săreau în vârful pantei, şi dintr-odată a izbucnit o vâlvătaie care nu numai că a ucis echipajul, dar le-a împiedicat şi pe celelalte giroptere să aterizeze.

Între timp, alt zepelin găsise un spaţiu liber în josul văii, iar arbaletierii care debarcaseră din el alergau acum pe potecă, să se alăture celor care erau deja în plină acţiune. Doamna Coulter urmărea tot ce reuşea să vadă din gura grotei; a ridicat pistolul, ţinându-l cu amândouă mâinile, şi a ţintit cu grijă înainte să tragă. Will a văzut flacăra de la gura ţevii, dar n-a auzit nimic printre exploziile şi împuşcăturile de afară.

Dacă o face din nou, şi-a zis Will, mă năpustesc şi o dau jos; şi s-a întors să-i şoptească asta lui Balthamos, dar îngerul nu era pe-aproape. Will l-a descoperit cu uimire pitulat lângă peretele grotei, din nou în formă de înger, tremurând şi smiorcăindu-se.

— Balthamos, a spus Will, implorator. Haide, zău, ei nu te pot răni! Şi trebuie să ne ajuţi! Poţi lupta… ştii bine… Nu eşti

un laş… şi avem nevoie de tine…

Dar înainte ca îngerul să apuce să răspundă s-a întâmplat altceva.

Doamna Coulter a ţipat şi şi-a atins glezna, şi în acelaşi timp maimuţoiul auriu a înşfăcat ceva din aer, mârâind încântat.

O voce, o voce de femeie – dar cumva în miniatură – s-a auzit din gheara maimuţoiului:

— Tialys! Tialys!

Era o femeie micuţă, aproape cât mâna Lyrei, şi maimuţoiul o smucea deja de-un braţ, în vreme ce ea ţipa de durere. Ama ştia că n-o să se oprească până nu i-l va smulge, dar Will a făcut un salt în faţă când a văzut că doamnei Coulter îi cade pistolul din mână.

Şi a prins pistolul – însă doamna Coulter a rămas nemişcată, iar Will şi-a dat seama că se-ntâmplă ceva ciudat.

Maimuţoiul auriu şi doamna Coulter nu s-au clintit din loc. Chipul ei era schimonosit de durere şi furie, dar nu cuteza să se mişte, căci pe umăr îi stătea un bărbat micuţ, apăsându-i gâtul cu călcâiul şi trăgând-o de păr; Will, deşi uluit, a desluşit pe călcâiul creaturii un pinten dur şi sclipitor şi şi-a dat seama că de-asta ţipase doamna Coulter mai devreme. Probabil că o împunsese în gleznă.

Dar bărbatul cel micuţ nu-i mai putea face rău doamnei Coulter, căci tovarăşa lui era în primejdie, în ghearele maimuţoiului; dar nici maimuţoiul nu-i putea face rău ei, pentru că atunci omuleţul şi-ar fi înfipt pintenul otrăvit în jugulara doamnei Coulter. Nici unul dintre ei nu se putea mişca.

Respirând adânc şi înghiţind în sec, ca să-şi ţină-n frâu durerea, doamna Coulter şi-a întors ochii plini de lacrimi către Will şi a zis, cu destul calm:

— Aşadar, stăpâne Will, ce-ar trebui să facem acum?

13. *Tialys şi Salmakia*

Noapte ce te-ai încruntat pe pustiul luminat,
’nalţă-ţi luna în tării cât la somn eu mă îmbii.

William Blake

Cu pistolul cel greu în mână, Will a izbit într-o parte şi l-a doborât la pământ pe maimuţoiul auriu de unde era cocoţat, ameţindu-l atât de tare, încât doamna Coulter a gemut adânc, iar laba maimuţoiului s-a desfăcut îndeajuns de mult ca femeia cea micuţă să se poată elibera.

Într-o clipă, ea a sărit pe stânci, iar bărbatul s-a îndepărtat cu un salt de doamna Coulter, mişcându-se amândoi iute ca nişte cai-de-iarbă. Cei trei copii nici n-au apucat să se mire. Bărbatul era îngrijorat: a atins uşurel umărul şi braţul tovarăşei sale şi a sărutat-o scurt, după care l-a strigat pe Will:

— Hei, tu, băiete! a zis el, şi, chiar dacă n-avea o voce răsunătoare, era la fel de profundă ca a unui adult. Ai pumnalul?

— Sigur că-l am, a minţit Will.

Dacă nu ştiau că e rupt, el nici atât n-avea de gând să le spună.

— Tu şi fata trebuie să veniţi cu noi. Cine e cealaltă copilă?

— Ama, o fată din sat, a spus Will.

— Spune-i să se întoarcă acolo. Haideţi odată, până nu vin gărzile elveţiene.

Will n-a şovăit. Orice intenţii ar fi avut cei doi, el şi Lyra tot puteau fugi prin fereastra pe care o deschisese după tufişul din josul potecii.

Aşadar, a ajutat-o să se ridice şi a privit curios cum cele două siluete mărunte sar pe... pe ce? Păsări? Nu, libelule, aproape la fel de lungi ca antebraţul lui, care aşteptau în întuneric. Au ţâşnit către intrarea grotei, unde zăcea doamna Coulter. Aceasta era buimăcită de durere şi amorţită de înţepătura cavalerului, dar a dat să se ridice când au trecut pe lângă ea şi a strigat:

— Lyra! Lyra, fata mea, scumpa mea! Lyra, nu pleca! Nu pleca!

Lyra s-a uitat în jos la ea, neliniştită; dar apoi a păşit peste trupul mamei sale şi şi-a desprins glezna din strânsoarea slabă a mâinii ei. Femeia suspina; Will a văzut lacrimile lucindu-i pe obraji.

Ghemuiţi chiar lângă intrarea grotei, cei trei copii au aşteptat până când împuşcăturile au încetat pentru câteva clipe şi apoi au pornit urmărind libelulele, care se avântau în jos pe potecă. Lumina se schimbase iar: pe lângă strălucirea anbarică, rece, a proiectoarelor de pe zepeline, izbucniseră, portocalii, flăcările.

Will s-a uitat o dată înapoi. În lumină, chipul doamnei Coulter părea o mască pătimaşă şi tragică, şi, cu daimonul agăţat jalnic de ea, îngenuncheată, cu braţele întinse, striga:

— Lyra! Lyra, iubirea mea! Odorul meu, copilaşul meu, doar pe tine te am! Vai, Lyra, Lyra, nu pleca, nu mă lăsa! Copila mea scumpă… îmi sfâşii inima…

Şi Lyra însăşi a fost zguduită de un suspin adânc, deşi plin de mânie, pentru că, la urma urmei, doamna Coulter era singura mamă pe care o avea pe lume; Will a văzut cum pe obrajii copilei se scurge un şuvoi de lacrimi.

Dar el trebuia să fie neîndurător. A smucit-o pe Lyra de mână şi, în vreme ce călăreţul libelulei a venit iute aproape de capul lui, îmboldindu-i să se grăbească, a condus-o în josul potecii, gonind ghemuiţi, cât mai departe de grotă. În mâna stângă a lui Will, care pornise din nou să sângereze de la lovitura pe care i-o dăduse maimuţoiului, se afla pistolul doamnei Coulter.

— Luaţi-o către vârful crestei şi predaţi-vă africanilor, a zis călăreţul libelulei. La ei e salvarea voastră.

Atent la acei pinteni ascuţiţi, Will n-a zis nimic, cu toate că nici prin cap nu-i trecea să se supună. Într-un singur loc voia s-ajungă, şi acela era fereastra din spatele tufişului; aşa că a rămas cu fruntea plecată şi a alergat repede mai departe, iar Lyra şi Ama alergau după el.

— Staţi!

Era un bărbat, de fapt trei bărbaţi în uniformă care blocau poteca în faţa lor, nişte albi cu arbalete şi cu daimoni în formă de câini-lupi care mârâiau – gărzile elveţiene.

— Iorek! a strigat pe dată Will. Iorek Byrnison!

Îl auzea pe urs strivind şi mârâind pe undeva pe-aproape, şi mai auzea zbieretele şi tânguielile soldaţilor care aveau nenorocul să-i iasă în cale.

Dar altcineva s-a ivit din senin ca să-i ajute: Balthamos, o masă confuză de disperare, s-a aruncat între copii şi soldaţi.

Bărbaţii s-au dat înapoi, uimiţi, când în faţa lor s-a arătat, pâlpâind, o asemenea făptură stranie.

Însă erau războinici căliţi, şi într-o clipită daimonii lor au sărit la înger, cu colţii albi sclipind sălbatic în beznă – iar Balthamos s-a înfiorat: a ţipat de spaimă şi de ruşine şi s-a tras înapoi. Apoi a ţâşnit în sus, fluturând amarnic din aripi. Will a privit consternat cum silueta prietenului şi călăuzei sale se ridică şi se pierde printre coroanele copacilor.

Lyra urmărea totul cu ochi încă somnoroşi. Nu durase mai mult de două-trei secunde, dar gărzilor elveţiene le-a fost de-ajuns ca să se regrupeze, şi acum conducătorul lor ridica arbaleta, iar Will n-avea de ales. A smucit pistolul, a strâns patul lui cu mâna dreaptă şi a apăsat pe trăgaci, iar detunătura i-a zguduit oasele, însă glonţul l-a nimerit drept în inimă pe bărbat.

Soldatul s-a prăvălit pe spate ca şi cum un cal l-ar fi izbit cu copita. În acelaşi timp, cele două mici iscoade s-au repezit la ceilalţi doi, sărind de pe libelule pe victimele lor înainte ca Will s-apuce să clipească. Femeia a nimerit pe gâtul unuia, bărbatul, pe încheietura mâinii altuia, şi amândoi s-au proptit repede cu pintenii din călcâi. Un gâfâit agitat, sufocat, şi cei doi elveţieni au murit, iar daimonii lor s-au evaporat, cu urletu-n gâtlej.

Will a sărit peste cadavre, iar Lyra s-a ţinut după el, gonind cât îi ţineau puterile, cu Pantalaimon în formă de pisică sălbatică urmându-i îndeaproape. *Unde-i Ama?* s-a întrebat Will, şi în aceeaşi clipă a văzut-o strecurându-se pe altă potecă. Acum o să fie în siguranţă, şi-a zis, şi imediat a văzut licărul palid al ferestrei ascunse după tufişuri. A prins-o pe Lyra de braţ şi a tras-o într-acolo. Aveau feţele zgâriate, hainele sfâşiate, gleznele sucite de la rădăcini şi bolovani, dar au ajuns la fereastră şi s-au aruncat prin ea în cealaltă lume, pe stâncile albe ca oasele, sub luna orbitoare, unde liniştea adâncă era spartă doar de fojgăielile gâzelor.

Şi primul lucru pe care l-a făcut Will a fost să se ţină de vintre şi să vomite iar şi iar, pradă unei scârbe ucigătoare. Deja omorâse doi bărbaţi, fără să-l mai pună la socoteală pe tânărul din Turnul îngerilor… Will *nu voia* aşa ceva. Trupul i se revolta împotriva a ceea ce instinctul îl pusese să facă, iar rezultatul a fost că s-a prăbuşit în genunchi, într-o criză zguduitoare de vomitat, poticnit şi acru, până ce stomacul şi inima i s-au golit

complet.

Lyra stătea alături şi îl privea, neajutorată, alintându-l pe Pan şi legănându-l la piept.

În cele din urmă Will şi-a mai venit un pic în fire şi s-a uitat în jur. Pe dată a văzut că nu sunt singuri în acea lume, căci micuţele iscoade erau şi ele acolo, iar raniţele şi le lăsaseră jos, în apropiere. Libelulele se zbenguiau pe deasupra stâncilor, hăpăind fluturaşi. Bărbatul îi masa femeii umărul, şi amândoi îi priveau sever pe copii. Ochii le erau atât de strălucitori şi trăsăturile atât de limpezi, încât nu încăpea îndoială în privinţa sentimentelor lor, şi Will a înţeles imediat că formează o pereche formidabilă, oricine or fi fost ei.

I-a spus Lyrei:

— Aletiometrul e în rucsacul meu, uite-l.

— Of, Will… Am sperat atât de mult că o să-l găseşti… Dar ce s-a întâmplat? L-ai găsit pe tatăl tău? Şi visul meu, Will… E prea de tot ca să pot crede, dar asta tre' să facem, of, nu cutez nici măcar să mă gândesc la asta… Şi e întreg! L-ai adus atâta drum, de departe, nevătămat…

Vorbele i se rostogoleau din gură atât de iute, că nici măcar ea nu aştepta răspunsuri. Răsucea aletiometrul pe toate părţile, iar degetele sale mângâiau aurul greu, cristalul neted şi roţile zimţate pe care le ştia atât de bine.

Will şi-a zis: *O să ne spună cum să dregem pumnalul.*

Dar mai întâi a întrebat:

— Eşti bine? Ti-e foame sau sete?

— Nu ştiu… Mda, dar nu prea tare. Oricum…

— Ar trebui să ne îndepărtăm de fereastra asta, nu cumva să o dibuie şi să treacă prin ea, a zis Will.

— Da, e-adevărat, a fost de acord fata, şi au pornit-o la deal, Will ducându-şi rucsacul, iar Lyra ţinând fericită săculeţul în care păstra aletiometrul. Cu coada ochiului, Will a văzut că micile iscoade îi urmăreau, dar se ţineau deoparte şi nu păreau periculoase.

Dincolo de creasta movilei era o sprânceană de piatră care le oferea un mic adăpost; s-au aşezat sub ea, după ce s-au asigurat că nu sunt şerpi, şi au împărţit câteva fructe uscate şi apă din bidonul lui Will.

Will a spus cu voce joasă:

— Pumnalul e rupt. Nu ştiu cum s-a întâmplat. Doamna

Coulter a făcut ceva, sau a zis ceva, şi m-am gândit la mama, iar asta a făcut cuţitul să se răsucească, sau să se agaţe, sau… nu ştiu ce-a fost. Dar suntem blocaţi aici până când o să reuşim să-l dregem. Nu vreau ca mărunţeii ăştia să ştie, pentru că atâta vreme cât ei cred că încă îl pot folosi avantajul e de partea mea. Mă gândeam că ai putea întreba aletiometrul, şi…

— Da! a zis ea pe dată. Da, aşa o să fac.

Cât ai clipi, a scos instrumentul auriu şi l-a întors spre lumina lunii, ca să vadă limpede cadranul. După ce şi-a dat părul după urechi, cu gestul pe care Will îl remarcase şi la mama ei, a început să răsucească rotiţele aşa cum făcea de obicei, iar Pantalaimon, acum în formă de şoarece, s-a aşezat pe genunchiul ei. Dar nu reuşea să vadă atât de bine pe cât crezuse; poate că lumina lunii era înşelătoare. A trebuit să-l răsucească de vreo două ori şi să clipească des ca să-şi limpezească vederea, şi abia apoi simbolurile au devenit clare, iar ea şi-a regăsit iscusinţa.

De-abia începuse, că a şi scos un mic icnet de entuziasm şi a ridicat privirea către Will, cu ochii scânteind, în vreme ce acul se legăna. Dar nu era gata, iar ea şi-a coborât din nou privirea, încruntându-se, până ce instrumentul a rămas nemişcat.

L-a pus deoparte, zicând:

— Iorek? E pe-aproape, Will? Mi s-a părut că l-ai strigat, dar apoi mi-am spus că e din cauză că asta îmi doresc eu. Chiar este?

— Da. El ar putea drege pumnalul? Asta a indicat aletiometrul?

— O, el poate să facă orice cu metalul, Will! Nu numai armuri – poate face şi lucruşoare gingaşe…

Lyra i-a spus despre cutiuţa de tinichea pe care i-o făcuse Iorek, ca să închidă în ea gângania-iscoadă.

— Dar unde e?

— Prin apropiere. Ar fi venit când l-am strigat, dar precis că se lupta… Şi Balthamos? Vai, trebuie să fi fost aşa de speriat…

— Cine?

I-a explicat pe scurt, simţind cum i se aprind obrajii de ruşinea pe care probabil că o simţea îngerul.

— Dar o să-ţi spun mai multe despre el altă dată. E aşa de ciudat… Mi-a spus foarte multe lucruri, şi cred că le şi înţeleg…

Băiatul şi-a trecut mâinile prin păr şi s-a frecat la ochi.

— Tre’ să-mi spui tot, a zis ea categoric. Tot ce ai făcut de când m-a găbjit ea. Of, Will, tot îţi curge sânge? Biata ta mână…

— Nu. Tata mi-a vindecat-o. Doar că rana s-a deschis când l-am lovit pe maimuţoiul auriu; dar acum e mai bine. Mi-a dat nişte unsoare făcută de el…

— Ţi-ai găsit tatăl?

— Da, pe munte, în noaptea aceea…

A lăsat-o să-i cureţe rana şi să-i mai pună unsoare din cutiuţa de corn, în vreme ce-i povestea câte ceva din cele ce se petrecuseră: lupta cu străinul, descoperirea pe care au făcut-o amândoi cu o secundă înainte ca săgeata vrăjitoarei să-şi nimerească ţinta, împrietenirea cu îngerii, călătoria lui până la grotă şi întâlnirea cu Iorek.

— Atâtea întâmplări, şi eu dormeam! s-a minunat ea. Ştii, cred că era bună cu mine, Will… cred că era… Nu cred că a vrut vreodată să-mi facă vreun rău… A făcut lucruri atât de rele, dar…

S-a şters la ochi.

— Of, dar visul meu, Will… Nu-ţi pot spune ce ciudat era! Era ca atunci când citesc aletiometrul, toată limpezimea şi toată înţelegerea aia, care merg atât de adânc, încât nu poţi vedea capătul, dar care rămân limpezi pe drum… Era… Ţii minte că ţi-am spus de prietenul meu Roger, şi cum au pus coblerii laba pe el şi am încercat să-l salvez, şi lucrurile au mers prost, şi Lordul Asriel l-a omorât? Ei bine, l-am văzut iar, doar că era mort, era o stafie, şi se făcea că mă implora, mă striga, numai că nu-l auzeam. Nu voia să fiu şi eu moartă, nu asta. Voia să vorbească cu mine. Şi… Eu am fost cea care l-a dus la Svalbard, unde a fost omorât, a fost vina mea că a murit. Şi m-am gândit la vremurile în care ne jucam prin Colegiul Jordan, Roger şi cu mine, pe acoperiş, prin tot oraşul, prin pieţe şi pe lângă râu şi prin Lutărie… Eu şi Roger şi toţi ceilalţi… Şi m-am dus la Bolvangar ca să-l aduc acasă nevătămat, numai că am făcut să fie şi mai rău, şi dacă nu-i spun că-mi pare rău, nimic nu-şi mai are rostul, e doar o mare pierdere de timp. Vezi tu, Will, tre’ s-o fac. Tre’ să cobor pe tărâmul morţilor şi să-l găsesc, şi… şi să-i spun că-mi pare rău. Apoi putem… pot… Nu mai contează dup-aia.

Will a zis:

— Locul acela unde sunt morţii… E o lume ca asta, ca a mea sau ca a ta, sau ca oricare dintre celelalte? E o lume în care pot ajunge cu pumnalul?

Lyra l-a privit, izbită în plin de ideea lui.

— Ai putea întreba, a continuat el. Fă-o acum. Întreabă unde este şi cum să ajungem acolo.

Ea s-a aplecat peste aletiometru, şi a trebuit să se frece la ochi şi să se uite iarăşi de aproape; degetele i s-au mişcat iute. După un minut avea deja răspunsul.

— Da, a zis, dar e un loc ciudat, Will… Atât de ciudat… Oare chiar am putea s-o facem? Chiar am putea merge pe tărâmul morţilor? Dar… care parte din noi face asta? Pentru că daimonii se evaporă când murim – i-am văzut –, iar trupurile noastre, ei bine, pur şi simplu stau în mormânt şi putrezesc, nu?

— Atunci trebuie să fie o a treia parte. O parte diferită.

— Şi probabil chiar aşa e! a zis ea, plină de entuziasm. Pentru că mă pot gândi la trupul meu şi mă pot gândi la daimonul meu – aşa că tre' să mai fie o altă parte, ca să gândească!

— Da. Şi aceea e duhul.

Ochii Lyrei au scânteiat. Şi a zis:

— Poate că am reuşi să scoatem de acolo duhul lui Roger. Poate că am izbuti să-l salvăm.

— Mda. Am putea încerca.

— Da, o s-o facem! a zis ea pe dată. Mergem împreună! Taman asta o să facem!

Dar dacă n-o să reuşească să dreagă pumnalul, şi-a zis Will, n-o să fie în stare să facă nimic.

De îndată ce i s-a limpezit mintea şi i s-a mai liniştit stomacul, s-a îndreptat de spate şi a strigat către iscoadele cele micuţe. Acestea erau prin apropiere: îşi tot făceau de lucru cu un echipament mititel.

— Cine sunteţi? a întrebat el. Şi de partea cui sunteţi?

Bărbatul a isprăvit ce făcea şi a închis o lădiţă de lemn, ca o cutie de vioară, nu mai lungă decât o nucă. Femeia a vorbit prima:

— Suntem galliviespieni. Eu sunt Lady Salmakia, iar tovarăşul meu e Cavalerul Tialys. Suntem iscoadele Lordului Asriel.

Stătea în picioare pe o stâncă, la doi-trei paşi de Will şi de

Lyra, limpede şi strălucitoare în lumina lunii. Avea o vocişoară foarte clară şi joasă şi o expresie încrezătoare. Purta o fustă largă dintr-un material argintiu şi o bluză verde fără mâneci, iar picioarele cu pinteni erau goale, la fel ca ale bărbatului. El era îmbrăcat în aceleaşi culori, dar avea mâneci lungi, iar pantalonii bufanţi îi ajungeau până la jumătatea gambei. Amândoi arătau puternici, destoinici, nemiloşi şi mândri.

— Din ce lume veniţi? i-a întrebat Lyra. N-am mai văzut până acum oameni ca voi.

— Lumea noastră are aceleaşi probleme ca a voastră, a zis Tialys. Conducătorul nostru, Lordul Roke, a auzit de revolta Lordului Asriel şi a jurat să-l sprijine.

— Şi ce voiaţi să faceţi cu mine?

— Să te ducem la tatăl tău, a zis Lady Salmakia. Lordul Asriel a trimis o trupă sub comanda Regelui Ogunwe ca să vă salveze, pe tine şi pe băiat, şi să vă ducă pe amândoi la fortăreaţa sa. Suntem aici ca să vă ajutăm.

— A, dar să zicem că nu vreau să mă duc la tata. Să zicem că nu am încredere în el.

— Îmi pare rău să aud aşa ceva, a spus femeia, însă acestea sunt ordinele: să vă ducem la el.

Lyra nu s-a putut abţine: a izbucnit în hohote de râs la gândul că aceste făpturi mărunţele ar sili-o să facă ceva anume. Dar se înşela. Cu o mişcare bruscă, femeia l-a prins pe Pantalaimon şi, ţinându-i într-o strânsoare aprigă trupul de şoarece, i-a atins lăbuţa cu vârful unui pinten. Lyra a simţit că se sufocă: era acelaşi şoc ca atunci când îl prinseseră bărbaţii de la Bolvangar. Nimeni n-ar trebui să atingă daimonul altcuiva – era o nelegiuire!

Dar apoi a văzut că Will îl înşfăcase cu mâna dreaptă pe bărbat, ţinându-l strâns de picioare în aer, ca să nu-şi poată folosi pintenii.

— Impas din nou, a zis femeia, liniştită. Lasă-l jos pe cavaler, băiete.

— Mai întâi dă-i drumul daimonului Lyrei, i-a ordonat Will. N-am chef să mă târguiesc.

Lyra a îngheţat când a văzut că Will se pregăteşte să zdrobească de un bolovan ţeasta galliviespianului. Cele două făpturi mărunţele îşi dăduseră şi ele seama de asta.

Salmakia şi-a îndepărtat piciorul de lăbuţa lui Pantalaimon,

iar el s-a smucit pe dată din strânsoare şi s-a prefăcut într-o pisică sălbatică, stropşindu-se fioros, cu blana zbârlită şi coada biciuind aerul. Colţii lui dezgoliţi erau la o palmă de faţa femeii, dar ea îl privea absolut liniştită. După o clipă s-a răsucit şi s-a aruncat la pieptul Lyrei în formă de hermină, iar Will l-a aşezat cu băgare de seamă pe Tialys la loc pe bolovan, alături de partenera lui.

— Ar trebui să ai un pic de respect, i-a spus Lyrei cavalerul. Eşti o copilă necugetată şi obraznică, şi în seara asta au murit câţiva bărbaţi viteji ca tu să ajungi în siguranţă. S-ar cuveni să te porţi politicos.

— Da, a spus ea ruşinată, îmi pare rău, aşa o să fac. Pe bune.

— Cât despre tine… a continuat el, întorcându-se către Will.

Dar Will i-a tăiat vorba:

— Cât despre mine, n-am de gând să înghit astfel de vorbe, aşa că nu încerca. Respectul trebuie să fie reciproc. Acum ascultaţi-mă bine. Nu voi sunteţi cei care hotărâţi, ci noi. Dacă vreţi să staţi şi să ne ajutaţi, atunci faceţi cum zicem noi. Dacă nu, întoarceţi-vă pe dată la Lordul Asriel. Nu mai avem nimic de discutat.

Lyra vedea cum cei doi se zbârlesc, dar Tialys se uita la mâna lui Will, aşezată pe teaca prinsă de curea, şi ea ştia ce-i în mintea lui: atâta vreme cât Will avea pumnalul, era mai tare decât ei. Aşadar, cei doi nu trebuiau cu nici un preţ să afle că e rupt.

— Prea bine, a zis cavalerul. O să vă ajutăm, căci asta e sarcina care ni s-a dat. Dar trebuie să ne spuneţi ce aveţi de gând să faceţi.

— E cinstit, a zis Will. O să vă spun. De îndată ce ne odihnim, ne întoarcem în lumea Lyrei şi îl căutăm pe un prieten de-al nostru, un urs. Nu e prea departe.

— Ursul cu armură? Bine, a zis Salmakia. L-am văzut luptând. O să vă ajutăm. Dar apoi trebuie să veniţi cu noi la Lordul Asriel.

— Da, a aprobat Lyra, minţind cu toată convingerea. O, da, asta o să facem atunci, zău.

Pantalaimon se liniştise de-acum şi era curios, aşa că l-a lăsat să i se cocoaţe pe umăr şi să se preschimbe. S-a prefăcut într-o libelulă la fel de mare cât celelalte două, care zburau aproape de pământ în vreme ce ei vorbeau, şi a ţâşnit în sus ca

să li se alăture.

— Otrava aia… a zis Lyra, răsucindu-se iar către galliviespieni. Vreau să zic, aia din pintenii voştri: e ucigătoare? Pentru că aţi înţepat-o pe mama, pe doamna Coulter, nu-i aşa? O să moară?

— N-a fost decât o înţepătură uşoară, a zis Tialys. O doză întreagă ar fi omorât-o, da, dar o mică zgârietură o s-o facă să fie slăbită şi somnoroasă cam o jumătate de zi.

Şi pradă unei dureri înnebunitoare, ştia el prea bine, dar pe asta nu i-a mai spus-o.

— Trebuie să vorbesc cu Lyra între patru ochi, a zis Will. Ne retragem doar un minut.

— Cu pumnalul acela poţi trece dintr-o lume în alta, nu-i aşa? a întrebat cavalerul.

— N-ai încredere în mine?

— Nu.

— Bine, atunci îl las aici. Dacă nu-l am la mine nu-l pot folosi.

Şi-a descătărămat teaca şi a pus-o pe un bolovan, după care el şi Lyra s-au îndepărtat şi s-au aşezat într-un loc din care îi puteau vedea pe galliviespieni. Tialys se uita atent la mânerul pumnalului, dar fără să-l atingă.

— Va trebui pur şi simplu să-i răbdăm, a zis Will. Imediat ce e dres pumnalul, scăpăm de ei.

— Sunt atât de iuţi, Will, a spus Lyra. Şi nu s-ar sinchisi, te-ar ucide.

— Trag nădejde că Iorek o să izbutească să-l dreagă. Nu-mi dădusem seama câtă nevoie avem de pumnal.

— O să izbutească, l-a asigurat ea, încrezătoare.

Îl urmărea pe Pantalaimon cum zboară aproape de pământ şi cum ţâşneşte în sus, hăpăind gâze minuscule, cum făceau şi celelalte libelule. Nu putea ajunge la fel de departe ca ele, dar era la fel de iute, şi avea pe trup desene mai strălucitoare. Lyra a ridicat mâna, iar el i s-a aşezat în palmă, cu aripile lungi şi transparente vibrând.

— Crezi că putem avea încredere în ei câtă vreme dormim? a zis Will.

— Da. Sunt aprigi, dar cred că sunt cinstiţi.

S-au întors la bolovan, şi Will le-a spus galliviespienilor:

— Acum o să dorm. Dimineaţă mergem mai departe.

Cavalerul a încuviinţat, iar Will s-a cuibărit imediat şi a adormit.

Lyra s-a aşezat lângă el, cu Pantalaimon-pisică în poala ei, cald. Ce norocos era Will că ea e trează acum şi are grijă de el! Will era cu adevărat neînfricat, şi ea admira nespus asta. Dar nu se pricepea să mintă, să trădeze şi să înşele, lucruri care ei îi veneau la fel de firesc ca răsuflarea. Când se gândea la asta îi creştea inima şi se simţea merituoasă, căci o făcea pentru Will, niciodată pentru ea însăşi.

Avea de gând să se uite iar la aletiometru, dar, spre marea ei mirare, se simţea ostenită, de parcă ar fi fost trează în tot acel timp, nu inconştientă, aşa că s-a culcat aproape de el şi a închis ochii, doar pentru un pui de somn, şi-a zis, înainte să adoarmă buştean.

14. *Află ce este*

> Munca fără bucurie e dezgustătoare. Munca fără tristeţe e dezgustătoare. Tristeţea fără muncă e dezgustătoare. Bucuria fără muncă e dezgustătoare.
>
> *John Ruskin*

Will şi Lyra au dormit toată noaptea şi s-au trezit când soarele le-a izbit pleoapele. De fapt, s-au trezit la câteva secunde unul după altul, cu acelaşi gând. Dar, atunci când s-au uitat în jur, Cavalerul Tialys stătea liniştit de pază, în apropiere.

— Forţele Curţii Consistoriale s-au retras, le-a spus. Doamna Coulter e în mâinile Regelui Ogunwe, şi au pornit spre Lordul Asriel.

— De unde ştii? a întrebat Will, ridicându-se în capul oaselor, înţepenit. Ai mers înapoi prin fereastră?

— Nu. Vorbim prin rezonatorul cu magnetită. I-am raportat comandantului nostru, Lordul Roke, cele discutate, i-a spus Tialys Lyrei, şi el a fost de acord să mergem cu voi la urs, şi, de îndată ce îl găsiţi, să veniţi cu noi. Aşadar, suntem aliaţi şi o să vă ajutăm cât de mult ne stă în puteri.

— Bine, a zis Will. Atunci haideţi să mâncăm. Puteţi mânca hrana noastră?

— Da, mulţumesc, a zis femeia.

Will a scos ultimele piersici uscate şi bucata de pâine de ovăz turtită şi veche, tot ce-i mai rămăsese, şi le-au împărţit între ei, deşi, fireşte, iscoadele n-au luat prea mult.

— Cât despre apă, nu pare să fie aşa ceva pe-aici, prin lumea asta, a zis Will. Va trebui să aşteptăm până ce ne întoarcem acolo ca să putem bea.

— Atunci ar fi bine să ne grăbim, a remarcat Lyra.

Totuşi, mai întâi a luat aletiometrul. Îl vedea limpede, spre deosebire de noaptea de dinainte, dar degetele îi erau greoaie şi ţepene după somnul cel lung. A întrebat dacă mai e vreo primejdie în vale. Nu, a venit răspunsul, toţi soldaţii au plecat, iar sătenii sunt la casele lor; aşa că s-au pregătit de plecare.

Fereastra arăta ciudat în aerul orbitor al deşertului, dădea spre tufişul de culoare închisă, un petic de vegetaţie deasă şi verde atârnând în văzduh ca un tablou. Galliviespienii voiau să se uite la ea, dar au fost uluiţi să constate că, privită din spate, pur şi simplu nu mai era acolo şi că lua fiinţă doar când

ajungeai de cealaltă parte a ei.

— Va trebui să o închid după ce trecem, a zis Will.

Lyra a încercat să-i alipească marginile, dar nu reuşea s-o dibuie cu degetele; nici iscoadele n-au putut, deşi aveau mâini delicate. Doar Will simţea unde sunt marginile, şi a închis-o iute şi fără urmă.

— În câte lumi poţi pătrunde cu pumnalul? a întrebat Tialys.

— În atâtea câte există, a zis Will. Nimeni n-ar avea timpul să afle.

Şi-a aruncat pe umăr rucsacul şi a pornit în fruntea lor pe poteca din pădure. Libelulele savurau aerul proaspăt şi umed şi fulgerau ca nişte ace prin razele de soare. Freamătul copacilor de deasupra era mai molcom, iar aerul, răcoros şi liniştit; aşa că a fost cu atât mai şocantă priveliştea epavei contorsionate a unui giropter încâlcit printre crengi, cu trupul pilotului african atârnând pe jumătate prin uşă, prins în centura de siguranţă; la fel şi descoperirea resturilor carbonizate ale unui zepelin ceva mai sus – fâşii de ţesătură negre ca funinginea, lonjeroane şi tuburi afumate, cioburi, şi apoi cadavrele: trei bărbaţi arşi, cu membrele contorsionate, ca şi cum încă ar fi ameninţat cu încăierarea.

Aceştia erau doar cei care căzuseră aproape de potecă. Dar se mai zăreau cadavre şi epave pe coasta de deasupra şi printre copacii de mai jos, din depărtare. Şocaţi şi amuţiţi, cei doi copii mergeau prin mijlocul măcelului, în vreme ce iscoadele, pe libelulele lor, priveau în jur mai liniştite, căci erau deprinse cu bătăliile, şi încercau să-şi dea seama cum s-au desfăşurat lucrurile şi cine a avut pierderi mai mari.

Când au ajuns în susul văii, unde copacii se răreau şi începeau cascadele şi curcubeiele, s-au oprit şi au băut cu nesaţ din apa rece ca gheaţa.

— Nădăjduiesc că fetiţa aceea e bine, a zis Will. N-am fi reuşit să te scăpăm dacă nu te-ar fi trezit ea. S-a dus anume la un sfânt ca să ia praful ăla.

— E bine, a spus Lyra, am întrebat aseară aletiometrul. Însă crede că suntem stafii. Se teme de noi. Probabil îşi doreşte să nu se fi amestecat în chestia asta, dar e în siguranţă.

Au urcat pe lângă cascade şi au umplut bidonul lui Will, după care au pornit de-a curmezişul platoului către creasta spre care se dusese Iorek, după cum i-a arătat Lyrei

aletiometrul.

Şi a urmat o zi de mers lungă şi anevoioasă: nici o problemă pentru Will, dar un chin pentru Lyra, ale cărei membre erau slăbite şi amorţite după somnul îndelungat. Însă mai degrabă ar fi lăsat să-i fie smulsă limba decât să spună cât de rău se simte: şchiopătând, cu buzele strânse, tremurând, ţinea pasul cu Will şi nu crâcnea. Doar când s-au aşezat un pic, la prânz, şi-a îngăduit un geamăt, şi asta numai când Will s-a îndepărtat ca să se uşureze.

Lady Salmakia a zis:

— Odihneşte-te. Nu-i nici o ruşine să fii obosit.

— Dar nu vreau să-l încurc pe Will! Nu vreau să creadă că-s nevolnică şi că-l ţin în loc.

— E ultimul lucru pe care l-ar crede.

— Ce ştii tu?... a zis Lyra, necuviincioasă. Nu-l cunoşti mai mult decât mă cunoşti pe mine.

— Ştiu să recunosc o obrăznicie, a zis femeia, liniştită. Fă cum îţi spun acum şi odihneşte-te. Păstrează-ţi puterile pentru mers.

Lyra avea chef să fie rebelă, dar pintenii sclipitori ai femeii se vedeau foarte limpede în lumina soarelui, aşa că n-a mai zis nimic.

Tovarăşul femeii, cavalerul, deschidea cutia rezonatorului cu magnetită şi, curiozitatea fiindu-i mai mare decât supărarea, Lyra s-a uitat ce face. Instrumentul arăta ca un creion scurt din piatră mată neagră-cenuşie, aşezat pe un suport de lemn, şi cavalerul trecea peste capătul lui un arc, precum arcuşul unei viori, în vreme ce apăsa cu degetele anumite puncte de pe suprafaţă. Locurile nu erau însemnate, aşa că părea să-l atingă la întâmplare, dar, privindu-i expresia concentrată şi siguranţa mişcărilor, Lyra şi-a dat seama că este un proces la fel de iscusit şi complicat ca atunci când citea ea aletiometrul.

După câteva minute, iscoada a lăsat jos arcul şi a luat nişte căşti, fiecare dintre ele nu mai mare decât unghia degetului mic al Lyrei; a înfăşurat strâns cu un capăt al cablului un buton aflat la capătul pietrei şi a dus restul către alt buton, aflat la celălalt capăt, în jurul căruia l-a răsucit. Prin manipularea celor două butoane şi modificarea tensiunii cablului dintre ele era evident că aude un răspuns la propriul său mesaj.

— Cum funcţionează? a întrebat, după ce el a terminat

lucrul.

Tialys s-a uitat la Lyra, ca şi cum ar fi chibzuit dacă o interesează cu adevărat, şi apoi a zis:

— Savanţii voştri, sau cum le ziceţi voi, teologii experimentali, ştiu despre ceva ce se numeşte îmbinare cuantică. Asta înseamnă că pot exista două particule care au toate proprietăţile comune, aşa că orice i se întâmplă uneia i se întâmplă şi celeilalte în acelaşi moment, indiferent cât de departe sunt una de alta. Ei bine, în lumea noastră există un procedeu prin care se ia o bucată obişnuită de magnetită şi i se îmbină toate particulele, apoi este ruptă în două, aşa încât ambele părţi rezonează împreună. Cealaltă parte se află la Lordul Roke, comandantul nostru. Când acţionez asupra acesteia cu arcul meu, cealaltă reproduce exact sunetele, şi aşa comunicăm.

A pus echipamentul deoparte şi i-a spus ceva tovarăşei sale. Ea i s-a alăturat şi s-au dus puţin mai departe, vorbind prea încet ca Lyra să poată auzi, cu toate că Pantalaimon s-a prefăcut în bufniţă şi şi-a răsucit urechile mari spre ei.

Curând Will s-a întors şi au pornit mai departe, din ce în ce mai încet, pe măsură ce trecea ziua, iar poteca a devenit mai abruptă şi a început să se zărească zăpada. S-au mai oprit o dată să se odihnească în capătul unei văi stâncoase, căci Will şi-a dat seama că Lyra e epuizată: şchiopăta rău şi faţa îi era pământie.

— Ia să-ţi văd picioarele, i-a zis el; dacă ai băşici, îţi pun nişte alifie.

Avea unele urâte de tot, şi l-a lăsat să i le ungă cu balsamul din muşchi-de-sânge, închizând ochii şi scrâşnind din dinţi.

Între timp, cavalerul lucra; după câteva minute a lăsat deoparte bucata de magnetită şi a zis:

— I-am spus Lordului Roke unde suntem şi o să trimită un giropter să ne ducă, de îndată ce vorbiţi cu prietenul vostru.

Will a încuviinţat tacit. Lyra n-a observat. Curând s-a ridicat în capul oaselor, obosită, şi şi-a tras la loc şosetele şi încălţările, apoi au pornit din nou.

După încă o oră, cea mai mare parte a văii era în umbră, şi Will se întreba dacă vor găsi un adăpost înainte de lăsarea nopţii; dar chiar în momentul acela Lyra a scos un strigăt de uşurare şi de bucurie:

— Iorek! Iorek!

Îl văzuse înaintea lui Will. Regele urşilor era încă destul de departe, cu blana lui albă greu de desluşit pe un petic de zăpadă, dar când a răsunat vocea Lyrei a întors capul, l-a ridicat, amuşinând, şi s-a năpustit pe coastă în jos către ei.

Fără să-l bage în seamă pe Will, a lăsat-o pe Lyra să-l cuprindă pe după gât şi să-şi îngroape faţa în blana lui, mormăind atât de adânc, încât Will simţea vibraţia în tălpi; iar pentru Lyra era o mângâiere, şi a uitat pe loc de băşici şi de oboseală.

— O, Iorek, dragule, tare mă bucur să te văd! N-am crezut să te mai văd vreodată… De atunci, de la Svalbard, după tot ce s-a petrecut… Domnul Scoresby e bine? Ce-i cu regatul tău? Eşti singur pe-aici?

Micile iscoade dispăruseră; în orice caz, păreau să fie doar ei trei acum pe coasta care se întuneca, băiatul, fata şi uriaşul urs alb. Ca şi cum niciodată nu şi-ar fi dorit să fie altundeva, Lyra i se căţărase lui Iorek în spinare, după ce el se aplecase şi o lăsase să urce, şi călărea mândră şi fericită, în vreme ce dragul ei prieten o căra în sus, pe ultima parte din drumul până la peştera lui.

Will, muncit de gânduri, nu asculta ce vorbea Lyra cu Iorek, cu toate că la un moment dat a auzit un ţipăt de disperare şi a auzit-o zicând:

— Domnul Scoresby – o, nu! Vai, ce cumplit! Chiar e mort? Eşti sigur, Iorek?

— Vrăjitoarea mi-a spus că pornise în căutarea omului numit Grumman, a zis ursul.

Will a ascultat mai atent acum, pentru că Baruch şi Balthamos îi spuseseră câte ceva despre asta.

— Ce s-a întâmplat? Cine l-a omorât? a întrebat Lyra cu voce tremurândă.

— A murit luptând. A ţinut în loc o întreagă companie de moscoviţi, ca să poată fugi bărbatul acela. I-am găsit trupul. A murit vitejeşte. O să-l răzbun.

Lyra plângea fără să se ferească, şi Will nu ştia ce să zică, pentru că bărbatul acesta necunoscut murise ca să-l salveze pe tatăl lui; iar Lyra şi ursul l-au cunoscut şi l-au iubit amândoi pe Lee Scoresby; el – nu.

Curând Iorek a cotit şi s-a îndreptat către gura unei peşteri,

foarte întunecată pe fondul zăpezii. Will nu ştia unde s-au dus iscoadele, dar era absolut sigur că sunt pe undeva pe-aproape. Voia să discute în linişte cu Lyra, dar nu până când nu reuşea să-i vadă pe galliviespieni, ca să fie sigur că vorbele nu-i sunt auzite.

Şi-a lăsat rucsacul la gura peşterii şi s-a aşezat, obosit. În spatele lui, ursul aprindea un foc, iar Lyra se uita curioasă, chiar dacă era tristă. Iorek a luat în laba stângă o bucată mică de ceva ce părea minereu de fier şi a izbit-o doar de trei-patru ori de una asemănătoare de pe sol. De fiecare dată a ţâşnit puzderie de scântei şi s-au dus exact încotro le îndrepta Iorek: într-un morman de vreascuri şi iarbă uscată. Pe dată au apărut flăcările, şi Iorek a pus tacticos peste ele un buştean, apoi altul şi altul, până ce focul a început să ardă cu putere.

Copiii s-au bucurat de el, pentru că se făcuse foarte frig, şi apoi a apărut ceva şi mai bun: o pulpă de ceva ce părea a fi capră. Iorek şi-a mâncat partea lui crudă, dar restul hălcii a înfipt-o într-o ţepuşă şi a lăsat-o să se frigă deasupra focului, pentru copii.

— E uşor să vânezi în munţii ăştia, Iorek? a întrebat Lyra.

— Nu. Neamul meu nu poate trăi aici. Am greşit, dar a fost totuşi un noroc, căci te-am găsit pe tine. Ce aveţi de gând să faceţi acum?

Will s-a uitat în jur, prin peşteră. Şedeau aproape de foc, iar lumina acestuia arunca pe blana regelui urşilor nuanţe calde de galben şi portocaliu. Will nu vedea nici urmă de iscoade, dar n-avea încotro: trebuia să întrebe.

— Rege Iorek, a început, pumnalul meu e rupt... – apoi s-a uitat în jur şi a zis: Nu, stai un pic.

Arăta către perete.

— Dacă ascultaţi, arătaţi-vă şi faceţi-o cinstit, a continuat el mai tare. Nu ne spionaţi.

Lyra şi Iorek Byrnison s-au întors să vadă cu cine vorbeşte. Bărbatul cel mititel a ieşit din umbră şi a rămas liniştit la lumină, pe un prichici aflat deasupra capetelor copiilor. Iorek a mârâit.

— Nu i-ai cerut voie lui Iorek Byrnison să intri în peştera lui, a zis Will. Şi el este rege, iar tu, doar o iscoadă. Ar trebui să dai dovadă de mai mult respect.

Lyra s-a topit de bucurie auzind asta. S-a uitat la Will,

încântată, iar pe el l-a văzut aprig şi dispreţuitor.

Dar expresia cavalerului, în vreme ce se uita la Will, era nemulţumită.

— Noi am fost cinstiţi cu tine. A fost dezonorant să ne înşeli.

Will s-a ridicat. Daimonul lui ar fi fost o tigroaică, şi-a zis Lyra, şi s-a tras înapoi din faţa mâniei pe care şi-a imaginat că ar fi arătat-o animalul acela puternic.

— Dacă v-am înşelat, n-aveam de ales, a zis el. Aţi fi fost de acord să venim aici dacă aţi fi ştiut că pumnalul e rupt? Fireşte că nu. V-aţi fi folosit otrava ca să ne aduceţi în stare de inconştienţă şi apoi aţi fi chemat ajutoare, ne-aţi fi răpit şi ne-aţi fi dus la Lordul Asriel. Aşa că a trebuit să vă păcălim, Tialys, şi n-ai decât să te împaci cu ideea.

Iorek Byrnison a zis:

— Cine-i ăsta?

— Iscoade, a răspuns Will. Trimise de Lordul Asriel. Ne-au ajutat ieri să fugim, dar dacă sunt de partea noastră n-ar trebui să se ascundă şi să tragă cu urechea la ce vorbim. Şi dacă totuşi o fac, sunt ultimii care ar trebui să pomenească de dezonoare.

Privirea aprinsă a iscoadei era atât de fioroasă, încât părea gata să se ia chiar şi de Iorek, darămite de Will, care nu era înarmat; dar Tialys era cel care greşise, şi ştia bine. Nu-i rămânea decât să se încline şi să-şi ceară iertare.

— Maiestate, i s-a adresat el lui Iorek, care a mormăit imediat.

Ochii cavalerului scânteiau cu ură către Will, cu ostilitate şi ameninţare către Lyra şi cu un respect rece şi prudent către Iorek. Limpezimea trăsăturilor lui făcea ca toate aceste expresii să fie vii şi strălucitoare, de parcă asupra sa ar fi fost îndreptată o lumină. Lângă el a apărut din umbră Lady Salmakia şi, fără să le dea nici o atenţie copiilor, a făcut o plecăciune către urs.

— Iartă-ne, i-a spus lui Iorek. E greu să scăpăm de obiceiul de a ne ascunde, iar tovarăşul meu, Cavalerul Tialys, şi cu mine, Lady Salmakia, am fost printre duşmani atâta vreme, încât din pură obişnuinţă am uitat să-ţi arătăm politeţea cuvenită. Îi însoţim pe băiat şi pe fată ca să ne asigurăm că ajung nevătămaţi în grija Lordului Asriel. Nu avem alt scop, şi fii încredinţat că nu avem intenţii duşmănoase nici în ce te

priveşte, rege Iorek Byrnison.

Dacă Iorek se întreba cumva în sinea lui cum ar fi putut nişte făpturi atât de mărunte să-i facă vreun rău, n-a arătat-o; nu numai că avea din fire o expresie greu de descifrat, dar era şi foarte politicos, iar femeia vorbise şi ea destul de frumos.

— Veniţi lângă foc, a zis. E mâncare din belşug, dacă vă e foame. Will, începuseşi să vorbeşti despre pumnal.

— Da, a zis Will, şi credeam că nu se poate întâmpla niciodată una ca asta, dar s-a rupt. Iar aletiometrul i-a spus Lyrei că tu ai putea să-l dregi. Aveam de gând să te rog mai politicos, dar până una-alta: poţi să-l dregi, Iorek?

— Să-l văd.

Will a scuturat toate bucăţile afară din teacă şi le-a aşezat pe podeaua de piatră, împingându-le uşurel până ce le-a potrivit la locul lor şi s-a asigurat că sunt toate. Lyra a ridicat un lemn aprins şi la lumina lui Iorek s-a aplecat să se uite de aproape la fiecare bucată, atingând-o uşurel cu ghearele lui uriaşe şi ridicând-o, ca să o sucească pe-o parte şi pe alta şi să cerceteze ruptura. Will se minuna de iscusinţa acelor cârlige negre, uriaşe.

Apoi Iorek s-a aşezat la loc, iar capul i se înălţa din umbră.

— Da, a spus, răspunzând strict la întrebare.

Iar Lyra a zis, ştiind ce vrea el să spună:

— A, dar chiar o s-o faci, nu, Iorek? Nici n-ai crede cât de însemnat e… Dacă nu-l putem drege suntem într-o mare belea, şi nu numai noi…

— Nu-mi place pumnalul ăsta, a zis Iorek. Mă tem de ceea ce poate să facă. N-am mai văzut niciodată ceva atât de primejdios. Cele mai ucigătoare maşini de război sunt jucărioare faţă de pumnalul ăsta; răul pe care poate să-l facă n-are margini. Ar fi fost cu mult, mult mai bine dacă n-ar fi fost făurit.

— Dar cu el… a pornit să zică Will.

Iorek nu l-a lăsat să isprăvească:

— Cu el poţi face lucruri ciudate. Ce nu ştii tu este ce anume face pumnalul de capul lui. Intenţiile tale pot fi bune. Dar pumnalul are şi el intenţii.

— Cum se poate una ca asta? s-a minunat Will.

— Intenţiile unei unelte reprezintă ceea ce poate face ea. Un ciocan intenţionează să lovească, o menghină intenţionează să

ţină strâns, o pârghie intenţionează să ridice. Ele sunt destinaţia uneltei. Dar uneori o unealtă poate avea întrebuinţări pe care nu le ştii. Uneori, făcând ceea ce intenţionezi *tu,* faci, fără să ştii, şi ceea ce intenţionează pumnalul. Poţi vedea tăişul cel mai ascuţit al pumnalului?

— Nu, a zis Will.

Şi era adevărat: lama se îngusta atât de mult, încât la un moment dat ochiul nu o mai putea percepe.

— Şi atunci cum poţi să ştii tot ce face?

— Nu pot. Totuşi, trebuie să-l folosesc şi să fac tot ce-mi stă în puteri ca să ajut la lucrările cele bune. Dacă n-aş face nimic aş fi ceva mai rău decât nefolositor. Aş fi vinovat.

Lyra asculta toate astea cu mare atenţie şi, văzând că Iorek încă nu se lasă înduplecat, a zis:

— Iorek, ştii cât de răi erau oamenii aceia de la Bolvangar. Dacă nu izbutim să învingem, o să poată face mai departe, la nesfârşit, lucruri de felul ăla. Şi apoi, dacă nu avem noi pumnalul, ar putea pune ei înşişi mâna pe el. Nu aflasem despre existenţa lui când te-am cunoscut, Iorek, nimeni nu aflase, dar acum, că ştim, tre' să-l folosim noi înşine… Nu putem pur şi simplu să n-o facem. Ar fi o prostie, şi ar fi şi greşit, ar fi ca şi cum li l-am pune în mână şi am zice: na, folosiţi-l, n-o să vă oprim. Fie, nu ştim ce face, dar pot întreba aletiometrul, nu? Atunci am afla. Şi am putea să ne gândim la asta ca lumea, în loc să bâjbâim şi să ne temem.

Will nu voia să pomenească de propriul lui motiv, cel mai presant: dacă pumnalul n-o să fie dres, n-ar mai ajunge niciodată acasă, n-ar mai vedea-o niciodată pe mama lui; ea n-ar afla niciodată ce s-a petrecut; ar crede că a părăsit-o, aşa cum făcuse tatăl lui. Pumnalul era direct răspunzător de plecarea amândurora. Era musai să-l folosească pentru a se întoarce la ea, altfel nu şi-ar ierta-o niciodată.

Iorek Byrnison n-a zis nimic multă vreme, dar a întors capul să se uite afară, în beznă. Apoi s-a ridicat încet, a păşit cu un aer demn până la gura peşterii şi a ridicat privirea către stele: unele erau cele ştiute de el din miazănoapte, altele îi erau străine.

În spatele lui, Lyra a răsucit carnea deasupra focului, iar Will se tot uita la rănile lui, să vadă dacă s-au mai vindecat. Tialys şi Salmakia şedeau tăcuţi pe prichiciul lor.

Apoi Iorek s-a întors către ei:

— Bine, am s-o fac, cu o condiţie. Deşi simt că e o greşeală. Neamul meu nu are zei, nici duhuri sau daimoni. Trăim şi murim – şi cu asta, basta. Treburile oamenilor nu ne aduc decât necazuri şi tulburări, dar avem limbaj şi ne războim şi folosim unelte; poate că ar trebui să ne dăm de partea cuiva. Dar cunoaşterea deplină e mai bună decât cea pe jumătate. Lyra, consultă-ţi instrumentul. Află ce este ceea ce vrei. Dacă şi atunci tot o să-ţi mai doreşti acel lucru, o să dreg pumnalul.

Pe dată Lyra a luat aletiometrul şi s-a apropiat de foc, ca să poată vedea cadranul. Pâlpâitul capricios al flăcărilor făcea să fie mai greu de văzut, sau poate că îi intra fumul în ochi, aşa că citirea i-a luat mai mult timp decât de obicei. Când a clipit şi a oftat şi a ieşit din transă, chipul îi era răvăşit.

— Niciodată nu mi s-a arătat atât de încâlcit, a recunoscut ea. A spus o mulţime de lucruri. Cred că m-am lămurit. *Cred.* A zis mai întâi despre echilibru. A zis că pumnalul poate fi vătămător sau poate să facă lucruri bune, dar e un echilibru aşa de fragil, aşa de gingaş, încât până şi cel mai firav gând ori dorinţă poate înclina balanţa într-o parte sau în alta… Şi era vorba de tine, Will, era vorba de ceea ce doreşti sau gândeşti tu, numai că n-a zis care anume ar fi un gând bun şi care nu. Apoi… a zis da – a spus Lyra, aruncând un ochi către iscoade. A zis da, fă-o, drege pumnalul.

Iorek s-a uitat la ea neclintit, apoi a dat din cap o dată.

Tialys şi Salmakia au coborât să se uite mai de-aproape, iar Lyra a zis:

— Vrei mai multe lemne, Iorek? Will şi cu mine putem merge să mai aducem.

Will a înţeles ce voia să spună: departe de iscoade puteau vorbi.

Iorek a dat indicaţii:

— Sub primul pinten de stâncă de pe potecă e un tufiş cu lemn răşinos. Aduceţi cât de mult puteţi.

Lyra a sărit pe dată în picioare, iar Will a mers cu ea.

Luna era strălucitoare, poteca era un şir neclar de urme de tălpi întipărite în zăpadă, aerul era tăios şi rece. Amândoi se simţeau sprinteni, plini de nădejde şi de viaţă. N-au vorbit decât atunci când ajunseseră destul de departe de peşteră.

— Ce a mai spus? a întrebat Will.

— A zis nişte lucruri pe care nu le-am priceput atunci şi nu le pricep nici acum. A zis că pumnalul va fi moartea Prafului, dar a mai zis şi că era singura cale de a păstra Praful viu. N-am priceput, Will. A mai spus şi că e primejdios, tot repeta asta. Zicea că dacă noi… ştii tu… ce mă gândeam…

— Dacă mergem pe tărâmul morţilor…

— Da… dacă facem asta… a zis că s-ar putea să nu ne mai întoarcem, Will. S-ar putea să nu scăpăm cu viaţă.

Will a tăcut, şi au mers mai departe, cu un aer mai preocupat, căutând tufişul de care pomenise Iorek, amuţiţi de gândul la povara pe care şi-ar putea-o lua pe umeri.

— Şi totuşi, trebuie s-o facem, nu-i aşa? a zis el.

— Nu ştiu.

— Ba acum ştim. Tu trebuie să vorbeşti cu Roger şi eu trebuie să vorbesc cu tata. Trebuie s-o facem, Lyra.

— Mi-e frică, a spus ea.

Will ştia că Lyra n-ar fi mărturisit asta nimănui altcuiva.

— A zis ce s-ar întâmpla dacă n-am face-o? a întrebat el.

— Doar gol. Doar pustietate. Zău că n-am priceput asta, Will. Dar cred că voia să spună că, şi dacă ar fi atât de primejdios, tot tre' să încercăm să-l scăpăm pe Roger. Dar nu va fi ca atunci când am încercat să-l scap de la Bolvangar; atunci n-am ştiut ce fac, zău, doar m-am pornit, şi am avut noroc. Vreau să zic că acolo au fost tot soiul de oameni care ne-au ajutat, ca gitanii şi vrăjitoarele. N-o să fie nici un ajutor unde avem de mers acum. Şi pot să văd… În vis am văzut… Locul era… Era mai rău decât la Bolvangar. De-aia mi-e frică.

— De ce mi-e frică mie, a zis Will după un moment, fără să se uite la fată, e să nu rămân prins pe undeva şi să n-o mai văd niciodată pe mama.

Din senin, o amintire i s-a înfiripat în minte: era foarte mic, adică înainte să înceapă problemele ei, şi Will era bolnav. Toată noaptea, se pare, mama a şezut pe patul lui, în întuneric, îngânându-i cântece de leagăn, spunându-i poveşti, şi câtă vreme vocea ei dragă era acolo ştia că e în siguranţă. *Nu putea* să o părăsească acum. Nu putea! O va ocroti toată viaţa lui, dacă va fi nevoie.

Şi, ca şi cum ar fi intuit la ce se gândeşte el, Lyra a zis:

— Da, aşa-i, ar fi cumplit… Ştii, cu mama mea, nu mi-am dat seama niciodată… Am crescut de capul meu, de fapt; nu-mi

amintesc să mă fi ţinut vreodată cineva în braţe ori să mă drăgălească, am fost doar eu şi Pan de când mă ştiu… Nu mi-o amintesc pe doamna Lonsdale purtându-se aşa cu mine; era menajera de la Colegiul Jordan, nu făcea decât să se asigure că sunt curată, doar de asta îi păsa – a, şi purtarea… Da’ în grotă, Will, am simţit de-adevăratelea… of, e *ciudat,* ştiu că a făcut lucruri îngrozitoare, da’ am simţit că mă iubeşte şi că are grijă de mine… Tre’ să-şi fi zis că o să mor, cum dormeam tot timpul – mă gândesc că oi fi luat cine ştie ce boală –, da’ n-a încetat să mă îngrijească. Şi îmi amintesc că m-am trezit o dată sau de două ori şi mă ţinea în braţe… Îmi amintesc *cu adevărat* asta, sunt sigură… Asta aş fi făcut şi eu în locul ei, de-aş fi avut un copil.

Aşadar, fata nu ştia de ce dormise tot timpul. Oare să-i spună şi să trădeze acea amintire, chiar dacă era falsă? Nu, fireşte că nu.

— Ăla e tufişul? a întrebat Lyra.

Lumina lunii era destul de strălucitoare cât să dezvăluie fiece frunză. Will a rupt o rămurică, şi pe degete i-a rămas un miros puternic, ca de răşină de pin.

— Sigur, n-o să le zicem nimica iscoadelor ălora mititele, a adăugat ea.

Au luat atâtea crengi cât au putut cuprinde cu braţele şi au urcat cu ele înapoi spre peşteră.

15. *Fierăria*

> Pe când păşeam printre flăcările iadului,
> savurând desfătările geniului…
>
> *William Blake*

În acel moment, galliviespienii vorbeau despre pumnal. După ce au făcut o pace discutabilă cu Iorek Byrnison, s-au căţărat la loc pe prichici, ca să nu stea în calea nimănui, şi, în vreme ce trosnetul flăcărilor era din ce în ce mai aprig, iar pocnetele şi vuietul focului cuprindeau tot spaţiul, Tialys a zis:

— Nu trebuie să ne dezlipim de el. De îndată ce va fi dres pumnalul trebuie să-i stăm mai aproape decât umbra.

— E prea vigilent. Se fereşte de noi peste tot, a zis Salmakia. Fata e mai încrezătoare. Cred că am putea s-o cucerim. E nevinovată, şi îşi dăruieşte uşor dragostea. De ea ar fi mai bine să ne ocupăm. Cred că asta ar trebui să facem, Tialys.

— Dar el are pumnalul. El e cel care îl poate folosi.

— N-o să plece nicăieri fără Lyra.

— Dar fata e silită să-l urmeze, dacă el are pumnalul. Şi cred că de îndată ce pumnalul o să fie iar întreg, or să-l folosească pentru a se strecura în altă lume, ca să scape de noi. Ai văzut cum a oprit-o când a vrut să mai zică ceva? Au un ţel ascuns, şi acesta e foarte diferit de ceea ce vrem noi să facă.

— Vom vedea. Dar cred că ai dreptate, Tialys. Trebuie să stăm aproape de băiat, cu orice preţ.

Amândoi se uitau cu oarecare neîncredere cum Iorek Byrnison îşi aranja uneltele în atelierul său improvizat. Muncitorii formidabili din arsenalul de sub fortăreaţa Lordului Asriel, cu furnalele şi laminoarele lor, cu forjele anbarice şi presele hidraulice, ar fi râs de focul de vreascuri, de ciocanul de piatră, de nicovala încropită dintr-o piesă a armurii lui Iorek. Şi totuşi, ursul chibzuise ce are de făcut, şi în siguranţa mişcărilor lui iscoadele cele micuţe începeau să desluşească ceva care le înăbuşea dispreţul.

Când Lyra şi Will au apărut cu ramurile, Iorek le-a arătat cum să le aşeze cu atenţie pe foc. Se uita la fiecare creangă, răsucind-o pe o parte şi pe alta, apoi îi spunea lui Will sau Lyrei să o aranjeze într-un unghi sau altul, sau să rupă o bucată din ea şi să o pună separat, la margine. Rezultatul a fost un foc extraordinar de puternic, cu toată energia concentrată pe o laterală.

De-acum căldura din peşteră era cumplită. Iorek a continuat să aţâţe focul şi i-a pus pe copii să mai facă două drumuri în josul potecii, ca să fie sigur că va avea combustibil până la sfârşitul lucrării.

Apoi ursul a întors o piatră de pe sol şi i-a cerut Lyrei să mai caute câteva de acelaşi fel. A explicat că atunci când sunt încălzite, astfel de pietre eliberează un gaz care înconjoară lama şi ţine aerul departe de ea, căci dacă metalul fierbinte intră în contact cu aerul, îl absoarbe, iar acesta îi scade din tărie.

Lyra s-a apucat să caute, şi, cu ajutorul ochilor de bufniţă ai lui Pantalaimon, a găsit curând mai bine de douăsprezece pietre. Iorek i-a arătat cum să le aşeze, unde anume şi ce fel de curent să işte cu o ramură plină de frunze, încât să se asigure că gazul se prelinge uniform peste obiectul prelucrat.

Lui Will i-a fost încredinţat focul, şi Iorek a petrecut câteva minute îndrumându-l şi asigurându-se că a înţeles principiile. De aşezarea exactă depindeau foarte multe, iar Iorek nu se putea opri ca să corecteze fiecare mişcare: Will trebuia să priceapă perfect, şi atunci avea să facă totul cum se cuvine.

În plus, nu trebuia să se aştepte ca pumnalul dres să arate întocmai ca înainte. Va fi mai scurt, căci fiecare parte a lamei trebuia să o încalece puţin pe următoarea, ca să poată fi prinse laolaltă; iar suprafaţa va fi un pic oxidată, în ciuda gazului din pietre, aşa că se va pierde o parte din jocul de culori. Şi, fără îndoială, mânerul o să arate ca ars. Însă lama o să fie la fel de ascuţită şi o să-şi facă treaba.

Aşa că Will a privit cum flăcările se preling de-a lungul vreascurilor pline de răşină, şi, cu ochii şiroind de lacrimi şi mâinile pârlite, a potrivit fiecare creangă nou adusă, până când căldura a fost concentrată aşa cum voia Iorek.

Între timp, ursul şlefuia şi ciocănea o piatră cât pumnul, după ce dăduse deoparte câteva, până să o găsească pe cea având greutatea potrivită. Cu lovituri puternice, i-a dat formă şi a netezit-o, iar mirosul de cordită al pietrelor izbite s-a amestecat cu fumul în nările celor două iscoade, care priveau totul de sus. Până şi Pantalaimon muncea, transformat în cioară, aţâţând focul cu bătaia aripilor.

În cele din urmă, ciocanul fiind pe placul lui Iorek, a aşezat cu grijă primele două bucăţi ale lamei pumnalului printre

lemnele ce ardeau aprig, în miezul focului, şi i-a spus Lyrei să înceapă să îndrepte spre ele gazul din pietre. Ursul privea, cu faţa lui lungă şi albă arătând lugubru în lumina orbitoare, iar Will a văzut cum suprafaţa metalului prinde o lucire roşie, apoi galbenă, apoi albă.

Iorek studia cu mare atenţie, cu laba gata să înşface bucăţile. După câteva clipe, metalul şi-a schimbat iarăşi aspectul, suprafaţa a devenit lucioasă şi scânteietoare, şi din ea au sărit scântei întocmai ca acelea din foc.

Atunci Iorek s-a mişcat. Laba lui dreaptă s-a năpustit şi a smuls întâi o bucată, apoi alta, ţinându-le cu vârfurile ghearelor lui uriaşe şi aşezându-le pe placa de metal ce reprezentase spatele armurii sale. Will simţea mirosul ghearelor pârlite, dar Iorek nu s-a sinchisit şi, mişcându-se cu o viteză extraordinară, a potrivit unghiul de suprapunere al celor două bucăţi, apoi şi-a înălţat laba stângă şi a izbit cu ciocanul de piatră.

Vârful pumnalului a săltat sub lovitura puternică. Will se gândea că tot restul vieţii lui depinde de ceea ce se petrece în acest triunghi minuscul de metal, acel vârf care caută micile goluri dinăuntrul atomilor. Toţi nervii îi fremătau, simţind pâlpâirea fiecărei limbi de foc şi descleştarea fiecărui atom din reţeaua metalului. Înainte să înceapă lucrul crezuse că doar furnalul cel mai mare, cu cele mai bune unelte şi echipamente, ar putea prelucra o asemenea lamă; însă acum şi-a dat seama că acestea erau cele mai potrivite unelte, iar măiestria lui Iorek construise cel mai grozav furnal cu putinţă.

Iorek a răcnit peste bubuituri:

— Ţine-l strâns în mintea ta! Şi tu trebuie să-l făureşti! E lucrarea ta la fel de mult ca şi a mea!

Will a simţit cum i se zguduie întreaga fiinţă sub izbiturile ciocanului de piatră din pumnul ursului. Cea de-a doua bucată a lamei se încingea şi ea, iar ramura cu frunze a Lyrei trimitea gazul fierbinte să scalde amândouă bucăţile şi să ţină departe aerul mâncător de metal. Will percepea totul, şi a simţit atomii de metal fuzionând între ei peste ruptură, formând cristale noi, întărindu-se tot mai mult în reţeaua invizibilă, în vreme ce se săvârşea contopirea.

— Marginea! a răcnit Iorek. Ţine marginea dreaptă!

Voia să spună *cu mintea ta,* şi Will a făcut-o pe dată, simţind micile smucituri şi apoi firişorul de uşurare când marginile s-au

aliniat perfect. Atunci s-a făcut contopirea, şi Iorek s-a întors să se concentreze la piesa următoare.

— O nouă piatră, i-a spus Lyrei, şi ea a dat-o deoparte pe prima, aşezând alta în locul de încălzire.

Will a verificat combustibilul şi a rupt în două o creangă, să dirijeze mai bine flăcările, iar Iorek s-a apucat iar să bată cu ciocanul. Will a simţit cum sarcina lui devine şi mai complexă, căci trebuia să ţină piesa cea nouă într-o anumită poziţie faţă de celelalte două. Şi-a dat seama că doar dacă face asta cu precizie îl poate ajuta pe Iorek să dreagă pumnalul.

Munca a continuat astfel. Habar n-avea cât a durat. Cât despre Lyra, o dureau braţele, ochii îi erau tulburi, pielea, pârlită şi înroşită, şi fiecare oscior din trup o durea de oboseală; dar continua să aşeze fiecare piatră aşa cum îi spunea Iorek, iar Pantalaimon, ostenit, continua să-şi ridice aripile şi să le fluture deasupra flăcărilor.

Când au ajuns la îmbinarea finală, lui Will îi vuia capul şi era atât de obosit de efortul intelectual, încât abia a putut să mai pună o altă creangă pe foc. Trebuia să priceapă fiecare legătură, altfel pumnalul n-avea să devină întreg, şi când au ajuns la cea mai complicată, ultima, care avea să alipească lama aproape terminată de partea mică prinsă de mâner... Dacă nu putea, deplin conştient, să o ţină unită cu toate celelalte, atunci pur şi simplu pumnalul avea să se desfacă în bucăţi, ca şi cum Iorek nici măcar nu s-ar fi apucat de lucru.

Şi ursul a simţit asta, şi a făcut o pauză înainte de a pune la încins ultima bucată. S-a uitat la Will, însă în ochii lui n-a putut desluşi nimic, doar o nesfârşită strălucire neagră. Şi totuşi, a înţeles: lucrarea era grea, dar cu toţii erau la fel de implicaţi în ea.

Asta a fost destul pentru Will, aşa că s-a întors spre foc, şi-a trimis imaginaţia către capătul rupt al mânerului şi s-a încordat pentru ultima şi cea mai grea parte a lucrării.

Astfel că el şi Iorek şi Lyra, împreună, au făurit pumnalul, nedându-şi seama de cât timp a fost nevoie pentru ultima îmbinare; dar când Iorek a dat ultima lovitură, iar Will a simţit ultima mică alipire, când atomii s-au cuplat peste ruptură, s-a prăbuşit pe solul peşterii şi a lăsat epuizarea să-l ia în stăpânire. Alături de el, Lyra era în aceeaşi stare, cu ochii sticloşi, bordaţi cu roşu, cu părul plin de funingine şi de fum;

iar Iorek însuşi zăcea cu ţeasta atârnându-i greoi, cu blana pârlită în câteva locuri, cu dâre întunecate peste albul ei frumos, ca smântână.

Tialys şi Salmakia dormiseră cu rândul, unul dintre ei fiind mereu de veghe. Acum ea era trează şi el picotea, dar în vreme ce lama se răcea, devenind din roşie cenuşie şi, în cele din urmă, argintie, iar Will întindea mâna către mâner, l-a trezit pe partenerul ei bătându-l pe umăr. Acesta s-a dezmeticit pe dată.

Însă Will n-a pus mâna pe pumnal: şi-a dus palma aproape de el, dar căldura era încă prea intensă ca să-l poată atinge. Pe prichiciul lor de stâncă, iscoadele s-au destins, pe când Iorek îi spunea lui Will:

— Vino afară.

Apoi i s-a adresat Lyrei:

— Stai aici şi nu te atinge de pumnal.

Fata s-a aşezat aproape de nicovala pe care se răcea pumnalul, iar Iorek i-a cerut să păstreze focul arzând mocnit, să nu-l lase să se stingă: mai era ceva de făcut.

Will l-a urmat afară pe ursul uriaş, pe coasta întunecată a muntelui. Frigul era amarnic şi prea brusc, după infernul din peşteră.

— N-ar fi trebuit să creeze acel pumnal, a zis Iorek, după ce s-au îndepărtat un pic. Şi poate că n-ar fi trebuit ca eu să-l recuperez. Mă simt tulburat, şi nu m-am mai simţit niciodată tulburat, nici măcar n-am avut vreodată îndoieli. Acum, o mulţime îmi dau târcoale. Îndoiala e lucru omenesc, nu ursesc. Dacă devin uman, ceva nu-i cum trebuie, ceva e rău. Iar eu am făcut să fie şi mai rău.

— Dar atunci când primul urs a făcut prima piesă a armurii, n-a fost tot un lucru rău?

Iorek tăcea. Au mers mai departe până ce au ajuns la o porţiune mare cu omăt, iar ursul, culcat în el, s-a rostogolit într-o parte şi în cealaltă, aruncând jerbe de fulgi în aerul întunecat, aşa încât părea că el însuşi e făcut din zăpadă, că întrupează toată zăpada din lume.

Când s-a săturat, s-a ridicat şi s-a scuturat zdravăn, apoi, văzând că Will aşteaptă încă răspunsul la întrebarea lui, a zis:

— Da, poate că a fost şi asta. Dar înainte de primul urs în armură n-au mai fost alţii. Nu ştim nimic despre ce-a fost înainte. Atunci a început tradiţia. Ne ştim tradiţiile, şi ele sunt

trainice, şi le urmăm fără vreo schimbare. Firea ursească e slabă în lipsa tradiţiilor, aşa cum carnea ursească e lipsită de apărare fără armură. Totuşi cred că am păşit afară din firea ursească dregând acest pumnal. Cred că am fost la fel de nechibzuit ca Iofur Raknison. Timpul va desluşi asta. Dar sunt nesigur, plin de îndoieli. Acum trebuie să-mi spui: de ce s-a rupt pumnalul?

Will şi-a frecat cu amândoi pumnii ochii dureroşi.

— Femeia s-a uitat la mine şi m-am gândit că are chipul mamei mele, a zis băiatul, încercând să-şi învie în minte şi să redea cu toată sinceritatea cele petrecute. Iar pumnalul a dat peste ceva ce nu a putut tăia, şi pentru că mintea mea îl împingea şi îl trăgea înapoi în acelaşi timp, s-a rupt. Asta e ceea ce cred. Femeia ştia ce face, bag mâna-n foc. E foarte deşteaptă.

— Când vorbeşti despre pumnal, vorbeşti despre mama şi tatăl tău.

— Aşa să fie? Da… cred că da.

— Ce ai de gând să faci cu el?

— Nu ştiu.

Deodată, Iorek s-a întins către Will şi l-a pocnit cu laba stângă aşa de tare, că Will s-a prăbuşit în zăpadă, pe jumătate buimăcit, şi s-a dat de-a dura până ce s-a oprit undeva pe pantă, vâjâindu-i capul.

Iorek a coborât tacticos până în locul unde Will se trudea să se ridice în picioare şi a zis:

— Spune-mi adevărul.

Lui Will îi venea să-i răspundă: „N-ai fi făcut asta dacă aveam în mână pumnalul.” Dar ştia că Iorek ştie asta, şi ştia că ştie că el ştie, şi că ar fi nepoliticos, chiar prostesc, să i-o spună; dar tot îl mânca limba.

Şi-a ţinut gura până ce s-a ridicat în picioare, privindu-l pe Iorek în faţă.

— Am zis că nu ştiu, a articulat el străduindu-se să-şi păstreze calmul vocii, pentru că încă nu am desluşit lucrul pe care trebuie să-l fac. Ce înseamnă el. Mă sperie. Şi o sperie şi pe Lyra. Oricum, am fost de acord de îndată ce am auzit ce spunea.

— Şi despre ce era vorba?

— Vrem să coborâm pe tărâmul morţilor şi să vorbim cu

duhul prietenului Lyrei, Roger, cel care a fost omorât la Svalbard. Şi, dacă există cu adevărat un tărâm al morţilor, atunci şi tatăl meu ar putea fi acolo. Dacă putem vorbi cu duhurile, vreau să vorbesc cu el. Dar sunt în cumpănă, sunt tras în două direcţii, pentru că vreau totodată să mă întorc şi să am grijă de mama, pentru că *aş putea* s-o fac, şi, de asemenea, pentru că tata şi îngerul Balthamos mi-au spus că ar trebui să merg la Lordul Asriel, să i-l ofer lui, şi cred că şi ei aveau dreptate…

— Îngerul a fugit, a zis ursul.

— Nu era un războinic. A făcut cât i-a stat în puteri, apoi n-a mai putut face nimic. N-a fost singurul care s-a speriat; şi mie mi-e teamă. Aşa că trebuie să chibzuiesc bine. Poate că uneori nu facem ceea ce e bine, pentru că ceea ce e rău arată mai primejdios, şi nu vrem să părem speriaţi, aşa că purcedem spre ce e rău tocmai fiindcă e primejdios. Ne pasă mai mult să nu părem temători decât să judecăm drept. E tare greu. Iată de ce nu ţi-am răspuns.

— Înţeleg, a spus ursul.

Au rămas tăcuţi o vreme care i s-a părut lungă mai ales lui Will, pe care nu avea ce să-l apere de frigul amarnic. Dar Iorek nu isprăvise, iar Will, încă slăbit şi ameţit de lovitură, nu se ţinea prea bine pe picioare, aşa că au rămas pe loc.

— Ei bine, m-am compromis în multe feluri, a zis regele urşilor. Poate că, ajutându-te, am iscat ruina regatului meu. Sau poate că n-am iscat-o eu, ci această ruină va să vină oricum, poate că eu de fapt am stăvilit-o. Sunt tulburat pentru că a trebuit să fac fapte neurseşti şi să deduc şi să mă îndoiesc ca un om. Am să-ţi mai mărturisesc un lucru. Îl ştii deja, deşi nu ţi-ai dori, şi de aceea ţi-l spun deschis, ca să nu te înşeli în privinţa lui. Dacă vrei să izbuteşti în lucrarea asta, nu mai trebuie să te gândeşti la mama ta. Trebuie să o laşi deoparte. Dacă mintea o să-ţi fie împărţită, pumnalul o să se rupă iarăşi. Acum o să-mi iau rămas-bun de la Lyra. Tu trebuie să rămâi în peşteră: cele două iscoade n-or să te scape din ochi, şi nu vreau să audă ce-o să-i spun ei.

Will nu putea vorbi, cu toate că avea destule de spus, dar i se oprise un nod în gât. A izbutit să rostească: „Mulţumesc, Iorek Byrnison”, iar asta a fost tot.

A urcat împreună cu Iorek coasta până la peşteră, unde focul

încă arunca o lumină blândă în bezna intensă din jur.

Acolo, Iorek a trecut la ultima parte din dregerea pumnalului. L-a aşezat în cenuşa încă vie, până ce lama a început să strălucească, iar Will şi Lyra au văzut o sută de culori învârtejindu-se în adâncimile fumurii ale metalului, iar când a socotit că e vremea, Iorek i-a spus lui Will să-l ia şi să-l înfigă în zăpada care se cernuse afară.

Mânerul din lemn de trandafir era înnegrit şi încins, dar Will şi-a înfăşurat mâna într-o cămaşă împăturită şi a făcut ce i-a zis Iorek. În şuieratul şi izbucnirea aburilor a simţit cum atomii se aşază în sfârşit laolaltă, şi atunci a ştiut că pumnalul era la fel de iscusit ca înainte, cu acelaşi vârf fără pereche.

Dar într-adevăr arăta altfel. Era mai scurt şi mult mai puţin elegant, şi o suprafaţă de un argintiu mat dezvăluia fiecare dintre îmbinări. Acum arăta urât; arăta aşa cum era: rănit.

Când s-a răcit suficient, l-a vârât în rucsac şi s-a aşezat, fără să bage în seamă iscoadele, aşteptând ca Lyra să se întoarcă.

Iorek o dusese un pic mai departe, în susul coastei, până într-un loc din care nu se mai vedea peştera, iar acolo a legănat-o pe braţele lui mari, cu Pantalaimon în formă de şoarece ghemuit la pieptul ei. Iorek şi-a aplecat capul către fată şi şi-a frecat botul de mâinile ei înnegrite, mirosind a fum. Fără o vorbă, s-a apucat să i le cureţe; limba lui trecea alinătoare peste arsuri, iar ea se simţea mai în siguranţă decât se simţise vreodată de când se ştia pe lume.

Când mâinile i-au fost curăţate de funingine şi murdărie, Iorek a glăsuit. I-a simţit vocea vibrând în spatele ei.

— Lyra Limbă-de-argint, ce-i cu planul acesta de a merge la morţi?

— Mi-a apărut într-un vis, Iorek. Am văzut duhul lui Roger, şi ştiu că mă chema… Ţi-l aminteşti pe Roger; ei bine, după ce ne-am despărţit de tine, a fost omorât, şi asta din vina mea, cel puţin aşa am simţit eu. Şi cred că ar trebui să sfârşesc ceea ce am început, asta-i tot; să merg şi să-i zic că-mi pare rău, şi, dacă pot, să-l salvez de acolo. Dacă Will poate deschide o cale către tărâmul morţilor, atunci trebuie să facem asta.

— „Poate” nu-i acelaşi lucru cu „trebuie”.

— Dar dacă trebuie şi poţi, nu ai scuze.

— Câtă vreme eşti vie, treaba ta e legată de viaţă.

— Nu, Iorek, treaba noastră e să ne îndeplinim făgăduielile,

oricât de greu ar fi, a zis ea cu blândeţe. Ştii, rămâne între noi, sunt groaznic de speriată. Şi mi-aş dori să nu fi avut acel vis, şi mi-aş dori ca Will să nu se fi gândit să folosească pumnalul ca să ajungem acolo. Dar aşa a fost să fie, deci n-avem încotro.

Lyra l-a simţit pe Pantalaimon tremurând şi l-a mângâiat cu mâinile care o dureau.

— Însă nu ştim cum să ajungem acolo, a continuat. N-o să ştim până când nu încercăm. Ce ai *tu* de gând să faci, Iorek?

— Mă întorc la miazănoapte, împreună cu ai mei. Nu putem trăi în munţi. Până şi zăpada e altfel. Am crezut că putem sta aici, dar ne e mai uşor să vieţuim în mare, chiar dacă e caldă. A meritat să învăţ lecţia asta. Şi apoi, cred că va fi nevoie de noi. Simt războiul, Lyra Limbă-de-argint; îl adulmec, îl aud. Înainte de a veni aici am vorbit cu Serafina Pekkala şi mi-a zis că se duce la Lordul Faa, la gitani. Dacă e să fie război, va fi nevoie de noi.

Lyra şi-a îndreptat spatele, încântată să audă numele vechilor ei prieteni. Dar Iorek nu isprăvise. A glăsuit mai departe:

— Dacă nu găseşti o cale de ieşire de pe tărâmul morţilor, n-o să ne mai vedem, căci eu n-am duh. Trupul o să-mi rămână pe pământ şi apoi o să devină parte din el. Dar de va fi să rămânem amândoi în viaţă, atunci la Svalbard o să fii întotdeauna un oaspete bine-venit şi onorat, iar acelaşi lucru e valabil şi pentru Will. Ţi-a spus ce s-a întâmplat când ne-am întâlnit?

— Nu, a zis Lyra, doar că s-a întâmplat ceva pe malul unui râu.

— S-a dovedit mai puternic decât mine. Credeam că nimeni n-ar fi în stare de aşa ceva, dar băiatul ăsta necopt a fost prea îndrăzneţ, sau prea isteţ, ca să mă pot măsura cu el. Nu-mi pare bine că o să faci ce ţi-ai pus în cap, dar dacă pe lume este cineva de încredere care să te-nsoţească, apoi băiatul ăsta e. Sunteţi pe-o măsură. Mergi cu bine, Lyra Limbă-de-argint, draga mea prietenă.

Ea l-a cuprins pe după gât şi şi-a îndesat faţa în blana lui, fără să poată zice nimic.

După un minut, ursul s-a ridicat încetişor în picioare şi i-a desprins braţele, apoi i-a întors spatele şi a pornit în tăcere prin întuneric. Lyrei i s-a părut că silueta lui s-a topit aproape

imediat pe albeaţa zăpezii, dar poate era din pricină că avea ochii plini de lacrimi.

Când Will i-a auzit paşii pe potecă, s-a uitat la iscoade şi le-a zis:

— Nu vă mişcaţi. Iată, pumnalul e aici, n-am de gând să-l folosesc. Rămâneţi aici.

A ieşit şi a găsit-o pe Lyra încremenită, plângând, cu Pantalaimon în formă de lup cu botul ridicat spre cerul întunecat. Fata nu zicea nimic. Singura lumină o dădea răsfrângerea slabă a resturilor focului pe troianul de zăpadă, şi aceasta era, la rândul ei, reflectată de obrajii ei uzi. Lacrimile fetei s-au reflectat apoi în ochii lui Will, iar fotonii aceia i-au legat pe amândoi într-o plasă de tăcere.

— Îl iubesc aşa de mult, Will! a izbutit ea să şoptească, tremurând. Şi arăta bătrân! Arăta flămând şi bătrân şi întristat… Acum totul cade în sarcina noastră, Will! Doar nu ne putem bizui pe nimeni altcineva… Nu suntem decât noi. Dar nu suntem destul de mari încă. Nu suntem decât nişte tineri… Suntem *prea* tineri… Dacă bietul domn Scoresby e mort, iar Iorek a îmbătrânit… Totul e în seama noastră, tot ce e de făcut.

— O putem face, a zis el. N-am de gând să mai privesc îndărăt. O putem face. Dar acum trebuie să dormim, şi dacă rămânem în lumea asta s-ar putea să apară chestiile alea numite giroptere, pe care le-au chemat iscoadele… O să tai acum o fereastră şi-o să găsim o altă lume în care să dormim, iar dacă iscoadele vin cu noi, cu atât mai rău: va trebui să scăpăm de ele altă dată.

— Da, a acceptat ea, s-a smârcâit, şi-a şters nasul cu dosul mâinii şi s-a frecat la ochi cu pumnii. Hai să ne-ncumetăm. Eşti sigur că pumnalul îşi face treaba? L-ai încercat?

— Ştiu că o să-şi facă treaba.

Cu Pantalaimon prefăcut în tigru, ca să descurajeze iscoadele, sperau ei, Will şi Lyra s-au înapoiat în peşteră şi şi-au luat rucsacurile.

— Ce faceţi? a întrebat Salmakia.

— Mergem în altă lume, a zis Will, scoţând pumnalul.

Îl simţea din nou întreg. Nu şi-ar fi închipuit cât de mult îi plăcea asta.

— Dar trebuie să aşteptaţi giropterele Lordului Asriel, a spus Tialys, cu voce aspră.

— N-avem de gând să facem aşa ceva, s-a răstit Will. Dacă te apropii de pumnal te omor. Veniţi cu noi dacă trebuie, dar nu ne puteţi convinge să rămânem aici. Plecăm.

— Aţi minţit!

— Nu, a zis Lyra, eu am minţit. Will nu minte. Nu v-aţi imaginat asta?

— Dar unde mergeţi?

Will n-a răspuns. A pipăit aerul întunecat şi a făcut o deschizătură.

Salmakia a spus:

— E o greşeală. Ar trebui să pricepeţi şi să ne ascultaţi. Nu v-aţi gândit…

— Ba da, a zis Will, ne-am gândit bine, şi o să vă spunem mâine la ce anume. Puteţi veni unde mergem noi sau vă puteţi întoarce la Lordul Asriel.

Fereastra dădea în lumea în care fugise împreună cu Baruch şi Balthamos şi unde dormise în siguranţă: plaja nesfârşită, caldă, copacii semănând cu nişte ferigi uriaşe, aflaţi în spatele dunelor.

— Aici o să dormim. E bine aici.

I-a lăsat pe toţi să treacă, apoi a închis pe dată fereastra în urma lor. În vreme ce el şi Lyra s-au culcat chiar acolo, epuizaţi, Lady Salmakia a rămas de veghe, iar cavalerul a deschis rezonatorul cu magnetită şi a început să trimită un mesaj în întuneric.

16. *Nava intenţională*

Sub bolţi, printr-o magie fără seamăn, atârnă
şiruri de-nstelate lămpi şi felinare scânteind,
hrănite de petrol şi de asfalt, ce răspândesc
lumină…

John Milton

— Copila mea! Fata mea! Unde e? Ce aţi făcut? Lyra mea… Mai bine mi-aţi sfâşia inima în bucăţi… Era în siguranţă cu mine, *în siguranţă,* şi acum unde e?

Plânsul doamnei Coulter răsuna în odăiţa din vârful turnului de cremene. Era legată de un scaun, cu părul vâlvoi, hainele rupte, ochii sălbatici; iar daimonul-maimuţă se smucea şi se zvârcolea pe podea, legat cu un lanţ de argint.

Lordul Asriel şedea în apropiere, scriind ceva pe o bucată de hârtie, fără să o bage în seamă. Un subordonat stătea în picioare lângă el, privind stingherit către femeie. Când Lordul Asriel i-a înmânat hârtia, a salutat şi s-a grăbit să iasă, şi daimonul-terier era lipit de călcâiele sale, având coada pleoştită.

Lordul Asriel s-a întors către doamna Coulter.

— Lyra? Crede-mă, nici că-mi pasă, a rostit el, cu o voce calmă şi răguşită. Drăcuşorul ăsta de copil ar fi trebuit să stea unde i s-a cerut şi să facă ce i s-a spus. Nu-mi mai pot pierde timpul şi resursele cu ea; dacă nu vrea să fie ajutată, n-are decât să tragă ponoasele.

— Nu vorbeşti serios, Asriel, altfel n-ai fi…

— Ba vorbesc foarte serios. Debandada pe care a stârnit-o e complet disproporţionată faţă de meritele ei. O copilă englezoaică de rând, care nici nu-i foarte deşteaptă…

— Ba este! a zis doamna Coulter.

— Aşa o fi, isteaţă, dar nu chibzuită; impulsivă, necinstită, lacomă…

— Curajoasă, generoasă, iubitoare.

— Un copil cu totul obişnuit, care nu sclipeşte prin nimic…

— Cu totul obişnuită? Lyra? Este excepţională. Gândeşte-te la ce-a făcut deja. Nu-ţi place, Asriel, treaba ta, dar să nu îndrăzneşti să-ţi tratezi fiica de sus. Şi era în siguranţă cu mine, până ce…

— Ai dreptate, a admis el, ridicându-se. Este excepţională. Faptul că te-a domesticit şi te-a înmuiat – asta nu e ispravă de

rând. Ţi-a stors veninul, Marisa. Ţi-a smuls colţii. Focul tău s-a stins sub picături de sentimentalism. Cine-ar fi crezut? Cea mai nemiloasă agentă a Bisericii, fanatica persecutoare a copiilor, inventatoarea hidoaselor maşinării care să-i taie şi să scormonească prin micile lor făpturi îngrozite după vreo dovadă a păcatului – şi iată că vine o mucoasă ignorantă şi spurcată la gură, cu unghiile murdare, iar tu cloncăni şi o ascunzi sub pene ca o cloşcă. Ei bine, recunosc: copila trebuie să aibă vreun har pe care eu nu i l-am desluşit niciodată. Dar, dacă tot ce poate face e să te transforme într-o mamă plină de adoraţie, e un har destul de firav, de jalnic. Iar acum ai face bine să taci. Mi-am chemat comandanţii la o conferinţă urgentă, şi, dacă nu eşti în stare să nu mai faci zgomot, o să-ţi pun căluş.

Doamna Coulter semăna cu fiica sa mai mult decât îşi dădea seama. Răspunsul ei a fost să-l scuipe în faţă pe Lordul Asriel. El s-a şters, calm, şi a zis:

— Un căluş ar pune capăt şi acestui soi de purtare.

— O, te rog să mă corectezi dacă greşesc, Asriel, a spus ea. Cineva care înfăţişează subordonaţilor săi o prizonieră legată de scaun este, evident, un prinţ al politeţii. Dacă nu mă dezlegi, am să te silesc să-mi pui căluş.

— Cum doreşti, a mormăit el, şi a luat dintr-un sertar o eşarfă de mătase; dar, înainte să i-o poată lega în jurul gurii, ea a scuturat din cap.

— Nu, nu, a zis, Asriel, nu, te implor, nu mă umili!

Lacrimi de furie îi ţâşneau din ochi.

— Prea bine, o să te dezleg, dar el poate să rămână înlănţuit, a zis Asriel, şi a lăsat eşarfa să cadă la loc în sertar, apoi i-a tăiat legăturile cu un briceag mare.

Femeia şi-a frecat încheieturile, s-a ridicat, s-a întins, şi abia apoi a observat în ce hal îi erau părul şi hainele. Arăta rătăcită şi palidă; îi mai rămăsese în trup venin galliviespian, care îi dădea dureri cumplite în încheieturi, dar n-avea să i-o mărturisească lui.

Lordul Asriel a spus:

— Te poţi spăla aici, arătând spre o cămăruţă ceva mai mare decât o debara.

Ea şi-a cules de jos daimonul înlănţuit, ai cărui ochi ameninţători fulgerau către Lordul Asriel peste umărul ei, şi s-a

dus să se aranjeze un pic.

Ordonanţa a intrat, anunţând:

— Maiestatea Sa Regele Ogunwe şi Lordul Roke.

În încăpere au intrat generalul african şi galliviespianul: Regele Ogunwe, într-o uniformă curată, cu o rană la tâmplă proaspăt bandajată, şi Lordul Roke, alunecând iute spre masă, călare pe şoimul său albastru.

Lordul Asriel i-a întâmpinat cu căldură şi le-a oferit vin. Pasărea şi-a lăsat călăreţul să coboare, apoi a zburat către suportul de lângă uşă, în vreme ce ordonanţa îl anunţa pe cel de-al treilea dintre comandanţii superiori ai Lordului Asriel, un înger pe nume Xaphania. Ea era de rang mult mai înalt decât Baruch sau Balthamos, şi se desluşea ca o lumină pâlpâitoare, uimitoare, ce părea să vină de altundeva.

Între timp a apărut şi doamna Coulter, cu un aspect mult mai îngrijit, şi toţi trei comandanţii i-au făcut o plecăciune; chiar dacă a surprins-o înfăţişarea lor, n-a arătat-o în nici un fel, ci a înclinat capul şi s-a aşezat liniştită, ţinând în braţe maimuţoiul înlănţuit.

Fără să piardă timpul, Lordul Asriel a început:

— Spune-mi ce s-a întâmplat, Rege Ogunwe.

Africanul, puternic şi cu voce profundă, a zis:

— Am ucis şaptesprezece gărzi elveţiene şi am distrus două zepeline. Am pierdut cinci oameni şi un giropter. Fata şi băiatul au fugit. Am prins-o pe doamna Coulter, în ciuda apărării ei curajoase, şi am adus-o aici. Nădăjduiesc că doamna consideră că ne-am purtat curtenitor.

— Sunt foarte mulţumită de felul în care dumneavoastră v-aţi purtat cu mine, domnule, a spus ea, accentuând aproape imperceptibil cuvântul *dumneavoastră.*

— Vreo stricăciune la celelalte giroptere? Vreun rănit? a întrebat Lordul Asriel.

— Câteva stricăciuni şi câteva răni, dar toate fără importanţă.

— Bine. Mulţumesc, rege, trupa ta a făcut treabă bună. Lord Roke, ce ai auzit?

Galliviespianul a luat cuvântul:

— Spionii mei sunt împreună cu fata şi băiatul în altă lume. Amândoi copiii sunt bine şi în siguranţă, cu toate că fata a fost adormită multe zile cu niscai ierburi. În urma evenimentelor

din grotă, băiatul n-a mai putut folosi pumnalul: s-a petrecut un accident şi pumnalul s-a făcut bucăţi. Dar acum e iarăşi întreg, cu aportul unei făpturi din nordul lumii tale, Lord Asriel, un urs uriaş, foarte iscusit la fierărie. De îndată ce pumnalul a fost refăcut, băiatul a tăiat o fereastră către altă lume, adică exact unde sunt ei acum. Spionii mei i-au urmat, desigur, dar există o problemă: câtă vreme băiatul are pumnalul, nu poate fi silit să facă nimic; iar dacă l-ar ucide în somn, pumnalul ar fi nefolositor pentru noi. Pe moment, Cavalerul Tialys şi Lady Salmakia vor rămâne cu ei oriunde s-ar duce, ca măcar să ştim unde sunt. Par să aibă în minte un plan; în orice caz, nu vor să vină aici. Cei doi agenţi ai mei n-or să-i piardă din ochi.

— Sunt în siguranţă în lumea în care se află acum? a întrebat Lordul Asriel.

— Stau pe o plajă, lângă o pădure de ferigi arborescente. Nu sunt semne că ar exista animale prin apropiere. Chiar acum, când vorbim, şi băiatul şi fata dorm – mi-a raportat Cavalerul Tialys în urmă cu mai puţin de cinci minute.

— Mulţumesc, a zis Lordul Asriel. Acum, fiindcă agenţii tăi îi urmează pe copii, nu mai avem, desigur, ochi în Magisterium. Va trebui să ne bazăm pe aletiometru. Cel puţin…

Atunci, spre surprinderea lor, doamna Coulter a vorbit:

— Nu ştiu despre celelalte secţiuni, dar, în privinţa Curţii Consistoriale, cititorul pe care se bazează este Fra Pavel Rasek. Şi el e conştiincios, dar greoi. Vor mai trece câteva ore până să afle unde este Lyra.

Lordul Asriel a zis:

— Mulţumesc, Marisa. Ai tu vreo idee despre ce intenţionează să facă acum Lyra şi acest băiat?

— Nu, nici una, a spus ea. Am vorbit cu băiatul – părea să fie un copil încăpăţânat, din cei deprinşi să păstreze secretele. Nu-mi pot imagina ce-o să facă în continuare. Cât despre Lyra, e o fiinţă imposibil de descifrat.

— Domnule, a intervenit Regele Ogunwe, am putea şti şi noi dacă doamna face parte acum din acest sfat al comandanţilor? Dacă da, care este funcţia ei? Dacă nu, n-ar trebui să fie dusă în altă parte?

— E prizoniera şi musafira mea şi, ca fost agent de rang înalt al Bisericii, ar putea deţine informaţii folositoare.

— Va face dezvăluiri de bunăvoie? Sau va trebui să fie

torturată? a întrebat Lordul Roke, uitându-se fix la femeie pe când vorbea.

Doamna Coulter a izbucnit în râs:

— Mă aşteptam la mai mult din partea comandanţilor Lordului Asriel decât să-şi închipuie că adevărul se obţine prin tortură!

Lordul Asriel nu-şi putea înfrâna amuzamentul văzându-i făţărnicia neobrăzată.

— Mă pun chezaş pentru purtarea doamnei Coulter, a spus. Ştie ce-o să se întâmple dacă ne trădează; însă nu va avea această ocazie. Totuşi, dacă vreunul dintre voi are îndoieli, să grăiască acum fără teamă.

— Eu am, a zis Regele Ogunwe, dar mă îndoiesc de tine, nu de ea.

— De ce? a întrebat Lordul Asriel.

— Dacă te ispiteşte, n-ai să rezişti. A fost bine să o prindem, dar e rău c-o invităm la sfatul nostru. Trateaz-o cu toată curtoazia posibilă, oferă-i confort deplin, dar găseşte-i loc altundeva şi ţine-te departe de ea.

— Ei bine, te-am poftit să vorbeşti, a zis Lordul Asriel, şi trebuie să-ţi accept mustrarea. Preţuiesc prezenţa ta mai mult decât pe a ei, Rege. Voi pune să fie dusă de-aici.

A întins mâna după clopoţel, dar, înainte să poată suna, doamna Coulter a vorbit iar.

— Vă rog, a implorat ea, mai întâi ascultaţi-mă. Pot fi de ajutor. Am fost mai aproape de miezul Magisteriumului decât orice persoană aţi putea găsi voi. Ştiu cum gândesc cei de acolo, pot să ghicesc ce vor face. Vă întrebaţi de ce ar trebui să aveţi încredere în mine, ce m-a determinat să-i părăsesc? E simplu: au de gând să-mi ucidă fiica. Nu îndrăznesc să o lase în viaţă. În clipa în care am aflat cine este ea – ce este ea şi ce prezic vrăjitoarele despre ea –, am ştiut că trebuie să părăsesc Biserica; am ştiut că eram duşmanca lor şi ei îmi sunt duşmani. Însă n-am avut habar ce sunteţi voi sau ce sunt eu pentru voi – acesta era un mister; dar am înţeles că trebuie să mă ridic împotriva Bisericii, împotriva tuturor lucrurilor în care cred membrii ei şi, la nevoie, împotriva Autorităţii înseşi. Eu…

Doamna Coulter s-a oprit. Toţi comandanţii ascultau cu mare atenţie. Ea l-a privit în faţă pe Lordul Asriel şi a părut să i se adreseze doar lui, cu voce joasă şi înflăcărată, cu ochii

strălucitori aruncând scântei.

— Am fost cea mai rea mamă din lume. Am lăsat ca unica mea fiică să-mi fie luată pe când era prunc, pentru că nu mă sinchiseam de ea; mă interesa doar să ajung cât mai sus. Nu m-am gândit la ea ani întregi, iar dacă o făceam, era doar ca să regret neplăcerea naşterii ei. Dar apoi Biserica a început să se intereseze de Praf şi de copii, şi ceva s-a răscolit în inima mea, şi mi-am amintit că sunt mamă şi că Lyra este… copilul *meu.* Şi, pentru că exista o ameninţare, am salvat-o. De trei ori până acum am intervenit ca să o scot din primejdie. Mai întâi, când Comitetul de Oblaţii şi-a început lucrul: m-am dus la Colegiul Jordan şi am luat-o să locuiască la mine, la Londra, unde o puteam feri de Comitet… sau, cel puţin, aşa nădăjduiam. Dar ea a fugit. A doua oară a fost la Bolvangar, unde am găsit-o chiar la timp, sub… sub lama… Aproape că mi-a stat inima-n loc… Era ceea ce ei, noi, eu, le făcuserăm altor copii, dar când era vorba despre al meu… O, nu vă puteţi închipui oroarea acelei clipe, sper să nu treceţi niciodată prin ce am trecut eu atunci… Dar am eliberat-o, am scos-o de acolo; am salvat-o a doua oară. Însă, chiar dacă am făcut asta, încă mă simţeam parte a Bisericii, sluga ei, slugă cinstită şi credincioasă, pentru că înfăptuiam lucrarea Autorităţii. Şi apoi am aflat de prezicerea vrăjitoarelor. Lyra avea să fie ispitită cumva, cândva, curând, aşa cum a fost Eva – susţin ele. Ce formă va lua ispita asta nu ştiu, dar fata creşte, la urma urmei. Nu-i greu de închipuit. Şi acum, că şi Biserica ştie asta, o vor ucide. Dacă totul depinde de ea, ar putea risca să o lase în viaţă? Ar cuteza să mizeze pe şansa ca fata să se împotrivească acestei ispite, oricare ar fi ea? Nu, o vor ucide. Dacă ar putea, s-ar duce înapoi în grădina Raiului şi ar ucide-o pe Eva înainte să fie ispitită. A omorî nu este un lucru greu pentru ei; Calvin însuşi a poruncit uciderea copiilor; ar ucide-o cu pompă şi ceremonial şi rugăciuni şi jelanii şi psalmi şi imnuri, dar ar ucide-o. Dacă le cade în mâini e ca şi moartă. Aşa că, atunci când am auzit ce spunea vrăjitoarea, mi-am salvat fiica pentru a treia oară. Am dus-o într-un loc unde se afla în siguranţă, şi acolo aveam de gând să rămânem.

— Aţi drogat-o, a zis Regele Ogunwe. Aţi ţinut-o în stare de inconştienţă.

— Am fost nevoită, a replicat doamna Coulter, pentru că mă

ura – şi aici vocea ei, care fusese plină de emoţie, dar controlată, s-a frânt într-un suspin, apoi a continuat, tremurătoare: Se temea şi mă ura, şi ar fi fugit de mine ca o pasăre înspăimântată de vreo pisică dacă n-aş fi drogat-o ca să uite. Ştiţi ce înseamnă asta pentru o mamă? Dar era singurul mod în care să o ştiu în siguranţă! Tot acel timp în grotă… adormită, cu ochii închişi, cu trupul neajutorat, cu daimonul încolăcit pe gâtul ei… O, simţeam atâta iubire, atâta duioşie, atât de adâncă, de profundă… Copilul meu, pentru prima dată am fost în stare să fac pentru el lucrurile acelea, micuţa mea… Am spălat-o şi am hrănit-o, am ţinut-o în siguranţă şi la căldură, am avut grijă ca trupul să-i fie hrănit în vreme ce dormea… Am stat culcată lângă ea noaptea, am legănat-o în braţele mele, am plâns cu obrazul în părul ei, i-am sărutat ochii adormiţi, scumpa mea…

Părea lipsită de orice ruşine. Vorbea încet; nu declama şi nu-şi înălţa vocea, iar când o zguduia un suspin, era înăbuşit, aproape ca un sughiţ. Ceea ce făcea minciunile ei neobrăzate cu atât mai eficiente – şi-a zis dezgustat Lordul Asriel, e o mincinoasă până-n măduva oaselor.

Îşi îndrepta vorbele mai ales către Regele Ogunwe, fără să pară că o face, şi Lordul Asriel îşi dădea seama şi de asta. Nu numai că era principalul ei acuzator, dar, în plus, era om, spre deosebire de înger sau de Lordul Roke, aşa că ştia cum să-l joace pe degete.

Şi totuşi, cel mai adânc impresionat a fost galliviespianul. Lordul Roke a desluşit în ea firea cea mai apropiată de a unui scorpion pe care o întâlnise în întreaga-i viaţă, şi era foarte conştient de forţa înţepăturii pe care o percepea sub tonul ei blând. E mai bine să ţii scorpionii într-un loc în care-i poţi vedea, şi-a zis el.

Aşa că l-a sprijinit pe Regele Ogunwe când acesta s-a răzgândit şi a pledat pentru rămânerea ei, iar Lordul Asriel s-a trezit că e depăşit de situaţie: acum voia ca femeia să meargă în altă parte, numai că deja fusese de acord să se supună dorinţei comandanţilor.

Doamna Coulter s-a uitat la el cu o expresie de îngrijorare blândă şi curată. Era sigur că nimeni altcineva n-ar fi putut vedea licărirea vicleană de triumf din adâncul ochilor ei frumoşi.

— Bine, rămâi, a zis el. Dar ai vorbit destul. Taci acum. Vreau să cântăresc propunerea de a înfiinţa o garnizoană la hotarul de miazăzi. Aţi văzut raportul: se poate organiza? E de dorit aşa ceva? Apoi vreau să examinez arsenalul. Şi apoi vreau să aflu de la Xaphania despre dispunerea trupelor îngereşti. Mai întâi, garnizoana. Rege Ogunwe?

Conducătorul african a început să vorbească. Au discutat o vreme, şi doamna Coulter a fost impresionată de cunoştinţele lor exacte despre sistemele de apărare ale Bisericii şi de evaluarea precisă a punctelor forte ale capilor acesteia.

Dar acum, că Tialys şi Salmakia îi însoţeau pe copii, iar Lordul Asriel nu mai avea spioni în Magisterium, cunoştinţele lor aveau să fie în curând primejdios de perimate. În mintea doamnei Coulter a încolţit o idee, şi a schimbat cu maimuţoiul o ocheadă care a fost ca o descărcare puternică de curent anbaric; dar n-a zis nimic şi a mângâiat blana aurie, ascultându-i pe comandanţi.

Apoi Lordul Asriel a spus:

— Destul. Aceasta este o problemă de care ne vom ocupa mai târziu. Acum, în privinţa arsenalului. Am înţeles că sunt gata de testarea navei intenţionale. Mergem s-o vedem.

A scos din buzunar o cheie de argint şi a desfăcut lanţul din jurul membrelor maimuţoiului, ferindu-se straşnic să atingă până şi vârful vreunui fir de păr auriu.

Lordul Roke a urcat iar pe şoimul său şi a pornit împreună cu ceilalţi după Lordul Asriel, care a coborât scările turnului şi a ieşit pe metereze.

Sufla un vânt rece, biciuindu-le pleoapele, şi şoimul albastru întunecat a fost purtat în sus de un curent puternic, răsucindu-se şi ţipând în bulboană. Regele Ogunwe şi-a înfăşurat mai bine haina pe trup şi a pus mâna pe capul daimonului ghepard.

Doamna Coulter i-a spus smerit îngerului:

— Scuză-mă, doamnă: numele îţi este Xaphania?

— Da, a zis îngerul.

Înfăţişarea ei a impresionat-o pe doamna Coulter, aşa cum tovarăşii ei o impresionaseră pe vrăjitoarea Ruta Skadi când i-a găsit în cer: nu strălucea, dar se contura perfect, cu toate că nu era nici o sursă de lumină în preajmă. Era înaltă, goală, înaripată, iar chipul ei ridat părea mai bătrân decât al oricărei fiinţe văzute vreodată de doamna Coulter.

— Eşti unul dintre îngerii care s-au răzvrătit demult de tot?

— Da. Şi de-atunci am colindat prin multe lumi. Acum i-am jurat credinţă Lordului Asriel, căci văd în măreaţa lui lucrare cea mai mare nădejde de a distruge în sfârşit tirania.

— Dar dacă nu izbândiţi?

— Atunci totul o să fie distrus, şi cruzimea va domni pe vecie.

În vreme ce vorbeau, urmau paşii iuţi ai Lordului Asriel de-a lungul meterezelor măturate de vânt către o scară solidă, ce cobora atât de mult, încât nici măcar luminile vii ale făcliilor de pe pereţi nu izbuteau să arate ce ar putea fi la baza ei. Pe lângă ele a coborât în picaj şi şoimul albastru, alunecând tot mai jos în întuneric, şi fiecare lumină vie făcea să-i licărească penele, până ce n-a mai fost decât o scânteie mititică, şi apoi nimic.

Îngerul îl ajunsese pe Lordul Asriel, iar doamna Coulter s-a pomenit coborând alături de regele african.

— Iertaţi-mi neştiinţa, domnule, dar până la lupta de ieri, din grotă, n-am mai văzut ori auzit de făpturi ca bărbatul de pe şoimul albastru… De unde vine? Îmi puteţi spune ceva despre neamul lui? N-aş vrea pentru nimic în lume să-l jignesc, dar dacă vorbesc fără să ştiu nimic despre el aş putea să fiu grosolană fără să-mi dau seama.

— Faceţi bine că întrebaţi, a zis Regele Ogunwe. Lumea lor s-a dezvoltat altfel decât a noastră; există acolo două feluri de fiinţe conştiente, oameni şi galliviespieni. Oamenii sunt în cea mai mare parte slujitorii Autorităţii şi de la începutul timpurilor se străduiesc să extermine făpturile mici. Le consideră diavoleşti. Aşa că galliviespienii încă nu se pot încrede pe deplin în cei de mărimea noastră. Dar sunt războinici aprigi şi mândri, şi duşmani mortali, şi iscoade preţioase.

— Tot neamul lui e cu voi, sau sunt şi ei împărţiţi, ca oamenii?

— Unii sunt de partea duşmanului, dar cei mai mulţi sunt cu noi.

— Şi îngerii? Ştiţi, până de curând am crezut că îngerii sunt o născocire a Evului Mediu, roade ale imaginaţiei… E tulburător să te trezeşti vorbind cu unul dintre ei… Câţi sunt de partea Lordului Asriel?

— Doamnă Coulter, a zis regele, aceste întrebări sunt tocmai soiul de lucruri pe care ar vrea să le afle o iscoadă.

— Halal iscoadă aş mai fi, să vă întreb aşa de deschis, a răspuns ea. Sunt prizonieră, domnule. N-aş putea să plec nici dacă aş avea un loc sigur unde să mă duc. De acum încolo sunt inofensivă, mă puteţi crede pe cuvânt.

— Dacă aşa ziceţi dumneavoastră, bucuros să vă cred, a zis regele. Îngerii sunt mai greu de înţeles decât orice om. Mai întâi, nu sunt toţi de acelaşi fel; unii au puteri mai mari decât alţii; şi există alianţe complicate între ei, ca şi duşmănii străvechi, despre care ştim prea puţin. De când a luat fiinţă, Autoritatea i-a reprimat.

Ea s-a oprit. Era sincer şocată. Regele african s-a oprit alături de ea, crezând că i s-a făcut rău – şi, într-adevăr, lumina făcliei strălucitoare de deasupra arunca pe chipul ei umbre înspăimântătoare.

— O spuneţi atât de simplu, a zis ea, de parcă ar fi ceva ce ar fi trebuit să ştiu… Cum se poate aşa ceva? Autoritatea a creat lumile, nu? A existat înainte de toate.

Cum poate să fi *luat fiinţă?*

— Asta e ceea ce ştiu îngerii, a zis Ogunwe. Ne-a şocat şi pe noi când am aflat că Autoritatea nu este creatorul. Poate că a existat un creator, poate că nu: nu ştim. Tot ce ştim e că, într-un anumit moment, Autoritatea a preluat conducerea, şi de atunci îngerii s-au răzvrătit, iar oamenii au luptat şi ei împotrivă-i. Aceasta este ultima răzvrătire. Niciodată oamenii şi îngerii, şi fiinţele din toate lumile, n-au avut o cauză comună. Aceasta este cea mai mare forţă adunată vreodată. Totuşi, s-ar putea să nu fie încă destul. Vom vedea.

— Dar ce gânduri are Lordul Asriel? Ce lume-i asta? Şi de ce a venit aici?

— Ne-a condus aici deoarece această lume e goală. Goală de viaţă conştientă, vreau să zic. Nu suntem colonişti, doamnă Coulter. N-am venit să cucerim, ci să construim.

— Şi o să atace Împărăţia cerurilor?

Ogunwe a privit-o liniştit.

— N-o să invadăm Împărăţia, a spus, dar dacă Împărăţia ne invadează, ar face bine să fie gata de război, căci noi suntem pregătiţi. Doamnă Coulter, sunt rege, dar sarcina de care mă simt cel mai mândru este să mă alătur Lordului Asriel la întemeierea unei lumi în care să nu existe nici un fel de împărăţii. Fără regi, fără episcopi, fără preoţi. Împărăţia

cerului e numită astfel de când Autoritatea s-a aşezat deasupra celorlalţi îngeri. Şi nu vrem nici o parte din ea. Această lume este altfel. Vrem să fim cetăţeni liberi ai republicii raiului.

Doamna Coulter ar fi vrut să mai zică ceva, să pună sumedenia de întrebări care-i veneau pe buze, dar Ogunwe pornise mai departe, nedorind să-şi lase comandantul să-l aştepte, iar ea a trebuit să-l urmeze.

Scara cobora atât de mult, încât până când au ajuns la un palier, cerul din spatele lor, din capul scărilor, nu se mai vedea. Cu mult înainte de jumătatea drumului ea începuse să respire anevoios, dar nu s-a plâns; a mers mai departe, până ce au ajuns la o sală uriaşă, luminată de cristale strălucitoare aninate de stâlpii care sprijineau bolta. Scări, rampe, bârne şi pasarele se încrucişau în întunecimea de deasupra, şi pe ele se mişcau cu precizie forme mititele.

Lordul Asriel discuta cu comandanţii săi când a ajuns doamna Coulter, şi, fără să aştepte ca ea să se odihnească, a pornit prin sala uriaşă în care din când în când o siluetă strălucitoare brăzda aerul sau poposea pe podea, ca să vorbească rapid cu el. Aerul era dens şi cald. Doamna Coulter a observat că, probabil în semn de politeţe faţă de Lordul Roke, fiecare stâlp avea un suport prins la nivelul capului unui om, aşa încât şoimul lui să se aşeze acolo, permiţându-i galliviespianului să participe la discuţie.

Dar n-au rămas prea mult în sala cea mare. Pe latura îndepărtată, un gardian a deschis o uşă dublă, grea, lăsându-i să intre pe platforma unei căi ferate. Acolo aştepta un mic vagon închis, tras de o locomotivă anbarică.

Mecanicul s-a înclinat, şi daimonul său în formă de maimuţă cafenie s-a ascuns după picioarele lui la vederea maimuţoiului auriu. Lordul Asriel a vorbit ceva cu bărbatul şi i-a poftit pe ceilalţi în vagon, care, la fel ca sala, era luminat de acelaşi tip de cristale strălucitoare, prinse în suporturi de argint pe pereţii din mahon alternând cu oglinzi.

De îndată ce Lordul Asriel li s-a alăturat, trenul a pornit, lunecând uşor de lângă platformă într-un tunel şi prinzând iute viteză. Doar sunetul roţilor pe şinele netede dădea o idee despre viteza de deplasare.

— Unde mergem? a întrebat doamna Coulter.

— La arsenal, a răspuns scurt Lordul Asriel, şi s-a întors ca

să vorbească încetişor cu îngerul.

Doamna Coulter i s-a adresat Lordului Roke:

— Domnule, iscoadele dumneavoastră sunt trimise întotdeauna în perechi?

— De ce întrebaţi?

— Din pură curiozitate. Daimonul meu şi cu mine ne-am trezit într-un impas când le-am întâlnit de curând, în grotă, şi am fost intrigată de măiestria lor în luptă.

— De ce intrigată? Nu vă aşteptaţi ca oameni de mărimea noastră să fie buni luptători?

Ea l-a privit calm, conştientă de ferocitatea mândriei lui.

— Nu, a zis. M-am gândit că vă putem învinge cu uşurinţă, şi aproape că era să se întâmple invers. Sunt bucuroasă să-mi recunosc greşeala. Dar întotdeauna luptaţi în perechi?

— Şi dumneavoastră sunteţi o pereche, cu daimonul, nu? V-aţi fi aşteptat să vă acordăm un avantaj? a zis el, şi privirea-i trufaşă, limpede şi strălucitoare, chiar şi în lumina dulce a cristalelor, părea o invitaţie la a-i pune şi alte întrebări.

Ea şi-a coborât privirea, cu modestie, şi a tăcut.

După câtva timp, doamna Coulter a simţit că trenul îi duce în jos, şi mai adânc în inima muntelui. Nu-şi putea da seama cât de departe ajunseseră, dar după ce au trecut cel puţin cincisprezece minute, trenul a început să încetinească, şi curând s-a oprit la o platformă unde luminile anbarice păreau strălucitoare, după întunecimea din tunel.

Lordul Asriel a deschis uşile şi au pătruns cu toţii într-o atmosferă atât de caldă şi încărcată de sulf, încât doamna Coulter a început să gâfâie. Împrejurimile răsunau de bocănitul baroaselor şi de scrâşnetul fierului pe piatră.

Un gardian a deschis porţile ce duceau dincolo de platformă, şi pe dată zgomotul a devenit de două ori mai puternic, iar căldura i-a măturat ca un talaz care se prăbuşeşte. O izbucnire de lumină pârjolitoare i-a făcut să-şi ferească ochii cu mâinile; doar Xaphania părea să nu fie deranjată de asaltul sunetelor, luminii şi căldurii. După ce simţurile i s-au adaptat, doamna Coulter a privit în jur, îmboldită de curiozitate.

Mai văzuse în lumea ei forje, ateliere de prelucrare a metalelor, fabrici: cea mai mare dintre ele părea fierăria unui sat în comparaţie cu aceasta. Baroase de mărimea caselor erau ridicate într-o clipă către tavanul înalt şi apoi zvârlite înapoi, ca

să izbească în drugi de fier mari cât trunchiurile de copac, pe care le turteau într-o fracţiune de secundă, cu o lovitură ce făcea să tremure muntele; dintr-un orificiu aflat în peretele stâncos curgea un râu sulfuros de metal topit, până ce era stăvilit de o poartă de cremene, iar revărsarea care clocotea, strălucitoare, se năpustea, prin canale şi jgheaburi şi peste baraje, într-un şirag de matriţe, unde se aşeza şi se răcea într-un nor de fum otrăvitor. Gigantice maşinării de debitat şi laminoare tăiau, împătureau şi presau folii de fier groase de câţiva centimetri, ca şi cum ar fi fost foiţe, apoi baroasele acelea monstruoase le aplatizau iarăşi, suprapunând straturile de metal cu atâta forţă, încât deveneau unul singur, din ce în ce mai dur, încă o dată şi încă o dată.

Dacă Iorek Byrnison ar fi putut vedea acest arsenal poate că ar fi recunoscut că oamenii de aici ştiau destule despre lucrul cu metalele. Doamna Coulter nu putea decât să se uite şi să se minuneze. Era imposibil să vorbeşti şi să te faci înţeles, şi nimeni nu încerca asta. Iar acum Lordul Asriel făcea semne micului grup să-l urmeze de-a lungul unei pasarele din bare de metal, suspendată deasupra unei hale şi mai mari, unde nişte mineri trudeau cu târnăcoape şi hârleţe să smulgă metalele strălucitoare din roca-mamă.

Au trecut peste pasarelă şi pe un coridor stâncos lung, unde atârnau stalactite strălucind în culori stranii; acolo, izbiturile şi scrâşnetele şi ciocăniturile s-au stins treptat. Doamna Coulter simţea o adiere răcoroasă pe faţa încinsă. Cristalele care le dădeau lumină nu erau montate în făclii, nici prinse pe stâlpi strălucitori, ci erau presărate ici-colo pe podea; nu existau torţe învâlvorate care să facă aerul şi mai cald, aşa încât treptat grupul a început să simtă din nou răcoarea. Curând, au ieşit, dintr-odată, în aerul nopţii.

Ajunseseră într-un loc în care o parte a muntelui fusese tăiată, lăsând un spaţiu larg şi deschis ca un teren de manevre. Mai departe puteau zări, luminate slab, nişte porţi mari de fier lipite de coasta muntelui, unele deschise, altele închise; şi pe una dintre porţile mari nişte bărbaţi trăgeau afară ceva învelit într-o prelată.

— Ce e aia? l-a întrebat doamna Coulter pe regele african.

— Nava intenţională, i-a răspuns.

Doamna Coulter n-avea habar ce ar putea să însemne asta,

şi i-a privit cu mare curiozitate pe bărbaţii care se pregăteau să tragă prelata.

S-a apropiat de Regele Ogunwe, ca şi cum ar fi căutat protecţie, şi a continuat:

— Cum funcţionează? Ce face?

— O să vedem în curând, a zis regele.

Arăta ca un fel de utilaj complicat de foraj, ori cabina unui giropter sau a unei macarale uriaşe. Avea un acoperiş de sticlă peste un scaun în faţa căruia se înşiruiau cel puţin douăsprezece leviere şi mânere. Stătea pe şase picioare, fiecare articulat şi aşezat în alt unghi faţă de carcasă, aşa încât aparatul părea atât dinamic, cât şi stângaci; iar carcasa însăşi era o încâlceală de tuburi, cilindri, pistoane, cabluri încolăcite, comutatoare, supape şi cadrane. Ar fi fost greu de spus ce ţinea de structură şi ce nu: aparatul fiind luminat doar din spate, cea mai mare parte a lui era ascunsă în întuneric.

Lordul Roke, pe şoimul său, a plutit direct către maşinărie, rotindu-se deasupra, examinând-o pe toate părţile. Lordul Asriel şi îngerul erau în apropiere, discutând cu inginerii. Nişte bărbaţi coborau din aparat, unul ducând o planşetă, altul cărând un cablu.

Doamna Coulter sorbea aparatul din ochi, întipărindu-şi în memorie fiecare părticică a lui, încercând să-i deslușească secretele. Şi, pe când privea, Lordul Asriel s-a urcat pe scaun, şi-a prins un ham de piele în jurul mijlocului şi al umerilor şi şi-a fixat pe cap o cască. Daimonul său, leopardul zăpezilor, l-a urmat, iar el s-a răsucit ca să regleze ceva din spate. Inginerul a spus ceva, Lordul Asriel i-a răspuns, şi bărbaţii s-au retras către poartă.

Nava intenţională s-a mişcat, cu toate că doamna Coulter n-ar fi putut spune cum. Era de parcă s-ar fi cutremurat, cu toate că se afla tot acolo, aşezată cu o energie ciudată pe cele şase picioare de insectă. În vreme ce privea, nava s-a mişcat iar, şi atunci a văzut ce se petrece: diferite părţi ale navei se răsuceau într-o parte şi în alta, cercetând cerul întunecat de deasupra. Lordul Asriel era în plină activitate, acţionând un levier, verificând un cadran, reglând un buton; şi apoi, dintr-odată, nava intenţională n-a mai fost acolo.

Cumva, sărise în văzduh. Acum plana deasupra lor, cam la înălţimea unui copac, rotindu-se lent către stânga. Nici un

sunet de motor, nici un indiciu despre felul în care se împotrivea gravitaţiei. Pur şi simplu atârna în aer.

— Ascultaţi, a zis Regele Ogunwe. Spre miazăzi.

Ea a întors capul, încordându-şi auzul. Era vântul care gemea peste creasta muntelui, şi erau bubuiturile grele de baros ale preselor, pe care le simţea în tălpi, şi era sunetul vocilor din cadrul porţii luminate. Dar la un anumit semnal vocile au încetat şi luminile au fost stinse.

Şi în acea linişte doamna Coulter a auzit foarte slab păcănitul motoarelor unor giroptere printre rafalele de vânt.

— Cine sunt? a întrebat ea, încetişor.

— Momeli, i-a explicat regele. Piloţii mei, într-o misiune de atragere a duşmanului pe urmele lor. Priviţi.

Ea a deschis larg ochii, încercând să vadă ceva prin întunericul adânc, cu puţinele lui stele. Deasupra lor, nava intenţională atârna la fel de sigur ca şi cum ar fi fost ancorată şi prinsă în piroane; nici o rafală de vânt nu izbutea să o clintească. Din cabină nu se zăreau lumini, aşa încât silueta Lordului Asriel era cu totul invizibilă.

Apoi a zărit un grup de lumini pe cer, nu prea sus, şi în aceeaşi clipă zumzetul motoarelor a devenit destul de intens cât să se audă constant. Şase giroptere, mişcându-se repede, dintre care unul părea să fie avariat, pentru că lăsa în urmă o dâră de fum şi zbura mai jos decât celelalte. Se îndreptau către munte, dar pe o traiectorie care i-ar fi dus dincolo de el, mai în spate.

Iar în urma lor venea, urmărindu-le îndeaproape, o escadrilă pestriţă de zburătoare. Nu era uşor de desluşit ce sunt, dar doamna Coulter a văzut un giropter solid, de un soi ciudat, două aeronave cu aripi drepte, o pasăre mare care aluneca iute şi fără efort, purtând doi călăreţi înarmaţi, şi trei sau patru îngeri.

— O trupă de atac, a zis Regele Ogunwe.

Se apropiau de giroptere. Apoi o dâră albă a pornit dinspre unul dintre avioanele cu aripi drepte, urmată peste o secundă sau două de o pocnitură puternică. Însă bomba nu şi-a mai atins ţinta, giropterul vătămat, căci în aceeaşi clipă în care au văzut lumina şi înainte de a auzi pocnitura cei care priveau de pe munte au remarcat un fulger pornit din nava intenţională – şi bomba a explodat în aer.

Doamna Coulter abia a avut timp să priceapă din acea secvenţă aproape instantanee de lumină şi sunet că bătălia s-a pornit. Nu era uşor de urmărit, întrucât cerul era foarte întunecat, iar mişcările zburătorilor, foarte iuţi; dar o serie de fulgere au luminat coasta muntelui, însoţite de şuierături scurte, ca răbufnirea aburilor. Fiecare fulger a izbit cumva câte un atacator: avionul a luat foc sau a explodat, pasărea uriaşă a scos un ţipăt ca sfâşierea unei draperii înalte cât muntele şi s-a prăbuşit pe stâncile aflate mult mai jos; cât despre îngeri, fiecare dintre ei a pierit, pur şi simplu, într-o dâră de aer luminos: miriade de particule care clipeau şi luceau din ce în ce mai vag, până ce s-au stins ca nişte focuri de artificii.

Apoi a fost tăcere. Vântul a purtat departe zumzetul giropterelor-momeală, care dispăruseră dincolo de coasta muntelui, şi nici unul dintre cei de faţă n-a spus nimic. Flăcările din josul muntelui luminau partea de dedesubt a navei intenţionale, care încă atârna în aer, iar acum se răsucea lent, ca şi cum ar fi privit împrejur. Nimicirea grupului de atac fusese atât de eficientă, încât reuşise să o şocheze chiar şi pe doamna Coulter, care văzuse prea multe ca să mai fie şocată de ceva. Pe când se uita la nava intenţională, aceasta a părut să pâlpâie sau să se deplaseze, şi apoi, iat-o, aşezată iarăşi pe pământ.

Regele Ogunwe s-a repezit înainte, la fel ceilalţi comandanţi şi inginerii, care deschiseseră porţile şi lăsaseră lumina să inunde terenul de încercare. Doamna Coulter a rămas pe loc, încercând să înţeleagă mecanismele navei intenţionale.

— De ce ne-o arată nouă? a zis încetişor daimonul ei.

— N-are cum să ne fi citit gândurile, a răspuns ea pe acelaşi ton.

Se gândeau la momentul din turnul de cremene în care acea idee a fulgerat între ei. Ar fi vrut să-i facă Lordului Asriel o propunere: să se ofere să meargă la Curtea Consistorială de Disciplină şi să iscodească pentru el. Ea cunoştea fiecare pârghie a puterii; i-ar fi putut manipula pe toţi. La început ar fi fost greu să-i convingă de buna ei credinţă, însă putea să o facă. Şi acum, că iscoadele galliviespiene plecaseră de acolo ca să-i urmeze pe Will şi Lyra, cu siguranţă că Asriel n-ar fi putut să reziste la o astfel de ofertă.

Dar acum, pe când priveau acea ciudată maşină zburătoare,

altă idee s-a conturat cu şi mai mare forţă, şi doamna Coulter a strâns în braţe maimuţoiul auriu, încântată.

— Asriel, pot să văd cum funcţionează aparatul? a zis ea candid.

Lordul a privit în jos, cu o expresie distrată şi nerăbdătoare, dar în acelaşi timp plină de satisfacţie. Era încântat de nava intenţională: ea ştia că n-o să se poată abţine să se fălească.

Regele Ogunwe s-a dat deoparte, iar Lordul Asriel a întins mâna şi a tras-o în cabină. A ajutat-o să se aşeze pe scaun, apoi a urmărit-o cum cercetează aparatura.

— Cum funcţionează? Ce energie foloseşte? l-a întrebat.

— Intenţiile tale, a zis el. De unde şi numele. Dacă intenţionezi să mergi înainte, nava merge înainte.

— Asta nu-i un răspuns. Hai, spune-mi. Ce fel de motor are? Cum zboară? Nu văd nimic aerodinamic. Dar comenzile astea… pe dinăuntru e aproape ca un giropter.

Asriel nu putea să ţină secretul; şi, dat fiind că se simţea puternic, i-a spus. I-a arătat un cablu la capătul căruia era un mâner de piele, în care rămăseseră urme adânci ale colţilor daimonului său.

— Daimonul tău, i-a explicat, trebuie să ţină acest mâner – cu dinţii, cu labele, n-are importanţă. Şi tu trebuie să porţi casca aceea. Între ele se scurge un curent, şi un condensator îl amplifică – în fine, e ceva mai complicat, dar e uşor de zburat cu aparatul. Îi punem comenzi ca unui giropter ca să arate mai familiar, însă în cele din urmă nu va mai fi nevoie de comenzi. Fireşte, doar un om însoţit de daimonul său poate zbura cu el.

— Înţeleg, a zis femeia.

Şi l-a îmbrâncit cu forţă, făcându-l să alunece din cabină.

În aceeaşi clipă şi-a tras pe cap casca, iar maimuţoiul auriu a înşfăcat mânerul de piele. Ea a întins mâna după butonul care la un giropter înclina stabilizatorul, a apăsat pe accelerator, şi pe dată nava intenţională a săltat în aer.

Dar ea nu o stăpânea bine încă. Nava a stat atârnată câteva clipe, uşor înclinată, până să găsească ea comenzile cu care să o deplaseze înainte, şi în acele câteva secunde Lordul Asriel a făcut trei lucruri. A sărit în picioare; a întins mâna şi l-a oprit pe Regele Ogunwe să le ordone soldaţilor să tragă asupra navei intenţionale; şi a zis:

— Lord Roke, fii bun şi mergi cu ea.

Pe dată, galliviespianul şi-a îndemnat în sus şoimul albastru, iar pasărea a zburat drept către uşa cabinei, care era încă deschisă. Cei de jos puteau vedea capul femeii care se întorcea într-o parte şi-n alta, aşa cum făcea şi maimuţoiul auriu, şi şi-au dat seama că nici unul dintre ei nu observase silueta micuţă a Lordului Roke, care sărise de pe şoim în cabină, chiar în spatele lor.

După o clipă, nava intenţională a început să se mişte, iar şoimul s-a îndepărtat rotindu-se şi a coborât pe încheietura mâinii Lordului Asriel. Peste nu mai mult de două secunde nava dispărea deja din vedere, în aerul umed, sub cerul înstelat.

Lordul Asriel privea cu o admiraţie plină de jale.

— Ei bine, Rege, ai avut dreptate. Ar fi trebuit să te ascult de la început. E mama Lyrei; aş fi putut să mă aştept la ceva de soiul ăsta.

— N-ai de gând să o urmăreşti? a întrebat Regele Ogunwe.

— Şi să distrug o navă perfectă? Fireşte că nu.

— Unde crezi că se duce? În căutarea copilei?

— Nu imediat. Nu are habar unde să o caute. Ştiu exact ce va face: o să meargă la Curtea Consistorială şi o să le dea nava intenţională, ca dovadă de bună-credinţă, iar apoi o să iscodească pe-acolo. Va face pe iscoada pentru noi. A încercat toate celelalte feluri de înşelătorie: asta va fi o experienţă nouă. Şi, de îndată ce află unde e fata, o să se ducă acolo, iar noi o s-o urmăm.

— Şi când îi va da de ştire Lordul Roke că a mers cu ea?

— O, aş zice că el o să-i facă o surpriză, nu crezi?

Au râs şi s-au întors la ateliere, unde un alt model de navă intenţională, mai avansat, aştepta inspecţia lor.

17. *Ulei şi lac*

Şarpele însă era cel mai şiret dintre toate
fiarele de pe pământ, pe care le făcuse
Domnul Dumnezeu.

Facerea

Mary Malone făurea o oglindă. Nu din vanitate, însuşire ce-i lipsea, ci pentru că voia să verifice o idee care îi venise. Voia să încerce să vadă Umbre şi, în lipsa instrumentelor din laboratorul său, trebuia să improvizeze cu ce găsea la îndemână.

În tehnologiile stăpânite de mulefa, metalul nu-şi prea avea rostul. Făceau lucruri extraordinare cu piatra şi lemnul şi sfoara şi scoicile şi coarnele, dar obiectele din metal deţinute de ei erau obţinute prin ciocănirea bulgărilor de cupru pe care îi găseau în nisipul râului. Nu erau folosite niciodată la fabricarea de unelte, având doar un scop decorativ. De exemplu, doi mulefa care se căsătoreau schimbau între ei fâşii de aramă strălucitoare, care erau îndoite la baza uneia din coarnele lor, având o semnificaţie foarte apropiată de cea a verighetelor.

Prin urmare, erau fascinaţi de briceagul militar elveţian, care era cel mai preţios bun al lui Mary.

Zalifa care era prietena ei apropiată, pe nume Atal, a strigat de uimire într-o zi când Mary a desfăcut briceagul şi i-a arătat toate elementele, explicându-i cât de bine s-a priceput, cu puţinele vorbe pe care le ştia, la ce folosesc. Unul dintre accesorii era o mică lupă, cu care a început să pirograveze ceva pe o creangă, şi asta a făcut-o să se gândească la Umbre.

În acel moment pescuiau, dar apa râului era scăzută şi peştii trebuie să fi fost în altă parte, aşa că au lăsat năvodul întins peste unde şi s-au aşezat pe malul ierbos să stea la taifas, până ce Mary a văzut creanga uscată, care avea suprafaţa albă şi netedă. A pirogravat desenul – o margaretă simplă – şi Atal a fost încântată; dar în vreme ce firicelul de fum se înălţa din punctul în care lumina concentrată a soarelui atingea lemnul, Mary s-a gândit: în cazul în care creanga o să se fosilizeze, şi peste zece milioane de ani o descoperă oamenii de ştiinţă, vor mai putea găsi în jurul ei Umbre, pentru că eu am acţionat asupra ei.

S-a lăsat pradă visării în soarele care o trăgea la somn, până ce Atal a întrebat-o:

— *Ce visezi?*

Mary a încercat să-i povestească despre munca ei, despre cercetările pe care le făcea, laboratorul său, descoperirea particulelor de Umbră, fantastica revelaţie că sunt conştiente, şi astfel a descoperit că întreaga poveste pune din nou stăpânire pe ea, aşa încât a cuprins-o dorul de echipamentul ei.

Nu se aştepta ca Atal să-i urmărească explicaţia, în parte din cauză că ea însăşi nu stăpânea pe deplin limba lor, dar şi din pricină că mulefa păreau foarte practici, adânc înrădăcinaţi în lumea concretă de fiecare zi, iar o mare parte din ce spunea ea era de domeniul matematicii. Însă Atal a surprins-o rostind:

— *Da – ştim ce zici – noi îi spunem...* şi apoi a folosit un cuvânt care suna ca termenul lor pentru *lumină.*

Mary a zis:

Lumină?

Nu lumină, ci... şi a pronunţat iar cuvântul, mai rar, ca Mary să-l poată desluşi, explicând: *Ca lumina pe apă când face valuri mici, la apusul soarelui, şi lumina vine ca nişte fulgi strălucitori, aşa îi zicem, dar e numai un „se face că”.*

Mary descoperise că *„se face că”* era termenul lor pentru metaforă. Aşa că a spus:

— *Nu e cu adevărat lumină, dar îl vezi şi arată ca lumina pe apă la apusul soarelui?*

— *Da. Toţi mulefa au asta. Şi tu îl ai. Aşa am ştiut că eşti la fel ca noi, şi nu ca rumegătoarele, care nu îl au. Cu toate că arăţi ciudat şi îngrozitor, eşti ca noi, pentru că ai* – şi iar a pronunţat cuvântul pe care Mary nu izbutea să-l audă destul de limpede ca să-l repete: ceva ca *sraf,* sau *sarf* însoţit de o mică mişcare rapidă a trompei spre stânga.

Mary era entuziasmată. Trebuia să se silească să rămână suficient de calmă ca să-şi găsească vorbele.

— *Ce ştiţi despre el? De unde vine?*

— *De la noi şi din ulei,* a fost răspunsul lui Atal, şi Mary a înţeles că se referă la uleiul din roţile cele mari, capsulele cu seminţe.

— *De la voi?*

— *Când ajungem adulţi. Dar fără copaci ar pieri din nou, pur şi simplu. Cu roţile şi uleiul, rămâne cu noi.*

Când ajungem adulţi… Din nou Mary a trebuit să se stăpânească bine ca să nu o ia razna. Unul dintre lucrurile pe care începuse să le bănuiască în legătură cu Umbrele era că adulţii şi copiii reacţionau la ele în mod diferit, sau atrăgeau tipuri diferite de activitate a Umbrelor. Nu zisese Lyra că savanţii din lumea ei descoperiseră ceva de acest fel în legătură cu Praful, numele pe care aceştia îl dădeau Umbrelor? Iată că apărea şi aici!

Şi era legat de ceea ce i-au spus Umbrele pe monitor înainte să-şi părăsească propria-i lume: oricare ar fi fost chestiunea, avea de-a face cu marea schimbare din istoria omenirii, simbolizată de povestea cu Adam şi Eva, cu ispitirea, căderea în păcatul originar. În cercetările sale privind craniile fosile, colegul ei Oliver Payne descoperise că acum vreo treizeci de mii de ani a fost o creştere masivă a numărului particulelor de Umbră asociate cu rămăşiţele omeneşti. S-a întâmplat atunci ceva, o modificare a evoluţiei, care a făcut din creierul omului un canal ideal pentru amplificarea efectelor lor.

I-a spus lui Atal:

— *De câtă vreme există mulefa?*

Iar Atal a răspuns:

— *De treizeci şi trei de mii de ani.*

Cum ajunsese să descifreze expresiile lui Mary, sau măcar pe cele mai evidente, a râs de felul în care ea a rămas cu gura căscată. Râsul acestor făpturi era liber şi voios, şi atât de molipsitor, încât de obicei lui Mary nu-i rămânea decât să li se alăture. Dar acum, rămânând serioasă şi uluită, a zis:

— *Cum de ştii cu atâta precizie? Există o istorie a tuturor acestor ani?*

— *O, da,* a zis Atal. *De când avem sraful, avem memorie şi conştiinţă. Înainte de asta nu ştiam nimic.*

— *Cum s-a întâmplat să primiţi sraful?*

— *Am descoperit cum să folosim roţile. Într-o zi o făptură fără nume a descoperit o capsulă cu seminţe şi a început să se joace, şi pe când se juca ea…*

— *Ea?*

— *Ea, da. N-avusese nume până atunci. A văzut un şarpe încolăcindu-se prin gaura din capsulă, şi şarpele a zis…*

— *Şarpele i-a vorbit?*

— *Nu! Nu! E un „se face că”. Povestea spune că şarpele a*

zis: Ce ştii? Ce-ţi aminteşti? Ce vezi în faţa ta? Şi ea a zis: Nimic, nimic, nimic. Iar şarpele a zis: Pune-ţi piciorul în gaura din capsulă în care mă jucam şi o să devii înţeleaptă. Aşa că ea a pus un picior acolo unde fusese şarpele. Iar uleiul a pătruns în piciorul ei şi a făcut-o să vadă mai limpede decât înainte, şi primul lucru pe care l-a văzut a fost sraful. Era aşa de ciudat şi de frumos, că ea a vrut să-l împărtăşească pe dată cu tot neamul său. Aşa că ea şi perechea ei le-au luat pe primele, şi au descoperit că ştiu cine sunt, ştiu că sunt mulefa şi nu rumegătoare. Şi-au dat unul altuia nume. Şi-au dat lor numele mulefa. Au dat nume copacului cu capsule, şi tuturor făpturilor şi plantelor.

— *Pentru că erau diferite,* a spus Mary.

— *Da, erau. Şi la fel au fost copiii lor, deoarece, cum au căzut mai multe capsule cu seminţe, le-au arătat copiilor lor cum să le folosească. Iar când copiii au fost destul de mari, au început şi ei să producă sraf şi cum erau suficient de mari ca să meargă pe roţi, sraful a venit înapoi cu uleiul şi a rămas la ei. Aşa au văzut că trebuie să planteze mai mulţi copaci cu capsule, pentru a avea ulei, dar capsulele erau atât de tari, că foarte rar încolţeau. Şi primii mulefa au văzut că trebuie să ajute copacii, adică să meargă pe roţi şi să le spargă, aşa încât mulefa şi copacii cu capsule au trăit întotdeauna împreună.*

Mary a înţeles la început cam un sfert din ce spunea Atal, dar, întrebând şi ghicind, a aflat restul destul de corect, iar felul în care stăpânea limba se îmbunătăţea mereu. Însă, cu cât afla mai multe, cu atât devenea mai dificil, căci fiecare lucru nou atrăgea numeroase alte întrebări din parte-i, fiecare ducând într-o direcţie diferită.

Dar şi-a axat mintea pe subiectul *srafului,* deoarece era cel mai important; şi iată de ce s-a gândit la oglindă.

I-o sugerase compararea *srafului* cu licăririle de pe apă. Lumina reflectată, cum ar fi strălucirea mării, era polarizată: poate că particulele de Umbră, dacă se comportau ca nişte unde, precum lumina, puteau şi ele să fie polarizate.

— *Nu pot vedea sraful, ca voi,* a zis Mary, *dar aş vrea să fac o oglindă cu ajutorul lacului din sevă, deoarece cred că m-ar putea ajuta să-l văd.*

Atal a fost cucerită de idee, aşa că au tras năvodul pe dată şi au început să adune lucrurile de care avea nevoie Mary. Ca un

semn de noroc, în năvod au descoperit trei peşti zdraveni.

Lacul din sevă era produs de alt copac, mult mai mic, pe care mulefa îl cultivau în acest scop. Prin fierberea sevei şi dizolvarea ei în alcoolul pe care îl distilau din sucul fructelor, mulefa obţineau o substanţă având consistenţa laptelui şi culoarea delicată a chihlimbarului, pe care o foloseau la lăcuit. Aşterneau până la douăzeci de straturi pe o bucată de lemn sau pe o scoică, lăsând fiecare strat să se usuce sub o pânză umedă înainte de a-l aplica pe următorul, şi creau treptat o suprafaţă extrem de fermă şi strălucitoare. De obicei, o opacizau cu ajutorul unor oxizi, dar uneori o lăsau transparentă, şi tocmai asta stârnise interesul lui Mary: lacul limpede, de culoarea chihlimbarului, avea aceeaşi proprietate curioasă a mineralului cunoscut sub numele de spat de Islanda. Împărţea razele soarelui, aşa încât dacă priveai prin el vedeai dublu.

Nu ştia exact ce vrea să facă, ştia doar că dacă dă târcoale problemei destulă vreme, fără să se încordeze în mod special, are să afle. Şi-a amintit cum i-a citat Lyrei din poetul Keats şi faptul că Lyra a înţeles imediat că aceea era chiar starea ei psihică atunci când citea aletiometrul – cam asta trebuia să afle Mary acum.

Aşa că a început prin a căuta o bucată destul de plată de lemn asemănător celui de cedru, pe care a şlefuit-o cu o bucată de gresie (lipsea metalul, deci lipseau rindelele), până ce a ajuns cât mai netedă posibil. Aceasta era metoda folosită de mulefa şi funcţiona destul de bine, chiar dacă cerea timp şi trudă.

Apoi a mers cu Atal în crângul copacilor-de-lac, după ce a explicat ce intenţionează să facă şi a cerut voie să ia un pic de sevă. Mulefa i-au îngăduit bucuroşi: erau prea ocupaţi ca să-i intereseze. Cu ajutorul lui Atal, a stors un pic din seva răşinoasă, lipicioasă, după care a urmat procesul îndelungat de fierbere, dizolvare, iar fierbere, până ce lacul a fost gata de folosit.

Mulefa îl aplicau cu ghemotoace dintr-o fibră ca de bumbac, obţinută dintr-altă plantă; urmând instrucţiunile unui meseriaş, Mary a pictat cu migală oglinda, iar şi iar, fără să vadă vreo diferenţă de la un strat la altul, căci lacul era foarte subţire, dar, lăsându-l pe fiecare să se usuce în tihnă, a descoperit treptat că grosimea creşte. A aplicat peste patruzeci de straturi

– le pierduse şirul –, iar atunci când a isprăvit lacul, oglinda avea o grosime de cel puţin cinci milimetri.

După ultimul strat a venit rândul şlefuirii: o zi întreagă de frecare lentă a suprafeţei, cu mişcări circulare line, până ce au început să o doară braţele; cum şi tâmplele îi zvâcneau, n-a mai putut lucra.

Apoi s-a culcat.

A doua zi dimineaţă, membrii cetei s-au dus la lucru într-un crâng de ceea ce ei numeau lemn-înnodat, ca să verifice dacă vlăstarele creşteau aşa cum fuseseră puşi şi să întărească ţesătura dintre ei, aşa încât beţele devenite mari să aibă forma corectă. Preţuiau ajutorul lui Mary la această treabă, deoarece ea se putea strecura în interstiţii mai strâmte decât ar fi putut-o face mulefa şi cu cele două mâini ale ei putea să lucreze în spaţii înguste.

De-abia după ce au terminat lucrul şi s-au întors la aşezare a putut Mary să-şi înceapă experienţele – sau, mai degrabă, să se joace, căci încă nu avea o idee limpede despre ceea ce era de făcut.

Mai întâi a folosit placa de lac doar ca oglindă, însă, în lipsa părţii posterioare argintate, nu putea vedea decât o vagă reflexie dublă pe lemn.

Apoi s-a gândit că lucrul care îi trebuie de fapt este lacul, fără lemn, dar a descurajat-o gândul de a face altă placă; chiar aşa, cum ar putea să o facă în lipsa unui suport?

I-a venit ideea să taie, pur şi simplu, lemnul, pentru a rămâne doar lacul. Şi asta lua destul timp, dar cel puţin avea briceagul elveţian. Aşa că a început să-l taie cu mare delicateţe, începând de la margine, având nespusă grijă să nu zgârie lacul, şi în cele din urmă a îndepărtat cea mai mare parte a lemnului, lăsând în urmă o puzderie de aşchii lipite cu încăpăţânare de placa de lac tare şi limpede.

S-a întrebat ce-ar fi dacă ar cufunda-o în apă. Oare lacul se înmuia dacă era udat?

— *Nu,* a spus sfetnicul ei în acest meşteşug, *rămâne mereu dur. Dar de ce nu faci aşa?* – şi i-a arătat un lichid păstrat într-un vas din piatră, care dizolvă orice bucăţică de lemn în doar câteva ore. Lui Mary i s-a părut că arată şi miroase ca un acid.

N-ar ataca aproape deloc lacul, i-a mai explicat meşterul, şi ea ar putea repara destul de uşor orice eventuală stricăciune.

Incitat de proiectul lui Mary, a ajutat-o să aplice cu delicateţe acidul pe lemn, povestindu-i cum îl prepară, măcinând şi dizolvând şi distilând un mineral ce se găsea la marginea unor bălţi cu apă mică, pe care ea încă nu le văzuse. Treptat, lemnul s-a înmuiat şi s-a desprins, iar Mary a rămas cu o placă de lac limpede, galben-maroniu, cam de mărimea unei pagini de carte.

A şlefuit dosul la fel de mult ca faţa, până ce ambele au fost la fel de plate şi de netede precum cea mai bună oglindă.

Iar când a privit prin ea…

Nimic deosebit. Era perfect limpede, dar îi arăta o imagine dublă, cea din dreapta apropiată de cea din stânga şi cu aproximativ cincisprezece grade mai sus.

Atunci s-a întrebat ce-ar fi dacă ar privi prin două bucăţi, aşezate una peste alta.

Aşa că a luat din nou briceagul elveţian şi a încercat să traseze o dungă prin mijlocul plăcii, ca să o poată tăia în două. Repetând operaţiunea de mai multe ori şi ascuţind mereu cuţitul pe o piatră netedă, a izbutit să sape un şanţ destul de adânc încât să îndrăznească să îndoaie placa. A strecurat un băţ subţire sub crestătură şi a apăsat brusc marginile plăcii, aşa cum îl văzuse pe un geamgiu tăind sticla, şi a mers: acum avea două plăci.

Le-a pus una peste alta şi a privit prin ele. Nuanţa chihlimbarie era mai intensă şi, ca un filtru fotografic, intensifica unele culori şi anihila altele, dând peisajului un aspect puţin diferit. În mod ciudat, dispăruse dublarea, şi totul arăta aproape normal. Dar nici urmă de Umbre.

A depărtat plăcile, observând cum, atunci când face asta, înfăţişarea lucrurilor se schimbă. Când au fost cam la distanţă de o şchioapă s-a întâmplat ceva ciudat: nuanţa chihlimbarie a dispărut şi toate lucrurile au apărut în culorile reale, dar mai strălucitoare, mai vii.

În acel moment a venit Atal, să vadă ce mai face.

— *Poţi vedea acum sraful?* a întrebat.

— *Nu, dar pot vedea alte lucruri,* a spus Mary şi a încercat să-i arate.

Atal s-a arătat interesată, dar din politeţe, nu cu acel sentiment de descoperitor care o înviora pe Mary, şi curând zalifa s-a plictisit să se uite prin bucăţelele de lac şi s-a aşezat pe iarbă, ca să-şi cerceteze roţile. Uneori mulefa îşi îngrijeau

unul altuia ghearele, din prietenie, şi o dată sau de două ori Atal o poftise pe Mary să le cureţe pe ale sale. La rândul ei, Mary o lăsase pe Atal să-i netezească părul, şi îi plăcea felul în care trompa moale i-l ridica şi îl lăsa să cadă la loc, mângâindu-i şi masându-i pielea capului.

A simţit că Atal doreşte asta acum, aşa că a pus jos cele două bucăţi de lac şi şi-a purtat mâinile peste netezimea uluitoare a ghearelor lui Atal, acea suprafaţă mai netedă şi mai lunecoasă decât teflonul care se sprijinea pe partea de jos a marginii găurii şi slujea drept lagăr atunci când roata se învârtea. Contururile se potriveau perfect, desigur, şi când Mary şi-a plimbat mâinile în partea dinăuntru a roţii n-a simţit nici o diferenţă în privinţa texturii: era ca şi cum mulefa şi capsulele cu seminţe ar fi fost cu adevărat o singură făptură care, printr-o minune, putea să se demonteze singură şi să se monteze la loc.

Acest contact i-a făcut plăcere lui Atal, ca şi lui Mary. Prietena ei era nemăritată, şi, cum nu existau masculi tineri în această ceată, va trebui să se mărite cu un zalif din altă parte; însă contactele nu erau lesnicioase, şi uneori Mary se gândea că Atal îşi face griji în privinţa viitorului său. Aşa că petrecea mult timp cu ea, iar acum era bucuroasă să cureţe orificiile roţilor de praful şi murdăria adunate acolo şi să ungă uşurel cu uleiul aromat ghearele prietenei ei, în vreme ce Atal îi ridica şi îi netezea părul.

Când Atal s-a săturat, s-a ridicat iar pe roţi şi a plecat să ajute la pregătirea cinei. Mary s-a întors la plăcuţele ei de lac – şi aproape imediat a făcut descoperirea.

Ţinea plăcile la o distanţă de o şchioapă una de cealaltă, aşa încât arătau imaginea limpede şi strălucitoare pe care o văzuse înainte. Totuşi, se întâmplase ceva.

Pe când privea prin ele a sesizat, un roi de scântei galbene înconjurând silueta lui Atal. Erau vizibile doar într-o mică parte a oglinzii, şi atunci Mary şi-a dat seama de ce: în acel loc atinsese suprafaţa cu degetele unse.

— Atal! a strigat. Iute! Vino înapoi!

Atal a întors capul şi a pornit spre Mary.

— Dă-mi voie să iau un pic de ulei, doar cât să întind pe lac, a spus ea.

Atal a lăsat-o imediat să-şi treacă degetele din nou pe

muchia orificiilor roţilor şi a privit curioasă cum Mary unge una dintre bucăţi cu substanţa limpede şi aromată.

Apoi a apăsat deasupra bucata cealaltă şi le-a mişcat, ca să răspândească uleiul în mod egal, după care le-a îndepărtat din nou cu o şchioapă.

Şi când a privit prin ele totul era schimbat. Putea vedea Umbrele. Dacă ar fi fost în Camera de Odihnă de la Colegiul Jordan când Lordul Asriel a proiectat fotogramele făcute cu emulsia specială, ar fi recunoscut efectul. Oriunde privea, vedea aur, aşa cum îl descrisese Atal: scânteieri care pluteau şi uneori se mişcau într-un curent animat de o intenţie. Printre ele era lumea pe care o putea vedea cu ochiul liber, iarba, râul, copacii; dar, oriunde se afla o fiinţă conştientă, unul dintre mulefa, lumina era mai densă şi mai plină de mişcare. Nu le întuneca formele; ba chiar le făcea mai limpezi.

— *N-am ştiut că e frumos,* i-a spus Mary lui Atal.

— *Păi, sigur că e,* a răspuns prietena ei. *E ciudat gândul că tu nu puteai vedea. Uită-te la micuţul acela…*

A arătat spre unul dintre ţâncii care se jucau prin iarba înaltă, ţopăia stângaci după caii-de-iarbă, se oprea brusc să se uite la o frunză, cădea, se ridica iute la loc şi fugea să-i spună ceva mamei lui, era atras iar de un beţişor, încerca să-l ridice, se trezea cu furnici pe trompă şi ţipa de spaimă… Era o ceaţă aurie în jurul lui, aşa cum era în jurul adăposturilor, năvoadelor, focului: mai intensă totuşi, deşi nu cu mult. Însă, spre deosebire de ceaţa aurie a celorlalte, era plină de mici curenţi rotitori de voinţă, care se stârneau şi se risipeau şi pluteau, dispărând atunci când se iveau alţii.

Pe de altă parte, în jurul mamei lui scânteile aurii erau mult mai puternice, iar curenţii formaţi de ele, considerabil mai stabili. Ea pregătea masa, presăra făină pe o piatră plată ca să facă acea pâine subţire, asemănătoare cu lipiile sau cu tortilla, în acelaşi timp supraveghindu-şi copilul, iar Umbrele sau *sraful* sau Praful care o scălda arăta imaginea responsabilităţii şi a grijii înţelepte.

— *Aşadar, în sfârşit, poţi vedea,* a spus Atal. *Ei bine, acum trebuie să vii cu mine.*

Uimită, Mary şi-a privit prietena. Tonul lui Atal era ciudat; era ca şi cum ar fi spus: *În sfârşit eşti gata; am aşteptat; acum lucrurile trebuie să se schimbe.*

Iar acum apăreau alţii, de dincolo de coama dealului, din adăposturile lor, dinspre râu: membri ai grupului, dar şi străini, mulefa pe care nu-i mai văzuse şi care priveau curioşi către locul unde stătea ea. Sunetul scos de roţile lor pe pământul bătătorit era scăzut şi constant.

— *Unde trebuie să merg?* a zis Mary. *De ce vin toţi aici?*

— *Nu te speria,* a liniştit-o Atal. *Hai cu mine, nu-ţi facem nici un rău.*

Această întâlnire părea să fi fost plănuită de multă vreme, pentru că toţi ştiau unde să se ducă şi la ce să se aştepte. Era un mic dâmb la marginea satului, cu formă regulată, cu pământ bătătorit, cu rampe la fiecare capăt, şi mulţimea – cel puţin cincizeci, a apreciat Mary – se îndrepta către el. Fumul de la focuri plutea în aerul serii şi soarele ce apunea împrăştia peste toate, la rândul lui, un fel de aur ceţos. Iar Mary simţea mirosul porumbului ce se prăjea, precum şi parfumul pe care îl răspândeau mulefa înşişi – în parte ulei, în parte carne caldă, un miros plăcut, asemănător cu al cailor.

Atal a zorit-o către dâmb.

— *Ce se întâmplă? Spune-mi!* a rugat-o Mary.

— *Nu, nu... Nu eu. Sattamax o să vorbească...*

Mary nu mai auzise numele Sattamax, şi zaliful spre care arăta Atal îi era necunoscut. Arăta mai bătrân decât toţi cei pe care îi văzuse până atunci: la baza trompei sale erau împrăştiaţi peri albi, şi se mişca ţeapăn, de parcă ar fi avut artrită. Ceilalţi umblau cu grijă în jurul lui, iar când Mary a aruncat o privire prin oglinda de lac a înţeles de ce: norul de Umbre al bătrânului zalif era atât de bogat şi de dens, încât Mary a simţit respect, cu toate că nu ştia prea bine de ce.

Când Sattamax a fost gata să vorbească, mulţimea a tăcut brusc. Mary stătea aproape de dâmb, cu Atal alături, ca s-o încurajeze; dar îşi dădea seama că toţi ochii sunt aţintiţi asupra ei şi se simţea ca o elevă nouă la şcoală.

Sattamax a început să glăsuiască. Vocea îi era profundă, tonurile bogate şi variate, mişcările trompei, lente şi graţioase.

— *Am venit cu toţii să o salutăm pe străina Mary. Cei care o cunosc au motive să-i fie recunoscători pentru tot ce a făcut de când a sosit printre noi. Am aşteptat până ce a reuşit să stăpânească într-o oarecare măsură limba noastră. Cu ajutorul multora, dar mai ales al zalifei Atal, străina Mary poate acum*

să ne înţeleagă. Dar mai era un lucru pe care trebuia să-l înţeleagă, şi acela era sraful. Ştia despre el, dar nu l-a putut vedea, aşa cum putem noi, până ce nu şi-a făcut un instrument prin care să privească. Şi, acum că a reuşit, e pregătită să afle mai multe despre ceea ce trebuie să facă pentru a ne ajuta. Mary, vino lângă mine.

S-a simţit ameţită, stingherită, uluită, dar s-a supus şi a urcat până lângă bătrânul zalif. S-a gândit că e mai bine să vorbească, aşa că a început:

— *Cu toţii m-aţi făcut să simt că vă sunt prietenă. Sunteţi buni şi primitori. Eu vin dintr-o lume în care viaţa este foarte diferită, dar unii dintre noi sunt conştienţi de existenţa srafului, aşa ca voi, şi vă sunt recunoscătoare că m-aţi ajutat să alcătuiesc această oglindă prin care îl pot vedea. Dacă există vreun mod în care v-aş putea ajuta, voi fi fericită să o fac.*

A vorbit mai stângaci decât cu Atal şi s-a temut că nu s-a făcut înţeleasă. E greu de intuit încotro să te uiţi când trebuie să faci şi gesturi, pe lângă vorbit; şi totuşi, păreau să fi înţeles.

Sattamax a zis:

— *E plăcut să te auzim grăind. Nădăjduim că vei fi în stare să ne ajuţi. Dacă nu, nu văd cum vom supravieţui. Tualapi or să ne ucidă pe toţi. Sunt mai mulţi ca niciodată, iar numărul lor creşte an de an. S-a întâmplat ceva rău cu lumea. În majoritatea celor treizeci şi trei de mii de ani de când există mulefa, ne-am îngrijit de pământ. Totul era echilibrat. Copacii prosperau, rumegătoarele erau sănătoase, şi chiar dacă din când în când tualapi mai dădeau năvală, numărul nostru şi al lor rămânea neschimbat. Dar acum trei sute de ani copacii au început să se îmbolnăvească. I-am urmărit cu nelinişte şi i-am îngrijit, şi totuşi am constatat că făceau mai puţine capsule cu seminţe, le cădeau frunzele când nu era vremea, şi unii dintre ei chiar au murit, lucru care nu se mai pomenise. Din amintirile noastre puse laolaltă, n-am putut afla pricina acestui fapt.*

Desigur, totul s-a întâmplat încetul cu încetul, dar aşa este şi ritmul vieţii noastre. N-am ştiut asta până ce n-ai venit tu. Am văzut fluturii şi păsările, dar ele nu au sraf. Tu ai, oricât de ciudat ar părea, chiar dacă eşti iute şi directă ca păsările, ca fluturii. Îţi dai seama că ai nevoie de ceva care să te ajute să vezi sraful, şi pe dată, din materialele pe care le ştim de mii de ani, alcătuieşti un instrument cu care o poţi face. Faţă de noi,

gândeşti şi acţionezi cu viteza unei păsări. Aşa ni se pare, aşa am dedus că ritmul nostru ţi se pare lent.

Dar acest lucru e nădejdea noastră. Poţi remarca lucruri care nouă ne scapă, poţi sesiză conexiuni şi posibilităţi şi variante care ne sunt nevăzute, aşa cum sraful îţi era ţie nevăzut. Şi, dacă noi nu putem intui o cale de supravieţuire, nădăjduim că tu poţi. Sperăm că vei ajunge iute la pricina bolii copacilor şi îi vei afla leacul; sperăm că vei născoci o cale de a face faţă tualapilor, care sunt atât de mulţi şi de puternici.

Şi nădăjduim că vei putea face ăsta curând, altfel o să murim cu toţii.

Din mulţime ş-a înălţat un murmur de aprobare şi apreciere. Se uitau cu toţii la Mary, şi ea s-a simţit mai mult ca oricând ca o elevă nouă într-o şcoală unde se aştepta enorm de la ea. S-a simţit şi cumva măgulită: ideea că ar fi la fel de iute, de fulgerătoare ca o pasăre era nouă şi plăcută, pentru că întotdeauna se considerase încăpăţânată şi greoaie. Dar totodată avea senzaţia că se înşelau cumplit dacă o percepeau aşa: nu înţelegeau deloc că n-are cum să le împlinească nădejdea asta disperată.

Dar, oricum ar fi fost, va trebui să încerce. Ei aşteptau.

— *Sattamax,* a zis Mary, *voi, mulefa, v-aţi încrezut în mine şi eu voi face tot ce îmi stă în puteri. Aţi fost prietenoşi, viaţa voastră e bună şi frumoasă, şi o să mă străduiesc din răsputeri să vă ajut, iar acum, că am văzut sraful, ştiu ce anume trebuie să fac. Vă mulţumesc pentru încredere.*

Au dat din cap şi au murmurat şi au mângâiat-o cu trompele, pe când cobora. Era înspăimântată de ceea ce le promisese.

Chiar în acel moment, în lumea de la Cittàgazze, preotul-asasin, părintele Gomez, suia o potecă accidentată din munţi, printre trunchiurile contorsionate ale măslinilor. Lumina serii cădea oblic pe frunzele argintii, iar aerul era plin de ţârâitul greierilor şi al cicadelor.

În faţa lui se vedea o fermă mică, adăpostită între vii, unde o capră behăia şi un izvor se prelingea printre stâncile cenuşii. Un bătrân se îndeletnicea cu ceva pe-afară, iar o bătrână mâna capra către un scăunel şi o găleată.

În satul pe care îl lăsase în urmă i-au spus că femeia pe care o urmărea a trecut pe acolo, zicând că o ia spre munţi; poate că

bătrâneii ăştia au văzut-o. Sau cel puţin ar putea să găsească de cumpărat niscai brânză sau măsline şi de băut apă de izvor. Părintele Gomez era învăţat să se mulţumească cu puţin, iar timp avea destul.

18. *Mahalaua oraşului morţilor*

De-ar fi cu putinţă, ne-am sfătui vreo două
zile cu morţii…

John Webster

Lyra s-a trezit înainte de ivirea zorilor, cu Pantalaimon tremurând la pieptul ei, şi s-a ridicat să se încălzească mergând, în vreme ce lumina cenuşie se strecura din înalturi. Nu mai sesizase o astfel de linişte nici măcar în Arctica acoperită cu plăpumi de zăpadă; nu se simţea nici o adiere de vânt, iar marea era atât de calmă, încât nici cel mai mic val nu ajungea pe nisip: lumea părea suspendată la mijlocul unei respiraţii.

Will era încovrigat, dormind buştean, cu capul pe rucsac, ca să păzească pumnalul. Pelerina îi căzuse de pe umeri şi ea l-a învelit la loc, prefăcându-se că are grijă să nu-i atingă daimonul, care avea forma unei pisici, încovrigată întocmai ca el. *Ea tre' să fie pe undeva,* şi-a zis.

Ducându-l în braţe pe Pantalaimon, încă somnoros, s-a îndepărtat de Will şi s-a aşezat pe panta unei dune de nisip, ceva mai departe, ca vocile lor să nu-l trezească.

— Omuleţii ăia… a început Pantalaimon.

— Nu-i am la inimă, a zis Lyra cu hotărâre. Cred că ar trebui să scăpăm de ei cât mai iute. Gândesc că dacă îi prindem într-o plasă, sau aşa ceva, Will poate să taie şi să închidă tăietura – şi gata, suntem liberi.

— N-avem o plasă, sau aşa ceva, a spus daimonul. Oricum, pariez că nu-s aşa de proşti. *El* se uită acum la noi.

Cum Pantalaimon era un şoim când zicea asta, vederea lui era mai ascuţită decât a ei. Întunericul se prefăcea rapid în cel mai pal şi mai gingaş albastru, şi când Lyra a privit peste nisip, marginea soarelui tocmai ieşea din mare, orbind-o. Pentru că era pe creasta dunei, lumina a ajuns la ea cu câteva secunde înainte să ajungă pe plajă. A privit-o cum se scurge în jurul său şi înaintează către Will; apoi a văzut silueta cât palma a Cavalerului Tialys, în picioare lângă capul lui Will, evident treaz şi uitându-se la ei.

— Chestia e, a spus Lyra, că nu ne pot sili să facem ce vor ei. Tre' să ne urmeze. Bag mâna-n foc că s-au săturat.

— Dacă pun stăpânire pe noi, a zis Pan, vorbind de el şi de Lyra, şi-şi pregătesc ţepii ca să ne-mpungă, Will o să trebuiască

să facă ce zic ei.

Lyra a cugetat la asta. Şi-a amintit acut ţipătul îngrozitor de durere al doamnei Coulter, zvârcolelile cu ochii daţi peste cap, felul cumplit în care-i curgeau balele maimuţoiului auriu, blegit, în vreme ce otrava pătrundea în sângele ei… Şi aceea nu fusese decât o zgârietură, cum i s-a spus de curând, când a pomenit de mama ei. Will va trebui să cedeze şi să facă ce vor ei.

— Totuşi, să zicem că el n-o să vrea, să zicem că ei cred că are inima aşa de împietrită că ar putea să se uite la noi cum murim. Poate c-ar fi mai bine să-i facă să creadă asta, dacă o fi în stare.

Adusese cu ea aletiometrul, iar acum era destulă lumină, aşa că a scos instrumentul îndrăgit şi l-a pus în poală, pe bucata de catifea neagră. Treptat, a intrat în acea transă în care multele straturi ale înţelesurilor îi deveneau limpezi, în care putea vedea complicata reţea de legături între toate. În vreme ce degetele găseau simbolurile, mintea ei găsea vorbele: cum putem scăpa de iscoade?

Atunci acul a început să se năpustească încolo şi încoace, mai iute decât îl văzuse vreodată mişcându-se – de fapt, aşa de iute, încât pentru prima oară s-a temut că n-o să-i vadă toate legănările şi opririle. Dar o parte a conştiinţei ei le înregistra, şi a priceput curând înţelesul arătat de mişcare.

Îi spunea: *Nu încercaţi, căci vieţile voastre depind de ei.*

Asta a fost o surpriză, şi nu una plăcută. Dar a mers mai departe, întrebând: *Cum putem ajunge pe tărâmul morţilor?*

Răspunsul a venit: *Mergeţi în jos. Urmaţi pumnalul. Mergeţi spre înăuntru. Urmaţi pumnalul.*

Şi în cele din urmă a întrebat, şovăielnic, pe jumătate ruşinată: *E bine să facem asta?*

Da, a zis aletiometrul pe dată. *Da.*

Lyra a oftat, ieşind din transă, şi şi-a dat părul pe după urechi, simţind deodată căldura soarelui pe faţă şi pe umeri. De-acum erau şi sunete în lumea asta: insectele fojgăiau, iar o briză foarte uşoară făcea să foşnească firele uscate de iarbă care creşteau mai sus pe dună.

A pus aletiometrul la locul lui şi a pornit agale înapoi la Will, cu Pantalaimon luând forma cea mai mare pe care o putea lua, de leu, doar-doar i-o speria pe galliviespieni.

Bărbatul folosea aparatul cu magnetită, şi, când a isprăvit, Lyra i s-a adresat:

— Ai vorbit cu Lordul Asriel?

— Cu reprezentantul lui, a răspuns Tialys.

— Nu mergem.

— Asta i-am şi spus.

— Şi ce-a zis?

— Asta era pentru urechile mele, nu ale tale.

— Cum vrei, a zis Lyra. Eşti însurat cu doamna?

— Nu. Suntem doar colegi.

— Ai copii?

— Nu.

Tialys îşi vedea de treabă, împachetând rezonatorul cu magnetită. În vremea asta, Lady Salmakia, aflată în apropiere, s-a trezit, ridicându-se încet şi graţios în capul oaselor, în scobitura pe care şi-o făcuse în nisip. Libelulele dormeau încă, prinse în harnaşamentul subţire ca firul de păianjen, cu aripile umezite de rouă.

— Sunt şi oameni mari în lumea voastră, sau sunt toţi mici ca voi? a întrebat Lyra.

— Ştim cum să ne descurcăm cu oamenii mari, a replicat Tialys, nu prea amabil, şi s-a dus să vorbească discret cu femeia. Discutau prea încet ca Lyra să-i audă, dar îi plăcea să-i vadă cum sorb picături de rouă de pe firele de iarbă, ca să se răcorească. Apa trebuie să fie altfel pentru ei, a gândit ea către Pantalaimon: închipuie-ţi nişte stropi mari cât pumnul tău! Trebuie să fie greu să pătrunzi în ei; probabil că au un soi de pieliţă elastică, aşa, ca un balon.

Acum se trezea şi Will, părând năuc. Primul lucru pe care l-a făcut a fost să se uite după galliviespieni, care l-au privit şi ei imediat, concentraţi.

Şi-a mutat privirea în altă parte şi a dat de Lyra.

— Vreau să-ţi zic ceva, i s-a adresat ea. Vino aici, departe de…

— Dacă te îndepărtezi de noi, a zis vocea limpede a lui Tialys, trebuie să laşi aici pumnalul. Dacă nu laşi pumnalul, trebuie să discutaţi aici.

— N-am putea vorbi totuşi între patru ochi? a întrebat Lyra, indignată. Nu vrem ca voi să ascultaţi!

— Atunci îndepărtaţi-vă, dar lăsaţi aici pumnalul.

Nu mai era nimeni altcineva prin zonă, la urma urmei, şi cu siguranţă galliviespienii nu erau în stare să-l folosească. Will a scotocit prin rucsac după bidonul cu apă şi doi biscuiţi; dându-i unul Lyrei, au pornit împreună în susul dunei.

— Am întrebat aletiometrul, i-a zis ea, şi mi s-a răspuns că nu tre’ să încercăm să scăpăm de oamenii cei mici, pentru că or să ne salveze viaţa. Aşa că s-ar părea că ne-am pricopsit cu ei.

— Lor le-ai spus ce vrem să facem?

— Nu! Şi nici n-am de gând. Fin’că pe dată o să-i zică Lordului Asriel prin scripca aia vorbitoare, iar el o să meargă acolo şi o să ne oprească – aşa că tre’ să mergem şi gata, şi să nu vorbim despre asta în faţa lor.

— Totuşi, sunt iscoade, a subliniat Will. Trebuie să se priceapă la tras cu urechea şi la ascuns. Aşa că poate ar fi bine să nu pomenim chiar nimic. Noi ştim unde ne ducem. Aşa că o să mergem, pur şi simplu, şi n-o să zicem nimic, iar ei n-au decât să se împace cu asta şi să vină după noi.

— Nu ne pot auzi acum. Sunt prea departe. Will, am întrebat şi cum ajungem acolo. A zis să urmăm pumnalul, atât.

— Pare uşor, a comentat el. Da’ pun rămăşag că nu-i deloc. Ştii ce mi-a zis Iorek?

— Nu. Dar mi-a zis – când m-am dus să-mi iau rămas-bun –, a zis că o să fie tare greu pentru tine, dar să ţii minte că-ţi stă-n putere. Nu mi-a spus de ce…

— Pumnalul s-a rupt pentru că m-am gândit la mama, i-a explicat el. Aşa că trebuie să mi-o scot din minte. Dar… E ca şi cum cineva îţi zice să nu te gândeşti la un crocodil şi, ei bine, chiar atunci nu te poţi abţine…

— Păi, ai tăiat fereastra aseară foarte bine, a remarcat ea.

— Mda, pentru că eram obosit, cred. În fine, vom vedea. Doar să urmăm pumnalul, atât?

— Asta-i tot ce mi-a zis.

— Am putea porni chiar acum. Atât că n-a mai rămas mare lucru de mâncat. Ar trebui să găsim ceva să luăm cu noi, pâine şi fructe sau ce-o fi. Aşa că mai întâi o să aflu o lume în care putem găsi mâncare şi apoi o să începem să căutăm aşa cum trebuie.

— Ce bine! a zis Lyra, bucuroasă să pornească din nou, cu Pan şi Will, vie şi trează.

S-au întors la iscoade, care şedeau vigilente aproape de

pumnal, cu raniţele în spate.

— Am vrea să ştim ce aveţi de gând, a zis Salmakia.

— Păi, în orice caz, nu venim cu voi la Lordul Asriel, a răspuns Will. Avem altceva de făcut mai întâi.

— Şi o să ne spuneţi despre ce-i vorba, de vreme ce e limpede că nu vă putem împiedica s-o faceţi?

— Nu, a zis Lyra, pen' c-o să daţi fuga să raportaţi. Tre' să veniţi cu noi fără să ştiţi unde mergem. Acuma, fireşte, puteţi şi să vă daţi bătuţi şi să vă întoarceţi acasă.

— Asta sigur nu! a exclamat Tialys.

— Vrem un soi de chezăşie, a continuat Will. Sunteţi iscoade, aşa că sunteţi înclinaţi să fiţi necinstiţi, asta e meseria voastră. Trebuie să ştim că ne putem încrede în voi. Noaptea trecută eram cu toţii prea obosiţi şi nu ne-a dat prin cap asta, dar nimic nu vă poate opri să aşteptaţi până când adormim şi să ne înţepaţi, ca să ne faceţi neputincioşi, şi apoi să-l chemaţi pe Lordul Asriel prin chestia aia cu magnetită. Ar fi floare la ureche pentru voi. Aşa că avem nevoie de-o garanţie serioasă că n-o s-o faceţi. O făgăduială nu-i destul.

Cei doi galliviespieni s-au cutremurat de furie la această întinare a onoarei lor.

Tialys, stăpânindu-se mai bine, a zis:

— Nu suntem de acord cu cererile dintr-o singură parte. Trebuie să daţi ceva în schimb. Trebuie să ne spuneţi ce intenţii aveţi, şi atunci am să vă încredinţez rezonatorul cu magnetită. Trebuie să mi-l daţi când vreau să trimit un mesaj, dar veţi şti întotdeauna când se întâmplă asta şi nu îl vom folosi fără învoirea voastră. Asta ne va fi chezăşia. Şi acum, spuneţi-ne voi unde vă duceţi şi de ce.

Will şi Lyra s-au înţeles dintr-o privire.

— Bine, a zis fata, e cinstit. Aşadar, iată unde ne ducem: ne ducem pe tărâmul morţilor. Nu ştim unde-i, da' pumnalul o să-l dibuiască. Asta o să facem.

Cele două iscoade se uitau la ea cu gura căscată, nevenindu-le să-şi creadă urechilor.

Apoi Salmakia a clipit şi a murmurat:

— Ce spui tu n-are înţeles. Morţii sunt morţi, asta e tot. Nu există un tărâm al morţilor.

— Şi eu gândeam aşa, a admis Will. Dar acum nu mai bag mâna-n foc. Cel puţin, putem afla cu ajutorul pumnalului.

— Dar *de ce?*

Lyra s-a uitat la Will şi l-a văzut încuviinţând.

— Păi, a răspuns ea, înainte să-l întâlnesc pe Will, mult înainte să dorm, l-am mânat pe un prieten într-o primejdie şi a fost omorât. Gândeam că-l salvez, numa' că am înrăutăţit lucrurile. Şi în vreme ce dormeam l-am visat, şi mi-am zis că aş putea să mai îndrept lucrurile dacă m-aş duce unde s-a dus el şi i-aş zice că-mi pare rău. Iar Will vrea să-şi găsească tatăl, care a murit taman când îl descoperise. Vedeţi, Lordul Asriel nu s-ar gândi la asta. Nici doamna Coulter. Dacă mergem la voi ar trebui să facem ce vrea Lordul, iar el nu s-ar gândi defel la Roger – ăsta-i prietenul meu care a murit –, nu i-ar păsa deloc. Dar îmi pasă mie. Nouă. Aşa că asta vrem să facem.

— Copilă, când murim totul se sfârşeşte, a încercat să explice Tialys. Nu mai e altă viaţă. Ai văzut moarte. Ai văzut leşuri şi ai văzut ce se întâmplă cu daimonul când vine moartea. Se evaporă. Pe ce s-ar mai putea sprijini viaţa după asta?

— O să mergem şi o să aflăm, a zis Lyra. Şi acum, că v-am spus totul, o să vă iau rezonatorul cu magnetită.

A întins mâna, iar Pantalaimon-leopard s-a ridicat, cu coada legănându-se alene, ca pentru a-i întări cererea. Tialys şi-a dat jos din spate raniţa şi a pus-o în palma ei. Era surprinzător de grea; nu reprezenta o povară pentru Lyra, fireşte, dar s-a minunat de forţa omuleţului.

— Şi cât credeţi că o să dureze expediţia asta? a întrebat cavalerul.

— Nu ştim, i-a spus Lyra. Nu ştim despre ea mai mult decât ştiţi voi. Pur şi simplu o să mergem şi o să vedem.

— Întâi de toate, a intervenit Will, trebuie să facem rost de apă şi de nişte mâncare, ceva uşor de cărat. Aşa că am să găsesc o lume în care putem obţine asta, şi apoi purcedem la drum.

Tialys şi Salmakia au încălecat pe libelule şi le-au ţinut pe pământ, în vreme ce ele fremătau. Insectele cele mari erau nerăbdătoare să zboare, dar călăreţii le stăpâneau întru totul, iar Lyra, privindu-le prima oară în lumina zilei, a remarcat extraordinara fineţe a hăţurilor de mătase cenuşie, scăriţele argintii, şeile micuţe.

Will a luat pumnalul, şi o ispită de nestăvilit l-a făcut să caute senzaţiile din lumea lui: încă mai avea cartea de credit;

ar fi putut să cumpere hrana cu care era învăţat; ar fi putut chiar să-i telefoneze doamnei Cooper şi să o întrebe ce mai face mama lui…

Pumnalul a vibrat şi a scos un sunet ca râcâitul unei unghii pe o piatră aspră, şi inima aproape că i-a stat în loc. Dacă ar fi rupt din nou lama, asta ar fi însemnat sfârşitul.

După câteva clipe a făcut o nouă tentativă. În loc să încerce să nu se mai gândească la mama lui, şi-a spus: *Da, ştiu că e acolo, dar pur şi simplu o să mă uit în altă parte cât fac asta…*

Şi de data asta a mers. A găsit o nouă lume, a făcut să lunece pumnalul, deschizând o fereastră, şi peste câteva clipe stăteau cu toţii în ceva ce semăna cu împrejurimile unei ferme înfloritoare din vreo ţară nordică, cum ar fi Olanda sau Danemarca, unde curtea pietruită fusese măturată, curăţată, şi un şir de uşi de grajd erau deschise. Soarele strălucea dintr-un cer ceţos, şi în aer plutea un miros de ars, dar şi de ceva mai puţin plăcut Nu se auzeau sunete omeneşti, cu toate că un bâzâit puternic, aşa de viguros încât părea un motor, venea dinspre grajduri.

Lyra s-a dus să se uite şi s-a înapoiat pe loc, albă la faţă.

— Sunt acolo patru – s-a înecat ea, cu mâna la gât, apoi şi-a revenit –, patru cai morţi. Şi milioane de muşte…

— Ia uite, a zis Will, înghiţind în sec. Sau mai bine nu.

Arăta către tufele de zmeură care mărgineau grădina de legume. Tocmai zărise picioarele unui bărbat, unul încălţat şi celălalt desculţ, ieşind din cea mai deasă parte a tufelor.

Lyra n-a vrut să se uite, dar Will s-a dus să vadă dacă nu cumva bărbatul e încă viu şi are nevoie de ajutor. S-a întors scuturând din cap, arătând stingherit.

Cele două iscoade ajunseseră deja la uşa casei, care era întredeschisă.

Tialys a venit iute înapoi şi a zis:

— E un miros mai agreabil acolo, apoi a zburat înapoi şi a trecut pragul, în vreme ce Salmakia a pornit în cercetare mai departe, în jurul acareturilor.

Will l-a urmat pe cavaler. S-a trezit într-o bucătărie mare, pătrată, o încăpere cu înfăţişare vetustă, cu vase de porţelan alb pe rafturile unui bufet de lemn, o masă din lemn de pin curată şi o vatră unde zăcea un ceainic negru, rece. Odaia alăturată era cămara, cu două rafturi pline de mere care

îmbălsămau aerul cu aroma lor. Liniştea era apăsătoare.

Lyra a întrebat încetişor:

— Will, ăsta e tărâmul morţilor?

Şi lui îi trecuse prin cap acelaşi lucru. Dar a zis:

— Nu, nu cred. E unul în care n-am mai fost. Uite, o să luăm cât putem duce. Am găsit un soi de pâine de secară, e bună, uşoară, şi mai e şi nişte brânză…

După ce le-au luat, Will a lăsat să cadă o monedă de aur în sertarul mesei mari de pin.

— Ce-i? a zis Lyra, văzând că Tialys ridică din sprâncene. Întotdeauna trebuie să plăteşti ceea ce iei.

În acel moment Salmakia a intrat pe uşa din spate şi a aterizat cu libelula pe masă, într-o pâlpâire de albastru fluorescent.

— Vin nişte bărbaţi pe jos, cu arme, a anunţat ea. Sunt la numai câteva minute depărtare. Iar dincolo de câmpuri e un sat care arde.

Şi, în vreme ce vorbea, au auzit zgomotul cizmelor pe pietriş, şi o voce care dădea ordine, şi zăngănit de metal.

— Atunci trebuie s-o ştergem, a zis Will.

A pipăit în aer cu vârful pumnalului. Şi pe dată l-a încercat o senzaţie nouă. Tăişul părea că alunecă pe o suprafaţă foarte netedă, ca o oglindă, după care s-a scufundat încet prin ea, până ce Will a reuşit să taie. Dar era rezistentă, ca o ţesătură groasă, şi când a făcut o deschizătură, a clipit de surprindere şi de spaimă, pentru că lumea pe care o deschidea era aceeaşi, până în cel mai mic amănunt. Era lumea în care deja se aflau.

— Ce se petrece? a întrebat Lyra.

Iscoadele priveau în partea cealaltă, uluite. Dar simţeau mai mult decât uluială. Aşa cum aerul se împotrivise pumnalului, ceva din deschizătura asta se împotrivea trecerii lor dincolo. Will a trebuit să se împingă într-un lucru invizibil, apoi să o tragă pe Lyra după el, dar galliviespienii aproape că nu reuşeau să înainteze. A trebuit să-şi aşeze libelulele pe mâinile copiilor, şi chiar şi aşa era ca şi cum le-ar fi tras în vreme ce aerul împingea în direcţie opusă. Aripile lor subţiri se îndoiau şi se răsuceau, şi doar după ce micuţii călăreţi au început să le mângâie capetele şi să le şoptească blând teama li s-a risipit.

Totuşi, după câteva secunde de trudă au trecut cu toţii dincolo, iar Will a dibuit marginea ferestrei – deşi era imposibil

de văzut – şi a închis-o, lăsând zgomotul soldaţilor de cealaltă parte, în lumea lor.

— Will! a zis Lyra, iar el s-a răsucit şi a dat cu ochii de o persoană care era cu ei în bucătărie.

Inima i-a zvâcnit puternic. Era bărbatul pe care îl văzuse cu nici zece minute mai devreme mort de-a binelea în tufe, cu beregata tăiată.

De vârstă mijlocie, suplu, arăta ca un om care îşi petrece majoritatea timpului în aer liber. Dar acum părea aproape înnebunit sau paralizat din pricina şocului. Ochii îi erau atât de holbaţi, încât se vedea albul peste tot în jurul irisului, şi se încleştase de marginea mesei cu o mână tremurătoare. Beregata lui, după cum a constatat Will cu bucurie, era teafără.

Omul a deschis gura, dar din ea n-a ieşit nici un cuvânt. Nu făcea decât să arate cu degetul spre Will şi Lyra.

Fata a zis:

— Vă cerem iertare că ne aflăm în casa dumneavoastră, dar trebuia să scăpăm de bărbaţii care veneau. Îmi pare rău dacă v-am speriat. Eu îs Lyra şi el îi Will, iar ăştia îs prietenii noştri, Cavalerul Tialys şi Lady Salmakia. Aţi putea să ne spuneţi care vă e numele şi unde ne aflăm?

Această cerere, care suna firesc, a părut să-l facă pe bărbat să-şi vină în fire, dar s-a cutremurat, ca şi cum se trezea dintr-un vis.

— Îs mort, a zis el. Zac acolo, afară, mort. Ştiu că îs. Voi nu sunteţi morţi. Ce se petrece? Of, Doamne, mi-au tăiat beregata. Ce se petrece?

Lyra s-a tras mai aproape de Will când bărbatul a zis: *îs mort,* iar Pantalaimon s-a aruncat la pieptul ei, în formă de şoarece. Cât despre galliviespieni, se străduiau să-şi stăpânească libelulele, căci insectele cele mari păreau să nu-l poată suferi pe bărbat şi zburătăceau de colo-colo prin bucătărie, căutând ieşirea.

Dar bărbatul nu le-a băgat în seamă. Încă se străduia să înţeleagă ce se întâmplă.

— Sunteţi duh? a întrebat Will, prudent.

Bărbatul a întins mâna. Will a încercat să o prindă, dar degetele i s-au strâns în gol. N-a simţit decât o furnicătură rece.

Văzând asta, bărbatul şi-a privit mâna, îngrozit. Amorţeala

începea să-i dispară, dar simţea jale pentru starea în care se afla.

— I-adevărat, a zis, chiar îs mort… Îs mort, şi-o să mă duc în iad…

— Tăceţi, i-a cerut Lyra, o să mergem împreună. Cum vă cheamă?

— Am fost Dirk Jansen, a zis el, dară acuşa eu… Nu ştiu ce să fac… Nu ştiu unde să mă duc…

Will a deschis uşa. Curtea orătăniilor arăta la fel, grădina de legume era neschimbată, pe cer, acelaşi soare ceţos. Iar acolo era şi trupul bărbatului, nemişcat.

Din gâtlejul lui Dirk Jansen a răzbătut un mic geamăt, ca şi cum nu se mai putea împotrivi. Libelulele au ţâşnit pe uşă şi au zburat aproape de pământ, apoi au luat-o în sus, mai iuţi ca păsările. Bărbatul se uita în jur neajutorat, ridicându-şi mâinile, lăsându-le iar să atârne, scoţând mici strigăte.

— Nu poci sta aici… Nu poci sta. Asta nu-i ferma pe care o ştiu. Nu-i bine. Tre' să mă duc…

— Unde să vă duceţi, domnule Jansen? a întrebat Lyra.

— Pe drum în jos. Nu ştiu. Tre' să mă duc. Nu poci sta aici.

Salmakia a zburat spre pământ şi s-a aşezat pe mâna Lyrei. Gheruţele libelulei o înţepau uşurel, în vreme ce femeia îi şoptea fetei:

— Sunt nişte oameni care pleacă din sat – oameni ca bărbatul acesta. Cu toţii merg în aceeaşi direcţie.

— Atunci o să mergem cu ei, a decis Will şi şi-a săltat rucsacul pe umăr.

Dirk Jansen păşea deja peste propriul său trup, ferindu-şi privirea. Arăta ca şi cum ar fi fost beat, se oprea, pornea iar, o lua la stânga, la dreapta, se împiedica de micile denivelări şi pietre de pe poteca pe care picioarele lui vii o ştiuseră atât de bine.

Lyra s-a luat după Will, iar Pantalaimon s-a prefăcut într-un vânturel şi a zburat cât de sus a putut, făcând-o pe Lyra să simtă că i se opreşte răsuflarea.

— Au dreptate, a zis el când a coborât. Sunt şiruri de oameni care vin din sat. Oameni morţi.

Şi curând i-au văzut şi ei: vreo douăzeci de bărbaţi, femei şi copii care se mişcau la fel ca Dirk Jansen, nesiguri, şocaţi. Satul se afla cam la un kilometru, iar duhurile veneau spre ei,

înghesuite pe mijlocul drumului. Când Dirk Jansen i-a văzut pe ceilalţi, a pornit într-o goană împleticită, iar ei şi-au ridicat mâinile să-l întâmpine.

— Chiar dacă nu ştiu unde se duc, se duc acolo cu toţii, împreună, a zis Lyra. Ar fi bine să-i urmăm.

— Crezi că aveau daimoni în lumea asta? a zis Will.

— Nu-mi dau seama. Dacă ai vedea vreunul dintre ei în lumea ta, ai şti că-i duh?

— Greu de spus. Nu arată întru totul firesc… Era un bărbat pe care-l tot vedeam în oraşul meu, obişnuia să se învârtă prin faţa prăvăliilor, ţinând întotdeauna în mână aceeaşi pungă de plastic jerpelită, nu vorbea cu nimeni şi nu intra niciodată în vreo dugheană. Şi nimeni nu se uita la el. Mă făcea să cred că-i un duh. Ăştia arată cam ca el. Poate că lumea mea e plină de duhuri şi n-am avut habar.

— Nu cred că a mea este, a zis Lyra cu îndoială.

— Oricum, aici trebuie să fie tărâmul morţilor. Oamenii aceştia tocmai au fost omorâţi – soldaţii ăia trebuie să o fi făcut –, şi iată, e întocmai ca lumea în care erau vii. Mă gândeam că o să fie cu totul altfel…

— Păi, se şterge, a zis ea. Uite!

Se încleştase de braţul lui. Will s-a oprit şi s-a uitat în jur: fata avea dreptate. Puţin înainte să fi dat peste fereastra din Oxford şi să fi păşit în lumea cealaltă, unde era Cittàgazze, a fost o eclipsă de soare, şi, ca milioane de semeni, Will a ieşit din casă la amiază şi a privit cum ziua scădea şi se întuneca, până ce un soi de amurg sinistru a acoperit casele, copacii, parcul. Totul era la fel de limpede ca în lumina deplină, atât că lumina se tot împuţina, ca şi cum vlaga se scurgea dintr-un soare muribund.

Ceea ce se petrecea acum era la fel, dar mai ciudat, pentru că şi marginile lucrurilor îşi pierdeau claritatea, devenind ceţoase.

— Nu-i nici ca atunci când orbeşti, a zis Lyra, speriată, căci nu-i vorba că nu putem vedea lucrurile, e ca şi cum lucrurile s-ar şterge…

Culoarea dispărea treptat din lume. Un cenuşiu verzui întunecat în locul verdelui strălucitor al copacilor şi al ierbii, un cenuşiu nisipiu în locul galbenului viu al unui lan de porumb, un cenuşiu sângeriu întunecat în locul cărămizilor roşii ale unei

ferme dichisite…

Oamenii, ajunşi acum mai aproape, au început să observe şi ei. Arătau cu degetul şi se prindeau de braţe ca să se mai îmbărbăteze.

Singurele lucruri strălucitoare din tot peisajul erau libelulele, roşu cu galben şi albastru fluorescent, şi călăreţii lor, Will şi Lyra. Şi Pantalaimon, care plutea aproape de ei, în forma lui nouă de vânturel.

Ajunşi de-acum aproape de primii dintre oameni, le devenise clar: erau cu toţii duhuri. Will şi Lyra au făcut un pas unul spre celălalt, dar n-aveau de ce să se teamă, căci duhurile erau mult mai speriate şi şovăiau să înainteze, nefiind deloc dornice să se apropie de ei.

Will le-a strigat:

— Nu vă temeţi. N-o să vă facem nici un rău. Unde vă duceţi?

Oamenii s-au uitat la cel mai bătrân dintre ei, ca şi cum le-ar fi fost călăuză.

— Ne ducem unde se duc toţi ceilalţi, a zis el. Am impresia că ştiu, cu toate că nu-mi amintesc să fi aflat de undeva. Se pare că e undeva pe drumul ăsta. O să ştim când ajungem acolo.

— Mamă, de ce se întunecă în miezul zilei? a zbierat un copil.

— Taci, puiule, nu te necăji, i-a zis maică-sa. Nu îndrepţi lucrurile dacă te necăjeşti. Suntem morţi, bănuiesc.

— Da’ unde ne ducem? a insistat copilul. Nu vreau să fiu mort, mamă!

— Ne ducem la Bunelu’, a zis femeia, disperată.

Însă ţâncul nu se lăsa alinat şi plângea amarnic. Alţii din grup s-au uitat la mamă cu simpatie sau iritaţi, dar nu puteau face nimic ca să o ajute, şi au mers cu toţii mai departe, abătuţi, prin peisajul care pălea, în vreme ce plânsetul subţirel al copilului răsuna iar şi iar şi iar.

Cavalerul Tialys a vorbit ceva cu Salmakia, după care a luat-o înainte, zburând aproape de pământ, iar Will şi Lyra au privit libelula acestuia nemaisăturându-se de strălucirea şi vigoarea ei, în vreme ce se făcea tot mai mică. Femeia a planat şi şi-a aşezat insecta pe mâna lui Will.

— Cavalerul s-a dus să vadă ce e în faţă, a explicat ea. Noi

credem că peisajul păleşte pentru că oamenii aceştia îl uită. Cu cât se îndepărtează de casele lor, cu atât se va opaciza mai tare.

— Dar de ce crezi că se mişcă? a întrebat-o Lyra. Dacă aş fi duh, aş vrea să stau în locurile pe care le ştiu, nu să umblu aiurea şi să mă rătăcesc.

— Se simt nefericiţi aici, şi-a dat cu presupusul Will. E locul în care tocmai au murit. Se tem de el.

— Nu, sunt traşi înainte de ceva, a spus Salmakia. Un instinct îi târăşte pe drum.

Şi, într-adevăr, duhurile se mişcau mai hotărâte acum, de când nu-şi mai vedeau satul. Cerul era întunecat, de parcă s-ar fi pregătit o furtună grozavă, dar nu se simţea deloc acea electricitate de dinaintea furtunii. Duhurile păşeau necontenit, şi drumul mergea drept, printr-un peisaj aproape nedesluşit.

Din când în când, unul dintre ele arunca o privire către Will sau Lyra, ori către libelula strălucitoare şi călăreaţa ei, afişând o oarecare curiozitate. În cele din urmă, bătrânul a rostit:

— Voi, băiatul şi fata. Nu sunteţi morţi. Nu sunteţi duhuri. De ce veniţi şi voi?

— Am ajuns aici din greşeală, i-a spus Lyra, înainte ca Will să poată deschide gura. Nu am idee cum s-a întâmplat. Încercam să scăpăm de bărbaţii ăia, şi pur şi simplu ne-am trezit aici.

— Cum o să ştiţi că aţi ajuns în locul în care trebuie să ajungeţi? a întrebat Will.

— Gândesc că o să ni se arate, a zis duhul, încrezător. O să-i despartă pe păcătoşi de cei drepţi, zic eu. N-ajută la nimic să vă rugaţi acum. Îi prea târziu. Ar fi trebuit s-o faceţi cât eraţi vii. N-are rost acum.

Era limpede în care grup se aştepta să fie el însuşi; era limpede şi ce gândea: că acel grup n-o să fie prea mare. Celelalte duhuri îl ascultau stingherite, dar era singurul ghid pe care-l aveau, aşa că îl urmau fără să crâcnească.

Şi au mers mai departe, târându-şi picioarele sub un cer care ajunsese în cele din urmă de un cenuşiu mohorât, ca fierul, şi rămânea aşa, fără să se întunece mai mult. Cei vii s-au trezit că se uită în stânga şi-n dreapta, în sus şi-n jos, căutând ceva care să fie strălucitor sau viu sau vioi, şi au fost dezamăgiţi de fiecare dată, până ce în faţă a apărut o scânteie

care a gonit către ei prin aer. Era cavalerul, iar Salmakia şi-a îmboldit libelula în întâmpinarea lui, cu un strigăt de bucurie.

Au discutat între ei, apoi s-a grăbit către copii.

— În faţă este un oraş, a zis Tialys. Arată ca o tabără de refugiaţi, dar în mod sigur e acolo de secole întregi, dacă nu mai mult. Şi cred că dincolo de el se întinde o mare sau un lac, dar e învăluit în ceaţă. Am auzit ţipetele păsărilor. Şi sute de oameni sosesc în fiecare minut, din toate direcţiile, oameni ca aceştia – duhuri…

Duhurile însele îl ascultau, chiar dacă nu cu prea mare curiozitate. Păreau să fi căzut într-o stare apatică, şi Lyra voia să le scuture, să le implore să lupte, să se trezească şi să se uite în jur, căutând o cale de scăpare.

— Cum o să-i ajutăm pe oamenii ăştia, Will? a zis ea.

Băiatul nu izbutea nici măcar să-şi dea cu presupusul.

În vreme ce înaintau, au zărit o mişcare la orizont, în stânga şi în dreapta, iar în faţa lor un fum negricios se înălţa alene, sporind cu întunecimea lui atmosfera lugubră. Acea mişcare era a unor duhuri: în şiruri sau perechi sau grupuri sau singuri, dar toţi cu mâinile goale, sute şi mii de bărbaţi şi femei şi copii se târau pe câmpie către sursa fumului.

Drumul devenise o pantă coborâtoare şi semăna tot mai mult cu acela spre o groapă de gunoi. Aerul greu era plin de fum, precum şi de alte mirosuri: chimicale caustice, putregai, scurgeri de canal. Şi, cu cât coborau mai mult, cu atât era mai rău. Nu se mai vedea nici un petic de pământ curat, singurele plante care creşteau pe alocuri fiind nişte buruieni dese şi o iarbă cenuşie, aspră.

În faţa lor, deasupra apei, era ceaţa. Se înălţa ca o faleză, îmbinându-se cu cerul mohorât, iar de undeva din ea răzbăteau acele ţipete de păsări de care pomenise Tialys.

Între mormanele de gunoaie şi ceaţă se întindea primul oraş al morţilor.

19. *Lyra şi moartea sa*

Pe prieten rău m-am mâniat; i-am spus, şi
vrajba s-a curmat.

William Blake

Din loc în loc, printre ruine, fuseseră aprinse focuri. Oraşul era o învălmăşeală confuză – fără străzi, fără pieţe şi fără spaţii deschise, în afara locurilor în care se dărâmase vreo clădire. Câteva biserici sau edificii publice se înălţau în continuare deasupra celorlalte, cu toate că aveau acoperişurile găurite sau zidurile crăpate, iar la una dintre ele întregul portic se prăbuşise între coloane. Printre cochiliile clădirilor din piatră fusese înjghebată o îngrămădeală labirintică de colibe şi barăci din bucăţi de bârne, bidoane de gaz stâlcite sau cutii de biscuiţi, foi de polietilenă zdrenţuite, bucăţi de placaj sau de carton.

Duhurile care veniseră cu ei se grăbeau să ajungă în oraş, iar din fiecare direcţie apăreau altele, arătând ca firele de nisip care se scurg prin gâtuitura unei clepsidre. Mergeau direct către învălmăşeala sordidă a oraşului, de parcă ar fi ştiut sigur unde trebuie să se ducă. Lyra şi Will se pregăteau să le urmeze, când au fost opriţi.

O siluetă a ieşit pe o uşă peticită şi a zis:

— Staţi, staţi!

În spatele omului licărea o lumină slabă, şi nu era uşor să-i desluşeşti trăsăturile, dar ştiau că nu e duh. Era ca ei, viu. Bărbatul subţire, care ar fi putut avea orice vârstă, îmbrăcat într-un costum cu vestă mohorât şi zdrenţuit, ţinea în mâini un creion şi un teanc de hârtii prinse la un loc cu o clamă mare. Baraca din care ieşise avea înfăţişarea unui birou vamal de la o graniţă rareori frecventată.

— Ce loc e acesta? a întrebat Will. Şi de ce nu putem intra?

— Nu sunteţi morţi, a zis omul, obosit. Trebuie să aşteptaţi în zona de staţionare. Mergeţi mai departe pe drum, la stânga, şi daţi-i hârtiile astea funcţionarului de la poartă.

— Acu’, nu vă fie cu supărare, domnule, a intervenit Lyra. Sper că n-o să vă mânie întrebarea mea, da’ cum se face că am ajuns aşa departe dacă nu suntem morţi? Pen’ că ăsta-i tărâmul morţilor, nu?

— E o periferie a tărâmului morţilor. Uneori cei vii ajung aici

din greşeală, dar trebuie să aştepte în zona de staţionare până ce vor putea merge mai departe.

— Câtă vreme să aştepte?

— Până mor.

Will a simţit că i se învârte capul. Vedea că Lyra e pe cale să se ia la harţă şi, înainte ca ea să apuce să vorbească, a spus:

— Atunci n-aţi putea măcar să ne explicaţi ce se întâmplă? Vreau să zic, duhurile care au venit aici rămân în oraşul acesta pe vecie?

— Nu, nu, a spus funcţionarul. E doar un port de tranzit. Ele pleacă mai departe cu barca.

— Încotro? a întrebat Will.

— Ăsta nu-i un lucru pe care să vi-l pot spune, a zis omul, şi un zâmbet amar i-a tras în jos colţurile gurii. Plecaţi de aici, vă rog. Trebuie să mergeţi în zona de staţionare.

Will a luat hârtiile pe care i le întindea, apoi a prins braţul Lyrei şi a tras-o de acolo.

Libelulele zburau cam greoi şi Tialys le-a explicat că au nevoie de odihnă; atunci ele s-au cocoţat pe rucsacul lui Will, iar Lyra le-a lăsat pe iscoade să şadă pe umerii ei. Pantalaimon, în formă de leopard, s-a uitat la ele pizmaş, dar n-a comentat. Au urmat mai departe drumul, ocolind colibele sărăcăcioase sau bălţile de scursori şi privind şirul necurmat de duhuri care soseau şi intrau în oraş fără vreo oprelişte.

— Trebuie să ajungem dincolo de apă, ca şi ceilalţi, a zis Will. Poate că oamenii din zona asta de staţionare or să ne spună cum. În orice caz, nu par să fie mânioşi sau primejdioşi. E ciudat. Şi foile astea…

Erau doar nişte bucăţi de hârtie smulse dintr-o agendă, cu nişte cuvinte mâzgălite la nimereală cu creionul, apoi tăiate cu o linie. Ca şi cum oamenii aceia jucau un joc şi aşteptau să vadă când or să-i înfrunte călătorii, sau dacă or să se dea bătuţi şi or să izbucnească în râs. Şi totuşi, toate lucrurile arătau foarte reale.

Se făcea din ce în ce mai întuneric şi mai frig, şi era greu de ţinut socoteala timpului. Lyrei i s-a părut că mergeau de o jumătate de oră, dar poate să fi fost de două ori mai mult; înfăţişarea locurilor nu se schimbase. În cele din urmă au ajuns la o baracă mică din lemn, ca aceea la care se opriseră mai înainte, cu un bec chior care ardea atârnând de o sârmă

deasupra uşii.

Pe când se apropiau, a ieşit un bărbat îmbrăcat cam ca funcţionarul din baracă, ţinând în mână o felie de pâine cu unt. Fără o vorbă, s-a uitat la hârtiile lor şi a aprobat din cap.

Le-a înapoiat foile şi dădea să intre în casă, când Will a zis:

— Nu vă supăraţi, unde ne ducem acum?

— Mergeţi şi găsiţi-vă un loc unde să staţi, a zis bărbatul pe un ton destul de blând. Trebuie doar să întrebaţi. Toţi cei de acolo aşteaptă, la fel ca voi.

S-a întors şi a închis uşa, să nu intre frigul, iar călătorii au pătruns în inima oraşului în care locuiau oamenii vii.

Semăna mult cu oraşul principal: colibe mici, sărăcăcioase, drese de nenumărate ori, peticite cu bucăţi de plastic sau plăci de fier ruginit, rezemate aiurea una de alta peste uliţe noroioase. În unele locuri, câte un cablu electric cobora într-o buclă de pe un stâlp şi dădea destul curent cât să aprindă unul sau două becuri chioare, atârnate peste colibele din apropiere. Cea mai marte parte din lumina care era acolo venea însă de la focuri. Lucirea lor fumegoasă acoperea cu pâlpâiri roşii peticele şi zdrenţele materialelor de construcţie, ca şi cum ar fi fost ultimele flăcări ale unui uriaş incendiu, rămase vii din pură încăpăţânare.

Dar când Will, Lyra şi galliviespienii s-au apropiat şi au desluşit mai multe amănunte, au zărit câteva – nu puţine –, chiar numeroase siluete care şedeau în întuneric singure, rezemate de pereţi, sau adunate în grupuri mici, tăifăsuind încetişor.

— De ce nu-s oamenii ăştia înăuntru? s-a minunat Lyra. E frig.

— Nu sunt oameni, a zis Lady Salmakia. Nu sunt nici măcar duhuri. Ci altceva, dar habar n-am ce anume.

Călătorii au ajuns la primul ciorchine de colibe, luminate de unul dintre acele becuri de pe un cablu care se legăna uşor în vântul rece, şi Will şi-a rezemat mâna de pumnalul de la centură. Afară era un grup din acele făpturi semănând a oameni, stând pe vine şi jucând zaruri, şi la apropierea copiilor s-au ridicat în picioare: erau cinci bărbaţi, cu feţele în umbră şi hainele jerpelite. Şi toţi tăceau.

— Cum se numeşte oraşul ăsta? a îndrăznit Will.

Nici un răspuns. Unii dintre ei s-au dat înapoi cu un pas, dar

toţi cinci s-au apropiat un pic unul de celălalt, ca şi cum lor le-ar fi fost frică. Lyra a simţit că i se face pielea de găină, că toate firişoarele de păr de pe braţe i se zbârlesc, cu toate că n-ar fi putut spune de ce. Ghemuit în bluza ei, Pantalaimon tremura şi şoptea: *Nu, nu, Lyra, nu, pleacă de aici, hai să ne întoarcem, te rog…*

„Oamenii” n-au făcut nici o mişcare. În cele din urmă, Will a ridicat din umeri şi a zis:

— Ei bine, vă doresc oricum o seară bună – şi a pornit mai departe.

La fel s-au petrecut lucrurile cu toate celelalte siluete cărora li s-au adresat, aşa că se simţeau din ce în ce mai neliniştiţi.

— Will, sunt Spectre? a întrebat Lyra încetişor. Suntem acum destul de mari ca să vedem Spectrele?

— Nu cred. Dacă ar fi, ne-ar ataca, dar par să fie ei înşişi speriaţi. Nu ştiu ce sunt.

Deodată s-a deschis o uşă şi lumina s-a revărsat pe pământul noroios. Un bărbat – un bărbat adevărat, o făptură omenească – s-a ivit în prag, privindu-i cum se apropie. Micul grup de siluete din jurul porţii s-a tras înapoi cu un pas sau doi, ca pentru a-şi arăta respectul, şi copiii au văzut chipul bărbatului: calm, inofensiv, blând.

— Cine sunteţi? a întrebat.

— Călători, a zis Will. Nu ştim unde suntem. Ce oraş e acesta?

— Asta e zona de staţionare, a explicat omul. Veniţi de departe?

— De tare departe, da, şi suntem osteniţi, a spus Will. Am putea găsi, pe bani, ceva de mâncare şi un adăpost?

Bărbatul a privit dincolo de ei, în întuneric, apoi a ieşit din casă şi a cercetat mai bine, de parcă ar fi lipsit cineva. După care s-a întors către siluetele ciudate care stăteau în apropiere şi le-a întrebat:

— Aţi văzut voi vreo moarte?

Ele au scuturat din cap şi copiii le-au auzit murmurând:

— Nu, nici una.

Bărbatul s-a întors la uşă. În spatele lui, în prag, s-au iţit chipuri care priveau afară: o femeie, doi ţânci, alt bărbat.

— Moarte? a zis Will. N-aducem nici o moarte.

Dar tocmai asta părea să-i îngrijoreze, pentru că la vorbele

lui Will s-a auzit dinspre cei vii cum cineva a icnit uşor, ba chiar şi siluetele de afară s-au tras un pic îndărăt.

— Nu vă supăraţi, s-a avântat Lyra, păşind în faţă în cel mai politicos mod posibil, de parcă menajera de la Colegiul Jordan ar fi fulgerat-o cu privirea. N-am putut să nu bag de seamă: domnii de aici sunt oare morţi? Vă cer iertare că întreb, poate că nu-i frumos, dar acolo de unde venim noi e ceva neobişnuit, n-am mai văzut nicicând pe cineva ca ei. Dacă sunt lipsită de maniere, vă rog să mă iertaţi. Dar, vedeţi, în lumea mea avem daimoni, fiecare are un daimon, şi am fi şocaţi să vedem pe cineva care nu are, aşa cum dumneavoastră sunteţi şocaţi să ne vedeţi pe noi. Şi acum, că am călătorit mult, Will şi cu mine – el e Will, iar eu sunt Lyra – am aflat că există oameni care se pare că nu au daimoni, aşa ca Will, care n-are, şi am fost speriată până ce am priceput că sunt normali, întocmai ca mine, zău. Aşa că poate de-aia cineva din lumea dumneavoastră poate fi oleacă zguduit când ne vede, crezând că noi suntem altfel.

Bărbatul a bâiguit:

— Lyra? Şi Will?

— Da, domnule, a răspuns ea cu sfială.

— Aia sunt daimonii voştri? a întrebat el, arătând cu degetul spre iscoadele de pe umărul ei.

— Nu, nu, a spus Lyra, şi i-a stat pe limbă să zică: *Ele sunt slugile noastre,* dar a simţit că lui Will nu i s-ar fi părut o idee bună, aşa că a adăugat: Sunt prietenii noştri, Cavalerul Tialys şi Lady Salmakia, persoane foarte distinse şi înţelepte care călătoresc împreună cu noi. A, şi ăsta-i daimonul meu, a zis, scoţându-l din buzunar pe Pantalaimon, în formă de şoarece. Vedeţi, suntem inofensivi, jurăm că n-o să vă facem nici un rău. Şi avem mare nevoie de hrană şi adăpost. Plecăm mâine. Pe cuvântul meu!

Toată lumea aştepta. Agitaţia bărbatului a fost potolită un pic de tonul ei sfios, iar iscoadele au avut bunul-simţ să se arate modeste şi neprimejdioase. După o vreme, bărbatul a zis:

— Fie, cu toate că-i ciudat, da' gândesc că astea-s vremuri ciudate… Haideţi atunci în casă, fiţi bine-veniţi.

Siluetele de afară au aprobat din cap, vreo două dintre ele au făcut o mică plecăciune şi s-au dat deoparte, respectuoase, în vreme ce Will şi Lyra intrau în casă, la căldură şi lumină. Bărbatul a tras uşa în urma lor şi a prins o sârmă de un cui, ca

uşa să stea închisă.

Era o singură încăpere, curată, dar sărăcăcioasă, luminată de o lampă cu petrol aşezată pe masă. Pereţii din placaj fuseseră împodobiţi cu poze din revistele cu vedete de cinema şi cu un model făcut din urme de degete pline de funingine. O sobă de fier era lipită de un perete, în faţa ei se afla un suport pentru uscat rufe, pe care atârnau, scoţând aburi, nişte cămăşi ponosite, iar pe un bufet au putut zări un altar împodobit cu flori din plastic, scoici, sticluţe colorate pentru arome şi alte flecuşteţe ţipătoare, toate în jurul imaginii unui schelet voios, cu joben şi ochelari negri.

Coliba era ticsită de oameni: pe lângă bărbat, femeia lui şi cei doi copii mici, mai erau un prunc într-un leagăn, un bărbat mai în vârstă, iar într-un colţ, sub un maldăr de pături, zăcea o femeie foarte bătrână care urmărea totul cu ochii sclipitori de pe chipul la fel de plin de creţuri ca păturile. Când Lyra s-a uitat la ea, a avut un şoc: păturile s-au mişcat şi a apărut un braţ foarte slab, într-o mânecă neagră, şi apoi altă faţă, a unui bărbat, aşa de bătrân că părea aproape un schelet. De fapt, arăta mai degrabă ca scheletul din imaginea de la altar decât a făptură vie. Apoi a observat şi Will, şi toţi călătorii şi-au dat seama că e ca una dintre acele siluete umbroase care stăteau afară. Şi cu toţii s-au simţit la fel de derutaţi cum fusese bărbatul când dăduse cu ochii de ei.

De fapt, toţi cei îngrămădiţi în coliba cea mică – în afară de bebeluş, care dormea – rămăseseră muţi. Lyra a fost prima care şi-a regăsit vocea.

— E foarte drăguţ din partea dumneavoastră, a început ea, vă mulţumim, bună seara, ne pare tare bine că suntem aici. Şi, cum ziceam, ne pare rău că n-am venit cu nici o moarte, dacă aşa se face de obicei pe aici. Însă n-o să vă deranjăm mai mult decât e necesar. Vedeţi, căutăm tărâmul morţilor, de aceea ne-am nimerit pe aici. Dar nu ştim unde e, dacă asta e sau nu o parte din el, sau cum să ajungem acolo, sau altceva. Aşa că, dacă ne puteţi spune ceva despre el, vă vom rămâne extrem de recunoscători.

Oamenii din colibă încă se zgâiau la ei, dar vorbele Lyrei au destins un pic atmosfera, iar femeia i-a poftit să şadă la masă, trăgându-le o bancă. Will şi Lyra au săltat libelulele adormite pe o poliţă dintr-un colţ întunecat, unde, după cum a zis Tialys,

se vor odihni până ce se luminează. Galliviespienii li s-au alăturat la masă.

Femeia a pus pe foc o tocană, a mai curăţat câţiva cartofi şi i-a adăugat, ca să o lungească, spunându-i soţului ei să le ofere călătorilor ceva de băut până când e gata mâncarea. El a adus o sticlă cu alcool limpede, având o aromă înţepătoare, care îi părea Lyrei că miroase ca rachiul de ienupăr al gitanilor, şi cele două iscoade au acceptat un pahar, în care şi-au cufundat cănile lor mititele.

Lyra se aştepta ca membrii familiei să se holbeze cel mai mult la galliviespieni, dar curiozitatea le era îndreptată în aceeaşi măsură, i se părea, spre ea şi spre Will. N-a stat prea mult pe gânduri până să întrebe de ce.

— Sunteţi primii oameni pe care îi vedem fără moartea lor, a zis bărbatul, pe care aflaseră că-l cheamă Peter. Adică, de când am venit aici. Suntem ca voi, am ajuns aici înainte să murim, prin nu ştiu ce întâmplare sau accident. Trebuie să aşteptăm până ce moartea noastră ne zice că-i vremea.

— Moartea voastră vă zice asta? a întrebat Lyra.

— Da. Ceea ce am aflat când am ajuns aici – o, cei mai mulţi dintre noi de multă vreme – a fost că ne-am adus cu toţii morţile cu noi. Aici am aflat. Le avuseserăm tot timpul şi n-aveam habar. Vedeţi voi, toţi au o moarte. Ea îi însoţeşte peste tot, toată viaţa, e chiar alături. Morţile noastre sunt afară, la aer; intră din când în când. Moartea bunicii e aici, cu ea, e aproape de ea, foarte aproape.

— Nu vă e frică să staţi cu moartea pe aproape tot timpul? a zis Lyra.

— De ce-ar trebui să ne fie? Dacă-i aproape, o poţi supraveghea. Aş fi mult mai neliniştit dacă n-aş şti unde-i.

— Şi fiecare îşi are moartea lui? s-a minunat Will.

— Păi, sigur. Din clipa în care te naşti, moartea ta vine pe lume odată cu tine, şi moartea ta e cea care te scoate din lume.

— Aha, a zis Lyra, asta trebuie să aflăm noi, fin'că încercăm să dăm de tărâmul morţilor şi nu ştim cum să ajungem acolo. Aşadar, unde ne ducem când murim?

— Moartea te bate pe umăr sau te ia de mână şi-ţi spune: *Hai cu mine, e vremea.* Poa' să fie când eşti bolnav cu fierbinţeală mare, ori când te îneci cu o bucată de pâine uscată, ori când cazi de pe o clădire înaltă; în mijlocul suferinţei sau al

muncii, moartea vine la tine blând şi zice: *Haide, uşurel-uşurel, copile, vino cu mine,* şi mergi cu ea cu o barcă peste lac, prin ceaţă. Ce se petrece acolo nu ştie nimeni. Căci nimeni nu s-a mai întors.

Femeia i-a spus unuia dintre copii să cheme înăuntru morţile; el a zbughit-o spre uşă şi a vorbit cu ele. Will şi Lyra priveau, minunându-se, iar galliviespienii s-au tras mai aproape unul de celălalt, în vreme ce morţile – câte una pentru fiecare membru al familiei – intrau pe uşă: siluete pale, oarecare, în haine sărăcăcioase, şterse şi tăcute şi apatice.

— Astea sunt morţile voastre? a întrebat Tialys.

— Întocmai, domnule, a zis Peter.

— Ştii când o să vă spună că-i vremea să plecaţi?

— Nu. Dar ştim că-s aproape, şi asta e o alinare.

Tialys n-a mai comentat, dar era limpede că i se părea că e orice altceva, numai alinare nu. Morţile stăteau politicoase la perete; era ciudat să vezi ce puţin loc ocupau şi să-ţi dai seama cât de puţin atrăgeau atenţia. Curând, Lyra şi Will s-au trezit că nu le mai bagă în seamă deloc, cu toate că Will îşi zicea: *Bărbaţii ăia pe care i-am omorât... morţile lor le erau aproape tot timpul... nu ştiau, şi nici eu nu ştiam...*

Femeia, Martha, a împărţit tocana în farfurii cu smalţul ciobit, punând un pic şi într-un castron, pe care l-a dat morţilor să-l treacă de la una la alta. Ele nu mâncau, dar mirosul cel îmbietor le făcea plăcere. Pe dată toată familia şi musafirii s-au apucat să mănânce cu lăcomie, iar Peter i-a întrebat pe copii de unde vin şi cum arată lumea lor.

— O să vă povestesc eu, a zis Lyra.

În vreme ce spunea asta, în vreme ce prelua conducerea, o parte din ea a simţit un mic val de plăcere urcându-i în piept, ca bulele din şampanie. Ştia că Will o priveşte şi era fericită că el o poate vedea făcând lucrul la care se pricepea cel mai bine, făcându-l pentru el şi pentru ei toţi.

A început cu povestea despre părinţii săi. Erau un duce şi o ducesă, oameni însemnaţi şi bogaţi, care fuseseră alungaţi prin vicleşug de pe moşia lor de un duşman politic şi azvârliţi în închisoare. Dar au izbutit să evadeze coborând pe o frânghie, cu Lyra, prunc, în braţele tatălui. Au redobândit averea familiei, dar curând au fost atacaţi şi ucişi de tâlhari. Lyra ar fi fost şi ea ucisă şi friptă şi mâncată, dacă Will n-ar fi salvat-o în

ultima clipă şi n-ar fi dus-o în pădure, la lupii printre care crescuse. El căzuse, pe când era bebeluş, de pe corabia tatălui său şi fusese aruncat de valuri pe un ţărm pustiu, unde o lupoaică îl alăptase şi îl ţinuse în viaţă.

Ascultătorii înghiţeau toate aiurelile astea cu o credulitate liniştită, ba chiar şi morţile s-au înghesuit mai aproape ca să asculte, aşezate pe bancă sau culcate pe podea, alături, uitându-se amabile la fată cu ochii lor blânzi, în vreme ce depăna povestea vieţii ei alături de Will, în pădure.

El şi Lyra au rămas o vreme cu lupii, apoi s-au dus la Oxford, ca să muncească la bucătăria Colegiului Jordan. Acolo l-au întâlnit pe Roger, iar când colegiul a fost atacat de cărămidarii care trăiau în Lutărie, au fost siliţi să fugă; ea, Will şi Roger au capturat de la gitani o barcă îngustă şi au coborât cu ea pe toată Tamisa, şi au scăpat ca prin urechile acului să fie prinşi la Abingdon Lock. Apoi au fost scufundaţi de piraţii din Wapping şi au trebuit să înoate până la o corabie cu trei catarge care tocmai pleca la Hangzhou, în Ţara Chitailor, să aducă ceai.

Pe corabie i-au întâlnit pe galliviespieni, care erau străini de pe Lună, azvârliţi pe Pământ de un uragan îngrozitor venit din Calea Lactee. Se pitiseră în cuibul gabierului, iar ea şi Will şi Roger se căţărau pe rând să-i vadă, doar că într-o zi Roger şi-a pierdut echilibrul şi a căzut în mare, rămânând în sipetele lui Neptun.

Au încercat să-l convingă pe căpitan să întoarcă vasul şi să-l caute, dar acesta era un om fioros căruia îi păsa doar de câştigul pe care l-ar avea dacă ar ajunge cât mai iute în Ţara Chitailor, aşa că i-a aruncat după gratii. Dar galliviespienii le-au adus o pilă şi…

Şi aşa mai departe. Din când în când se răsucea către Will sau către iscoade, ca să-i întărească spusele, iar Salmakia adăuga unul sau două amănunte, Will dădea din cap – şi povestea a curs mai departe până în momentul în care copiii şi prietenii lor din Lună au fost siliţi să-şi caute drumul către tărâmul morţilor, ca să afle de la părinţii ei taina locului unde fusese îngropată averea familiei.

— Dacă ne-am fi cunoscut morţile în ţara noastră, a zis ea, cum faceţi pe aici, poate că ar fi fost mai uşor. Însă gândesc că suntem cu adevărat norocoşi că am ajuns aici, ca să ne sfătuiţi. Şi vă mulţumesc frumos că aţi fost aşa de buni să ascultaţi, şi

că ne-aţi dat de mâncare, a fost tare drăguţ din partea dumneavoastră. Dar, vedeţi, ce ne trebuie acum, de fapt mâine-dimineaţă, e să căutăm o cale peste apă, să aflăm unde se duc morţii şi să vedem dacă putem ajunge şi noi acolo. E vreo barcă pe care am putea s-o închiriem?

Pe feţele lor se citea îndoiala. Copiii, îmbujoraţi de oboseală, se uitau cu ochişori somnoroşi de la un adult la altul, dar nimeni nu putea spune unde s-ar putea găsi o barcă.

Apoi s-a auzit un glas care nu mai răsunase până atunci. Din adâncurile aşternuturilor din colţ a răzbătut o voce uscată, spartă, fonfăită – nu de femeie, nu de fiinţă: era vocea morţii bunicii.

— Singurul fel în care puteţi să treceţi lacul şi să mergeţi pe tărâmul morţilor, a zis făptura, stând sprijinită într-un cot şi aţintind-o pe Lyra cu arătătorul scheletic, este împreună cu morţile voastre. Trebuie să vă chemaţi fiecare moartea. Am auzit de oameni ca voi, care îşi ţin moartea la distanţă. Nu vă e pe plac, aşa că, din politeţe, ea nu se arată. Dar nu e departe. Ori de câte ori întoarceţi capul, moartea se fereşte în spatele vostru. Ori de câte ori vă uitaţi, se ascunde. Se poate ascunde într-o cană de ceai. Sau într-un strop de rouă. Sau într-o suflare de vânt. Nu ca mine şi bătrâna Magda de aici – a zis, şi a ciupit-o de obrazul ofilit, iar ea i-a împins mâna. Noi trăim împreună în înţelegere şi pace. Acesta-i răspunsul, asta e, asta trebuie să faceţi, să-i ziceţi bun-venit, să vă împrieteniţi, să fiţi buni, să vă poftiţi moartea aproape de voi şi să vedeţi la ce înţelegere puteţi ajunge.

Cuvintele s-au prăvălit în mintea Lyrei ca nişte bolovani, iar Will, la rândul lui, le-a simţit greutatea ucigătoare.

— Cum să facem asta? a bâiguit el.

— Nu trebuie decât să vi-o doriţi – şi s-a făcut!

— Staţi, a zis Tialys.

Toate privirile s-au întors către el, iar morţile care erau culcate pe podea s-au ridicat în capul oaselor şi şi-au răsucit chipurile mirate şi blânde către feţişoara lui aprigă. Se ridicase în picioare lângă Salmakia, cu mâna pe umărul ei. Lyra îşi dădea seama ce gândeşte: se pregătea să spună că toate astea au mers prea departe, că trebuie să se înapoieze, că aiureala devenea de-a dreptul iresponsabilă.

Aşa că a intervenit iute:

— Vă cer iertare, i s-a adresat bărbatului pe nume Peter, dar eu şi prietenul nostru, cavalerul, o să ieşim un minut, pentru că trebuie să discute cu amicii lui de pe Lună, cu ajutorul instrumentului meu special. Ne întoarcem repede.

L-a luat în mână cu grijă, ferindu-se de pintenii lui, şi l-a dus afară, în întuneric, unde o bucată de metal ruginit, parţial desprinsă de pe acoperiş, scotea un zăngănit melancolic în bătaia vântului rece.

— Trebuie să vă opriţi, s-a răstit el, pe când îl aşeza pe un bidon de benzină răsturnat, în lumina chioară a unuia dintre acele becuri care se legănau pe cablu deasupra lor. E de-ajuns! Gata!

— Dar am făcut o înţelegere, i-a amintit Lyra.

— Ba nu. Nu pentru aşa ceva.

— Prea bine. Părăsiţi-ne. Zburaţi înapoi. Will poate să taie o deschizătură în lumea voastră, sau în orice lume poftiţi, şi puteţi zbura prin ea, şi o să fiţi în siguranţă, nu-i nimic, nu ne supărăm.

— Îţi dai seama ce faceţi?

— Da.

— Da' de unde! Eşti o copilă mincinoasă şi inconştientă şi necugetată. Născocelile izvorăsc din tine aşa de uşor, încât întreaga ta fire e îmbibată de necinste, şi nu recunoşti adevărul nici măcar atunci când dai cu nasul de el. Ei bine, dacă nu-l poţi vedea, o să ţi-l zic eu pe şleau: nu poţi, nu trebuie să rişti să mori. Trebuie să te întorci cu noi chiar acum. O să-l chem pe Lordul Asriel şi putem fi la adăpost în fortăreaţă în câteva ore.

Simţind cum îi urcă în piept un imens suspin de mânie, Lyra a bătut din picior, nemaiputând să stea nemişcată.

— Ba nu ştii nimic! a strigat ea. Ai tu habar ce e în capul sau în inima mea? Nu ştiu dacă cei din neamul tău au măcar copii, poate că faceţi ouă sau aşa ceva, nu m-ar mira, pen' că nu eşti blând, nu eşti darnic, nu eşti grijuliu – nu eşti nici măcar crud –, asta ar fi mai bine, dacă ai fi crud, fin'c-ar însemna că ne-ai luat în serios, n-ai mers cu noi doar pen' că ţi-a convenit ţie... Of, acum nu mai pot avea deloc încredere în tine! Ai zis că o să ne fii de ajutor şi că o să facem asta împreună, iar acum vrei să ne opreşti. *Tu* eşti ăla necinstit, Tialys!

— Nu i-aş îngădui vreunui copil de-al meu să-mi vorbească în felul ăsta neobrăzat şi trufaş în care-mi vorbeşti tu, Lyra – de ce

nu te-oi fi pedepsit mai devreme?…

— Atunci, n-ai decât! Pedepseşte-mă, din moment ce poţi! Ia-ţi afurisiţii de pinteni şi înfige-i adânc, ce mai stai?! Uite mâna mea – fă-o! Habar n-ai ce-i în inima mea, făptură egoistă şi arogantă ce eşti – nu ştii cum mă simt de tristă şi de rea şi ce rău îmi pare de prietenul meu Roger. Tu omori lumea iac’ aşa – a pocnit ea din degete –, ce contează pentru tine, da’ pe mine mă chinuieşte şi mă întristează că n-am apucat să-mi iau rămas-bun de la prietenul meu Roger, şi vreau să-i zic că-mi pare rău şi să îndrept lucrurile cât îmi stă în putinţă. Tu n-ai fi în stare niciodată să pricepi asta, cu toată mândria şi isteţimea ta de adult – şi dacă trebuie să mor ca să fac ce se cuvine, atunci asta am să fac, şi am să fiu fericită că o fac. Am trecut eu prin chestii şi mai urâte. Aşa că, dacă vrei să mă omori, tu, ăla tare, ăla puternic, purtătorule de otravă, cavalerule, păi fă-o, na, omoară-mă! Atunci eu şi cu Roger o să ne putem juca pe vecie pe tărâmul morţilor şi o să râdem de tine, fiinţă de doi bani ce eşti!

Reacţia lui Tialys nu ar fi fost greu de anticipat, deoarece o furie cumplită, care-l făcea să tremure din cap până-n picioare, îl mistuia. Dar n-a avut timp să schiţeze nici o mişcare, căci din spatele Lyrei s-a auzit o voce, şi amândoi au simţit cum se aşterne peste ei un val de frig. Lyra s-a răsucit, ştiind ce o să vadă, şi s-a îngrozit, în ciuda bravadei ei de până atunci.

Moartea stătea foarte aproape, surâzând cu blândeţe, cu chipul întocmai ca al celorlalte pe care le văzuse. Dar aceasta era a ei, chiar a ei, iar Pantalaimon, la pieptul fetei, a urlat şi s-a cutremurat; în formă de hermină, i s-a prelins în jurul gâtului şi a încercat să o împingă departe de moarte. Dar astfel n-a făcut decât să se apropie el mai mult, iar când şi-a dat seama, s-a tras iarăşi înapoi către Lyra, către gâtul cald şi bătaia puternică a inimii ei.

Strângându-l zdravăn în braţe, Lyra şi-a privit moartea drept în faţă. Nu-şi amintea ce spusese aceasta, şi cu coada ochiului l-a zărit pe Tialys, care îşi pregătea rapid rezonatorul cu magnetită, absorbit.

— Eşti moartea mea, nu-i aşa? a zis fata.

— Da, draga mea, a răspuns făptura.

— N-ai de gând să mă iei deja, nu?

— M-ai vrut. Sunt întotdeauna aici.

— Da, dar… Am făcut-o, nu-i vorbă, dar… Vreau să merg pe tărâmul morţilor, asta aşa-i. Da' nu să mor. Nu vreau să mor. Îmi place să fiu vie, şi îmi iubesc daimonul, şi… Daimonii nu ajung acolo, nu? I-am văzut că pier şi se sting ca lumânările când mor oamenii. Sunt daimoni pe tărâmul morţilor?

— Nu, a zis făptura. Daimonul tău dispare în aer, iar tu dispari sub pământ.

— Eu vreau să-mi iau daimonul cu mine când mă duc pe tărâmul morţilor, a zis ea categoric. Şi vreau să mă întorc de acolo. S-a auzit vreodată de oameni care au făcut aşa ceva?

— De multe, multe veacuri încoace, nu. În cele din urmă, copilă, o să ajungi pe tărâmul morţilor fără trudă, fără primejdie, o călătorie sigură şi liniştită împreună cu propria ta moarte, prietena ta cum alta nu-i, devotată, care ţi-a fost alături în fiece clipă din viaţă, care te cunoaşte mai bine decât tine însăţi…

— Dar Pantalaimon îi prietenul meu cum altu' nu-i mai devotat! Nu te ştiu, Moarte, îl ştiu pe Pan şi-l iubesc pe Pan, şi dacă vreodată el, dacă vreodată noi…

Moartea încuviinţă. Părea interesată şi blândă, dar Lyra nu putea uita nici o clipă ce anume este: chiar moartea sa, şi încă atât de aproape.

— Ştiu că o să fie greu să merg acum – a zis ea, mai calmă – şi primejdios, dar vreau asta, Moarte, zău că vreau. Şi asta vrea şi Will. Amândoi am pierdut pe câte cineva prea devreme şi trebuie să cerem iertare, cel puţin eu trebuie să o fac.

— Toată lumea doreşte să vorbească din nou cu cei care au plecat pe tărâmul morţilor. De ce s-ar face o excepţie pentru tine?

— Pen' că, a minţit ea, pen' că e ceva ce tre' să fac acolo, nu numai să-l văd pe prietenul meu Roger, ci altceva. E o treabă pe care m-a pus un înger să o fac, şi nimeni altcineva nu poate, doar eu. E prea importantă ca să aştept până îmi vine vremea să mor, trebuie făcută acuma. Ştii, îngerul mi-a *poruncit.* Iată de ce am venit aici, eu şi Will. Trebuie să o facem!

În spatele ei, Tialys a pus deoparte instrumentul şi s-a aşezat, privind cum copila se roagă de propria-i moarte să o ducă acolo unde nimănui nu-i vine să se ducă.

Moartea s-a scărpinat în cap şi şi-a ridicat mâinile, dar nimic nu putea stăvili vorbele Lyrei, nimic nu-i putea abate dorinţa,

nici măcar frica: văzuse lucruri mai rele decât moartea, zicea ea, şi trebuia să o facă, zău.

În cele din urmă, moartea ei a spus:

— Dacă nimic nu te poate face să te răzgândeşti, atunci tot ce pot zice e asta: vino cu mine, o să te duc acolo, pe tărâmul morţilor. O să-ţi fiu călăuză. Îţi voi arăta cum să intri, cât despre ieşit, o să trebuiască să te descurci singură.

— Şi prietenii mei! a comandat Lyra. Prietenul meu Will şi ceilalţi.

— Lyra, în ciuda oricărui instinct o să mergem cu voi, a zis Tialys. Eram furios pe tine acum un minut. Dar cu tine n-o scoate nimeni la capăt…

Fata ştia că era vremea să se împace, şi se simţea fericită s-o facă, pentru că treaba ieşise după vrerea ei.

— Perfect, a zis, şi chiar îmi pare rău, Tialys, dar dacă nu te înfuriai nu l-am fi găsit niciodată pe domnul acela care să ne călăuzească. Aşa că sunt fericită că sunteţi aici, tu şi doamna, vă sunt cu adevărat recunoscătoare că ne însoţiţi.

Şi astfel Lyra şi-a convins propria-i moarte să-i călăuzească, pe ea şi pe prietenii ei, pe tărâmul unde se duseseră Roger, şi tatăl lui Will, şi Tony Makarios, şi atâţia alţii. Iar moartea sa i-a spus să coboare la ponton când pe cer se iveşte primul fir de lumină şi să se pregătească de plecare.

Doar Pantalaimon tremura de zor, iar Lyra nu izbutea nicicum să-l liniştească sau să-l facă să nu mai scoată gemetele slabe pe care nu şi le putea înfrâna. Fata a dormit cu multe întreruperi, pe apucate, pe duşumeaua colibei alături de ceilalţi, iar moartea ei a şezut alături, veghind-o.

20. *Căţărarea*

Şi am sfârşit / urcuş trudit / prinzând lăstari
ce-au răsărit / între extaz şi mine.

Emily Dickinson

Mulefa confecţionau multe soiuri de frânghii şi sfori, şi Mary Malone a petrecut o dimineaţă întreagă cercetându-le şi încercându-le pe cele aflate în magazia familiei lui Atal, până când a găsit ceea ce voia. Principiul răsucirii şi al înfăşurării nu pătrunsese în lumea lor, aşa încât toate frânghiile erau împletite; dar erau puternice, flexibile, şi curând Mary a găsit exact modelul care îi trebuia.

— *Ce faci?* a întrebat Atal.

Mulefa nu aveau un termen pentru „căţărare”, aşa că Mary a trebuit să recurgă la o mulţime de gesturi şi de explicaţii pe ocolite. Atal era îngrozită.

— *Să te duci în partea înaltă a copacului?*

— *Trebuie să văd ce se întâmplă cu copacii,* a explicat Mary. *Acum mă poţi ajuta să pregătesc frânghia.*

Cândva, în California, Mary cunoscuse un matematician care îşi petrecea fiecare weekend căţărându-se prin pomi. Mary făcuse un pic de alpinism, îl ascultase cu nesaţ vorbind despre tehnici şi echipament, iar în final hotărâse să încerce şi ea de îndată ce i se va ivi ocazia. Desigur, nu i-a dat prin cap că o să se urce prin copaci în alt univers, şi căţărarea de una singură nu o ispitea cine ştie ce, dar n-avea de ales. Ce putea face era să se pregătească aşa încât totul să fie cât mai sigur cu putinţă.

A luat o frânghie destul de lungă cât să treacă peste una dintre crengile unui copac înalt şi să ajungă înapoi pe pământ, dar şi suficient de solidă ca să susţină o greutate de câteva ori mai mare decât a ei. Apoi a tăiat mai multe bucăţi dintr-o frânghie mai mică, însă foarte rezistentă, şi a făcut din ele ochiuri: bucle scurte, legate cu noduri pescăreşti, care aveau să fie suporturi pentru mâini şi picioare, după ce urma să le prindă de frânghia principală.

Dar se iveau destule probleme. În primul rând, să treacă frânghia peste creangă. După vreo oră sau două de încercări cu o sfoară subţire, tare, şi o rămurea elastică, a construit un arc; briceagul elveţian a tăiat nişte săgeţi, cu frunze ţepene în loc de pene, ca să le stabilizeze zborul; şi în sfârşit, după o zi întreagă de muncă, Mary era gata să înceapă. Dar soarele

apunea, iar mâinile îi erau obosite, aşa că a mâncat şi s-a dus la culcare frământată de gânduri, în vreme ce mulefa vorbeau la nesfârşit despre ea, cu şoaptele lor cântate.

A doua zi, de cum s-a trezit, a pornit spre locul cu pricina, să arunce săgeata peste o cracă. Unii dintre mulefa s-au adunat să o privească, temându-se pentru siguranţa ei. Căţăratul le era atât de străin făpturilor cu roţi, încât numai gândul la el le dădea fiori reci.

În sinea ei, Mary ştia prea bine cum se simt. Şi-a stăpânit nervozitatea, a legat de una dintre săgeţi capătul celei mai subţiri şi mai uşoare sfori şi a lansat-o.

Prima săgeată s-a prăpădit: se înfipsese în scoarţă, sus de tot, şi n-a mai ieşit. La fel a doua, deoarece, cu toate că trecuse peste cracă, nu căzuse destul de departe ca să ajungă la pământ pe partea cealaltă şi, trăgând-o înapoi, a agăţat-o şi a frânt-o. Sfoara lungă s-a prăbuşit pe sol, prinsă de tija ruptă. Mary a încercat din nou cu a treia şi ultima săgeată, şi de data aceasta a mers.

Trăgând cu grijă, uniform, ca să nu agaţe undeva sfoara şi să o rupă, a trecut frânghia peste cracă şi apoi dincolo de ea, până ce amândouă capetele au ajuns pe pământ. Le-a legat bine pe ambele de contrafortul masiv al uneia dintre rădăcini, cu circumferinţa cât a şoldurilor ei. Ar trebui să fie destul de solid, şi-a zis Mary. Deie Domnul să fie! Ceea ce nu putea şti de jos, desigur, era de ce fel de creangă depinde totul, inclusiv viaţa ei. Spre deosebire de alpinism, unde poţi prinde frânghia de pitoane înfipte în stâncă la câţiva metri distanţă, aşa încât oricum nu cazi prea mult, treaba de aici implica o frânghie liberă foarte lungă şi o cădere foarte de sus, dacă se întâmpla ceva rău. Ca să se asigure un pic mai mult, a împletit laolaltă trei funii mici, făcând un ham, pe care l-a petrecut în jurul ambelor capete ale frânghiei şi le-a făcut un nod lejer, pe care l-ar fi putut strânge în clipa în care ar fi început să alunece.

Mary şi-a băgat laba piciorului în prima buclă şi a început să se caţere.

A ajuns la coroană mai repede decât crezuse. Căţărarea fusese uşoară, frânghia plăcută la pipăit şi, cu toate că refuzase să mediteze la problema urcării pe prima ramură, a constatat că crăpăturile adânci din scoarţă o ajută să aibă o priză solidă

şi să se simtă în siguranţă. De fapt, la numai un sfert de oră de când părăsise pământul era deja pe prima cracă şi se gândea cum să ajungă la a doua.

Luase cu ea doi colaci de frânghie, intenţionând să facă o reţea de sfori de care să se folosească în loc de pitoane, ancore, frienduri şi alte accesorii pe care se baza atunci când se căţăra pe o stâncă. I-au mai trebuit câteva minute ca să le fixeze în locurile lor şi, după ce s-a asigurat, a ales creanga care părea cea mai potrivită, a încolăcit la loc frânghia rămasă şi a pornit.

După zece minute de căţărare atentă a ajuns în partea cea mai deasă a coroanei. Putea să atingă frunzele lungi şi să-şi treacă mâinile peste ele; a descoperit multe flori, alb-gălbui şi absurd de mici, din care creştea rodul cât un bănuţ ce avea să devină mai târziu una dintre acele capsule imense cu seminţe, tari ca fierul.

Ajunsă într-un loc confortabil, din care porneau trei crengi, a legat bine frânghia, şi-a strâns hamul şi s-a odihnit.

Prin golurile din frunziş zărea marea cea albastră care se întindea, limpede şi scânteietoare, până la orizont; în cealaltă direcţie, peste umărul drept, vedea şirul de dâmburi din preria cafeniu-aurie, întretăiate de autostrăzile negre.

Bătea un vânticel care ridica din flori o dâră de parfum şi făcea să foşnească frunzele rigide. Mary şi-a imaginat o imensă şi nedefinită bunăvoinţă care o ţine sus, ca două palme gigantice. Cum şedea la îmbinarea celor trei crengi, a cuprins-o un soi de extaz pe care îl mai simţise doar o dată în viaţă; şi nu fusese atunci când se călugărise.

În cele din urmă, a fost readusă la starea de spirit obişnuită de o crampă în glezna dreaptă, aşezată incomod în unghiul ramificaţiei. Şi-a plasat piciorul mai bine şi şi-a îndreptat atenţia către ceea ce avea de făcut, încă ameţită de senzaţia oceanului de fericire pe care o resimţise.

Vorbise cu mulefa despre faptul că trebuia să ţină plăcile de lac la o depărtare de o şchioapă între ele ca să poată vedea sraful; pe dată ei au înţeles problema şi au confecţionat un tub scurt din bambus, fixând la amândouă capetele câte o placă de lac, rezultând un fel de ochean. Acest ochean se afla în buzunarul ei de la piept, iar acum l-a scos. Când a privit prin el, a văzut acele scânteieri aurii plutitoare, sraful, Umbrele, Praful Lyrei, ca un nor imens de fiinţe mărunţele alunecând prin

văzduh. Cele mai multe dintre ele pluteau la întâmplare, ca firişoarele de praf într-o rază de soare sau ca moleculele dintr-un pahar cu apă.

Cele mai multe dintre ele.

Dar, cu cât se uita mai bine, cu atât îi era mai limpede un alt fel de mişcare. Pe sub plutirea haotică se producea o mişcare universală mai profundă, mai lentă, dinspre uscat către mare.

Ei bine, asta era ciudat. Prinzându-se temeinic de una dintre frânghiile fixate, s-a târât pe o creangă orizontală, privind de aproape toate corolele florilor pe care le-a găsit. Şi pe dată a început să-şi dea seama ce se întâmplă. A tot privit şi a aşteptat până ce a fost absolut sigură, apoi a purces cu grijă la îndelungata şi anevoioasa coborâre.

Mary i-a găsit pe mulefa tare speriaţi, făcându-şi o mie de griji, câtă vreme prietena lor era atât de departe de pământ.

Mai ales Atal a răsuflat uşurată şi a atins-o peste tot cu trompa, agitată, scoţând uşoare gemete de bucurie că e teafără, apoi a dus-o iute la aşezare, împreună cu vreo duzină de alţi mulefa.

De cum s-au arătat pe coama dealului, vestea s-a răspândit printre cei din sat, iar când au ajuns la terenul de întruniri, îmbulzeala era atât de mare, că Mary a presupus că sosiseră şi mulefa de prin alte părţi să audă ce spune ea. Şi-ar fi dorit să fi avut veşti mai bune pentru ei.

Zaliful cel bătrân, Sattamax, s-a urcat pe platformă şi a întâmpinat-o călduros, iar ea a răspuns cu toată politeţea mulefească pe care o cunoştea. De îndată ce s-au terminat bineţele, Mary a început să vorbească.

Cu destule întreruperi şi cu multe exprimări ocolite, a spus:

— *Bunii mei prieteni, am fost în frunzişul înalt al copacilor voştri şi m-am uitat de aproape la frunzele care cresc, la florile tinere şi la capsulele cu seminţe. Am văzut că există un curent de sraf în vârful copacilor care se mişcă împotriva vântului. Aerul se deplasează dinspre mare către uscat, dar sraful se mişcă încet în direcţie opusă. Puteţi vedea asta de pe pământ? Căci eu n-am putut.*

— *Nu,* a zis Sattamax. *E prima oară că auzim aşa ceva.*

— *Ei bine,* a continuat ea, *copacii filtrează sraful în vreme ce trece peste ei, şi o parte din el e atras către flori. Am văzut cum*

se întâmplă asta: florile sunt răsucite spre cer, iar dacă sraful ar merge în jos, ar pătrunde între petalele lor şi le-ar fertiliza, ca polenul din stele. Însă sraful nu coboară, ci se duce spre mare. Când o floare se nimereşte cu faţa către uscat, sraful poate să intre în ea. De aceea încă se mai formează capsule cu seminţe. Dar cele mai multe dintre ele sunt îndreptate în sus, iar sraful pluteşte pur şi simplu pe lângă ele, fără să intre. Probabil că florile au evoluat aşa pentru că în trecut tot sraful cobora. Cu sraful s-a întâmplat ceva, nu cu copacii. Iar curentul acesta se poate vedea doar de foarte sus, iată de ce nu aţi ştiut nimic. Prin urmare, dacă vreţi să salvaţi copacii, şi viaţa neamului mulefa, trebuie să aflăm de ce sraful se comportă aşa. Încă n-am găsit o explicaţie, dar o să mă străduiesc.

Mulţi dintre cei din auditoriu întindeau gâtul ca să se uite în sus, la această derivă a Prafului. Însă de pe pământ era imposibil de observat: s-a uitat şi ea prin ochean, dar tot ce a văzut a fost albastrul intens al cerului.

Mulefa au discutat multă vreme, încercând să-şi amintească dacă era pomenit pe undeva, prin legendele şi istoria lor, vântul de sraf, însă zadarnic. Tot ce ştiau ei era că sraful vine din stele, aşa cum făcuse dintotdeauna.

În cele din urmă au întrebat-o dacă mai are vreo idee, iar ea a zis:

— *Trebuie să fac mai multe observaţii. E necesar să aflu dacă vântul bate întotdeauna în acea direcţie sau se schimbă, aşa cum sunt curenţii de aer din timpul zilei şi al nopţii. Prin urmare, trebuie să petrec mai mult timp în coroanele copacilor şi să dorm acolo, să fac observaţii noaptea. Mi-e necesar ajutorul vostru ca să construiesc un soi de platformă, încât să pot dormi în siguranţă. Avem neapărată nevoie de mai multe date.*

Mulefa, practici din fire şi nerăbdători să afle cât mai multe, s-au oferit imediat să-i construiască orice i-ar fi fost de trebuinţă. Cunoşteau tehnica scripeţilor, şi pe dată unul dintre ei a propus o modalitate de a o ridica pe Mary mai uşor în frunziş, ca să o scutească de pericolele căţărării.

Bucuroşi că aveau ceva de făcut, s-au apucat de îndată să adune materiale, să împletească, să lege şi să fixeze traverse şi frânghii şi sfori, sub îndrumarea ei, asamblând totul pentru a obţine o platformă de observaţie în vârf de copac.

După ce a vorbit cu bătrâneii din livada de măslini, părintele Gomez a pierdut urma. A petrecut câteva zile căutând şi investigând în toate direcţiile în jurul acelui loc, dar femeia părea să se fi topit de-a binelea.

Nu s-ar fi dat bătut niciodată, cu toate că situaţia părea acum descurajatoare; crucifixul de la gâtul său şi puşca de pe umăr erau mărturii gemene ale hotărârii lui neclintite de a-şi îndeplini sarcina.

Dar i-ar fi trebuit mult mai mult răgaz, din cauza vremii nesuferite. În lumea în care intrase era arşiţă şi uscăciune, iar lui i se făcea din ce în ce mai sete; şi, remarcând un petic de stâncă ud în partea de sus a unui bolovăniş, s-a căţărat să vadă dacă nu găseşte pe acolo vreun izvor. Nu era, însă în lumea copacilor care făceau capsule cu seminţe tocmai trăsese o răpăială zdravănă – şi aşa a descoperit fereastra, şi aşa a aflat unde plecase Mary.

21. *Harpiile*

Urăsc lucrurile întru totul imaginare… Ar
trebui ca la temelie să fie întotdeauna o
frântură de realitate…

Byron

Lyra şi Will s-au trezit apăsaţi de groază: erau ca nişte prizonieri condamnaţi la moarte în dimineaţa stabilită pentru execuţie. Tialys şi Salmakia se ocupau de libelulele lor, oferindu-le molii prinse cu lasoul, pe lângă lampa anbarică de deasupra bidonului de benzină de afară, şi apă într-o farfurie de cositor. Când a văzut expresia de pe chipul Lyrei şi felul în care Pantalaimon, în formă de şoarece, se înghesuia la pieptul ei, Lady Salmakia s-a oprit din treabă şi a venit să stea de vorbă cu fata. Între timp, Will a ieşit din colibă să se plimbe la aer.

— Încă mai puteţi lua o altă hotărâre, a îndrăznit Salmakia.

— Nu, nu putem. Ne-am hotărât deja, a zis Lyra cu încăpăţânare, dar nu mai puţin înspăimântată.

— Şi dacă nu ne mai întoarcem?

— Voi nu sunteţi siliţi să veniţi, a subliniat Lyra.

— N-o să vă părăsim.

— Şi cum rămâne dacă *voi* nu vă mai întoarceţi?

— Vom fi murit făcând ceva important.

Lyra a tăcut. Până atunci nu se uitase prea bine la femeie, dar acum o vedea foarte limpede, în lumina fumegoasă a lămpii cu petrol, stând pe masă la o lungime de braţ distanţă. Faţa ei era liniştită şi blândă, nu frumoasă, nu drăgălaşă, dar exact chipul pe care ţi-ar plăcea să-l vezi când eşti bolnav sau nefericit sau speriat. Avea vocea joasă şi expresivă, cu o undă de veselie aproape insesizabilă. De când se ştia pe lume, Lyrei nu-i citise nimeni poveşti înainte de culcare, nu fusese nimeni care să-i spună basme sau să-i murmure cântece de leagăn, după care să o sărute şi să stingă lumina. Dar, dintr-odată, acum îşi zicea că dacă ar exista o voce care să te învăluie în linişte şi să-ţi încălzească sufletul, aceea ar fi vocea lui Lady Salmakia, şi a simţit iscându-i-se în suflet dorinţa de a avea ea însăşi un copil, într-o bună zi, pe care să-l legene şi să-l aline şi să-i cânte cu o voce ca asta.

— Păi… a început Lyra, dar şi-a dat seama că i s-a pus un nod în gât, aşa că a înghiţit în sec şi a ridicat din umeri.

— Vom vedea, a zis femeia, şi s-a întors la treburile ei.

După ce au mâncat pâinea turtită şi uscată şi au băut ceaiul amărui, adică tot ce le puteau oferi cei de acolo, le-au mulţumit gazdelor, şi-au luat rucsacurile şi au pornit printre barăci către malul lacului. Lyra s-a uitat în jur după moartea sa, care într-adevăr era acolo, mergând politicos un pic mai în faţă; dar n-a vrut să se apropie, cu toate că se tot uita înapoi ca să vadă dacă o urmează.

Ziua era cotropită de o ceaţă mohorâtă. Părea mai degrabă amurg decât zori de zi, şi serpentine lugubre de ceaţă răsăreau din băltoacele din mijlocul drumului sau se agăţau ca nişte amorezi părăsiţi de cablurile anbarice care atârnau de deasupra. N-au văzut oameni, doar câteva morţi, însă libelulele săgetau aerul umed ca şi cum ar fi cusut toate lucrurile cu fire invizibile, iar culorile lor strălucitoare fulgerând de colo-colo erau o încântare pentru ochi.

Curând au ajuns la marginea aşezării şi şi-au continuat drumul pe marginea unui pârâu leneş, printre tufe pipernicite şi desfrunzite. Din când în când auzeau câte un orăcăit aspru şi un pleosc, ca şi cum ar fi tulburat un batracian, dar singura creatură pe care au văzut-o a fost o broască râioasă mare cât laba piciorului lui Will, care nu putea înainta decât prin nişte salturi blegi, cu o smucire laterală dureroasă, ca şi cum ar fi fost grav rănită. Zăcea pe potecă, se chinuia să se dea deoparte din cale şi se uita la ei ca şi cum ar fi ştiut că au de gând să-i facă rău.

— Ar fi o faptă milostivă să o ucizi, a zis Tialys.

— Da’ de unde ştii? s-a oţărât Lyra. Poate că încă îi place să fie vie, cu toate astea.

— Dacă am omorî-o, am lua-o cu noi, a spus Will. Ea vrea să stea aici. Am omorât destule fiinţe. Până şi un heleşteu cu apă stătută şi puturoasă ar putea fi mai bun decât moartea.

— Dar dacă o doare? a insistat Tialys.

— Dacă ne-ar putea spune, am şti. Dar, de vreme ce nu poate, n-am de gând s-o omor. Ar însemna să ţinem cont de sentimentele noastre, nu de ale broaştei.

Şi au pornit mai departe. Cu toate că ceaţa era din ce în ce mai groasă, sunetul diferit al paşilor lor le-a spus că în apropiere se află un spaţiu deschis. Pantalaimon devenise un lemurian, cu cei mai mari ochi pe care şi-i putea face; agăţat de

umărul Lyrei, se îndesa în părul ei plin de perluţe de ceaţă, se zgâia în toate părţile şi tot nu vedea mai mult decât ea. Şi tot nu se oprea din tremurat.

Deodată au auzit foşnetul unui val. Era slab, dar foarte aproape. Libelulele şi călăreţii lor s-au întors la copii, iar Pantalaimon s-a strecurat la pieptul Lyrei, în vreme ce ea şi Will se trăgeau mai aproape unul de celălalt, păşind cu băgare de seamă pe poteca plină de mâzgă.

Şi apoi au ajuns la mal. Apa uleioasă, cu spumă, se întindea calmă în faţa lor, şi din când în când un val se spărgea alene pe prundiş.

Cărarea cotea la stânga, şi ceva mai departe, arătând mai degrabă ca o ceaţă încă şi mai groasă decât ca un obiect solid, un ponton se întindea aiuritor deasupra apei. Stâlpii erau putrezi, iar scândurile, înnegrite de mâzgă. Nu mai era nimic altceva; nimic dedesubtul lui; poteca se sfârşea acolo unde începea pontonul, iar unde se sfârşea pontonul începea ceaţa. După ce îi călăuzise până acolo, moartea Lyrei s-a înclinat înaintea fetei, a păşit în ceaţă şi a dispărut, fără ca ea să mai apuce s-o întrebe ce aveau de făcut mai departe.

— Ascultă, a zis Will.

Un sunet prelung se auzea dinspre partea nevăzută a apei: un scârţâit de lemn şi un pleoscăit calm şi regulat. Will şi-a dus mâna la pumnalul de la curea şi a păşit prudent pe scândurile putrede. Lyra se ţinea aproape de el. Libelulele s-au cocoţat pe cei doi stâlpi de amarare, acoperiţi de licheni, arătând ca veghetorii de pe blazoane, iar copiii au rămas în picioare la capătul pontonului, apăsându-şi ochii şi ştergându-şi picăturile de ceaţă care li se aninau mereu de gene. Singurele zgomote erau scârţâitul prelung şi pleoscăitul, care se tot apropiau.

— Hai să nu ne ducem! a şoptit Pantalaimon.

— Trebuie, i-a răspuns Lyra.

Apoi l-a privit pe Will. Figura lui era hotărâtă şi severă şi nerăbdătoare: n-avea să se întoarcă din drum. Iar galliviespienii, Tialys pe umărul lui Will, Salmakia pe al Lyrei, arătau liniştiţi şi vigilenţi. Aripile libelulelor, ca pânzele de păianjen, erau pline de stropi de ceaţă, şi din când în când băteau iute din ele ca să le scuture – probabil că stropii le îngreunau, şi-a zis Lyra. Nădăjduia că se va găsi hrană pentru ele pe tărâmul morţilor.

Apoi, dintr-odată, s-a zărit o barcă.

Era o barcă veche, cu vâsle, şubredă, peticită, putredă; iar lopătarul era foarte bătrân, ascuns într-un veşmânt din pânză de sac legat cu sfoară, zbârcit şi gârbov, cu mâinile osoase încleştate pe mânerul vâslelor şi cu ochii şterşi şi apoşi înfundaţi printre ridurile de piele cenuşie.

A dat drumul unei vâsle şi a întins mâna strâmbă către inelul de fier prins de stâlpul din colţul pontonului. Cu cealaltă mână a vâslit ca să apropie barca de scânduri.

Nu era nevoie de cuvinte. Will a coborât primul, apoi Lyra a înaintat şi ea ca să păşească în barcă.

Dar barcagiul a ridicat mâna.

— Nu şi el, a zis cu o şoaptă aspră.

— Cine?

— Nu el.

A întins un deget cenuşiu-gălbui arătând către Pantalaimon, care din hermelină cafeniu-roşcată se prefăcuse în hermină albă.

— Dar el este eu! a protestat Lyra.

— Dacă tu vii, el trebuie să rămână.

— Dar nu putem! Am muri!

— Nu asta vrei?

Şi atunci, pentru prima oară, Lyra şi-a dat seama cu adevărat ce face. Asta era urmarea. A rămas cu gura căscată, tremurând, şi şi-a strâns daimonul în braţe aşa de tare, că el a gemut de durere.

— Dar ei… a zis Lyra, disperată. Apoi s-a oprit: nu era cinstit să arate că ceilalţi trei nu erau siliţi să renunţe la nimic.

Will o privea cu nelinişte. Fata s-a uitat în toate părţile, la lac, la ponton, la poteca plină de hârtoape, la bălţile stătute, tufele moarte şi umede… Pan al ei, părăsit aici: cum ar putea să trăiască de unul singur? El tremura strecurat în bluza ei, lipit de piele, având nevoie de căldură. Nu-i cu putinţă! Niciodată!

— El trebuie să rămână aici dacă vrei să vii, a repetat barcagiul.

Lady Salmakia a scuturat hăţul, şi libelula ei a ţâşnit de pe umărul Lyrei, aterizând pe botul bărcii, unde Tialys i s-a alăturat. I-au spus ceva barcagiului. Lyra se uita aşa cum se uită un condamnat la agitaţia din fundul sălii de judecată, unde ar putea fi un mesager care aduce graţierea.

Bătrânul s-a aplecat să asculte, apoi a scuturat din cap.

— Nu, a zis. Dacă ea vine, el trebuie să rămână.

Will a intervenit:

— Nu-i drept. Noi nu trebuie să lăsăm în urmă o parte din fiinţa noastră. De ce ar trebui s-o facă Lyra?

— A, dar şi voi lăsaţi, a replicat barcagiul. Ghinionul ei e că poate vedea partea pe care trebuie să o părăsească şi poate vorbi cu ea. Voi n-o să ştiţi decât când ajungeţi pe apă, iar atunci o să fie prea târziu. Dar toţi trebuie să lăsaţi aici o parte din voi. Nu există trecere pe tărâmul morţilor pentru cei ca el.

Nu, şi-a zis Lyra, şi Pantalaimon a gândit odată cu ea: *N-am trecut prin Bolvangar pentru asta, nu! Cum o să ne mai găsim unul pe altul?*

Şi Lyra s-a uitat din nou înapoi la malul murdar şi lugubru, aşa de pustiu, colcăind de boli şi otravă, şi s-a gândit la dragul ei Pan aşteptând acolo singur, tovarăşul inimii ei, privind-o cum dispare în ceaţă, şi a izbucnit într-o furtună de plânsete. Suspinele ei amare n-aveau ecou, căci le înăbuşea ceaţa, dar de-a lungul malului, în nenumărate heleşteie, pe bancuri de nisip aflate aproape de suprafaţă, în buturugi crăpate, făpturile schiloade care mişunau nevăzute i-au auzit plânsul din adâncul sufletului şi s-au tras mai aproape de pământ, înspăimântate de atâta patimă.

— De-ar putea veni şi el… a strigat Will, dorind cu disperare să pună capăt suferinţei fetei, dar bătrânul a scuturat din cap.

— Poate să vină în barcă, dar, dacă vine, barca rămâne aici, a zis el.

— Dar cum o să-l mai regăsească?

— Nu ştiu.

— Când plecăm, tot pe aici o să trecem?

— Să plecaţi?

— O să ne întoarcem. Mergem pe tărâmul morţilor, apoi ne întoarcem.

— Nu pe aici.

— Atunci pe altundeva, dar o să ne întoarcem!

— Am dus milioane, şi nimeni nu s-a mai întors.

— Atunci o să fim primii. O să găsim calea de ieşire. Şi, dacă tot o să facem asta, fii bun, barcagiule, fii milostiv, las-o să-şi ia daimonul!

— Nu, a repetat el şi şi-a scuturat capul împovărat de ani.

Nu-i o regulă pe care s-o puteţi încălca. E o lege ca asta…

S-a aplecat peste bord şi a luat puţină apă în căuşul palmei, apoi a înclinat mâna şi apa s-a scurs.

— Legea care face apa să cadă înapoi în lac e de acelaşi fel. Nu pot să-mi înclin mâna şi să fac apa să zboare în sus. Tot aşa, nu pot lua daimonul ei pe tărâmul morţilor. Că ea vine sau nu, el trebuie să rămână aici.

Lyra nu mai vedea nimic: avea faţa îngropată în blana de pisică a lui Pantalaimon. Dar Will l-a văzut pe Tialys că descalecă de pe libelulă şi se pregăteşte să sară la barcagiu, şi pe jumătate era de acord cu intenţia iscoadei. Însă bătrânul îl observase; a întors capul, zicând:

— De câte veacuri credeţi că duc oamenii pe tărâmul morţilor? Gândiţi că, dacă m-ar putea vătăma ceva, nu s-ar fi întâmplat până acum? Gândiţi că oamenii pe care îi iau vin cu mine bucuroşi? Se zbat şi plâng, încearcă să mă mituiască, ameninţă şi sar la bătaie; totu-i în van. Sunt imun, împunge-mă cât pofteşti. Mai bine alin-o pe copilă, uite-o că vine încoace, nu mă băga în seamă pe mine.

Will abia putea să privească. Lyra făcea cel mai crud lucru pe care îl făcuse vreodată, urându-se pe sine, urând fapta, suferind pentru Pan şi împreună cu Pan şi din cauza lui Pan. Încerca să-l lase jos, pe poteca rece, descleştându-i ghearele de pisică din veşmintele ei, plângând, plângând. Will şi-a astupat urechile: vaierul era prea disperat ca să-l mai suporte. Ea îl împingea pe daimon deoparte iar şi iar, însă el ţipa şi încerca să se agaţe la loc.

Ar fi putut să se întoarcă.

Ar fi putut zice: *Nu, e o prostie, nu trebuie s-o facem.*

Ar fi putut să rămână credincioasă legăturii din străfundurile inimii, din străfundurile vieţii, leală uniunii statornicite dintre ea şi Pantalaimon, ar fi putut să pună asta pe primul plan, ar fi putut să zvârle restul din mintea ei…

— Pan, nimeni n-a mai făcut aşa ceva până acum, a şoptit ea, tremurând, dar Will zice că o să ne întoarcem şi îţi jur, Pan, te iubesc, îţi jur că ne întoarcem… O să mă întorc, ai grijă de tine, dragul meu, n-o să ţi se întâmple nimic… O să ne întoarcem, şi dacă va trebui să-mi petrec fiecare minut al vieţii ca să te regăsesc, am să o fac, n-am să mă opresc, n-am să mă odihnesc, nu – o, Pan, dragul meu Pan! –, trebuie să merg,

trebuie…

Şi l-a împins deoparte, iar el s-a ghemuit, nenorocit şi înfrigurat şi înspăimântat, pe pământul rece.

Will n-ar fi putut spune ce animal era acum. Părea aşa de fraged, un pui, un căţeluş neajutorat şi bătut, o făptură atât de copleşită de suferinţă, încât era mai mult suferinţă decât făptură. Ochii lui nu se dezlipeau de chipul Lyrei, iar Will o vedea cum se forţează să nu se uite în altă parte, să nu fugă de vinovăţie, şi i-a admirat cinstea şi curajul, şi totodată era sfâşiat de şocul despărţirii lor. Erau atât de mulţi curenţi puternici de sentimente între ei, încât lui Will i se părea că aerul e încărcat de electricitate.

Iar Pantalaimon n-a întrebat: *De ce?,* pentru că ştia; şi n-a întrebat dacă Lyra îl iubeşte pe Roger mai mult decât pe el, pentru că ştia răspunsul real şi la asta. Şi ştia că, dacă ar fi vorbit, ea n-ar mai fi putut răbda; aşa că daimonul a rămas tăcut, ca şi cum n-ar fi vrut să îndurereze şi mai mult fiinţa umană care îl părăsea. Iar acum amândoi se prefăceau că n-o să doară, că n-o să treacă mult până când vor fi din nou împreună, că aşa era cel mai bine. Dar Will ştia că fata îşi smulgea inima din piept.

Apoi ea a păşit în barcă. Era aşa de uşoară, că barca a rămas aproape neclintită. S-a aşezat lângă Will, dar privirea ei nu-l părăsea pe Pantalaimon, care tremura pe mal, în dreptul pontonului; dar când barcagiul a dat drumul inelului de fier şi şi-a cufundat vâslele ca să desprindă barca, daimonul-căţel a pornit disperat pe ponton, până la capăt, cu ghearele ţăcănind uşurel pe scândurile netede, şi a rămas uitându-se, doar uitându-se, în vreme ce barca s-a îndepărtat, iar pontonul s-a şters şi a dispărut în ceaţă.

Apoi Lyra a scos un strigăt atât de chinuit, încât a stârnit ecou chiar şi în lumea vătuită, învăluită în ceaţă, dar fireşte că nu era ecou, era cealaltă parte a ei care striga şi ea de pe tărâmul celor vii, în vreme ce Lyra înainta spre tărâmul morţilor.

— Inima mea, Will… a gemut ea şi s-a agăţat de el, cu faţa udă schimonosită de durere.

Şi astfel s-a împlinit prevestirea pe care Stăpânul Colegiului Jordan i-o împărtăşise Bibliotecarului, că Lyra va săvârşi o mare trădare şi că asta o va durea cumplit.

Dar şi Will simţea cum creşte în el o sfâşiere, şi, cu toată durerea, a văzut că galliviespienii, care erau agăţaţi unul de altul, ca el şi Lyra, au căzut pradă aceleiaşi suferinţe.

O parte din ea era fizică. Era ca şi cum o mână de fier i-ar fi înşfăcat inima şi i-o smulgea dintre coaste, aşa încât şi-a apăsat mâinile pe acel loc şi a încercat zadarnic să o ţină înăuntru. Îl încerca o suferinţă mult mai adâncă şi mai grea decât durerea pierderii degetelor. Dar era şi mentală: ceva tainic, doar al său, fusese târât în văzul lumii, unde nu voia să fie, şi Will era aproape copleşit de amestecul de durere şi ruşine şi teamă şi reproşuri, pentru că el provocase toate astea.

Ba era chiar mai rău. Era ca şi cum ar fi zis: „Nu, nu mă omorî pe mine, mi-e frică; omoar-o mai bine pe mama, ea n-are importanţă, n-o iubesc”, şi ca şi cum ea l-ar fi auzit spunând asta şi s-ar fi prefăcut că n-a auzit, ca să-l menajeze, şi s-ar fi oferit oricum singură în locul lui, pentru că îl iubea. Atât de rău se simţea. Nimic nu putea fi mai groaznic ca asta.

Aşa că Will a înţeles perfect ce însemna să ai un daimon, şi că oricare ar fi fost daimonul lui, şi acesta rămăsese în urmă, cu Pantalaimon, pe malul otrăvit şi pustiu. Fiindcă gândul le-a venit în acelaşi timp lui Will şi Lyrei, au schimbat o privire înlăcrimată. Şi pentru a doua oară în viaţa lor, dar nu pentru ultima, fiecare dintre ei şi-a regăsit propria-i expresie pe chipul celuilalt.

Doar barcagiul şi libelulele păreau că nu se sinchisesc de călătoria pe care o făceau. Insectele cele mari erau pline de viaţă şi de frumuseţe strălucitoare, chiar şi în ceaţa lipicioasă, şi scuturau din aripi ca să scape de umezeală; iar bătrânul, în veşmântul lui din pânză de sac, se apleca înainte şi înapoi, înainte şi înapoi, proptindu-se cu picioarele desculţe de podeaua pe care mâzga alterna cu băltoacele.

Călătoria a durat mai mult decât voia Lyra să socotească. Cu toate că o parte din ea era rănită de moarte, cu gândul la Pantalaimon părăsit pe mal, altă parte se adapta la durere, îşi măsura propria-i forţă, curioasă să vadă ce se va întâmpla în continuare şi unde or să debarce.

Braţul lui Will o strângea puternic, dar şi el privea drept înainte, încercând să vadă ceva prin mohoreala cenuşie şi udă, să audă şi altceva decât pleoscăitul rece al vâslelor. Şi iată că într-adevăr s-a petrecut o schimbare: în faţa lor se înălţa o

faleză sau o insulă. Au perceput stăvilirea sunetului înainte de a vedea cum se întunecă ceaţa.

Bătrânul a tras de o vâslă, ca să rotească barca un pic spre dreapta.

— Unde suntem? s-a auzit glasul Cavalerului Tialys, mic dar puternic ca întotdeauna, cu toate că avea în timbru ceva aspru, dezvăluind că şi el îndurase durerea.

— Aproape de insulă, a zis barcagiul. Încă cinci minute şi ajungem la punctul de debarcare.

— Ce insulă? a întrebat Will.

Şi-a dat seama că şi propria-i voce e crispată, atât de tensionată, că nici nu părea să fie a sa.

— Poarta tărâmului morţilor se află pe insula asta, a explicat barcagiul. Toată lumea vine aici, regi, regine, asasini, poeţi, copii; toată lumea vine şi nimeni nu se mai întoarce.

— Noi o să ne întoarcem, a strigat Lyra aprig.

El n-a zis nimic, dar ochii lui bătrâni erau plini de milă.

Şi pe când se apropiau vedeau ramuri de chiparoşi şi de tise de un verde închis, atârnând până aproape de apă, înghesuite şi mohorâte. Pământul se înălţa abrupt, iar copacii erau atât de deşi, încât cu greu s-ar fi putut strecura printre ei un jder – şi la acest gând Lyra a scos un mic scâncet, pe jumătate suspin, pentru că Pan i-ar fi arătat ce bine poate el să o facă; dar nu acum, şi poate că niciodată.

— Acum suntem morţi? l-a întrebat Will pe barcagiu.

— Tot un drac, a mormăit el. Au fost unii care au venit aici fără să creadă că-s morţi. O ţineau una şi bună că-s vii, că-i o greşeală, cineva o să dea socoteală pentru asta; tot aia a fost. Alţii tânjeau să fie morţi încă de când erau vii, bieţii de ei, vieţi pline de durere şi de amar; s-au sinucis ca să capete odihna bine meritată, şi au descoperit că nimic nu s-a schimbat, doar că e mai rău, şi de data asta nu mai rămânea nici o scăpare: nu poţi învia la loc. Şi au fost alţii aşa de firavi şi bolnăvicioşi, prunci uneori, care de-abia ce intraseră în viaţă şi au ajuns printre morţi. Am vâslit de multe, multe ori la barca asta ţinând în poală un bebeluş care plângea şi habar n-avea despre deosebirea dintre acolo, sus, şi aicea, jos. Bătrânii, bogaţii-s cei mai răi, mârâie şi-s fioroşi şi mă blestemă, ocărăsc şi zbiară: Da’ cine mă cred eu? Oare n-au adunat ei şi-au dosit tot aurul pe care au putut pune gheara? N-aş vrea să iau o parte din el,

ca să-i duc înapoi la mal? Or să mă dea ei pe mâna legii, au prieteni de vază, îi cunosc pe Papă şi pe Regele Cutare şi Ducele Cutărescu, sunt în stare să pună să fiu pedepsit şi bumbăcit… Dar au aflat până la urmă care-i adevărul: singurul lucru pe care-l puteau face era să şadă în barca mea care mergea către tărâmul morţilor, cât despre regii şi papii ăia, şi ei aveau să ajungă aici, la rândul lor, mai curând decât şi-ar fi dorit-o. Îi las să zbiere şi să bată câmpii, nu-mi pot face rău. Şi până la urmă se lasă păgubaşi. Aşadar, de nu ştiţi dacă sunteţi sau nu morţi, iar fetiţa o ţine pe-a ei, că o să ajungă din nou printre cei vii, eu nu am nimic de comentat. Ce sunteţi voi o să aflaţi curând.

În toată această vreme vâslise necurmat de-a lungul malului, şi acum a scos vâslele din apă, le-a aşezat cozile în barcă şi a întins mâna în dreapta, ca să apuce primul stâlp de lemn ce se înălţa din lac.

A tras barca de-a lungul cheiului îngust şi a ţinut-o nemişcată, ca ei să poată urca. Lyra nu voia: atâta vreme cât era aproape de barcă, Pantalaimon putea să se gândească la ea limpede, pentru că aşa o văzuse ultima oară, dar când avea să se îndepărteze el n-ar mai fi ştiut cum să şi-o imagineze. Aşa că şovăia, dar libelulele şi-au luat zborul, şi Will a urcat, palid şi cu mâinile încleştate pe piept, deci trebuia să o facă şi ea.

— Mulţumesc, i-a zis barcagiului. Când vă întoarceţi, dacă îmi vedeţi daimonul, vă rog să-i spuneţi că-l iubesc mai mult decât pe orice de pe tărâmul viilor sau al morţilor, şi jur că o să mă întorc la el, chiar dacă nimeni n-a mai făcut asta niciodată, jur că eu o s-o fac!

— Da, am să-i spun, a răspuns bătrânul barcagiu.

A împins barca, iar plesnetul loviturilor lente ale vâslelor s-a stins în ceaţă.

Galliviespienii au venit înapoi, după ce zburaseră ceva mai departe, şi s-au aşezat ca de obicei pe umerii copiilor, ea pe al Lyrei, el pe al lui Will. Şi aşa au stat călătorit la marginea tărâmului morţilor. Înaintea lor nu era decât ceaţă, cu toate că desluşeau din întunecimea ei că în faţă se ridica un zid înalt.

Lyra s-a cutremurat. Se simţea de parcă pielea i s-ar fi prefăcut în dantelă, iar aerul umed şi amar ar fi putut să intre şi să iasă printre coastele ei, usturător de rece peste rana deschisă care era locul unde fusese Pantalaimon. Şi totuşi, îşi

zicea, Roger trebuie să se fi simţit şi el aşa când s-a prăbuşit pe coasta muntelui, încercând să apuce degetele ei disperate.

Stăteau neclintiţi şi ascultau. Singurul sunet era un necurmat pic-pic-pic al apei de pe frunze, iar când au privit în sus au simţit vreo doi-trei stropi strivindu-se reci de obrajii lor.

— Nu putem rămâne aici, a zis Lyra.

S-au depărtat de chei, strânşi laolaltă, şi s-au îndreptat către zid. Blocuri de piatră gigantice, înverzite de muşchi, se ridicau în ceaţă mai sus decât puteau vedea ei. Şi acum, că ajunseseră mai aproape, auzeau dindărătul lor strigăte, dar era greu de spus dacă sunt sau nu voci omeneşti cele care strigau – ţipete ascuţite, ca nişte bocete, şi jeluiri care atârnau în văzduh ca filamentele plutitoare ale unei meduze, provocând durere în orice loc pe care îl atingeau.

— Uite o uşă, a zis Will cu vocea răguşită, încordată.

Atunci au zărit o uşă dosnică de lemn, şubredă, sub o lespede ieşită în afară. Înainte ca Will să poată ridica mâna ca s-o deschidă, unul dintre acele strigăte jalnice s-a auzit foarte aproape, făcând să le ţiuie urechile şi să li se facă părul măciucă.

Pe dată galliviespienii au ţâşnit în aer, pe libelulele lor ca nişte căluţi deprinşi cu războiul, gata de luptă. Dar făptura care a coborât în zbor i-a măturat cu o lovitură brutală a aripii, apoi s-a aşezat greoi pe o ieşitură a zidului, chiar deasupra capetelor copiilor. Tialys şi Salmakia şi-au adunat puterile, liniştindu-şi totodată insectele tulburate.

Făptura era o pasăre mare, cam cât un hoitar, cu faţa şi pieptul de femeie. Will văzuse ilustraţii cu fiinţe de soiul acesta, şi cuvântul *harpie* i-a venit în minte de îndată ce a văzut-o bine. Avea tenul neted, fără nici o zbârcitură, dar era mai bătrână până şi decât vrăjitoarele: trecuseră peste ea mii de ani, iar cruzimea şi jalea acestora îi zugrăviseră expresia plină de ură de pe chip. Dar când călătorii au văzut-o mai clar li s-a părut şi mai dezgustătoare. Orbitele îi erau încrustate cu mâzgă, iar roşul buzelor ei arăta zgrunţuros şi plin de coji, ca şi cum ar fi vomat adesea sânge închegat. Părul negru, încâlcit şi slinos, îi atârna până pe umeri, ghearele zdrenţuite se agăţau fioros de piatră, aripile-i puternice şi negre erau strânse pe spate şi de câte ori se mişca stârnea o duhoare de putreziciune.

Will şi Lyra, deşi îngreţoşaţi şi copleşiţi de durere, au

încercat să-şi înalţe capetele şi să o înfrunte.

— Dar sunteţi vii! a zis harpia, cu vocea ei aspră, încărcată de batjocură.

Will şi-a dat seama că o urăşte şi că se teme de ea mai mult decât de orice fiinţă pe care o întâlnise vreodată.

— Cine eşti? a întrebat-o Lyra, care era la fel de dezgustată ca Will.

Ca răspuns, harpia a ţipat. Şi-a deschis gura şi a revărsat în direcţia lor un şuvoi de sunete, încât au simţit că le vuieşte capul şi aproape că au căzut pe spate. Will s-a prins de Lyra, şi amândoi s-a ţinut strâns unul de celălalt, în vreme ce ţipătul se prefăcea în hohote nebuneşti de râs batjocoritor, cărora le răspundeau alte chiote de harpii din ceaţa de pe mal. Senzaţia de zeflemea scăldată în ură i-a amintit lui Will de cruzimea copiilor de pe un teren de joacă, dar aici nu erau profesori care să facă rânduială, nimeni căruia să-i ceri ajutorul, nici o ascunzătoare.

Şi-a rezemat mâna pe pumnalul de la brâu şi a privit-o în ochi, cu toate că în ţeastă îi răsunau clopote, iar puterea ţipătului ei îl ameţise.

— Dacă încerci să ne opreşti, a zis el, atunci ai face mai bine să te pregăteşti de luptă, nu de zbierat. Pentru că o să intrăm pe uşa aceea.

Gura roşie şi scârboasă a harpiei s-a mişcat iarăşi, dar de data aceasta şi-a ţuguiat buzele ca pentru a-i trimite un pupic.

Apoi a spus:

— Mama ta e singură. O să-i trimitem coşmaruri. O să urlăm în somnul ei!

Will nu s-a clintit, pentru că o vedea cu colţul ochiului pe Lady Salmakia cum înaintează uşurel pe ieşitura din zid pe care era cocoţată harpia. Libelula ei, cu aripile tremurânde, era ţinută de Tialys pe pământ. Şi apoi s-au întâmplat două lucruri: femeia a sărit la harpie şi şi-a înfipt adânc pintenul în piciorul solzos al făpturii, iar Tialys a îmboldit libelula în văzduh. În mai puţin de o secundă, Salmakia s-a răsucit, a sărit pe spatele căluţului său albastru-fluorescent şi s-a înălţat în aer.

Efectul înţepăturii asupra harpiei s-a arătat pe dată. Alt ţipăt a spart liniştea, mult mai intens decât cel de dinainte, şi harpia a fluturat din aripile-i negre atât de puternic, încât şi Will, şi Lyra au simţit curentul de aer provocat şi s-au împleticit. Dar

ea s-a încleştat de piatră cu ghearele; faţa îi era vânătă de mânie, iar părul i s-a ridicat ca o cunună de şerpi.

Will a tras-o de mână pe Lyra, încercând să fugă amândoi spre uşă, dar harpia s-a repezit la ei furibundă şi nu s-a oprit decât când Will s-a răsucit, a împins-o pe Lyra în spatele lui şi a ridicat pumnalul.

Galliviespienii au ţâşnit pe dată către harpie, până aproape de faţa ei, apoi spre spate, neputând să o atingă dar derutând-o, aşa încât ea a bătut stângaci din aripi şi aproape că s-a prăbuşit la pământ.

Lyra le-a strigat:

— Tialys! Salmakia! Staţi, staţi!

Iscoadele au tras de frâiele libelulelor şi s-au ridicat deasupra capetelor copiilor. Alte forme întunecate se îngrămădeau în ceaţă, iar ţipetele zeflemitoare a încă o sută de harpii răsunau de-a lungul malului. Cea mai apropiată îşi scutura aripile, îşi flutura părul, îşi întindea pe rând picioarele, încleştându-şi şi descleştându-şi ghearele. Nu părea rănită – dar asta era ceea ce observase Lyra.

Galliviespienii au coborât în zbor către Lyra, care întinsese amândouă mâinile, ca ei să aterizeze. Salmakia şi-a dat seama ce gândise fata şi i-a spus lui Tialys:

— Are dreptate. N-o putem vătăma, nu ştiu din ce pricină.

Lyra a zis:

— Doamnă, cum vă cheamă?

Harpia şi-a desfăcut larg aripile, apoi le-a scuturat, iar pe călători oribilul miros de stârv şi de putreziciune care venea dinspre ea aproape că i-a făcut să leşine.

— Fără-nume! a ţipat.

— Ce vreţi de la noi? a întrebat Lyra.

— Ce-mi puteţi da?

— Vă putem spune unde am fost, şi poate că v-ar interesa, cine ştie? Am văzut tot soiul de lucruri ciudate pe calea până aici.

— Aha, sunteţi gata să-mi spuneţi o poveste?

— Dacă doriţi.

— Poate că da. Şi apoi?

— Ne-aţi putea lăsa să trecem prin uşa aia şi să aflăm duhul pe care am venit să-l căutăm – adică nădăjduiesc că ne-aţi lăsa. Dacă aţi avea bunăvoinţa să faceţi asta.

— Păi, încearcă, a zis Fără-nume.

Şi cu toată scârba şi durerea, Lyra a simţit că tocmai îi fusese servit asul cel mare.

— O, fii atentă, i-a şoptit Salmakia, dar mintea Lyrei gonea deja prin povestea pe care o depănase noaptea trecută, modelând şi tăind şi îmbunătăţind şi adăugând: părinţii morţi, comoara familiei, naufragiul, evadarea…

— Ei bine, a zis, intrând în dispoziţia de povestit, de fapt totul a început pe când eram încă prunc. Tata şi mama erau Ducele şi Ducesa de Abingdon, vedeţi dumneavoastră, şi erau cât se poate de bogaţi. Tata ajunsese unul dintre sfetnicii regelui, şi însăşi Maiestatea Sa venea pe la noi şi stătea, o, da, mai toată vremea. Mergeau la vânătoare în pădurea noastră. Casa de acolo, când m-am născut eu, era cea mai mare din toată partea de sud a Angliei. Îi zicea…

Fără să scoată măcar un ţipăt de avertizare, harpia s-a năpustit la Lyra cu ghearele desfăcute. Fata de-abia a avut timp să se aplece, însă una dintre gheare i s-a înfipt în scalp şi i-a smuls o şuviţă de păr.

— Mincinoaso! Mincinoaso! zbiera harpia. Mincinoaso!

S-a îndepărtat şi iar a venit, ţintind direct faţa Lyrei; dar Will a scos din teacă pumnalul şi i s-a aruncat în cale. Fără-nume s-a ferit în ultima clipă, iar băiatul a împins-o pe Lyra către uşă, pentru că era amorţită de şoc şi pe jumătate orbită de sângele care i se prelingea pe faţă. Will nu ştia unde or fi fost galliviespienii, iar harpia se apropia din nou vâjâind, ţipând de zor cu furie şi ură:

— Mincinoaso! Mincinoaso! Mincinoaso!

Părea că vocea ei venea din toate părţile, iar ecoul cuvântului se auzea înăbuşit şi distorsionat dinspre zidul cel înalt aflat în ceaţă, aşa că ea părea să zbiere numele fetei – *Lyra* şi *mincinoasă* sunau la fel[2].

Will o strângea la piept pe Lyra, cu umărul încovoiat ca s-o ocrotească, şi o simţea cutremurându-se şi suspinând lipită de el. Apoi a înfipt pumnalul în lemnul putred al uşii şi a tăiat încuietoarea cu o mişcare iute a lamei.

Will, Lyra şi iscoadele pe libelulele repezi s-au năpustit prin uşă pe tărâmul duhurilor, în vreme ce ţipătul harpiei răsuna multiplicat de al altora, aflate pe malul ceţos din spatele lor.

---

[2] În limba engleză, *Lyra* şi *liar. (N. tr.)*

22. *Cei care şoptesc*

Stând veştejiţi ca frunzele de toamnă pe râuri
aşternute-n Vallombrosa, un loc unde
etruricele umbre închipuie un arc înalt de leagăn…

John Milton

Primul lucru pe care l-a făcut Will a fost să-i spună Lyrei să şadă, apoi a luat cutiuţa cu unsoare din muşchi-de-sânge şi i-a cercetat rana de la cap. Sângera abundent, ca întotdeauna când scalpul e vătămat, dar nu părea adâncă. Şi-a rupt o fâşie de la poalele cămăşii şi a curăţat rana, apoi a pus unsoare pe zgârietură, încercând să uite cât de slinoasă fusese gheara harpiei.

Ochii fetei erau încremeniţi. Chipul îi devenise cenuşiu.

— Lyra! Lyra! a zis el, şi a scuturat-o cu blândeţe. Haide, trebuie să plecăm.

Ea s-a cutremurat, şi-a tras răsuflarea prelung şi întretăiat, iar ochii i s-au aţintit asupra lui, plini de o disperare cumplită.

— Will, nu mai pot s-o fac. Nu mai pot minţi! Socoteam că-i aşa de uşor – da' n-a mers. E tot ce ştiam să fac, şi iată că nu mai merge!

— Nu e asta tot ce poţi face. Poţi citi aletiometrul, nu? Vino, hai să ne lămurim unde suntem. Hai să-l căutăm pe Roger.

A ajutat-o să se ridice, şi pentru prima oară s-au uitat în jur, în lumea duhurilor.

Se aflau pe o câmpie imensă ce se întindea până hăt, departe, în ceaţă. Lumina care le permitea să vadă era o fosforescenţă sumbră ce părea să existe peste tot în aceeaşi măsură, aşa încât nu existau nici umbre adevărate, nici lumină adevărată, şi totul avea aceeaşi culoare ternă.

În acest spaţiu nesfârşit stăteau în picioare atât de mulţi adulţi şi copii – oameni-duhuri –, încât Lyra n-ar fi putut spune câţi erau. De fapt, cei mai mulţi dintre ei stăteau în picioare; alţii şedeau, iar câţiva zăceau, apatici ori adormiţi. Nimeni nu se plimba, nu alerga, nu se juca, însă destui s-au întors să se uite la cei care sosiseră, în ochii lor larg deschişi sesizându-se o curiozitate temătoare.

— Duhuri, a şoptit ea. Iată unde au ajuns cu toţii, cei care au murit…

Fără îndoială, era din cauză că nu-l mai avea pe Pantalaimon, de aceea s-a încleştat de braţul lui Will, iar el a

fost bucuros de asta. Galliviespienii zburaseră înainte, şi le vedea formele micuţe şi strălucitoare săgetând şi lunecând peste capetele duhurilor, care priveau în sus şi îi urmăreau cu uluire. Tăcerea era intensă şi apăsătoare, iar lumina cenuşie îl înspăimânta. Prezenţa caldă a Lyrei alături de el era singurul lucru care îi dădea senzaţia de viaţă.

În spatele lor, dincolo de zid, ţipetele harpiilor încă mai răsunau de-a lungul malului. Unii dintre oamenii-duhuri priveau în sus neliniştiţi, dar mai mulţi dintre ei se uitau la Will şi Lyra. Apoi au început să înainteze, îmbulzindu-se. Lyra s-a tras înapoi: n-avea încă puterea să-i întâmpine aşa cum ar fi vrut, şi Will a trebuit să preia frâiele.

— Vorbiţi limba noastră? li s-a adresat el. Puteţi vorbi?

Chiar tremurători, speriaţi şi îndureraţi cum erau, el şi Lyra aveau totuşi mai multă autoritate decât toată masa aceea de morţi adunaţi laolaltă. Bietelor duhuri le lipsea vlaga, şi când au auzit vocea lui Will, prima voce limpede care răsunase acolo de când îşi aminteau, mai mulţi dintre morţi au înaintat, dornici să răspundă.

Dar nu puteau decât să şoptească. Un sunet slab, şters, nu mai mult decât o răsuflare lină, era tot ce puteau emite. Şi pentru că se înghesuiau înainte, înghiontindu-se, galliviespienii au coborât în zbor şi au săgetat de colo-colo prin faţa lor, ca să-i împiedice să se apropie prea tare. Copiii-duhuri priveau în sus cu un dor pătimaş, şi Lyra a ştiut pe dată de ce: credeau că libelulele sunt daimoni; îşi doreau din tot sufletul să-şi poată ţine din nou daimonii în braţe.

— Of, ăştia nu-s daimoni, a izbucnit Lyra, cu milă. Dacă daimonul meu ar fi fost aici, aţi fi putut să-l mângâiaţi şi să-l atingeţi, vă jur…

Şi a întins mâinile către copii. Duhurile adulte au şovăit, apatice sau temătoare, dar copiii au înaintat cu toţii, grămadă. Nu aveau mai multă substanţă decât ceaţa, sărmanii, şi mâinile Lyrei treceau prin ei; la fel ale lui Will. Ei se înghesuiau în faţă, uşori şi lipsiţi de viaţă, să se încălzească la curgerea sângelui şi la bătăile puternice ale inimilor călătorilor, iar Will şi Lyra au simţit un şirag de senzaţii de frecare uşoară şi rece, pe când duhurile treceau prin trupurile lor, încălzindu-se. Cei doi copii vii au simţit că puţin câte puţin deveneau şi ei morţi; nu puteau oferi o cantitate infinită de viaţă şi de căldură, le era deja foarte

frig, iar mulţimea fără număr se tot îmbulzea spre ei, de parcă n-avea să se mai oprească niciodată.

În cele din urmă, Lyra a trebuit să-i roage să nu se mai apropie.

Şi-a ridicat mâinile şi a spus:

— Vă rog… Am vrea să vă atingem pe toţi, dar am venit aici să căutăm pe cineva, şi aş vrea să-mi spuneţi unde este şi cum să-l găsim… Of, Will, a zis, apropiindu-şi capul de băiat, tare aş vrea să ştiu ce să fac!

Duhurile erau fascinate de sângele de pe fruntea Lyrei. Strălucea în lumina săracă la fel de viu ca boabele de ilice, şi câteva duhuri au trecut prin el, tânjind după atingerea a ceva atât de plin de viaţă. O fată-duh, care pe când era vie trebuie să fi avut vreo nouă-zece ani, a întins şi ea o mână sfioasă, dar imediat şi-a tras-o înapoi, temătoare. Însă Lyra i-a zis:

— Nu-ţi fie frică! N-am venit aici să-ţi facem vreun rău. Vorbeşte cu noi, dacă poţi!

Fata-duh a grăit; vocea ei subţirică era doar o şoaptă.

— Harpiile au făcut asta? Au încercat să te rănească?

— Mda, dar dacă asta e tot ce pot, nu-mi fac griji din pricina lor, a zis Lyra.

— Vai, nu e… Vai, fac lucruri mai rele…

— Ce anume? Ce fac?

Dar cei din jur nu îndrăzneau să-i spună. Mai mulţi au clătinat din cap şi au tăcut, până ce un băieţel s-a încumetat:

— Nu-i aşa rău pentru ăia de-s aici de sute de ani, că oboseşti după atâta vreme, nu te mai pot băga în sperieţi cu una, cu două…

— Cu aceia noi le place mai mult să vorbească, a zis prima fată. E… Vai, e de-a dreptul oribil… Ele… Nu-ţi pot spune.

Vocile duhurilor nu se auzeau mai tare decât sunetul scos de frunzele veştede care cad. Şi numai copiii vorbeau; maturii păreau cu toţii cufundaţi într-o amorţeală aşa de veche, că poate nu mai erau în stare să se mişte ori să glăsuiască.

— Ascultaţi, a zis Lyra, ascultaţi-mă, vă rog. Am venit aici, eu şi prietenii mei, pentru că trebuie să găsim un băiat pe care-l cheamă Roger. Nu-i aici de multă vreme, doar de câteva săptămâni, aşa că probabil nu cunoaşte multă lume, da’ dacă ştiţi unde este…

Însă chiar în timp ce vorbea şi-a dat seama că ar putea să

rămână acolo până la bătrâneţe, cercetând peste tot şi privind fiecare chip, şi tot n-ar izbuti să vadă decât o foarte mică parte din morţi. A simţit cum i se lasă pe umeri o disperare grea, ca şi cum harpia însăşi i s-ar fi aşezat acolo.

Totuşi, a strâns din dinţi şi a încercat să-şi ţină bărbia sus. Am ajuns până aici, nu dau înapoi, s-a îmbărbătat ea.

Prima fată-duh întreba ceva în şoapta aceea slabă şi neajutorată.

— De ce vrem să dăm de el? mai mult a ghicit Will. Păi, Lyra vrea să-i vorbească. Dar mai e cineva pe care vreau eu să-l găsesc. Vreau să-mi reîntâlnesc tatăl, pe John Parry. Şi el e pe aici, pe undeva, şi vreau să-i spun ceva înainte să mă întorc în lume. Aşa că vă rog să le daţi de veste, dacă puteţi, lui Roger şi lui John Parry, să vină să stea de vorbă cu Lyra şi cu Will. Rugaţi-i…

Dar dintr-odată duhurile s-au răsucit şi au fugit, chiar şi adulţii, ca frunzele veştede împrăştiate de o pală de vânt iscată din senin. Într-o clipă spaţiul din jurul copiilor vii s-a golit, apoi au înţeles de ce: de sus, din văzduh, veneau strigăte, zbierete, hohote – şi harpiile au apărut deasupra lor, cu valuri de duhoare de stârv, aripi fluturând şi acele ţipete răguşite, zeflemisind, maimuţărind, chicotind, batjocorind.

Lyra s-a aruncat imediat la pământ, astupându-şi urechile, iar Will, cu pumnalul în mână, s-a ghemuit deasupra ei. Îi vedea pe Tialys şi Salmakia zburând către ei, dar erau încă destul de departe, şi a avut timp să se uite la harpiile care se roteau şi plonjau. Le-a văzut feţele omeneşti cum muşcă aerul, ca şi cum ar fi vânat insecte, a auzit ce strigau – vorbe de batjocură, vorbe scârbavnice, toate despre mama lui, vorbe care i-au zguduit inima. Dar o parte a minţii lui era calmă şi distantă, gândind, socotind, observând: nici una dintre ele n-avea chef să se apropie de pumnal.

Ca să vadă mai bine ce se întâmplă, s-a ridicat în picioare. Una dintre ele – poate că Fără-nume însăşi – a trebuit să se abată din cale-i, căci plonjase prea jos, cu gândul să zboare chiar pe deasupra capului lui Will. Aripile ei grele s-au zbătut cu stângăcie, şi abia în ultima clipă a reuşit să vireze. El ar fi putut să întindă mâna şi să-i taie capul cu pumnalul.

Acum ajunseseră şi galliviespienii. Amândoi erau gata de atac, dar Will le-a strigat:

— Tialys, vino aici! Salmakia, hai încoace!

După ce au aterizat pe umerii lui, le-a zis:

— Priviţi. Uitaţi-vă ce fac. Nimic altceva decât să se apropie şi să ţipe. Cred că doar din greşeală a lovit-o pe Lyra. Nu cred că vor să ne atingă. Putem să nu le băgăm în seamă.

Lyra s-a uitat în sus, cu ochii larg deschişi. Făpturile zburau în jurul capului lui Will, uneori la distanţă de numai o palmă, dar întotdeauna se trăgeau într-o parte sau porneau în sus în ultima clipă. El le simţea pe cele două iscoade dornice de luptă, iar aripile libelulelor tremurau de dorinţa de a fulgera prin aer cu călăreţii lor ucigători, dar s-au înfrânat: îşi dădeau seama că el are dreptate.

Asta a avut efect şi asupra duhurilor: văzându-l pe Will cum stă drept, teafăr şi neînfricat, au început să se apropie din nou. Se uitau cu teamă la harpii, dar ispita căldurii cărnii şi sângelui, a acelor bătăi puternice ale inimilor, era prea puternică.

Lyra s-a ridicat în picioare, alăturându-i-se lui Will. Cum rana i se deschisese iarăşi, sânge proaspăt i se prelingea pe obraz, dar şi l-a şters imediat.

— Will, a zis, mă bucur tare mult că am venit aici, jos, împreună.

El a simţit în vocea Lyrei un anumit ton şi i-a văzut pe chip o expresie pe care o cunoştea – ambele îi plăceau mai mult decât orice pe lume: arătau că ea se gândea la ceva îndrăzneţ, chiar dacă nu era gata încă să vorbească despre asta.

A aprobat din cap, dându-i de înţeles că a priceput.

Fata-duh a zis:

— Pe aici… Haideţi cu noi. O să-i găsim!

Şi amândoi au avut o senzaţie tare ciudată, ca şi cum nişte mânuţe-duh ar fi pătruns înăuntrul lor şi i-ar fi tras de coaste ca să-i facă să le urmeze.

Astfel au pornit pe acea câmpie uriaşă şi pustie, iar harpiile se roteau din ce în ce mai sus peste capetele lor, ţipând fără contenire. Însă nu cutezau să se apropie, iar galliviespienii zburau şi ei de colo-colo, veghind.

În vreme ce mergeau, duhurile au început să le vorbească.

— Nu vă supăraţi, a zis o fată-duh, dar unde vă sunt daimonii? Nu vă supăraţi că întreb. Dar…

Lyra se gândea clipă de clipă la dragul ei Pantalaimon, de-

acum părăsit. Nu-i venea uşor să vorbească, aşa că a răspuns Will în locul ei.

— Ne-am lăsat daimonii afară, unde sunt în siguranţă. O să-i găsim după aceea. Tu ai avut daimon?

— Da, îl chema Sandling… O, cât îl iubeam…

— Şi îşi luase forma definitivă? a întrebat Lyra.

— Nu, încă nu. Credea că o să fie pasăre, iar eu nădăjduiam că nu, pentru că îmi plăcea să-l simt pufos, noaptea, în pat. Dar era din ce în ce mai mult pasăre. Cum îl cheamă pe daimonul tău?

Lyra i-a spus, iar duhurile s-au înghesuit în ei. Acum voiau să vorbească despre daimonii lor, toate voiau.

— Pe al meu îl chema Matapan…

— Ne jucam de-a v-aţi-ascunselea, se prefăcea în cameleon şi nu-l vedeam deloc, era aşa de iscusit…

— Odată m-am lovit la un ochi şi nu vedeam, şi el m-a călăuzit pe tot drumul până acasă…

— Se încovriga în mâna mea şi adormea…

— Sunt şi ei pe aici, pe undeva? O să-i mai vedem vreodată?

— Nu. Când mori, daimonul tău se stinge întocmai ca o lumânare. Am văzut asta. Dar pe Castor al meu nu l-am văzut, nu mi-am luat rămas-bun de la el…

— Nu sunt nicăieri? Dar trebuie să fie undeva. Daimonul meu e încă pe undeva, ştiu că e!

Duhurile care se îmbulzeau erau însufleţite şi nerăbdătoare, aveau ochii strălucitori şi obrajii calzi, ca şi cum ar fi împrumutat viaţă de la călători.

Will a zis:

— E pe aici cineva din lumea mea, acea lume în care nu există daimoni?

Un băiat-duh subţirel, de vârsta lui, a dat din cap, şi Will s-a întors către el.

— O, da, a venit răspunsul. Nu ştiam ce sunt daimonii, dar am înţeles cum e fără ei. Sunt pe aici oameni din tot soiul de lumi.

— Eu mi-am cunoscut moartea, a spus o fată, am cunoscut-o în toată perioada cât am crescut. Când i-am auzit pe ceilalţi vorbind despre daimoni, m-am gândit că pomenesc de ceva asemănător morţilor noastre. Mi-e dor acum de ea. N-o s-o mai văd niciodată. *S-a terminat de-a binelea,* ăsta-i ultimul lucru pe

care mi l-a spus, şi apoi a plecat pe vecie. Când era cu mine ştiam că am întotdeauna pe cineva în care mă pot încrede, cineva care ştie încotro să mergem şi ce să facem. Da' n-o mai am. Nu mai ştiu ce-o să fie.

— N-o să fie nimic, a comentat altcineva. Nimic, pe veci!

— De unde ştii tu? a zis un altul. *Ei* au venit, nu vezi? Nimeni n-a ştiut că o să se întâmple asta.

Vorbea, desigur, despre Will şi Lyra.

— Ăsta-i primul lucru care s-a întâmplat vreodată pe aici, a spus un băiat-duh. Poate că de-acum o să se schimbe totul.

— Ce-ai vrea să faci, dac-ai putea? l-a întrebat Lyra.

— Să urc din nou în lume!

— Chiar dacă ar fi să n-o poţi vedea decât o dată, tot asta ai vrea să faci?

— Da! Da! Da!

— Aha… Oricum, tre' să-l găsesc pe Roger, a zis Lyra, înflăcărată de ideea care tocmai îi venise; dar Will trebuia s-o afle primul.

Pe câmpia nesfârşită era o mişcare lentă printre duhurile fără număr. Lyra şi Will n-o puteau observa, dar Tialys şi Salmakia, zburând pe deasupra lor, vedeau cum micile siluete şterse se deplasează, semănând cu migrarea unor imense stoluri de păsări sau turme de reni. În miezul mişcării se aflau cei doi copii care nu erau duhuri; se deplasau necontenit, fără să conducă şi fără să se lase conduşi, dar, cumva, concentrând mişcarea într-o intenţie a tuturor morţilor.

Iscoadele, gândind mai iute decât fulgerarea libelulelor, s-au uitat una la alta şi şi-au îndreptat insectele către o creangă uscată, să se odihnească alături.

— Avem şi noi daimoni, Tialys? l-a întrebat doamna.

— De când am păşit în barca aceea mă simt ca şi cum inima mi-ar fi fost smulsă şi aruncată pe mal, zvâcnind, a zis el. Dar n-a fost aşa; încă îmi bate în piept. Totuşi, ceva din mine e acolo, cu daimonul fetiţei, şi ceva din tine, Salmakia, pentru că ai faţa mai trasă, mâinile golite de sânge, încordate. Da, avem daimoni, chiar dacă nu ştiu sub ce formă. Poate că oamenii din lumea Lyrei sunt singurele fiinţe care ştiu că îi au. Poate că de aceea unul dintre ei a fost cel care a iscat revolta.

Tialys a lunecat de pe spinarea libelulei şi a legat-o bine de cracă, apoi a scos rezonatorul cu magnetită. Dar abia a început

să-l manevreze, că s-a oprit.

— Nici un răspuns, a zis el sumbru.

— Aşadar, suntem dincolo de orice lucru ştiut?

— Dincolo de orice ajutor, în mod sigur. Ei bine, ştiam că venim pe tărâmul morţilor.

— Băiatul ar merge cu ea până la capătul lumii.

— Ce crezi, pumnalul lui o să deschidă calea de întoarcere?

— Sigur că el aşa crede. Dar, vai, Tialys, nu sunt convinsă.

— E foarte tânăr. De fapt, amândoi sunt fragezi. Ştii, dacă ea nu supravieţuieşte acestei încercări, nu se mai pune problema dacă o să aleagă sau nu ce e drept când o să fie ispitită. N-o să mai aibă nici o importanţă.

— Crezi că ea a ales deja? Când şi-a lăsat daimonul pe mal? Asta era alegerea pe care trebuia s-o facă?

Tialys s-a uitat în jos la milioanele de făpturi care se mişcau încet pe tărâmul morţilor, toate urmând acea scânteie strălucitoare şi plină de viaţă, Lyra Limbă-de-argint. Nu-i vedea decât părul, cel mai luminos lucru din obscuritate, şi alături, capul băiatului, puternic şi cu părul negru.

— Nu, a zis el, încă nu. Încă nu s-a ivit, orice o fi.

— Atunci trebuie să o ducem în siguranţă până în acel punct.

— Să-i ducem pe amândoi. Acum sunt legaţi unul de celălalt.

Lady Salmakia a scuturat frâul uşor ca firul de păianjen, iar libelula ei s-a ridicat pe dată de pe creangă şi s-a repezit în jos, către copiii cei vii, cavalerul urmând-o îndeaproape.

Dar nu s-au oprit acolo; după ce au coborât ca să se asigure că totul e în ordine, au luat-o înainte – în parte din cauză că libelulele nu aveau astâmpăr, în parte deoarece voiau să afle cât de mare este acel spaţiu lugubru.

Lyra i-a văzut trecând pe deasupra capetelor lor şi a simţit un val de uşurare că mai există ceva care fulgeră şi scânteiază de frumuseţe. Apoi, nemaiputând să ţină doar pentru ea ideea care îi venise, s-a răsucit către Will; dar trebuia să-i şoptească. Şi-a lipit buzele de urechea lui şi, printr-o năvalnică şi zgomotoasă căldură, a auzit-o spunând:

— Will, vreau să-i ducem afară pe *toţi* copiii-duhuri, sărăcuţii de ei, ca şi pe cei mari. I-am putea elibera! O să-i găsim pe Roger şi pe tatăl tău, şi apoi hai să deschidem calea către lumea de afară şi să-i eliberăm!

El şi-a întors faţa către ea şi i-a oferit un zâmbet larg, plin de

atâta căldură şi fericire, încât fata a simţit că înăuntrul ei ceva se poticneşte şi se clatină; cel puţin asta era senzaţia, dar fără Pantalaimon nu se putea întreba ce înseamnă. Poate că era un nou fel de a bate al inimii ei. Adânc uimită, şi-a impus să meargă drept şi să alunge ameţeala.

Şi aşa au mers mai departe. Şoapta *Roger* se împrăştia mai repede decât puteau avansa ei; cuvintele *Roger – a venit Lyra! Roger – Lyra e aici!* treceau de la un duh la altul ca mesajul electric pe care o celulă din trup îl transmite alteia.

Iar Tialys şi Salmakia, zburând la înălţime, pe neobositele lor libelule, au observat în cele din urmă un alt soi de mişcare. Undeva, mai departe, se distingea o mică rotire. Au coborât prin văzduh şi s-au apropiat, şi pentru prima oară s-au trezit că sunt ignoraţi, fiindcă altceva mai interesant absorbea atenţia tuturor duhurilor. Vorbeau agitat, cu şoaptele lor aproape de neauzit, arătau într-o direcţie, chemau pe cineva în faţă.

Salmakia s-a lăsat mai jos, dar nu putea ateriza: îmbulzeala era prea mare, iar mâinile sau umerii lor nu i-ar fi suportat greutatea, chiar dacă ar fi dorit. A văzut un băieţel-duh cu chip nefericit, acum năucit şi nedumerit de ceea ce i se spunea, şi l-a strigat:

— Roger? Tu eşti Roger?

El s-a uitat în sus uimit, şovăind, şi a încuviinţat.

Salmakia a zburat înapoi la tovarăşul ei şi împreună au pornit iute către Lyra. Era cale lungă, greu de dibuit, dar au urmărit izvodul mişcării şi, în cele din urmă, au dat de fată.

— Iat-o, a zis Tialys, şi a strigat-o: Lyra! Lyra! Prietenul tău e aici!

Lyra şi-a ridicat privirea şi a întins mâna către libelulă. Insecta cea mare a aterizat pe dată, cu roşul şi galbenul ei strălucind ca emailul şi cu aripile străvezii nemişcate, întinse de ambele laturi ale trupului. Tialys şi-a păstrat echilibrul, în vreme ce ea îl ţinea în dreptul ochilor.

— Unde? a întrebat, cu răsuflarea tăiată de încântare. E departe?

— Cale de o oră, a zis cavalerul. Dar deja ştie că vii. Ceilalţi i-au spus, iar noi ne-am asigurat că e chiar el. Mergi mai departe şi îl vei găsi.

Tialys l-a văzut pe Will că îşi îndreaptă spatele şi se străduieşte să mai găsească un strop de putere. Lyra şi-o

regăsise deja pe a ei, şi i-a copleşit pe galliviespieni cu întrebări: cum arată Roger?, a vorbit cu ei?, pare bucuros?, ceilalţi copii înţeleg ce se petrece şi dau o mână de ajutor?

Şi tot aşa. Tialys s-a străduit să răspundă la toate sincer şi cu răbdare. Pas cu pas, fata cea vie se apropia de băiatul pe care îl dusese la moarte.

23. *Fără scăpare*

Şi veţi cunoaşte adevărul, iar adevărul vă va face liberi.

Sf. Ioan

— Will, ce crezi că vor face harpiile când o să lăsăm duhurile să iasă? a spus Lyra.

Acum făpturile ţipau mai tare şi zburau tot mai aproape, ba chiar erau din ce în ce mai multe, ca şi cum obscuritatea s-ar fi închegat în stropi de răutate şi le-ar fi dilatat aripile. Duhurile se uitau în sus cu teamă.

— Ne apropiem? a întrebat-o Lyra pe Lady Salmakia.

— Nu mai e mult de-acum, a răspuns ea, plutind pe deasupra lor. Îl poţi vedea dacă te urci pe piatra aceea.

Dar Lyra nu voia să piardă timpul. Se străduia din răsputeri să-l întâmpine pe Roger cu un chip voios, dar în mintea ei persista clipă de clipă imaginea cumplită a căţeluşului Pan părăsit pe ponton, în vreme ce ceaţa se închidea în jurul lui, şi abia se abţinea să nu izbucnească în urlete de durere. Şi totuşi, trebuia să o facă, trebuia să fie optimistă pentru Roger, aşa fusese întotdeauna.

Au ajuns faţă în faţă pe neaşteptate. Prin înghesuiala de duhuri, iată-l, având chipul ştiut, acum palid, însă cu o expresie atât de încântată cât poate avea un duh. S-a repezit să o îmbrăţişeze.

Dar a trecut printre braţele ei ca un fum rece şi, cu toate că i-a simţit mânuţa cum se prinde de inima ei, n-a avut forţa să o ţină bine. Nu se mai puteau atinge niciodată cu adevărat.

Dar el putea şopti, iar vocea lui zicea:

— Lyra, nu gândeam să te mai văd – gândeam că atunci când o să vii aici, când vei muri, o să fii mult mai bătrână, o să fii om mare şi n-o să mai vrei să vorbeşti cu mine…

— Da’ de ce?

— Fin’c-am zbârcit-o când Pan l-a luat pe daimonul meu de la cel al Lordului Asriel. Ar fi trebuit să fugim, nu să încercăm să ne batem cu el! Ar fi trebuit să fugim spre tine! Atunci n-ar fi putut să-mi înhaţe iarăşi daimonul şi, când faleza s-a prăvălit, ar mai fi fost cu mine!

— Da’ nu tu ai zbârcit-o, prostuţule! a zis Lyra. Mai întâi că eu te-am dus acolo şi ar fi trebuit să te las să te întorci cu ceilalţi copii şi cu gitanii. *Eu* am zbârcit-o. Îmi pare tare rău,

Roger, pe cinstea mea, a fost numai greşeala mea, altfel n-ai fi acum aici…

— Păi, ştiu şi eu?… Poate că aş fi murit altfel. Da’ să ştii că n-a fost greşeala ta, Lyra!

Ea a simţit că începe să-l creadă; cu toate astea, era sfâşietor să vezi biata făptură, mică şi rece, aşa de aproape, şi totuşi imposibil de atins. A încercat să-l apuce pe băiat de încheietura mâinii, dar degetele n-au prins decât aer; însă Roger a înţeles şi s-a aşezat alături de ea.

Celelalte duhuri s-au îndepărtat un pic, lăsându-i singuri, iar Will s-a tras şi el într-o parte, aşezându-se să vadă ce e cu mâna lui. Sângera din nou, şi, în vreme ce Tialys se repezea la duhuri ca să le facă să se împrăştie, Salmakia l-a ajutat pe Will să-şi îngrijească rana.

Dar Lyra şi Roger n-aveau ochi pentru asta.

— N-ai murit, a şoptit el. Cum de-ai venit aici dacă eşti încă în viaţă? Şi unde-i Pan?

— O, Roger, a trebuit să-l las pe mal – e cel mai rău lucru pe care a trebuit să-l fac vreodată, m-a durut aşa de tare – ştii cum doare –, şi el stătea acolo şi se uita, of, m-am simţit ca o criminală, Roger. Dar trebuia s-o fac, altfel n-aş fi putut ajunge aici!

— Toată vremea de când am murit mi-am închipuit că vorbesc cu tine. Doream să putem vorbi, doream atât de tare… Doream să pot pleca de aici, eu şi toţi ceilalţi morţi, pen’ că ăsta-i un loc cumplit, Lyra, nu mai e nici o nădejde, nu mai e nici o schimbare când eşti mort, şi chestiile alea ca păsările… Ştii ce fac? Aşteaptă până când încerci să te odihneşti – niciodată nu dormi de-adevărat, e doar un soi de picoteală –, vin tiptil lângă tine şi-ţi şoptesc toate lucrurile rele pe care le-ai făcut pe când trăiai, ca să nu le poţi uita. Ştiu despre tine cele mai urâte lucruri. Ştiu cum să te facă să te simţi groaznic doar gândindu-te la toate lucrurile prosteşti şi crude din trecut. Şi toate gândurile lacome şi răutăcioase pe care le-ai avut… Ele le cunosc pe toate, te fac să te ruşinezi, să-ţi fie scârbă de tine… Da’ nu poţi scăpa de ele.

— Ei bine, ascultă aici, a zis fata.

Coborându-şi vocea şi apropiindu-se de duhul cel mititel, întocmai ca atunci când puneau la cale drăcovenii, la Colegiul Jordan, a început:

— Probabil că n-ai aflat, da' vrăjitoarele – ţi-o aminteşti pe Serafina Pekkala – au o prevestire despre mine. Ele n-au habar că eu ştiu, nimeni n-are habar. Da' când am fost la Trollesund, iar Farder Coram, gitanul, m-a dus la consulul vrăjitoarelor, Doctorul Lanselius, el m-a pus cumva la încercare. A zis că tre' să ies şi să aleg o anume creangă de pin-de-nor dintre toate ălelalte, ca să arăt că pot cu adevărat să citesc aletiometrul. Ei bine, am făcut-o, apoi am intrat iute înapoi, că era frig, şi n-am avut nevoie decât de-o secundă, fusese uşor. Consulul vorbea cu Farder Coram şi nu ştiau că-i aud. El zicea că vrăjitoarele au făcut acea prevestire despre mine, că o să întreprind ceva măreţ, însemnat, şi o să fie în altă lume… Numa' că n-am vorbit niciodată despre asta şi aproape c-am şi uitat, că se petreceau atâtea altele. Aşa că mi-a zburat cumva din minte. N-am vorbit despre asta nici măcar cu Pan, care probabil că ar fi râs de mine.

Lyra a continuat:

— Da' apoi doamna Coulter a pus laba pe mine şi m-a ţinut într-un soi de adormire. Şi visam, şi am visat asta, şi te-am visat pe tine. Şi mi-am amintit de mama de pe barca gitanilor, Ma Costa – mai ţii minte? –, în barca lor ne-am suit, la Jericho, cu Simon şi Hugh, iar ei…

— Da! Şi aproape c-am ajuns cu ea la Abingdon! Ăla a fost cel mai grozav lucru pe care l-am făcut vreodată, Lyra! N-am să-l uit niciodată, chiar dac' o să zac aicea mort o mie de ani.

— Bine, da' ascultă! Când am fugit prima oară de la doamna Coulter, aşa, am dat iarăşi peste gitani, care au avut grijă de mine şi… O, Roger, am aflat aşa de multe, nici n-o să-ţi vină să crezi – dar ăsta-i lucrul important: Ma Costa mi-a zis că am în suflet ulei de vrăjitoare, a zis că gitanii-s oamenii apei, da' eu îs o persoană a focului. Şi gândesc că asta înseamnă că, într-un fel, mă pregătea pentru prevestirea vrăjitoarelor. Ştiu că am ceva important de făcut, iar Doctorul Lanselius, consulul, a spus că e hotărâtor să nu aflu care mi-e soarta până ce nu se împlineşte. Vezi tu?, nu trebuie niciodată să întreb despre asta… Aşa că n-am întrebat. Nici nu m-am gândit ce ar putea să fie. Nici măcar aletiometrul nu l-am întrebat. Da' acuma cred că ştiu. Iar faptul că te-am găsit e un soi de dovadă. Ce trebuie să fac, Roger, e că tre' s-ajut toate duhurile să plece pe veci de pe tărâmul morţilor. Eu şi Will – tre' să vă scăpăm pe toţi! Îs

sigură că-i asta! Şi datorită Lordului Asriel, datorită a ceva ce-a zis tata… *Moartea o să moară,* a zis. Da' nu ştiu ce-o să se întâmple. Încă nu trebuie să le spui celorlalţi, jură! Deh, poate că n-o să puteţi dăinui acolo, sus, însă…

El voia cu disperare să-i spună ceva, aşa că Lyra s-a oprit.

— Tocmai despre asta voiam să-ţi vorbesc! Le-am zis tuturor celorlalţi morţi, le-am zis că o să vii! Aşa cum ai venit şi-ai salvat copiii din Bolvangar! Gândeam io, dacă lucrul ăsta se poate face, apăi Lyra o să-l facă. Ăilalţi trăgeau nădejde să fie adevărat, voiau să mă creadă, da' nu m-au crezut de-a binelea, ştiam eu. Mai întâi că orice puşti care ajunge aici, oricare, zice la început: bag mâna-n foc că tati o să vină să mă ia de aicea, ori: bag mâna-n foc că mami, de cum află că-s aicea, o să mă ducă înapoi acasă. Dacă nu-i tata ori mama, îs prietenii lor, ori bunicu', da' cineva o să vină să-i scape. Însă nimeni n-o face. Aşa că nimeni de-aici nu m-a crezut când le-am zis c-o să vii. Numa' că io am avut dreptate!

— Mda, a admis Lyra, da' n-aş fi putut s-o fac fără Will. Ăla de colo-i Will, şi ăia-s Cavalerul Tialys şi Lady Salmakia. Am atâtea să-ţi povestesc, Roger…

— Cine-i Will? De unde vine?

Lyra s-a apucat să-i explice, fără să-şi dea seama că vocea i s-a schimbat, că şi-a îndreptat spatele şi că până şi ochii îi luceau altfel când spunea povestea întâlnirii ei cu Will şi lupta pentru pumnalul diafan. Cum ar fi putut să ştie? Însă Roger a observat, cu acea pizmă tristă şi nerostită a morţilor care nu mai au nici o şansă.

Între timp, Will şi galliviespienii se aflau ceva mai departe, tăifăsuind liniştiţi.

— Ce aveţi de gând să faceţi, tu şi fata? a întrebat Tialys.

— Să deschidem această lume şi să le dăm drumul duhurilor. Pentru asta am primit pumnalul.

Nu mai văzuse niciodată o asemenea uluială pe nişte chipuri, mai ales pe ale persoanelor de a căror părere îi păsa. Căci ajunsese să aibă mare respect faţă de cei doi. Ei au rămas tăcuţi câteva clipe, apoi Tialys a izbucnit:

— Asta o să desfacă totul! E cea mai mare lovitură pe care ai putea să o dai! După asta, Autoritatea o să fie neputincioasă!

— Cum să fi bănuit aşa ceva? a comentat Lady Salmakia. O să le pice în cap din senin!

— Si după aceea? l-a întrebat Tialys pe Will.

— După aceea, ce? Păi, cred că va trebui să ieşim noi înşine şi să ne găsim daimonii. Nu vă mai gândiţi la *după aceea.* E destul să ne gândim la *acum.* Încă nu le-am spus nimic duhurilor, în caz că… în caz că nu merge. Aşa că nu pomeniţi nici voi nimic. Am de gând să caut imediat o lume pe care s-o pot deschide, dar harpiile alea stau cu ochii pe noi. Aşa că, dacă vreţi să daţi o mână de ajutor, puteţi să vă apucaţi să le atrageţi atenţia în altă parte, în vreme ce eu trec la treabă.

De îndată galliviespienii şi-a îmboldit libelulele în întunecimea de sus, unde harpiile roiau ca muştele de bălegar. Will s-a uitat cum insectele cele mari le atacau fără teamă, ca şi cum harpiile ar fi fost chiar muşte şi le-ar fi putut prinde între fălci. S-a gândit cât de mult o să le placă insectelor strălucitoare când or să ajungă sub cerul liber şi or să poată zbura iar peste apa luminoasă.

Apoi a prins pumnalul. Dar pe dată i-au venit în minte vorbele pe care i le azvârliseră harpiile – batjocuri despre mama lui – şi s-a oprit. A lăsat jos pumnalul, încercând să-şi limpezească mintea.

A încercat iarăşi, cu acelaşi rezultat. Le putea auzi zbierând de sus, în ciuda galliviespienilor fioroşi; erau atât de multe, încât cei doi zburători nu puteau face singuri mare lucru ca să le oprească.

Ei bine, asta era, şi n-avea să devină mai uşor. Will şi-a lăsat mintea să se destindă şi s-a detaşat de realitate; pur şi simplu şedea acolo, ţinând uşor pumnalul, până ce a fost gata din nou.

De data asta pumnalul a tăiat în aer – şi a dat de piatră. Deschisese o fereastră care dădea în subteranele altei lumi. A închis-o şi a încercat din nou.

Şi s-a întâmplat acelaşi lucru, cu toate că ştia că e altă lume. I se întâmplase adesea să deschidă ferestre şi să se trezească deasupra solului unei lumi, aşa că n-ar fi trebuit să fie surprins dacă ajungea şi sub pământ, însă acum era ceva tulburător.

Data următoare a pipăit cu grijă, aşa cum învăţase, lăsând vârful să caute rezonanţa care semnala o lume în care solul era aşezat la acelaşi nivel. Dar nu găsea senzaţia, oriunde ar fi încercat. Nu găsea nici o lume în care să poată face o deschizătură: peste tot dădea doar de piatră tare.

Lyra a simţit că ceva nu-i în ordine, aşa că a sărit în picioare,

întrerupând discuţia de taină cu duhul lui Roger şi apropiindu-se iute de Will.

— Ce s-a-ntâmplat? i-a zis încetişor.

Băiatul i-a explicat, adăugând:

— Va trebui să mergem altundeva ca să pot afla o lume pe care s-o pot deschide. Iar harpiile alea n-or să ne lase. Le-ai spus duhurilor ce plănuim?

— Nu. Doar lui Roger, şi l-am rugat să nu sufle o vorbă. O să facă tot ce-i zic eu. Vai, Will, mi-e frică, mi-e aşa de frică! S-ar putea să nu mai scăpăm de-aici. Dacă rămânem înţepeniţi aici pe veci?

— Pumnalul poate tăia piatra. Dacă trebuie, o să săpăm un tunel. O să ne ia mult timp; eu trag nădejde că n-o să fie nevoie, dar am putea. Nu-ţi face griji.

— Da. Ai dreptate. Fireşte c-am putea…

Dar îşi zicea că Will arată bolnav, cu faţa suptă de durere şi cearcăne mari în jurul ochilor, cu mâna care îi tremură şi degetele ce-i sângerează iar; arăta la fel de suferind pe cât se simţea şi ea. Nu mai puteau rezista mult fără daimonii lor. Şi-a simţit propriul duh tremurând în ea, şi atunci şi-a cuprins strâns trupul cu braţele, topindu-se de dorul lui Pan.

Între timp însă, duhurile se înghesuiau mai aproape, sărăcuţele, şi mai ales copiii nu se puteau ţine departe de Lyra.

— Te rog, a rostit o fetiţă, să nu ne uiţi când pleci înapoi, bine?

— Nu, niciodată, a zis Lyra.

— O să le spui despre noi?

— Jur. Care ţi-e numele?

Dar biata fetiţă era stingherită şi ruşinată: uitase. S-a întors într-o parte, ascunzându-şi chipul, iar un băiat a explicat:

— Cred că-i mai bine să uiţi. Eu l-am uitat pe al meu. Unii nu-s aici de mult, şi încă ştiu cine sunt. Alţi copii sunt de mii de ani. Nu-s mai mari decât noi, şi au uitat o grămadă de lucruri. În afară de lumina soarelui. Nimeni nu uită asta. Şi de vânt.

— Daa, a zis altcineva, povesteşte-ne despre toate astea!

Şi din ce în ce mai mulţi îi cereau Lyrei să le vorbească despre lucrurile pe care şi le aminteau, soarele şi vântul şi cerul, ca şi despre cele pe care le uitaseră, cum ar fi joaca. Ea s-a întors către băiat şi i-a şoptit:

— Ce-ar trebui să fac, Will?

— Povesteşte-le.

— Mi-e frică. După ce s-a întâmplat acolo – harpiile…

— Spune-le adevărul. O să ţinem harpiile departe.

Ea l-a privit cu îndoială. De fapt, îi era rău din cauza neliniştii. S-a răsucit înapoi către duhuri, care se îmbulzeau spre fată.

— Te rog, şopteau ele. Tocmai ai venit din lume. Spune-ne, spune-ne! Vorbeşte-ne despre lume!

Nu prea departe era un copac – doar un trunchi mort, cu crengile albe ca oasele înălţate în aerul cenuşiu şi tăios – şi pentru că se simţea slăbită, pentru că nu credea că ar putea merge şi vorbi în acelaşi timp, Lyra s-a îndreptat într-acolo, să se aşeze. Mulţimea de duhuri se înghiontea şi se dădea deoparte ca să-i facă loc.

Pe când ajungeau aproape de trunchi, Tialys a aterizat pe mâna lui Will şi i-a făcut semn să-şi plece capul ca să-l audă.

— Se întorc harpiile, a zis el încet. Din ce în ce mai multe. Să ai pumnalul pregătit. Doamna şi cu mine o să le mai ţinem la distanţă o vreme, dar poate că va trebui să lupţi.

Având grijă să nu o neliniştească pe Lyra, Will a desprins pumnalul din punctele în care era fixat în teacă şi şi-a ţinut mâna aproape de el. Tialys a pornit din nou în zbor, iar Lyra a ajuns la copac şi s-a aşezat pe una dintre rădăcinile groase.

Atâtea siluete moarte s-au adunat ciorchine în jur, înghesuindu-se pline de speranţă, cu ochii larg deschişi, încât Will a trebuit să le ceară să se dea înapoi, lăsând un loc liber. Însă lui Roger i-a îngăduit să stea aproape; acesta se uita ţintă la Lyra, ca fermecat.

Şi Lyra a început să vorbească despre lumea pe care o cunoştea.

Le-a povestit cum ea şi Roger s-au căţărat pe acoperişul Colegiului Jordan şi au găsit cioara cu piciorul rupt, cum au îngrijit-o până ce a putut să zboare din nou; cum au cercetat beciurile cu vinuri, toate năpădite de praf şi pânze de păianjen, şi au băut nişte vin alb dulce, din Insulele Canare, ori poate că o fi fost Tokay, habar n-avea, şi cum s-au îmbătat. Iar duhul lui Roger asculta, mândru şi disperat totodată, dând din cap şi şoptind: „Da, da! Chiar aşa a fost, e adevărat, pe bune!”

Apoi le-a povestit amănunţit marea bătălie dintre orăşenii din Oxford şi cărămidari.

Mai întâi a descris Lutăria, având grijă să spună tot ce-şi amintea, gropile de spălare largi, de culoare portocalie, draglina, cuptoarele ca nişte stupi mari din cărămizi. Le-a vorbit despre sălciile de pe malul râului, cu frunzele lor argintii pe dedesubt; le-a spus cum, atunci când soarele strălucea mai mult de două zile la rând, lutul începea să se contureze în plăci mari şi frumoase, cu crăpături adânci între ele, şi cum te simţi când îţi strecori degetele în crăpături şi ridici încet o placă de lut uscat, încercând să n-o rupi… pe dos era încă umedă, numai bună să arunci cu ea în vreun nesuferit.

Şi a descris mirosurile de acolo: fumul cuptoarelor, izul de frunze putrede şi mucegai al râului când vântul bătea dinspre sud-vest, mirosul cald al cartofilor copţi pe care îi mâncau cărămidarii; şi zumzetul apei ce aluneca iute peste ecluze, curgând în gropile de spălare; şi sunetul ca de sorbitură lentă şi groasă când încercai să ridici piciorul de pe pământ; şi pleoscăitul greoi al palelor de la stăvilar în apa îngroşată de lut.

În vreme ce vorbea, pomenind despre toate simţurile, duhurile se îngrămădeau mai aproape, hrănindu-se cu vorbele ei, amintindu-şi de vremea când aveau carne şi piele şi nervi şi simţuri, şi ar fi vrut ca fata să nu se mai oprească niciodată din povestit.

Apoi le-a explicat că întotdeauna copiii cărămidarilor se războiseră cu orăşenii, dar erau greoi şi înceţi la minte, cu lut în creier, pe lângă ei copiii orăşenilor fiind isteţi şi iuţi ca vrăbiile; şi cum, într-o bună zi, toţi copiii orăşenilor au trecut peste deosebirile dintre ei şi au chibzuit şi au plănuit şi au atacat Lutăria din trei părţi, i-au încolţit pe copiii cărămidarilor pe malul râului, au aruncat unii în alţii pumni întregi de lut greu şi lipicios, le-au atacat castelul de pământ şi l-au dărâmat, prefăcând întăriturile în proiectile, până ce aerul şi pământul şi apa s-au amestecat complet, şi toţi copiii arătau la sfârşit identic, înnoroiţi din tălpi până-n creştet – şi nici unul dintre ei nu se distrase vreodată mai bine.

Când a isprăvit, s-a uitat la Will, sleită de puteri. Apoi a avut un şoc.

Pe lângă duhurile din jur care tăceau, pe lângă tovarăşii ei apropiaţi şi vii, mai erau nişte ascultători. Crengile copacului erau înţesate de acele forme de păsări întunecate, chipurile lor de femei privind în jos la ea, serioase şi vrăjite.

S-a ridicat brusc, speriată, dar ele nu s-au clintit.

— Voi, a zis Lyra cu disperare, v-aţi repezit la mine atunci când am încercat să vă spun ceva. Ce vă opreşte acum? Hai, sfâşiaţi-mă cu ghearele şi prefaceţi-mă în duh!

— Asta-i cel mai mărunt lucru pe care l-am putea face, a zis harpia din mijlocul stolului, care era chiar Fără-nume. Ascultă la mine. Acum mii de ani, când au coborât aici primele duhuri, Autoritatea ne-a dat puterea să vedem ce-i mai rău în fiecare, şi de atunci încoace ne-am hrănit cu ce-i mai rău, până ce sângele ni s-a înveninat, iar inimile ni s-au împietrit. Totuşi, era tot ce aveam ca hrană. N-aveam altceva. Iar acum aflăm că plănuieşti să deschizi o cale către lumea de sus şi să călăuzeşti toate duhurile într-acolo…

Vocea ei aspră a fost acoperită de un milion de şoapte, căci fiecare duh care a auzit vestea a glăsuit ceva, plin de bucurie şi de nădejde; dar toate harpiile s-au pornit să ţipe şi să bată din aripi, până ce duhurile au amuţit iarăşi.

— Da, a zbierat Fără-nume, să le călăuzeşti afară! Ce-o să facem noi? Păi, îţi zic eu ce-o să facem: de-acum încolo n-o să ne mai înfrânăm deloc. Rănim şi spurcăm şi sfâşiem şi sfârtecăm orice duh care vine, şi le facem să înnebunească de atâta frică, remuşcări şi ură faţă de sine. Aici e un pustiu acum; o să facem să fie un iad!

Toate harpiile au ţipat, ricanând, iar multe dintre ele şi-au luat zborul din copac şi s-au repezit la duhuri, care au pornit să se împrăştie, îngrozite. Lyra s-a încleştat de braţul lui Will şi i-a zis:

— Acum au dat totul pe faţă, of, iar dacă n-o să izbutim, or să ne urască, or să creadă că i-am trădat! Am făcut să fie mai rău, nu mai bine!

— Linişteşte-te, a zis Tialys. Nu-ţi pierde nădejdea. Cheamă-le înapoi şi fă-le să asculte ce avem de spus.

Aşa că Will le-a strigat:

— Întoarceţi-vă! Întoarceţi-vă cu toate! Veniţi şi ascultaţi!

Una câte una, cu chipurile nerăbdătoare şi flămânde şi incitate de pofta de suferinţă, harpiile au zburat înapoi către copac. Duhurile s-au întors şi ele. Cavalerul şi-a lăsat libelula în grija Salmakiei, iar silueta lui micuţă şi încordată, cu veşmintele verzi şi părul negru, a sărit pe o piatră, unde îl puteau vedea cu toţii.

— Harpiilor, vă putem oferi ceva mai bun decât asta, a început cavalerul. Răspundeţi cinstit la întrebările mele, şi ascultaţi ce zic, apoi cumpăniţi. Când Lyra a vorbit cu voi în afara zidului v-aţi repezit la ea. De ce?

— Minciuni! au strigat harpiile în cor. Minciuni şi născociri!

— Totuşi, acum, când a vorbit, aţi ascultat toate şi aţi rămas tăcute şi nemişcate. Iarăşi vă întreb: de ce?

— Pentru că era adevărat, a zis Fără-nume. Pentru că spunea adevărul. Pentru că era ceva hrănitor. Pentru că ne îndestula. Pentru că nu ne puteam abţine. Pentru că era adevărat. Pentru că habar n-aveam că există altceva decât răutatea. Pentru că ne-a adus veşti despre lume şi soare şi vânt şi ploaie. Pentru că era adevărat.

— Atunci, a continuat Tialys, hai să facem un târg. În loc să vedeţi numai răutatea, cruzimea şi lăcomia duhurilor care coboară aici, de acum încolo o să aveţi dreptul să-i cereţi fiecărui duh să vă spună povestea vieţii lui. Va trebui să spună adevărul despre ceea ce a văzut şi atins şi auzit şi iubit şi cunoscut în lume. Fiecare duh are o poveste; fiecare nou-venit o să spună despre lume numai lucruri adevărate. Şi o să aveţi dreptul să le ascultaţi, iar duhurile vor avea obligaţia să vi le spună.

Lyra s-a minunat de tupeul micuţei iscoade. Cum îndrăznea să le vorbească acestor făpturi ca şi cum i-ar fi stat în putere să le ofere drepturi? Oricare dintre ele ar fi putut în orice clipă să-l înhaţe, să-l sfârtece cu ghearele sau să-l ducă sus de tot şi să-l zvârle pe pământ, să se facă bucăţi-bucăţele. Şi uite la Tialys cum stă acolo, mândru şi neînfricat, făcând un târg cu ele! Iar ele ascultau, şi se sfătuiau cu voci scăzute, cu chipurile întoarse una spre alta.

Toate duhurile priveau, temătoare şi tăcute.

Apoi Fără-nume s-a întors către adunare:

— Nu-i destul. Vrem mai mult decât atât. În vechiul sistem aveam o sarcină. Aveam o poziţie şi o îndatorire, îndeplineam cu sârg poruncile Autorităţii şi pentru asta eram onorate. Ne urau şi se temeau de noi, dar eram şi respectate. Ce-o să se aleagă acum de onoarea noastră? De ce ar trebui ca duhurile să ne mai bage în seamă, dacă pot pur şi simplu să ajungă iar în lume? Avem mândria noastră, şi nu vrem să lăsăm ca asta să se piardă. Vrem o poziţie onorabilă! Avem nevoie de o îndatorire,

de o sarcină de îndeplinit care să ne aducă respectul meritat!

S-au foit pe crengi, bodogănind şi scuturându-şi aripile. Dar după o clipă Salmakia a sărit pe piatră, alături de cavaler, şi le-a strigat:

— Aveţi întru totul dreptate. Fiecare trebuie să aibă o răspundere importantă, care să-i aducă onoruri şi de care să fie mândru. Aşadar, iată sarcina voastră, şi să ştiţi că numai voi o puteţi îndeplini, căci voi sunteţi cele care păziţi şi vă îngrijiţi de acest loc. Sarcina voastră va fi să îndrumaţi duhurile de la locul de debarcare, pe malul lacului, peste tot tărâmul morţilor, până la noua deschizătură către lume. În schimb, ele vor trebui să vă spună poveştile lor, ca plată dreaptă pentru călăuzire. Vi se pare corect?

Fără-nume s-a uitat la suratele sale, care au dat din cap. Ea a zis:

— Dar vom avea dreptul să refuzăm să-i călăuzim dacă mint ori tăinuiesc ceva, ori dacă n-au nimic să ne spună. Dacă trăiesc în lume, ar trebui să vadă şi să atingă şi să audă şi să iubească şi să înveţe nişte lucruri. O să facem excepţie cu pruncii care n-au avut vreme să afle, dar, în rest, dacă vin aici fără să aducă nimic, n-o să-i conducem spre ieşire.

— E drept, a conchis Salmakia, iar ceilalţi călători au încuviinţat de îndată.

Şi astfel au căzut la înţelegere. Iar în schimbul poveştii Lyrei, cea pe care o auziseră deja, harpiile s-au oferit să-i ducă pe călători şi pumnalul lor într-o zonă a tărâmului morţilor în care lumea de sus era mai aproape. Urmau să străbată cale lungă până acolo, prin tuneluri şi peşteri, dar harpiile aveau să le fie călăuze credincioase, şi toate duhurile puteau să-i urmeze.

Dar înainte să purceadă, o voce a strigat, atât de tare cât putea răsuna o şoaptă. Era duhul unui bărbat subţiratic, cu chipul mânios, pătimaş:

— Şi ce-o să se întâmple? Dacă părăsim tărâmul morţilor o să trăim iar? Ori o să ne topim, aşa ca daimonii noştri? Fraţilor, surorilor, n-ar trebui să-i urmăm pe aceşti copii până când nu aflăm ce se va întâmpla cu noi după aceea!

Alţii i-au susţinut ideea.

— Da, spuneţi-ne unde mergem! Spuneţi-ne la ce să ne aşteptăm! Nu mergem decât dacă ştim ce va fi cu noi!

Lyra, disperată, s-a răsucit către Will, dar el i-a şoptit:

— Spune-le adevărul. Întreabă aletiometrul şi explică-le ce-ţi zice.

— Prea bine, a încuviinţat ea.

A scos instrumentul aurit. Răspunsul a venit pe dată. Lyra l-a aşezat deoparte şi s-a ridicat în picioare:

— Iată ce o să se întâmple, şi e adevărat, întru totul adevărat. După ce veţi ieşi de aici, toate particulele din care sunteţi alcătuiţi se vor desprinde una de alta şi vor pluti în toate direcţiile, aşa cum a fost cu daimonii voştri. Dacă aţi văzut oameni murind, ştiţi cum e. Însă daimonii voştri nu-s acuma pur şi simplu *nimic,* îs parte din toate. Toţi atomii care au fost ei au pătruns în aer, în vânt şi-n copaci, în pământ şi-n toate vieţuitoarele. N-or să dispară niciodată. Sunt o parte din toate. Şi întocmai aşa o să fie şi cu voi, vă jur cu mâna pe inimă. O să vă topiţi, e drept, dar o să fiţi afară, sub cerul liber, iarăşi parte din ceea ce e viu.

Nimeni n-a glăsuit. Cei care văzuseră cum se topesc daimonii îşi aminteau, iar cei care nu văzuseră îşi închipuiau, şi nimeni n-a rostit un cuvânt până când în faţă a ieşit o tânără. Murise ca martiră cu veacuri înainte. S-a uitat împrejur şi a zis:

— Când eram vii ne-au spus că după moarte o să ajungem în rai. Susţineau că raiul e un loc plin de bucurie şi de binecuvântare, că ne vom petrece veşnicia împreună cu sfinţii şi îngerii, slăvindu-l pe Atotputernicul, în extaz. Asta ne-au spus. Şi asta ne-a făcut pe unii dintre noi să ne dăm viaţa, iar pe alţii să petreacă ani întregi în singurătate, rugându-se, în vreme ce toată bucuria vieţii se irosea în jurul nostru fără s-o ştim. Căci tărâmul morţilor nu-i un loc al răsplăţii ori al pedepsei. E un loc al nimicului. Cel bun vine aici deopotrivă cu cel rău, şi cu toţii ne târâm pe veci în tenebrele astea, fără nădejde de eliberare, ori bucurie, ori somn, ori odihnă, ori pace.

Dar acum copila asta a venit să ne ofere o cale de ieşire, iar eu o s-o urmez. Chiar dacă asta înseamnă uitarea, prieteni, o s-o întâmpin cu braţele deschise, căci nu va fi nimicul. O să trăim într-o mie de fire de iarbă, într-un milion de frunze, o să cădem cu stropii de ploaie şi o să suflăm în adierea proaspătă, o să sclipim în picurii de rouă sub stele şi sub lună, acolo, afară, în lumea reală, care este adevăratul nostru cămin, cum a fost

întotdeauna. Aşa că vă îndemn: veniţi alături de copilă afară, către cer!

Dar duhul ei a fost îmbrâncit într-o parte de cel al unui bărbat care arăta a călugăr: subţire, palid, cu ochii întunecaţi şi fanatici. Şi-a făcut cruce şi a murmurat o rugăciune, apoi a zis:

— Asta-i o veste amară, o glumă tristă şi crudă. Nu sunteţi în stare să vedeţi adevărul? Asta nu-i o simplă copilă. E o trimisă a Necuratului însuşi! Lumea în care am trăit a fost o vale a stricăciunii şi a plângerii. Nimic de acolo nu ne putea mulţumi. Însă Atotputernicul ne-a dăruit pe toată vecia locul ăsta binecuvântat, raiul ăsta, care sufletelor pierdute le pare sumbru şi pustiu, dar pe care ochii credinţei îl văd aşa cum este, cu prisos de lapte şi miere şi răsunând de dulcile cântări ale îngerilor. Asta-i Raiul adevărat! Ce ne promite fata asta rea nu-s decât minciuni. Vrea să vă călăuzească în Iad! Mergeţi cu ea pe riscul vostru. Tovarăşii mei şi cu mine, care avem credinţă curată, rămânem aici, în raiul nostru binecuvântat, şi ne vom petrece veşnicia înălţând laude Atotputernicului, care ne-a dat judecată ca să osebim neadevărul de adevăr.

Iarăşi şi-a făcut cruce, apoi el şi tovarăşii săi s-au întors, plini de groază şi scârbă.

Lyra era uluită. Se înşela oare? Făcea vreo greşeală teribilă? S-a uitat în jur: tenebre şi pustiu în toate părţile.

Dar se mai înşelase înainte în privinţa lucrurilor, de pildă când s-a încrezut în doamna Coulter datorită zâmbetului ei frumos şi eleganţei ei parfumate. E aşa de uşor să te înşeli; iar fără daimonul ei care să o îndrume poate că greşea şi de data asta.

Dar Will i-a scuturat braţul. Apoi i-a prins faţa în mâini şi a strâns-o cu asprime.

— Ştii că nu-i adevărat, a zis, la fel cum poţi simţi asta. Nu-l băga în seamă! Şi pot vedea cu toţii că minte. Şi ei depind de noi. Haide, să pornim!

Lyra a încuviinţat. Trebuia să se încreadă în propriul instinct, în ceea ce-i spuneau simţurile; ştia că asta ar fi făcut Pan.

Aşa că au purces la drum, iar nenumărate milioane de duhuri au început să-i urmeze. În spatele lor, prea departe ca să-i poată vedea copiii, alţi locuitori ai tărâmului morţilor auziseră ce se petrece şi veneau să se alăture uriaşului marş.

Tialys şi Salmakia, zburând înapoi, au fost copleşiţi de bucurie văzând acolo duhuri din neamul lor şi alte feluri de creaturi conştiente care fuseseră pedepsite de Autoritate cu izgonirea şi moartea. Printre ele se aflau făpturi care nu arătau deloc a oameni, făpturi ca mulefa, pe care Mary Malone le-ar fi recunoscut imediat, după cum şi duhuri chiar mai ciudate.

Dar Will şi Lyra n-aveau puterea să privească înapoi; tot ce puteau face era să se mişte în urma harpiilor şi să nădăjduiască.

— Aproape că am reuşit, Will? a şoptit fata. E aproape gata?

El nu ştia prea bine. Dar era aşa de slăbit şi se simţea atât de rău, încât a răspuns mecanic:

— Da, e aproape gata, aproape că am izbutit. O să ieşim în curând.

24. *Doamna Coulter la Geneva*

Cum e mama, aşa e şi fiica.

Iezechiel

Doamna Coulter a aşteptat să se lase noaptea şi abia apoi s-a apropiat de Colegiul St Jerome. De cum s-a întunecat, a coborât nava intenţională prin văzduh şi s-a deplasat lent de-a lungul ţărmului lacului, cam la înălţimea copacilor. Colegiul era un edificiu de o formă aparte printre celelalte clădiri străvechi din Geneva; în curând i-a văzut turla, golul întunecat al peristilurilor, turnul pătrat în care îşi avea locuinţa Preşedintele Curţii Consistoriale de Disciplină. Deoarece fusese deja la Colegiu de trei ori, ştia că printre crestele şi frontoanele şi hornurile acoperişului se pot găsi o mulţime de ascunzători, chiar şi pentru un obiect atât de mare ca nava intenţională.

Zburând încet peste ţigle, care luceau după ploaia ce căzuse de curând, a dirijat aparatul către un cotlon aflat între un acoperiş abrupt şi peretele turnului. Locul nu era vizibil decât dinspre clopotniţa Capelei Sfintei Pocăinţe, aflată în apropiere; era un loc foarte potrivit.

A coborât cu delicateţe nava, lăsând cele şase picioare să-şi găsească singure punctele de prindere şi să-şi regleze poziţia astfel încât să ţină cabina la orizontală. Începea să îndrăgească aparatul ăsta: i se supunea cu iuţeala gândului şi era foarte silenţios; putea să coboare deasupra capului cuiva atât de mult cât să-l atingă, şi omul n-ar fi ştiut că e acolo. În ziua care trecuse de când îl furase, doamna Coulter ajunsese să stăpânească bine comenzile, dar încă n-avea habar de energia care îl alimenta, iar acesta era singurul lucru care o îngrijora: n-avea cum să ştie când o să se termine combustibilul sau bateriile.

După ce s-a asigurat că aparatul s-a stabilizat şi că acoperişul e destul de solid ca să-l suporte, şi-a scos casca şi a coborât.

Daimonul său ridica deja una dintre ţiglele vechi şi grele. I s-a alăturat, şi împreună au dat deoparte curând vreo şase, apoi ea a rupt şipcile pe care fuseseră prinse, făcând o gaură destul de mare cât să poată intra.

— Du-te şi aruncă o privire, a şoptit ea, şi daimonul s-a lăsat să alunece înăuntru, în întuneric. Îi auzea ghearele, pe când umbla cu băgare de seamă pe duşumeaua podului. Apoi

feţişoara neagră bordată cu auriu s-a arătat în deschizătură. Ea a priceput pe dată şi l-a urmat, aşteptând până ce vederea i s-a adaptat la lumina slabă. A desluşit treptat un pod lung, cu formele întunecate ale unor dulapuri, mese, rafturi de bibliotecă – mobilier de tot felul depozitat acolo.

Primul lucru pe care l-a făcut a fost să împingă un dulap înalt în dreptul găurii pe unde intraseră. Apoi a mers în vârful picioarelor până la uşa aflată pe peretele din celălalt capăt şi a încercat clanţa. Uşa era încuiată, desigur, dar doamna Coulter avea un ac de păr, iar încuietoarea era dintre cele banale. După trei minute, împreună cu daimonul, se afla la capătul unui coridor lung, al cărui luminator plin de praf dezvăluia o scară îngustă ce cobora spre alt coridor.

Cinci minute mai târziu deschiseseră o fereastră a cămării de lângă bucătăria aflată cu două etaje mai jos şi săreau pervazul ca să ajungă pe alee. Poarta Colegiului era chiar după colţ şi, aşa cum i-a spus maimuţoiului auriu, era important să intre cum se cuvenea, indiferent cum urmau să plece de acolo.

— Ia mâinile de pe mine, i-a zis ea paznicului, liniştită. Şi poartă-te politicos, altfel o să pun să te biciuiască. Spune-i Preşedintelui că a sosit doamna Coulter şi că doreşte să-l vadă de îndată.

Bărbatul s-a dat înapoi, iar daimonul lui în formă de doberman, cu dinţii rânjiţi către maimuţoiul auriu, care părea blând, s-a chircit pe dată şi şi-a tras cât mai mult ciotul de coadă între picioarele strâmbe.

Paznicul a răsucit manivela unui telefon şi, în mai puţin de un minut, un preot tânăr, cu obrajii proaspeţi, s-a grăbit să intre în camera de gardă, ştergându-şi palmele de sutană, pentru cazul că doamna ar fi vrut să dea mâna cu el. Dar n-a vrut.

— Cine eşti? a întrebat ea.

— Fratele Louis, s-a prezentat bărbatul, liniştindu-şi daimonul-iepure, Preşedintele Secretariatului Curţii Consistoriale. Dacă sunteţi atât de amabilă…

— N-am venit aici să stau la taclale cu un scribălău, l-a repezit ea. Du-mă la Părintele MacPhail. Chiar acum!

Neajutorat, bărbatul s-a înclinat şi a condus-o spre clădire. În spatele ei, paznicul a răsuflat uşurat.

După ce a încercat în două-trei rânduri să intre în vorbă cu ea, Fratele Louis s-a lăsat păgubaş şi a condus-o în tăcere către odăile Preşedintelui, în turn. Părintele MacPhail îşi făcea rugăciunile, iar mâna bietului Frate Louis tremura de mama focului pe când ciocănea în uşă. Au auzit un oftat şi un mormăit, apoi paşi grei au traversat încăperea.

Ochii Preşedintelui s-au căscat larg când a văzut cine era şi a zâmbit cu cruzime.

— Doamna Coulter! a zis, întinzându-i mâna. Sunt tare bucuros să vă văd. Biroul meu e rece şi nu vă putem oferi mare lucru, dar intraţi, intraţi!

— Bună seara, a spus ea, urmându-l în odaia cu pereţi din piatră nedecoraţi, lăsându-l să se agite un pic pentru a-i oferi un scaun. Mulţumesc; aş vrea o cană de chocolatl, i-a spus Fratelui Louis, care zăbovea în preajmă.

Doamna Coulter ştia cât de insultător era să-l trateze ca pe o slugă, dar purtarea lui atât de nesuferită o merita. Preşedintele a dat din cap, iar Fratele Louis a trebuit să plece şi să se ocupe de sarcina dată, spre marea lui nemulţumire.

— Fireşte, sunteţi arestată, a zis Preşedintele, aşezându-se pe un al doilea scaun şi înălţând fitilul lămpii.

— O, dar de ce stricaţi conversaţia noastră înainte de a o începe? a ricanat doamna Coulter. Am venit aici de bunăvoie, de îndată ce am izbutit să scap din fortăreaţa lui Asriel. De fapt, Părinte Preşedinte, am o mulţime de informaţii despre forţele lui şi despre copilă. Am venit să vi le împărtăşesc.

— Copila, atunci. Începe cu copila!

— Fiica mea are acum doisprezece ani. Foarte curând se va afla în pragul adolescenţei, şi atunci va fi prea târziu pentru oricare dintre noi să împiedice catastrofa: firea ei şi ocazia îşi vor da mâna ca scânteia şi iasca. Dată fiind intervenţia dumneavoastră, acest lucru este acum mult mai probabil. Presupun că sunteţi mulţumit.

— Datoria dumneavoastră era să o aduceţi aici, în grija noastră. În schimb, aţi preferat să vă pitiţi într-o grotă din munţi – cu toate că e un mister pentru mine cum a putut o femeie cu inteligenţa dumneavoastră să tragă nădejde că va rămâne ascunsă pe veci.

— Probabil că aveţi multe dileme, domnule Preşedinte, începând cu relaţia dintre o mamă şi copilul său. Dacă aţi

crezut fie şi pentru o clipă că o să-mi las fata în grija – grija! – unor bărbaţi cu obsesia febrilă a sexualităţii, masculi cu unghiile murdare, care duhnesc a transpiraţie, masculi ale căror închipuiri scârbavnice s-ar târî peste trupul ei ca gândacii… Dacă aţi crezut că o să-mi expun copila la aşa ceva, domnule Preşedinte, sunteţi mai prost decât mă credeţi pe mine.

Înainte ca el să poată răspunde, s-a auzit un ciocănit în uşă şi a intrat Fratele Louis, aducând două pahare cu chocolatl pe o tavă din lemn. A pus tava pe masă cu o înclinare crispată şi i-a zâmbit Preşedintelui, cu speranţa că i se va îngădui să rămână. Dar Părintele MacPhail a făcut un semn din cap către uşă, iar tânărul a fost nevoit să plece.

— Aşadar, ce aveaţi de gând să faceţi? a întrebat Preşedintele.

— Să o ţin în siguranţă până când ar fi trecut primejdia.

— Şi despre ce primejdie ar fi vorba? a întrebat el, întinzându-i unul dintre pahare.

— O, cred că ştiţi la ce mă refer. Pe undeva trebuie să existe un ispititor, un şarpe, să-i zicem aşa, şi aveam datoria să o feresc de acea întâlnire.

— Deja e un băiat cu ea.

— Exact. Şi dacă nu v-aţi fi amestecat, amândoi ar fi fost sub controlul meu. Aşa cum stau lucrurile acum, ar putea fi oriunde. Oricum, nu la Lordul Asriel.

— Nu mă îndoiesc că Lordul o să-i caute. Băiatul are un pumnal cu puteri extraordinare. Măcar pentru asta, şi tot merită să fie urmăriţi.

— Mda, a admis doamna Coulter. Am reuşit să i-l rup, dar Will a izbutit să-l facă la loc.

Ea zâmbea. Doar n-o fi având o părere chiar atât de grozavă despre băiatul ăla?

— Ştim, a zis el laconic.

— Măi, să fie! a exclamat ea. Fra Pavel trebuie să fi devenit mai sprinten. Aşa cum îl ştiam eu, i-ar fi trebuit cel puţin o lună ca să descopere toate astea.

A sorbit din chocolatl, o variantă subţire şi slabă. E tipic pentru preoţii ăştia plicticoşi, şi-a zis ea, să-şi extindă abstinenţa lor fariseică asupra musafirilor.

— Vorbiţi-mi despre Lordul Asriel, a zis Preşedintele.

Spuneţi-mi totul.

Doamna Coulter s-a lăsat comod pe spătarul scaunului şi a început să-i spună – nu totul, dar el nici nu-şi închipuise vreo clipă aşa ceva. I-a povestit despre fortăreaţă, despre aliaţi, despre îngeri, despre mine şi topitorii.

Părintele MacPhail şedea complet nemişcat, iar daimonul-şopârlă absorbea şi memora fiecare cuvânt.

— Şi cum aţi ajuns aici? a întrebat apoi.

— Am furat un giropter. I s-a terminat combustibilul şi a trebuit să-l părăsesc pe câmpuri, nu departe de aici. Restul drumului l-am făcut pe jos.

— Lordul Asriel îi caută de zor pe fată şi pe băiat?

— Fireşte.

— Presupun că vrea pumnalul. Ştiaţi că are un supranume? Spurcăciunile-de-stâncă din nord îi spun „distrugătorul lui Dumnezeu”, a continuat el, în vreme ce traversa odaia către fereastră şi privea în jos, dincolo de colonade. Spre asta năzuieşte Asriel, nu-i aşa? Să distrugă Autoritatea? Sunt unii care susţin că Dumnezeu a murit deja. Dar probabil că Asriel nu se numără printre ei, de vreme ce nutreşte ambiţia să-l ucidă.

— Ei bine, a zis doamna Coulter, unde este Dumnezeu, dacă e viu? Şi de ce tace? La începuturi, Dumnezeu s-a preumblat prin grădină şi a vorbit cu Adam şi cu Eva. Apoi a început să se retragă; numai Moise i-a auzit glasul. Mai târziu, în vremea lui Daniel, era îmbătrânit – era „Cel vechi de zile”. Mai e viu acum, la o vârstă imposibil de imaginat, decrepit, incapabil să gândească ori să acţioneze ori să vorbească, ba şi incapabil să moară, o epavă putredă? Şi dacă aceasta o fi starea lui, n-ar fi oare lucrul cel mai milostiv, adevărata dovadă a dragostei noastre de Dumnezeu, să-l căutăm şi să-i oferim darul morţii?

Doamna Coulter simţea o euforie calmă în vreme ce vorbea. Se întreba dacă va izbuti să iasă vie de acolo; dar oricum era îmbătător să-i poată vorbi aşa acestui om.

— Şi Praful? a întrebat el. Din străfundurile ereziei dumneavoastră, ce credeţi despre Praf?

— N-am nici o părere despre Praf, a zis ea. Nu ştiu ce este. Nimeni nu ştie.

— Înţeleg. Ei bine, o să încep prin a vă reaminti că sunteţi în stare de arest. Cred că a venit vremea să vă găsim un loc unde

să dormiţi. O să fiţi în largul dumneavoastră, nimeni nu vă va face rău – dar nu puteţi pleca. Şi o să vorbim mâine mai multe.

A sunat dintr-un clopoţel şi Fratele Louis a intrat aproape imediat.

— Condu-o pe doamna Coulter la cea mai bună dintre camerele noastre de oaspeţi, i-a cerut Preşedintele. Şi încui-o acolo.

Cea mai bună dintre camerele de oaspeţi era sărăcăcioasă, cu mobilier modest, dar cel puţin părea curată. După ce uşa a fost încuiată în urma ei, doamna Coulter a început imediat să se uite în jur după microfoane: a descoperit unul în lampa sofisticată şi altul sub cadrul patului. Le-a deconectat pe amândouă – dar apoi a avut o surpriză cumplită.

De pe o comodă aflată în dosul uşii o privea Lordul Roke.

Ea a ţipat şi s-a sprijinit cu o mână de perete, să-şi recapete echilibrul. Galliviespianul şedea cu picioarele încrucişate, foarte degajat, şi nici ea, nici maimuţoiul auriu nu-l văzuseră până atunci. După ce i s-au potolit bubuiturile inimii şi respiraţia i-a revenit la normal, i s-a adresat:

— Şi când mi-aţi fi făcut cinstea de a-mi da de ştire că sunteţi aici, domnule? Înainte de a mă dezbrăca ori după aceea?

— Înainte, a zis el. Şi spuneţi-i daimonului să se potolească, altfel îl scot din luptă.

Colţii maimuţoiului auriu erau rânjiţi şi toată blana i se zbârlise. Ferocitatea expresiei lui era suficientă ca să determine orice persoană normală să se tragă înapoi, însă Lordul Roke nu făcea altceva decât să zâmbească. Pintenii îi luceau în lumina slabă.

— Tocmai am vorbit cu agentul meu din fortăreaţa Lordului Asriel, a continuat el. Lordul Asriel îşi prezintă complimentele şi vă roagă să-i spuneţi şi lui, de îndată ce aflaţi, care sunt intenţiile acestor oameni.

Ea a simţit că i se taie respiraţia, ca şi cum Asriel ar fi zvârlit-o cu putere la pământ, într-o trântă serioasă. Ochii i s-au dilatat şi s-a aşezat încetişor.

— Aţi venit ca să mă spionaţi sau să mă ajutaţi?

— Ambele, şi aveţi noroc că sunt aici. De cum aţi sosit, au pornit o lucrare anbarică în subsol. Nu pricep ce este, dar o

echipă de savanţi lucrează la ea chiar acum. Se pare că i-aţi galvanizat.

— Nu ştiu dacă să mă simt flatată sau să fiu îngrijorată. De fapt, mă simt epuizată şi aş vrea să mă culc. Dacă sunteţi aici ca să mă ajutaţi, puteţi sta de veghe. Şi începeţi prin a vă uita în altă parte.

El s-a întors şi a rămas cu faţa la perete câtă vreme doamna Coulter s-a spălat în ligheanul ciobit, s-a şters cu prosopul subţire, s-a dezbrăcat şi s-a băgat în pat. Daimonul a mai patrulat o vreme prin odaie, cercetând dulapul, tablourile, perdelele, priveliştea peristilurilor întunecate de dincolo de geam. Lordul Roke nu l-a scăpat din ochi nici o clipă. În cele din urmă, maimuţoiul auriu i s-a alăturat doamnei Coulter şi au adormit pe dată.

Lordul Roke nu-i spusese tot ce aflase de la Lordul Asriel. Aliaţii, care urmăreau zborul tuturor soiurilor de vieţuitoare în spaţiul de deasupra hotarelor republicii, observaseră spre apus o anumită concentrare ce ar fi putut să fie îngeri, după cum ar fi putut să fie cu totul altceva. Trimiseseră patrule să cerceteze, dar tot nu aflaseră nimic: orice o fi fost ceea ce se afla acolo se învăluise la un moment dat într-o ceaţă imposibil de străpuns.

Însă iscoada s-a gândit că e mai bine să n-o tulbure pe doamna Coulter cu vestea asta; era frântă de oboseală. Las-o să doarmă, a hotărât, şi s-a deplasat în linişte prin încăpere, ascultând la uşă ori privind afară, treaz, vigilent.

La o oră după ce ea intrase în odaie, s-a auzit un zgomot înăbuşit de partea cealaltă a uşii: un soi de zgârietură şi o şoaptă. În aceeaşi clipă, o lumină slabă s-a iţit pe sub tocul uşii. Lordul Roke s-a grăbit spre colţul cel mai îndepărtat şi s-a ascuns după unul dintre picioarele scaunului pe care doamna Coulter îşi aruncase veşmintele.

A trecut un minut, apoi cheia s-a răsucit foarte lin în broască. Uşa s-a crăpat cam de un deget, nu mai mult, după care lumina s-a stins.

Lordul Roke vedea destul de bine în lumina slabă ce pătrundea de afară prin perdelele subţiri, însă intrusul a trebuit să aştepte ca ochii să i se adapteze la întuneric, în cele din urmă, uşa s-a deschis mai mult, foarte lent, şi preotul cel tânăr, Fratele Louis, a păşit în odaie.

Şi-a făcut cruce şi s-a apropiat pe vârfuri de pat. Lordul Roke s-a pregătit să sară, dar preotul s-a mulţumit să asculte răsuflarea regulată a doamnei Coulter. S-a uitat de aproape să vadă dacă e intr-adevăr adormită, apoi s-a întors către noptieră.

A acoperit cu mâna becul lanternei şi a aprins-o, lăsând să i se strecoare printre degete doar o rază subţire. S-a uitat pe noptieră apropiindu-se atât de mult, încât nasul aproape că-i atingea tăblia, dar, oricare o fi fost lucrul pe care îl căuta, nu l-a aflat. Înainte de a se băga în pat, doamna Coulter pusese acolo câteva obiecte: două-trei monede, un inel, ceasul de mână; dar pe Fratele Louis nu-l interesau acestea.

S-a întors spre ea, şi atunci a văzut ceea ce căuta şi a scos un mic şuierat. Lordul Roke îi desluşea tulburarea: ţinta căutărilor lui se dovedea a fi medalionul de pe lanţul de aur de la gâtul doamnei Coulter.

Lordul Roke a pornit în linişte, de-a lungul plintei, către uşă.

Preotul şi-a făcut din nou cruce, căci trebuia s-o atingă. Ţinându-şi răsuflarea, s-a aplecat peste pat – şi maimuţoiul auriu s-a mişcat.

Tânărul a încremenit, cu mâinile întinse. Daimonul-iepure îi tremura la picioare, cu totul nefolositor; ar fi putut să-i ţină de şase bietului om, şi-a zis Lordul Roke. Maimuţoiul s-a răsucit în somn, apoi a rămas iarăşi nemişcat.

După un minut în care înţepenise ca o statuie, Fratele Louis şi-a coborât mâinile tremurătoare spre gâtul doamnei Coulter. A bâjbâit atât de mult, că Lordul Roke s-a gândit că or să se ivească zorii până să desfacă închizătoarea, dar în cele din urmă a desprins uşurel medalionul şi s-a ridicat.

Iute şi silenţios ca un şoarece, Lordul Roke a ieşit înainte ca preotul să se întoarcă spre uşă. A aşteptat pe coridorul întunecos, iar după ce tânărul a păşit tiptil pe culoar şi a răsucit cheia, galliviespianul a pornit pe urmele lui.

Fratele Louis s-a îndreptat către turn, şi, când Preşedintele a deschis uşa, Lordul Roke a ţâşnit înăuntru şi s-a strecurat spre scăunelul de rugăciune din colţul încăperii. Acolo a găsit o bordură umbrită pe care s-a ghemuit, gata să asculte.

Părintele MacPhail nu era singur: cititorul aletiometrului, Fra Pavel, îşi făcea de lucru cu cărţile sale, iar alt personaj stătea, tulburat, lângă fereastră. Acesta era doctorul Cooper,

teologul experimental de la Bolvangar. Amândoi au ridicat capetele.

— Bravo, Frate Louis, a zis Preşedintele. Adu-l aici, aşază-te. Arată-mi-l, arată-mi-l! Bravo!

Fra Pavel a dat deoparte câteva cărţi şi tânărul preot a pus lanţul de aur pe masă. Ceilalţi s-au aplecat să se uite, în vreme ce Părintele MacPhail se trudea cu închizătoarea medalionului. După ce doctorul Cooper i-a oferit un briceag, s-a auzit un clinchet slab.

— Ah! a oftat Preşedintele.

Lordul Roke s-a căţărat pe birou ca să vadă. În lumina lămpii cu petrol, ca un licăr de aur întunecat, se zărea o şuviţă de păr. Preşedintele o frământa între degete, răsucind-o mereu.

— Putem fi siguri că e a copilei? a întrebat.

— Categoric, s-a auzit vocea ostenită a lui Fra Pavel.

— Şi este destul, doctore Cooper?

Bărbatul cu figură palidă s-a aplecat şi a luat şuviţa dintre degetele Părintelui MacPhail. A ridicat-o în lumină.

— O, da, a zis. Şi un singur fir de păr ar fi fost de-ajuns. E mai mult decât ne trebuie.

— Mă bucur mult să aud asta, a zis Preşedintele. Acum, Frate Louis, trebuie să duci medalionul înapoi la gâtul preacinstitei doamne.

Preotul s-a pleoştit un pic: nădăjduia că treaba lui se sfârşise. Preşedintele a pus bucla din părul Lyrei într-un plic şi a închis medalionul, ridicând capul şi privind în jur în acelaşi timp, aşa încât a trebuit ca Lordul Roke să se facă rapid nevăzut.

— Părinte Preşedinte, a zis Fratele Louis, voi face, fireşte, ce-mi porunciţi, dar aş putea afla la ce vă trebuie părul copilei?

— Nu, Frate Louis, pentru că te-ar tulbura. Lasă lucrurile acestea în seama noastră. Acum, du-te dară.

Tânărul a luat medalionul şi a plecat, înăbuşindu-şi nemulţumirea. Lordul Roke s-a gândit să se întoarcă împreună cu el şi să o trezească pe doamna Coulter tocmai când el va încerca să-i pună lanţul la loc, ca să-i vadă reacţia; dar era mai important să afle ce plănuiau oamenii ăştia.

În vreme ce uşa se închidea, galliviespianul s-a întors în umbră şi a ascultat.

— De unde aţi ştiut unde o ţine? a întrebat savantul.

— De câte ori vorbea despre copilă, mâna i se îndrepta către medalion, a zis Preşedintele. Acum, cât de repede poate să fie gata?

— În câteva ore, a răspuns doctorul Cooper.

— Dar ce faceţi cu părul?

— Îl punem în camera de rezonanţă. Înţelegeţi, fiecare individ este unic, iar aranjamentul particulelor genetice diferă total de la om la om... Ei bine, de îndată ce este analizată, informaţia e codificată într-o serie de impulsuri anbarice şi transferată dispozitivului de ţintire. Acesta localizează, cum să zic..., originea materiei, a părului, oriunde ar fi. E un proces care foloseşte, de fapt, erezia Barnard-Stokes, ideea lumilor multiple...

— În regulă, doctore. Fra Pavel mi-a spus că fata se află în altă lume. Continuă, rogu-te. Forţa bombei este dirijată prin intermediul părului?

— Da. Către fiecare dintre firele de păr din care au fost tăiate acestea. Aşa-i.

— Prin urmare, când va fi detonată, copila va fi nimicită, oriunde s-ar afla?

Savantul a respirat adânc, apoi a spus, fără tragere de inimă:

— Da.

A înghiţit în sec şi a continuat:

— Forţa necesară este enormă. Forţa anbarică. Aşa cum o bombă atomică are nevoie de un explozibil puternic ca să apropie particulele de uraniu şi să declanşeze reacţia în lanţ, acest dispozitiv are nevoie de un curent colosal ca să elibereze puterea mult mai mare a procesului de interciziune. Mă întrebam...

— Nu contează unde este detonată, nu-i aşa?

— Nu. Asta-i ideea. Se poate face de oriunde.

— Şi totul e gata?

— Acum, că avem părul, da. Dar energia, vedeţi...

— M-am ocupat de asta. Staţia hidro-anbarică de la Saint-Jean-les-Eaux a fost rechiziţionată pentru treburile noastre. Se produce destulă energie acolo, nu crezi?

— Ba da, a zis savantul.

— Atunci vom porni de îndată. Te rog să mergi să te ocupi de echipament, doctore Cooper. Pregăteşte-l pentru transport cât

de repede poţi. Vremea se schimbă iute în munţi, şi tocmai se anunţă o furtună.

Savantul a luat micul plic cu şuviţa de păr a Lyrei, a schiţat o plecăciune şi a plecat, foarte agitat. Lordul Roke a ieşit odată cu el, făcând la fel de puţin zgomot ca o umbră.

De îndată ce au ajuns destul de departe de camera Preşedintelui ca să nu se poată auzi nimic, galliviespianul a sărit. Doctorul Cooper, aflat ceva mai jos pe scări, a simţit o înţepătură îngrozitoare în umăr şi a bâjbâit după balustradă. Dar mâna îi era anormal de slăbită, iar el a alunecat şi s-a rostogolit până la poalele scărilor, unde a înţepenit, pe jumătate inconştient.

Lordul Roke a smuls plicul din mâna cuprinsă de spasme a savantului, cu oarecare greutate, căci era mare cât jumătate din el, şi a pornit prin zonele cele mai umbrite spre odaia unde dormea doamna Coulter.

Spaţiul de sub uşă s-a dovedit destul de mare cât să se strecoare prin el. Fratele Louis intrase şi plecase, dar nu cutezase să prindă lanţul la gâtul doamnei Coulter: acesta zăcea lângă ea, pe pernă.

Lordul Roke a strâns-o de mână ca s-o trezească. Era stoarsă de puteri, însă, ridicându-se în capul oaselor şi frecându-se la ochi, şi-a concentrat pe dată atenţia asupra lui.

Galliviespianul i-a spus ce se petrecuse şi i-a dat plicul:

— Ar trebui să-l distrugeţi pe loc; după cum a zis omul acela, un singur fir de păr ar fi de ajuns.

Ea s-a uitat la mica buclă de păr blond-închis şi a scuturat din cap.

— E prea târziu, a murmurat. Aici e doar jumătate din şuviţa pe care am tăiat-o din părul Lyrei. Probabil că el şi-a păstrat o parte.

Lordul Roke a şuierat, mânios.

— Atunci când s-a uitat în jur! Of… m-am mişcat ca să nu mă vadă… Atunci trebuie să o fi dosit…

— Şi n-avem cum să ştim unde a pus-o, a zis doamna Coulter. Totuşi, dacă am putea găsi bomba…

— Ssst!

Era maimuţoiul auriu. Stătea ghemuit lângă uşă, trăgând cu urechea. Apoi au auzit şi ei: paşi apăsaţi care zoreau către

odaie.

Doamna Coulter i-a zvârlit plicul cu şuviţa Lordului Roke, care l-a luat şi a sărit pe dulap. Apoi ea s-a întins pe pat lângă daimon, în vreme ce cheia se răsucea cu zgomot în broască.

— Unde e? Ce-aţi făcut cu el? Cum l-aţi atacat pe doctorul Cooper? a rostit vocea aspră a Preşedintelui, pe când lumina cădea asupra patului.

Doamna Coulter şi-a acoperit ochii cu un braţ şi a dat să se ridice în şezut.

— Da' vă place să vă distraţi musafirii, a zis, somnoroasă. E vreun joc nou? Ce trebuie să fac eu? Şi cine e doctorul Cooper?

Împreună cu Părintele MacPhail, paznicul de la poartă a dat buzna şi a luminat cu o torţă colţurile încăperii şi spaţiul de sub pat. Preşedintele părea descumpănit: ochii doamnei Coulter erau umflaţi de somn, iar ea aproape că nu vedea nimic în lumina puternică. Era evident că nu coborâse din pat.

— Aveţi un complice, a zis el. Cineva a atacat un oaspete al colegiului. Cine e? Cine a venit aici cu dumneavoastră? Unde e?

— Habar n-am despre ce vorbiţi… Dar asta ce-i?…

Mâna ei, pe care o pusese jos ca să se sprijine, dăduse peste medalionul de pe pernă. L-a ridicat, s-a uitat la Preşedinte cu ochii ei somnoroşi, deodată larg deschişi, şi Lordul Roke a avut parte de o minunată mostră de actorie când ea a strigat, înciudată:

— Dar este… Ce caută aici? Părinte MacPhail, cine a fost aici? Cineva mi l-a scos de la gât! Şi *unde e părul Lyrei?* Era în medalion o şuviţă din părul fetei mele. Cine a luat-o? De ce? Vai, dar ce se întâmplă?

Acum stătea în picioare, cu părul vâlvoi, cu vocea înflăcărată – şi, evident, la fel de uluită ca Preşedintele însuşi.

Părintele MacPhail s-a tras cu un pas înapoi şi şi-a pus o mână în cap.

— Cineva trebuie să fi venit cu dumneavoastră. Trebuie să aveţi un complice, a spus el, zgâriind aerul cu vocea-i. Unde se ascunde?

— N-am nici un complice, a zbierat ea, furioasă. Dacă e pe aici un asasin nevăzut, nu-mi pot închipui decât că e Necuratul însuşi. Ba aş zice că se simte ca acasă!

Părintele MacPhail i-a spus paznicului:

— Du-o în beci. Pune-o în lanţuri. Ştiu exact ce putem face

cu femeia asta. Ar fi trebuit să mă gândesc la asta de cum s-a arătat.

Ea s-a uitat iute în jur şi a întâlnit pentru o fracţiune de secundă privirea Lordului Roke, care scânteia în întuneric, aproape de tavan. Galliviespianul i-a descifrat pe dată expresia şi a priceput perfect ce aşteaptă de la el.

25. *Saint-Jean-les-Eaux*

O brăţară de păr strălucitor în jurul osului…

John Donne

Cascada Saint-Jean-les-Eaux se prăvălea printre colţi de stâncă la capătul răsăritean al unui pinten din Alpi, iar staţia electrică era agăţată de coasta muntelui, deasupra. Într-o astfel de regiune sălbatică – o sălbăticie golaşă şi accidentată – nimeni n-ar fi construit ceva dacă n-ar fi existat posibilitatea acţionării unor mari generatoare anbarice prin forţa miilor de tone de apă care mugeau prin defileu.

În noaptea de după arestarea doamnei Coulter, aici vremea era rea. Aproape de partea din faţă a staţiei, de fapt, o stâncă goală, un zepelin a încetinit, purtat mai mult de vântul care se înteţea. Reflectoarele de sub navă o făceau să arate de parcă ar fi stat pe câteva picioare de lumină şi ar fi coborât lent.

Pilotul nu era deloc mulţumit: crestele muntelui transformaseră vântul în rafale puternice şi în răbufniri pieziţe. În plus, cablurile, pilonii, transformatoarele erau prea aproape, iar a fi aruncat printre ele cu un zepelin plin de gaz inflamabil ar fi însemnat o moarte fulgerătoare. Ace de gheaţă răpăiau dintr-o parte pe marele înveliş rigid al aparatului, făcând un zgomot ce aproape înăbuşea clănţănitul şi urletul motoarelor supraturate. Solul nici nu se vedea.

— Nu aici! a strigat pilotul. Mergem dincolo de pinten.

Părintele MacPhail îl urmărea cu o privire aprigă pe pilot, care a apăsat pe acceleraţie şi a reglat motoarele. Zepelinul, înălţându-se cu o smucitură, a trecut peste piscul muntelui. Picioarele de lumină s-au lungit brusc şi au părut că-şi caută calea pe creastă, cu tălpile cufundate în vârtejul de lapoviţă şi ploaie.

— Nu te poţi apropia mai mult de staţie? a întrebat Preşedintele, aplecându-se în faţă, încât vorbele lui să ajungă la pilot.

— Nu, dacă doriţi să aterizaţi, a zis acesta.

— Sigur, dorim să aterizăm… Prea bine, lasă-ne jos sub creastă.

Pilotul le-a dat ordine subalternilor să pregătească amararea. Dat fiind că echipamentul pe care aveau să-l descarce era deopotrivă greu şi fragil, trebuia ca nava să fie bine ancorată. Preşedintele s-a lăsat pe spătar, bătând

darabana pe braţele scaunului, muşcându-şi buzele, dar n-a zis nimic şi l-a lăsat pe pilot să-şi vadă de treabă netulburat.

Din ascunzătoarea sa aflată printre grinzile transversale din spatele cabinei, Lordul Roke privea atent. De câteva ori în timpul zborului, umbra lui micuţă trecuse prin spatele plasei de metal, perfect vizibilă pentru oricine s-ar fi uitat dacă ar fi întors capul – atât că nimeni n-o făcuse. Dar acum, ca să poată auzi ce se petrece, trebuia să se mute într-un loc în care chiar ar fi putut să fie văzut. Riscul era inevitabil.

S-a aplecat în faţă, silindu-se să audă, prin răgetul motoarelor, răpăitul grindinei şi al lapoviţei, şuierul subţire al vântului prin cabluri şi bocănitul picioarelor încălţate cu bocanci pe pasarelele metalice. Inginerul de zbor i-a spus nişte cifre pilotului, care le-a confirmat, şi Lordul Roke s-a cufundat înapoi în umbre, ţinându-se strâns de lonjeroane şi de traverse, în vreme ce nava plonja, înclinându-se.

În cele din urmă, simţind după mişcare că zepelinul e aproape ancorat, şi-a croit drum prin capitonajul cabinei către locurile de la tribord.

Mai mulţi bărbaţi treceau în ambele direcţii: membri ai echipajului, tehnicieni, preoţi. Daimonii lor, mai toţi, erau câini, părând plini de curiozitate. De cealaltă parte a culoarului şedea doamna Coulter, trează şi tăcută, cu daimonul auriu urmărind totul din poala ei şi emanând duşmănie prin toţi porii.

Lordul Roke a aşteptat momentul potrivit, apoi a ţâşnit către scaunul doamnei Coulter şi într-o clipă a intrat în umbra umărului ei.

— Ce fac ăştia? a murmurat ea.

— Aterizează. Suntem aproape de staţia electrică.

— Lord Roke, staţi cu mine sau acţionaţi pe cont propriu?

— Rămân cu dumneavoastră. Va trebui să mă ascund sub cojoc.

Ea purta un cojoc greu de oaie, supărător de călduros în cabina încinsă, dar cu mâinile în cătuşe nu şi-l putea da jos.

— Haideţi, acum! a zis ea, privind în jur.

Galliviespianul s-a repezit în deschizătura de la piept şi a găsit un buzunar interior căptuşit cu blană, unde putea să şadă în siguranţă. Maimuţoiul auriu i-a aranjat cu meticulozitate doamnei Coulter eşarfa de mătase, şi în ochii oricui ar fi apărut ca un creator de modă pedant care se ocupă de manechinul

preferat, în vreme ce el se asigura că Lordul Roke este perfect ascuns în pliurile cojocului.

Totul se petrecuse la timp. După nici un minut a apărut un soldat înarmat, care i-a ordonat doamnei Coulter să coboare din navă.

— Chiar trebuie să port cătuşele astea? l-a întrebat.

— Nu mi-or zis să vi le scoţ, a răspuns el. Ridicaţi-vă, vă rog.

— Dar mi-e greu să mă mişc dacă nu mă pot ţine de ceva. Sunt înţepenită – şi ştiţi că n-am nici o armă, pentru că m-aţi controlat. Du-te şi întreabă-l pe Preşedinte dacă într-adevăr e nevoie să stau încătuşată. Credeţi că o să încerc să fug în sălbăticia asta?

Lordul Roke era imun la farmecul ei, dar foarte interesat de efectul lui asupra altora. Paznicul se nimerise a fi un bărbat tânăr – ar fi trebuit să trimită un soldat bătrân şi hârşit.

— Deh, a zis paznicul, îs sigur de asta, cocoană, da' nu poci face ce nu mi s-a poruncit. Pricepeţi asta, îs sigur. Haida, în picioare, rogu-vă, şi de-o să vă-mpiedecaţi, o să vă prind io de braţ.

Ea s-a ridicat, şi Lordul Roke a simţit-o cum înaintează cu stângăcie. Era cea mai graţioasă fiinţă omenească pe care o văzuse vreodată galliviespianul: stângăcia asta făcea parte din piesă. Când au ajuns în capătul coridorului, Lordul Roke a simţit-o împiedicându-se, a auzit ţipătul ei speriat şi a simţit zguduitura, când braţul paznicului a prins-o. A auzit şi modificarea sunetelor din jurul lor – urletul vântului, motoarele mergând uniform ca să genereze curent pentru lămpi, voci de undeva, din apropiere, dând ordine.

Au mers pe coridor, doamna Coulter sprijinindu-se cu tot trupul de paznic. Vorbeau încetişor, şi Lordul Roke n-a izbutit să audă decât răspunsul lui:

— Sergentul, cocoană – acolo, lângă lada aia mare. La el îs cheile. Da' nu cutez să-l întreb, cocoană, îmi pare rău.

— Ei, asta e, a zis ea cu un oftat drăgălaş de regret. Mulţumesc, oricum.

Lordul Roke a auzit bocănit de cizme pe piatră, apoi ea i-a şoptit:

— Aţi auzit despre chei?

— Spuneţi-mi unde e sergentul. Trebuie să ştiu unde e, cât de departe.

— Cam la zece paşi de-ai mei. La dreapta. Un bărbat solid. Văd cheile într-un mănunchi de la centura lui.

— Nu pot face nimic până nu ştiu care-i cheia. Aţi văzut-o când vă închideau cătuşele?

— Da. Una scurtă şi lată, înfăşurată cu o bandă neagră.

Lordul Roke a coborât prinzându-se cu mâinile de lâna groasă a cojocului, până ce a ajuns la tiv, la înălţimea genunchilor ei. Acolo a zăbovit, uitându-se împrejur.

Montaseră un proiector care arunca o lumină intensă peste stânci. Dar pe când privea în jos, căutând umbrele, a văzut că lumina începe să se balanseze, proiectorul fiind atins de o rafală de vânt. A auzit un strigăt, iar lumina s-a stins brusc.

Pe dată a sărit pe pământ şi a alergat prin lapoviţa nemiloasă spre sergent, care se repezise şi el în faţă, ca să prindă proiectorul ce se prăbuşea.

În acea zăpăceală, Lordul Roke s-a săltat pe piciorul bărbatului voinic, căţărându-se pe ţesătura de camuflaj a pantalonilor – îmbibată deja de apă – şi i-a înfipt un pinten în carne, chiar deasupra bocancului.

Sergentul a scos un fel de mormăit şi s-a prelins către pământ, apucându-şi piciorul cu mâna, încercând să respire, încercând să cheme ajutoare. Lordul Roke s-a desprins şi a sărit departe de trupul care se prăbuşea.

Nimeni nu observase: zgomotul vântului şi al motoarelor şi răpăitul acelor de gheaţă au acoperit strigătul bărbatului, iar în întuneric trupul nu i se vedea. Dar erau şi alţii prin preajmă, aşa că Lordul Roke trebuia să se grăbească. S-a apropiat de sergentul căzut, în partea în care mănunchiul de chei zăcea într-o baltă, şi a dat deoparte, pe rând, tijele mari de oţel, groase cât braţul lui şi lungi cât jumătate din înălţimea sa, până când a descoperit-o pe cea cu bandă neagră. După care a trebuit să se lupte cu închizătoarea inelului de chei şi cu permanentul bombardament al grindinei, care pentru un galliviespian putea fi mortal: blocuri de gheaţă mari cât pumnii lui puşi unul lângă altul.

Apoi o voce de deasupra a zis:

— Totul e-n ordine, sergent?

Daimonul soldatului mârâia şi îl amuşina pe cel al sergentului, care căzuse într-un soi de letargie. Lordul Roke nu putea să aştepte: un salt şi o izbitură, şi al doilea bărbat s-a

prăbuşit lângă primul.

Trăgând, răsucind, ridicând, Lordul Roke a izbutit în cele din urmă să deschidă inelul cu chei, apoi a trebuit să dea deoparte alte şase chei până să o elibereze pe cea cu bandă neagră. De-acum lumina putea să revină în orice clipă, dar chiar şi în semiîntuneric ar fi fost greu să nu se observe doi bărbaţi care zac inconştienţi…

Şi pe când ridica cheia de pe inel s-a auzit un strigăt. Adunându-şi toate puterile, a tras în sus tija masivă, smucind, aburcând, ridicând, târându-se, trăgând după el, şi s-a ascuns după o piatră mai mică exact când s-au auzit paşi alergând şi voci cerând lumină.

— Împuşcaţi?

— Nu s-a auzit nimic…

— Răsuflă?

Apoi proiectorul, fixat la loc, s-a aprins. Lordul Roke a fost surprins descoperit, la fel de vizibil ca o vulpe în lumina farurilor unei maşini. A rămas încremenit, cu ochii fulgerând în stânga şi-n dreapta. După ce a constatat că, din fericire, atenţia tuturor era îndreptată către cei doi soldaţi care se prăbuşiseră atât de misterios, a aburcat cheia pe umăr şi a luat-o la goană, ocolind bălţile şi bolovanii, până ce a ajuns la doamna Coulter.

După o secundă ea descuiase cătuşele şi le lăsase jos, fără zgomot. Lordul Roke a sărit pe tivul cojocului, apoi s-a căţărat până pe umărul femeii.

— Unde-i bomba? a întrebat, aproape de urechea ei.

— Tocmai au început s-o descarce. E în cutia cea mare de pe podea, acolo. Nu pot face nimic până ce nu o vor scoate, dar chiar şi atunci…

— Bine, a zis el, fugiţi. Ascundeţi-vă. O să stau aici, să văd totul. Fugiţi!

Lordul Roke a pornit în jos, pe mânecă, şi a ţâşnit într-o parte. Fără să scoată vreun sunet, doamna Coulter a ieşit din conul de lumină, la început lent, ca să nu atragă atenţia paznicului, apoi s-a ghemuit şi a luat-o la fugă în bezna brăzdată de ploaie din susul pantei, cu maimuţoiul auriu repezindu-se înainte, să amuşine drumul.

În urmă a auzit urletul neîncetat al motoarelor, strigătele confuze, vocea puternică a Preşedintelui încercând să facă ordine. Şi-a amintit durerea îndelungată şi cumplită şi

halucinaţiile pe care le suferise din cauza înţepăturii pintenului Cavalerului Tialys, şi n-ar fi vrut să fie în pielea celor doi soldaţi când aveau să se trezească.

Dar curând a ajuns mai sus, căţărându-se cu greu pe stâncile ude, iar în spate se vedea numai strălucirea unduitoare a proiectoarelor, reflectată de pântecul mare şi arcuit al zepelinului; curând a dispărut, şi nu a mai auzit decât urletul motoarelor, luptându-se cu vântul, şi tunetul cataractei de dedesubt.

Pe creasta defileului, inginerii de la staţia hidro-anbarică se luptau să tragă un cablu electric până la bombă.

Problema doamnei Coulter nu era cum să scape cu viaţă din această situaţie – asta rămânea o chestiune secundară –, ci cum să scoată părul Lyrei din bombă înainte ca specialiştii de acolo s-o declanşeze. După arestarea ei, Lordul Roke arsese părul din plic, lăsând vântul să poarte cenuşa prin văzduhul nopţii; apoi dibuise calea spre laborator şi îi văzuse cum pun restul din mica buclă de un auriu închis în camera de rezonanţă, care era deja pregătită. Galliviespianul ştia exact unde se află camera şi cum să o deschidă, dar lumina strălucitoare şi suprafeţele lucioase din laborator, ca să nu mai vorbim de acel du-te-vino al tehnicienilor, îl împiedicaseră să acţioneze acolo.

Aşa că trebuia ca unul din ei doi să scoată şuviţa de păr după ce bomba avea să fie armată.

Iar treaba urma să fie şi mai grea din pricina intenţiilor Preşedintelui în privinţa doamnei Coulter. Energia bombei provenea din tăierea legăturii dintre om şi daimon, şi asta însemna hidosul proces al interciziunii: cuştile de plasă, ghilotina de argint. Avea să taie legătura de-o viaţă dintre ea şi maimuţoiul auriu şi avea să folosească forţa astfel eliberată ca să-i nimicească fiica. Doamna Coulter şi Lyra urmau să piară printr-un mijloc inventat de ea însăşi. Cel puţin era o treabă bine gândită, şi-a zis.

Singura sa nădejde rămânea Lordul Roke. Dar, în conversaţia lor şoptită din zepelin, îi explicase cum funcţionează pintenii otrăviţi: nu-i putea folosi continuu, întrucât veninul îşi pierdea din putere cu fiecare împunsătură. I-ar fi fost necesară o zi întreagă ca să se refacă pe deplin. Curând, principala lui armă avea să-şi piardă eficacitatea. Caz

în care nu le mai rămânea decât inteligenţa.

Găsind o stâncă reliefată ce forma un adăpost aproape de rădăcinile unui molid agăţat de coasta defileului, s-a aşezat sub ea ca să privească în jur.

În spatele şi deasupra ei, peste buza prăpastiei şi în plină bătaie a vântului, se afla staţia electrică. Inginerii montau nişte lumini care să-i ajute să tragă cablul până la bombă: le auzea vocile nu prea departe, strigând comenzi, şi vedea luminile clătinându-se printre copaci. Cablul, gros cât braţul unui bărbat, era desfăşurat de pe o bobină gigantică până la un camion din vârful pantei, iar în ritmul în care îşi croiau drum pe stânci aveau să ajungă la bombă în cinci minute, ba chiar mai curând.

Lângă zepelin, Părintele MacPhail adunase toţi soldaţii. Câţiva stăteau de pază, scotocind cu privirea prin beznă şi lapoviţă, cu puştile în poziţie de tragere, în vreme ce alţii deschideau cutia din lemn în care era bomba şi făceau pregătirile pentru conectarea cablului. Doamna Coulter o vedea limpede, scăldată în lumina proiectoarelor, şiroind de ploaie, o masă dizgraţioasă de aparate şi cabluri, puţin înclinată pe solul stâncos. A auzit un pârâit de curent de înaltă tensiune şi bălăngănitul lămpilor, ale căror cabluri se legănau în vânt, împrăştiind stropi şi aruncând umbre peste stânci, în jos, în sus şi iar în jos, ca o coardă de sărit grotescă.

Doamnei Coulter îi era oribil de familiară o parte a structurii: cuştile de plasă, lama de argint de deasupra. Acestea se aflau la unul dintre capetele maşinăriei. Restul rămânea un mister pentru ea; nu înţelegea principiul aşezării bobinelor, recipientelor, şirurilor de izolatori, reţelei de tuburi. Şi totuşi, undeva, în toată îngrămădeala aceea, se afla mica şuviţă de care depindea totul.

La stânga ei, panta se pierdea în întuneric, în vreme ce jos, departe, erau o licărire de alb şi tunetul apelor cataractei Saint-Jean-les-Eaux.

Deodată s-a auzit un strigăt. Un soldat a scăpat puşca şi s-a împleticit înapoi, după care s-a prăvălit pe sol, dând din picioare şi zvârcolindu-se şi gemând de durere. Reacţia Preşedintelui a fost să se uite spre cer, să-şi pună mâinile la gură şi să scoată un ţipăt pătrunzător.

Ce se întâmpla oare?

După o clipă doamna Coulter a aflat. Pe neaşteptate, o vrăjitoare, în picaj, a aterizat lângă Preşedinte, care i-a strigat, ca să acopere şuieratul vântului:

— Caută prin preajmă! E o făptură, nu ştiu de ce fel, care o ajută pe femeie. A atacat deja câţiva dintre oamenii mei. Tu vezi pe întuneric. Găseşte-o şi omoar-o!

— Dar se apropie cineva, îl văd spre miazănoapte, a zis vrăjitoarea cu o voce care a răzbătut până la adăpostul doamnei Coulter.

— Lasă asta. Găseşte făptura şi nimiceşte-o, i-a ordonat Preşedintele. Nu poate fi prea departe. Şi caută şi femeia. Hai, du-te!

Vrăjitoarea a ţâşnit din nou în aer.

Deodată, maimuţoiul a apucat mâna doamnei Coulter şi a arătat cu degetul.

Era Lordul Roke, zăcând mai jos, pe un petic de muşchi. Cum de nu-l văzuse? Dar se întâmplase ceva cu el, pentru că nu se mişca.

— Du-te şi adu-l, a spus femeia, iar maimuţoiul, ghemuindu-se cât mai mult, s-a furişat de la un pietroi la altul, îndreptându-se către peticul verde dintre stânci.

Blana lui aurie a fost curând întunecată de ploaie şi lipită de trup, făcându-l mai mic, mai greu de desluşit, şi totuşi îngrozitor de vizibil.

Între timp, Părintele MacPhail se întorsese la bombă. Inginerii de la staţia electrică aduseseră cablul până la ea; tehnicienii fixau de zor clemele şi pregăteau terminalele.

Doamna Coulter se întreba ce avea de gând să facă părintele acum, că victima îi scăpase. Chiar atunci Preşedintele s-a răsucit şi a privit peste umăr, şi femeia i-a văzut expresia. Era atât de încrâncenată şi de intensă, încât ea parcă se uita mai degrabă la o mască decât la un om. Buzele i se mişcau, rostind rugăciuni, ochii larg deschişi priveau în sus, ploaia bătând în ei, şi pe ansamblu parcă înfăţişa un sfânt în extazul martiriului dintr-un tablou spaniol sumbru. Doamna Coulter a simţit un junghi de teamă, pentru că ştia exact ce intenţionează el să facă: avea să se sacrifice. Bomba avea să funcţioneze, cu sau fără ea.

Ţâşnind de la un bolovan la altul, maimuţoiul a ajuns la Lordul Roke.

— Piciorul meu stâng e rupt, a zis calm galliviespianul. Ultimul bărbat a călcat pe mine. Ascultă-mă cu atenţie…

În vreme ce maimuţoiul îl trăgea din lumină, Lordul Roke i-a explicat cu precizie unde se afla camera de rezonanţă şi cum s-o deschidă. Erau practic sub ochii soldaţilor, dar pas cu pas, din umbră în umbră, daimonul se furişa împreună cu micuţa lui povară.

Doamna Coulter, care aştepta muşcându-şi buzele, a auzit freamătul aerului şi a perceput o lovitură puternică – nu în trupul ei, ci în copac. O săgeată se înfipsese în trunchi, vibrând, la mai puţin de un lat de palmă de braţul ei stâng. Pe dată s-a tras într-o parte, înainte ca vrăjitoarea să poată lansa o nouă săgeată, şi s-a rostogolit pe pantă în jos, către maimuţoi.

Apoi totul s-a petrecut deodată, prea iute: o izbucnire de focuri de puşcă şi un vălătuc de fum acru, ce s-a înălţat peste pantă, deşi ea n-a observat nici o flacără. Maimuţoiul auriu, văzând-o pe doamna Coulter atacată, l-a lăsat jos pe Lordul Roke şi s-a repezit în apărarea ei, tocmai când vrăjitoarea cobora, ţinând cuţitul ridicat. Lordul Roke s-a tras înapoi până lângă cel mai apropiat bolovan, iar doamna Coulter s-a încăierat cu vrăjitoarea. Se luptau cu înverşunare printre stânci, în vreme ce maimuţoiul auriu se apucase să smulgă frunzele sub formă de ace ale ramurii de pin-de-nor a vrăjitoarei.

Între timp, Preşedintele îşi azvârlea daimonul-şopârlă în cea mai mică dintre cuştile din plasă de argint. Acesta se zvârcolea şi ţipa şi dădea din picioare şi muşca, însă el l-a împins înăuntru şi a trântit iute uşa. Tehnicienii făceau ultimele reglaje, verificându-şi aparatele de măsură.

De nicăieri a coborât un pescăruş, cu un ţipăt sălbatic, şi l-a înşfăcat pe galliviespian. Era daimonul vrăjitoarei. Lordul Roke s-a luptat aprig, dar pasărea îl ţinea bine în gheare; apoi vrăjitoarea s-a desprins din strânsoarea doamnei Coulter, a smuls de jos ramura de pin jumulită şi a ţâşnit în aer, să se alăture daimonului său.

Doamna Coulter s-a repezit către bombă, simţind imediat cum un fum îi atacă ochii şi gâtlejul: gaze lacrimogene. Cei mai mulţi dintre soldaţi căzuseră sau se împleticeau, sufocându-se (dar de unde veneau gazele acestea? s-a întrebat ea), însă acum, că vântul îl împrăştia, începeau să-şi vină în fire.

Pântecul mare, brăzdat de coaste al zepelinului se înălţa peste bombă, trăgând de cabluri în bătaia vântului, cu lateralele argintii şiroind de apă.

Iar apoi un sunet din înalturi a făcut să-i ţiuie urechile doamnei Coulter, un ţipăt atât de spart şi de îngrozit, încât până şi maimuţoiul auriu s-a agăţat de ea, înfiorat. Şi după o clipă, prăbuşindu-se într-un vârtej de membre albe, mătase neagră şi rămurele verzi, vrăjitoarea a căzut chiar la picioarele părintelui MacPhail şi s-a auzit cum oasele i se sfărâmă la contactul cu stânca.

Doamna Coulter s-a repezit să vadă dacă Lordul Roke supravieţuise căderii. Însă galliviespianul era mort. Pintenul lui drept rămăsese adânc înfipt în gâtul vrăjitoarei.

Însăşi vrăjitoarea de-abia mai sufla, şi gura i s-a mişcat convulsiv, şoptind:

— Vine cineva… altceva… vine…

N-avea nici o noimă. Preşedintele păşea deja peste trupul zdrobit ca să ajungă la cuşca mai mare. Daimonul lui alerga în sus şi-n jos pe pereţii celeilalte, gheruţele şopârlei făcând să răsune plasa de argint, iar vocea ei cerşind îndurare.

Maimuţoiul auriu a sărit la Părintele MacPhail, dar nu ca să-l atace: s-a căţărat pe el şi a trecut dincolo de umerii bărbatului ca să ajungă la complicatul miez al cablurilor şi tuburilor – camera de rezonanţă. Preşedintele s-a întins să-l înşface, dar doamna Coulter i-a prins braţul şi a încercat să-l tragă înapoi. De fapt, ea nu vedea mare lucru: ploaia îi intra în ochi, iar gazele lacrimogene nu se împrăştiaseră complet.

Şi peste tot în jur se auzeau împuşcături. Ce se petrecea oare?

Proiectoarele se legănau în vânt, aşa încât nimic nu părea să stea într-un loc, nici măcar stâncile negre ale coastei muntelui. Preşedintele şi doamna Coulter se luptau corp la corp, zgâriind, lovind cu pumnii, sfâşiind, trăgând, muşcând. Ea era obosită, iar el, destul de puternic; însă ea era disperată, şi poate că măcar ar fi reuşit să-l îndepărteze de bombă, dar cu un ochi îşi urmărea daimonul care trăgea de manete, cu labele-i negre şi aprige, smucind mecanismul într-o parte şi-n alta, trăgând, rotind, ajungând în…

Apoi a primit o lovitură în tâmplă. A căzut, năucită, iar Preşedintele s-a eliberat şi, plin de sânge, s-a aruncat în cuşcă,

închizând uşa după el.

Maimuţoiul deschisese camera – o uşă de sticlă cu balamale grele – şi băgase mâna înăuntru. Şi iat-o: şuviţa de păr era prinsă între rondele de cauciuc, într-o clemă de metal! Între timp, doamna Coulter a încercat să se ridice, cu mâinile tremurând. A scuturat din răsputeri plasa de argint, privind în sus către lamă, apoi spre terminalele scânteietoare şi spre bărbatul dinăuntru. Maimuţoiul desfăcea clema, pe când Preşedintele, având pe chip o expresie de triumf, răsucea laolaltă nişte fire.

A urmat o fulgerare de un alb intens, un *crac* precum pocnitura unui bici, şi maimuţoiul a fost aruncat în văzduh, sus de tot. Îl însoţea un mic nor de aur: să fi fost părul Lyrei? Sau poate blana lui? Orice o fi fost, a pierit pe dată în beznă. Mâna dreaptă a doamnei Coulter se strânsese atât de tare, se încleştase de plasă, aşa încât pe jumătate zăcea, pe jumătate atârna, în vreme ce capul îi vuia, iar inima îi bubuia în piept.

Dar ceva se întâmplase cu vederea ei. O limpezime acută îi conferea deodată puterea de a vedea cele mai mici amănunte, şi ochii ei erau aţintiţi acum asupra singurului amănunt din univers care conta: prins de una dintre clemele din camera de rezonanţă se afla un fir de păr de un auriu întunecat.

Scoţând un vaier cumplit de durere, a scuturat iar şi iar cuşca, încercând să desprindă firul de păr cu puţinele puteri care-i rămăseseră. Preşedintele şi-a trecut mâna peste faţă, ştergându-şi-o de ploaie. Gura i se mişca, de parcă ar fi vorbit, dar nu se auzea nici un cuvânt. Mâinile ei au smucit plasa, neajutorate, apoi femeia s-a azvârlit cu toată puterea asupra aparatului, exact când el a alăturat două cabluri, care au slobozit o scânteie. Într-o linişte deplină, lama de argint strălucitoare s-a desprins şi s-a prăvălit.

Ceva a explodat undeva, dar doamna Coulter nu mai ştia nimic.

Nişte braţe au ridicat-o: braţele Lordului Asriel. Nimic nu mai putea să o surprindă; nava intenţională staţiona în spatele lui, aşezată în echilibru pe pantă, perfect orizontală. El a luat-o în braţe şi a dus-o la aparatul de zbor, fără să se sinchisească de împuşcături, de vălătucii de fum, de strigătele de spaimă şi nedumerire.

— A murit? S-a declanşat? a reuşit să murmure femeia.

Lordul Asriel a urcat lângă ea, iar leopardul-zăpezilor a sărit şi el înăuntru, ţinând între fălci maimuţoiul năucit. Lordul a acţionat câteva manete şi nava intenţională a sărit pe dată în văzduh. Cu ochii lăcrimând de durere, doamna Coulter a privit în jos, pe coasta muntelui. Nişte bărbaţi fugeau de colo-colo ca furnicile; unii zăceau răpuşi, în vreme ce alţii se târau cu mişcări sacadate peste pietre. Cablul cel gros de la staţia electrică şerpuia prin tot acest haos, fiind singurul lucru cu rost care se vedea, ajungând la bomba strălucitoare, unde trupul Preşedintelui era prăbuşit în cuşcă.

— Lordul Roke? a întrebat Asriel.

— Mort, a şoptit ea.

Lordul a apăsat un buton, şi o flacără ca o lance a ţâşnit către zepelinul care sălta şi se legăna. După o clipă, balonul a înflorit într-un trandafir de foc alb, încorporând nava intenţională, ce atârna nemişcată şi nevătămată în miezul lui. Lordul Asriel a îndepărtat fără grabă nava, şi pasagerii au privit cum zepelinul în flăcări cade încet, încet, peste întreaga scenă: bombă, cablu, soldaţi şi tot restul, şi cum totul începe să se prăbuşească într-o mare de fum şi flăcări pe povârniş, din ce în ce mai iute, mistuind în trecere copacii, până când s-a scufundat în apele învolburate ale cataractei.

Lordul Asriel a atins din nou comenzile, iar nava intenţională a pornit iute către miazănoapte. Însă doamna Coulter nu-şi putea desprinde ochii de scenă; s-a uitat multă vreme îndărăt, privind focul cu ochii plini de lacrimi, până ce n-a mai rămas din el decât o dungă verticală de portocaliu zgâriată pe chipul întunericului şi încununată de fum şi abur – după care n-a mai fost nimic.

26. *Genunea*

> Soarele şi-a lepădat întunecimea şi a aflat o dimineaţă mai curată, iar mândra lună se desfată în noaptea limpede şi fără nori…
>
> *William Blake*

Era întuneric, o negură învăluitoare ce apăsa ochii Lyrei atât de tare, încât aproape că simţea greutatea miilor de tone de piatră de deasupra lor. Singura lumină de care se mai bucurau provenea de la coada strălucitoare a libelulei încălecate până nu de mult de Lady Salmakia, dar chiar şi aceasta începea să pălească. Bietele insecte nu găsiseră hrană în lumea morţilor, iar libelula cavalerului tocmai murise.

Aşadar, în vreme ce Tialys şedea pe umărul lui Will, Lyra ţinea libelula în mâini, iar femeia o liniştea şi îi şoptea ceva insectei tremurătoare, dându-i să mănânce mai întâi firimituri de biscuit, apoi din sângele său. Dacă Lyra ar fi văzut-o că face asta, i-ar fi oferit din al ei, că doar avea mai mult; dar tot ce putea face era să se concentreze ca să păşească pe teren ferm şi să se ferească de locurile unde tavanul din piatră cobora periculos.

Harpia Fără-nume îi călăuzise printr-o serie de peşteri care avea să-i ducă, după spusele ei, în punctul din lumea morţilor cel mai apropiat de o lume a viilor, unde să poată deschide o fereastră. În urma lor şerpuia coloana nesfârşită a duhurilor. Tunelul era plin de şoapte: cei din faţă îi îmbărbătau pe cei din spate, curajoşii îi îndemnau pe cei mai slabi de înger, bătrânii le dădeau nădejdi tinerilor.

— Mai e mult, Fără-nume? a întrebat Lyra încetişor. Pen’ că biata libelulă e pe moarte, şi apoi lumina o să i se stingă.

Harpia s-a oprit şi s-a întors către ea:

— Urmează-mă şi atât. Dacă nu poţi vedea, ascultă. Dacă nu poţi auzi, pipăie.

Ochii îi luceau fioros în obscuritate. Lyra a dat din cap:

— Da, aşa am să fac, da’ nu mai am puterea dinainte, şi nu-s nici curajoasă, adică nu cine ştie cât. Te rog, nu te opri. O să te urmez – te urmăm cu toţii. Te rog, mergi înainte, Fără-nume.

Harpia a pornit mai departe. Lumina libelulei se stingea văzând cu ochii, iar Lyra ştia că în curând avea să dispară de-a binelea.

Dar pe când înainta împleticit, s-a auzit o voce chiar lângă ea

– o voce cunoscută.

— Lyra, Lyra, copila mea…

Şi ea s-a întors, încântată.

— Domnul Scoresby! O, sunt aşa de bucuroasă să vă aud! Şi sunteţi aici cu adevărat… Vai, nu văd bine, da’ tare-aş vrea să vă pot atinge!

În lumina cea săracă a desluşit silueta osoasă şi zâmbetul maliţios al aeronautului texan. Mâna i s-a întins de la sine, dar degeaba.

— Şi eu, scumpo. Da’ ascultă aicea: se pune la cale ceva urât acolo, afară, iar ţinta eşti tu. Nu mă-ntreba ce şi cum. Asta-i băiatul cu pumnalul?

Will se uita la el, nerăbdător să-l vadă pe bătrânul tovarăş al Lyrei. Dar acum ochii băiatului trecuseră de Lee, atraşi de duhul aflat alături de el. Lyra şi-a dat seama pe loc cine este şi s-a minunat de această imagine a lui Will-adult – acelaşi maxilar împins înainte, acelaşi fel semeţ de a-şi ţine capul.

Will amuţise, dar tatăl lui a spus repede:

— Ascultă… Nu-i vreme să vorbim despre asta, doar fă exact ce-ţi zic. Ia pumnalul şi găseşte locul de unde a fost tăiată o şuviţă din părul Lyrei.

Tonul era imperativ, iar Will n-a mai pierdut timpul întrebând de ce. Lyra, cu ochii holbaţi de spaimă, a ţinut libelula cu o mână deasupra capului, iar cu cealaltă şi-a pipăit părul.

— Nu, a zis Will, ia mâna de acolo: nu văd.

Atunci, în lumina slabă, a zărit locul. Chiar deasupra tâmplei ei stângi, pe o porţiune mică, părul era mai scurt decât restul.

— Cine a făcut asta? s-a revoltat Lyra. Şi…

— Taci, i-a cerut Will, după care a întrebat duhul tatălui său: Ce trebuie să fac?

— Taie părul cel scurt până la pielea capului. Adună-l cu grijă, fiecare firicel. Să nu-ţi scape unul! Apoi deschide altă lume, oricare lume, aruncă părul dincolo şi închide-o la loc. Fă-o acum, pe dată!

Harpia privea; duhurile din urmă se îngrămădeau mai aproape. Lyra le desluşea chipurile în semiobscuritate. Speriată şi uluită, a stat aşa, muşcându-şi buzele, cu faţa la câţiva centimetri de vârful pumnalului, în vreme ce Will înfăptuia, în lumina slabă dată de libelulă, ceea ce-i spusese tatăl său. Apoi

a săpat un mic locaş în piatra din altă lume, a aşezat acolo toate firişoarele de păr auriu, le-a astupat bine, după care a închis fereastra.

Şi chiar atunci pământul a început să se zdruncine. De undeva, de la mare adâncime, a ajuns până la ei un zgomot ca un mârâit, ca o măcinare, de parcă tot miezul pământului se răsucea ca o imensă roată de moară, şi mici fragmente de stâncă au început să se desprindă din tavanul tunelului. Dintr-odată pământul s-a smucit într-o parte. Will a înşfăcat braţul Lyrei şi s-au agăţat unul de celălalt, în vreme ce piatra de sub picioarele lor a prins să se mişte şi să alunece, bucăţi de stâncă rostogolindu-se şi izbindu-le gleznele.

Cei doi copii, ocrotindu-i pe galliviespieni, s-au ghemuit, acoperindu-şi capul cu braţele. Şi apoi, cu o mişcare îngrozitoare de alunecare, s-au trezit împinşi către stânga; s-au ţinut zdravăn unul de altul, cu răsuflarea tăiată, zguduiţi, neputând nici măcar să strige. Urechile le erau cotropite de mugetul miilor de tone de piatră care se prăvăleau şi se rostogoleau odată cu ei.

În cele din urmă cutremurarea a încetat, cu toate că pretutindeni în jur pietre mai mici încă se desprindeau şi săltau pe o pantă care nu fusese acolo cu o clipă mai-nainte. Lyra atârna de braţul stâng al lui Will. Cu dreapta a căutat pumnalul: era tot acolo, prins de centura lui.

— Tialys? Salmakia? a întrebat Will cu o voce temătoare.

— Amândoi aici, amândoi vii, s-a auzit vocea cavalerului aproape de urechea lui.

Aerul era plin de praf şi de un miros de cordită venind dinspre piatra sfărâmată. Era greu să respiri şi cu neputinţă să vezi ceva: libelula murise.

— Domnul Scoresby? a zis Lyra. Nu vedem nimic… Ce s-a-ntâmplat?

— Îs aicea, a răspuns Lee, aflat pe aproape. Socotesc că bomba a explodat, şi mai socotesc că n-a nimerit ţinta.

— Bomba? a întrebat Lyra, speriată; dar apoi a zis: Roger, eşti aici?

— Da, a venit şoapta subţirică. Domnul Parry, el m-o salvat. Era să cad, da’ m-o prins.

— Uitaţi-vă! i-a îndemnat John Parry. Dar ţineţi-vă de stâncă şi nu vă clintiţi.

Praful se rărea, şi de undeva venea lumină: o licărire ciudată, slabă şi aurie, ca o burniţă luminoasă care picura în jur. A fost destul ca să le umple inimile de pojarul spaimei, căci scotea la iveală ceea ce se afla în stânga lor, locul în care cădea totul – sau curgea, ca un râu peste buza unei cascade.

Era un gol imens şi negru, ca un puţ săpat în cel mai adânc întuneric. Lumina aurie se scurgea în el şi murea. Puteau vedea în partea cealaltă, dar era mult mai departe decât ar fi putut Will să arunce o piatră. La dreapta lor, o pantă cu bolovani răzleţiţi, în echilibru fragil, se înălţa până sus de tot, în obscuritatea plină de praf.

Copiii şi tovarăşii lor se agăţau de ceva ce nu era nici măcar cât un pervaz de pe marginea acelei genuni, şi nu era altă cale decât de-a lungul pantei, printre stâncile sfărâmate şi bolovanii aflaţi în cumpănă, despre care s-ar fi zis că până şi cea mai uşoară atingere i-ar face să se prăvălească.

Iar în spatele lor, pe când praful se risipea, din ce în ce mai multe duhuri priveau îngrozite genunea. Se ghemuiseră pe pantă, prea speriate ca să se mişte. Doar harpiile nu se temeau; şi-au desfăcut aripile şi au plutit pe deasupra, cercetând înainte şi înapoi, zburând îndărăt ca să-i liniştească pe cei aflaţi încă în tunel, zburând în faţă ca să afle ieşirea.

Lyra a scotocit prin bagaj: cel puţin aletiometrul nu păţise nimic. Învingându-şi spaima, s-a uitat în jur, a dat de feţişoara lui Roger şi a zis:

— Haide, suntem încă aicea, n-am păţit nimic. Iar acum măcar putem să vedem ceva. Hai să mergem mai departe, să ne mişcăm. Nu putem s-o facem decât pe marginea ăsteia…

Şi a arătat către genune.

— Deci trebuie să mergem înainte. Jur că Will şi cu mine o s-o ţinem aşa până ajungem. Nu te teme, nu te da bătut, nu rămâne în urmă. Spune-le şi celorlalţi. Nu mă pot uita tot timpul înapoi, pen’ că tre’ să văd unde pun piciorul, aşa că tre’ să fiu sigură că veniţi liniştiţi după mine, ai priceput?

Duhul mititel a dat din cap. Şi astfel, într-o tăcere plină de spaimă, coloana morţilor şi-a început călătoria pe marginea genunii. Cât a durat nici Lyra, nici Will nu şi-au dat seama; cât de înspăimântător şi de primejdios a fost, ei bine, asta n-au putut s-o uite niciodată. Bezna de jos era atât de adâncă, încât părea că atrage privirea, şi o ameţeală sinistră îi năpădea când

nu se puteau înfrâna. Ori de câte era posibil, se uitau drept înainte, piatra aceasta, locul acela de pus piciorul, ieşitura asta, panta aceea cu pietriş, şi se fereau să se uite în hău; dar îi atrăgea, îi ispitea, nu se puteau abţine să nu arunce o ocheadă în el, şi pe dată simţeau că-şi pierd echilibrul, vederea le juca feste, o greaţă cumplită le încleşta gâtlejul.

Din când în când cei vii priveau înapoi şi vedeau înşiruirea nesfârşită de morţi depănându-se din crăpătura prin care veniseră: mame care apăsau la sânul lor feţele bebeluşilor, bătrâni căţărându-se cu greu, copilaşi încleştaţi de fustele femeii din faţă, băieţi şi fete de vârsta lui Roger, siguri şi prudenţi, atât de mulţi… Şi toţi urmându-i pe Will şi Lyra – după cum nădăjduiau ei, către cerul liber.

Dar erau şi unii care nu aveau încredere în cei doi. Se îngrămădeau în urma lor, aproape; le simţeau mâinile reci pe inimile şi pe măruntaiele lor şi auzeau şoapte otrăvite:

— Unde-i lumea de sus? Cât mai e până acolo?

— Ne e frică aici!

— N-ar fi trebuit să pornim – măcar acolo, în lumea morţilor, aveam un pic de lumină şi un pic de tovărăşie. Aici e de-a dreptul oribil!

— Aţi făcut rău că aţi venit pe tărâmul nostru! Ar fi trebuit să staţi în lumea voastră şi să aşteptaţi să muriţi întâi, abia apoi să veniţi jos! Mai mult ne-aţi tulburat!

— Cu ce drept ne conduceţi? Nu sunteţi decât nişte copii! Cine v-a dat dreptul?

Will voia să se întoarcă şi să-i înfrunte, dar Lyra l-a prins de braţ; erau necăjiţi şi speriaţi, i-a scuzat ea.

Apoi Lady Salmakia a început să vorbească, iar glasul ei limpede şi liniştit s-a auzit până departe în marele gol.

— Prieteni, fiţi curajoşi! Staţi laolaltă şi mergeţi în continuare! Calea e grea, dar Lyra o poate găsi. Fiţi răbdători şi optimişti, şi o să vă călăuzim afară, nu vă temeţi!

Lyra s-a simţit ea însăşi îmbărbătată auzind asemenea vorbe: exact asta fusese intenţia femeii. Astfel că au mers mai departe, cu mare trudă.

— Will, auzi vântul? l-a întrebat Lyra după câteva minute.

— Da, îl aud, a răspuns băiatul. Dar nu-l pot *simţi* deloc. Şi am să-ţi mărturisesc ceva despre groapa de colo. E acelaşi lucru ca atunci când tai o fereastră. Acelaşi soi de margine. E

ceva aparte cu o asemenea margine: după ce o pipăi, n-o mai poţi uita. Şi o descopăr aici, taman unde piatra se pierde în întuneric. Dar spaţiul acela imens de jos nu-i altă lume, nu-i una ca toate celelalte. E altfel. Nu-mi place. Aş vrea să-l pot închide.

— N-ai închis toate ferestrele pe care le-ai făcut.

— Nu, pentru că pe unele dintre ele n-am reuşit. Dar ştiu că ar fi trebuit. Lucrurile merg rău dacă sunt lăsate neisprăvite. Iar una atât de mare…

A arătat în jos, ferindu-se să privească într-acolo.

— Nu-i în regulă. O să se întâmple ceva rău.

În vreme ce copiii stăteau de vorbă, ceva mai departe avea loc altă conversaţie: Cavalerul Tialys se întreţinea în şoaptă cu duhurile lui Lee Scoresby şi John Parry.

— Aşadar, ce zici tu, John? a întrebat Lee. Că *nu* ar trebui să ieşim sub cerul liber? Dar fiecare părticică din mine tânjeşte să facă iarăşi parte din universul viu!

— Da, aşa simt şi eu, a zis tatăl lui Will. Însă gândesc că dacă aceia dintre noi care-s învăţaţi cu bătălia am izbuti să ne înfrânăm, am putea să ne aruncăm în luptă de partea lui Asriel. Şi, dacă asta s-ar petrece la momentul potrivit, ar putea schimba totul.

— Duhuri? s-a mirat Tialys, încercând în van să-şi ascundă scepticismul din voce. Cum să luptaţi voi?

— Sigur, n-am putea vătăma vieţuitoarele, asta aşa-i. Dar oastea lui Asriel o să aibă de furcă şi cu alte soiuri de făpturi.

— Spectrele alea, a explicat Lee.

— Chiar la asta mă gândeam. Atacă daimoni, nu-i aşa? Însă daimonii noştri au pierit de mult. Merită să încercăm, Lee.

— Ei bine, sunt alături de tine, prietene.

— Şi dumneavoastră, domnule… i s-a adresat John Parry cavalerului. Am vorbit cu duhuri din neamul vostru. O să izbutiţi să mai vedeţi lumea până când veţi muri şi vă veţi întoarce în chip de duh?

— Ce-i drept, vieţile noastre sunt mai scurte decât ale voastre. Eu mai am doar câteva zile de trăit, a zis Tialys, iar Lady Salmakia ceva mai mult, probabil. Dar, datorită lucrului pe care-l fac copiii ăştia, exilul nostru ca duhuri n-o să fie veşnic. Sunt mândru că i-am ajutat.

Astfel au mers mai departe. Acea râpă îngrozitoare se căsca tot mereu – şi, după cum îşi spunea Lyra, o simplă alunecare,

un pas pe o piatră instabilă, o prindere neatentă cu mâna te-ar trimite în jos pentru totdeauna, atât de jos, că ai muri de foame înainte să ajungi la capăt, după care bietul tău duh ar cădea şi ar tot cădea într-o groapă fără fund, şi n-ar fi nimeni să te ajute, n-ar fi mâini care să se întindă şi să te scoată afară, pe veci conştient şi pe veci căzând…

Vai, asta ar fi mult mai rău decât lumea cenuşie şi tăcută pe care o părăseau, nu?

Atunci în mintea ei s-a petrecut ceva ciudat. Gândul la cădere i-a provocat Lyrei un soi de ameţeală şi s-a clătinat. Will era înaintea ei, prea departe ca să-l fi putut prinde de mână; dar în acea clipă era mai atentă la Roger, şi o scânteie de trufie s-a aprins pentru o clipă în inima ei. Odată, pe acoperişul Colegiului Jordan, anume ca să-l sperie, şi-a înfruntat ameţeala şi a mers pe muchia jgheabului de piatră.

S-a uitat în urmă, ca să-i aducă aminte. Redevenise acea Lyra a lui Roger, plină de graţie şi de îndrăzneală; n-avea de ce să se târască înainte ca o insectă.

Dar vocea şoptită a băieţelului a avertizat-o:

— Lyra, fii atentă. Nu uita, nu eşti moartă, ca noi…

I s-a părut că se întâmplă aşa de încet, dar nu putea face nimic: greutatea i s-a mutat în partea care nu trebuia, pietrele s-au clătinat sub picioarele ei şi a început să alunece, fără putinţă de scăpare. În prima clipă a fost enervant, apoi i s-a părut caraghios. *Ce prostie!* şi-a zis în sinea ei. Dar pe când nu izbutea deloc să se apuce de ceva, pe când pietrele se rostogoleau şi cădeau sub ea, pe când aluneca spre margine din ce în ce mai iute, a cuprins-o groaza. Avea să cadă. Nimic n-o mai putea opri. Era deja prea târziu.

Trupul i s-a cutremurat de spaimă. N-a observat duhurile care se aruncau încercând s-o prindă: trecea prin ele ca o piatră prin ceaţă; nu l-a auzit pe Will zbierându-i numele aşa de tare, că genunea l-a preluat, amplificându-l. Toată fiinţa ei era un vârtej de groază cumplită. Se rostogolea din ce în ce mai iute, tot mai jos, iar unele duhuri n-au mai răbdat priveliştea: şi-au acoperit ochii cu mâinile şi s-au jeluit cu glas tare.

Will se simţea electrizat de spaimă. Privea cum Lyra se rostogoleşte din ce în ce mai departe, ştiind că nu poate să facă nimic şi ştiind că trebuie să se uite. Nu auzea vaietele disperate ale fetei, aşa cum nu le auzea nici ea. Alte două secunde… altă

secundă... Lyra ajunsese la margine, nu se putea opri, era pe buza prăpastiei, cădea...

Atunci din întuneric s-a iţit fulgerător făptura ale cărei gheare îi zgâriaseră nu de mult capul, Fără-nume, harpia, cu chip femeiesc şi aripi de pasăre; şi aceleaşi gheare s-au încleştat peste încheietura mâinii fetei. S-au prăbuşit împreună, greutatea suplimentară fiind aproape prea mare pentru aripile harpiei, însă acestea au bătut de zor, iar ghearele au ţinut-o strâns. Încet, cu greu, încet, cu greu, harpia a purtat-o pe copilă în sus, tot mai sus, afară din hău, şi a depus-o fără vlagă, leşinată, în braţele întinse ale lui Will.

El a strâns-o bine la piept, simţind cum inima fetei se zbate nebuneşte lângă coastele sale. În clipa aceea nu era doar Lyra, iar el, doar Will; ea nu era o fată, el nu era un băiat. Ci singurele două fiinţe omeneşti din acea imensă groapă a morţii. Se agăţau unul de celălalt, iar duhurile se strângeau în jur, şuşotind vorbe de alinare, binecuvântând harpia. Cel mai aproape se aflau tatăl lui Will şi Lee Scoresby, şi tare îşi mai doreau să o poată ţine şi ei în braţe; iar Tialys şi Salmakia vorbeau cu Fără-nume, lăudând-o, mulţumindu-i pentru bunătate, numind-o salvatoarea lor, a tuturor, fiinţa cea mai generoasă din univers.

De îndată ce s-a putut mişca, Lyra a întins braţele tremurătoare către harpie şi i-a înconjurat gâtul, sărutându-i iar şi iar faţa cea fioroasă. Nu putea rosti nici un cuvânt. Toate vorbele, toată încrederea, toată trufia ei fuseseră date deoparte.

Au stat aşa, neclintiţi, câteva minute. După ce groaza a început să dispară, au pornit din nou, Will ţinând strâns cu mâna teafără mâna Lyrei. Şi-au croit drum mai departe, încercând fiecare piatră înainte de a-şi lăsa greutatea pe ea, lucru atât de greu şi care îi sleia aşa de tare, încât şi-au zis că or să moară de oboseală; dar nu se puteau odihni, nu se puteau opri. Cum să se odihnească cineva cu genunea aceea înfiorătoare dedesubt?

După alt ceas de trudă, Will i-a spus:

— Priveşte în faţă. Cred că e o ieşire...

Aşa părea: panta devenea mai lină şi chiar se puteau căţăra un pic, îndepărtându-se de marginea hăului. Iar în faţă... Nu era acela pliul unei faleze? Să fi fost cu adevărat calea de

ieşire?

Lyra s-a uitat în ochii strălucitori, plini de dârzenie ai lui Will şi a zâmbit.

S-au căţărat cu greu mai departe, sus, tot mai sus, cu fiecare pas lăsând în urmă genunea. Şi în vreme ce urcau terenul devenea mai ferm, locurile de care se prindeau cu mâinile, din ce în ce mai sigure; acolo unde puneau picioarele, riscurile să se clatine ceva şi să-i facă să-şi sucească gleznele se diminuau.

— Am suit destul de mult de-acum, a zis Will. Aş putea încerca pumnalul, să văd peste ce dau.

— Încă nu, l-a oprit harpia. Mai e de mers. Acesta nu-i un loc potrivit să faci o deschizătură. E altul bun colo, mai sus.

Au mers în continuare în linişte – mână, picior, mişcare, încercare. Mână, picior… Degetele le erau carne vie, genunchii şi şoldurile le tremurau de efort, ţestele îi dureau şi le vuiau de epuizare. Au urcat ultimii metri până la poalele falezei, unde un defileu îngust conducea puţin mai departe, în umbră.

Lyra, cu ochii durând-o, s-a uitat la Will cum scoate pumnalul şi începe să pipăie prin aer, atingând, retrăgându-se, căutând, atingând iarăşi.

— Aha! a exclamat el.

— Ai găsit un spaţiu liber?

— Cred că da…

— Will, a spus duhul tatălui său, stai un pic. Ascultă-mă.

Will a lăsat jos pumnalul şi s-a întors. În toată acea trudă, nu apucase să se gândească la tatăl lui, dar era plăcut să-l ştie acolo. Dintr-odată şi-a dat seama că se vor despărţi pentru ultima oară.

— Ce-o să se întâmple când o să ieşiţi afară? s-a întrebat Will cu voce tare. O să vă topiţi, pur şi simplu?

— Încă nu. Domnul Scoresby şi cu mine avem o idee. Unii dintre noi or să mai rămână oleacă aici, şi am vrea să ne trimiţi în lumea Lordului Asriel, fiindcă ar putea avea nevoie de ajutorul nostru. Mai mult – a adăugat el, neguros, uitându-se la Lyra o să trebuiască să mergeţi voi înşivă acolo, dacă vreţi să vă mai vedeţi vreodată daimonii. Pentru că acolo s-au dus.

— Dar, domnule Parry, de unde ştiţi că daimonii noştri se află în lumea tatălui meu? a intervenit Lyra.

— La viaţa mea am fost şaman. Am învăţat cum să văd unele lucruri. Întreabă-ţi aletiometrul – o să-mi întărească spusele.

Dar ţineţi minte asta despre daimoni, a zis, iar vocea îi era intensă şi categorică. Bărbatul pe care îl cunoşteaţi sub numele de Sir Charles Latrom trebuia să se întoarcă la intervale regulate în lumea lui; nu putea trăi tot timpul într-a mea. Filozofii breslei din Torre degli Angeli, care au călătorit între lumi timp de trei sute de ani sau mai bine, au descoperit şi ei că acest lucru este adevărat şi, ca urmare, treptat, lumea lor a slăbit, a decăzut.

Şi-a tras răsuflarea, apoi a continuat:

— Şi apoi ceea ce s-a petrecut cu mine… Eram militar, ofiţer de marină. Ulterior mi-am câştigat pâinea ca explorator; eram atât de călit şi de sănătos cât poate fi un om. La un moment dat am ieşit din întâmplare din lumea mea şi n-am mai putut afla calea înapoi. Am făcut multe şi am învăţat o grămadă de lucruri în lumea în care m-am trezit, dar la zece ani după ce am ajuns acolo eram grav bolnav, pe moarte. Iată pricina tuturor acestor lucruri: daimonul tău nu-şi poate trăi deplin viaţa decât în lumea în care s-a născut. Altundeva, până la urmă se îmbolnăveşte şi moare. Putem călători, dacă există deschideri către alte lumi, dar nu putem trăi decât în a noastră. Marea încercare a Lordului Asriel o să eşueze în cele din urmă din aceeaşi pricină: trebuie să construim republica raiului acolo unde suntem, căci pentru noi nu există „altundeva”.

În final a spus:

— Will, fiule, tu şi Lyra puteţi ieşi acum, să vă odihniţi un pic. Aveţi trebuinţă de asta şi o meritaţi cu asupra de măsură; dar apoi trebuie să vă întoarceţi în întuneric, la mine şi la domnul Scoresby, pentru a ne oferi ultima călătorie.

Will şi Lyra s-au uitat unul la altul. Apoi el a tăiat o fereastră – şi a fost cel mai frumos lucru pe care îl văzuseră în viaţa lor.

Aerul nopţii le umplea plămânii, proaspăt şi curat şi răcoros; ochii lor au privit o boltă plină de stele strălucitoare, licărul apei, undeva, mai jos, iar ici şi colo, copaci uriaşi, înalţi cât nişte castele, răsfiraţi în savana imensă.

Will a lărgit fereastra cât de mult a putut, mergând pe iarbă spre stânga şi spre dreapta, făcând-o destul de mare astfel încât şase, şapte, opt să poată trece prin ea deodată, părăsind tărâmul morţilor.

Primele duhuri tremurau de nădejde, iar entuziasmul acestora a reverberat în urma lor, trecând ca un val înviorător

peste şirul lung din spate, copilaşi şi părinţi şi vârstnici deopotrivă privind în sus şi în faţă cu încântare şi minunare, în vreme ce strălucirea primelor stele pe care le vedeau de veacuri încoace pătrundea în bieţii lor ochi avizi de frumuseţe.

Primul duh care a plecat din lumea morţilor a fost Roger. A făcut un pas în faţă, s-a întors să se uite la Lyra, apoi a râs de surprindere când s-a trezit că se preface în noapte, în lumina stelelor, în aer… După care a dispărut, lăsând în urmă o mică explozie de fericire, aşa de vie şi spumoasă, că Will s-a gândit la bulele dintr-un pahar cu şampanie.

Celelalte duhuri l-au urmat, iar Will şi Lyra s-au prăbuşit sleiţi în iarba plină de rouă. Fiecare fibră din trupurile lor binecuvânta dulceaţa pământului, aerul nopţii, stelele.

27. *Platforma*

> Sufletu-mi în tufişuri se strecoară: acolo ca o zburătoare şade şi cântă, apoi îşi ascute şi-şi netezeşte aripile de argint…
>
> *Andrew Marvell*

Odată ce s-au să apucat să făurească platforma pentru Mary, mulefa au muncit iute şi bine. Îi plăcea să se uite la ei, pentru că puteau discuta fără contraziceri şi cooperau fără să-şi stea unul altuia în cale, iar tehnicile lor de despicare şi tăiere şi îmbinare a lemnului erau foarte elegante şi eficiente.

În mai puţin de două zile, platforma de observaţie fusese proiectată, construită şi urcată la locul ei. Arăta solidă şi spaţioasă şi confortabilă, iar când s-a suit pe ea s-a simţit, într-un fel, mai fericită ca oricând. Acea senzaţie era, cumva, de ordin fizic. Cu verdele intens al coronamentului, cu albastrul profund al cerului printre frunze, cu o adiere răcoroasă şi parfumul suav, încântător, al florilor, cu foşnetul rămurişului, cântecul sutelor de păsări şi murmurul depărtat al valurilor spărgându-se de ţărm, ei bine, toate simţurile ei erau legănate şi hrănite, şi dacă ar fi putut să nu se mai gândească la nimic ar fi căzut într-un extaz profund.

Fireşte, nu pentru asta se afla acolo, ci pentru a gândi.

Dar când a privit prin ochean şi a văzut necurmata plutire a srafului, a particulelor de Umbră, a avut senzaţia că fericirea şi viaţa se îndepărtează odată cu ele. Nu izbutea să găsească nici o explicaţie.

Trei sute de ani, ziseseră mulefa: de atâta vreme boleau copacii. Dat fiind că particulele de Umbră treceau în acelaşi fel prin toate lumile, probabil că asta se întâmpla şi în universul ei, ca în toate celelalte. Acum trei sute de ani fusese creată Societatea Regală: prima societate ştiinţifică adevărată din lumea ei. Newton îşi făcea descoperirile legate de optică şi gravitaţie.

Acum trei sute de ani, în lumea Lyrei cineva inventa aletiometrul.

În acelaşi timp, în lumea ciudată prin care trecuse ca să ajungă aici era inventat pumnalul diafan.

S-a lăsat pe spate pe scânduri, simţind cum platforma se mişcă într-un ritm foarte uşor, foarte lent, odată cu marele copac legănat de briză. Cu ocheanul la ochi, s-a uitat la

nenumăratele scânteieri mititele care pluteau printre frunze, pe lângă corolele deschise ale florilor, printre crengile masive, mişcându-se împotriva vântului, într-un curent lent şi cumpănit, care părea aproape conştient.

Ce s-a petrecut acum trei sute de ani? Se întâmplase din pricina curentului de Praf, sau taman invers? Ori cele două erau efectele unor cauze cu totul diferite? Sau pur şi simplu nu era nici o legătură între ele?

Plutirea era hipnotizantă. Ce uşor ar fi fost să cadă în transă şi să-şi lase mintea să alunece odată cu particulele plutitoare…

Înainte să-şi dea seama ce face şi pentru că trupul îi era legănat, exact asta s-a petrecut. Dintr-odată s-a trezit cu o tresărire, şi-a dat seama că e în afara trupului său şi a intrat în panică.

Era puţin deasupra nivelului platformei şi la câţiva metri depărtare, printre crengi. Şi se întâmplase ceva cu vântul de Praf: în locul plutirii lente, gonea ca un râu revărsat. Prinsese viteză, sau timpul se scurgea diferit pentru ea acum, că se afla în afara propriului său trup? Oricum ar fi fost, era conştientă de cea mai cumplită primejdie: fiind imensă, revărsarea ameninţa să o desprindă cu totul. Şi-a desfăcut braţele, ca să se agaţe de ceva solid – dar nu avea braţe. Nu se putea ancora de nimic. Acum era aproape deasupra îngrozitoarei căderi, şi trupul şi-l vedea din ce în ce mai departe, dormind profund dedesubt. A încercat să strige ca să se trezească: nici un sunet. Trupul zăcea în continuare adormit, iar sinele care observa era purtat afară din frunziş, sub cerul deschis.

Şi oricât se străduia, nu reuşea să schimbe direcţia. Deşi lină, forţa care o purta era la fel de puternică ca apa care se scurge peste un baraj: particulele de Praf alunecau ca şi cum şi ele ar fi şiroit peste o margine invizibilă.

Şi o duceau departe de propriu-i trup.

A aruncat cu gândul o coardă de siguranţă către acel sine fizic şi a încercat să-şi amintească felul cum se simţea când era în el: toate senzaţiile care alcătuiau viaţa. Ce simţea când o atingea pe gât vârful moale al trompei prietenei sale, Atal. Gustul omletei cu şuncă. Tensiunea triumfătoare a muşchilor săi când se căţăra pe o stâncă. Dansul delicat al degetelor ei pe tastatura calculatorului. Mirosul boabelor de cafea prăjită. Căldura patului său într-o noapte de iarnă.

Şi, treptat, mişcarea a încetat; coarda de siguranţă rezista, şi totuşi simţea greutatea şi forţa curentului care o împingea, cum stătea astfel, atârnând în văzduh.

Apoi s-a întâmplat ceva curios. Puţin cât puţin – în vreme ce îşi întărea acele amintiri ale senzaţiilor, adăugând altele: degusta o mărgărită cu gheaţă în California, şedea sub lămâi, pe terasa unui restaurant din Lisabona, râcâia promoroaca de pe parbrizul maşinii sale –, a simţit că vântul de Praf slăbeşte. Apăsarea scădea.

Dar numai asupra ei; de jur împrejur, deasupra şi dedesubt, marea revărsare era la fel de rapidă. Cumva, în imediata ei vecinătate, era un petic de nemişcare, unde particulele se împotriveau curgerii.

Erau *conştiente!* Îi percepeau neliniştea şi reacţionau la asta. Şi au început să o poarte înapoi, către corpul ei părăsit, iar când a fost destul de aproape ca să-l vadă, atât de greu, de cald, de sigur, un suspin tăcut i-a zguduit fiinţa.

S-a cufundat înapoi în propriu-i trup şi s-a trezit.

A inhalat aerul răcoros cu nesaţ, tremurând. Şi-a apăsat mâinile şi picioarele pe scândurile aspre ale platformei şi, după ce în clipa de dinainte aproape că îşi ieşise din minţi de spaimă, acum era scăldată într-un extaz profund, provocat de faptul că devenise din nou una cu trupul său şi cu pământul şi cu tot ce însemna materie.

În cele din urmă s-a ridicat şi a încercat să evalueze situaţia. Degetele ei au găsit ocheanul şi l-a dus la ochi, sprijinindu-şi mâna tremurătoare cu cealaltă mână. Nu încăpea îndoială: acea plutire lentă, pe toată lăţimea cerului, devenise o revărsare. Nu se auzea şi nu se simţea nimic, iar fără ochean nu ar fi sesizat. Dar chiar şi când l-a luat de la ochi senzaţia acelei revărsări tăcute şi iuţi a rămas vie, împreună cu ceva ce nu observase, în groaza ei de a fi afară din propriu-i trup: regretul profund, disperat, răspândit în aer.

Particulele de Umbră ştiau ce se petrece, şi erau pline de tristeţe.

Mary însăşi era, într-o oarecare măsură, materie a Umbrei. O parte din ea se supunea acestui val care se mişca prin cosmos. Aşa erau şi mulefa, ca şi oamenii din fiecare lume, ca şi orice făptură conştientă, oriunde s-ar fi aflat.

Şi, în afara cazului în care ea izbutea să descopere ce se

întâmplă, cu toţii s-ar fi putut trezi că plutesc către uitare, până la ultimul.

Dintr-odată i s-a făcut dor de pământ. A vârât ocheanul în buzunar şi a început lunga coborâre.

Părintele Gomez a păşit prin fereastră, pe când lumina serii se lungea, devenind tot mai dulce. A văzut marile pâlcuri de copaci-de-roţi şi drumurile ce se întreţeseau prin prerie, aşa cum văzuse şi Mary din acelaşi punct, cu ceva vreme înainte. Dar aerul nu era ceţos acum, deoarece plouase puţin mai devreme, şi putea să vadă mai departe decât ea, mai ales licărirea mării din depărtare şi nişte forme albe, pâlpâitoare, care ar fi putut să fie pânze.

Şi-a săltat mai bine rucsacul în spate şi s-a orientat în acea direcţie. În pacea lungii seri i-a făcut plăcere să meargă pe drumul neted, cu zumzetul unor făpturi de soiul cicadelor în iarba înaltă şi cu soarele spre apus încălzindu-i faţa. Aerul era proaspăt, limpede şi dulce, şi complet lipsit de fumul de petrol sau de kerosen, orice or fi fost astea, care îmbâcseau atât de tare atmosfera într-una dintre lumile prin care trecuse: lumea căreia îi aparţinea ţinta lui, ispititoarea însăşi.

La asfinţit a ajuns la un promontoriu de lângă un golf cu apă mică. Dacă marea aceasta avea maree, era în timpul fluxului, căci deasupra apei nu se vedea decât o bordură îngustă de nisip fin, alb.

Iar în golful liniştit pluteau vreo douăsprezece sau mai multe… Părintele Gomez a trebuit să se oprească şi să chibzuiască bine: vreo douăsprezece sau mai multe păsări enorme, albe ca zăpada, fiecare de mărimea unei bărci cu vâsle, cu aripi drepte şi lungi care se târau prin apă în urma lor: aripi foarte lungi, probabil de peste şase metri. Erau păsări? Într-adevăr, aveau pene, iar capetele şi ciocurile nu se deosebeau prea mult de ale lebedelor, însă aripile erau aşezate una în faţa celeilalte… Cum aşa?

Dintr-odată l-au văzut. Capetele lor s-au întors cu un pocnet sec, şi pe dată toate acele aripi s-au înălţat, întocmai ca pânzele unui iaht, şi toate s-au înclinat pe direcţia brizei şi au pornit spre ţărm.

Părintele Gomez era impresionat de frumuseţea acelor pânze-aripi, de precizia cu care erau îndoite şi orientate,

precum şi de viteza păsărilor. Apoi a văzut că vâslesc, de asemenea: sub apă aveau picioare, aşezate nu unul în faţă şi altul în spate, cum erau aripile, ci alăturate; folosindu-şi totodată aripile şi picioarele, dobândeau pe apă o extraordinară viteză şi o sublimă graţie.

Când prima a ajuns la mal, s-a urcat pe nisipul uscat şi a pornit-o direct spre preot. Şuiera cu răutate, repezindu-şi capul înainte, în vreme ce se legăna greoaie în sus, pe ţărm, iar ciocul clămpănea de zor. Se vedeau şi dinţi în ciocul acela, ca un şir de cârlige ascuţite.

Părintele Gomez se afla cam la o sută de metri distanţă, pe un promontoriu scund, acoperit de ierburi, şi a avut destul timp ca să-şi lase jos rucsacul, să scoată puşca, să o încarce, să ochească şi să tragă.

Capul păsării a explodat într-o ceaţă de alb şi roşu, iar făptura a mai făcut câţiva paşi împleticiţi până când s-a prăbuşit în faţă. A mai durat cam un minut până să moară; picioarele se zbăteau, aripile se ridicau şi coborau, pasărea cea mare se zvârcolea agonic într-un cerc însângerat, zvârlind în sus iarba aspră, până ce o expiraţie lungă şi gâlgâitoare s-a sfârşit cu un fel de tuse care a împrăştiat stropi roşii. Apoi trupul a rămas ţeapăn.

Celelalte păsări s-au oprit de îndată ce prima a căzut, şi au privit-o; au privit şi omul. În ochii lor se citea o inteligenţă sprintenă, feroce. S-au uitat de la el la pasărea moartă, de la aceasta la puşcă, de la puşcă la chipul agresorului.

Părintele a dus din nou arma la umăr şi le-a văzut reacţionând, dând înapoi cu stângăcie, înghesuindu-se una într-alta. Înţelegeau.

Erau făpturi puternice, mari, cu spatele lat; de fapt, păreau nişte bărci vii. Dacă ştiau ce este moartea, şi-a zis părintele Gomez, şi dacă puteau face legătura dintre moarte şi persoana lui, atunci aceasta reprezenta baza unei viitoare colaborări fructuoase. După ce vor învăţa să se teamă cu adevărat de el, vor face întocmai ce le va cere.

28. *Miezul nopţii*

De multe ori îndrăgostit am fost pe jumătate
de moartea cea înlesnitoare…

John Keats

Lordul Asriel a şoptit:

— Marisa, trezeşte-te. Ne pregătim de aterizare.

Zorile vântoase se iveau peste fortăreaţa de bazalt, în vreme ce nava intenţională cobora dinspre miazăzi. Doamna Coulter, plină de durere şi greţuri, a deschis ochii; nu dormea. L-a văzut pe îngerul Xaphania alunecând deasupra terenului de aterizare, apoi ridicându-se şi zburând către turn, pe când nava se îndrepta spre metereze.

De îndată ce au aterizat, Lordul Asriel a sărit pe sol şi a alergat către Regele Ogunwe, care se afla în turnul de veghe dinspre apus, uitând complet de doamna Coulter. Nici tehnicienii care au venit pe dată să se ocupe de aparatul de zbor nu i-au dat atenţie; nimeni n-a întrebat-o despre pierderea navei pe care o furase. Era ca şi cum ar fi devenit invizibilă. S-a îndreptat cu tristeţe către camera din turnul de cremene, unde o ordonanţă s-a oferit să-i aducă ceva de mâncare şi o cafea.

— Orice s-o găsi, a zis ea. Mulţumesc. A, apropo, a continuat, când bărbatul a dat să plece, aletiometristul Lordului Asriel, domnul…

— Domnul Basilides?

— Da. Oare ar putea să vină aici pentru o clipă?

— Lucrează cu cărţile lui acuma, cocoană. O să-l rog să urce aci când o putea.

Ea s-a spălat şi şi-a pus singura bluză curată care îi mai rămăsese. Vântul rece zgâlţâia ferestrele în acea dimineaţă cenuşie, făcând-o să dârdâie. A mai băgat nişte cărbuni în soba de fier, nădăjduind că o să-i treacă tremuratul, dar frigul îi pătrunsese în oase.

După vreo zece minute, cineva a bătut în uşă. Aletiometristul, palid, cu ochii negri, purtându-şi pe umăr daimonul-privighetoare, a intrat şi a făcut o mică plecăciune. După o clipă a apărut şi ordonanţa cu o tavă pe care erau pâine, brânză şi cafea. Doamna Coulter a zis:

— Vă mulţumesc că aţi venit, domnule Basilides. Vă pot oferi ceva?

— Un strop de cafea, mulţumesc.

— Spuneţi-mi, vă rog, a continuat ea de îndată ce a turnat cafeaua, pentru că sunt sigură că aţi urmărit cele petrecute: fiica mea trăieşte?

El a şovăit. Maimuţoiul auriu s-a încleştat de braţul ei.

— Trăieşte, a spus Basilides cu prudenţă, dar totodată…

— Da? O, vă rog mult, explicaţi-mi!

— E în lumea morţilor. O vreme n-am putut interpreta ceea ce-mi indica instrumentul: părea imposibil. Dar acum nu încape nici o îndoială. Ea şi băiatul au mers în lumea morţilor, de unde au deschis o cale prin care să iasă duhurile. Imediat ce morţii ajung la loc deschis, se topesc, aşa cum au făcut anterior daimonii lor, şi se pare că pentru ei acesta este cel mai dulce şi mai râvnit final. Iar aletiometrul îmi spune că fata a făcut asta pentru că a auzit o prezicere, cum că ar veni sfârşitul morţii, şi s-a gândit că e o treabă care îi revine ei. Ca urmare, acum există o cale de ieşire din lumea morţilor.

Doamna Coulter rămăsese fără grai. A trebuit să se întoarcă şi să pornească spre fereastră ca să-şi ascundă emoţia de pe chip. În cele din urmă a întrebat:

— Şi va ieşi vie de acolo? Dar nu, ştiu că nu puteţi prezice asta. Este… cum este ea? Oare a…?

— Suferă, are dureri, e speriată. Dar se află în tovărăşia băiatului şi a celor două iscoade galliviespiene. Deocamdată sunt împreună cu toţii.

— Şi bomba?

— Bomba nu a atins-o.

Dintr-odată doamna Coulter s-a simţit secătuită de puteri. Nu mai voia decât să se culce şi să doarmă luni întregi, ani întregi. Afară, sfoara drapelului pocnea şi se smucea în vânt, iar corbii croncăneau, rotindu-se în jurul meterezelor.

— Vă mulţumesc, domnule, a spus ea, întorcându-se iar spre aletiometrist. Vă sunt foarte recunoscătoare. Vă rog, daţi-mi de ştire dacă mai aflaţi ceva despre ea, unde este, ce face…

Bărbatul s-a înclinat şi a plecat. Doamna Coulter s-a întins pe patul de campanie, însă n-a putut să închidă ochii, oricât s-a străduit.

— Ce crezi că e aia, Rege? a întrebat Lordul Asriel.

Privea prin telescopul turnului de veghe la ceva dinspre apus. Arăta a munte ce atârna în cer, la un lat de palmă

deasupra orizontului, şi era înfăşurat într-un nor. Părea a fi foarte departe; de fapt, atât de departe, încât nu depăşea în dimensiuni unghia degetului mare dacă ţineai braţul întins. Dar nu se afla acolo de multă vreme şi era complet nemişcat.

Telescopul l-a adus mai aproape, însă nu se vedeau mai multe amănunte: norul arăta tot ca un nor, oricât de mult ar fi fost mărit.

— Muntele Acoperit de Nori, a spus Ogunwe. Sau… cum îi zic ei? Carul?

— Şi Regentul ţine hăţurile. S-a ascuns bine, Metatron ăsta. Se vorbeşte despre el în scripturile apocrife: a fost cândva om, un bărbat pe nume Enoh, fiul lui Iared – la distanţă de şase generaţii de Adam. Iar acum cârmuieşte Împărăţia. Şi plănuieşte să facă mai mult decât atât, dacă îngerul pe care l-au găsit lângă lacul de sulf nu se înşela, acela care a pătruns în Muntele Acoperit de Nori ca să iscodească. Dacă va câştiga bătălia, are de gând să intervină direct în viaţa oamenilor. Închipuie-ţi asta, Ogunwe – o Inchiziţie permanentă, mai cruntă decât orice ar putea visa Curtea Consistorială de Disciplină, alcătuită din iscoade şi trădători din fiecare lume şi cârmuită personal de inteligenţa care ţine Muntele în aer… Bătrâna Autoritate a avut măcar delicateţea să se retragă; treburile murdare, ca arderea ereticilor şi spânzurarea vrăjitoarelor, au fost lăsate în seama preoţilor săi. Noul stăpân o să fie mult, mult mai rău.

— Şi a început prin invadarea republicii, a spus Ogunwe. Priveşte… Acela e fum?

Un văl cenuşiu pornea din Muntele Acoperit de Nori, o dâră ce se întindea lent pe cerul albastru. Dar nu putea să fie fum: plutea împotriva vântului care sfâşia norii.

Regele a dus binoclul la ochi şi a văzut despre ce era vorba.

— Îngeri, a zis.

Lordul Asriel s-a îndepărtat de telescop şi s-a ridicat, cu mâna streaşină la ochi. Sute, apoi mii, apoi zeci de mii, până ce jumătate din partea aceea a cerului s-a întunecat. Siluetele micuţe zburau şi zburau, apropiindu-se, tot mai multe. Lordul Asriel remarcase stolurile formate din miliarde de sturzi albaştri care se roteau la asfinţitul soarelui în jurul palatului împăratului Kang-Po, dar nu văzuse în viaţa lui o asemenea mulţime. Făpturile zburătoare s-au adunat, apoi s-au împrăştiat

încet, încet, către miazănoapte şi către miazăzi.

— Ah! Dar asta ce mai e? a exclamat Lordul Asriel, arătând cu mâna. Nu e vântul.

Norul se învârtejea în partea de jos a Muntelui, şi fâşii lungi şi zdrenţuite de vapori curgeau afară, în vântul puternic. Însă Lordul Asriel avea dreptate: mişcarea venea dinăuntru, nu din văzduh. Norul clocotea şi se rostogolea, iar pentru o clipă s-a despicat.

Era mai mult decât un munte acolo, dar n-au reuşit să vadă decât o secundă; apoi norul s-a strâns la loc, ca şi cum ar fi fost tras de o mână invizibilă, care l-a ascuns iar.

Regele Ogunwe a dat deoparte binoclul.

— Nu e munte, a zis. Am văzut locaşuri de tunuri…

— Şi eu la fel. Plus multe alte lucruri complicate. El poate oare să vadă prin nor? În unele lumi există maşinării care fac asta. Cât despre oştirea lui, dacă îngerii aceia sunt tot ce are…

Regele a scos o exclamaţie, jumătate de uimire, jumătate de durere. Lordul Asriel se răsucise şi îi înşfăcase braţul cu degetele, care aproape că-i ajunseseră până la os.

— Ei nu au asta! a zis, şi a scuturat brutal braţul lui Ogunwe. *Nu au carne!*

Apoi a atins blând cu mâna obrazul aspru al prietenului său.

— Aşa puţini cum suntem, a continuat, şi cu vieţile noastre scurte, şi cu vederea noastră slabă – în comparaţie cu ei –, şi tot suntem mai tari. Ne pizmuiesc, Ogunwe! Asta le aţâţă ura, bag mâna-n foc. Tânjesc după trupurile noastre preţioase, solide şi puternice, atât de bine adaptate la bunul nostru pământ! Şi dacă ne îndreptăm către ei cu forţă şi hotărâre, putem mătura mulţimile acelea infinite aşa cum poţi mătura cu mâna ceaţa. N-au mai multă putere decât ea!

— Asriel, dar au aliaţi dintr-o mie de lumi, fiinţe ca noi.

— O să-l învingem.

— Şi dacă a trimis puhoiul de îngeri în căutarea fetei tale?

— Fata mea! a strigat Lordul Asriel, triumfător. Nu e straşnic să fi adus pe lume un astfel de copil? Ai putea spune că e destul că s-a dus singură la regele urşilor în armură şi i-a smuls din labe regatul printr-un şiretlic – dar să coboare liniştită în lumea morţilor şi să le dea drumul tuturor…! Şi băiatul acela… Vreau să-l cunosc pe băiatul acela, vreau să-i strâng mâna. Ştiam noi oare despre ce vorbim când am pornit

răzmeriţa asta? Nu. Dar ştiau ei oare – Autoritatea şi Regentul său, acest Metatron –, ştiau ei cu cine se măsoară atunci când a fost implicată fiica mea?

— Lord Asriel, îţi dai seama de importanţa ei pentru ce va să vină? a zis regele.

— Ca să-ţi spun drept, nu. De aceea vreau să-l văd pe Basilides. Unde s-a dus?

— La doamna Coulter. Dar omul e stors de puteri. Nu mai poate face nimic până când nu se odihneşte.

— Ar fi trebuit să se odihnească înainte. Eşti bun să trimiţi după el? A, şi încă ceva: roag-o pe Madame Oxentiel să vină în turn de îndată ce poate. Vreau să-i prezint condoleanţele mele.

Madame Oxentiel fusese adjuncta comandantului galliviespienilor. Acum trebuia să preia responsabilităţile Lordului Roke. Regele Ogunwe s-a înclinat, lăsându-l singur pe Asriel, să cerceteze mai departe orizontul cenuşiu.

În toată acea zi s-au făcut pregătiri intense pentru adunarea oştii. Îngerii Lordului Asriel au zburat mult deasupra Muntelui Acoperit de Nori, căutând o deschizătură, dar în van. Nimic nu se schimba; nu se mai revărsau îngeri înăuntru sau în afară. Vântul puternic sfâşia norii, iar norii se recompuneau la nesfârşit şi nu se desfăceau nici măcar o clipă. Soarele a traversat cerul albastru şi rece, apoi a coborât către sud-vest, aurind norii, stropind vaporii din jurul muntelui în toate nuanţele de crem şi purpuriu, de galben şi portocaliu. Când soarele s-a scufundat, norii au început să strălucească slab din interior.

De-acum, războinicii din toate lumile în care Lordul Asriel avea susţinători se aflau la locurile lor. Mecanicii şi artificierii alimentau aeronavele cu combustibil, încărcau arme, calibrau vizoare şi aparate de măsură. Pe când se lăsa seara au apărut întăriri bine-venite: păşind fără zgomot pe pământul rece dinspre miazănoapte, unul câte unul, s-au ivit urşii cu armură – mulţi –, iar printre ei se număra şi regele lor. La scurt timp după aceea a sosit primul dintre cele câteva clanuri de vrăjitoare, şi multă vreme s-a auzit în întuneric şoapta aerului prin ramurile lor de pin.

Pe câmpia de la sudul fortăreţei licăreau mii de lumini, indicând taberele celor care veniseră din depărtări. Iar

pretutindeni în cele patru zări, stoluri de îngeri-iscoade patrulau neobosit, veghind.

La miezul nopţii, în tumul de cremene, Lordul Asriel discuta cu Regele Ogunwe, îngerul Xaphania, Madame Oxentiel, galliviespiana, şi Teukros Basilides. Aletiometristul tocmai terminase de vorbit, iar Lordul Asriel s-a ridicat, s-a dus la fereastră şi s-a uitat spre strălucirea depărtată a Muntelui Acoperit de Nori, care plutea pe cer, spre vest.

Ceilalţi tăceau: tocmai auziseră ceva ce îl făcuse pe Lordul Asriel să pălească şi să se cutremure, şi nici unul nu ştia cum să reacţioneze.

Într-un final, tot Lordul Asriel a fost cel care a glăsuit:

— Domnule Basilides, probabil că eşti foarte obosit, îţi sunt recunoscător pentru toată truda. Te rog să bei cu noi un strop de vin.

— Vă mulţumesc, domnule, a spus cititorul aletiometrului.

Îi tremurau mâinile. Regele Ogunwe a turnat vinul de Tokay auriu şi i-a întins paharul.

— Ce înţeles au toate astea, Lord Asriel? s-a auzit vocea limpede a lui Madame Oxentiel.

Lordul s-a înapoiat la masă şi a început să explice:

— Ei bine, asta înseamnă că atunci când vom intra în luptă o să avem un nou obiectiv. Fiica mea şi acest băiat s-au despărţit, cumva, de daimonii lor şi au izbutit să supravieţuiască. Iar daimonii lor sunt undeva în această lume – corectează-mă dacă rezum greşit, domnule Basilides… Aşadar, daimonii lor sunt în această lume, iar Metatron urzeşte să pună mâna pe ei. Dacă le capturează daimonii, copiii vor fi siliţi să-i urmeze; iar dacă Metatron izbuteşte să-i controleze pe aceşti doi copii, viitorul va fi al lui, pe vecie. Sarcina noastră e limpede: trebuie să găsim daimonii înaintea lui şi să-i păstrăm în siguranţă până ce Lyra şi Will vin să şi-i recupereze.

Conducătoarea galliviespiană a întrebat:

— Ce formă au daimonii ăştia rătăciţi?

— Încă nu s-au stabilizat, doamnă, a răspuns Teukros Basilides. Ar putea avea orice formă.

— Aşadar, a zis Lordul Asriel, ca să rezumăm lucrurile: noi toţi, republica noastră, viitorul oricărei fiinţe conştiente – toţi depindem de supravieţuirea fiicei mele şi de evitarea căderii

daimonul ei şi a băiatului în mâinile lui Metatron. Am dreptate?

— Cu siguranţă.

Lordul Asriel a oftat, aproape cu mulţumire; era ca şi cum, ajuns la capătul unui calcul lung şi complicat, obţinuse, destul de neaşteptat, un rezultat care avea noimă.

— Prea bine, a zis, proptindu-şi pe masă palmele deschise. Rege Ogunwe, vei prelua comanda tuturor armatelor care apără fortăreaţa. Madame Oxentiel, trebuie să-ţi trimiţi pe dată oamenii să caute în toate părţile fata şi băiatul, precum şi cei doi daimoni. Când dai de ei, păzeşte-i cu preţul vieţii până când se reunesc. În acel moment, cred, băiatul va fi în stare să fugă în altă lume, unde va fi în siguranţă.

Doamna a încuviinţat. Părul ei cenuşiu şi drept reflecta lumina lămpii, lucind ca oţelul inoxidabil, iar şoimul albastru pe care îl moştenise de la Lordul Roke, aflat pe suportul de lângă uşă, şi-a desfăcut pentru o clipă aripile.

— Acum, Xaphania, a zis Lordul Asriel. Ce ştii despre acest Metatron? A fost cândva bărbat: are încă forţa fizică a unui om?

— A devenit o persoană importantă mult după exilul meu, a răspuns îngerul. Nu l-am văzut niciodată de aproape. Dar nu ar fi putut să domine Împărăţia dacă nu ar fi fost foarte puternic, cu adevărat puternic în toate privinţele. Cei mai mulţi dintre îngeri se feresc de lupta corp la corp. Metatron adoră să se bată şi să învingă.

Ogunwe a observat că Lordului Asriel îi venise o idee. Dintr-odată n-a mai fost atent, o clipă ochii lui au privit în gol, apoi s-a întors în realitate cu o atenţie sporită.

— Înţeleg... În sfârşit, Xaphania, domnul Basilides ne spune că bomba lor nu numai că a deschis sub lumi o genune, dar a deteriorat atât de profund structura lucrurilor, încât peste tot au apărut fisuri şi crăpături. Undeva, în apropiere, trebuie să existe o cale către buza acestei genuni. Doresc să o cauţi.

— Ce ai de gând să faci? a întrebat Regele Ogunwe cu asprime.

— O să-l distrug pe Metatron. Dar rolul meu aproape că s-a încheiat. Fiica mea este cea care trebuie să trăiască, iar sarcina noastră constă în a ţine departe de ea toate forţele Împărăţiei, încât să aibă şansa să ajungă într-o lume mai sigură – ea, băiatul şi daimonii lor.

— Şi cum rămâne cu doamna Coulter?

Lordul Asriel şi-a trecut mâna peste frunte.

— N-aş vrea s-o tulbur. Las-o în pace – şi apăr-o, dacă poţi. Cu toate că... Poate că o nedreptăţesc. Orice a pus la cale, întotdeauna a izbutit să mă surprindă. Dar ştim cu toţii ce trebuie să facem *noi* şi de ce trebuie să o facem: trebuie să o apărăm pe Lyra până ce îşi găseşte daimonul şi ajunge la loc sigur. S-ar putea ca republica noastră să fi luat fiinţă tocmai ca să o ajutăm. Prin urmare, hai s-o facem cât de bine ne stă în puteri.

Doamna Coulter era culcată pe patul Lordului Asriel, în încăperea de alături. Auzind voci de dincolo, s-a mişcat, căci nu dormea adânc. A ieşit din toropeala ei tulbure cu o senzaţie de nelinişte şi chinuită de dor.

Daimonul s-a ridicat iute, dar ea nu voia să se apropie de uşă; voia mai degrabă să asculte sunetul vocii Lordului Asriel, nu cuvintele. Şi-a zis că sunt amândoi sortiţi eşecului. Şi-a zis că sunt cu toţii sortiţi eşecului.

În cele din urmă a auzit cum se închide uşa în cealaltă cameră. S-a căznit să se ridice în picioare şi să iasă.

— Asriel, a zis ea, pătrunzând în raza caldă a lămpii cu petrol.

Daimonul lui a mârâit uşurel; maimuţoiul auriu şi-a lăsat capul în jos, ca să-l împace. Lordul Asriel, care înfăşură o hartă mare, nu s-a întors spre ea.

— Asriel, ce-o să se întâmple cu noi toţi? a murmurat femeia, luând loc pe un scaun.

El şi-a apăsat ochii cu podul palmelor. Avea chipul răvăşit de oboseală. S-a aşezat şi şi-a sprijinit cotul de masă. Daimonii lor stăteau nemişcaţi: maimuţoiul, ghemuit pe spătarul scaunului, leopardul-zăpezilor, şezând drept şi vigilent alături de Lordul Asriel, privind-o pe doamna Coulter fără să clipească.

— N-ai auzit? a zis el.

— Doar un pic. N-am putut să dorm, dar n-am tras cu urechea. Ştie cineva unde e Lyra?

— Nimeni.

Încă nu răspunsese la prima întrebare şi nici n-avea de gând, iar ea ştia asta.

— Ar fi trebuit să ne căsătorim, a zis doamna Coulter, şi să o creştem noi înşine.

Era o remarcă atât de neaşteptată, încât Asriel a clipit iute. Daimonul lui a scos din fundul gâtlejului cel mai uşor mârâit posibil şi s-a aşezat pe podea, cu labele întinse în faţă, ca un sfinx. Lordul a tăcut.

— Nu pot suporta ideea de uitare, Asriel, a continuat ea. Orice, numai asta nu. Gândeam că durerea e mai rea – să fii schingiuit pe vecie –, credeam că asta trebuie să fie mai rău… Dar câtă vreme eşti conştient, e mai bine, nu-i aşa? Mai bine decât să nu simţi nimic, să treci în întuneric şi totul să se stingă pe vecie…

În mod clar, lui îi revenea doar rolul de ascultător. Ochii îi erau aţintiţi în luminile ochilor ei şi era foarte atent; nu era nevoie să răspundă.

— Zilele trecute, când ai vorbit despre ea cu atâta asprime, ca şi despre mine… Mi-am zis că o urăşti. Puteam să înţeleg faptul că mă urăşti pe mine. Eu nu te-am urât niciodată, dar îţi puteam pricepe motivele… Însă nu vedeam de ce ai urî-o pe Lyra.

El şi-a întors încet capul, apoi a privit-o din nou.

— Îmi amintesc că ai zis ceva ciudat la Svalbard, pe vârful muntelui, chiar înainte să pleci din lumea noastră, a continuat ea. „Vino cu mine, şi o să distrugem Praful pe vecie.” Îţi aminteşti că ai zis asta? Dar nu o gândeai cu adevărat. Gândeai tocmai pe dos, nu-i aşa? Îmi dau seama acum. De ce nu mi-ai spus ce făceai cu adevărat? De ce nu mi-ai spus că în realitate încercai să păstrezi Praful? Ai fi putut să-mi destăinui adevărul.

— Voiam să mi te alături, a rostit el cu o voce răguşită şi calmă. Şi am crezut că ai fi preferat o minciună.

— Da, a şoptit ea, asta mi-am zis şi eu.

Nu putea să şadă liniştită, dar nici nu avea puterea să se ridice. Pentru o clipă s-a simţit slăbită: capul i se învârtea, sunetele se îndepărtau, odaia se întuneca, dar aproape pe dată simţurile i-au revenit cu şi mai mare acuitate. Situaţia nu se schimbase deloc.

— Asriel… a murmurat.

Maimuţoiul auriu a întins şovăielnic o mână către laba leopardului-zăpezilor. Bărbatul privea tăcut, iar Stelmaria nu s-a clintit; ochii ei erau aţintiţi asupra doamnei Coulter.

— O, Asriel, ce-o să se întâmple cu noi? a spus din nou doamna Coulter. Acesta este sfârşitul sfârşitului?

Lordul i-a evitat privirea.

Mişcându-se ca prin vis, ea s-a ridicat în picioare, a luat rucsacul care zăcea într-un colţ al încăperii şi a băgat mâna înăuntru, căutându-şi pistolul. Dar ce ar fi făcut mai departe nimeni n-avea să afle vreodată, căci în acel moment s-au auzit paşi gonind în sus pe scări.

Şi bărbatul, şi femeia, şi ambii daimoni s-au întors spre ordonanţa care a dat buzna, gâfâind:

— Iertare, domnule! Cei doi daimoni ai copiilor… Au fost văzuţi nu departe de poarta răsăriteană, sub formă de pisici… Santinela a încercat să le vorbească, să-i aducă înăuntru, dar ei n-au vrut să se apropie. Asta a fost acum un minut, cam aşa ceva…

Lordul Asriel şi-a îndreptat spatele pe scaun, transfigurat. Toată oboseala i se ştersese de pe chip într-o clipită. A sărit în picioare şi şi-a înşfăcat mantaua.

Fără să o bage în seamă pe doamna Coulter, şi-a aruncat mantaua pe umeri şi i-a spus ordonanţei:

— Anunţ-o imediat pe Madame Oxentiel. Să transmită acest ordin: daimonii nu trebuie să fie ameninţaţi, ori speriaţi, ori siliţi la ceva. Oricine îi vede trebuie mai întâi…

Doamna Coulter n-a auzit ce spunea mai departe, căci Lordul ajunsese deja la jumătatea scărilor. Când s-a stins şi ecoul paşilor lui precipitaţi, singurele sunete rămase au fost fâsâitul molcom al lămpii cu petrol şi vaierul vântului sălbatic de afară.

Ochii ei i-au întâlnit pe ai daimonului. Expresia maimuţoiului auriu era la fel de subtilă şi de complicată cum fusese în toţi cei treizeci şi cinci de ani de viaţă ai lor.

— Foarte bine, a pufnit ea. Nu văd nici o altă cale. Cred că… Cred că o să…

El a ştiut pe dată ce vrea să spună. I-a sărit la piept şi s-au îmbrăţişat. Apoi, după ce doamna Coulter şi-a luat cojocul, au părăsit încăperea în mare linişte şi au pornit în jos pe scara întunecată.

29. *Bătălia de pe câmpie*

Orice om e în puterea fantomei sale, până la venirea ceasului în care se deşteaptă umanitatea din el…

William Blake

Lyrei şi lui Will li se rupea inima să se despartă de lumea aceea minunată în care dormiseră în noaptea de dinainte, dar, dacă voiau să-şi mai găsească daimonii, ştiau că trebuie să pătrundă încă o dată în tenebre. Iar acum, după ore de târâre trudnică prin tunelul întunecat, Lyra s-a aplecat a douăzecea oară asupra aletiometrului, scoţând fără să-şi dea seama mici sunete care-i dezvăluiau tulburarea – gemete şi întretăieri ale suflului, care ar fi putut fi suspine dacă ar fi fost ceva mai intense. Şi Will simţea durere în locul în care fusese daimonul său, un loc opărit, extrem de sensibil, pe care fiecare respiraţie îl scurma cu gheare reci.

Cât de sleită răsucea ea rotiţele, cât de greoi i se urneau gândurile… Scările înţelesurilor care duceau de la fiecare dintre cele treizeci şi şase de simboluri ale aletiometrului, pe care de obicei se deplasa cu atâta uşurinţă şi încredere în sine, păreau şubrede, păreau că se clatină. Iar păstrarea în memorie a legăturilor dintre ele… Cândva era ca şi cum ar fi alergat sau ar fi cântat sau ar fi spus o poveste: era ceva firesc. Acum trebuia să facă eforturi mari, şi pierdea controlul asupra lor, şi nu avea voie să-l piardă, pentru că atunci ar fi pierdut totul…

— Nu-i departe, a zis ea, în sfârşit. Şi-s tot soiul de primejdii – e o bătălie, e… Dar acum suntem aproape. La capătul tunelului se află un bolovan mare şi neted, pe care curge apă. Acolo să faci deschizătura.

Duhurile care aveau de gând să lupte s-au îmbulzit înainte, nerăbdătoare, iar Lyra l-a simţit alături, aproape, pe Lee Scoresby.

El a zis:

— Copilă dragă, nu mai e mult de-acu’. Când o să-l vezi pe ursu’ ăla bătrân, zi-i că Lee s-a stins luptând. Iar când bătălia o să fie încheiată, o să am tot timpul de pe lume să plutesc în vânt şi să dau de atomii care au fost Hester, şi mama mea din câmpurile de salvie, şi drăguţele mele – toate drăguţele mele… Lyra, copilă, să te hodineşti după ce se împlineşte lucrarea, auzi tu? Viaţa-i dulce, iar moartea-i peste…

Vocea i s-a stins. Lyra voia să-l cuprindă cu braţele, dar fireşte că asta nu era cu putinţă. Aşa că n-a făcut decât să se uite la silueta lui estompată, dar duhul a văzut înflăcărarea şi strălucirea din ochii ei şi şi-a tras putere din acestea.

Pe umărul Lyrei şi pe cel al lui Will stăteau cei doi galliviespieni. Scurtele lor vieţi erau aproape de final; amândoi îşi simţeau membrele înţepenite şi o răceală în jurul inimii. Curând, amândoi aveau să se întoarcă în lumea morţilor, de astă dată ca duhuri. S-au uitat unul la celălalt şi şi-au dorit să rămână cu Will şi Lyra cât mai mult cu putinţă şi să nu le sufle un cuvânt despre faptul că se sting.

Copiii se căţărau cu greu tot mai sus. Nu vorbeau, îşi auzeau unul altuia răsuflarea aspră, auzeau pietricelele pe care paşii lor le mişcau din loc. Înaintea lor, pe toată calea, harpia urca anevoie, cu aripile atârnând, cu ghearele zgrepţănând, tăcută şi mohorâtă.

Apoi s-a auzit un sunet nou: un pic-pic-pic regulat, căruia tunelul îi amplifica ecoul. Şi mai târziu o picurare mai iute, o prelingere, o apă curgând.

— Aicea! a strigat Lyra, întinzând mâna şi atingând o suprafaţă de piatră care închidea tunelul, netedă şi udă şi rece. Aicea-i!

S-a întors către harpie.

— M-am gândit, i-a spus, cum m-ai salvat şi cum ai făgăduit să călăuzeşti toate duhurile care or să vină prin lumea morţilor până la ţara în care am dormit noaptea trecută. Şi mi-am zis că dacă n-ai un nume, asta nu poate fi drept, şi nici nu-i bine pentru viitor. Aşa că m-am gândit să-ţi dau un nume, aşa cum Regele Iorek Byrnison m-a numit pe mine Limbă-de-argint. O să-ţi zic Aripi Milostive. Aşa că acum ăsta ţi-e numele, şi asta o să fii pe veci: Aripi Milostive.

— Într-o bună zi, a oftat harpia, o să te întâlnesc iarăşi, Lyra Limbă-de-argint.

— Dar dacă ştiu că eşti aici, n-o să-mi fie frică, a spus fata. Rămâi cu bine, Aripi Milostive, până când o să mor.

A cuprins harpia cu braţele, a strâns-o tare la piept şi a sărutat-o pe amândoi obrajii.

Apoi Cavalerul Tialys a întrebat:

— Asta e lumea în care e republica Lordului Asriel?

— Da, aşa zice aletiometrul, i-a răspuns Lyra. Suntem

aproape de fortăreaţa lui.

— Atunci, lasă-mă să le vorbesc duhurilor.

Ea l-a ţinut cât mai sus posibil, iar el a strigat:

— Ascultaţi-mă, căci Lady Salmakia şi cu mine suntem singurii care am mai văzut lumea asta. Aici se află o fortăreaţă pe un vârf de munte: este ceea ce apără Lordul Asriel. Cine sunt duşmanii nu ştiu. Lyra şi Will au acum o singură sarcină, şi anume să-şi caute daimonii. Iar sarcina noastră e să-i ajutăm. Haideţi să fim viteji şi să ne batem cum trebuie!

Lyra s-a întors către Will.

— E-n ordine, a zis el, sunt gata.

A luat pumnalul şi s-a uitat în ochii duhului tatălui său, aflat alături. N-aveau să mai fie împreună multă vreme, şi Will s-a gândit ce fericit ar fi fost să-şi vadă şi mama lângă ei, toţi trei împreună…

— Will, a murmurat Lyra, îngrijorată.

El s-a oprit. Pumnalul rămăsese înţepenit în ceva. Şi-a desprins mâna de pe el – şi iată-l atârnând acolo, captiv în substanţa unei lumi invizibile. Will a tras aer în piept.

— Aproape că…

— Mi-am dat seama, a zis ea. Uită-te *la mine,* Will.

În lumina spectrală a văzut părul ei auriu, gura hotărâtă, ochii nevinovaţi. A simţit căldura răsuflării Lyrei, a adulmecat mirosul plăcut al trupului ei.

Pumnalul s-a desprins.

— O să încerc iarăşi!

Şi-a schimbat poziţia şi a repetat. Concentrându-se intens, Will şi-a purtat mintea către vârful pumnalului, atingând, retrăgându-se, căutând – iar apoi a găsit. Înăuntru, de-a lungul, în jos, înapoi, duhurile se îngrămădeau atât de aproape, încât prin trupul lui Will şi prin al Lyrei treceau mici fiori, de-a lungul fiecărui nerv.

Şi atunci a făcut tăietura din urmă.

Cel dintâi lucru pe care l-au perceput a fost zgomotul. Apoi lumina care a răzbătut de acolo, o lumină orbitoare, încât a trebuit să-şi acopere ochii, duhurile şi cei vii deopotrivă. Timp de câteva secunde n-au văzut nimic, dar bubuiturile, exploziile, răpăitul puştilor, răcnetele şi ţipetele au fost pe dată limpezi şi îngrozitoare.

Duhul lui John Parry şi cel al lui Lee Scoresby şi-au venit în

fire primele. Întrucât amândoi fuseseră militari, căliţi în lupte, nu erau chiar atât de năuciţi de zgomot, însă Will şi Lyra nu puteau decât să privească, plini de teamă şi uimire.

Rachete explodau în aer, deasupra lor, făcând să plouă cu bucăţi de piatră şi de metal peste coastele muntelui pe care îl vedeau ceva mai departe. În văzduh, îngeri se luptau cu alţi îngeri, iar vrăjitoarele coborau în picaj şi urcau pe verticală, scoţând strigătele clanurilor lor, în vreme ce-şi împroşcau duşmanii cu săgeţi. Au mai văzut cum un galliviespian călare pe o libelulă plonjează atacând o maşinărie zburătoare al cărei pilot încerca să-i ţină piept. Libelula a ţâşnit în sus, călăreţul a sărit de pe ea şi şi-a înfipt adânc pintenii în gâtul pilotului, apoi insecta s-a întors, iar galliviespianul s-a aruncat înapoi pe spinarea ei de un verde strălucitor, în timp ce maşinăria zburătoare a zumzăit mai departe, până când s-a izbit de stâncile de la poalele fortăreţei.

— Deschide-o mai mult! a strigat Lee Scoresby. Dă-ne drumul afară!

— Stai, Lee, a zis John Parry. Se întâmplă ceva – uită-te acolo.

Will a mai tăiat o ferestruică în direcţia pe care o arăta el, şi, când au privit afară, şi-au dat seama cu toţii că lupta căpătase o altă turnură. Forţele care atacaseră începeau să se retragă: un grup de vehicule înarmate îşi încetaseră înaintarea şi, sub foc de acoperire, se întorseseră greoi şi o porniseră îndărăt. O escadrilă de aparate de zbor, care se dovedise mai tare într-o luptă dezorganizată cu giropterele Lordului Asriel, se răsucise în aer şi se retrăgea către apus. Forţele terestre ale Împărăţiei – coloane de puşcaşi, trupe echipate cu aruncătoare de flăcări, cu tunuri ce împrăştiau otravă, cu arme aşa cum nici unul dintre privitori nu mai văzuse în viaţa lui – au început să se desprindă din încleştare şi să dea înapoi.

— Ce se petrece? s-a minunat Lee. Părăsesc câmpul de bătaie, oare de ce?

Părea să nu existe nici o explicaţie pentru asta: aliaţii Lordului Asriel erau mai puţini la număr, armele le erau mai rudimentare, iar mulţi dintre ei zăceau răniţi.

Dar apoi Will a simţit o mişcare bruscă printre duhuri. Arătau către ceva ce plutea prin aer.

— Spectre, a zis John Parry. Asta mai lipsea!

Şi pentru prima oară lui Will şi Lyrei li s-a părut că pot vedea lucrurile acelea, ca nişte zăbranice pâlpâitoare, căzând din cer ca funigeii. Dar erau foarte estompate, iar când au ajuns pe pământ au devenit şi mai greu de sesizat.

— Ce fac? a întrebat fata.

— Se îndreaptă către plutonul acela de puşcaşi…

Iar Will şi Lyra au înţeles ce o se întâmple, şi amândoi au strigat, îngroziţi: „Fugiţi! Feriţi-vă!”

Unii dintre soldaţi, auzind voci de copii răsunând din apropiere, s-au uitat în jur, uluiţi. Alţii, văzând un Spectru că se îndreaptă către ei, aşa de ciudat şi de gol şi de lacom, şi-au dus puştile la umăr şi au tras, dar, fireşte, în zadar. Şi apoi Spectrul a atacat primul om la care a ajuns.

Era un soldat din lumea Lyrei, un african. Daimonul lui, o pisică roşcată cu pete negre, cu picioare lungi, şi-a arătat colţii şi s-a pregătit să sară.

Cu toţii au urmărit cum bărbatul duce puşca la ochi, neînfricat, fără să se clintească din loc – şi apoi au văzut daimonul său prins într-o plasă nevăzută, mârâind, urlând neajutorat. Bărbatul a încercat să ajungă la el, scăpând puşca din mâini, i-a strigat numele, apoi s-a prăbuşit şi a leşinat de durere şi greaţă cumplită.

— Gata, Will, i-a cerut John Parry. Dă-ne drumul acum. Putem lupta cu drăcoveniile alea.

Aşa că Will a lărgit fereastra şi a ieşit în fugă, în fruntea oştirii de duhuri, după care a început cea mai ciudată bătălie pe care şi-o putea închipui vreodată.

Duhurile s-au ivit din pământ, siluete străvezii, încă şi mai pale în lumina de la miezul zilei. Cum nu mai aveau de ce să se teamă, s-au aruncat asupra Spectrelor invizibile, încăierându-se şi încleştându-se şi sfâşiind lucruri pe care Will şi Lyra nu le puteau vedea defel.

Puşcaşii şi ceilalţi aliaţi vii rămăseseră cu gura căscată: nu pricepeau nimic din bătălia asta între duhuri şi Spectre. Will şi-a croit drum prin mijlocul ei, cu pumnalul ridicat, amintindu-şi cum Spectrele fugiseră de el data trecută. Oriunde mergea băiatul, Lyra îl urma, dorindu-şi să aibă şi ea ceva cu care să lupte aşa cum făcea Will, dar cel puţin putea privi în jur, urmărind scena până departe. I se părea că vede din când în când Spectrele, într-o sclipire uleioasă a aerului; Lyra a fost şi

cea care a simţit primul fior al primejdiei.

Cu Salmakia pe umăr, s-a pomenit pe o mică ridicătură, un val de pământ unde se înălţau tufe de măceş – de acolo vedea marea întindere de teren pustiită de invadatori.

Soarele îi bătea în creştet. Drept înainte, în zarea dinspre apus, se îngrămădeau nori strălucitori, sfârtecaţi de crăpături de întuneric, cu vârfurile spulberate de vânturile de mare înălţime. Şi în acea parte forţele inamice terestre aşteptau: maşinăriile de luptă scânteiau puternic, flamurile fluturau, viu colorate, regimentele erau aliniate, aşteptând.

În spate şi la stânga ei, crestele dealurilor ce duceau la fortăreaţă se înşirau ca dinţii unui ferăstrău. Străluceau cenuşii în lumina palidă dinaintea furtunii, iar pe meterezele din bazalt negru, departe, vedea chiar şi micile siluete care se mişcau, dregând zidurile năruite, aducând mai multe arme sau, pur şi simplu, privind.

Cam atunci a simţit Lyra prima zvâcnire difuză de greaţă, durere şi teamă, care era semnul caracteristic al acţiunii Spectrelor.

Şi-a dat seama pe loc ce înseamnă, cu toate că nu mai încercase până atunci astfel de senzaţii. Şi i s-au revelat două lucruri: mai întâi, că probabil era de-acum destul de mare ca să poată deveni pradă a Spectrelor; şi, în al doilea rând, că Pan trebuie să fi fost pe-acolo pe undeva, foarte aproape.

— Will… Will! a ţipat.

El a auzit-o şi s-a răsucit spre fată, cu pumnalul în mână şi ochii în flăcări.

Dar înainte să poată rosti vreun cuvânt, a înghiţit în sec, s-a înecat şi şi-a încleştat mâna pe piept, iar Lyra a priceput că acelaşi lucru i se întâmpla şi lui.

— Pan! Pan! a strigat ea, ridicându-se pe vârfuri ca să privească de jur împrejur.

Will era acum încovoiat, străduindu-se să-şi învingă greaţa. După câteva secunde, senzaţia le-a dispărut, ca şi cum daimonii lor ar fi scăpat cu bine; dar încă nu se apropiaseră de clipa regăsirii, iar în jur văzduhul vuia de împuşcături, zbierete, ţipete de durere sau de groază, *ioc-ioc-ioc*-ul spurcăciunilor-de-stâncă ce dădeau târcoale pe sus, câte un *ţiiiu* şi *toc* al săgeţilor, în răstimpuri, apoi un vâjâit nou: înteţirea vântului.

Lyra l-a simţit mai întâi pe obraji, apoi a văzut iarba

plecându-se sub suflarea lui, după care l-a auzit zburătăcind măceşii. În faţă, cerul era greu de furtună: toată albeaţa pierise din norii groşi, care se rostogoleau şi se învârtejeau galbeni ca pucioasa, verzi ca marea, cenuşii ca fumul, negri ca păcura, un clocot dezgustător, la înălţime de câţiva kilometri şi pe toată lăţimea zării.

În spatele fetei soarele încă strălucea, aşa că fiecare crâng, fiecare copac dintre ea şi furtună străluceau cu flăcării vii; lucruşoare firave înfruntau întunericul cu frunza sau ramura, cu fructul sau floarea.

Şi prin toate se strecurau cei doi, care nu mai erau cu totul copii, văzând acum Spectrele aproape limpede.

Vântul se repezea în ochii lui Will, făcea părul Lyrei să o biciuiască peste faţă şi ar fi putut să împrăştie Spectrele; dar acestea pluteau prin el, către pământ. Băiatul şi fata, ţinându-se de mână, îşi croiau drum peste morţi şi răniţi, Lyra strigându-l pe Pan, Will încordându-şi toate simţurile în aşteptarea daimonului său.

Iar acum cerul era împânzit de fulgere, apoi primul bubuit puternic al tunetului le-a izbit timpanele ca un topor. Lyra şi-a dus mâinile la cap, iar Will aproape că s-a împleticit, ca şi cum trosnetul ar fi fost gata să-l doboare. S-au agăţat unul de altul, au ridicat privirea – şi au dat de o privelişte pe care nimeni n-o mai văzuse vreodată, în nici una dintre milioanele de lumi.

Vrăjitoarele, clanul Rutei Skadi şi al Reinei Miti, şi încă vreo alte şase, fiecare dintre ele purtând o torţă aprinsă din pin răşinos înmuiat în smoală, se scurgeau dinspre fortăreaţă spre răsărit, din ultima porţiune de cer senin, zburând drept către furtună.

Cei de pe pământ auzeau mugetul şi trosnetele hidrocarburilor aprinse acolo, sus. Câteva Spectre mai pluteau în văzduh, iar câteva vrăjitoare au nimerit chiar peste ele, fără să le vadă, şi s-au prăvălit pe pământ urlând, în flăcări. Dar de-acum cele mai multe dintre acele lucruri aproape invizibile ajunseseră jos, iar marele stol al vrăjitoarelor s-a scurs ca un râu de foc în inima furtunii.

Un stol de îngeri, înarmaţi cu suliţe şi săbii, s-a ivit din Muntele Acoperit de Nori ca să le înfrunte pe vrăjitoare. Aveau vântul în spate şi s-au repezit mai iute ca săgeţile. Însă vrăjitoarele ştiau cum să se apere; primele s-au înălţat brusc

sus de tot, apoi au plonjat în rândurile îngerilor, izbind în stânga şi-n dreapta cu torţele lor aprinse. Înger după înger, cu silueta conturată de flăcări, cu aripile arzând, se prăbuşeau din înalturi, ţipând.

Şi apoi au căzut primele picături de ploaie. În cazul în care comandantul din norii de furtună avusese de gând să stingă astfel focurile vrăjitoarelor, trebuie să fi fost dezamăgit; pinul răşinos şi smoala ardeau, înfruntându-l, sfârâind şi şuierând cu atât mai tare, cu cât pe ele cădea mai multă apă. Picăturile de ploaie izbeau pământul ca şi cum ar fi fost azvârlite cu răutate, spărgându-se şi împroşcând aerul cu stropi. Aproape instantaneu, Lyra şi Will au fost amândoi uzi până la piele şi au început să dârdâie, ploaia izbindu-le încontinuu capetele şi braţele ca nişte pietricele.

Prin toate astea, ei se împleticeau şi se căzneau să înainteze, ştergându-şi apa din ochi, strigând prin tumult: „Pan! Pan!"

Tunetul de deasupra capetelor lor era acum aproape neîntrerupt, sfâşiind şi măcinând şi zdrobind, de parcă ar fi vrut să spargă orice atom. Între bubuitul tunetelor şi valurile de spaimă, Will şi Lyra goneau, răcnind amândoi: „Pan! Pantalaimon, dragul meu Pan!" – şi un strigăt fără cuvinte, ieşit din pieptul lui Will, care ştia ce pierduse, dar nu şi cum se numea.

Peste tot îi însoţeau cei doi galliviespieni, avertizându-i să se uite în partea aceea, să meargă pe acolo, să evite Spectrele, pe care copiii încă nu le puteau desluşi întru totul. Dar Lyra trebuia să o ţină pe Salmakia în căuşul palmelor, căci femeia nu mai avea putere să se agaţe de umărul ei. Tialys cerceta văzduhul în toate părţile, căutându-i pe cei din neamul său şi strigând ori de câte ori vedea o mişcare iute ca a unui ac strălucitor pe deasupra capetelor. Însă vocea lui îşi pierduse mult din putere şi, oricum, ceilalţi galliviespieni se uitau după culorile pe care le avuseseră cele două libelule: albastrul fluorescent şi galben cu roşu; dar acele culori păliseră de mult, iar trupurile care străluciseră înveşmântate în ele rămăseseră în lumea morţilor.

Mai apoi s-a iscat în cer o mişcare deosebită de celelalte. Când copiii s-au uitat în sus, apărându-şi ochii de stropii de ploaie care-i izbeau, au zărit o navă ce nu semăna cu nimic cunoscut: dizgraţioasă, cu şase picioare, întunecată şi care nu

scotea nici un sunet. Zbura jos, foarte jos, dinspre fortăreaţă. A trecut peste ei, nu mai sus de nivelul unui acoperiş, după care a pătruns în inima furtunii.

Dar n-au mai avut vreme să se mire, căci alt val de greaţă, care i-a făcut capul să se învârtească, i-a indicat Lyrei că Pan e din nou în primejdie, iar Will a simţit şi el acelaşi lucru; s-au împleticit orbeşte prin bălţi şi prin noroi şi prin vălmăşagul de răniţi şi de duhuri care luptau, neputincioşi, îngroziţi, cu vintrele răvăşite.

30. *Muntele Acoperit de Nori*

> Ca de departe […], Cerul empireu […]:
> nemărginirea e-atât de vastă, încât nu-şi dă
> seama dacă-i pătrată, sau rotundă dacă-i.
> Zăreşte nalte turnuri de opal, cu viu safir
> împodobind creneluri…
>
> *John Milton*

Nava intenţională era pilotată de doamna Coulter. Ea şi daimonul se aflau singuri în cabină.

Altimetrul barometric era prea puţin folositor pe furtună, dar ea putea aprecia altitudinea, privind focurile de pe pământ care izbucniseră acolo unde căzuseră îngerii; în ciuda ropotelor de ploaie, mai ardeau cu flăcări robuste. Cât despre direcţie, nici asta nu era greu de intuit: fulgerele care sclipeau în jurul muntelui reprezentau un reper grozav. Dar trebuia să se ferească de tot soiul de făpturi zburătoare care încă se luptau în văzduh şi să evite obstacolele de la sol.

N-a folosit luminile, pentru că voia să se apropie şi să găsească un loc de aterizare înainte ca ei să o vadă şi să o doboare. Pe când se apropia, curenţii ascendenţi au devenit mai violenţi, rafalele mai bruşte, mai brutale. Un giropter n-ar fi avut nici o şansă: zvârcolirea feroce a aerului l-ar fi izbit de pământ ca pe o muscă. Dar cu nava intenţională se putea mişca uşor odată cu vântul, echilibrându-se ca un surfer de pe Oceanul cel Paşnic.

Prudent, a început să urce, privind numai înainte, ignorând instrumentele, navigând ghidată de vedere şi de instinct. Daimonul sărea dintr-o parte în alta a minusculei cabine; se holba înainte, în sus, la stânga, la dreapta şi o chema tot timpul. Trăsnetele, lănci uriaşe de lumină strălucitoare, ardeau şi pocneau deasupra şi în jurul aparatului. Prin toate acestea ea zbura în micuţa navă, câştigând puţin câte puţin în înălţime şi îndreptându-se neabătut către palatul înfăşurat în nori.

Şi în vreme ce doamna Coulter se apropia, s-a simţit ameţită şi uluită de natura muntelui.

Îi amintea de o erezie monstruoasă, al cărei autor putrezea acum pe bună dreptate în beciurile Curţii Consistoriale. El afirmase că există mai multe dimensiuni spaţiale decât cele trei pe care le ştim; că pe o scală foarte mică sunt până la şapte-opt alte dimensiuni, însă nu e cu putinţă să fie examinate ca atare.

Ba chiar construise o machetă care sugera cum ar putea să arate, iar doamna Coulter văzuse obiectul înainte ca acesta să fie exorcizat şi incendiat. Falduri în interiorul faldurilor; colţuri şi muchii, ambele cuprinzând şi fiind cuprinse: interiorul era peste tot, iar exteriorul, peste tot altundeva. Muntele Acoperit de Nori a impresionat-o în acelaşi mod: părea mai puţin o stâncă, ci mai degrabă un câmp de forţe care manipula spaţiul însuşi, învăluindu-l şi întinzându-l şi aşternându-l în formă de galerii şi terase, odăi şi colonade, turnuri de veghe din aer, lumină şi vapori.

A simţit o ciudată exaltare izvorându-i încet din piept, iar în acelaşi timp şi-a dat seama cum poate să aşeze nava în siguranţă pe terasa noroasă de pe coasta dinspre miazăzi. Mica navă se clătina şi se încorda în turbulenţa aerului, însă ea a ţinut ferm direcţia, iar daimonul a ghidat-o la aterizarea pe terasă.

Lumina pe care o văzuse până atunci provenea de la fulgere, din spărturile ce apăreau când şi când în nori, prin care se strecura soarele, de la focurile iscate de îngerii arzând, de la proiectoarele anbarice; dar cea de aici era total diferită. Venea chiar din substanţa muntelui, care lumina şi se întuneca într-un ritm lent, ca de respiraţie, cu o strălucire sidefie.

Femeia şi daimonul ei au coborât din navă şi s-au uitat în jur, să se dumirească încotro s-o apuce.

Doamna Coulter avea senzaţia că alte fiinţe se mişcau iute deasupra şi dedesubtul ei, gonind prin chiar substanţa muntelui cu mesaje, ordine, informaţii. Nu le vedea; nu avea în faţa ochilor decât planuri întrepătrunse într-un mod ameţitor – portic, scară, terasă, faţadă.

Înainte să se poată hotărî încotro s-o ia, a auzit voci şi s-a retras în spatele unei coloane. Vocile intonau un psalm şi se apropiau, şi apoi a văzut o procesiune de îngeri care duceau o lectică.

Pe când se apropiau de ascunzătoarea ei, au văzut nava intenţională şi s-au oprit. Cântecul s-a stins, iar unii dintre purtătorii preţioasei poveri s-au uitat în jur, bănuitori şi speriaţi.

Doamna Coulter era destul de bine poziţionată ca să zărească în lectică – un înger nemăsurat de bătrân, şi-a zis ea. Totuşi, nu era uşor de văzut, litiera fiind înconjurată pe toate

părţile de cristal care sclipea şi răsfrângea lumina învăluitoare a muntelui. Oricum, a prins imaginea unei îngrozitoare decrepitudini: un chip plin de zbârcituri, două mâini tremurătoare, o gură care bolboroseşte şi nişte ochi urduroşi.

Făptura cea bătrână arăta mereu către nava intenţională; cloncănea şi bodogănea şi se bâţâia, ciugulindu-şi tot timpul firele din barbă. Apoi şi-a dat capul pe spate şi a scos un urlet atât de chinuit, încât doamna Coulter a trebuit să-şi astupe urechile.

Dar evident că purtătorii lecticii aveau o sarcină de îndeplinit, căci şi-au venit în fire şi au mers mai departe pe terasă, fără să ţină seama de strigătele şi bolboroselile dinăuntru. Când au ajuns într-un spaţiu deschis, şi-au întins larg aripile şi, la o poruncă a conducătorului lor, au pornit în zbor, cu litiera între ei, până ce doamna Coulter nu i-a mai văzut prin vaporii care se învălătuceau.

Dar nu avea timp să se gândească la asta. Împreună cu maimuţoiul auriu, a pornit iute, urcând pe scări mari, trecând peste poduri, mereu mai sus. Cu cât suiau, cu atât simţeau mai intens activitatea invizibilă din jurul lor, până când, în cele din urmă, au ieşit de după un colţ într-un spaţiu imens, ca o piaţă învăluită în ceţuri, şi s-au trezit în faţa unui înger purtând o suliţă.

— Cine eşti? Ce treabă ai? s-a răstit el.

Doamna Coulter l-a privit, curioasă. Acestea erau deci făpturile care se îndrăgostiseră de femeile oamenilor, de fetele oamenilor, cu atât de multă vreme înainte.

— Nu, nu, a zis ea blând, te rog, să nu pierdem vremea. Du-mă de îndată la Regent. Mă aşteaptă!

Descumpăneşte-i, şi-a spus ea, nu-i lăsa să-şi regăsească echilibrul; şi, într-adevăr, îngerul acesta nu ştia ce să facă, aşa că s-a conformat cererii. Doamna Coulter l-a urmat timp de câteva minute prin acele planuri ameţitoare de lumină, până când au ajuns într-o anticameră. Cum au pătruns nu şi-a dat seama, dar iată-i acolo, şi după o scurtă pauză ceva din faţa ei a deschis o uşă.

Unghiile ascuţite ale daimonului se înfipseseră în carnea braţului ei; femeia s-a încleştat de blana lui, ca să se liniştească.

În faţa lor se afla o făptură făcută din lumină. Avea formă de

bărbat, era de mărimea unui bărbat, a gândit doamna Coulter, fiind totuşi prea orbită ca să vadă cu adevărat. Maimuţoiul auriu şi-a ascuns faţa în umărul ei, iar ea şi-a trecut un braţ peste ochi.

Metatron a zis:

— Unde este? Unde e fiica ta?

— Am venit să-ţi spun asta, domnule Regent…

— Dacă ar fi fost în puterea ta ai fi adus-o.

— Ea nu este, dar daimonul ei, da.

— Cum se poate una ca asta?

— Îţi jur, Metatron, daimonul ei e sub controlul meu. Rogu-te, mărite Regent, ascunde-te un pic – sunt orbită complet…

El şi-a tras în faţă un văl de nori. Acum era ca şi cum doamna Coulter s-ar fi uitat la soare prin lentile fumurii, şi ochii ei îl vedeau mai limpede, cu toate că încă se prefăcea orbită de înfăţişarea lui. Era întocmai ca un bărbat în puterea vârstei, înalt, viguros şi impunător. Purta haine? Avea aripi? Nu-şi dădea seama, din cauza forţei privirii lui; nu se putea uita nicăieri altundeva.

— Te rog, Metatron, ascultă-mă. Tocmai vin de la Lordul Asriel. Are daimonul copilei şi ştie că în curând o să vină să şi-l ia.

— Ce vrea el de la copilă?

— Să o ferească de tine până când devine adultă. Nu ştie unde am plecat, şi trebuie să mă întorc de îndată la el. Îţi spun adevărul. Priveşte-mă, mărite Regent, căci mie nu mi-e lesne să te privesc. Priveşte-mă bine şi spune-mi ce vezi.

Prinţul îngerilor a privit-o. A fost cea mai profundă examinare prin care trecuse vreodată Marisa Coulter. Orice frântură de acoperământ şi de înşelăciune fusese smulsă, iar ea stătea despuiată, cu trupul şi cu daimonul laolaltă, sub căutătura feroce a lui Metatron.

Şi ştia că firea sa va trebui să dea seama pentru ea şi o îngrozea gândul că ceea ce văzuse prinţul nu era îndeajuns. Lyra îl minţise pe Iofur Raknison cu vorba – mama ei minţea cu întreaga sa viaţă.

— Da, văd, a spus într-un final Metatron.

— Ce vezi?

— Corupţie şi pizmă şi sete de putere. Cruzime şi răceală. O curiozitate pătrunzătoare şi brutală. Răutate pură, otrăvitoare,

ucigaşă. Niciodată, încă din fragedă pruncie, n-ai arătat vreun strop de milă sau simpatie sau blândeţe, fără să socoteşti cum să profiţi de ea. Ai schingiuit şi ai ucis fără remuşcare ori şovăială; ai trădat şi ai uneltit şi te-ai împăunat cu perfidia ta. Din punct de vedere moral, eşti o cloacă plină cu scârnăvie.

Acea voce, care dădea o asemenea sentinţă, a zguduit-o profund pe doamna Coulter. Ştiuse că asta urma şi se temuse, dat totodată nădăjduise să fie aşa, iar acum, că vorbele fuseseră rostite, a simţit o răbufnire de triumf.

S-a apropiat de el.

— Vezi, aşadar, că îl pot trăda cu uşurinţă, a zis. Te pot conduce acolo unde va ascunde daimonul fiicei mele, şi-l vei putea distruge pe Asriel, iar copila va veni la tine fără să bănuiască nimic.

A simţit mişcarea vaporilor în jur şi simţurile i s-au tulburat: următoarele lui vorbe i-au străpuns carnea ca nişte săgeţi de gheaţă înmiresmată.

— Când eram bărbat, a spus Metatron, am avut o droaie de neveste, dar nici una aşa de frumoasă ca tine.

— Când erai bărbat?…

— Pe atunci eram cunoscut ca Enoh, fiul lui Iared, fiul lui Mahalaleel, fiul lui Cainan, fiul lui Enos, fiul lui Set, fiul lui Adam. Am trăit pe pământ şaizeci şi cinci de ani, apoi Autoritatea m-a luat în Împărăţia sa.

— Şi ai avut multe neveste…

— Iubeam trupul lor. Şi ştiam cum e, atunci când fiii cerului s-au îndrăgostit de fiicele pământului, şi am pledat pentru ei în faţa Autorităţii. Dar era stârnită împotriva lor şi m-a silit să le prezic prăbuşirea.

— Deci n-ai mai avut o nevastă de mii de ani…

— Am fost Regentul Împărăţiei.

— Şi n-ar fi vremea să ai o soaţă?

Aceea a fost clipa în care s-a simţit cel mai vulnerabilă, s-a simţit în cea mai mare primejdie. Dar avea încredere în trupul său şi în ciudatul adevăr pe care îl aflase despre îngeri, poate mai ales despre acei îngeri care fuseseră odată oameni: fiind lipsiţi de trup, râvneau la el şi tânjeau să-l atingă. Iar Metatron era acum aproape, destul de aproape ca să adulmece parfumul părului ei şi să jinduiască la catifeaua pielii ei, destul de aproape ca să o atingă cu mâini de văpaie.

A perceput un sunet ciudat, ca murmurul şi pârâitul pe care le auzi înainte de a-ţi da seama că ceea ce auzi este casa ta care a luat foc.

— Spune-mi ce face Lordul Asriel şi unde se află, i-a cerut Metatron.

— Te pot duce la el chiar acum, a zis doamna Coulter.

Îngerii care purtau lectica s-au înălţat de pe Muntele Acoperit de Nori şi au zburat spre miazăzi. Porunca lui Metatron fusese să ducă Autoritatea într-un loc ferit, departe de câmpul de luptă, deoarece voia să o mai ţină în viaţă o vreme; dar, în loc să-i pună drept strajă câteva regimente, ceea ce n-ar fi făcut decât să atragă atenţia duşmanului, s-a încrezut în întunecimea furtunii, socotind că în aceste condiţii o ceată mică ar fi mai în siguranţă decât una mare.

Şi aşa ar fi fost, într-adevăr, dacă o anumită spurcăciune-de-stâncă, ce înghiţea hulpav bucăţi din trupul unui războinic pe jumătate mort, nu s-ar fi nimerit să se uite în sus taman când un proiector a şters o latură a lecticii de cristal.

Ceva s-a activat în memoria spurcăciunii-de-stâncă. S-a oprit, cu o mână pe ficatul cald şi, pe când unul dintre fârtaţi îl îmbrâncea cât acolo, i-a venit în minte flecăreala unei vulpi arctice.

Pe dată şi-a desfăşurat aripile de piele şi s-a năpustit în sus, iar restul şlehtei l-a urmat.

Xaphania şi îngerii săi au căutat cu sârguinţă toată noaptea şi o parte din dimineaţă, iar în cele din urmă au dibuit pe coasta muntelui, în sudul fortăreţei, o crăpătură ce nu fusese acolo cu o zi înainte. Au cercetat-o şi au lărgit-o, iar acum Lordul Asriel cobora într-o serie de peşteri şi tuneluri care se întindeau mult sub fortăreaţă.

Nu era întuneric deplin, aşa cum s-ar fi aşteptat. Exista o sursă slabă de lumină, ca un şuvoi de miliarde de particule minuscule care străluceau uşor. Curgeau constant prin tunel ca un râu de lumină.

— Praf, i-a explicat daimonului său.

Nu-l văzuse niciodată cu ochiul liber, şi în nici un caz atât de mult la un loc. A mers mai departe, până ce tunelul s-a lărgit brusc şi Lordul s-a pomenit într-o peşteră imensă: o boltă

destul de mare cât să cuprindă vreo douăsprezece catedrale. Nu avea podea; pereţii coborau abrupt spre buza unui puţ uriaş aflat la câteva sute de metri mai jos, un puţ mai întunecat decât întunecimea însăşi, şi acolo se scurgea cascada nesfârşită de Praf, şiroind necontenit. Miliardele de particule erau ca stelele din toate galaxiile cerului, şi fiecare dintre ele era o fărâmă de gândire conştientă. Lumina pe care o dădeau avea o tentă melancolică.

A coborât, împreună cu daimonul său, către genune, iar în vreme ce mergeau au început, treptat, să vadă ce se petrece de partea cealaltă a golului, la sute de metri depărtare. I se păruse că percepe acolo o mişcare, şi cu cât cobora mai mult, cu atât i se arăta mai limpede: o procesiune de siluete estompate care avansau cu băgare de seamă pe panta primejdioasă, bărbaţi, femei, copii, făpturi de toate felurile pe care le văzuse şi multe din care nu mai văzuse. Atente să-şi menţină echilibrul, nu-l observaseră. Lordul Asriel a simţit cum i se zbârleşte părul de pe ceafă când a priceput că sunt duhuri.

— Lyra a fost aici, i-a spus el încetişor leopardului-zăpezilor.

— Păşeşte cu băgare de seamă, a fost tot ce i-a răspuns daimonul.

De-acum Will şi Lyra erau uzi leoarcă şi dârdâiau, străbătuţi de junghiuri de durere, împleticindu-se prin noroi, peste pietre şi prin şănţuleţele prin care torentele stârnite de furtună curgeau roşii de sânge. Lyra se temea că Lady Salmakia se va stinge curând: nu mai scosese nici un cuvânt de câtăva vreme şi zăcea, moale, fără cunoştinţă, în palma fetei.

Pe când se opriseră lângă matca unui râu a cărui apă cel puţin era curată şi îşi duceau cu mâinile apă la gurile însetate, Will l-a simţit pe Tialys ieşind din amorţeală, apoi i-a auzit glasul:

— Will… Aud tropot de cai… Lordul Asriel nu are cavalerie. Trebuie să fie duşmanii. Treceţi apa şi ascundeţi-vă – am văzut nişte tufişuri pe acolo…

— Haide, i-a zis Will Lyrei, şi au trecut pleoscăind apa râului, a cărei răceală de gheaţă le pătrundea până la os, şi s-au căţărat cu trudă pe celălalt mal tocmai la timp.

Călăreţii care s-au ivit pe culme şi au coborât să bea apă nu arătau a cavalerişti: păreau să aibă o piele cu păr scurt, ca

aceea a cailor lor, şi n-aveau nici veşminte, nici harnaşament. Însă purtau arme: tridente, plase, iatagane.

Will şi Lyra nu s-au oprit să privească: mergeau ghemuiţi pe pământul plin de hârtoape, dorindu-şi doar să scape nevăzuţi.

Dar erau siliţi să-şi ţină capetele plecate ca să vadă pe unde calcă, să nu-şi sucească vreo gleznă sau mai rău; iar tunetele explodau deasupra lor, aşa că n-au auzit ţipetele şi mârâielile spurcăciunilor-de-stâncă decât atunci când au dat peste ele.

Făpturile înconjurau ceva ce zăcea strălucind în noroi: ceva puţin mai înalt decât ei, care era culcat pe o parte, o cuşcă mare, poate, cu pereţi de cristal. Bubuiau în ea cu pumnii şi zvârleau cu pietre, urlând.

Şi până să apuce să se dumirească şi s-o ia la fugă, Will şi Lyra s-au pomenit drept în mijlocul haitei.

31. *Sfârşitul Autorităţii*

Căci Împărăţia nu mai este, iar acum leul şi lupul vor pieri…

William Blake

Doamna Coulter i-a şoptit umbrei de alături:

— Uite-l cum se ascunde, Metatron! Se strecoară prin întuneric ca un şobolan…

Stăteau pe o platformă, sus, în peştera uriaşă, privind cum Lordul Asriel şi leopardul-zăpezilor coboară cu grijă, mult dedesubtul lor.

— Aş putea să-l izbesc acum, a murmurat umbra.

— Da, fireşte că ai putea, a şoptit ea, apropiindu-se şi mai mult, dar vreau să-i văd chipul, dragul meu Metatron. Vreau *să ştie* că l-am trădat. Hai să-l urmăm şi să-l prindem…

Cascada de Praf lucea ca un uriaş stâlp de lumină slabă, în vreme ce cobora cu o mişcare lină şi nesfârşită în gol. Doamna Coulter nu putea să-şi îndrepte atenţia către ea, căci umbra de alături tremura de dorinţă şi trebuia să o ţină strâns, sub bruma de stăpânire de care era capabilă.

Se mişcau în jos pe nesimţite, urmându-l pe Lordul Asriel. Cu cât coborau mai mult, cu atât doamna Coulter simţea cum o cuprinde o oboseală imensă.

— Ce e? Ce e? a şoptit umbra, simţindu-i emoţia, cu o bănuială stârnită subit.

— Mă gândeam, a zis ea cu o răutate dulce, cât de bucuroasă sunt că acea copilă n-o să ajungă să iubească şi să fie iubită. Crezusem că o iubesc atunci când era prunc. Dar acum…

— Era regret, a comentat umbra, în inima ta simţeai regret că n-o s-o vezi crescând.

— Of, Metatron, ce mult a trecut de când erai bărbat! Chiar nu-ţi dai seama ce anume regret? Nu ajungerea ei la maturitate, ci a mea. Cât de amarnic regret că n-am ştiu de tine în copilăria mea, cu câtă înflăcărare m-aş fi devotat ţie…

S-a înclinat către umbră, ca şi cum n-ar fi putut să-şi ţină în frâu impulsurile trupeşti, iar umbra a adulmecat flămândă şi a părut să absoarbă cu lăcomie mireasma cărnii ei.

Păşeau cu greu, peste bolovanii prăbuşiţi şi sparţi, către poalele pantei. Cu cât coborau mai mult, cu atât lumina Prafului învăluia totul într-o ceaţă aurie. Doamna Coulter pipăia

cu mâna pe unde s-ar fi putut afla mâna unui tovarăş uman; apoi părea să-şi revină şi şoptea:

— Rămâi în urma mea, Metatron. Aşteaptă aici… Asriel e bănuitor… Lasă-mă să-l îmbrobodesc mai întâi. Când n-o să mai fie vigilent, te chem. Dar să vii ca o umbră, în forma asta, să nu te vadă – altfel o dea drumul daimonului copilei.

Regentul era o făptură al cărei intelect profund avusese la dispoziţie mii de ani ca să se adâncească şi să se rafineze, cunoaşterea lui întinzându-se peste un milion de universuri. Cu toate acestea, pe moment era orbit de cele două obsesii îngemănate: să o nimicească pe Lyra şi să o posede pe mama ei. Încuviinţând, a rămas pe loc, în vreme ce femeia şi maimuţoiul au înaintat în cea mai mare linişte.

Lordul Asriel aştepta în umbra unui bloc mare de granit, nevăzut de Regent. Leopardul-zăpezilor a auzit-o venind şi Asriel s-a ridicat când doamna Coulter a dat colţul. Totul, fiecare suprafaţă, fiecare centimetru cub de aer era îmbibat de Praful care cădea, dând o limpezime dulce fiecărui amănunt; şi în lumina Prafului Lordul Asriel a văzut că faţa ei era plină de lacrimi şi că strângea tare din dinţi, ca şi cum ar fi încercat să-şi oprească suspinele.

A strâns-o la piept, iar maimuţoiul auriu a cuprins cu braţele gâtul leopardului-zăpezilor, îngropându-şi faţa neagră în blana lui.

— Lyra e în siguranţă? Şi-a găsit daimonul? a şoptit ea.

— Duhul tatălui băiatului îi apără pe amândoi.

— Praful e frumos… N-am ştiut asta.

— Ce i-ai spus?

— Am minţit şi iar am minţit, Asriel… Să nu aşteptăm prea mult, nu mai pot răbda… N-o să rămânem în viaţă, nu-i aşa? N-o să supravieţuim ca duhuri?

— Nu, dacă ne prăbuşim în genune. Am venit aici ca să-i dăm Lyrei timp să-şi găsească daimonul, apoi timp să crească şi să trăiască. Dacă îl ducem pe Metatron la pieire, Marisa, ea va avea acest timp, iar dacă mergem şi noi cu el, deja nu mai contează.

— Şi Lyra o să fie în siguranţă?

— Da, o să fie, a zis el cu blândeţe.

A sărutat-o. Ea s-a simţit la fel de moale şi de uşoară în braţele lui ca atunci când a fost zămislită Lyra, cu treisprezece

ani în urmă.

Suspina încetişor. Când a putut vorbi, a şoptit:

— I-am spus că o să te trădez pe tine şi o s-o trădez pe Lyra, şi m-a crezut, pentru că eram coruptă şi plină de răutate; a privit atât de adânc în mine, încât am fost sigură că a văzut asta. Dar am minţit prea bine. Minţeam cu fiecare nerv şi fiecare fibră, cu tot ce am făcut în viaţa mea… Voiam ca el să nu descopere nimic bun în mine, şi n-a descoperit. Nu există nici un strop de bunătate. Însă pe Lyra o iubesc. De unde a apărut iubirea asta? Habar n-am; a venit la mine ca un hoţ în toiul nopţii, iar acum inima îmi plesneşte de atâta iubire. Nu puteam nădăjdui decât ca fărădelegile mele să fi fost atât de cumplite, încât în umbra lor iubirea să nu fie mai mare decât o sămânţă de muştar, şi mi-am dorit să fi săvârşit altele, şi mai mari, ca ea să rămână şi mai bine ascunsă… Dar sămânţa de muştar prinsese rădăcină şi creştea, iar tulpiniţa cea verde îmi despica larg inima. M-am temut că el o s-o vadă…

A trebuit să se întrerupă ca să-şi vină în fire. Asriel i-a mângâiat părul strălucitor, pudrat cu Praful auriu, şi a aşteptat.

— De-acum îşi poate pierde răbdarea în orice clipă, a şoptit ea. I-am spus să rămână o umbră. Dar, la urma urmei, nu-i decât un înger, chiar dacă a fost cândva bărbat. Şi ne putem lupta cu el, şi îl putem aduce pe buza hăului, chiar de-o fi să ne prăbuşim amândoi odată cu el…

Lordul a sărutat-o din nou şi i-a spus:

— Da. Oricum, Lyra o să fie în siguranţă, iar Împărăţia va fi neputincioasă în faţa ei. Acum cheamă-l, Marisa, iubita mea.

Ea a tras aer în piept, lăsând-l apoi să iasă, într-un suspin lung, cutremurat. După care şi-a netezit fusta pe coapse şi şi-a dat părul după urechi.

— Metatron, a rostit încetişor. E vremea.

Silueta cu mantie de umbră a lui Metatron a apărut imediat din aerul auriu. A desluşit pe dată ce se întâmplă: cei doi daimoni ghemuiţi jos, atenţi, femeia cu aureola de Praf… Şi Lordul Asriel…

… Care a sărit pe dată la el, l-a cuprins de mijloc şi a încercat să-l azvârle la pământ. Însă braţele îngerului erau libere, şi cu pumnii, palmele, coatele, încheieturile degetelor, antebraţele izbea în capul şi în trupul Lordului: lovituri zdravene, care îi goleau plămânii de aer şi ricoşau din coastele

lui, îl pocneau în ţeastă şi îi zdruncinau creierul.

Totuşi, braţele lui au încercuit aripile îngerului, lipindu-i-le de trup. Iar după o clipă doamna Coulter a sărit între aripile ţintuite şi şi-a înfipt degetele în părul lui Metatron. Forţa lui era uriaşă: era ca şi cum s-ar fi ţinut de coama unui cal înnebunit. Cum îşi scutura furios capul, ea era zvârlită de colo-colo, simţind puterea aripilor mari care se încordau şi se smuceau în braţele bărbatului care le ţineau strâns, cât mai strâns.

Şi daimonii îl înşfăcaseră. Stelmaria avea colţii înfipţi adânc în piciorul lui, iar maimuţoiul auriu sfârteca o margine a celei mai apropiate aripi, smulgându-i penele, ceea ce-l înfuria şi mai aprig pe înger. Cu o sforţare bruscă, s-a aruncat într-o parte, eliberându-şi o aripă şi izbind-o pe doamna Coulter de stâncă.

Ea a rămas o clipă buimăcită şi mâinile i s-au desprins. Pe dată îngerul s-a tras înapoi, bătând din aripa liberă ca să alunge maimuţoiul auriu; însă braţele Lordului Asriel erau încă strânse în jurul lui şi, de fapt, bărbatul îl ţinea mai zdravăn acum, cuprinzându-l mai bine. Lordul Asriel încerca să-i taie răsuflarea lui Metatron, zdrobindu-i coastele şi străduindu-se să ignore loviturile sălbatice care plouau pe ţeasta şi pe gâtul său.

Dar acele izbituri începeau să-şi arate efectul. Şi, în vreme ce Lordul Asriel se căznea să nu alunece pe spărturile de stâncă, în partea din spate a capului său ceva s-a sfărâmat. Când s-a smucit într-o parte, a văzut că Metatron înşfăcase o piatră cât pumnul şi acum o repezea către creştetul lui. Bărbatul a simţit cum i se zdruncină oasele ţestei şi şi-a dat seama că încă o lovitură de acest fel l-ar ucide. Chiar ameţit de durere, nu a slăbit strânsoarea, cu degetele mâinii drepte strivindu-şi oasele celei stângi, şi a căutat un loc de sprijin pentru picioare printre pietrele sfărâmate.

Pe când Metatron ridica din nou piatra însângerată, o siluetă cu blană aurie a săgetat, şi maimuţoiul şi-a înfipt colţii în mâna îngerului. Piatra a alunecat şi a căzut, iar Metatron şi-a smucit braţul la stânga şi la dreapta, încercând să scape de daimon; dar maimuţoiul auriu se ţinea de el cu colţii, cu ghearele şi coada. Apoi doamna Coulter a strâns cu toată forţa marea aripă albă care bătea, oprindu-i mişcarea.

Metatron era imobilizat, dar nu rănit. Şi nici nu era aproape de buza genunii.

Iar forţele Lordului Asriel slăbeau. Ţinea strâns, cu tâmpla scăldată în sânge, dar cu fiecare mişcare mai pierdea puţin teren. Simţea cum i se freacă între ele muchiile oaselor ţestei; le şi auzea. Conştiinţa îi era alterată; nu mai reţinea decât: *strânge bine şi trage în jos.*

Apoi doamna Coulter a simţit sub mâna ei faţa îngerului şi i-a înfipt adânc degetele în ochi.

Metatron a zbierat. De departe, din cealaltă parte a peşterii uriaşe, au venit ecourile, şi vocea i-a săltat din stâncă în stâncă, dublându-se, reverberând, ceea ce a determinat duhurile de departe să se oprească din procesiunea lor nesfârşită şi să privească în sus.

Iar Stelmaria, daimonul-leopard al zăpezilor, cu conştiinţa întunecându-se la fel ca a Lordului Asriel, a făcut un ultim efort şi a sărit la beregata îngerului.

Metatron a căzut în genunchi. Doamna Coulter, prăbuşindu-se odată cu el, a văzut ochii însângeraţi ai Lordului Asriel, care o priveau, şi a făcut eforturi disperate să se ridice, prinzându-se cu mâinile de stâncă; a împins într-o parte aripa care se zbătea, a înşfăcat părul îngerului şi i-a tras capul pe spate, dezgolindu-i gâtlejul în faţa colţilor leopardului.

Şi acum Lordul Asriel îl târa, îl târa, şi picioarele i se poticneau, şi pietrele se prăvăleau, iar maimuţoiul sărea în jos odată cu ei, smulgând şi zgâriind şi sfâşiind, şi aproape că ajunseseră acolo, la margine. Dar Metatron s-a smucit şi, cu o ultimă sforţare, şi-a desfăcut larg amândouă aripile – o imensă boltă albă care lovea în jos, în jos, în jos, iar şi iar şi iar. Doamna Coulter căzuse; Metatron era în picioare, aripile lui băteau din ce în ce mai tare, iar el se ridica în aer. Părăsea pământul, cu Lordul Asriel încă agăţat de el, dar slăbind strânsoarea cu fiecare clipă. Degetele maimuţoiului auriu erau încleştate în părul îngerului şi n-aveau să se mai desfacă niciodată…

Erau deasupra buzei hăului. Se ridicau. Dacă zburau mai sus, Lordul Asriel avea să cadă, iar Metatron avea să scape.

— *Marisa! Marisa!*

Strigătul s-a smuls disperat din gâtlejul Lordului Asriel şi, cu leopardul-zăpezilor alături, cu un răget umplându-i urechile, mama Lyrei s-a ridicat, s-a proptit bine pe picioare şi a sărit cu ultimele-i puteri. S-a aruncat către înger şi daimon şi iubitul ei

care se stingea, s-a agăţat de aripile acelea care fâlfâiau – şi i-a tras pe toţi în genune.

Spurcăciunile-de-stâncă au auzit exclamaţia de uimire a Lyrei şi toate capetele lor turtite s-au răsucit pe dată.

Will s-a lansat în faţă şi a lovit-o cu pumnalul pe cea mai apropiată. A simţit o mică împingere în umăr când Tialys a sărit; a aterizat pe obrazul celei mai mari dintre ele, a înşfăcat-o de păr şi a izbit-o puternic cu pintenii sub grumaz, înainte ca ea să apuce să-l zvârle la pământ. Făptura a urlat şi s-a zvârcolit, pe când se prăbuşea în noroi, iar cealaltă se uita prosteşte la ciotul care-i rămăsese din braţ, şi apoi, cu groază, la propria-i gleznă, pe care mâna retezată i-o încleştase în vreme ce cădea. După o secundă pumnalul intra în pieptul ei; Will a simţit mânerul tresăltând de trei-patru ori, odată cu bătăile inimii care se opreau, şi l-a tras afară înainte ca spurcăciunea-de-stâncă să i-l poată smulge din mână în cădere.

Le-a auzit pe celelalte lighioane zbierând pline de ură, în vreme ce-şi luau tălpăşiţa, şi şi-a dat seama că Lyra e alături de el, nevătămată. Dar s-a aruncat în noroi, având în minte un singur gând.

— Tialys! Tialys! a strigat Will şi, ferindu-se de dinţii care dădeau să muşte, a tras în lături capul celei mai mari dintre spurcăciunile-de-stâncă.

Tialys era mort, cu pintenii înfipţi adânc în gâtul ei. Făptura încă dădea din picioare şi muşca, aşa că i-a tăiat capul şi l-a rostogolit departe, apoi a ridicat cadavrul galliviespianului de pe pielea groasă.

— Will, a spus Lyra în spatele lui, Will, priveşte…

Fata se uita înăuntrul lecticii de cristal. Nu se spărsese, deşi cristalul era pătat şi mânjit cu noroi şi cu sângele a ceea ce mâncau spurcăciunile-de-stâncă înainte să dea peste ea. Zăcea înclinată haotic printre bolovani, iar înăuntrul ei…

— O, Will, e încă viu! Dar… Sărmana făptură…

Will a văzut mâinile Lyrei apăsate pe cristal, încercând să ajungă la înger şi să-l aline; pentru că era foarte bătrân şi îngrozit, plângea ca un prunc şi se ghemuia în colţul cel mai depărtat.

— Trebuie să fie tare bătrân… N-am mai văzut pe nimeni suferind aşa. O, Will, n-am putea să-l eliberăm de acolo?

Will a tăiat cristalul dintr-o singură mişcare şi a băgat mâna, să-l ajute pe înger să iasă. Scoasă din minţi şi neputincioasă, făptura cea bătrână nu putea decât să plângă şi să bolborosească de frică şi durere şi jale, şi s-a tras înapoi din faţa a ceea ce i s-a părut a fi o altă ameninţare.

— Fiţi liniştit, i-a zis Will, vă putem ajuta măcar să vă ascundeţi. Haideţi, n-o să vă facem nici un rău.

Mâna tremurătoare a prins-o pe a lui şi a ţinut-o fără vlagă. Bătrânul scotea un geamăt fără cuvinte, care nu se mai sfârşea, şi scrâşnea din dinţi, iar cu cealaltă mână îşi tot ciugulea inconştient fire din barbă; dar când şi Lyra a întins mâna să-l ajute să iasă, a încercat să surâdă şi să facă o plecăciune, iar ochii lui bătrâni, înfundaţi în zbârcituri, au clipit către ea cu o uimire nevinovată.

Împreună l-au scos pe îngerul-moşneag din închisoarea-i de cristal; n-a fost mare lucru, căci era uşor ca o foaie de hârtie şi i-ar fi urmat oriunde, căci nu avea voinţă proprie şi reacţiona la simpla bunătate ca o floare care se deschide către soare. Dar, odată ajuns la aer, nimic n-a putut opri vântul să-l vatăme şi, spre uimirea copiilor, silueta lui a început să se fărâmiţeze şi să se topească. După câteva clipe dispăruse cu totul; ultimul lucru pe care l-au văzut au fost ochii aceia, clipind nedumeriţi, şi ultimul lucru pe care l-au auzit a fost un suspin plin de cea mai profundă şi epuizată uşurare.

Apoi a pierit: un mister topindu-se în mister. Totul durase mai puţin de un minut. Will s-a întors pe dată la cavalerul căzut. I-a ridicat trupuşorul fără viaţă, adăpostindu-l în căuşul palmelor, şi s-a trezit că pe obraji i se preling grăbit lacrimi mari.

Dar Lyra spunea ceva, insistent.

— Will, trebuie să plecăm, *trebuie!* Doamna aude caii ăia venind…

Din cerul de culoare indigo a coborât în picaj un şoim albastru, iar Lyra a ţipat şi s-a ferit; dar Salmakia i-a strigat cu toată forţa:

— Nu, Lyra, nu! Rămâi în picioare şi întinde pumnul!

Aşa că fata a stat nemişcată, sprijinindu-şi un braţ cu celălalt. Iar şoimul cel albastru s-a întors şi a coborât iarăşi în picaj, prinzându-i încheieturile degetelor în ghearele lui ascuţite.

Pe spatele şoimului şedea o doamnă cu părul cărunt, ai cărei ochi deschişi la culoare s-au uitat mai întâi la Lyra, apoi la Salmakia, care se agăţa de gulerul acesteia.

— Madame… a rostit Salmakia cu voce slabă. Am făcut…

— Aţi făcut exact ce trebuia. Acum suntem aici, a zis Madame Oxentiel şi a răsucit hăţurile.

Pe dată şoimul a ţipat de trei ori, aşa de tare, că Lyrei i-a vuit capul. Ca răspuns, din cer au ţâşnit mai întâi una, două, trei, mai multe, iar apoi sute de libelule strălucitoare care purtau războinici, toate zburând atât de iute, încât părea că or să se izbească unele de altele. Însă reflexele insectelor şi măiestria călăreţilor erau desăvârşite, ca şi cum ar fi ţesut deasupra şi în jurul copiilor o tapiserie în culori iuţi şi tăcute şi strălucitoare.

— Lyra şi Will! a spus doamna de pe şoim. Urmaţi-ne: vă vom duce la daimonii voştri.

Pe când şoimul îşi desfăcea aripile şi se ridica de pe pumnul ei, Lyra a simţit cum în cealaltă mână se prăbuşeşte mica greutate a Salmakiei şi şi-a dat seama imediat că numai forţa spiritului femeii o ţinuse în viaţă atâta vreme. A strâns mai aproape de ea trupuşorul şi a alergat împreună cu Will sub norul de libelule, împiedicându-se şi căzând de mai multe ori, dar ţinând tot timpul cu blândeţe micul trup neînsufleţit în dreptul inimii sale.

— La stânga! La stânga! a strigat vocea de pe şoimul albastru, şi în obscuritatea brăzdată de fulgere s-au întors într-acolo.

La dreapta lor, Will a văzut o trupă de bărbaţi în armuri de culoare cenuşiu-deschis, cu măşti şi coifuri, cu daimonii lor în formă de lupi cenuşii mergând în ritm susţinut alături. Pe dată un şuvoi de libelule s-a îndreptat spre trupă; bărbaţii au şovăit: puştile nu le erau de nici un folos, şi cât ai bate din palme galliviespienii au ajuns printre ei, iar fiecare mic războinic a sărit de pe spatele insectei sale şi a găsit o mână, un braţ, un gât descoperit. Şi-a înfipt acolo pintenul, după care s-a aburcat înapoi pe insecta care se rotise şi revenise în zbor. Erau aşa de iuţi, că n-ar fi fost cu putinţă să-i urmăreşti. Soldaţii rămaşi s-au răsucit pe călcâie şi au luat-o la goană care încotro, renunţând la orice disciplină.

Dar apoi din spate s-a auzit brusc un tropot de copite

tunător. Copiii s-au întors, uimiţi: oamenii pe cai se năpusteau în galop asupra lor, şi deja unul sau doi dintre ei aveau în mâini plase pe care le roteau în jurul capului şi prindeau libelulele, apoi plesneau plasele ca pe bice şi lepădau insectele strivite.

— Pe aici! s-a auzit vocea doamnei, după care a strigat: Feriţi-vă acum – ghemuiţi-vă, staţi cât mai jos!

S-au conformat de îndată, şi doar au simţit cum se cutremură pământul sub ei. Să fi fost tropotul copitelor? Lyra a ridicat capul, şi-a dat deoparte din ochi părul ud şi a văzut ceva cu totul diferit de nişte cai.

— Iorek! a strigat ea, cu bucuria tresăltându-i în piept. O, Iorek dragă!

Pe dată Will a tras-o din nou la pământ, căci nu numai Iorek Byrnison, ci un regiment întreg de urşi venea direct către ei. Lyra şi-a ferit capul chiar la timp, apoi Iorek a sărit peste ei ca să-i protejeze, urlând ordine spre urşii săi: să o ia la stânga, să o ia la dreapta şi să strivească duşmanul la mijloc.

Cu uşurinţă, de parcă armura nu i-ar fi fost mai grea decât blana, regele urşilor s-a ridicat şi i-a privit pe Will şi Lyra, care se trudeau să se adune de pe jos.

— Iorek, în spate! Au plase! a strigat Will, zărind călăreţii ce se apropiaseră periculos.

Înainte ca ursul să se poată mişca, plasa unui călăreţ a şuierat prin aer, şi pe loc Iorek a fost înfăşurat într-o pânză de păianjen dură ca oţelul. A urlat, ridicându-se cât era de înalt, izbind cu labe uriaşe în direcţia călăreţului. Însă plasa era tare şi, deşi calul necheza şi dădea înapoi de teamă, Iorek nu s-a putut elibera.

— Iorek! i-a strigat Will. Stai liniştit! Nu te mişca!

S-a repezit înainte, prin băltoace şi peste smocurile de iarbă, în vreme ce călăreţul încerca să-şi ţină calul în frâu, şi a ajuns la Iorek chiar în clipa în care al doilea călăreţ a şuierat prin văzduh încă o plasă.

Însă Will nu şi-a pierdut capul: în loc să taie la nimereală, îngreunând şi mai mult lucrurile, a cercetat configuraţia plasei şi a desprins-o în câteva clipe. Cea de-a doua plasă a căzut goală pe sol, şi atunci Will a sărit către Iorek, pipăind cu mâna stângă, tăind cu dreapta. Ursul cel mare stătea neclintit, în vreme ce băiatul se mişca de colo-colo peste trupul uriaş, decupând, îndepărtând toate firele, eliberându-l pe Iorek.

— Du-te acum! a zbierat Will, sărind deoparte, iar marele urs a părut că ţâşneşte în sus, drept în pieptul celui mai apropiat dintre cai.

Călăreţul îşi ridicase iataganul ca să-l repeadă spre gâtul ursului, însă Iorek Byrnison în armură cântărea aproape două tone şi nimic la fel de greu nu-i putea face faţă. Cal şi călăreţ, amândoi zdrobiţi, spulberaţi, au căzut neputincioşi. Iorek şi-a regăsit echilibrul, s-a uitat în jur ca să vadă cum stau lucrurile, apoi a urlat către copii:

— Pe spinarea mea! Acum!

Lyra a sărit pe el, iar Will a urmat-o. Strângând între picioare fierul rece, au simţit valul uriaş de forţă atunci când Iorek s-a urnit din loc.

În urma lor, ceilalţi urşi se încăieraseră cu trupa aceea ciudată de cavalerie, ajutaţi de galliviespieni, ale căror împunsături făceau caii să turbeze de furie. Doamna de pe şoimul albastru a zburat la mică înălţime şi a strigat:

— Acum, drept înainte! Printre copacii din vale!

Iorek a ajuns pe culmea unei mici ridicături, unde s-a oprit. În faţa lor, pământul răvăşit cobora către un crâng aflat cam la o jumătate de kilometru. Undeva, dincolo de el, o baterie de tunuri azvârlea obuz după obuz, care şuierau peste capetele lor, iar de altundeva erau lansate rachete luminoase ce explodau sub nori şi plonjau spre copaci, făcându-i să se aprindă într-o lumină verde, rece.

Pentru luarea în stăpânire a crângului luptau vreo douăzeci sau mai multe Spectre, ţinute pe loc de o ceată răzleaţă de duhuri. De îndată ce au zărit cei câţiva copaci, Lyra şi Will au ştiut că daimonii lor sunt amândoi acolo şi că dacă nu ajung iute la ei or să moară. Cu fiecare clipă veneau tot mai multe Spectre, scurgându-se peste creasta din dreapta. Copiii le puteau vedea acum foarte limpede.

O explozie chiar deasupra crestei a zguduit pământul, făcând să zboare sus de tot pietre şi bulgări de pământ. Lyra a ţipat, iar Will a trebuit să-şi încleşteze mâna pe piept.

— Ţineţi-vă bine, a mârâit Iorek şi a pornit la atac.

O rachetă luminoasă a explodat sus, departe, apoi alta şi alta, după care au coborât alene spre pământ cu o strălucire puternică de magneziu. Alt obuz a explodat, de data aceasta mai aproape, şi au simţit şocul prin aer, iar după o secundă sau

două, înţepăturile pietricelelor şi pământului pe feţele lor. Iorek n-a şovăit, însă copiilor le era greu să se ţină: nu-şi puteau înfige degetele în blana lui – trebuiau să strângă între genunchi armura, iar spatele ursului era atât de lat, că amândoi alunecau mereu.

— Uite! a strigat Lyra, arătând în sus, în vreme ce alt obuz exploda în apropiere.

Vreo douăsprezece vrăjitoare se îndreptau către rachetele luminoase, ducând cu ele ramuri stufoase, cu frunziş bogat, şi măturau cu acestea luminile puternice din văzduh, risipindu-le. Întunericul coborâse din nou peste crâng, ascunzându-l vederii tunarilor.

De-acum copacii erau la numai câţiva metri. Lyra şi Will simţeau amândoi în apropiere părţile din ei care le lipseau – o emoţie puternică, o speranţă năvalnică, dar îngheţată de spaimă, căci Spectrele se îndeseau printre copaci şi era necesar să treacă printre ele; până şi simpla vedere a acestora le amintea senzaţia greţoasă de slăbiciune pe care o mai resimţiseră.

— Se tem de pumnal, a rostit o voce de lângă ei, iar regele urşilor s-a oprit atât de brusc, încât Will şi Lyra s-au rostogolit de pe spinarea lui.

— Lee! a exclamat Iorek. Lee, prietene, n-am mai văzut aşa ceva! Eşti mort… Cu cine vorbesc?

— Iorek, bătrâne, habar n-ai! O să intrăm noi în joc de acum încolo: Spectrele nu se tem de urşi. Lyra, Will, veniţi pe aici – şi ţine sus pumnalul ăla…

Şoimul albastru a poposit încă o dată pe pumnul Lyrei, iar doamna cu părul alb a zis:

— Nu mai pierdeţi nici o clipă. Mergeţi acolo, găsiţi-vă demonii şi fugiţi! Se apropie alte primejdii.

— Mulţumim, doamnă! Vă mulţumim tuturor! a strigat Lyra, pe când şoimul îşi lua zborul.

Will abia desluşea duhul lui Lee Scoresby alături de ei, zorindu-i să intre în crâng, dar nu puteau să nu-şi ia rămas-bun de la Iorek Byrnison.

— Iorek, dragul meu, nu există cuvinte… Fii binecuvântat, fii binecuvântat!

— Mulţumesc, Rege Iorek, a spus şi Will.

— Nu-i vreme. Duceţi-vă, duceţi-vă!

Şi i-a împins înainte cu chivăra de pe capul său mare.

Will s-a năpustit pe urmele duhului lui Lee Scoresby în tufişuri, repezind pumnalul în stânga şi-n dreapta. Aici lumina era întreruptă şi palidă, iar umbrele erau groase, încâlcite, derutante.

— Stai pe-aproape! i-a strigat Lyrei, apoi a ţipat când un rug de mure i-a sfâşiat obrazul.

Peste tot în jur se simţeau mişcare, zgomot, lupte. Umbrele se clătinau ca ramurile în bătaia vântului puternic. Se poate să fi fost duhuri; copiii au perceput zvâcnirile reci pe care le ştiau atât de bine, apoi au auzit şoapte din toate părţile:

— Pe aici.

— În partea asta.

— Mergeţi mai departe, îi ţinem noi pe loc.

— Nu mai aveţi mult.

Iar apoi s-a auzit o voce panicată pe care Lyra o cunoştea şi o iubea mai mult decât pe oricare alta:

— O, vino iute! Iute, Lyra!

— Pan, dragule… Sunt aici…

S-a repezit în întuneric, suspinând şi cutremurându-se, iar Will a smuls ramuri şi viţă, a tăiat rugi de mure şi urzici, croindu-i drum fetei, în timp ce de jur împrejur vocile slabe ale duhurilor se înălţau într-o rumoare de încurajări şi avertismente.

Dar şi Spectrele îşi dibuiseră ţinta şi se îmbulzeau înainte prin încâlceala cumplită de tufe, mărăcini şi crengi la fel de uşor ca prin fum. Vreo douăzeci de făpturi străvezii păreau să se reverse către mijlocul crângului, unde duhul lui John Parry îşi conducea tovarăşii în lupta cu acestea.

Will şi Lyra tremurau şi erau sleiţi de frică, epuizare, greaţă şi durere, dar nici prin gând nu le trecea să se dea bătuţi. Lyra smulgea rugii cu mâinile goale, Will lovea şi hăcuia în stânga şi-n dreapta, iar în jurul lor lupta dintre fiinţele asemănătoare umbrelor era din ce în ce mai aprigă.

— Acolo! a strigat Lee. Îi vedeţi? Lângă bolovanu' ăla…

O pisică sălbatică, două pisici sălbatice scuipau, se stropşeau şi zgâriau în beznă. Amândouă erau daimoni, şi Will a simţit că, dacă ar fi avut vreme, ar fi putut spune cu uşurinţă care este Pantalaimon. Dar n-avea timp, căci un Spectru îngrozitor s-a desprins din cel mai apropiat petic de umbră şi a

lunecat spre ei.

Will a sărit peste ultimul obstacol, trunchiul prăbuşit al unui copac, şi a înfipt pumnalul în pâlpâirea din aer, care n-a opus nici o rezistenţă. A simţit că îi amorţeşte braţul, dar şi-a încleştat dinţii, aşa cum şi degetele îi erau încleştate pe mâner, iar forma spălăcită a părut că dă în clocot şi s-a topit în întuneric.

Aproape că ajunseseră. Daimonii erau înnebuniţi de frică, pentru că din ce în ce mai multe Spectre se îmbulzeau printre copaci şi numai vitezele duhuri le mai ţineau piept.

— Poţi să tai o fereastră? a zis duhul lui John Parry.

Will a ridicat pumnalul, dar a trebuit să se oprească, scuturat din cap până-n picioare de un acces cumplit de greaţă. Nu mai avea nimic în stomac, iar spasmul a fost cumplit. Alături de el, Lyra trecea prin aceleaşi chinuri. Duhul lui Lee, sesizând ce se petrece, a sărit către daimoni şi s-a încăierat cu Spectrul care ieşea din bolovanul aflat în spatele acestora.

— Will… te rog… a zis Lyra, gâfâind.

Pumnalul a pătruns: de-a lungul, în jos, înapoi. Duhul lui Lee Scoresby a privit prin deschizătură şi a putut admira o prerie imensă, liniştită, sub luna argintie, o privelişte atât de asemănătoare cu locurile lui natale, încât s-a gândit cât de binecuvântat fusese.

Will a făcut un salt şi a înşfăcat daimonul aflat cel mai aproape, în vreme ce Lyra l-a luat în braţe pe celălalt.

Şi chiar în iureşul acela nebun, chiar în clipa aceea decisivă, amândoi au simţit acelaşi fior de emoţie, căci Lyra ţinea la piept daimonul lui Will, pisica sălbatică fără nume, iar Will îl ducea pe Pantalaimon.

Doar cu greu şi-a desprins privirile din ale celuilalt.

— Rămas-bun, domnule Scoresby! a strigat Lyra, uitându-se în jur după el. Aş dori… O, mulţumesc, mulţumesc mult! La revedere!

— Rămas-bun, copilă dragă. Rămas-bun, Will. Umblaţi sănătoşi!

Lyra s-a aruncat prin deschizătură, dar Will a rămas nemişcat, privind în ochii duhului tatălui său, care străluceau în umbră. Mai avea ceva de zis, înainte să-l părăsească.

Will i-a spus duhului:

— Ai socotit că sunt un războinic. Mi-ai zis că asta e firea

mea şi că n-ar trebui să cârtesc. Tată, te-ai înşelat! Am luptat pentru că a trebuit. Nu-mi pot alege firea, dar pot alege ce să fac. Şi o să aleg, pentru că acum sunt liber.

Zâmbetul tatălui său era plin de mândrie şi de duioşie:

— Foarte bine, băiatul meu. Foarte bine, într-adevăr…

Will nu-l mai vedea. S-a răsucit şi a trecut prin deschizătură, după Lyra.

Iar acum, că îşi îndepliniseră scopul, copiii regăsindu-şi daimonii şi fiind în siguranţă, războinicii morţi le-au îngăduit atomilor lor să se relaxeze şi să se desprindă unii de alţii, în sfârşit, după atâta vreme.

Afară din crâng şi departe de vale, de Spectrele rămase cu buzele umflate, dincolo de silueta puternică a vechiului său tovarăş, ursul îmbrăcat în armură, ultima frântură din conştiinţa care fusese aeronautul Lee Scoresby a plutit în înalturi, întocmai cum făcuse marele lui balon de atâtea ori. Netulburat de rachetele luminoase şi de obuze, surd la explozii şi la ţipetele de furie, de avertizare, de durere, conştient doar de mişcarea sa în sus, restul din Lee Scoresby a trecut prin norii grei şi a ieşit sub stelele strălucitoare, unde atomii daimonului său iubit, Hester, îl aşteptau.

32. *Dimineaţa*

> Dimineaţa înaintează, noaptea se destramă,
> veghetorii îşi părăsesc posturile…
>
> *William Blake*

Imensa prerie aurie pe care duhul lui Lee Scoresby o privise în fugă prin fereastră sclipea, liniştită, sub cele dintâi raze ale soarelui.

Aurie, dar şi galbenă, cafenie, verde, precum şi în milioanele de nuanţe ale acestora; neagră ici-colo, cu linii şi dâre de smoală lucitoare; argintie, în locurile unde soarele atingea vârfurile unei anumite plante care tocmai înflorea; albastră, acolo unde un lac uriaş, ceva mai departe, şi un heleşteu mai apropiat reflectau necuprinsul albastru al cerului.

Şi liniştită, dar nu tăcută, căci o adiere făcea să foşnească miliardele de tulpiniţe, iar alte miliarde de insecte şi făpturi mărunte fojgăiau şi zumzăiau şi ţârâiau prin iarbă. O pasăre aflată prea sus ca să se vadă picura cascade de clopoţei ce răsunau melodios în cercuri, ba aproape, ba departe, şi niciodată nu se repetau.

În tot acel peisaj, singurele făpturi vii tăcute şi nemişcate erau băiatul şi fata, dormind spate în spate, la umbra unei stânci ieşite în afară de pe o mică faleză.

Erau atât de neclintiţi şi de palizi, încât ar fi putut fi morţi. Foamea le întinsese pielea feţei, durerea le săpase riduri în jurul ochilor, iar întâmplările din ultima vreme îi umpluseră de praf şi noroi şi destul de mult sânge. Din încremenirea deplină a membrelor lor se vedea că sunt în ultimul hal de oboseală.

Lyra s-a trezit prima. În mersul lui pe cer, soarele a trecut de stânca de deasupra şi i-a atins părul, şi ea a început să se mişte, iar când soarele i-a bătut în pleoape s-a deşteptat, trasă din adâncurile somnului ca un peşte, lent şi greu, împotrivindu-se.

Dar nu te puteai pune cu soarele, aşa că şi-a mişcat capul, şi-a aşezat braţul peste ochi şi a murmurat:

— Pan… Pan…

În umbra braţului a deschis ochii şi s-a trezit de-a binelea. O vreme nu s-a clintit, pentru că o dureau prea tare mâinile şi picioarele, şi fiecare părticică a trupului ei era secătuită de oboseală. Dar era trează, simţea adierea şi căldura soarelui, auzea fojgăiala gâzelor şi cântecul ca un clopoţel al păsării din

înalturi. Toate i se păreau frumoase. Uitase ce frumoasă e lumea.

Apoi s-a întors şi l-a văzut pe Will, care dormea buştean. Mâna îi sângerase abundent; avea cămaşa sfâşiată şi murdară, părul îi era năclăit de praf şi de sudoare. S-a uitat la băiat îndelung, la mica pulsaţie de pe gât, la pieptul care i se ridica şi cobora încet, la umbrele delicate lăsate de genele lui atunci când soarele l-a ajuns şi pe el, în cele din urmă.

Will a murmurat ceva şi s-a mişcat. Ca să n-o prindă uitându-se la el, a privit în altă parte, la micul mormânt pe care îl săpaseră noaptea trecută, lat de vreo două şchioape, în care odihneau acum trupul Cavalerului Tialys şi cel al lui Lady Salmakia. În apropiere era o piatră plată; s-a ridicat şi a desprins-o din pământ, înfigând-o vertical la căpătâiul mormântului. Apoi s-a aşezat şi şi-a pus palma streaşină la ochi, privind peste câmpie.

Aceasta părea că se întinde la nesfârşit. Nicăieri nu era cu totul netedă; valuri dulci, mici creste şi râpe se arătau oriunde îşi întorcea privirea, iar din loc în loc se vedeau pâlcuri de copaci atât de înalţi, încât păreau că sunt construiţi, nu crescuţi din pământ: trunchiurile lor drepte şi bolta de un verde închis sfidau spaţiul, fiind atât de vizibili de la o distanţă ce trebuie să fi fost de mulţi kilometri.

Însă mai aproape – de fapt, chiar la poalele falezei, la vreo sută de metri – lucea un heleşteu în care se vărsa un izvor ţâşnind din stâncă, şi atunci Lyra şi-a dat seama cât de sete îi este.

S-a ridicat pe picioarele care îi tremurau şi a coborât încetişor până la el. Izvorul gâlgâia şi se prelingea printre pietre pline de muşchi, iar fata şi-a scufundat mâinile de nenumărate ori, spălându-le de noroi şi de mâzgă, după care a luat în ele apă şi a băut. Era aşa de rece, încât i-au îngheţat dinţii, dar a sorbit-o cu încântare.

Heleşteul era mărginit de trestii, prin care orăcăia o broască. A descoperit că e puţin adânc şi mai cald decât izvorul atunci când şi-a scos încălţările şi a păşit în apă. A stat acolo multă vreme, cu soarele încălzindu-i capul şi trunchiul, desfătându-se cu mâlul fin de sub tălpi şi curgerea rece a apei de izvor în jurul coapselor.

S-a aplecat, şi-a scufundat faţa în apă şi şi-a udat părul,

lăsându-l să plutească şi zvârlindu-l iarăşi pe spate, trecându-şi degetele prin el ca să îndepărteze tot praful şi mizeria.

Când s-a simţit mai curată şi şi-a potolit setea, s-a uitat în susul pantei, să vadă dacă Will s-a trezit. El şedea cu genunchii la gură şi cu braţele în jurul lor, privind peste câmpie, aşa cum făcuse şi ea, minunându-se de întinderea acesteia. Şi de lumină, şi de căldură, şi de tihnă.

După ce a urcat încet coasta, Lyra l-a găsit săpând numele galliviespienilor în mica piatră de la căpătâi şi înfigând-o mai temeinic în pământ.

— Sunt ei oare…? a zis, iar fata a ştiut că vorbeşte despre daimoni.

— Nu ştiu. Nu l-am văzut pe Pan. Am senzaţia că nu-i departe, dar n-am idee unde. Îţi aminteşti ce s-a petrecut?

El s-a frecat la ochi şi a căscat atât de adânc, încât ea a auzit cum îi trosnesc fălcile. Apoi a clipit şi a scuturat din cap.

— Nu prea multe. Eu l-am luat pe Pantalaimon şi tu l-ai luat… pe celălalt. Am trecut încoace, şi totul era scăldat în lumina lunii, şi l-am pus jos lângă fereastră.

— Iar al tău… celălalt daimon a sărit din braţele mele, a zis Lyra. Eu încercam să-i mai zăresc prin fereastră pe domnul Scoresby, pe Iorek, şi apoi să văd unde s-a dus Pan, dar când m-am uitat în jur nu mai erau.

— Totuşi, nu e ca atunci când am mers în lumea morţilor. Ca atunci când am fost despărţiţi de-a binelea.

— Sigur, a încuviinţat ea. Trebuie să fie pe undeva, pe aproape. Îmi amintesc când eram mică şi încercam să ne jucăm noi doi de-a v-aţi ascunselea, numa’ că nu izbuteam niciodată, pentru că eu aveam trupul prea mare ca să mă ascund, dar ştiam întotdeauna unde-i Pan, chiar dacă se prefăcuse într-o molie sau aşa ceva. Dar asta-i ciudat, a zis, trecându-şi fără voie mâinile peste cap, de parcă ar fi încercat să dezlege o vrajă. El nu-i aicea, da’ nu mă simt sfâşiată, mă simt în siguranţă, deci ştiu că şi el este.

— Sunt împreună, cred, a zis Will.

— Mda. Probabil.

Deodată băiatul s-a ridicat în picioare.

— Uite, a zis, acolo…

Îşi dusese mâna streaşină la ochi şi arăta cu degetul. Lyra i-a urmat privirea şi a văzut în depărtare o mişcare cu totul

deosebită de pâlpâirea aerului încins.

— Animale? a întrebat ea cu îndoială.

— Şi ascultă, a adăugat Will, făcându-şi mâna pâlnie în dreptul urechii.

Acum, că pomenise de asta, auzea şi ea un duruit scăzut şi continuu, aproape ca un tunet înfundat, foarte departe.

— Au dispărut, a zis Will, arătând în zare.

Micul petic de umbre mişcătoare pierise, însă duruitul a mai continuat câteva clipe. Apoi totul a devenit brusc mai liniştit, cu toate că deja era linişte. Amândoi se zgâiau în aceeaşi direcţie, şi după puţin timp au văzut din nou mişcarea, iar curând a ajuns şi sunetul.

— Au ocolit vreo creastă, a comentat Will. Sunt mai aproape?

— Nu-mi dau seama... Da, se întorc, cred că vor trece pe aici.

— Ei bine, dacă trebuie să ne batem cu ei, aş vrea mai întâi să beau un pic, a zis Will şi, luându-şi rucsacul, a coborât la pârâu, unde a băut îndelung şi s-a spălat de cea mai mare parte din murdărie.

Rana îi sângerase abundent. Era într-un hal fără hal din cap până-n picioare; tânjea după un duş fierbinte, cu mult săpun, şi nişte haine curate.

Lyra urmărea atent: orice or fi fost aceia, erau foarte ciudaţi.

— Will, l-a strigat, sunt pe roţi...

Dar glasul îi era nesigur. El a revenit la fată, s-a dus puţin mai sus pe faleză şi şi-a umbrit ochii, să vadă mai bine. Acum putea desluşi fiecare făptură. Grupul sau turma sau ceata număra cam o duzină, şi se deplasau pe roţi, exact cum spusese Lyra. Arătau ca rodul unei încrucişări între antilope şi motociclete, dar erau încă mai curioase: aveau trompe, ca nişte elefănţei.

Şi făpturile se îndreptau către cei doi copii, părând hotărâte. Will a scos pumnalul, iar Lyra, aşezată pe iarbă, lângă el, răsucea deja butoanele aletiometrului.

Aparatul a răspuns iute, în vreme ce făpturile se apropiaseră la câteva sute de metri. Acul a săgetat la stânga şi la dreapta, la stânga, iarăşi la stânga; Lyra îl privea neliniştită, căci ultimele citiri fuseseră atât de anevoioase, iar mintea îi era greoaie şi şovăielnică în vreme ce păşea pe calea înţelegerii. În

loc să ţopăie ca o pasăre de pe un loc de sprijin pe altul, se mişca prudent, ca să fie mai sigură; însă tâlcul era acolo, la fel de clar ca întotdeauna, şi curând a înţeles.

— Sunt prietenoase, a zis ea. E în ordine, Will, ne caută pe noi, ştiau că suntem aici… Şi e ceva ciudat, nu prea pricep… Doctorul Malone?

A rostit numele mai mult pentru sine, căci nu-i venea să creadă că doctorul Malone ar putea fi în această lume. Şi totuşi, aletiometrul o arăta limpede pe ea, cu toate că, fireşte, nu-i putea da numele. Lyra a lăsat instrumentul deoparte şi s-a ridicat încet, alăturându-i-se lui Will.

— Cred că ar trebui să coborâm către ele, a zis. Nu ne vor face nici un rău.

O parte dintre acele fiinţe se opriseră, aşteptând. Conducătorul lor a înaintat un pic, cu trompa ridicată, şi copiii vedeau cum se mişcă, prin lovituri puternice spre spate, date cu membrele laterale. Unele se duseseră la heleşteu să bea; celelalte aşteptau, dar nu vădeau curiozitatea blândă şi nepăsătoare a vacilor adunate la gard. Erau fiinţe pline de inteligenţă şi de hotărâre. Erau ca nişte oameni.

Will şi Lyra au coborât panta până ce au ajuns destul de aproape ca să le vorbească. Prevăzător, Will ţinea mâna pe pumnal.

— Nu ştiu dacă mă înţelegeţi, a zis cu grijă Lyra, dar ştiu că sunteţi prietenoşi. Cred că ar trebui…

Conducătorul şi-a mişcat trompa şi a spus:

— Veniţi vedeţi Mary. Voi sus. Noi ducem. Veniţi vedeţi Mary.

— O! a exclamat ea, şi s-a întors către Will, zâmbind încântată.

Două dintre făpturi aveau pe spinări hăţuri şi scări din sfoară împletită. Nu şi şei, dar spatele lor romboidal s-a dovedit a fi destul de confortabil şi fără ele. Lyra călărise un urs, Will mersese şi cu bicicleta, dar nici unul nu călărise un cal, pentru a face comparaţia cea mai potrivită. Însă de obicei călăreţii stăpânesc caii; acum, copiii au descoperit curând că nu aşa stăteau lucrurile: frâiele şi scările erau doar ca să le ofere ceva de care să se ţină şi să se echilibreze. Făpturile erau cele care luau hotărârile.

— Suntem… a început Will, dar a trebuit să se întrerupă ca

să-şi recapete echilibrul, în vreme ce făptura se mişca sub el.

Grupul s-a întors şi a coborât coasta lină, mergând agale prin iarbă. Mişcarea era săltăreaţă, dar nu neplăcută, întrucât acele fiinţe nu aveau şira spinării. Will şi Lyra încercau senzaţia că şed pe scaune foarte elastice.

Curând au ajuns la ceea ce nu observaseră prea clar de pe faleză: una dintre acele porţiuni de teren negru sau cafeniu-întunecat. Si au fost tot atât de surprinşi să vadă drumuri din piatră netedă, care împânzeau preria, pe cât fusese Mary Malone cu câtva timp înainte.

Făpturile au urcat pe suprafaţa plană şi au pornit mai departe, prinzând rapid viteză. Drumul semăna mai degrabă cu un râu decât cu o autostradă, căci pe alocuri se lăţea în porţiuni mari, ca nişte bălţi, iar în altele se desfăcea în canale înguste, după care se reunea iar, imprevizibil. Era cu totul altfel decât modul brutal şi raţional în care drumurile din lumea lui Will tăiau dealurile şi săreau peste văi, pe poduri de beton. Acestea făceau parte din peisaj, nu îi erau impuse.

Mergeau din ce în ce mai repede. Will şi Lyra au avut nevoie de câtva timp să se înveţe cu zvâcnirea muşchilor şi cu tunetul trepidant al roţilor pe piatra dură. La început Lyrei i-a fost mai greu decât lui Will, pentru că nu mersese niciodată pe bicicletă şi nu ştia şmecheria lăsatului într-o parte; dar l-a văzut pe el cum face şi, curând, viteza i s-a părut încântătoare.

Roţile făceau prea mult zgomot ca să poată vorbi între ei. Nu puteau decât să arate cu mâna: către copaci, uluiţi de mărimea şi splendoarea lor; către un stol de păsări, cel mai ciudat pe care îl văzuseră în viaţa lor, întrucât aripile aşezate în faţă şi în spate le imprimau o mişcare de răsucire, de înşurubare în aer; către o şopârlă grasă şi albastră, lungă cât un cal, care se însorea chiar în mijlocul drumului – făpturile pe roţi s-au împărţit, trecând de o parte şi de alta, iar ea nici nu s-a sinchisit.

Soarele era la zenit când au început să încetinească. Şi în aer, inconfundabil, plutea mirosul sărat al mării. Drumul urca spre o faleză, şi curând înaintau în pas de plimbare.

Lyra, înţepenită şi chinuită de junghiuri, a zis:

— V-aţi putea opri un pic? Aş vrea să cobor şi să merg pe jos.

Făptura de sub ea a simţit-o că trage de hăţ şi, fie că-i pricepuse vorbele, fie că nu, s-a oprit. La fel şi cea a lui Will.

Amândoi copiii au descălecat, înţepeniţi după necurmatele zgâlţâieli şi încordări.

Ciudatele fiinţe ale locului s-au strâns să vorbească între ele, cu trompele mişcându-se graţios în ritmul sunetelor pe care le scoteau. După un minut au pornit mai departe, iar Will şi Lyra s-au bucurat să păşească printre făpturile cu miros de fân şi căldură ca a ierbii care mergeau cu zgomot pe roţi alături de ei. Una sau două porniseră înainte, ajungând în vârful ridicăturii, iar copiii, nemaifiind siliţi să se concentreze ca să nu cadă, au putut să le urmărească mişcările, să admire graţia şi forţa cu care se propulsau şi se înclinau şi schimbau direcţia.

Când au ajuns în vârful dealului, s-au oprit, iar Will şi Lyra l-au auzit pe conducător spunând:

— Mary aproape. Mary acolo.

S-au uitat în jos. În zare se vedea strălucirea albastră a mării. Un râu lat cu ape leneşe şerpuia pe pajiştea bogată, la mijlocul distanţei, iar la poalele pantei lungi, printre pâlcuri de copăcei şi straturi de legume, era un sat cu locuinţe acoperite cu paie. Alte făpturi asemănătoare acestora trebăluiau printre case, se îngrijeau de recolte sau munceau în preajma pomilor.

— Acum călare iar, a zis conducătorul.

Nu mai era mult de mers. Will şi Lyra s-au urcat din nou, iar celelalte făpturi au cercetat atent dacă sunt bine echilibraţi şi au verificat hăţurile cu trompele, ca şi cum ar fi vrut să fie sigure că nu li se poate întâmpla nimic rău.

Apoi au pornit, lovind drumul cu membrele laterale şi gonind pe roţi în josul pantei, până când au prins o viteză teribilă. Will şi Lyra se ţineau strâns cu mâinile şi genunchii, simţind cum aerul le biciuieşte feţele şi le aruncă părul pe spate şi le apasă ochii. Tunetul roţilor, năpustirea pajiştii de-o parte şi de cealaltă, înclinarea sigură şi puternică în curba largă din faţă, extazul lucid al vitezei – făpturile adorau asta, iar Will şi Lyra le simţeau bucuria şi le răspundeau râzând fericiţi.

S-au oprit în mijlocul satului, iar ceilalţi, care îi văzuseră venind, s-au adunat în jurul lor, ridicându-şi trompele şi dându-le bineţe.

Apoi Lyra a strigat:

— Doctor Malone!

Mary ieşise dintr-o colibă, iar cămaşa ei de un albastru spălăcit, silueta îndesată, obrajii calzi şi îmbujoraţi păreau în

acelaşi timp străine şi familiare.

Lyra a fugit la ea şi a îmbrăţişat-o, iar femeia a strâns-o la piept, în vreme ce Will se ţinea deoparte, prudent şi nesigur.

Plină de căldură, Mary a sărutat-o pe fată, apoi a ieşit în întâmpinarea lui Will. A urmat un ciudat dans al simpatiei şi stângăciei, care a durat o secundă, poate mai puţin.

Înduioşată de starea celor doi, Mary a vrut la început să-l îmbrăţişeze şi pe el, ca pe Lyra. Dar Mary era adultă, iar Will devenise şi el aproape adult; şi-a dat seama că o asemenea reacţie l-ar fi făcut să se simtă copil, căci ea ar fi putut îmbrăţişa un copil, dar niciodată n-ar fi procedat aşa cu un bărbat necunoscut. Prin urmare, s-a retras mental, vrând mai presus de toate să-l cinstească pe acest prieten al Lyrei, nu să-l facă de râs.

Astfel că i-a întins mâna, iar el i-a strâns-o, şi un curent de înţelegere şi de respect a trecut între ei, atât de puternic, încât a devenit simpatie la prima vedere. Amândoi au simţit că şi-au făcut un prieten pe viaţă; şi, într-adevăr, aşa avea să fie.

— El e Will, a zis Lyra, e din lumea dumneavoastră… Vă amintiţi, v-am vorbit despre el…

— Eu sunt Mary Malone, iar voi doi sunteţi flămânzi, arătaţi ca morţi de foame.

S-a întors către făptura care era lângă ea şi a scos câteva sunete cântate, şuierate, mişcându-şi braţul în vreme ce vorbea.

Pe dată făpturile au plecat; unele dintre ele au adus perne şi preşuri din cea mai apropiată casă şi le-au aşternut pe pământul tare de sub un copac, al cărui frunziş bogat şi ramuri plecate până jos formau un adăpost răcoros şi înmiresmat.

De îndată ce s-au aşezat în voie, gazdele le-au adus castroane din lemn neted pline ochi cu un fel de lapte, care avea un gust uşor astringent, ca de lămâie, minunat de răcoritor; nişte nuci mititele asemănătoare alunelor, dar cu un gust mai bogat, untos; şi salată proaspăt culeasă din grădină: frunze ascuţite, piperate, amestecate cu altele moi şi groase din care se prelingea o sevă ca smântână, plus nişte bulbi mici ca nişte cireşe, având o savoare de morcovi dulci.

Dar copiii n-au putut mânca mult. Masa era prea bogată. Will ar fi vrut să le onoreze generozitatea, dar singurul lucru pe care l-a putut înghiţi cu uşurinţă, pe lângă băutură, a fost un

coltuc de pâine turtită, un pic arsă şi înfăinată, semănând cu lipiile sau cu tortilla, simplă şi hrănitoare. Lyra a gustat din toate, dar, ca şi Will, a descoperit curând că acel puţin i-a fost de-ajuns.

Mary s-a străduit să nu-i descoasă prea mult. Cei doi trecuseră printr-o experienţă care îi marcase profund şi încă nu voiau să vorbească despre asta.

Aşa că a răspuns la întrebările lor despre mulefa şi le-a povestit pe scurt cum a ajuns în această lume; apoi i-a lăsat la umbra copacului, căci vedea cum li se închid pleoapele şi cum li se înclină capetele.

— Acum nu aveţi altceva de făcut decât să dormiţi, le-a zis ea.

Aerul după-amiezii era cald şi nemişcat, iar umbra copacului, plină de ţârâitul greierilor, îmbia la somn. În mai puţin de cinci minute după ce luaseră ultima înghiţitură de lapte, şi Will, şi Lyra dormeau buştean.

— *Sunt de două sexe?* a zis Atal, surprinsă. *Dar de unde ştii?*

— *E uşor,* a răspuns Mary. *Trupurile lor au forme diferite. Se mişcă diferit.*

— *Nu sunt mult mai mici decât tine. Dar au mai puţin sraf. Când o să vină la ei?*

— *N-am idee. Presupun că în curând. Nu ştiu când se întâmplă asta la noi.*

— *Şi n-au roţi,* a spus Atal, compătimitoare.

Pliveau grădina de legume. Mary îşi făcuse o săpăligă, ca să nu se aplece; Atal se folosea de trompă, aşa încât conversaţia lor era discontinuă.

— *Dar ştiai că or să vină,* a zis Atal.

— *Da.*

— *Beţişoarele ţi-au spus-o?*

— *Nu,* a bâiguit Mary, roşind.

Fiind om de ştiinţă, îi era destul de neplăcut că trebuia să recunoască faptul că apelează la *Yijing,* dar asta era şi mai stânjenitor.

— *A fost un tablou de noapte,* a mărturisit ea.

Mulefa nu aveau un singur cuvânt pentru „vis". Totuşi, visau intens şi îşi priveau cu mare seriozitate visele.

— *Nu-ţi plac tablourile de noapte,* a comentat Atal.

— *Ba da, îmi plac. Dar n-am crezut în ele până acum. I-am văzut clar pe băiat şi pe fată, şi o voce mi-a zis să mă pregătesc pentru venirea lor.*

— *Ce fel de voce? Cum a vorbit, dacă n-o puteai vedea?*

Lui Atal îi era greu să-şi imagineze vorbirea fără mişcările din trompă care o clarifică şi o definesc. Se oprise în mijlocul unui strat de fasole şi se uita la Mary cu o curiozitate fascinată.

— *Păi, am văzut-o, de fapt. Era o femeie, sau un înţelept-femeie, ca acelea din neamul meu. Numai că foarte bătrână, şi totuşi deloc bătrână.*

„Înţelept” era numele dat de mulefa conducătorilor lor. A văzut că Atal se arată foarte interesată.

— *Cum putea să fie şi bătrână, şi deloc bătrână?* a întrebat Atal.

— *Ei, e un „se face că”,* a explicat Mary.

Atal şi-a clătinat trompa: părea lămurită.

Mary a continuat, dându-şi toată silinţa să se facă înţeleasă:

— *Mi-a spus că trebuie să-i aştept pe copii, mi-a spus când or să apară şi unde. Însă nu şi de ce. Doar că trebuie să am grijă de ei.*

— *Sunt răniţi şi obosiţi… Oare vor face sraful să nu mai plece?*

Mary şi-a ridicat privirea, stingherită. Ştia, fără să trebuiască să verifice prin ochean, că particulele de Umbră se scurgeau mai repede decât oricând.

— *Nădăjduiesc,* a zis. *Dar nu ştiu cum…*

La venirea serii, când focurile pentru gătit erau aprinse şi se iveau primele stele, a apărut un grup de străini. Mary se spăla; auzind tunetul roţilor şi murmurul agitat al vorbelor lor, a ieşit repede din casă, ştergându-se.

Will şi Lyra dormiseră toată după-amiaza, şi abia acum se mişcau, la auzul zgomotului. Buimacă, Lyra s-a ridicat în capul oaselor şi a zărit-o pe Mary discutând cu cinci-şase mulefa, care o înconjurau, evident agitaţi; dar dacă erau mânioşi ori bucuroşi, asta n-ar fi putut spune.

Mary a văzut-o şi s-a desprins de grup:

— Lyra, s-a întâmplat ceva. Au găsit un lucru pe care nu-l pot explica, şi este… Nu ştiu ce este… Trebuie să merg să văd. E cam la o oră de mers. Mă întorc cât pot de repede. Ia din

casa mea orice ai nevoie – iartă-mă, nu mai pot sta, sunt prea neliniştiţi…

— Bine, a zis Lyra, încă ameţită după somnul prelung.

Mary s-a uitat sub copac. Will se freca la ochi.

— Nu stau mult, zău, a asigurat-o femeia. Atal rămâne cu voi.

Conducătorul grupului era nerăbdător. Mary a pus iute frâul şi scările pe spatele lui, cerându-şi scuze că e aşa de neîndemânatică, şi a urcat imediat. Au pornit, răsucindu-se în loc, şi s-au îndepărtat în amurg.

Au pornit într-o direcţie necunoscută, de-a lungul şirului de dealuri dinspre miazănoapte. Mary nu mai călărise până atunci pe întuneric, iar viteza i se părea şi mai înspăimântătoare decât ziua. În vreme ce urcau, vedea sclipirea lunii pe mare, departe, în stânga, şi lumina ei sepia-argintie părea să o învăluie într-o minunare calmă şi sceptică. Minunarea era în ea, iar scepticismul era în lume; calmul era în amândouă.

Din când în când îşi ridica privirea şi pipăia ocheanul din buzunar, dar nu-l putea folosi până ce nu se opreau. Iar aceşti mulefa mergeau iute, părând că nu vor să stea în loc nici o secundă. După o călătorie grea, care durase un ceas, au cotit, lăsând ţărmul în spate, şi au ieşit de pe drumul de piatră, pornind mai lent pe o cărare de pământ bătucit ce trecea prin iarba înaltă până la genunchi, pe lângă un pâlc de copaci-de-roţi, şi în sus, spre o creastă. Peisajul strălucea în lumina lunii: dealuri largi şi golaşe, iar pe alocuri, văi mici, în care nişte pâraie curgeau printr-o îngrămădeală de pomi.

Au condus-o către o astfel de vale. Ea descălecase când părăsiseră drumul şi mersese în pas cu acei mulefa peste coama dealului, coborând apoi în văioagă.

A auzit clipocitul apei şi vântul nopţii strecurându-se prin iarbă. A auzit sunetul uşor al roţilor pe pământul tare şi pe mulefa din faţă murmurând între ei. Apoi a auzit că se opresc.

În peretele dealului, la numai câţiva metri înainte, era una dintre acele deschizături făcute de pumnalul diafan. Părea gura unei peşteri, căci luna lumina un pic în ea; părea ca şi cum înăuntrul deschizăturii ar fi fost interiorul dealului. Dar nu era: din acel loc se scurgea o procesiune de duhuri.

Mary s-a simţit ca şi cum i s-ar fi surpat pământul sub picioare. A tresărit şi s-a prins de cea mai apropiată creangă, să

se asigure că mai există o lume fizică şi că face încă parte din ea.

Făcându-şi curaj, s-a mai apropiat un pic. Maturi şi bătrâni, copii, prunci purtaţi în braţe, oameni şi tot felul de alte fiinţe, din ce în ce mai multe, ieşeau din întuneric în lumea aceasta luminată de lună – şi dispăreau.

Ăsta era lucrul cel mai ciudat. Duhurile făceau câţiva paşi în lumea cu iarbă şi aer şi strălucire argintie, se uitau în jur cu feţele transfigurate de bucurie – Mary nu mai văzuse nicicând o asemenea fericire – şi întindeau braţele, ca şi cum ar fi îmbrăţişat întregul univers; apoi, de parcă ar fi fost făcute din ceaţă ori fum, pur şi simplu se topeau, devenind una cu pământul şi cu roua şi cu adierea nopţii.

Unele au venit către Mary, ca şi cum ar fi vrut să-i spună ceva, şi au întins mâinile, iar ea le-a simţit atingerile ca nişte mici izbituri de gheaţă. Unul dintre duhuri – o bătrână – i-a făcut semn, chemând-o mai aproape.

Mary a auzit-o glăsuind:

— Spune-le poveşti. Asta n-am ştiut. Atâta vreme acolo, şi n-am avut habar! Dar vor să ştie adevărul. Asta le hrăneşte. Trebuie să le spui poveşti adevărate, şi totul va fi bine, totul. Doar să le spui poveşti.

Atât – şi apoi a dispărut. Era unul dintre acele momente în care ne amintim brusc un vis pe care, în mod inexplicabil, l-am uitat, şi deodată ne inundă toată emoţia pe care am simţit-o în somn. Era chiar visul pe care încercase să i-l povestească lui Atal, tabloul de noapte; dar pe când Mary se trudea să-l recompună, s-a topit şi a pierit, întocmai cum se întâmpla cu aceste duhuri sub cerul liber. Visul plecase.

Nu rămăseseră din el decât dulceaţa acelui sentiment şi îndemnul *să le spună poveşti.*

A privit prin întuneric. Cât de departe putea vedea în liniştea nesfârşită, tot mai multe duhuri se scurgeau, mii şi mii, ca refugiaţii care se întorc în ţara lor natală.

— Spune-le poveşti, a murmurat Mary pentru sine.

33. *Marţipanul*

Dulce primăvară, plină de dulcele zilelor şi
al trandafirilor, o cutie în care dulciurile-s
din belşug…

George Herbert

În dimineaţa următoare, Lyra s-a trezit dintr-un vis în care Pantalaimon se întorsese la ea şi îşi arătase forma finală; ei îi plăcuse grozav, dar acum habar n-avea care anume o fi fost.

Soarele nu răsărise de multă vreme, iar aerul era plin de prospeţime. Vedea lumina soarelui prin uşa deschisă a micii colibe, acoperită cu paie, în care dormise, casa lui Mary. A rămas întinsă o vreme, ascultând. Pe afară se auzeau păsări şi un soi de greieri, iar în apropiere Mary răsufla liniştit în somn.

Lyra s-a ridicat în capul oaselor şi a descoperit că e goală. O clipă a fost indignată, însă apoi a văzut nişte veşminte curate împăturite alături, pe podea: o cămaşă de-a lui Mary şi o bucată de material înflorat moale şi uşor, pe care o putea înfăşură în jurul ei, în chip de fustă. S-a îmbrăcat cu ele, simţind că înoată în cămaşă, dar cel puţin arăta cuviincios.

A ieşit din colibă. Pantalaimon se afla prin preajmă, era sigură de asta. Aproape că îl putea auzi cum vorbeşte şi cum râde. Ceea ce însemna probabil că e în siguranţă, că încă sunt legaţi într-un fel. Iar când avea s-o ierte şi să vină înapoi, o, câte ceasuri vor petrece vorbind, povestindu-şi totul unul altuia…

Will încă dormea sub copac, leneşul de el! S-a gândit să-l trezească, dar dacă era singură putea să înoate în râu. Îi plăcuse grozav să înoate goală în râul Cherwell, împreună cu ceilalţi copii din Oxford, dar ar fi fost cu totul altfel cu Will – şi s-a îmbujorat doar la gândul acesta.

Aşa că a coborât către apă, în dimineaţa sidefie. Printre trestiile de pe mal, o pasăre înaltă şi suplă, ca un bâtlan, stătea neclintită într-un picior. A păşit încetişor, fără zgomot, să n-o tulbure, dar pasărea n-a băgat-o în seamă, de parcă ar fi fost o crenguţă plutind pe apă.

— Măi, să fie! a zis Lyra.

Şi-a lăsat hainele pe mal şi a alunecat în apă. A înotat viguros, ca să se încălzească, apoi a ieşit şi s-a ghemuit pe mal, dârdâind. În mod obişnuit, Pan ar fi ajutat-o să se zvânte; oare acum era peşte, râzând de ea de sub apă? Ori o gânganie care

se furişează în hainele ei ca s-o gâdile, ori o pasăre? Sau era în cu totul altă parte, împreună cu celălalt daimon, şi nu se gândea deloc la Lyra?

Soarele devenise cald de-acum, încât s-a uscat repede. S-a îmbrăcat în cămaşa largă a lui Mary şi, văzând nişte pietre plate aproape de mal, s-a întors la colibă ca să-şi ia hainele ei, cu intenţia să le spele. Dar a descoperit că altcineva făcuse deja asta: şi ale ei, şi ale lui Will atârnau, aproape uscate, pe rămurelele elastice ale unei tufe înmiresmate.

Băiatul începuse să se mişte. Lyra s-a aşezat alături şi i-a spus încetişor:

— Will, trezeşte-te.

— Unde suntem? a zis el pe dată şi s-a ridicat în capul oaselor, întinzând mâna după pumnal.

— În siguranţă, l-a liniştit ea, uitându-se în altă parte. Ne-au spălat şi hainele, sau doctorul Malone a făcut-o. Ţi le aduc imediat pe ale tale. Sunt aproape uscate…

I le-a întins şi a şezut cu spatele la el până când s-a îmbrăcat.

— Am înotat în râu, i-a spus. M-am dus să-l caut pe Pan, da' cred că se ascunde.

— E o idee bună. Vreau să zic, treaba cu înotatul. Mă simt de parcă aş fi adunat pe mine murdărie ani întregi… Mă duc să mă spăl.

Cât a lipsit Will, Lyra s-a plimbat prin sat, fără să se uite prea de aproape la nimic, ca să nu încalce vreun cod de politeţe, deşi curiozitatea îi era stârnită de tot ce vedea. Unele dintre case erau vechi, altele mai noi, însă toate fuseseră construite aproape la fel, din paiantă şi lut. Totuşi nu aveau nimic rudimentar; fiecare uşă şi toc de fereastră şi buiandrug avea decoraţiuni rafinate, dar nu sculptate în lemn: era ca şi cum lemnul ar fi fost convins să crească de la sine în acea formă.

Cu cât se uita mai bine, cu atât vedea în sat tot mai multe dovezi de ordine şi de îngrijire, ca straturile de înţeles ale aletiometrului. O parte a minţii ei era nerăbdătoare să dezlege pe loc enigma, să sară cu uşurinţă din asemănare în asemănare, de la un înţeles la altul, aşa cum făcea cu instrumentul; dar altă parte se întreba cât de mult vor putea rămâne aici, când vor fi nevoiţi să plece mai departe.

Ei bine, nu merg nicăieri până ce nu revine Pan, şi-a zis Lyra.

Curând, Will s-a întors de la râu, apoi Mary a ieşit din casa ei şi le-a oferit micul dejun; la scurtă vreme s-a arătat şi Atal, şi tot satul s-a trezit în jurul lor. Cei doi mulefa-copii, fără roţi, trăgeau cu ochiul de după colţurile caselor lor, iar Lyra se întorcea brusc şi se uita fix la ei, făcându-i să tresară şi să râdă.

— Ei bine, a zis Mary, după ce au mâncat pâine cu fructe şi au băut o infuzie din ceva care semăna a mentă. Ieri eraţi prea obosiţi şi trebuia să vă odihniţi cât mai mult. Dar azi arătaţi mai proaspeţi, amândoi, şi cred că ar fi bine să ne povestim unii altora ce am descoperit. Asta o să ne ia destul timp, şi am putea să nu stăm cu braţele încrucişate, aşa că hai să dăm o mână de ajutor şi să dregem nişte năvoade.

Au cărat grămada de plase ţepene, smolite, până pe malul râului şi le-au răsfirat pe iarbă, iar Mary le-a arătat cum să înnoade o bucată de sfoară nouă acolo unde se găuriseră. Atât că femeia era îngrijorată, fiindcă Atal îi spusese că familiile de mai departe, de pe coastă, au văzut o mulţime de tualapi, păsările albe, adunându-se pe mare, şi cu toţii erau pregătiţi pentru avertismentul de a-şi părăsi locuinţele pe dată. Dar între timp munca trebuia să continue.

Şi aşa au şezut lucrând în soare, pe malul râului celui liniştit, iar Lyra i-a spus povestea sa, din clipa aceea atât de îndepărtată în care ea şi Pan s-au hotărât să-şi bage nasul în Camera de Odihnă de la Colegiul Jordan.

Fluxul a venit şi s-a retras, şi nu era încă nici urmă de tualapi. Către sfârşitul după-amiezii, Mary i-a luat cu ea pe Will şi pe Lyra de-a lungul malului râului, pe lângă parii de pescuit de care erau legate năvoadele şi prin întinsa mlaştină sărată, către mare. Puteau merge fără teamă acolo în timpul refluxului, căci păsările albe veneau pe râu în sus doar când apa creştea. Mary i-a condus de-a lungul unei poteci de pământ tare de deasupra nămolului; la fel ca multe alte lucruri făurite de mulefa, era veche şi foarte bine întreţinută, părând mai degrabă o parte a naturii decât ceva construit.

— Ei au făcut drumurile de piatră? a întrebat Will.

— Nu. Cred că, în realitate, drumurile i-au făcut pe ei, a zis Mary. Cred că n-ar fi ajuns să utilizeze roţile dacă n-ar fi avut o

mulţime de suprafeţe plate pe care acestea să le fie de folos. Am impresia că sunt scurgeri de lavă de la nişte vulcani din vechime. Aşa că drumurile le-au dat posibilitatea să folosească roţile. Şi odată cu ele au venit şi alte lucruri. La fel, copacii-de-roţi sau felul în care este alcătuit trupul lor – nu sunt vertebrate, nu au şira spinării. O împrejurare norocoasă din lumile noastre, demult, a făcut ca făpturilor având coloană să le fie ceva mai uşor, aşa că s-au dezvoltat tot soiul de vertebrate. În această lume, întâmplarea a vrut altfel, aşa că forma romboidală s-a dovedit câştigătoare. Există vertebrate, asta-i sigur, dar nu multe. De exemplu, şerpii. Aceştia sunt importanţi aici. Lumea îi îngrijeşte şi încearcă să nu-i vatăme. În orice caz, forma lor, şi drumurile, şi copacii-de-roţi puse laolaltă au făcut ca toate astea să fie posibile. O droaie de mici şanse care s-au adunat. Când a început partea ta de poveste, Will?

— O droaie de mici şanse şi în cazul meu, a început băiatul, gândindu-se la pisica de sub carpeni.

Dacă ar fi ajuns acolo cu treizeci de secunde mai devreme sau mai târziu, n-ar mai fi văzut pisica, n-ar mai fi găsit fereastra, n-ar mai fi descoperit Cittàgazze şi nici pe Lyra; nimic din toate astea nu s-ar mai fi întâmplat.

A povestit chiar de la început, şi ele ascultau în vreme ce mergeau. Când au văzut bancurile de nămol, el ajunsese în punctul în care se lupta cu tatăl său în vârful muntelui.

— Şi apoi vrăjitoarea l-a omorât…

Niciodată nu înţelesese cu adevărat asta. Le-a spus vorbele pe care le rostise ea înainte să se sinucidă: l-a iubit pe John Parry, iar el a respins-o.

— Totuşi, vrăjitoarele sunt fioroase… a zis Lyra.

— Dar dacă îl iubea…

— Păi, iubirea e uneori sălbatică.

— Dar el o iubea pe mama, a explicat Will. Iar eu o să-i pot spune sincer că nu i-a fost niciodată necredincios.

Lyra, privindu-l pe Will, şi-a zis că, dacă la un moment dat şi el o să se îndrăgostească, va face la fel.

Peste tot în jurul lor pluteau în văzduh zgomotele molcome ale după-amiezii: necontenita picurare dinspre mlaştină, fojgăiala insectelor, ţipetele pescăruşilor. Era momentul de vârf al refluxului, aşa că întreaga plajă era descoperită şi sclipea sub soarele strălucitor. Un miliard de mici făpturi ale noroiului

trăiau, mâncau, mureau la suprafaţa nisipului, iar grămăjoarele de excremente şi orificiile pentru respirat şi mişcările imperceptibile arătau că tot peisajul freamătă de viaţă.

Fără să le spună celorlalţi de ce, Mary se uita în depărtare, pe mare, scrutând orizontul în căutarea pânzelor albe. Dar nu era decât o licărire ceţoasă acolo unde albastrul cerului pălea la îmbinarea cu apele, iar marea împrumuta de la el paloarea şi o făcea să scânteieze prin aerul pâlpâitor.

Le-a arătat lui Will şi Lyrei cum să adune un anumit soi de moluşte, dibuindu-le tuburile de respiraţie puţin deasupra nisipului. Mulefa le adorau, dar le era greu să scurme nisipul şi să le culeagă. De câte ori venea pe ţărm, Mary strângea cât mai multe, iar acum, când erau puse la lucru trei perechi de mâini şi de ochi, avea să fie un adevărat ospăţ.

Le-a dat fiecăruia un sac de pânză şi şi-au continuat activitatea, în vreme ce ascultau următoarea parte a poveştii. Încetul cu încetul, sacii se umpleau, iar Mary i-a condus pe nesimţite înapoi la marginea mlaştinii, căci venea fluxul.

Povestea lua mult timp; n-aveau să ajungă în ziua aceea la episodul cu lumea morţilor. Pe când se apropiau de sat, Will îi depăna lui Mary cum au ajuns el şi Lyra să-şi dea seama de natura triplă a oamenilor.

— Ştii, a zis Mary, Biserica – Biserica Catolică, din care făceam parte – n-ar folosi cuvântul daimon, însă Sfântul Pavel vorbeşte despre spirit *şi* suflet *şi* trup. Aşa că ideea că natura omenească are trei componente nu este chiar atât de ciudată.

— Dar partea cea mai bună e trupul, a fost de părere Will. Cel puţin asta mi-au spus Baruch şi Balthamos. Îngerii îşi doresc să aibă trupuri. Mi-au spus că îngerii nu pot pricepe de ce noi nu ne bucurăm mai mult de lume. Pentru ei ar fi un soi de extaz să aibă carnea şi simţurile noastre. În lumea morţilor…

— Las-o pentru când ajungem acolo, a zis Lyra zâmbind, un zâmbet plin de o cunoaştere şi o bucurie aşa de dulci, că simţurile i s-au tulburat.

I-a zâmbit şi el, iar Mary a gândit că expresia băiatului arăta o încredere atât de profundă, cum nu mai văzuse niciodată pe un chip omenesc.

De-acum reveniseră în sat, şi Mary trebuia să pregătească cina. Aşa că i-a lăsat pe cei doi pe malul râului, unde aceştia au

şezut privind cum avansează fluxul, şi i s-a alăturat lui Atal lângă foc. Prietena ei era copleşită de bucurie la vederea recoltei de moluşte.

— *Dar, Mary,* a zis, *tualapi au distrus un sat aflat mai sus pe coastă, apoi altul şi altul. N-au mai făcut asta niciodată. De obicei atacă unul, apoi se întorc pe mare. Iar azi a mai căzut un copac…*

— *Nu! Unde?*

Atal a pomenit un crâng nu prea departe de un izvor cald. Mary fusese acolo cu numai trei zile înainte şi totul părea să fie în ordine. A luat ocheanul şi s-a uitat la cer: era limpede că marele şuvoi de particule de Umbră curgea şi mai puternic, cu o viteză şi un volum incomparabil mai mari decât fluxul care se ridica acum, înfoind râul.

— *Ce poţi face?* a întrebat Atal.

Mary a simţit povara răspunderii ca o mână grea proptită între omoplaţi, dar s-a silit să stea dreaptă, degajată.

— *Spune-le poveşti,* a zis.

Când cina s-a terminat, cei trei oameni şi Atal s-au aşezat pe preşuri lângă casa lui Mary, sub lumina caldă a stelelor. Erau culcaţi pe spate, sătui, simţindu-se bine în noaptea cu arome de flori, şi ascultau povestea lui Mary.

Ea a început relatarea din momentul puţin anterior întâlnirii cu Lyra, vorbindu-le despre activitatea sa din grupul de cercetare a Materiei întunecate şi despre criza finanţării. Câtă vreme şi-a irosit cerând bani, ce puţin timp rămăsese pentru cercetări!

Dar venirea Lyrei schimbase totul, şi încă atât de repede: în câteva zile ajunsese să plece complet din lumea aceea.

— Am făcut aşa cum mi-ai zis, Lyra. Am conceput un program – adică o serie de instrucţiuni –, ca Umbrele să-mi poată vorbi prin calculator. Ele mi-au spus ce să fac. Au spus că sunt îngeri şi… ei bine…

— Fiind om de ştiinţă, a zis Will, nu mi se pare lucrul cel mai potrivit pe care să vi-l fi spus. Aţi fi putut să nu credeţi în îngeri.

— A, dar ştiam despre ei. Vezi tu, înainte am fost călugăriţă. Credeam că fizica poate sluji la slăvirea lui Dumnezeu, până ce am constatat că nu există Dumnezeu şi că, în orice caz, fizica e mai interesantă. Religia creştină este o greşeală cu mare forţă

de convingere, asta-i tot.

— Când aţi încetat să fiţi călugăriţă? a întrebat Lyra.

— Îmi amintesc exact, a zis Mary. Chiar şi în ce moment al zilei. Pentru că mă pricepeam la fizică, m-au lăsat să-mi urmez cariera universitară, mi-am terminat doctoratul şi predam. Nu eram într-unul dintre acele ordine călugăreşti în care te ţin departe de lume. De fapt, nici măcar nu purtam rasă; trebuia doar să ne îmbrăcăm sobru şi să avem crucifix. Aşadar, mergeam la universitate să-mi ţin cursurile şi să fac cercetare în domeniul particulelor de materie.

A tras aer în piept, apoi a urmat:

— Când s-a organizat un simpozion în domeniul meu, m-au imitat să particip şi să prezint o lucrare. Simpozionul se desfăşura la Lisabona, şi nu mai fusesem niciodată acolo; de fapt, nu mai ieşisem niciodată din Anglia. Toată chestia asta – călătoria cu avionul, hotelul, lumina puternică a soarelui, limbile străine ce se auzeau în jurul meu, persoanele faimoase care urmau să prezinte lucrări, şi gândul la prezentarea mea, şi întrebarea dacă o să vină cineva să mă asculte, şi dacă n-o să fiu prea surescitată ca să pot vorbi… O, nici nu vă pot spune ce topită de emoţie eram. Şi aşa de neştiutoare… nu trebuie să uitaţi asta. Am fost o fetiţă tare cuminte, m-am dus întotdeauna la biserică, credeam că am vocaţie pentru viaţa spirituală. Voiam din toată inima să-l slujesc pe Dumnezeu. Voiam să-mi iau întreaga viaţă şi să i-o ofer, uite-aşa, a zis, ridicându-şi mâinile împreunate, s-o pun în faţa Domnului, ca să facă ce vrea cu ea. Şi presupun că eram mândră de mine. Prea mândră. Eram sfântă şi eram deşteaptă. Măi, măi! Asta a durat până la… la ora nouă şi jumătate în seara de 10 august, acum şapte ani.

Lyra şi-a îndreptat spatele şi şi-a cuprins genunchii cu braţele, ascultând atent.

— Era în seara de după prezentarea lucrării mele, a continuat Mary. Lucrurile au mers bine, au fost câteva persoane faimoase care m-au ascultat, m-am descurcat fără probleme cu întrebările şi, una peste alta, eram plină de uşurare şi încântare… Şi mândrie, fără îndoială. În orice caz, unii dintre colegii mei intenţionau să se ducă la un restaurant ceva mai jos, pe coastă, şi m-au întrebat dacă vreau să merg şi eu. În mod normal aş fi găsit o scuză, dar de data asta mi-am

zis, ei bine, sunt o femeie în toată firea, am prezentat o lucrare despre un subiect important şi a fost bine primită, mă aflu printre prieteni… Şi era aşa de cald, şi am fi discutat despre lucrurile care mă interesau cel mai mult, şi eram cu toţii foarte binedispuşi, deci mi-am zis că mă pot relaxa un pic. Ştiţi, descopeream altă latură a mea, una căreia îi plăceau gustul vinului şi sardelele prăjite şi senzaţia aerului cald pe pielea mea şi ritmul muzicii din fundal. Mă delectam cu toate astea. Aşa că ne-am aşezat la masă, în grădină. Mă aflam la capătul unei mese lungi, sub un lămâi, lângă mine era un soi de arcadă cu floarea pasiunii, iar vecinul meu vorbea cu persoana de pe latura cealaltă şi… Ei bine, vizavi de mine şedea un bărbat pe care îl mai văzusem o dată sau de două ori printre cei de la simpozion. Nu-l cunoşteam, ca să-i pot vorbi; era italian, făcuse nişte cercetări care stârniseră comentarii aprinse, şi mi-am zis că ar fi interesant să aflu despre ele. Mda, cam aşa. Era doar un pic mai mare decât mine, avea părul brun şi moale, pielea de o minunată culoare măslinie şi ochii negri, negri de tot. Părul îi tot cădea pe frunte, şi şi-l tot dădea peste cap, aşa, alene…

Le-a arătat cum. Will şi-a zis că Mary părea să-şi fi amintit perfect asta.

— Nu era chipeş, a continuat ea. Nu era nici un crai sau un cuceritor. Dacă ar fi fost, m-aş fi sfiit, n-aş fi ştiut cum să-i vorbesc. Însă era drăguţ, deştept, amuzant şi mi se părea cel mai simplu lucru din lume să şed acolo, în lumina felinarului, sub lămâiul acela, cu mireasma florilor şi peştele prăjit şi vinul, să vorbesc, să râd şi să simt că mi-aş dori să-i par frumoasă. Sora Mary Malone, flirtând! Şi cum rămânea cu jurământul meu? Cum rămânea cu dedicarea vieţii mele Domnului şi toate astea? Nu mai ştiu dacă a fost vinul, ori propria mea prostie, ori căldura, ori lămâiul, ori altceva… Dar, treptat, mi s-a părut că ajunsesem să cred ceva ce nu era adevărat: ajunsesem să cred că sunt fericită şi împlinită de una singură, fără iubirea cuiva. A fi îndrăgostit era la fel ca… China: ştii că există, şi cu siguranţă că e o ţară foarte interesantă, şi unii se duc acolo, dar eu n-aş fi mers niciodată. Mi-aş fi petrecut întreaga viaţă fără să merg în China, dar asta n-avea importanţă, pentru că rămânea de vizitat tot restul lumii. Apoi cineva mi-a dat o bucăţică de ceva dulce, şi dintr-odată mi-am dat seama că *am fost* în China. Ca

să zicem aşa. Şi că uitasem. Gustul acelui mic lucru dulce a adus totul înapoi – cred că era marţipan. Pastă dulce de migdale, i-a explicat Lyrei, care părea nedumerită.

Fata a zis: „A, marţafale”, şi s-a lăsat pe spate comod, ca să asculte ce se petrecuse mai departe.

— În orice caz, a reluat Mary, mi-am amintit gustul, şi pe dată m-am întors la clipa în care l-am simţit prima dată, în copilărie. Aveam doisprezece ani. Eram la o petrecere acasă la una dintre prietenele mele, îşi serba ziua de naştere, şi era ca la discotecă – un loc unde se aude muzică de pe un soi de aparat de înregistrare, iar lumea dansează, a explicat ea, sesizând uimirea Lyrei. De obicei fetele dansează între ele, căci băieţii sunt prea sfioşi ca să le invite. Dar băiatul acesta – nu-l cunoşteam – m-a invitat la dans, aşa că am dansat o dată, apoi din nou, şi începuserăm să vorbim… Şi ştiţi cum e când cineva îţi place, îţi dai seama pe dată; ei bine, băiatul mi-a plăcut tare mult. Şi am vorbit, iar apoi a venit tortul. El a luat o bucată de marţipan şi mi-a dus-o delicat la gură – îmi amintesc că am încercat să zâmbesc, am roşit şi m-am simţit aşa de prostuţă… M-am îndrăgostit de el pur şi simplu datorită acestui gest, datorită felului delicat în care îmi atinsese buzele cu bucăţica de marţipan.

Pe când Mary spunea asta, Lyra a simţit că în trupul său se petrece ceva ciudat. Un freamăt la rădăcina firelor de păr; o respiraţie mai precipitată. Nu fusese niciodată într-un montagne russes sau ceva de soiul ăsta, dar, dacă ar fi fost, ar fi recunoscut senzaţiile din piept: entuziasmante şi înspăimântătoare în acelaşi timp, şi habar n-avea din ce pricină. Senzaţia continua, se adâncea, se transforma, mai multe părţi ale trupului ei fiind pe rând implicate. S-a simţit ca şi cum i-ar fi fost înmânată cheia unei case uriaşe, despre care nu ştiuse că ar fi acolo, o casă care, cumva, era înăuntrul ei, şi, în vreme ce răsucea cheia, în adâncul întunericului din clădire a simţit că se deschid alte uşi şi se aprind lumini. Şedea acolo, tremurând şi strângându-şi genunchii cu braţele, de-abia cutezând să răsufle, în vreme ce Mary povestea mai departe:

— Cred că la acea petrecere, sau poate la alta, ne-am sărutat pentru prima oară. Ne aflam într-o grădină, şi se auzea muzică din casă, şi percepeam liniştea şi răcoarea dintre copaci, şi tânjeam – tot trupul îmi tânjea după el, şi îmi dădeam seama că

şi el simte acelaşi lucru –, dar aproape că eram amândoi prea sfioşi ca să facem vreo mişcare. Aproape. Totuşi, unul dintre noi s-a mişcat, şi apoi, fără nici o pauză – ca un salt cuantic, brusc –, ne sărutam. Oh, era mai mult decât China, era raiul!... Ne-am văzut de vreo şase ori, nu mai mult. Apoi părinţii lui s-au mutat şi nu l-am mai văzut niciodată. A fost o perioadă atât de dulce, atât de scurtă... dar a fost. Am cunoscut-o. Am fost în China!

Era un lucru cum nu se poate mai ciudat: Lyra ştia exact ce vrea să zică, deşi cu o jumătate de oră mai devreme n-ar fi avut habar. Înăuntrul ei, casa aceea cu toate uşile deschise şi încăperile luminate aştepta, tăcută, nerăbdătoare.

— Iar la ora nouă şi jumătate în seara în care eram la masă la restaurantul din Lisabona, a continuat Mary, fără să ştie ce senzaţii puternice o încercau pe Lyra, cineva mi-a dat o bucăţică de marţipan şi totul mi-a revenit în minte. Şi atunci mi-am spus: chiar o să-mi petrec restul vieţii fără să mai simt vreodată asta? Mi-am spus: vreau să merg în China; e plină de comori şi ciudăţenii şi mister şi bucurie. Mi-am spus: o să fie cineva mai câştigat dacă mă întorc pe loc la hotel şi-mi spun rugăciunile, mă spovedesc preotului şi jur că n-o să mai cad niciodată în ispită? O să fie cineva mai câştigat dacă eu sufăr? Şi răspunsul a venit: nu, nimeni! Nu e nimeni care să-şi facă griji, nimeni care să condamne, nimeni care să mă laude că sunt un copil cuminte, nimeni care să mă pedepsească pentru că sunt rea. Cerul era pustiu. Nu ştiam când murise Dumnezeu, sau dacă existase vreodată un Dumnezeu. În orice caz, m-am simţit liberă şi însingurată, şi nu avem habar dacă sunt fericită sau nefericită, dar se petrecuse ceva foarte ciudat. Iar toată acea schimbare uriaşă s-a produs când aveam în gură marţipanul. Un gust – o amintire – o alunecare de teren... Când l-am înghiţit şi m-am uitat la bărbatul de vizavi, mi-am dat seama că înţelesese că se petrecuse ceva cu mine. N-am putut să-i spun imediat; era încă un lucru prea delicat şi intim, chiar şi pentru mine. Dar mai târziu am făcut o plimbare pe plajă, în noapte, şi briza caldă îmi tot flutura părul, iar Atlanticul era foarte blând – mici valuri calde în jurul tălpilor noastre... Şi mi-am smuls crucifixul de la gât şi l-am aruncat în mare. Asta a fost. Gata. Terminat. Aşadar, iată cum am renunţat la a mai fi călugăriţă, a zis Mary.

— Bărbatul acela era savantul care descoperise treaba cu ţestele? a întrebat Lyra, atentă.

— A, nu. Cel cu ţestele era Doctorul Paine, Oliver Paine. A apărut mult mai târziu. Nu, bărbatul de la simpozion se numea Alfredo Montale. Era cu totul altfel.

— V-aţi sărutat?

— Păi, da, dar nu atunci, a zis Mary zâmbind.

— V-a fost greu să părăsiţi Biserica? a întrebat Will.

— Într-un fel, a fost, pentru că toată lumea era tare dezamăgită de mine. Toată lumea, de la maica stareţă până la preoţi şi la părinţii mei. Erau foarte necăjiţi şi îmi reproşau… Aveam senzaţia că un lucru în care ei toţi credeau cu înflăcărare depindea de faptul că trebuia ca eu să-l duc mai departe. Dar, în alt fel, a fost uşor, pentru că mi s-a părut că are sens. Pentru prima oară am simţit că fac ceva cu întreaga mea fiinţă, nu doar cu o parte a ei.

— V-aţi măritat cu acel domn? a întrebat Lyra.

— Nu. Nu m-am măritat deloc. Am trăit cu cineva – nu cu Alfredo, cu altcineva. Aproape patru ani. Familia mea era scandalizată. Dar apoi am hotărât că am fi mai fericiţi dacă n-am mai sta împreună. Aşadar, sunt singură. Bărbatului cu care am trăit îi plăcea să se suie pe munţi, şi m-a învăţat să mă caţăr, să cutreier crestele… Şi apoi am munca mea. De fapt, *aveam* munca mea. Aşa că sunt singură, dar fericită, dacă mă înţelegeţi.

— Cum îl chema pe băiat? a fost curioasă Lyra. Cel de la petrecere.

— Tim.

— Cum arăta?

— O, drăguţ. Doar asta-mi amintesc.

— Când v-am văzut prima oară, la Oxford, a zis Lyra, aţi spus că unul dintre motivele pentru care aţi devenit om de ştiinţă a fost că nu trebuia să vă gândiţi la bine şi la rău. Vă gândeaţi la ele când eraţi călugăriţă?

— Hm… Nu. Dar ştiam *ce trebuie* să gândesc: orice îmi spunea Biserica să gândesc. Iar când m-am ocupat de ştiinţă trebuia să mă gândesc la cu totul alte lucruri. Şi n-a fost nevoie să mă gândesc la ele pentru mine însămi.

— Dar o faceţi acum? a spus Will.

— Cred că *trebuie* să o fac, a rostit Mary, încercând să se

exprime cât mai precis.

— Atunci când n-aţi mai crezut în Dumnezeu, a continuat băiatul, aţi încetat să credeţi în bine şi rău?

— Nu. Dar am încetat să cred că există o forţă a binelui şi alta a răului care se află în afara noastră. Şi am ajuns să înţeleg că binele şi răul sunt denumiri pentru ceea ce fac oamenii, nu pentru ceea ce sunt ei. Nu putem spune decât că aceasta e o faptă bună, pentru că ajută pe cineva, sau aceea e o faptă rea, pentru că face rău cuiva. Oamenii sunt prea complicaţi pentru a le pune nişte simple etichete.

— Da, a zis Lyra cu hotărâre.

— Aţi simţit lipsa lui Dumnezeu? a întrebat Will.

— Da, cumplit, a răspuns Mary. Şi încă o simt. Şi ce-mi lipseşte cel mai mult este senzaţia legăturii cu întregul univers. Simţeam că sunt legată de Dumnezeu în felul acesta; pentru că El exista, eram legată de întreaga lui creaţie. Dar dacă El nu există, atunci…

Departe, în mlaştini, o pasăre a revărsat o cascadă lungă şi melancolică de sunete. Jarul se stingea în mijlocul focului; iarba unduia uşor în adierea nopţii. Atal părea să moţăie ca o pisică, cu roţile culcate pe iarbă lângă ea, picioarele adunate sub trup, ochii aproape închişi, atenţia jumătate aici şi jumătate în altă parte. Will era lungit pe spate, cu ochii la stele.

Cât despre Lyra, nu-şi mişcase nici un muşchi de când se petrecuse acel lucru ciudat, şi păstra amintirea acelor senzaţii dinăuntrul ei ca pe un urcior delicat plin ochi cu noi cunoştinţe, pe care de-abia îndrăznea să-l atingă, de teamă să nu-l verse. Nu ştia despre ce este vorba, ori ce înseamnă, ori de unde venise. Aşa că a rămas neclintită, strângându-şi genunchii la piept, şi s-a silit să nu mai tremure de emoţie. *Curând o să ştiu. O să ştiu foarte curând,* şi-a zis în sinea ei.

Mary era obosită: golise sacul cu poveşti. Fără îndoială, mâine va avea un altul, plin.

34. *Acum există*

Să arăt tuturor celor vii lumea, în care fiecare
firicel de praf îşi exală fericirea…

William Blake

Mary nu izbutea să adoarmă. Cum închidea ochii, ceva o făcea să se clatine şi să se împiedice, ca şi cum s-ar fi aflat pe buza unei prăpăstii, şi se trezea brusc, încordată de spaimă.

Asta s-a întâmplat de trei, de patru, de cinci ori, până ce şi-a dat seama că somnul n-are să vină; aşa că s-a ridicat şi s-a îmbrăcat în linişte, a ieşit din casă şi s-a îndepărtat de copacul cu crengile ca un cort sub care dormeau Will şi Lyra.

Luna era strălucitoare şi ajunsese în mijlocul cerului. Bătea un vânt vioi, şi priveliştea era presărată cu umbrele norilor care se mişcau – şi-a zis Mary –, ca migrarea unei turme de animale cu neputinţă de închipuit. Dar animalele migrau cu un scop; când vezi turme de reni trecând prin tundră sau cirezi de antilope traversând savana, ştii că se duc acolo unde este hrană sau în locurile care favorizează împerecherea şi fătarea. Mişcarea lor are un sens. Norii aceştia se mişcau la nimereală, efectul unor evenimente pur întâmplătoare la nivelul atomilor şi moleculelor. Umbrele lor ce goneau peste prerie nu aveau nici un înţeles.

Cu toate acestea, arătau ca şi cum ar fi avut. Arătau încordaţi şi mânaţi de un scop. Întreaga noapte arăta aşa. Mary a simţit şi ea asta, doar că nu ştia care ar putea fi scopul. Dar, spre deosebire de ea, norii păreau să *ştie* ce anume fac şi din ce motiv, şi vântul ştia, şi iarba ştia. Întreaga lume era vie şi conştientă.

Mary a urcat panta şi a privit în urmă peste mlaştini, unde fluxul în creştere împletea un argint strălucitor printre întunecimea lucitoare a bancurilor de nămol şi a porţiunilor cu trestie. Umbrele norilor erau foarte limpezi acolo: arătau ca şi cum ar fi fugit de ceva înspăimântător din urmă ori s-ar fi grăbit să îmbrăţişeze ceva minunat aflat în faţă. Însă ce anume era Mary n-avea să afle niciodată.

S-a întors către crângul unde se afla copacul în care se căţăra de obicei. Era la o depărtare de douăzeci de minute de mers; îl vedea limpede, înalt, clătinându-şi vârful într-o discuţie cu vântul puternic. Aveau ceva să-şi spună, dar ea nu-i putea auzi.

S-a grăbit într-acolo, impresionată de agitaţia nopţii şi dorind cu disperare să participe şi ea. Era exact ceea ce i-a spus lui Will când a întrebat-o dacă simte lipsa lui Dumnezeu: senzaţia că întregul univers este viu şi că orice lucru se leagă de toate celelalte prin fire de înţeles. Când era credincioasă se simţise şi ea legată; dar când părăsise Biserica, liberă şi uşoară, se trezise într-un univers fără un rost.

Şi apoi au urmat descoperirea Umbrelor şi călătoria ei în altă lume, iar acum noaptea asta încărcată de viaţă. Era limpede că totul e plin de rost şi de înţeles, dar ea era izolată. Şi nu putea găsi o legătură, pentru că nu exista Dumnezeu.

Pe jumătate exultând, pe jumătate disperată, s-a hotărât să se caţere în copac şi să încerce din nou să se piardă în Praf.

Dar nu ajunsese nici la jumătatea drumului către crâng, când a auzit un sunet diferit de zbaterea frunzelor şi trecerea vântului prin ierburi. Ceva gemea, pe un ton profund, sumbru, ca de orgă. Şi peste asta, sunetul unei ruperi – plesnet şi sfâşiere şi ţipătul lemnului pe lemn.

N-avea cum să fie copacul *ei!*

S-a oprit în mijlocul preriei, cu vântul biciuindu-i faţa, cu umbrele norilor gonind peste ea şi ierburile înalte şfichiuindu-i coapsele, şi a privit frunzişul crângului. Crengile gemeau, rămurelele plesneau, bucăţi mari de lemn viu se rupeau ca nişte beţigaşe şi cădeau lent până pe pământ. Apoi coroana însăşi – chiar coroana copacului pe care îl ştia atât de bine – s-a înclinat tot mai tare şi, încetişor, a început să se prăbuşească.

Fiecare fibră a trunchiului, scoarţa, rădăcinile păreau să strige împotriva acestei crime. Dar cădea şi cădea, şi toată înălţimea lui uriaşă şi-a croit făgaş până afară din crâng, şi a părut că se înclină către Mary, înainte de a se izbi de pământ, ca valul de un dig. Trunchiul colosal a tresăltat un pic, iar în cele din urmă s-a liniştit, cu geamăt de lemn sfâşiat.

A fugit şi a atins frunzele care se clătinau. Iată frânghia ei; iată ţăndări din platforma ei. Cu inima bubuindu-i dureros, s-a căţărat prin rămurişul prăbuşit, urcându-se pe crăcile cunoscute, cu unghiurile de acum diferite, şi s-a trudit să ajungă cât mai sus.

S-a rezemat de o cracă şi a scos ocheanul. Prin el a văzut în văzduh două mişcări complet diferite.

Una era a norilor, mânaţi peste faţa lunii într-o parte, iar

cealaltă, a curentului de Praf, care părea să treacă peste ea în cu totul altă parte.

Şi dintre cele două, Praful curgea mai repede şi cu un volum mult mai mare. De fapt, tot cerul părea să curgă odată cu el, într-o uriaşă şi inexorabilă revărsare ce ducea afară din lume, afară din toate lumile, în cine ştie ce vid suprem.

Încet, ca şi cum s-ar fi mişcat singure în mintea lui Mary, lucrurile s-au legat între ele.

După cum aflase de la Will şi Lyra, pumnalul diafan avea cel puţin trei sute de ani. Aşa le spusese bătrânul din turn.

Iar mulefa îi spuseseră că sraful, care le-a alimentat viaţa şi lumea timp de treizeci şi trei de mii de ani, a început să sufere schimbări cu ceva mai mult de trei sute de ani înainte.

Potrivit celor aflate de Will, membrii breslei de la Torre degli Angeli, posesorii pumnalul diafan, au fost neglijenţi; nu au închis întotdeauna ferestrele pe care le deschiseseră. Păi, la urma urmei, Mary însăşi găsise una, şi trebuie să mai fi fost multe altele.

Să presupunem că în tot acest timp, puţin câte puţin, Praful s-a scurs prin rănile făcute naturii de pumnalul diafan…

A simţit că ameţeşte, şi nu era vorba doar de legănarea şi ridicarea şi coborârea crengilor între care stătea. Vârând cu grijă ocheanul în buzunar, s-a prins cu braţele de ramura din faţa ei, privind cerul, luna, norii care alergau.

Pumnalul diafan era vinovat de scurgerea pe scară mică, la nivel redus. Era vătămătoare, iar universul suferea din pricina ei, şi trebuia să stea de vorbă cu Will şi Lyra ca să afle cum să o oprească.

Dar revărsarea uriaşă din cer însemna cu totul altceva. Era un lucru nou, şi era catastrofal. Şi dacă nu urma să fie îndiguită, toată viaţa conştientă avea să-şi afle sfârşitul. După cum îi arătaseră mulefa, Praful lua fiinţă atunci când vieţuitoarele deveneau conştiente de ele însele; dar era nevoie de un sistem de feedback care să-l întărească şi să-l asigure, aşa cum mulefa aveau roţile şi uleiul copacilor. Fără ceva de acest fel urma să dispară cu totul. Gândirea, imaginaţia, sentimentele, toate aveau să se ofilească şi să piară, lăsând în urmă numai un automatism animalic; iar acea scurtă perioadă în care viaţa era conştientă de sine avea să se stingă ca o lumânare în fiecare dintre miliardele de lumi în care strălucise.

Mary a resimţit acut povara acestei realităţi. Parcă îmbătrânise subit. Se simţea ca de optzeci de ani, şubrezită şi obosită şi dorindu-şi moartea.

S-a dat jos greoi dintre crengile uriaşului copac prăbuşit şi, pe când vântul încă bătea sălbatic prin frunze, prin iarbă şi prin părul ei, a pornit înapoi către sat.

Din vârful dealului a privit ultima oară curentul de Praf, cu norii şi vântul suflând de-a curmezişul lui, cu luna atârnând neclintită la mijloc.

Şi apoi, în cele din urmă, a văzut ce făceau: a văzut care era acel scop măreţ şi imperios.

Încercau să ţină pe loc revărsarea de Praf. Se trudeau să pună nişte bariere în calea teribilului torent: vântul, luna, norii, frunzele, iarba, toate acele lucruri minunate strigau şi se aruncau în luptă ca să păstreze particulele de Umbră în acest univers pe care îl îmbogăţeau atât de mult.

Materia iubea Praful. Nu voia să-l vadă plecând. Iată rostul acestei nopţi, şi iată rostul lui Mary.

Gândise oare că nu există un rost în viaţă, un scop, atunci când Dumnezeu dispăruse? Da, gândise asta.

— Ei bine, acum există, a rostit ea cu voce tare. Şi din nou, şi mai tare: Acum există!

Pe când privea din nou norii şi luna, prin revărsarea de Praf, i-au părut la fel de fragili şi de sortiţi eşecului ca un baraj din rămurele şi pietricele care încearcă să ţină piept fluviului Mississippi. Şi totuşi, încercau. Aveau să încerce până la sfârşitul sfârşitului.

Mary nu putea spune câtă vreme a stat afară. Când forţa trăirilor sale a început să scadă şi să fie înlocuită cu oboseala, a început să coboare agale dealul, către sat.

Ajunsă la jumătatea coastei, aproape de un pâlc mic de tufişuri de lemn-înnodat, a văzut ceva curios pe bancurile de nămol. Era o sclipire albă, o mişcare constantă: ceva care venea odată cu fluxul.

A stat nemişcată, privind atent. Nu puteau fi tualapi, pentru că ei mergeau întotdeauna în cârd, pe când acesta era singur; dar în rest arăta la fel – aripile ca nişte pânze, gâtul lung. Era una dintre păsări, nu încăpea îndoială. Nu mai auzise ca ele să se fi deplasat singure, şi a şovăit să alerge să-i avertizeze pe săteni. Arătarea se oprise; plutea pe apă aproape de potecă.

Şi se desfăcea în două... Nu, ceva cobora de pe spinarea ei.

Acel ceva era un bărbat.

Îl putea vedea foarte limpede, chiar şi de la acea depărtare; lumina lunii era strălucitoare, iar ochii ei se obişnuiseră cu întunericul relativ. Privind prin ochean, n-a mai avut dubii: era un om, care radia Praf.

Şi ducea un obiect: un fel de băţ lung. Păşea pe potecă iute şi uşor, fără să alerge, dar mişcându-se ca un atlet sau ca un vânător. Purta veşminte simple, întunecate, care în mod normal l-ar fi ascuns bine de privirile indiscrete, dar prin ochean arăta ca şi cum ar fi fost sub un reflector.

Pe când bărbatul se apropia de sat, Mary şi-a dat seama ce reprezenta acel băţ. Omul ducea o puşcă.

A avut senzaţia că cineva îi toarnă peste inimă apă îngheţată. Fiecare fir de păr de pe trup i s-a zbârlit.

Era prea departe ca să poată lua vreo măsură; chiar dacă ar fi strigat, omul n-ar fi auzit. Nu i-a rămas decât să se uite la el cum intră în sat, privind în stânga şi în dreapta, oprindu-se de nenumărate ori ca să asculte, trecând de la o casă la alta.

Mintea lui Mary se simţea ca luna şi norii care încercau să ţină pe loc Praful, pe când striga fără glas: *Nu te uita sub copac – pleacă de lângă copac...*

Dar omul s-a apropiat tot mai mult de acesta şi, în cele din urmă, s-a oprit exact în faţa casei ei. Atunci n-a mai putut să rabde: a băgat ocheanul în buzunar şi a luat-o la goană în jos pe coastă. Tocmai voia să strige, orice, un ţipăt nearticulat măcar, dar şi-a dat seama la timp că i-ar putea trezi pe Will sau pe Lyra, şi abia că i-ar da de gol, aşa că a tăcut.

Atunci, pentru că nu putea suporta să nu ştie ce face bărbatul, s-a oprit şi a bâjbâit iar după ochean, trebuind să stea nemişcată cât a privit prin el.

Omul deschidea uşa casei ei. Pătrundea înăuntru. A pierit din vedere, cu toate că a fost o mişcare în Praful pe care îl lăsase în urma lui, ca fumul prin care trece o mână. Mary a aşteptat timp de un minut nesfârşit până ce el a apărut iar.

A rămas în pragul casei, aruncând în jur o privire prelungă, de la stânga la dreapta, şi ochii i-au alunecat, goi, peste copac.

Apoi a trecut pragul şi a stat în loc, aproape neputincios. Dintr-odată, Mary şi-a dat seama cât de expusă este pe coasta golaşă a dealului, la o bătaie de puşcă, atât că pe el îl interesa

doar satul. După ce s-a mai scurs cam un minut, omul s-a răsucit pe călcâie şi a plecat aşa cum venise.

Mary i-a urmărit fiecare pas pe care îl făcea pe cărăruia ce ducea spre râu, a văzut limpede cum se suie pe spinarea păsării şi se aşază cu picioarele încrucişate, în vreme ce aceasta se întoarce şi se îndepărtează. Peste cinci minute dispăruseră.

35. *Peste dealuri, hăt, departe*

A sosit ziua în care se naşte viaţa mea. Iubirea a venit la mine…

Christina Rossetti

— Doctor Malone, a zis Lyra a doua zi dimineaţă, Will şi cu mine trebuie să ne căutăm daimonii. După ce-i găsim, o să ştim ce avem de făcut. Dar nu mai putem sta mult fără ei. Aşa că vrem să mergem să-i căutăm.

— Unde vă duceţi? a întrebat Mary, cu pleoapele umflate şi cu durere de cap după noaptea tulburată.

Era împreună cu Lyra pe malul râului, fata ca să se spele, Mary ca să caute pe furiş urmele bărbatului; până una-alta, nu găsise nici una.

— Nu ştiu, a mărturisit Lyra. Dar sunt prin preajmă, pe undeva. De cum am venit aici din locul unde se desfăşura bătălia au fugit, ca şi cum n-ar mai avea încredere în noi. N-aş putea spune că-i învinuiesc pentru asta. Dar ştim că sunt în lumea asta, şi ni s-a părut că i-am zărit de vreo două ori, aşa că sperăm să dăm de ei.

— Ascultă, a zis Mary, călcându-şi pe inimă – şi i-a povestit Lyrei ce văzuse în timpul nopţii.

Pe când vorbea, li s-a alăturat şi Will. Ascultau amândoi, el şi Lyra, serioşi, cu ochii larg deschişi.

— Probabil că e doar un călător care a dat peste o fereastră şi a nimerit aici de altundeva, a zis Lyra când Mary a terminat de vorbit.

În ce o privea, avea cu totul alte lucruri la care să se gândească, iar bărbatul acesta nu i se părea atât de interesant.

— La fel ca tatăl lui Will, a continuat ea. Tre' să fie acum tot soiul de deschizături. Oricum, dacă n-a făcut altceva decât să dea o raită şi a plecat, nu poa' să fi avut în gând ceva rău, nu?

— Habar n-am, dar nu mi-a plăcut. Şi sunt îngrijorată că plecaţi aşa, singuri – sau aş fi, dacă n-aş şti că aţi făcut deja lucruri mult mai primejdioase. Of, nu ştiu. Dar vă rog să fiţi atenţi. Vă rog să vă uitaţi bine în jur. Cel puţin în prerie aveţi posibilitatea să vedeţi de departe dacă vine cineva…

— Dacă vedem, am putea fugi direct în altă lume, aşa că n-o să ne poată face rău, a spus Will.

Erau hotărâţi să plece, iar Mary nu îndrăznea să-i oprească.

— Promiteţi-mi măcar, a zis ea, că nu intraţi între copaci.

Dacă bărbatul e încă pe-aici, s-ar putea ascunde într-o pădure sau într-un crâng. Nu l-aţi vedea la timp ca să vă feriţi.

— Promitem, a spus Lyra.

— Atunci, o să vă pun la pachet nişte mâncare, dacă lipsiţi toată ziua.

Mary a luat o pâine turtită, brânză şi nişte fructe roşii şi dulci, care tăiau setea, le-a înfăşurat într-o bucată de pânză şi a legat bocceaua cu o sfoară, ca unul dintre copii să o poată duce pe umăr.

— Noroc la vânătoare, le-a urat, pe când se îndepărtau. Vă rog să fiţi prudenţi.

Era încă neliniştită. A rămas acolo, cu ochii după ei, până ce au ajuns la poalele pantei.

— Mă întreb de ce-o fi atât de îngrijorată, a zis Will, pe când urca alături de Lyra pe drumul către culme.

— Probabil că se întreabă dacă o să mai ajungă vreodată acasă. Şi dacă laboratorul o să mai fie al ei, când va reveni. Sau poate că e tristă din cauza bărbatului de care a fost îndrăgostită.

— Mmm, a făcut Will. Crezi că *noi* o să mai ajungem vreodată acasă?

— Habar n-am. Oricum, eu n-aş zice că am o casă. Probabil că n-or să mă mai primească la Colegiul Jordan, şi nu pot locui cu urşii ori cu vrăjitoarele. Aş putea locui cu gitanii, eventual. N-aş zice nu, dacă m-ar accepta.

— Şi cum rămâne cu lumea Lordului Asriel? N-ai vrea să trăieşti acolo?

— O să piară, adu-ţi aminte, a zis Lyra.

— De ce?

— Din pricina celor spuse de duhul tatălui tău chiar înainte să ieşim. Despre daimoni – şi că nu pot trăi mult decât dacă stau în lumea lor. Dar probabil Lordul Asriel, vreau să zic tatăl meu, n-a avut cum să se gândească la aşa ceva, căci nimeni nu ştia prea multe despre alte lumi când a început totul... Toate astea, a zis ea îngândurată, toată vitejia şi măiestria... Toate astea, irosite! Toate, în zadar!

Urcau mereu, descoperind că mersul e uşor pe drumul de piatră, iar când au ajuns pe culme, s-au oprit şi au privit îndărăt.

— Will, a murmurat ea, şi dacă nu-i găsim?

— O să-i găsim. Ce mă întreb eu este cum o să arate daimonul meu.

— L-ai văzut doar. Iar eu l-am luat în braţe, i-a amintit Lyra, îmbujorându-se, pentru că, desigur, era o încălcare grosolană a bunelor maniere să atingi ceva atât de personal ca daimonul altcuiva.

Era interzis nu numai de regulile de politeţe, ci şi de ceva mai profund decât ele – era ceva înrudit cu ruşinea. O ocheadă aruncată obrajilor roşii ai lui Will i-a arătat că băiatul ştia asta la fel de bine. Nu-şi dădea seama dacă şi el avea acea senzaţie, jumătate spaimă, jumătate aţâţare, care o încerca pe ea, aceea care o copleşise în seara trecută, iar acum apăruse din nou.

Au mers mai departe alături, dintr-odată ruşinându-se unul de celălalt. Dar Will, pe care sfiala nu-l descurajase, a zis:

— Când încetează daimonii să-şi schimbe forma?

— Cam la… Bănuiesc că la vârsta noastră, sau când sunt un pic mai mari. Pan şi cu mine obişnuiam să vorbim despre stabilirea formei lui. Ne întrebam ce-o să fie…

— Oamenii nu ştiu?

— Nu când sunt tineri. Pe măsură ce creşti, începi să te gândeşti, păi, ar putea să fie aia, sau ailaltă… Şi de obicei se transformă în ceva potrivit. Adică, aşa, ca firea ta adevărată. Dacă daimonul tău e un câine, asta înseamnă că îţi place să execuţi ce ţi se spune, ştii cine-i şeful, îndeplineşti ordinele şi faci pe placul celor care comandă. O mulţime de servitori sunt oameni cu daimoni-câini. Aşa că asta te ajută să ştii cum eşti şi să afli la ce te pricepi. Cum procedează oamenii din lumea ta ca să-şi dea seama cum sunt?

— Nu ştiu prea multe despre lumea mea. Tot ce îmi doresc e să rămân neştiut şi tăcut şi ascuns, aşa că nu ştiu multe despre… adulţi şi prieteni. Sau îndrăgostiţi. Cred că e o problemă să ai daimon, căci toată lumea află multe despre tine doar privindu-l. Îmi place să trec neştiut, să nu bat la ochi.

— Atunci poate că daimonul tău o să fie un animal care se pricepe să se ascundă. Ori unul dintre acelea care se pot deghiza – un fluture care arată ca o viespe, de exemplu. Trebuie să existe astfel de făpturi în lumea ta; noi avem, şi în definitiv suntem foarte asemănători.

Au mers mai departe, într-o tăcere prietenoasă. De jur împrejur, dimineaţa imensă şi senină se aşternea limpede prin

văioage ori albastră-sidefie în aerul cald de deasupra. Cât vedeai cu ochii se desfăşura savana cea întinsă, cafenie, aurie, galben-verzuie, pâlpâind către orizont, pustie. Ar fi putut să fie singurii oameni de pe lume.

— Da' nu-i pustie de-a binelea, a comentat Lyra.

— Te gândeşti la bărbatul acela?

— Nu. Ştii la ce mă gândesc.

— Da, ştiu. Văd umbre prin iarbă... Poate păsări...

Will urmărea micile ţâşniri, ici şi colo. Îi era mai uşor să sesizeze umbrele dacă nu se uita direct la ele. Se lăsau mai uşor văzute cu colţul ochiului, şi, când i-a spus asta Lyrei, ea a zis:

— Capacitate negativă.

— Ce-i aia?

— Poetul Keats a spus-o primul. Doctorul Malone ştie. În felul acesta citesc eu aletiometrul. În felul acesta foloseşti tu pumnalul, nu?

— Da, presupun că aşa-i. Dar speram că ar putea fi daimonii.

— Şi eu, dar...

Şi-a aşezat degetul pe buze. El a încuviinţat.

— Uite, a şoptit el, uite unul dintre copacii căzuţi.

Era copacul în care se căţăra Mary. S-au dus până la el cu grijă, atenţi la crâng, să nu mai cadă vreun pom. În dimineaţa liniştită, în care doar o adiere clătina frunzele, părea imposibil să se prăbuşească ceva atât de puternic ca el – dar iată-l acolo, trântit la pământ.

Trunchiul imens, susţinut în crâng de rădăcinile rupte, iar pe iarbă de vălmăşagul crengilor, ajungea până deasupra capetelor lor. Unele dintre acele ramuri, strivite şi rupte, erau doar ele mai mari decât cei mai impozanţi copaci pe care îi văzuse Will în viaţa lui; creştetul arborelui, plin de crengi care arătau încă solide şi de frunze încă verzi, se înălţa ca un palat ruinat în aerul reavăn.

Deodată Lyra a înşfăcat braţul lui Will.

— Sst! a şoptit. Nu te uita. Sunt sigură că sunt acolo. Am văzut ceva mişcând, şi bag mâna-n foc că-i Pan...

Mâna ei era caldă. Will era mai conştient de asta decât de imensa masă de frunze şi de crengi de deasupra lor. Prefăcându-se că se uită în gol, spre zare, şi-a lăsat atenţia să rătăcească în sus, prin încâlceala de verde, cafeniu şi albastru,

şi acolo – fata avea dreptate! – se afla o formă care nu era copacul. Şi încă una alături.

— Mergi mai departe, a murmurat Will. O să ne ducem altundeva, să vedem dacă ne urmează.

— Şi dacă nu… Dar, da, bine, a acceptat Lyra.

Se prefăceau că se uită peste tot în jur; au pus mâinile pe una dintre crengile care zăcea pe pământ, ca şi cum ar fi avut de gând să se caţere. Apoi au dat impresia că se răzgândesc, au scuturat din cap şi s-au îndepărtat.

— Ce bine-ar fi să ne puteam uita înapoi, a zis Lyra, când au ajuns la câteva sute de metri distanţă.

— Mergi mai departe. Ne pot vedea, şi n-or să se piardă. Vor veni la noi când vor avea ei chef.

Au ieşit de pe drumul cel negru şi au pornit prin iarba înaltă până la genunchi, mergând agale printre firele care foşneau, uitându-se la gâzele care planau, ţâşneau, fâlfâiau, zburau la rasul ierbii, ascultând corul de un milion de voci care ciripea şi ţârâia.

— Ce o să faci mai departe, Will? a întrebat încet Lyra, după ce merseseră o bună bucată de drum în tăcere.

— Păi, trebuie să mă duc acasă, a zis el.

Dar fata şi-a zis că vocea lui nu pare sigură. Nădăjduia că vocea lui nu e sigură.

— Ar putea să te caute încă, a zis. Bărbaţii ăia.

— Am avut parte de lucruri mai rele decât ei, dacă stăm să ne gândim.

— Da, aşa-i… Da’ voiam să-ţi arăt Colegiul Jordan, şi Fens. Voiam ca noi să…

— Da, a zis el, iar eu voiam… Ar fi plăcut să mergem din nou la Cittàgazze. E un loc frumos, iar dacă Spectrele au dispărut… Însă e vorba de mama. Trebuie să mă întorc, să am grijă de ea. Am lăsat-o cu doamna Cooper şi nu-i drept faţă de nici una din ele.

— Da’ nu-i drept ca tu să trebuiască să faci asta.

— Nu, a admis el, totuşi e un soi diferit de „nu-i drept”. E ca un cutremur sau ca o furtună. Poate că nu-i drept, dar nu poţi da vina pe nimeni. Însă dacă o las aşa pe mama, cu o doamnă bătrână, destul de şubredă ea însăşi, e alt soi de „nu-i drept”. Ar fi ceva rău. Pur şi simplu trebuie să mă întorc acasă. Dar probabil că n-o să mai fim ca înainte. Probabil că taina e

dezvăluită de-acum. Nu cred că doamna Cooper a fost în stare s-o îngrijească, mai ales dacă mama o fi într-una dintre acele perioade în care se sperie de lucruri. Aşa că probabil a trebuit să ceară ajutor – şi, când o să mă întorc, o să fiu trimis la cine ştie ce instituţie.

— Nu! De pildă, la un orfelinat?

— Cred că aşa procedează ei. Habar n-am. Urăsc asta.

— Ai putea fugi cu ajutorul pumnalului, Will! Ai putea veni în lumea mea!

— Totuşi, locul meu e acolo unde pot fi alături de ea. Când o să fiu mare, o să pot avea grijă de mama aşa cum se cuvine, în casa mea. Atunci nimeni n-o să se mai poată amesteca.

— Nu crezi că o să te însori?

El a tăcut multă vreme. Şi totuşi, Lyra ştia la ce se gândeşte.

— Nu pot vedea atât de departe, a răspuns Will. Ar trebui să fie cineva care să înţeleagă… Nu cred că există o astfel de persoană în lumea mea. Tu te-ai mărita?

— Nu cred, s-a bâlbâit ea, vocea nefiindu-i deloc sigură. Oricum, nu cu cineva din lumea mea.

Au mers mai departe agale, rătăcind spre zare. Aveau tot timpul din lume: tot timpul pe care-l avea lumea.

După o vreme, Lyra a reluat:

— O să păstrezi pumnalul, nu-i aşa? Ca să mai poţi veni în lumea mea?…

— Fireşte. Nu l-aş da nimănui, nicicând.

— Nu te uita! a exclamat deodată Lyra înăbuşit, fără să-şi schimbe poziţia de mers. Sunt ei, iarăşi. La stânga.

— Chiar ne urmăresc, a zis Will, încântat.

— Sst!

— Eram sigur că or s-o facă. Bine, acum o să ne prefacem din nou, o să rătăcim mai departe ca şi cum i-am căuta şi o să ne uităm prin locuri cât se poate de aiurea.

Totul a devenit o joacă. Au dat de un iaz şi au scotocit printre trestii şi prin mâl, spunându-şi cu voce tare că daimonii trebuie să se fi prefăcut în broaşte ori gândaci de apă ori limacşi; au cojit scoarţa unui pom prăbuşit de multă vreme, la marginea unui crâng de copaci-de-sfori, prefăcându-se că i-au văzut pe cei doi daimoni furişându-se sub ea în chip de urechelniţe. Lyra a făcut mare circ cu o furnică pe care zicea că ar fi călcat-o, s-a înduioşat de vânătăile ei, a zis că faţa ei

seamănă leit cu a lui Pan, întrebând-o, cu jale mimată, de ce nu vrea să-i vorbească.

Dar când a socotit că n-o mai pot auzi nicicum, i-a spus cinstit lui Will, aplecându-se către el să-i şoptească:

— A trebuit să-i părăsim, nu-i aşa? Chiar n-am avut de ales…

— Da, a trebuit. A fost mai rău pentru tine decât pentru mine, dar n-am avut deloc de ales. Pentru că i-ai promis ceva lui Roger şi era musai să te ţii de cuvânt.

— Iar tu trebuia să vorbeşti din nou cu tatăl tău…

— Şi să le dăm drumul de acolo tuturor…

— Da, am făcut toate astea. Şi-s tare bucuroasă că am izbutit. Pan o să fie şi el bucuros într-o zi, când eu o să mor. N-o să ne despărţim. A fost un lucru bun ce-am făcut noi!

Întrucât soarele urcase mult pe cer, iar aerul era mai cald, au început să caute umbra. Pe la amiază se aflau pe panta care urca spre o culme, şi, când au ajuns acolo, Lyra s-a prăbuşit în iarbă şi a zis:

— Ei bine, dacă nu găsim curând un loc umbros…

De partea cealaltă era o vale plină de tufe, aşa că şi-au zis că ar putea fi şi un pârâu. Au traversat coasta până ce au ajuns la capătul văii, şi acolo, iată-l, printre ferigi şi trestii, un izvor bolborosea ieşind din stâncă.

Şi-au cufundat în apă feţele înfierbântate şi au sorbit plini de recunoştinţă, apoi au urmat pârâul în jos, văzându-l cum se adună în vârtejuri, curge peste mici praguri de stâncă şi devine mereu mai bogat, mai lat.

— Cum izbuteşte asta? a întrebat Lyra, minunându-se. Nu-i vine de altundeva un plus de apă, dar e mult mai multă aici decât acolo sus.

Will, urmărind cu colţul ochiului umbrele, le-a văzut că se strecoară înainte, sărind peste ferigi, şi dispar în tufişurile de mai jos.

— Curge mai lent, asta-i tot, a zis. Nu e la fel de iute pe cât ţâşneşte din izvor, aşa că se adună în bălţile alea… Au intrat acolo, i-a şoptit fetei, arătând un pâlc de copaci de la poalele pantei.

Inima Lyrei bătea aşa de năvalnic, încât îşi simţea pulsul în gât. Ea şi Will s-au uitat unul la altul, o privire ciudat de oficială şi serioasă, după care au mers mai departe pe lângă pârâu. Tufele se îndeseau pe măsură ce coborau în vale; pârâul intra

prin tuneluri de verdeaţă şi ieşea în luminişuri cu pete de soare, după care se prăvălea peste o buză de piatră şi din nou se îngropa în verdeaţă, iar ei trebuiau să-l urmeze în aceeaşi măsură cu urechile pe cât îl urmau cu ochii.

La poalele dealului pătrundea într-o pădure înţesată de copaci cu scoarţa argintie.

Părintele Gomez privea de pe creastă. În ciuda încrederii lui Mary în savana deschisă, erau o mulţime de ascunzişuri în iarbă, în rarele pâlcuri de lemn-de-sfori şi în tufişurile cu seva din care se obţinea lacul. Cei doi tineri petrecuseră mai devreme mult timp privind peste tot în jur, ca şi cum li s-ar fi părut că sunt urmăriţi, şi el trebuise să se ţină la oarecare distanţă, dar cu cât dimineaţa înainta deveniseră din ce în ce mai absorbiţi unul de altul şi mai puţin atenţi la privelişte.

Lucrul pe care nu voia nicidecum să-l facă era să-l rănească pe băiat. Avea oroare la gândul de a vătăma un nevinovat. Singura cale de a se asigura că ţinteşte bine era să se apropie destul de mult ca să o vadă limpede, ceea ce însemna că trebuia să intre după ei în pădurice.

În linişte, cu băgare de seamă, a coborât pe firul pârâului. Daimonul său, gândacul cu spinare verde, îi zbura deasupra capului, cercetând aerul; vederea insectei era mai slabă decât a bărbatului, dar mirosul îi era foarte ascuţit, astfel că a simţit de timpuriu izul trupurilor celor doi tineri. Zbura înainte, se prindea de un fir de iarbă şi îl aştepta pe preot să-l ajungă, apoi pornea din nou. Când a detectat în aer dâra lăsată de trupurile lor, părintele Gomez s-a pomenit că-i mulţumeşte lui Dumnezeu pentru misiunea sa, căci era mai limpede ca oricând că băiatul şi fata păşesc spre un păcat de moarte.

Şi iată-i: mişcarea blond-întunecată care era părul fetei. Gomez s-a mai apropiat un pic şi a scos puşca. Avea lunetă: cu bătaie scurtă, dar minunat făurită, aşa încât când priveai prin ea simţeai că vederea îţi este atât limpezită, cât şi amplificată. Da, iat-o pe fată, care s-a oprit şi a privit înapoi, astfel că a putut să-i vadă expresia, şi n-a priceput defel cum cineva atât de îmbibat de rău poate să radieze de atâta speranţă şi fericire.

Descoperirea l-a făcut să şovăie, mişcarea s-a stins, iar copiii s-au pierdut printre tufe, pierind din vedere. Ei bine, nu aveau să ajungă departe. I-a urmat în josul pârâului, înaintând

ghemuit, cu puşca într-o mână şi echilibrându-se cu cealaltă.

Era acum aşa de aproape de izbândă, încât pentru prima oară s-a pomenit să se gândească la ce o să facă după aceea, dacă Împărăţiei i-ar fi mai plăcut mai mult dacă s-ar fi întors la Geneva sau ar fi rămas să creştineze această lume. Primul lucru de făcut aici ar fi fost să convingă făpturile cu patru picioare, care păreau să aibă rudimente de raţiune, că obiceiul lor de a merge pe roţi e abominabil şi satanic şi potrivnic vrerii Domnului. Ar fi trebuit să le dezbare de asta şi mântuirea ar fi urmat de la sine.

A ajuns la poalele pantei, unde începeau copacii, şi a pus jos puşca, fără să facă vreun zgomot.

A privit în umbrele argintii-verzi-aurii şi a ascultat, cu amândouă mâinile pâlnie, ca să prindă şi să concentreze orice voce scăzută prin ţârâitul gâzelor şi gâlgâitul pârâului. Da, acolo erau. Se opriseră.

S-a aplecat să ia puşca…

Şi s-a pomenit că scoate un geamăt, cu respiraţia tăiată, când cineva i-a înşfăcat daimonul şi l-a smucit departe de el.

Dar nu se vedea nimic. Unde-i dispăruse daimonul? Durerea era cumplită. I-a auzit strigătul şi s-a răsucit disperat în stânga şi-n dreapta, căutându-l.

— Stai locului, a zis o voce din văzduh, şi nu face tărăboi. Ţin în mână daimonul tău.

— Dar… Unde eşti? Cine eşti?

— Numele meu e Balthamos, a rostit vocea.

Will şi Lyra au urmat pârâul în pădure, păşind cu băgare de seamă, vorbind puţin, până ce au ajuns în inima ei.

În mijlocul crângului era o poieniţă cu iarbă moale şi bolovani acoperiţi cu muşchi. Deasupra capetelor lor, crengile se întreţeseau, aproape acoperind cerul, lăsând să treacă printre ele ţintişoare şi paiete mişcătoare de soare, aşa încât totul părea stropit cu aur şi argint.

Şi era linişte. Doar clipocitul pârâului şi, din când în când, foşnetul frunzelor, într-o răsucire a adierii, rupând tăcerea.

Will a lăsat în iarbă bocceaua cu mâncare; Lyra şi-a pus jos micul rucsac. Nu se vedeau pe nicăieri umbrele daimonilor. Erau singuri-singurei.

Scoţându-şi încălţările şi şosetele, s-au aşezat pe bolovanii

înveliţi în muşchi de pe malul pârâului, şi-au vârât picioarele în apă şi au simţit cum răceala ei le face sângele să se mişte mai repede.

— Mi-e foame, a zis Will.

— Şi mie, a murmurat Lyra, cu toate că simţea, de asemenea, mai mult decât asta, ceva prudent şi presant şi pe jumătate fericit şi pe jumătate dureros, aşa încât nu prea ştia ce este.

Au desfăcut pânza şi au mâncat nişte pâine cu brânză. Dintr-un motiv necunoscut, mâinile li se mişcau încet şi cu stângăcie, şi abia s-au atins de mâncare, cu toate că pâinea era bună şi crocantă, de la pietrele fierbinţi pe care fusese coaptă, iar brânza era afânată, un pic sărată şi foarte proaspătă.

Apoi Lyra a luat unul dintre fructele acelea mici şi roşii. Cu inima bătându-i iute, s-a întors către băiat şi a zis:

— Will…

Şi a ridicat cu gingăşie fructul către gura lui.

A citit în ochii lui că şi-a dat seama pe loc ce înseamnă asta şi că e prea fericit ca să poată vorbi. Degetele ei erau încă lipite de buzele lui, el le-a simţit tremurul şi le-a acoperit cu mâna, ca să le ţină acolo, şi apoi nici unul dintre ei n-a mai putut privi: erau tulburaţi, erau prea plini de fericire.

Ca doi fluturaşi care se ciocnesc stângaci, cu o fină apăsare, buzele li s-au atins. Apoi, înainte să-şi dea seama ce se petrece, se agăţau unul de celălalt, apăsându-şi feţele orbeşte una de alta.

— Aşa cum a zis Mary, i-a şoptit el, ştii pe dată când cineva îţi place. Atunci când dormeai pe munte, înainte ca ea să te răpească, i-am spus lui Pan…

— Am auzit, a murmurat Lyra, eram trează şi voiam să-ţi spun şi eu acelaşi lucru, iar acum ştiu ce am simţit probabil tot timpul: te iubesc, Will, te iubesc…

Aceste cuvinte i-au înfiorat tot trupul şi i-a spus şi el aceleaşi vorbe, sărutându-i iar şi iar chipul înfierbântat, sorbind plin de adoraţie mireasma trupului ei şi părul cu aromă de miere şi gura dulce şi umedă, care avea gustul micului fruct roşu.

În jurul lor nu era decât tăcerea, ca şi cum întreaga lume şi-ar fi ţinut răsuflarea.

Balthamos era îngrozit.

Pornise în susul pârâului, departe de pădurice, ţinând daimonul-insectă care zgâria, înţepa şi muşca, şi încercând să se ascundă cât mai bine de bărbatul care şontâcăia după el.

Nu trebuia să-l lase să-şi vină în fire. Ştia că Părintele Gomez l-ar ucide într-o clipă. Un înger de rangul său nu-i putea ţine piept unui bărbat, chiar dacă ar fi fost puternic şi sănătos, pe când Balthamos nu era nici una, nici alta; în plus, era dărâmat de jalea după Baruch şi de ruşinea că îl părăsise pe Will. Nu mai avea nici măcar puterea să zboare.

— Stai, stai! a strigat Părintele Gomez. Te rog, stai pe loc! Nu te pot vedea, hai să vorbim, te rog! Nu-mi chinui daimonul, te implor…

De fapt, daimonul era cel care îl chinuia pe Balthamos. Îngerul vedea neclar, printre degetele lui împletite, făptura micuţă şi verde, şi aceasta îşi implânta iar şi iar mandibulele puternice în palmele sale. Dacă ar fi desfăcut mâinile, fie şi o clipă, ar fi zburat. Însă Balthamos le ţinea încleştate.

— Pe aici, a zis. Urmează-mă. Să ne îndepărtăm de pădurea aceea. Vreau să-ţi vorbesc, iar aici nu e locul potrivit.

— Dar cine eşti? Nu te pot vedea. Vino mai aproape. Cum pot să ştiu ce eşti până nu te văd? Opreşte-te, nu te mai mişca atât de iute.

Dar deplasarea rapidă era singurul mijloc de apărare al lui Balthamos. Încercând să nu bage în seamă daimonul care îl înţepa, a pornit în sus pe văioaga prin care curgea pârâul, păşind de pe un bolovan pe altul.

Apoi a făcut o greşeală: vrând să privească în urmă, a călcat strâmb şi un picior i-a alunecat în pârâu.

— Aha, s-a auzit o şoaptă mulţumită, când Părintele Gomez a văzut cum sar stropi de apă.

Imediat Balthamos şi-a tras înapoi piciorul şi a mers mai departe grăbit – dar acum, de câte ori punea talpa jos, apărea o urmă udă pe bolovanii uscaţi. Preotul a văzut-o, a făcut un salt în faţă şi i-a simţit penele sub mâini.

S-a oprit, uimit: cuvântul *înger* răsuna în mintea lui. Balthamos a prins momentul şi a făcut un pas împiedicat în faţă, iar preotul s-a trezit tras după el, în vreme ce alt junghi cumplit i-a străbătut inima.

Balthamos i-a spus peste umăr:

— Un pic mai departe, pe creastă. Acolo o să vorbim, îţi

promit.

— Vorbeşte aici! Opreşte-te unde eşti, şi jur să nu te ating!

Îngerul n-a răspuns: îi era prea greu să se concentreze. Trebuia să-şi împartă atenţia în trei direcţii: în spate, ca să se ferească de bărbat, în faţă, ca să vadă pe unde merge, şi asupra daimonului furios care îi schingiuia mâinile.

Cât despre preot, mintea îi lucra cu repeziciune. Un duşman cu adevărat primejdios i-ar fi ucis daimonul pe loc şi ar fi încheiat de îndată socotelile; inamicul acesta se temea să lovească.

Gândind aşa, s-a poticnit dinadins, s-a văitat un pic şi l-a rugat iar să se oprească – în toată această vreme observând atent, apropiindu-se, încercând să aprecieze cât de mare este celălalt, cât de repede s-ar putea mişca, în ce parte priveşte.

— Te rog, a spus cu o voce spartă, nu ştii cât de tare doare… Nu-ţi pot face nici un rău… Te rog, am putea să ne oprim şi să vorbim?

Nu voia să piardă din priviri păduricea. Ajunseseră în locul în care începea pârâul, şi desluşea forma tălpilor lui Balthamos care apăsau uşor de tot iarba. Cum preotul observase cu atenţie fiecare centimetru de drum, era sigur acum că îngerul stă în picioare.

Balthamos s-a întors cu faţa. Preotul şi-a ridicat ochii către locul în care credea că ar fi chipul îngerului şi l-a văzut pentru prima dată. De fapt, era numai o tremurare a aerului, dar nu avea nici un dubiu.

Totuşi, nu se afla destul de aproape ca să-l ajungă dintr-o mişcare, iar smulgerea daimonului îl umpluse de durere şi îi slăbise forţele. Poate că ar trebui să mai facă un pas sau doi…

— Şezi, i-a zis Balthamos. Şezi acolo unde te afli. Nici un pas mai aproape.

— Ce vrei de la mine? a întrebat Părintele Gomez, fără să se mişte.

— Ce vreau? Vreau să te omor, dar n-am puterea.

— Dar eşti înger?

— Ce importanţă are?

— Poate că faci o greşeală. Poate că suntem de aceeaşi parte a baricadei.

— Nu, nu suntem. Te-am urmărit. Ştiu de partea cui eşti… Nu, nu, nu te mişca. Stai pe loc!

— Nu-i prea târziu pentru pocăinţă. Până şi îngerilor li se îngăduie să o facă. Spovedeşte-te.

— O, Baruch, ajută-mă! a strigat Balthamos cu disperare, întorcându-se cu spatele.

Chiar când a strigat, Gomez s-a aruncat asupra lui. Umărul bărbatului a izbit umărul îngerului, dezechilibrându-l pe Balthamos; şi când a întins o mână ca să se elibereze, i-a dat drumul daimonului-insectă. Gângania a zburat pe dată, iar Părintele Gomez a simţit un val de uşurare şi de forţă. Paradoxal, exact asta avea să-l omoare. S-a aruncat cu toată puterea către forma vagă a îngerului, dar, aşteptându-se la o rezistenţă mult mai mare, nu şi-a putut păstra echilibrul. Piciorul i-a alunecat în gol; avântul pe care şi-l luase l-a tras în jos, către pârâu; iar Balthamos, gândindu-se la ce ar fi făcut Baruch, a înlăturat cu o lovitură de picior mâna preotului, care se întindea să se prindă de vreo piatră.

Părintele Gomez a căzut. Capul i-a crăpat, izbindu-se de un bolovan, şi s-a prăbuşit cu faţa în apă. Şocul răcelii l-a trezit pe dată, dar, pe când se sufoca şi încerca vlăguit să se ridice, Balthamos, fără să se mai sinchisească de daimonul care îi înţepa obrajii şi ochii şi gura, şi-a folosit puţina lui greutate ca să ţină capul bărbatului sub apă – şi l-a ţinut acolo, şi l-a ţinut acolo, şi l-a ţinut acolo.

Când daimonul a pierit, dintr-odată, Balthamos i-a dat drumul. Bărbatul era mort. De îndată ce a fost sigur de asta, îngerul a târât trupul afară din pârâu şi l-a întins cu grijă pe iarbă, i-a încrucişat mâinile pe piept şi i-a închis ochii.

Apoi Balthamos s-a ridicat în picioare, îngreţoşat şi obosit şi plin de durere.

— Baruch, a spus, o, Baruch, dragul meu, nu mai pot. Will şi fata sunt în siguranţă, şi totul o să fie bine. Dar pentru mine acesta este sfârşitul, deşi în realitate am murit odată cu tine, iubitul meu Baruch…

Iar după o clipă n-a mai fost.

În stratul cu fasole, moleşită de căldura după-amiezii, Mary a auzit vocea lui Atal, dar n-a putut distinge dacă e entuziastă sau îngrijorată: a mai căzut un copac? S-a arătat bărbatul cu puşca?

— *Priveşte! Priveşte!* zicea Atal, bătând cu trompa în

buzunarul lui Mary, aşa că femeia a scos ocheanul şi a făcut ce-i indica prietena ei, îndreptându-l spre cer.

— *Spune-mi ce face! Simt că e altfel, dar nu văd nimic!*

Cumplita revărsare de Praf din văzduh încetase. Nu se oprise complet, în nici un caz; Mary a cercetat tot cerul prin lentilele precum chihlimbarul şi a observat ici un curent, dincolo o răbufnire, mai încolo un vârtej. Era în mişcare continuă, dar nu se mai scurgea în neant. De fapt, mai degrabă cădea, ca fulgii de zăpadă.

S-a gândit la copacii-de-roţi: florile care se deschideau în sus aveau să absoarbă această ploaie aurie. Mary aproape că putea să le simtă bucurându-se de intrarea Prafului în bietele lor gâtlejuri scorojite, care erau făcute anume pentru asta şi care fuseseră lipsite de hrană atâta vreme.

— *Tinerii,* a zis Atal.

Mary s-a răsucit pe loc, cu ocheanul în mână, şi i-a văzut pe Will şi Lyra care se întorceau. Erau încă destul de departe; nu se grăbeau. Se ţineau de mână, vorbind, cu capetele apropiate, pierduţi de restul lumii; putea să vadă asta chiar de departe.

Ar fi vrut să se uite la ei prin ochean, dar s-a stăpânit şi l-a pus înapoi în buzunar. Nu avea nevoie de ochean; ştia ce ar fi văzut: ar fi părut făcuţi din aur viu. Ar fi părut adevărata imagine a ceea ce pot fi oamenii întotdeauna, după ce îşi iau în primire moştenirea.

Praful care curgea din stele îşi aflase din nou un cămin, iar aceşti copii-care-nu-mai-erau-copii, îmbătaţi de iubire, făcuseră totul posibil.

36. *Săgeata frântă*

Dară soarta icuri de fier apropie şi mereu
între ele se-ndeasă…

Andrew Marvell

Cei doi daimoni se strecurau prin satul tăcut, intrând şi ieşind din umbră, formele lor de pisică deplasându-se cu paşi de catifea pe pământul luminat de lună. S-au oprit în faţa uşii deschise a casei lui Mary.

Cu băgare de seamă, au privit înăuntru şi au văzut-o doar pe femeia adormită, aşa că s-au retras şi au mers iar prin lumina lunii către copacul-adăpost.

Ramurile lui lungi cu frunze spiralate, înmiresmate, atârnau până aproape de pământ. Foarte încet, cu mare grijă să nu facă vreo frunză să foşnească sau vreo rămurică de jos să trosnească, cele două siluete s-au strecurat prin perdeaua verde şi au văzut ceea ce căutau: băiatul şi fata, care dormeau adânc, îmbrăţişaţi.

S-au apropiat şi mai mult, prin iarbă, şi i-au atins uşurel pe adormiţi cu nasul, laba, mustăţile, scăldându-se în căldura dătătoare de viaţă pe care o radiau, dar având nespusă grijă să nu-i trezească.

În vreme ce fiecare se îngrijea de al lui – curăţând rana lui Will, care se vindeca rapid, dând deoparte şuviţa de păr de pe faţa Lyrei –, îndărătul lor s-a auzit un sunet slab.

Pe dată, în tăcere deplină, amândoi daimonii s-au răsucit, devenind lupi: ochi lucind nebuneşte, dinţi albi rânjiţi, ameninţare în fiecare muşchi.

Acolo stătea o femeie, cu silueta conturată de lumina lunii. Nu era Mary, şi când a vorbit au auzit-o limpede, cu toate că dinspre ea nu venea nici un sunet.

— Haideţi cu mine, a spus.

Inima de daimon a lui Pantalaimon i-a tresăltat în piept, dar n-a zis nimic până ce nu a putut să o salute departe de adormiţii de sub copac, spre a nu-i trezi.

— Serafina Pekkala! a exclamat bucuros. Unde ai fost? Ştii ce s-a întâmplat?

— Şşt! Hai să zburăm într-un loc unde să putem vorbi, a zis ea, cu gândul la sătenii care dormeau.

Ramura ei de pin-de-nor rămăsese pe pământ, la uşa casei

lui Mary, şi, în vreme ce o lua, cei doi daimoni s-au transformat în păsări – o privighetoare şi o bufniţă – şi au zburat împreună cu ea pe deasupra acoperişurilor de paie, peste pajişti, peste creastă, către cel mai apropiat pâlc de copaci-de-roţi, uriaş ca un castel, cu bolta arătând, în lumina lunii, ca formată din bucăţi de argint închegat.

Acolo, Serafina Pekkala s-a aşezat comod pe cea mai înaltă creangă, printre florile deschise care sorbeau Praful, iar cele două păsări au aterizat alături.

— N-o să fiţi păsări multă vreme, le-a zis ea. Foarte curând o să vi se stabilească forma finală. Uitaţi-vă în jur şi întipăriţi-vă în minte priveliştea asta.

— Ce-o să fim? a întrebat Pantalaimon.

— O să aflaţi mai curând decât vă închipuiţi. Ascultaţi-mă, a continuat Serafina Pekkala, o să vă spun câte ceva din folclorul vrăjitoarelor, ceva ce nu ştiu decât ele. Motivul pentru care o fac e că sunteţi aici, cu mine, iar oamenii voştri sunt acolo jos, adormiţi. Care sunt singurele făpturi capabile de asta?

— Vrăjitoarele, a zis Pantalaimon, şi şamanii. Deci?

— Lăsându-vă pe amândoi pe ţărmul lumii morţilor, Lyra şi Will au făcut, fără să ştie, un lucru pe care îl fac vrăjitoarele de când au apărut pe lume. Există o parte din ţinutul nostru, la miazănoapte, un loc pustiu şi îngrozitor, unde a avut loc o catastrofă uriaşă în copilăria lumii şi unde, de atunci încoace, n-a mai trăit nimeni. Nici un daimon nu poate pătrunde acolo. Ca să devină vrăjitoare, o fată trebuie să traverseze singură locul acela, lăsându-şi în urmă daimonul. Cunoaşteţi suferinţa pe care trebuie să o îndure. Dar, după ce a făcut-o, descoperă că daimonul nu e tăiat de ea, ca la Bolvangar. Sunt încă o singură fiinţă, numai că acum pot să se mişte liberi şi să meargă în locuri îndepărtate şi să aducă informaţii. Iar voi n-aţi fost despărţiţi complet, nu?

— Nu, a recunoscut Pantalaimon. Suntem o singură fiinţă. Dar a fost aşa de dureros, am fost aşa de speriaţi…

— Ei bine, a zis Serafina, ei doi n-or să zboare ca vrăjitoarele şi n-or să trăiască la fel de mult ca noi. Însă, mulţumită lucrului pe care l-au făcut, voi şi ei sunteţi vrăjitori în toate celelalte privinţe.

Cei doi daimoni au cugetat la ciudăţenia acestei revelaţii.

— Asta înseamnă că o să fim păsări, ca daimonii

vrăjitoarelor? a spus Pantalaimon.

— Ai răbdare.

— Şi cum poate Will să fie vrăjitor? Credeam că nu există decât vrăjitoare-femei.

— Copiii aceştia au schimbat multe lucruri. Aflăm cu toţii soluţii şi căi inedite, chiar şi noi, vrăjitoarele. Dar un lucru nu s-a schimbat: trebuie să vă ajutaţi oamenii, nu să le puneţi beţe-n roate. Trebuie să-i ajutaţi şi să-i călăuziţi şi să-i îndemnaţi către înţelepciune. Acesta-i rostul daimonilor.

Tăceau. Serafina s-a întors către privighetoare şi a întrebat-o:

— Cum te cheamă?

— N-am nume. N-am ştiut că m-am născut până ce nu am fost smulsă din inima lui.

— Atunci o să te botez Kirjava.

— Kirjava, a repetat Pantalaimon, ascultând cum sună. Înseamnă ceva anume?

— O să vezi curând ce înseamnă. Însă acum, a continuat Serafina, trebuie să ascultaţi cu atenţie, pentru că o să vă spun ce aveţi de făcut.

— Nu, a zis Kirjava cu hotărâre.

Serafina i s-a adresat cu blândeţe:

— Îmi dau seama din tonul tău că ştii ce o să zic.

— Nu vrem să auzim! a zis Pantalaimon.

— E prea curând, a ciripit privighetoarea. E mult prea curând.

Serafina a tăcut, mâhnită, mai ales că şi ea gândea la fel. Însă era cea mai înţeleaptă dintre cei de acolo şi trebuia să-i îndrume către ceea ce era drept. I-a lăsat să se mai liniştească înainte să continue.

— Pe unde aţi fost, cât aţi rătăcit? i-a întrebat.

— Prin multe lumi, a răspuns Pantalaimon. Oriunde am dat de o fereastră, am trecut prin ea. Sunt mai multe ferestre decât credeam.

— Şi aţi văzut…

— Da, a zis Kirjava, ne-am uitat bine şi am văzut ce se petrece.

— Plus multe altele, a adăugat Pantalaimon repede. Am văzut îngeri, am vorbit cu ei. Am văzut lumea din care vin oamenii micuţi, galliviespienii. Sunt acolo şi oameni mari, care

încearcă să-i omoare.

I-au povestit vrăjitoarei tot felul de lucruri despre cele văzute; încercau să-i abată atenţia, şi ea ştia asta, dar i-a lăsat să vorbească, pentru că fiecare iubea vocea celuilalt.

Însă în cele din urmă, golindu-şi tolba, au tăcut. Singurul sunet rămas a fost şoapta necontenită şi blândă a frunzelor, până ce Serafina Pekkala a zis:

— V-aţi ferit de Will şi de Lyra ca să-i pedepsiţi. Ştiu de ce; Kaisa al meu a făcut la fel când m-am întors din pustietatea aceea. Dar în cele din urmă a revenit la mine, fiindcă încă ne iubeam. Şi ei or să aibă nevoie curând de voi, ca să-i ajutaţi să facă ceea ce urmează să fie făcut. Pentru că trebuie să le spuneţi ce ştiţi.

Pantalaimon a ţipat tare, un adevărat ţipăt rece de bufniţă, un sunet nemaiauzit până atunci în acea lume. În cuiburile şi vizuinile din jur, până departe, şi oriunde vâna sau păştea sau se hrănea vreo mică făptură a nopţii, s-a născut o spaimă nouă, pe care n-avea s-o uite.

Serafina privea de aproape, şi n-a simţit decât milă, până când s-a uitat la daimonul lui Will, Kirjava, privighetoarea. Şi-a amintit ce vorbise cu vrăjitoarea Ruta Skadi, care a întrebat-o, după ce l-a văzut pe Will o singură dată, dacă Serafina a privit în ochii lui; iar Serafina a răspuns că nu cutezase s-o facă. Fărâma asta de pasăre cafenie radia o ferocitate implacabilă, la fel de uşor de simţit precum căldura, iar Serafina se temea de ea.

În cele din urmă, ţipătul sălbatic al lui Pantalaimon s-a stins, iar Kirjava a zis:

— Şi chiar trebuie să le spunem?

— Da, trebuie, a spus cu blândeţe vrăjitoarea.

Treptat, ferocitatea a părăsit privirea micuţei păsări cafenii, şi Serafina s-a putut uita din nou la ea.

— Se apropie o corabie, a zis Serafina. Am părăsit-o ca să zbor până aici şi să dau de voi. Am venit împreună cu gitanii, parcurgând tot drumul din lumea noastră. O să fie aici într-o zi sau două.

Cele două păsări stăteau aproape una de alta, şi într-o clipită şi-au schimbat forma, devenind două turturele.

Serafina a continuat:

— Asta poate fi ultima dată când zburaţi. Eu pot vedea un

pic mai departe; pot vedea că o să fiţi amândoi în stare să vă căţăraţi până aici, câtă vreme există copaci de mărimea asta. Dar cred că nu o să fiţi păsări când forma vi se va stabiliza. Absorbiţi cât de mult puteţi şi ţineţi minte tot. Ştiu că voi şi Lyra şi Will o să trebuiască să chibzuiţi adânc şi dureros, dar ştiu totodată că o să luaţi cea mai bună hotărâre. Iar hotărârea asta trebuie să fie a voastră, a nimănui altcuiva.

Daimonii n-au spus nimic. Serafina şi-a luat ramura de pin-de-nor şi s-a înălţat peste bolta copacilor înalţi, a zburat în cercuri sus de tot, simţind pe piele răcoarea brizei şi furnicătura luminii stelelor şi cernerea binevoitoare a acelui Praf pe care nu-l văzuse niciodată.

Vrăjitoarea a coborât din nou în sat şi a intrat fără zgomot în casa femeii. Nu ştia multe despre Mary, în afara faptului că şi ea vine din lumea lui Will şi că rolul ei în desfăşurarea evenimentelor e crucial. Dacă era aspră sau prietenoasă, Serafina n-avea de unde să bănuiască; dar trebuia s-o trezească pe Mary fără s-o sperie, iar pentru asta exista o vrajă.

S-a aşezat pe podea la capul femeii şi a privit prin ochii pe jumătate închişi, respirând în acelaşi ritm cu ea. Curând, jumătatea de vedere a început să-i arate siluetele pale care îi apăreau lui Mary în vis; şi-a adaptat mintea ca să intre în rezonanţă cu ele, ca şi cum ar fi acordat un instrument. Apoi, făcând încă un efort, Serafina însăşi a păşit printre ele. Ajunsă acolo, putea să discute cu Mary, şi asta a şi făcut, cu duioşia simplă şi imediată pe care o simţim uneori faţă de persoanele întâlnite în vis.

După o clipă vorbeau una cu alta – un murmur grăbit din care mai apoi Mary nu avea să-şi amintească nimic – şi se plimbau printr-un loc stupid, plin cu răzoare de stuf şi transformatoare electrice. Sosise clipa ca Serafina să preia conducerea.

— În câteva clipe, a zis, o să te trezeşti. Să nu te sperii. O să mă găseşti lângă tine. Te trezesc astfel pentru că ştiu că e o cale sigură şi nu-ţi face nici un rău. Apoi o să putem vorbi aşa cum trebuie.

S-a retras, luând-o cu ea pe Mary-din-vis, până ce a ajuns din nou în casă, şezând cu picioarele încrucişate pe podeaua de pământ bătucit. Mary o privea cu ochi scânteietori.

— Tu trebuie să fii vrăjitoarea, a şoptit ea.

— Exact. Sunt Serafina Pekkala. Cum te cheamă?

— Mary Malone. Niciodată n-am mai fost trezită aşa de lin. Sunt realmente trează?

— Da. Trebuie să vorbim, iar o discuţie în vis e greu de controlat şi greu de amintit. E mai bine să vorbim în stare de trezie. Preferi să stăm înăuntru, sau vrei să ne plimbăm la lumina lunii?

— Hai afară, a decis Mary, ridicându-se în capul oaselor şi întinzându-se. Unde sunt Lyra şi Will?

— Dorm sub copac.

Au ieşit din casă, au trecut de copacul cu perdeaua lui de frunze care acoperea totul şi au luat-o către râu.

Mary o privea pe Serafina Pekkala cu un amestec de neîncredere şi admiraţie: nu mai văzuse niciodată o siluetă atât de suplă şi de graţioasă. Părea mai tânără decât Mary, cu toate că Lyra zisese că are câteva sute de ani; singurul semn al vârstei putea fi sesizat în expresia ei plină de o tristeţe complicată.

S-au aşezat pe mal, deasupra apei negre cu reflexe argintii, şi Serafina i-a spus că a vorbit cu daimonii copiilor.

— Azi s-au dus să-i caute, a explicat Mary, dar s-a întâmplat altceva. Will nu şi-a văzut niciodată de-a binelea daimonul, doar atunci când au fugit din bătălie, şi asta a fost doar pentru o secundă. Nici nu era sigur că are aşa ceva.

— Ei bine, are. Şi tu ai.

Mary s-a holbat la ea.

— Dacă l-ai putea vedea, a continuat Serafina, ai avea în faţa ochilor o păsăruică neagră, cu picioarele roşii şi ciocul de un galben-strălucitor, un pic încovoiat. O pasăre din munţi.

— O stăncuţă-de-munte… Tu cum poţi s-o vezi?

— Cu ochii pe jumătate închişi. Dacă am avea vreme, te-aş învăţa cum să faci şi tu ca să vezi daimonii celor din lumea ta. Nouă ni se pare ciudat că voi nu-i puteţi vedea.

Apoi i-a relatat lui Mary ce le spusese daimonilor şi ce însemna asta.

— Şi daimonii trebuie să le spună lor? a întrebat Mary.

— M-am gândit să-i trezesc şi să le spun eu însămi. M-am gândit apoi la tine, asta însemnând să-ţi las ţie toată răspunderea. Dar, cum le-am găsit daimonii, mi-am dat seama

că aşa ar fi cel mai bine.

— Se iubesc.

— Ştiu.

— De-abia au descoperit asta…

Mary încerca să desluşească toate implicaţiile lucrurilor pe care i le destăinuise Serafina, dar era prea greu.

După câteva minute, Mary a întrebat-o pe vrăjitoare:

— Poţi vedea Praful?

— Nu, nu l-am văzut niciodată. Până să izbucnească războaiele nu auzisem niciodată despre el.

Mary a extras din buzunar ocheanul şi i l-a dat vrăjitoarei. Serafina l-a dus la ochi şi a scos un strigăt de surpriză.

— Asta e Praful?… E minunat!

— Întoarce-te şi priveşte copacul-adăpost.

Serafina a ascultat-o, şi a urmat o altă exclamaţie.

— Ei au făcut asta?!

— Ceva s-a petrecut azi, sau ieri, dacă acum e trecut de miezul nopţii, a zis Mary, încercând să-şi găsească vorbele prin care să explice cât mai bine şi amintindu-şi viziunea sa despre curgerea Prafului ca un râu măreţ precum Mississippi. S-a întâmplat ceva mărunt, dar crucial… Atunci când vrei să abaţi din cale un râu uriaş şi nu ai la îndemână decât o pietricică, poţi să o faci, dacă pui pietricica în locul potrivit, ca să trimiţi primii stropi *încolo,* în loc de *încoace.* Un lucru de soiul ăsta s-a petrecut ieri. Nu ştiu ce a fost. S-au văzut unul pe altul altfel, sau cam aşa ceva… Până atunci nu simţiseră aşa, dar dintr-odată s-a întâmplat. Şi apoi Praful a fost atras de ei, cu mare putere, şi a încetat să mai curgă în partea opusă.

— Aşadar, iată că s-a întâmplat! a zis Serafina, minunându-se. Acum e în ordine, sau o să fie, atunci când îngerii vor închide genunea cea mare din lumea de dedesubt.

I-a povestit lui Mary despre genune şi cum a descoperit-o:

— Zburam sus de tot, căutând o alunecare de teren, şi am întâlnit un înger: un înger-femeie. Era foarte ciudată: bătrână şi tânără totodată, a continuat Serafina, uitând că ea însăşi arăta aşa în ochii lui Mary. O chema Xaphania. Mi-a spus multe lucruri… A zis că toată istoria omenirii a fost o bătălie între înţelepciune şi prostie. Ea şi îngerii răzvrătiţi, adepţii înţelepciunii, au încercat întotdeauna să deschidă minţile; Autoritatea şi bisericile sale au încercat întotdeauna să le ţină

închise. Mi-a dat multe exemple din lumea mea.

— Iar mie îmi vin în minte destule dintr-a mea.

— Şi cel mai adesea înţelepciunea a trebuit să lucreze în taină, şoptindu-şi vorbele, trecând ca o iscoadă prin locurile sărmane din lume, în vreme ce curţile şi palatele erau ocupate de duşmanii ei.

— Da, a aprobat Mary, recunosc şi asta.

— Lupta nu-i încă terminată, cu toate că trupele Împărăţiei au fost înfrânte. Or să se regrupeze sub un nou comandant şi or să se întoarcă în forţă, deci trebuie să fim gata să le înfruntăm.

— Dar ce s-a întâmplat cu Lordul Asriel? a întrebat Mary.

— S-a luptat cu Regentul ceresc, îngerul Metatron, şi din încleştare l-a făcut să se prăbuşească în genune. Metatron a pierit pe veci. Şi Lordul Asriel odată cu el.

Mary şi-a ţinut răsuflarea.

— Dar doamna Coulter? a întrebat.

Ca răspuns, vrăjitoarea a scos o săgeată din tolbă. I-a trebuit ceva vreme ca să o aleagă: cea mai bună, cea mai dreaptă, cea mai echilibrată.

Şi a rupt-o în două.

— Odată, în lumea mea, am văzut-o pe femeia aceea torturând o vrăjitoare şi mi-am jurat că o să-i trimit săgeata asta drept în beregată. Acum n-o s-o mai fac. S-a jertfit împreună cu Lordul Asriel în lupta cu îngerul, ca să facă lumea mai sigură pentru Lyra. Fiecare în parte n-ar fi putut s-o facă, dar împreună au izbutit.

Tulburată, Mary a zis:

— Cum să-i spunem Lyrei?

— Aşteaptă până când întreabă ea, a răspuns Serafina. Poate că nici n-o să întrebe. În orice caz, îşi are cititorul de simboluri; el o să-i dezvăluie tot ce vrea să ştie.

Au şezut o vreme într-o tăcere complice, pe când stelele se mişcau încet pe boltă.

— Poţi vedea mai departe, ca să afli ce vor alege? a întrebat Mary.

— Nu, dar dacă Lyra se întoarce în lumea ei, o să-i fiu soră bună cât va trăi. Tu ce intenţionezi să faci?

— Eu… a început Mary, şi şi-a dat seama că nu se gândise nici o clipă la asta. Presupun că locul îmi este în lumea mea. Cu toate că o să-mi pară rău să plec din aceasta. Am fost tare

fericită aici. Cred că mai fericită ca niciodată, de când mă ştiu.

— Ei bine, dacă te întorci acasă, vei avea şi tu o soră, chiar dacă în altă lume, a zis Serafina. În sfârşit… O să ne vedem iarăşi mâine sau poimâine, când soseşte corabia, şi o să vorbim mai multe pe drumul spre casă; după aceea o să ne despărţim pentru totdeauna. Acum îmbrăţişează-mă, surioară.

Mary a cuprins-o cu braţele, iar Serafina Pekkala şi-a luat zborul pe ramura ei de pin-de-nor, peste trestii, peste mlaştini, peste bancurile de nămol, peste plajă şi peste mare, până ce Mary n-a mai văzut-o.

Cam în aceeaşi vreme, una dintre şopârlele cele mari şi albastre a dat peste cadavrul părintelui Gomez. În după-amiaza acelei zile, Will şi Lyra s-au întors în sat pe alt drum, aşa că nu l-au văzut; preotul zăcea netulburat acolo unde-l lăsase Balthamos. Şopârlele se hrăneau cu leşuri, dar erau făpturi blânde, şi printr-o străveche înţelegere cu mulefa aveau dreptul să ia orice făptură care zăcea moartă după lăsarea nopţii.

Şopârla a târât trupul preotului până la cuib, iar odraslele ei s-au ospătat pe cinste. Cât despre puşcă, zace în iarba în care a abandonat-o Părintele Gomez, prefăcându-se încetişor în rugină.

37. *Dunele*

> Suflete al meu, nu căta viaţa veşnică, ci stoarce până la ultima picătură tărâmul celor cu putinţă…
>
> *Pindar*

A doua zi, Will şi Lyra au plecat iar de capul lor, vorbind puţin, nerăbdători să rămână singuri. Arătau năuciţi, de parcă cine ştie ce accident fericit le furase minţile; se mişcau alene, iar ochii nu le erau atenţi la ce priveau.

Au petrecut toată ziua pe dealurile întinse, iar în dogoarea după-amiezii s-au dus în crângul lor de aur şi argint. Vorbeau, se scăldau, se sărutau, stăteau lungiţi, pierduţi în fericire, murmurând cuvinte al căror înţeles le era neclar, dar simţeau că se topesc de dragoste.

Seara au cinat împreună cu Mary şi Atal, vorbind puţin, şi pentru că aerul era încins s-au gândit să plece într-o plimbare până la ţărmul mării, unde îşi ziceau că ar putea fi o adiere răcoroasă. Au mers agale de-a lungul râului până ce au ajuns pe plaja lată, strălucind sub lumina lunii, tocmai când începea fluxul.

S-au întins pe nisipul moale, la poalele dunelor, şi atunci au auzit chemarea primei păsări.

Amândoi au întors capul pe dată, pentru că era o pasăre al cărei glas nu semăna cu al nici unei făpturi din lumea în care se aflau. De undeva, de sus, din întuneric, a răsunat un tril gingaş, căruia i-a răspuns altul, dintr-o altă direcţie. Încântaţi, Will şi Lyra au sărit în picioare şi au încercat să vadă păsările, dar n-au reuşit să desluşească decât două forme întunecate care zburau jos, după care săgetau iarăşi spre înalturi, cântând de zor cu glasuri ca nişte cascade de clopoţei.

Şi apoi, cu o fluturare a aripilor care a zvârlit un pic de nisip din faţa ei, prima pasăre a coborât pe pământ, la câţiva metri depărtare.

Lyra a şoptit:

— Pan…?

El avea forma unei turturele, dar de o culoare mai întunecată, fiind greu de desluşit în lumina lunii; totuşi, se vedea limpede pe nisipul alb. Cealaltă pasăre s-a mai rotit un pic prin văzduh, cântând, apoi a coborât şi i s-a alăturat: altă turturea, dar alb-sidefie, cu o creastă de pene roşu-închis.

Şi astfel Will a aflat cum e să-ţi vezi daimonul. Pe când acesta cobora pe nisip, el şi-a simţit inima cum se strânge şi se destinde într-un fel pe care nu l-a uitat niciodată. Aveau să treacă şaizeci de ani şi mai bine şi, bătrân fiind, încă îl mai încercau o serie de senzaţii la fel de luminoase şi de proaspete: degetele Lyrei punându-i fructul între buze, sub copacii de aur şi argint; gura ei caldă apăsată pe a lui; daimonul smuls din pieptul său pe neştiute, când au intrat în lumea morţilor – şi dulcea senzaţie a întoarcerii acestuia la el, la poalele dunelor luminate de lună.

Fata a vrut să se repeadă spre ei, dar Pantalaimon a glăsuit solemn:

— Lyra, noaptea trecută a venit la noi Serafina Pekkala. Ne-a spus tot felul de lucruri. A plecat înapoi să-i călăuzească pe gitani. Vin încoace Farder Coram şi Lordul Faa, şi or să ajungă aici…

— Pan, a spus ea, tulburată. O, Pan, nu eşti fericit?… Ce ai? Ce-i cu tine?

Atunci el s-a transformat şi s-a prelins pe nisip către ea în forma unei hermine albe ca zăpada. Şi celălalt daimon s-a transformat – Will a simţit fizic cum se întâmplă asta, ca pe o mică încleştare a inimii –, devenind pisică.

Înainte să se apropie de Will, i-a vorbit:

— Vrăjitoarea mi-a dat un nume. Înainte n-aveam nevoie de aşa ceva. M-a numit Kirjava. Dar ascultă-mă, ascultaţi-ne acum…

— Da, trebuie! a întărit Pantalaimon. E greu de explicat.

Împreună, daimonii au reuşit să le spună tot ce aflaseră de la Serafina, începând cu dezvăluirea legată de starea actuală a celor doi copii: cum, fără să vrea, deveniseră asemenea vrăjitoarelor în privinţa puterii de a se despărţi de daimoni, rămânând totuşi o singură fiinţă.

— Dar asta nu-i tot, a zis Kirjava.

Iar Pantalaimon a adăugat:

— O, Lyra, iartă-ne, dar trebuie să-ţi spunem ce am aflat…

Lyra era uluită. Când avusese vreodată nevoie Pan să-şi ceară iertare? S-a uitat la Will şi i-a văzut nedumerirea la fel de profundă.

— Spuneţi-ne, a zis el. Nu vă temeţi.

— E vorba de Praf, a grăit daimonul-pisică, şi Will s-a

minunat că aude o parte din propria-i fiinţă spunându-i ceva ce nu ştia. Se scurgea cu totul, tot Praful din lume, în genunea pe care aţi văzut-o. Ceva i-a oprit scurgerea pe acolo, însă…

— Will, lumina aceea aurie! s-a dumirit Lyra. Lumina care curgea toată în genune şi dispărea… Acela era Praful? Chiar aşa?

— Da. Însă este şi mai mult care se scurge în continuare, a zis Pantalaimon. Şi n-ar trebui. E esenţial să înceteze. Trebuie să rămână în lume, nu să se irosească, pentru că altfel tot ce e bun o să se ofilească şi o să piară.

— Dar pe unde se scurge restul? a întrebat Lyra.

Amândoi daimonii s-au uitat la Will şi la pumnal.

— De câte ori am făcut o deschizătură, a zis Kirjava – şi Will a simţit iarăşi acea emoţie: *ea e eu, eu sunt ea –,* de câte ori cineva a făcut o deschizătură între lumi, noi sau bătrânii din Breaslă, oricine, pumnalul tăia până în golul din afară. Acelaşi gol se regăseşte jos, în genune. N-am ştiut asta. Nimeni n-a ştiut, căci tăişul e prea fin ca să se vadă. Totuşi, fereastra e destul de mare ca Praful să se scurgă pe acolo. Dacă făptuitorul ei ar fi închis-o pe dată, n-ar fi fost timp să se scurgă prea mult, dar sunt mii şi mii care n-au fost închise defel. Aşa că în tot acest timp Praful s-a scurs din lumile pline de viaţă în neant.

Tâlcul începea să pătrundă în minţile lui Will şi a Lyrei. S-au luptat cu el, l-au respins, dar era la fel ca lumina zorilor ce se infiltrează pe cer şi stinge stelele: se strecura pe sub orice stor şi pe după marginea oricărei draperii pe care o trăgeau ca s-o ţină afară.

— Toate deschizăturile… a spus Lyra în şoaptă.

— Fiecare dintre ele… Trebuie închise toate? a zis Will.

— Până la ultima, a răspuns Pantalaimon, cu o şoaptă ca a Lyrei.

— O, nu! s-a văietat fata. Nu, nu-i cu putinţă să fie adevărat…

— Prin urmare, trebuie să părăsim lumea noastră ca să stăm într-a Lyrei, a zis Kirjava. Sau Pan şi Lyra trebuie să o părăsească pe a lor şi să vină în a noastră. Nu există altă alegere.

Apoi a răzbit lumina deplină a zilei, îngheţată.

Iar Lyra a ţipat din rărunchi. Ţipătul de bufniţă al lui Pantalaimon din noaptea anterioară înspăimântase toate micile

făpturi care îl auziseră, dar acela nu fusese nimic faţă de vaierul plin de patimă pe care îl scosese acum Lyra. Daimonii erau şocaţi, iar Will, văzându-le reacţia, şi-a dat seama de ce: nu cunoşteau restul adevărului. Nu ştiau ce aflaseră Will şi Lyra înşişi.

Fata tremura de furie şi durere, păşind încrâncenată de colo-colo, cu pumnii strânşi şi întorcându-şi chipul brăzdat de lacrimi într-o parte şi-n alta, ca şi cum ar fi căutat un răspuns. Will a sărit în picioare şi i-a cuprins umerii, şi a simţit-o încordată şi tremurând.

— Ascultă, Lyra, ascultă: ce a zis tatăl meu?

— O! a strigat ea, smucindu-şi capul dintr-o parte în alta. A zis – doar ştii ce-a zis! Erai acolo, Will, ai auzit şi tu!

El avea impresia că durerea o s-o răpună pe loc. Lyra i s-a azvârlit în braţe şi a hohotit, agăţându-se cu putere de umerii lui, înfigându-şi unghiile în spatele lui şi apăsându-şi faţa pe gâtul lui, iar Will nu auzea decât:

— Nu… nu… nu…

— Ascultă, Lyra, a zis din nou. Hai să încercăm să ne amintim exact. Poate că există o cale. Poate că există o portiţă de scăpare.

I-a descleştat cu blândeţe braţele şi a convins-o să se aşeze. Pe dată Pantalaimon, speriat, s-a furişat în poala ei, iar daimonul-pisică s-a apropiat şovăielnic de Will. Nu se atinseseră, dar acum el şi-a aşezat mâna pe daimon, iar acesta şi-a frecat capul de pisică de degetele lui, apoi i s-a urcat cu paşi moi pe genunchi.

— A zis… a început Lyra, înghiţindu-şi lacrimile. A zis că oamenii ar putea petrece puţină vreme în alte lumi fără să fie vătămaţi. Ar putea. Aşa şi noi, nu? Dacă nu punem la socoteală că a trebuit să mergem în lumea morţilor, suntem încă sănătoşi, nu?

— Pot rămâne un pic, dar nu timp îndelungat, a întărit Will. Tatăl meu a fost departe de lumea lui, de lumea mea, zece ani. Era aproape pe moarte când am dat de el. Zece ani, asta-i tot.

— Dar Lordul Boreal? Sir Charles? Era destul de sănătos, nu?— Da, însă adu-ţi aminte, putea trece înapoi în lumea lui de câte ori voia şi atunci se însănătoşea imediat. La urma urmei, acolo l-ai văzut prima oară, în lumea ta. Probabil că a găsit o fereastră tainică, de care nu mai ştia nimeni.

— Păi, am putea face asta!
— Am putea, numai că…
— Toate ferestrele trebuie închise, a zis Pantalaimon. Toate!
— Dar de unde ştiţi? a întrebat Lyra.
— Ne-a spus un înger, a explicat Kirjava. Am întâlnit un înger. Ea ne-a spus totul despre asta, precum şi alte lucruri. E adevărat, Lyra.
— Ea? a zis înfocat Lyra, bănuitoare.
— Era un înger-femeie.
— N-am auzit niciodată de aşa ceva. Poate că v-a minţit.
Will rumega de-acum altă posibilitate.
— Să zicem că ei închid toate celelalte ferestre, a spus, iar noi facem una doar când avem nevoie, trecem prin ea cât de repede putem şi o închidem imediat – asta n-ar fi vătămător, nu? Dacă nu lăsăm mult timp ca să iasă Praful…
— Da!
— Am face-o unde n-o poate găsi nimeni, a continuat el, şi am şti doar noi doi…
— O, ar merge! Sunt sigură că da! s-a bucurat Lyra.
Însă daimonii erau tulburaţi, Kirjava clătina din cap, iar Pantalaimon a zis:
— Spectrele… Ea ne-a zis şi de Spectre.
— Spectrele? s-a mirat Will. Le-am văzut pentru prima oară în timpul bătăliei. Ce-i cu ele?
— Păi, am aflat de unde vin, a spus Kirjava. Şi acesta e lucrul cel mai rău dintre toate: sunt un soi de odrasle ale genunii. De câte ori deschidem o fereastră cu pumnalul ia naştere un Spectru. E ca o bucăţică de genune care pluteşte afară din ea şi pătrunde în lumea vie. De aceea lumea de la Cittàgazze era atât de plină de ele, din pricina tuturor ferestrelor pe care le-au lăsat deschise acolo.
— Şi cresc hrănindu-se cu Praf, a completat Pantalaimon. Şi cu daimoni. Căci Praful şi daimonii sunt într-un fel asemănători; în orice caz, daimonii adulţilor. Şi făcând asta, Spectrele devin mai mari şi mai puternice…
Will a simţit în inimă o groază surdă, iar Kirjava s-a lipit strâns de pieptul lui, simţind şi ea acelaşi lucru şi încercând să-l aline.
— Aşadar, ori de câte ori am folosit cuţitul, de fiecare dată am făcut să ia fiinţă alt Spectru?

Şi-a amintit de Iorek Byrnison în peşteră, pe când dregea pumnalul, zicând: „Ce nu ştii este ce anume face pumnalul de capul lui. Intenţiile tale pot să fie bune. Pumnalul are şi el intenţii."

Ochii Lyrei îl urmăreau, larg deschişi de panică.

— O, nu putem, Will! Nu le putem face asta oamenilor. Nu putem da drumul altor Spectre, mai ales acum, după ce am văzut de ce sunt în stare!

— Bine, a spus el, ridicându-se în picioare, cu daimonul strâns la piept. Atunci o să trebuiască să... Unul dintre noi o să... Vin eu în lumea ta şi...

Lyra ştia ce vrea să zică, şi l-a văzut ţinându-şi daimonul frumos şi sănătos, pe care încă nici nu începuse să-l cunoască; şi s-a gândit la mama lui, şi a ştiut că şi el se gândeşte la ea. Să o părăsească şi să trăiască alături de Lyra, puţinii ani care le rămâneau – ar putea să facă asta? Probabil că ar trăi alături de Lyra, însă ea ştia că n-ar putea să suporte una ca asta.

— Nu! a strigat, sărind în picioare lângă Will, şi Kirjava i s-a alăturat lui Pantalaimon pe nisip, în vreme ce băiatul şi fata se agăţau cu disperare unul de celălalt. *Eu* o să fac asta, Will! O să vin în lumea ta, să trăiesc acolo! N-are importanţă dacă ne îmbolnăvim, eu şi Pan – suntem puternici, bag mâna-n foc că o să rezistăm mult, şi probabil că există medici buni în lumea voastră, doctorul Malone ar şti vreun leac! Te rog, hai să facem aşa!

El clătina din cap. Fata i-a văzut sclipirea lacrimilor pe obraji.

— Crezi că aş putea îndura aşa ceva, Lyra? Crezi că aş putea trăi fericit văzând cum te îmbolnăveşti, te topeşti şi apoi mori, în vreme ce eu cresc şi devin mai puternic pe zi ce trece? Zece ani... Nu înseamnă nimic. Trec cât ai bate din palme. O să avem douăzeci şi ceva de ani. Nu mai e mult până atunci. Gândeşte-te la asta, Lyra, tu şi cu mine oameni mari, pregătindu-ne să facem toate lucrurile pe care vrem să le facem – şi apoi... totul se sfârşeşte. Crezi că aş putea să mai trăiesc după ce mori tu? O, Lyra, te-aş urma jos, în lumea morţilor, fără să stau pe gânduri, aşa cum l-ai urmat tu pe Roger. Dar asta ar însemna două vieţi prăpădite degeaba, irosite în van. Nu, ar trebui să ne petrecem toată viaţa împreună – vieţi lungi şi frumoase şi pline de fapte. Şi dacă nu le putem petrece împreună... va trebui să

le petrecem separat.

Lyra îl privea cum umblă încolo şi-ncoace, muşcându-şi buzele, înnebunit de durere.

S-a oprit şi, întorcându-se, a continuat:

— Îţi aminteşti ce a mai zis tata? A zis că trebuie să întemeiem republica raiului acolo de unde suntem. Că pentru noi nu există un altundeva. Asta a vrut să zică, acum îmi dau seama. Of, e groaznic… Mă gândeam atunci că vorbeşte doar despre Lordul Asriel şi lumea lui nouă, dar el vorbea despre noi, despre tine şi despre mine. Trebuie să trăim fiecare în lumile noastre…

— O să întreb aletiometrul, a spus Lyra. El trebuie să ştie. Nu pricep de ce nu m-am gândit mai devreme la asta.

S-a aşezat, ştergându-şi obrajii cu o mână, iar cu cealaltă scotocind în rucsac. Îl ducea cu ea peste tot: în anii următori, când Will se gândea la ea, o vedea adesea cu trăistuţa aceea pe umăr. Şi-a dat părul după urechi cu acea mişcare iute care îi plăcea lui şi a scos pachetul de catifea neagră.

— Vezi bine? a întrebat-o Will, căci, deşi luna strălucea, simbolurile de pe cadran erau tare mici.

— Ştiu unde sunt toate, a zis ea, le ştiu pe de rost. Taci acum…

Şi-a încrucişat picioarele, trăgându-şi fusta peste ele, ca să poată pune instrumentul în poală. Will s-a rezemat într-un cot, privind. Lumina puternică a lunii, reflectată de nisipul alb, aşternea pe chipul ei o strălucire care părea să atragă altă strălucire, cea dinăuntru. Ochii îi scânteiau şi arăta atât de serioasă, de absorbită, încât Will s-ar fi putut îndrăgosti de ea încă o dată, dacă iubirea n-ar fi cuprins deja fiecare fibră din fiinţa lui.

Lyra a răsuflat adânc şi a început să răsucească roţile. Dar după câteva clipe s-a oprit şi a întors instrumentul.

— Nu-i bun locul, a zis scurt, şi a încercat din nou.

Will, care o urmărea, îi vedea limpede chipul iubit.

Şi pentru că îl cunoştea atât de bine, şi pentru că îi studiase expresia în clipele de fericire, disperare, nădejde şi tristeţe, îşi dădea seama că ceva nu e-n ordine; nu sesiza nici urmă din concentrarea în care se cufunda de obicei foarte repede. În locul acesteia, pe chip i s-a zugrăvit treptat o uluire nefericită: şi-a muşcat buza de jos, a clipit din ce în ce mai des, iar ochii i-

au trecut încet de la un simbol la altul, aproape la nimereală, în loc să săgeteze iute şi precis.

— Nu ştiu… a murmurat, scuturându-şi capul. Nu ştiu ce se petrece… Îl cunosc aşa de bine, dar nu pricep ce vrea să zică…

A tras îndelung aer în piept, cutremurându-se, şi a întors instrumentul. De-acum arăta ciudat şi nelalocul lui în mâinile sale. Pantalaimon, în chip de şoarece, s-a furişat în poala ei şi şi-a sprijinit lăbuţele negre pe cristal, chiorându-se la simboluri, trecând de la unul la altul. Lyra a răsucit o roată, a răsucit-o şi pe cealaltă, a răsucit întregul instrument, apoi a ridicat ochii către Will, copleşită.

— O, Will, a strigat, n-o mai pot face! M-a părăsit!

— Şşt, a zis el, nu te necăji. Toată ştiinţa aceea e încă în tine. Trebuie doar să fii liniştită şi să-ţi dai răgaz să o găseşti. N-o sili. Încearcă doar să pluteşti cumva în jos, ca s-o atingi…

Ea şi-a înghiţit lacrimile, a dat din cap şi şi-a frecat mânioasă ochii cu încheietura mâinii, apoi a respirat adânc de câteva ori; dar el îşi dădea seama că e prea încordată. Şi-a aşezat palmele pe umerii ei, apoi a simţit-o tremurând şi a cuprins-o strâns. Ea s-a tras înapoi şi a încercat iarăşi. Din nou s-a uitat la simboluri, din nou a învârtit roţile, dar acele scări invizibile ale înţelesului pe care păşise cu atâta uşurinţă şi încredere nu mai erau acolo. Pur şi simplu nu mai ştia ce înseamnă fiecare simbol.

S-a agăţat de Will şi a spus cu disperare:

— N-are rost: nu desluşesc nimic! A pierit pe veci… A venit când am avut nevoie, pentru toate lucrurile pe care trebuia să le fac, ca să-l salvez pe Roger, şi apoi pentru noi doi… Dar acum s-a terminat, acum s-a terminat totul, n-am mai rămas decât eu… Mă temeam de asta, pentru că a fost aşa de greu… Mă gândeam că nu-l pot vedea cum trebuie, ori că am degetele înţepenite, ori cine mai ştie ce, dar nici vorbă de asta… Puterea mă părăsea, se topea. Oh, s-a dus, Will! Am pierdut-o! N-o să se mai întoarcă niciodată!

Suspina, copleşită de disperare. El nu putea face altceva decât să o ţină în braţe. Nu ştia cum s-o aline, pentru că era clar că are dreptate.

Apoi amândoi daimonii s-au zbârlit şi au privit în sus. Will şi Lyra au simţit şi ei, şi le-au urmărit privirea îndreptată spre cer. O lumină se apropia: o lumină cu aripi.

— E îngerul pe care l-am văzut, a presupus Pantalaimon.

Bănuiala s-a dovedit a fi corectă. În vreme ce băiatul, fata şi cei doi daimoni o priveau venind, Xaphania şi-a desfăcut aripile mai larg şi a planat până pe nisip. În ciuda timpului petrecut în tovărăşia lui Balthamos, Will nu era pregătit pentru ciudăţenia unei astfel de întâlniri. El şi Lyra se ţineau strâns de mâini, pe când îngerul-femeie se apropia, cu lumina altei lumi strălucind pe ea. Nu avea veşminte, dar asta nu însemna nimic: oricum, ce veşminte ar putea să poarte un înger? şi-a zis Lyra. Nu se putea spune dacă e bătrână ori tânără, dar expresia îi era solemnă şi plină de milă – şi atât Will, cât şi Lyra au avut impresia că îi cunoaşte până în adâncul inimilor lor.

— Will, a rostit ea, am venit să-ţi cer ajutorul.

— Ajutorul meu? Cum aş putea să te ajut eu?

— Vreau să-mi arăţi cum să închid ferestrele pe care le face pumnalul.

Will a înghiţit în sec.

— O să-ţi arăt, a încuviinţat. În schimb, ne poţi ajuta şi tu pe noi?

— Nu în felul în care vă doriţi. Îmi dau seama ce aţi discutat. Jalea voastră a lăsat urme în aer. Nu-i o consolare, dar, credeţi-mă, fiecare fiinţă care ştie despre dilema voastră îşi doreşte ca lucrurile să fi stat altfel. Există însă o soartă în faţa căreia trebuie să se încline chiar şi cei mai puternici. Nu pot face nimic ca să vă ajut să schimbaţi felul în care stau lucrurile.

— De ce – a început Lyra, auzindu-şi vocea slabă şi tremurătoare –, de ce nu mai pot citi aletiometrul? De ce nu mai pot face măcar asta? Era singurul lucru pe care îl făceam cu adevărat bine, iar acum s-a dus. A pierit ca şi cum n-ar fi fost nicicând…

— Îl citeai în stare de graţie, a zis Xaphania, privind-o. Vei reuşi din nou, prin muncă.

— Şi cât timp o să-mi ia asta?

— Toată viaţa.

— Aşa de mult?…

— Dar citirea ta va fi şi mai bună atunci, după o viaţă de cugetare şi strădanie, pentru că va izvorî din înţelegerea conştientă. Starea de graţie la care ajungi astfel e mai adâncă şi mai bogată decât cea care vine pe degeaba. Şi, mai mult, după ce ajungi la ea, nu te mai părăseşte niciodată.

— Vrei să zici *întreaga* viaţă, nu? a şoptit Lyra. O întreagă

viaţă lungă? Nu numai… câţiva ani…

— Da, asta vreau să zic, a răspuns îngerul.

— Şi trebuie ca toate ferestrele să fie închise? le-a întrerupt Will. Până la ultima?

— Trebuie să pricepi un lucru, a spus Xaphania. Praful nu e o constantă. Nu există o cantitate care a fost întotdeauna aceeaşi. Făpturile conştiente fac Praful – îl reînnoiesc mereu, prin gândire, simţire şi cugetare, prin dobândirea înţelepciunii şi transmiterea ei. Dacă îi imboldiţi pe toţi cei din lumile voastre să facă asta, ajutându-i să înveţe şi să înţeleagă ce e cu ei, ce e cu ceilalţi, care-i felul în care merg lucrurile, arătându-le cum să fie buni în loc să fie cruzi, şi răbdători în loc să fie repeziţi, şi voioşi în loc să fie acri – şi, mai presus de toate, cum să-şi păstreze mintea deschisă, curioasă… Atunci vor reînnoi destul Praf ca să înlocuiască ceea ce se pierde printr-o fereastră. Aşa că una poate fi lăsată deschisă.

Will tremura de emoţie, mintea repezindu-i-se la un singur lucru: o fereastră între lumea lui şi a Lyrei. Ar fi taina lor şi ar putea trece prin ea oricând ar dori; fiecare ar putea să trăiască o vreme în lumea celuilalt, astfel încât daimonii lor să rămână sănătoşi, şi ar putea creşte împreună, şi mult mai încolo ar avea copii care să fie cetăţeni tainici ai celor două lumi, şi ar putea aduce toată învăţătura dintr-o lume în cealaltă, şi ar putea face tot soiul de fapte bune…

Dar Lyra clătina din cap.

— Nu, a zis ea, cu un mic vaiet. Nu putem, Will…

Şi dintr-odată a ştiut ce gândeşte, şi pe acelaşi ton îndurerat a zis:

— Morţii…

— Trebuie să lăsăm fereastra pentru ei. Trebuie!

— Da, altfel…

— Şi trebuie să facem destul Praf pentru ei, Will, şi să ţinem fereastra deschisă…

Tremura. Părea foarte mică, aşa cum o strângea la pieptul lui.

— Iar dacă facem asta, a zis Will, dacă ne trăim viaţa cum se cuvine şi ne gândim la ei ca acum, o să avem şi ce să le povestim harpiilor. Trebuie să le spunem oamenilor asta, Lyra.

— Despre poveştile adevărate, da, poveştile pe care harpiile vor să le asculte la schimb. Da. Că, dacă oamenii îşi trăiesc

viaţa până la capăt şi n-au nimic de spus despre ea când s-a terminat, atunci n-or să mai plece din lumea morţilor. Trebuie să le-o spunem, Will.

— Singuri, însă...

— Da, singuri...

Şi la auzul acestui cuvânt Will a simţit cum un val uriaş de furie şi de disperare porneşte dintr-un loc aflat în adâncul său, ca şi cum mintea i-ar fi fost un ocean devastat de un cutremur din adâncuri. Toată viaţa fusese singur, şi acum trebuia să fie iar singur, şi această binecuvântare nespus de preţioasă care pogorâse asupra lui trebuia să-i fie luată aproape pe dată. Simţea cum valul e din ce în ce mai înalt şi mai drept, întunecând cerul, simţea cum creasta tremură şi începe să se reverse, simţea cum marea masă se sparge, având în spate întreaga greutate a oceanului, de coasta oţelită care trebuia să fie el. Şi s-a trezit că gâfâie şi se cutremură şi plânge în gura mare, cu mai multă furie şi durere decât simţise vreodată în viaţa lui, şi a descoperit-o pe Lyra, la fel de distrusă, în braţele lui. Dar după ce valul şi-a ostoit puterea şi apele s-au retras, au rămas stâncile mohorâte: nu te puteai lua la harţă cu soarta, şi nici disperarea lui, nici a Lyrei nu le clintiseră din loc.

Cât de mult a ţinut furia lui Will n-ar fi putut spune. Dar în cele din urmă a trebuit să se stingă, şi oceanul s-a liniştit un pic după frământare. Apele erau încă agitate, poate că n-aveau să mai fie niciodată calme cu adevărat, dar forţa cea mare se epuizase.

Întorcându-se către îngerul-femeie, au sesizat că înţelege şi că e la fel de întristată. Dar ea putea să vadă mai departe decât ei, iar în expresie i se citea şi o speranţă liniştită.

Will a înghiţit cu greu şi i-a spus:

— Bine. O să-ţi arăt cum să închizi o fereastră. Dar mai întâi trebuie să deschid una, şi aşa o să mai fac un Spectru. N-am ştiut despre ei, altfel aş fi avut mai multă grijă.

— Ne ocupăm noi de Spectre, a zis Xaphania.

Will a luat pumnalul şi s-a întors către mare. Spre surprinderea lui, mâinile îi erau destul de sigure. A tăiat o fereastră în lumea sa, şi au dat cu ochii de o fabrică sau o uzină chimică, unde ţevării complicate treceau printre clădiri şi rezervoare, lumini ardeau în fiecare colţ şi jeturi de aburi se ridicau în aer.

— E ciudat că îngerii nu ştiu cum să facă asta, a comentat Will.

— Pumnalul e o invenţie omenească.

— Şi o să le închideţi pe toate, în afară de una, a zis Will. Toate, mai puţin cea din lumea morţilor.

— Da, promit. Dar asta presupune o condiţie, şi ştiţi condiţia.

— Da, o ştim. Sunt multe ferestre de închis?

— Mii. Întâi, e genunea cumplită săpată de bombă şi e marea deschizătură pe care a făcut-o Lordul Asriel din lumea lui. Amândouă trebuie închise, şi vor fi. Dar sunt şi ferestre mai mici, unele în adânc, sub pământ, altele sus, în văzduh, care au apărut cu diverse ocazii.

— Baruch şi Balthamos mi-au spus că se foloseau de astfel de deschizături ca să călătorească între lumi. Îngerii n-or să mai poată face asta? O să fiţi închişi într-o singură lume, ca noi?

— Nu. Cunoaştem şi alt fel de a călători.

— Felul pe care îl ştiţi voi, a îndrăznit Lyra, nu l-am putea învăţa şi noi?

— Ba da. Aţi putea învăţa cum să o faceţi, aşa cum a învăţat tatăl lui Will. Trebuie folosită însuşirea pe care o numiţi imaginaţie. Dar nu înseamnă să născoceşti. E o formă de a vedea.

— Deci, nu o călătorie de-adevăratelea, a zis Lyra. Doar te prefaci…

— Nu, a spus Xaphania, nu înseamnă să te prefaci. E uşor să te prefaci. Acest fel e mai greu, dar real.

— Şi este ca la aletiometru? a întrebat Will. Ai nevoie de o viaţă întreagă ca să înveţi?

— Îţi trebuie mult exerciţiu, intr-adevăr. Trebuie să trudeşti. Credeai că poţi pocni din degete şi să-ţi pice plocon? Dar merită să depui eforturi pentru un lucru la care râvneşti. Plus că ai un prieten care a făcut deja primii paşi, iar acesta o să te ajute.

Will nu ştia despre cine ar putea fi vorba, iar în acel moment n-avea nici un chef să întrebe.

— Înţeleg, a zis, oftând. O să te mai vedem? O să mai vorbim vreodată cu un înger după ce ne întoarcem în lumile noastre?

— Nu ştiu, a răspuns Xaphania. Dar n-ar trebui să vă pierdeţi vremea aşteptând.

— Şi ar trebui să distrug pumnalul, a zis Will.

— Da.

În vreme ce vorbeau, fereastra stătuse deschisă lângă ei. Luminile ardeau în fabrică, lucrul continua; utilajele funcţionau, chimicalele se combinau, oamenii produceau bunuri şi îşi câştigau pâinea. Asta era lumea din care făcea parte Will.

— Ei bine, o să vezi imediat cum se procedează.

Şi i-a arătat îngerului cum să caute pe pipăite marginile ferestrei, aşa cum îi arătase lui Giacomo Paradisi, atingându-le cu vârfurile degetelor şi strângându-le la un loc. Încetul cu încetul, fereastra s-a închis, iar fabrica a dispărut.

— Deschizăturile care *nu* au fost făcute de pumnalul diafan… a început băiatul. Chiar trebuie să le închideţi pe toate? Pentru că Praful se scurge, probabil, doar prin ferestrele decupate de pumnal. Celelalte trebuie să fi fost făcute de mii de ani, şi încă există Praf.

Îngerul a zis:

— O să le închidem pe toate, pentru că dacă crezi că au mai rămas câteva, ai să-ţi petreci toată viaţa căutând una dintre ele, şi ar fi o irosire a timpului care ţi-e dat. Ai alte lucruri de făcut, mult mai importante şi mai de preţ, în lumea ta. Nu vei mai pleca în călătorii afară din aceea.

— Şi atunci, ce treabă am de făcut? a întrebat Will, dar a continuat imediat: Nu, mai bine nu-mi spune. Eu o să hotărăsc ce să fac. Dacă îmi zici că treaba mea e lupta, sau vindecarea, sau explorarea, sau orice o fi, o să mă gândesc încontinuu la asta. Iar dacă ajung într-adevăr să o fac, îmi va fi ciudă, pentru că o să mi se pară că n-am avut de ales; dacă n-o fac, mă voi simţi vinovat, pentru că s-ar fi cuvenit s-o fac. Orice va fi să fie, eu singur o să aleg, nu altcineva.

— Atunci ai făcut deja primii paşi către înţelepciune, a zis Xaphania.

— E o lumină pe mare, i-a întrerupt Lyra.

— Corabia care îi aduce pe prietenii tăi, ca să te ia acasă. O să ajungă mâine.

Cuvântul *mâine* a venit ca o lovitură cumplită. Lyra nu şi-ar fi închipuit niciodată că n-o s-o tragă inima să-i vadă pe Farder Coram, pe Lordul Faa şi pe Serafina Pekkala.

— Acum o să plec, i-a anunţat îngerul. Am aflat ce trebuia să ştiu.

Xaphania i-a cuprins pe rând în braţele ei luminoase şi răcoroase, sărutându-i pe frunte. Apoi s-a aplecat să sărute daimonii, iar ei s-au transformat în păsări, ca să zboare împreună cu ea o vreme. Îngerul şi-a desfăcut aripile şi s-a înălţat iute în văzduh, iar după numai câteva secunde deja nu se mai vedea.

La câteva clipe după ce a plecat, Lyra a icnit uşor.

— Ce-i? a zis Will.

— N-am întrebat-o despre tata şi mama – iar acum nu mai pot întreba nici aletiometrul… Oare o să aflu vreodată?

S-a aşezat încetişor, iar el a venit alături.

— O, Will, ce putem face? Ce am putea face oare? Vreau să fiu cu tine veşnic. Vreau să te sărut şi să mă culc alături de tine şi să mă trezesc alături de tine în fiecare zi din viaţa mea, până mor, ani şi ani şi ani la rând. Nu vreau o amintire, nu-mi ajunge o amintire…

— Nu, a zis el, amintirea e un lucru prea mărunt. Părul tău adevărat şi gura şi braţele şi ochii şi mâinile tale le vreau. N-am ştiut că pot iubi aşa de mult pe cineva. O, Lyra, aş vrea ca noaptea asta să nu se sfârşească niciodată! Dacă am putea sta aşa, aici, şi lumea să nu se mai rotească, şi toată lumea să adoarmă…

— Toată lumea în afară de noi! Tu şi cu mine să trăim veşnic şi să ne iubim, doar atât.

— O să te iubesc veşnic, orice va fi. Până mor şi după ce mor, iar când o să-mi găsesc ieşirea de pe tărâmul morţilor o să plutesc la infinit, până când o să te regăsesc…

— O să te caut, Will, în fiecare clipă, în toate clipele. Şi când o să ne găsim iar, în sfârşit, o să ne agăţăm unul de altul aşa de strâns, că nimeni şi nimic n-o să ne mai poată despărţi. Fiecare atom din mine şi fiecare atom din tine… O să trăim în păsări şi în flori şi în libelule şi în pini şi în nori şi în grăunţele acelea luminoase pe care le vezi plutind în razele de soare… Şi când or să ne ia atomii ca să facă vieţi noi, n-or să poată să ia doar unul, or să trebuiască să ia doi, unul de-al tău şi unul de-al meu. O să fim uniţi atât de strâns…

Stăteau culcaţi alături, mână-n mână, privind cerul.

— Îţi aminteşti, a şoptit ea, când ai intrat prima oară în cafeneaua aia din Cittàgazze, şi nu mai văzuseşi nici un daimon?

— Nu puteam pricepe ce e. Dar când te-am văzut, mi-ai plăcut de îndată, căci erai dârză.

— Nu, mie mi-a plăcut mai întâi de tine.

— Ba nu! Te-ai bătut cu mine!

— Păi, a zis ea, normal. Da’ tu m-ai atacat.

— Ba nu! Tu ai ieşit ca o vijelie şi m-ai atacat pe mine.

— Da, da’ m-am oprit curând.

— Da, da’… a îngânat-o el uşor.

A simţit-o că tremură, şi apoi, sub mâinile lui Will, oasele delicate ale spatelui ei au început să se înalţe şi să coboare, şi a auzit-o cum suspină încet. I-a mângâiat părul cald, umerii fragezi, după care i-a sărutat iar şi iar faţa; curând, Lyra a scos un lung oftat şi s-a liniştit.

Daimonii s-au întors în zbor, s-au transformat din nou şi au venit la ei, păşind pe nisipul moale. Lyra s-a ridicat în capul oaselor ca să-i întâmpine, iar Will s-a minunat de felul în care putea spune de îndată care e fiecare daimon, indiferent de forma lor. Pantalaimon devenise acum un animal al cărui nume nu-i venea în minte: ca un dihor mare şi puternic, de culoare auriu-roşiatică, suplu, unduitor şi plin de graţie. Kirjava se făcuse iar pisică. Dar nu o pisică obişnuită: blana îi era lucioasă şi bogată, cu o mie de reflexe şi nuanţe de negru ca smoala, cenuşiu ca umbra, albastrul unui lac adânc sub cerul de amiază, pâclă-lavandă-lumina-lunii-ceaţă… Ca să înţelegi sensul cuvântului *subtilitate* ar fi fost destul să te uiţi la blana ei.

— Un jder, a spus Will, găsind numele animalului întrupat de Pantalaimon. Un jder-de-pin.

— Pan, i-a zis Lyra, în vreme ce el i se aşeza unduios în poală, nu te mai schimbi mult, aşa-i?

— Nu, i-a răspuns.

— E ciudat, Pan… Îţi aminteşti când eram mai mici şi nu voiam să te opreşti niciodată din schimbat… Ei bine, nu m-ar mai supăra acum atât de tare. Nu dacă rămâi aşa.

Will şi-a pus mâna peste a ei. O nouă stare de spirit îl cuprinsese: se simţea hotărât şi împăcat. Ştiind exact ce face şi exact ce înseamnă asta, şi-a desprins mâna de pe încheietura Lyrei şi a mângâiat blana auriu-roşiatică a daimonului ei.

Lyra a simţit că i se opreşte răsuflarea. Dar surprinderea ei era amestecată cu o plăcere atât de asemănătoare cu bucuria care o inundase când dusese fructul acela roşu la buzele lui,

încât n-a putut să protesteze, fiindcă nici nu putea respira. Cu inima bubuindu-i, a răspuns în acelaşi fel: a atins cu mâna blana mătăsoasă a daimonului lui Will, şi pe când degetele i se strângeau, a ştiut că Will simte întocmai ca ea.

Şi a mai ştiut că de-acum nici unul dintre daimoni nu mai voia să-şi schimbe forma, pentru că simţiseră atingerea mâinilor unei persoane iubite. Acestea erau formele lor pentru tot restul vieţii: nu aveau să-şi mai dorească altele.

Şi astfel, întrebându-se dacă şi alţi îndrăgostiţi făcuseră înaintea lor această descoperire minunată, stăteau culcaţi alături, în vreme ce pământul se învârtea încet, iar luna şi stelele străluceau deasupra lor.

38. *Grădina botanică*

Gitanii au ajuns în după-amiaza zilei următoare. Nu exista vreun port, fireşte, aşa încât corabia a trebuit să fie ancorată ceva mai departe, iar John Faa, Farder Coram şi căpitanul au pornit spre ţărm cu o şalupă, călăuziţi de Serafina Pekkala.

Mary împărtăşise cu mulefa tot ce ştia, şi când gitanii au debarcat pe plaja lată, o mulţime curioasă îi aştepta acolo ca să-i întâmpine. Fiecare parte, desigur, era roasă de curiozitate în privinţa celeilalte, dar John Faa adunase multă politeţe şi răbdare în lunga sa viaţă şi hotărâse ca aceste făpturi mai ciudate decât toate să aibă parte doar de bunăvoinţă şi prietenie din partea cârmuitorului gitanilor apuseni.

Aşa că a stat o vreme în bătaia soarelui fierbinte, câtă vreme bătrânul zalif, Sattamax, a ţinut discursul de întâmpinare, pe care Mary l-a tradus cum s-a priceput mai bine; iar John Faa a răspuns, aducându-le salutări din Fens şi la cei care locuiau de-a lungul căilor navigabile din ţinutul său de baştină.

Când au pornit prin mlaştini către sat, mulefa au remarcat ce greu îi era lui Farder Coram să meargă şi s-au oferit pe dată să-l ducă în spinare. El a primit, plin de recunoştinţă, şi astfel au ajuns la terenul de reuniuni, unde Will şi Lyra veniseră în întâmpinare.

Trecuse parcă o veşnicie de când Lyra îi văzuse pe dragii ei prieteni! Ultima dată vorbiseră în zăpezile Arcticii, pe când porniseră să-i salveze pe copii din ghearele coblerilor. Aproape că se sfia, şi le-a întins mâna, nesigură; dar John Faa a îmbrăţişat-o strâns şi a sărutat-o pe amândoi obrajii, iar Farder Coram a făcut la fel, uitându-se atent la ea înainte de-a o trage la pieptul său.

— O crescut, John, a zis el. Ţi-aminteşti de copiliţa aia pe care am dus-o pe tărâmurile din miazănoapte? Ia uite la ea acuşa, zău aşa! Lyra, draga mea, nici dac-aş avea limba unui înger n-aş putea să-ţi spun ce bucuros îs c-am dat iarăşi ochii cu tine.

Dar e aşa de îndurerată – şi-a zis în sinea lui –, aşa de şubredă şi de ostenită. Şi nici lui, nici lui John Faa n-avea cum să le scape felul în care se ţinea aproape de Will, cum băiatul cu sprâncene drepte şi negre era atent în fiecare clipă unde se află fata şi se îngrijea să nu se îndepărteze prea tare.

Bărbaţii cei vârstnici l-au salutat respectuos, căci Serafina

Pekkala le spusese câte ceva despre realizările lui Will. În ce-l priveşte, băiatul admira forţa impunătoare a prezenţei Lordului Faa, temperată însă de politeţe, şi şi-a zis că acesta e un mod demn în care să se poarte el însuşi când va fi bătrân. John Faa părea un reper, precum şi un adăpost de nădejde.

— Doctor Malone, a spus bărbatul, tre' să luăm apă proaspătă şi orice produse d-ale gurii putem târgui de la pretenii tăi. Ş-apoi, oamenii mei au fost pe corabie tare multă vreme, ş-o trebuit să dăm nişte bătălii, aşa c-ar fi o binecuvântare de-ar putea toţi să coboare niţel pe mal, să tragă în piept aerul de p-aci, să le povestească familiilor lor d-acasă despre lumile pe unde-or umblat.

— Lord Faa, a răspuns Mary, mulefa mi-au cerut să vă spun că vă vor da tot ce aveţi nevoie şi că vor fi onoraţi dacă aţi putea veni cu toţii în seara asta să cinaţi cu ei.

— I-o mare plăcere pentru noi, mulţam, s-a înclinat cu respect John Faa.

Astfel că în seara aceea oameni din trei lumi au şezut alături şi au împărţit pâinea şi carnea şi fructele şi vinul. Gitanii le-au adus gazdelor daruri din toate colţurile lumii lor: urcioare cu rachiu de ienupăr, sculpturi în fildeşi de morsă, tapiserii de mătase din Turkestan, cupe de argint din minele Suediei, farfurii smălţuite din Coreea.

Mulefa le-au primit cu încântare, şi în schimb le-au oferit roadele măiestriei lor: vase vechi, deosebite, din lemn-înnodat, bucăţi de frânghii şi sfori dintre cele mai bune, boluri lăcuite şi năvoade de pescuit atât de rezistente şi de uşoare, încât nici măcar gitanii care locuiau în Fens nu mai văzuseră niciodată aşa ceva.

După ce a participat la ospăţ, căpitanul le-a mulţumit gazdelor şi a plecat să supravegheze echipajul, în vreme ce se încărcau la bord proviziile şi apa necesare la drum, pentru că aveau de gând să ridice ancora a doua zi, în zori. Între timp, bătrânul zalif le spunea oaspeţilor săi:

— *S-a produs o schimbare importantă peste toate ale firii. Şi, ca semn, ni s-a dat o mare răspundere. Am mea să vă arătăm ce înseamnă asta.*

Aşadar, John Faa, Farder Coram, Mary şi Serafina au mers cu el în locul în care se deschidea tărâmul morţilor şi de unde

duhurile încă ieşeau, în aceeaşi procesiune fără sfârşit. Mulefa plantau un crâng în jurul lui, pentru că era un loc sfânt, susţineau ei. Aveau să-l păstreze astfel pe veci: era un izvor de bucurie.

— Ei bine, ăsta-i un mare mister, a zis Farder Coram, şi-s bucuros c-am trăit de-ajuns ca să-l văd. Intrarea-n bezna morţii îi un lucru de care ne-nspăimântăm cu toţii, orice-om zice, ne-nspăimântăm. Da', dacă-i o cale de ieşire pentru aceia dintre noi care tre' să coboare colo, atuncea mi-i inima mai uşoară.

— Drept grăieşti, Coram, l-a aprobat John Faa. Am văzut o droaie de oameni murind; am trimis chiar io destui dincolo, da' totdeauna o fost în turbarea bătăliei. Dacă ştim că dup-o vreme petrecută în beznă ieşim din nou pe un tărâm dulce ca aista, să fim liberi ca paserile cerului, apăi asta îi cea mai mare făgăduinţă la care poa' să râvnească oricine.

— Tre' să vorbim cu Lyra despre asta, a zis Farder Coram, să aflăm cum s-o-ntâmplat şi ce-nţăles are.

Lui Mary i-a venit tare greu să se despartă de Atal şi de ceilalţi mulefa. Înainte să plece spre corabie, i-au făcut un dar: un flaconaş din lac cu un pic de ulei al copacilor-de-roţi şi, mai preţios decât orice, un săculeţ cu seminţe.

— *Poate că n-or să crească în lumea ta,* a zis Atal, *dar dacă nu, ai uleiul. Să nu ne uiţi, Mary.*

— *Niciodată,* a asigurat-o ea. *Niciodată. De-ar fi să trăiesc cât vrăjitoarele şi să uit orice altceva, niciodată n-am să te uit pe tine şi bunătatea neamului tău, Atal.*

Şi apoi a început călătoria spre casă. Vântul era blând, marea liniştită, şi, cu toate că au zărit de mai multe ori sclipirea acelor uriaşe aripi ca zăpada, păsările se vădeau prudente şi se ţineau departe. Will şi Lyra petreceau fiecare moment împreună; pentru ei, cele două săptămâni de călătorie au trecut ca o clipită.

Xaphania îi spusese Serafinei Pekkala că atunci când toate ferestrele aveau să fie închise, lumile urmau să revină la relaţiile amiabile dintre ele, iar Oxfordul Lyrei şi cel al lui Will aveau să se afle din nou unul peste altul, ca imaginile transparente de pe două pelicule care sunt aduse din ce în ce mai aproape, până când se suprapun – chiar dacă nu se vor atinge niciodată cu adevărat.

Însă, deocamdată, erau departe unul de altul – atât de departe cât ar fi trebuit să meargă Lyra din Oxfordul ei până la Cittàgazze. Oxfordul lui Will se afla deja aici, la doar o tăietură de pumnal. Se lăsa seara când au ajuns, iar atunci când ancora a lunecat în apă, ultimele raze de soare poposeau calde pe dealurile verzi, pe acoperişurile cu ţigle, pe cheiul acela elegant care cădea în ruină şi pe micuţa cafenea a lui Will şi a Lyrei. O cercetare îndelungată prin luneta căpitanului arătase că nu există nici un semn de viaţă, însă John Faa s-a gândit să ia cu el pe ţărm vreo şase bărbaţi înarmaţi, pentru orice eventualitate. N-ar fi stingherit pe nimeni, dar la nevoie ar fi fost de trebuinţă.

S-au bucurat de ultima cină împreună, privind cum se lasă noaptea. Will şi-a luat rămas-bun de la căpitan şi de la ofiţeri, precum şi de la John Faa şi Farder Coram. Aproape că nu părea să fie conştient de prezenţa lor; ei îl vedeau mai limpede decât îi vedea el: un bărbat tânăr, foarte puternic, dar rănit adânc.

În cele din urmă, Will şi Lyra, daimonii lor, Mary şi Serafina Pekkala au pornit prin oraşul pustiu. Şi într-adevăr era pustiu; singurele urme de paşi şi singurele umbre erau ale lor. Lyra şi Will au mers înainte, de mână, către locul în care trebuiau să se despartă, iar femeile au rămas mai în urmă, vorbind ca două surori.

— Lyra vrea să intre un pic în Oxfordul meu, a zis Mary. Are o idee. După aceea o să se întoarcă aici.

— Dar tu ce o să faci, Mary?

— Deocamdată o să rămân cu Will, fireşte. O să mergem la apartamentul meu, acasă la mine, în seara asta, iar mâine ne ducem să aflăm unde e mama lui şi ce putem face ca să se simtă mai bine. Sunt atâtea cutume şi regulamente în lumea mea, Serafina! Trebuie să mulţumeşti autorităţile şi să răspunzi la mii de întrebări; o să-l ajut cu tot ce ţine de legi şi de serviciile sociale şi de locuinţă şi toate astea, dar o să-l las să se concentreze asupra mamei lui. E un băiat puternic… Însă o să-l ajut. Şi apoi, am nevoie de el. Nu mai am slujbă, nici cine ştie câţi bani la bancă, şi nu m-ar mira să mă caute poliţia… El o să fie singura persoană din lumea mea cu care voi putea vorbi despre toate astea.

Au mers de-a lungul străzilor tăcute, pe lângă un turn pătrăţos, cu o uşă deschisă spre întuneric, pe lângă o cafenea

micuţă cu mesele scoase pe trotuar, apoi au ieşit într-un bulevard lat, cu un şir de palmieri pe mijloc.

— Pe aici am venit, a zis Mary.

Prima fereastră pe care o văzuse Will pe drumul periferic liniştit dinspre Oxford se deschidea aici, iar pe partea către oraş era păzită de poliţişti – sau fusese, atunci când Mary îi îmbrobodise s-o lase să treacă. L-a văzut pe Will că ajunge în acel punct şi îşi mişcă ager mâinile prin aer; atunci, fereastra a dispărut.

— Asta o să-i surprindă când or să se uite data viitoare, a zâmbit ea.

Lyra îşi propusese să intre în Oxfordul lui Mary şi să-i arate ceva înainte de a se întoarce cu Serafina, deci era limpede că trebuia să aibă multă grijă unde taie; aşa că femeile au mers în urma lor pe străzile luminate de lună din Cittàgazze. La dreapta lor, un parc întins şi elegant ducea la o casă mare, cu un portic clasic, ce strălucea ca zahărul candel în lumina lunii.

— Când mi-ai spus ce formă are daimonul meu, a zis Mary, mi-ai promis că m-ai putea învăţa să-l văd… asta dacă am avea timp… Tare aş vrea să avem.

— Ei bine, am avut destul timp, şi n-am vorbit oare? Te-am învăţat câte ceva din ştiinţa vrăjitoarelor, lucruri care ar fi fost interzise de rânduielile vechi din lumea mea. Dar tu te întorci în lumea ta, iar rânduielile s-au schimbat. Şi eu am învăţat multe de la tine. Iată: când ai vorbit cu Umbrele pe calculatorul tău, a trebuit să fii într-o stare de spirit specială, nu?

— Da… aşa, ca Lyra cu aletiometrul ei. Vrei să zici să încerc asta?

— Nu numai asta, ci şi vederea normală, în acelaşi timp. Încearcă acum.

În lumea lui Mary exista un soi de tablou care arăta la prima vedere nişte puncte de culoare zvârlite la nimereală, dar atunci când te uitai la el într-un anume fel, părea să avanseze pe trei dimensiuni; şi în partea din faţă a hârtiei era un copac, sau un chip, sau altceva surprinzător de concret, care pur şi simplu nu se aflase acolo mai devreme.

Ceea ce Serafina îi spusese acum lui Mary să facă era asemănător. Trebuia să-şi păstreze felul normal de a privi, dar în acelaşi timp să alunece în visarea cu ochii deschişi, ca în transa în care putea vedea Umbrele. Acum trebuia să

reuşească ambele lucruri laolaltă, cel de toate zilele şi transa, aşa cum trebuie să priveşti în două direcţii totodată ca să vezi imaginile tridimensionale printre puncte.

Şi exact cum se întâmpla cu tablourile din puncte, dintr-odată a izbutit.

— Ah! a strigat ea, şi s-a agăţat de braţul Serafinei ca să-şi recapete echilibrul, pentru că pe gardul de fier din jurul parcului şedea o pasăre de un negru lucios, cu picioarele roşii şi ciocul galben încovoiat: o stăncuţă-de-munte, întocmai cum i-o descrisese Serafina.

Ea – el – era doar la vreo jumătate de metru, uitându-se la Mary cu gâtul un pic înclinat, de parcă s-ar fi amuzat de ceva.

Dar Mary a fost atât de surprinsă, încât concentrarea i s-a clătinat, iar pasărea a dispărut.

— Ai făcut-o o dată, iar de-acum va fi mai uşor, a conchis Serafina. Când o să fii în lumea ta, o să înveţi să vezi şi daimonii altora, în acelaşi fel. Însă ei n-or să-l vadă pe al tău sau pe al lui Will, decât dacă îi înveţi ce te-am învăţat eu.

— Da… O, e extraordinar! Da!

Mary a gândit: Lyra vorbeşte cu daimonul ei, nu? Oare şi ea o să-şi audă pasărea, aşa cum o vede? A mers mai departe, aşteptând cu încântare momentul când avea să se întâmple acest lucru.

În faţa lor, Will a tăiat o fereastră, şi împreună cu Lyra, le-a aşteptat pe cele două femei, ca să o poată închide apoi la loc.

— Ştii unde suntem? a întrebat Will.

Mary s-a uitat în jur. Strada pe care se aflau acum, în lumea ei, era liniştită şi mărginită de copaci, cu edificii victoriene mari, în grădini pline de arbuşti.

— Undeva prin partea de nord a Oxfordului, a răspuns Mary. Nu departe de apartamentul meu, de fapt, cu toate că nu ştiu exact ce stradă este.

— Vreau să merg la Grădina botanică, a zis Lyra.

— Sigur. Cred că sunt vreo cincisprezece minute de mers.

Mary a încercat din nou să apeleze la cele două tipuri de vedere. De data asta i s-a părut mai uşor, şi iată stăncuţa împreună cu ea, în lumea ei, cocoţată pe o creangă care ajungea până jos, spre trotuar. Curioasă ce-o să se întâmple, a întins mâna, şi daimonul a păşit fără şovăială. Mary a simţit uşoara apăsare, încleştarea gheruţelor pe deget, şi l-a aşezat cu

blândeţe pe umăr. El s-a instalat comod, ca şi cum ar fi stat acolo de-o viaţă.

Păi, chiar a stat, şi-a zis ea, după care a pornit mai departe.

Pe High Street nu era prea mare circulaţie, iar când au coborât treptele de vizavi de Colegiul Magdalen, către poarta Grădinii botanice, rămăseseră absolut singuri. Grilajul era împodobit, şi, în vreme ce Mary şi Serafina s-au aşezat pe băncile de piatră de la intrare, Will şi Lyra au escaladat gardul de fier, pătrunzând în grădină. Daimonii lor s-au prelins printre gratii şi s-au strecurat înainte.

— Pe aici, a zis Lyra, trăgându-l de mână pe Will.

L-a condus pe lângă un heleşteu cu o arteziană, pe sub un copac cu bolta foarte amplă, apoi a luat-o la stânga, printre rondurile de flori, către un pin uriaş, cu mai multe trunchiuri. Era şi un zid mare de piatră, cu o poartă, iar dincolo de ea, în partea cealaltă, copacii păreau mai tineri şi aranjamentul, mai puţin rigid. Lyra l-a condus până aproape de capătul grădinii, peste un pod mititel, până la o bancă de lemn plasată sub un copac cu ramuri bogate, ce coborau spre pământ.

— Da! a zis ea. Am sperat din toată inima, şi iat-o, exact cum era... Will, veneam de multe ori aici, în Oxfordul *meu,* şi şedeam pe banca asta ori de câte ori voiam să fiu singură, doar eu şi Pan. M-am gândit că dacă tu... poate o dată pe an... Dacă am putea veni aici în acelaşi timp, doar o oră sau cam aşa, atunci am putea pretinde că suntem iar aproape – pentru că am fi aproape, dacă tu şezi aici, iar eu şed tot aici, în lumea mea...

— Da, a promis el, o să mă întorc aici cât voi trăi. Oriunde aş fi în lume, o să mă întorc aici...

— De Sfântul Ioan, a zis ea. La amiază. Cât voi trăi. Cât voi trăi...

El şi-a dat seama că nu mai vede, dar a lăsat lacrimile fierbinţi să curgă şi a ţinut-o strâns în braţe pe Lyra.

— Şi dacă, mult mai târziu, şoptea ea cu voce tremurată, dacă întâlnim nişte oameni care ne plac, şi ne căsătorim, atunci trebuie să fim buni cu ei şi să nu-i comparăm tot timpul şi să ne dorim să ne fi căsătorit noi doi... Dar să continuăm să venim aici o dată pe an, măcar pentru o oră, să fim împreună...

Stăteau aşa, strâns îmbrăţişaţi. Minutele treceau. O pasăre de apă de pe pârâul din preajmă s-a mişcat şi a ţipat; o maşină a trecut peste Podul Magdalen.

În cele din urmă s-au desprins.

— Ei bine… a spus Lyra cu voce catifelată.

Totul la ea era în acel moment catifelat; şi mai târziu aceasta a fost una dintre amintirile lui preferate: graţia ei încordată, pe care semiobscuritatea o făcea tandră, ochii şi mâinile şi mai ales buzele ei nespus de catifelate. A sărutat-o iar şi iar, şi fiecare sărutare era mai aproape de cea din urmă dintre toate.

Îngreunaţi şi totodată catifelaţi de iubire, s-au întors la poartă. Mary şi Serafina îi aşteptau.

— Lyra… a zis Will.

Iar ea a murmurat:

— Will…

Apoi a tăiat o fereastră în Cittàgazze. Se aflau în mijlocul parcului din jurul casei celei mari, nu departe de marginea pădurii. Au trecut prin deschizătură pentru ultima oară şi au privit oraşul tăcut, acoperişurile cu ţigle sclipind în lumina lunii, turnul ce se înălţa deasupra lor, corabia luminată care aştepta pe marea liniştită.

Will s-a întors către Serafina şi a zis, mascându-şi tulburarea:

— Îţi mulţumesc, Serafina Pekkala, că ne-ai salvat la Belvedere, ca şi pentru toate celelalte. Te rog să fii bună cu Lyra cât va trăi. O iubesc mai mult decât a fost cineva iubit vreodată.

Ca răspuns, regina vrăjitoarelor l-a sărutat pe amândoi obrajii. Lyra îi şoptea ceva lui Mary, apoi s-au îmbrăţişat şi ele. Întâi a păşit Mary, apoi Will, prin ultima fereastră, înapoi în lumea lor, spre umbra copacilor din Grădina botanică.

Viaţa începe acum, şi-a zis Will cu toată tăria de care se simţea în stare, dar era ca şi cum s-ar fi străduit să ţină nemişcat în braţe un lup care se zbătea, încercând să-i zgârie faţa şi să-i sfâşie beregata; totuşi, s-a străduit, şi a socotit că nimeni nu poate vedea la ce eforturi teribile se supune.

A ştiut că şi Lyra face acelaşi lucru: încordarea din zâmbetul ei o arăta.

Totuşi, ea zâmbea.

Un ultim sărut, grăbit şi stângaci, izbindu-şi pometii la repezeală, şi o lacrimă din ochii ei care a ajuns pe faţa lui. Cei doi daimoni s-au sărutat de rămas-bun, şi Pantalaimon s-a prelins peste prag în braţele Lyrei. Şi apoi Will a început să

închidă fereastra, şi apoi a fost gata – calea era închisă, Lyra dispăruse.

— Acum, a zis el, încercând ca vorbele să-i sune neutru, dar tot trebuind să-şi întoarcă faţa de la Mary, ar fi bine să rup pumnalul.

A căutat prin aer, în felul obişnuit, până când a dat de un orificiu, şi a încercat să rememoreze ce se petrecuse cândva. Atunci, era pe cale să taie o ieşire din grotă, şi doamna Coulter i-a amintit brusc şi inexplicabil de mama sa, iar pumnalul s-a rupt pentru că, şi-a zis el, dăduse în sfârşit peste ceva ce nu putea să taie, iar aceasta era iubirea lui pentru cea care-i dăduse viaţă.

Aşa a încercat şi acum, chemând în minte o imagine a chipului mamei sale, cum o văzuse ultima dată, speriată şi derutată în holul micuţ al casei doamnei Cooper.

Dar n-a mers. Pumnalul a tăiat cu uşurinţă prin aer şi a deschis o lume în care era furtună: picături grele s-au repezit prin ea, făcându-l să tresară. A închis-o la iuţeală şi a rămas o clipă nedumerit.

Daimonul lui ştia ce e de făcut, şi a zis, simplu:

— Lyra.

Fireşte. A dat din cap şi, cu pumnalul în mâna dreaptă, şi-a apăsat cu stânga locul în care lacrima ei încă îi stătea aninată pe obraz.

De data aceasta, cu un scrâşnet sfâşietor, pumnalul s-a rupt, şi lama a căzut, făcută bucăţi, scânteind pe pietrele încă ude de ploaia din alt univers.

Will s-a aplecat şi le-a cules cu grijă, iar Kirjava, cu ochii ei de pisică, l-a ajutat să le găsească pe toate.

Mary tocmai îşi sălta rucsacul în spate.

— Ei bine, a zis Mary, ei bine, acum ascultă-mă, Will. N-am prea vorbit noi doi… Aşa că suntem aproape străini, de fapt. Dar Serafina Pekkala şi cu mine ne-am făcut o promisiune una alteia, iar eu tocmai i-am făgăduit Lyrei… Îţi promit şi ţie acum cam acelaşi lucru, adică, dacă îmi îngădui, aş vrea să-ţi fiu prietenă pentru tot restul zilelor noastre. Suntem amândoi singuri, şi socotesc că împreună ne putem descurca cu acel soi de… Ce vreau să spun e că nu există nimeni altcineva cu care să putem vorbi despre toate cele întâmplate, doar unul cu altul… Şi amândoi trebuie să ne obişnuim să trăim cu daimonii

noştri… Şi amândoi avem necazuri, iar dacă *asta* nu ne uneşte, apoi nu ştiu ce altceva ar putea.

— Ai necazuri? s-a mirat Will, uitându-se la ea. Ochii ei prietenoşi, inteligenţi, priveau drept într-ai lui.

— Păi, am distrus câteva bunuri prin laborator înainte de a pleca, şi am falsificat o carte de identitate, şi… Nu-i nimic ce nu putem rezolva. Iar necazul tău… îl putem rezolva şi pe el. Putem să o găsim pe mama ta şi să-i asigurăm tratamentul potrivit. Iar dacă ai nevoie să locuieşti undeva, ei bine, dacă nu te deranjează să stai cu mine, dacă aranjăm asta, atunci nu va trebui să intri în, cum îi zic ei, în grija statului. Adică, trebuie să ticluim o poveste şi să ne ţinem morţiş de ea, dar putem face asta, nu?

Mary era o adevărată prietenă. Avea o prietenă. Nu-i trecuse aşa ceva prin minte.

— Sigur! a zis Will.

— Păi, hai s-o facem. Apartamentul meu e la vreun kilometru de aici, şi ştii ce mi-aş dori cel mai mult pe lume acum? Mi-aş dori o cană cu ceai. Hai să mergem şi să punem ceainicul pe foc.

La trei săptămâni după clipa în care Lyra privise mâna lui Will închizând pentru totdeauna lumea lui, ea şedea din nou la cină, în Colegiul Jordan, unde pentru prima oară căzuse pradă farmecului doamnei Coulter.

De data asta erau mai puţini: doar ea şi Stăpânul şi Onorabila Hannah Relf, decana Colegiului Sfânta Sofia, unul dintre colegiile de fete. Onorabila Hannah fusese şi la prima cină, şi chiar dacă Lyra era surprinsă să o vadă acum, a salutat-o politicos şi a descoperit că memoria i-a jucat o festă: această Onorabilă Hannah era mult mai inteligentă, mai interesantă şi mai amabilă decât persoana obscură şi şleampătă pe care şi-o amintea.

Se întâmplaseră tot soiul de lucruri câtă vreme Lyra lipsise – în Colegiul Jordan, în Anglia, în întreaga lume. Părea că mai întâi puterea Bisericii crescuse imens, că fuseseră date multe legi aspre, dar acea putere pierise la fel de iute cum se dezvoltase: revoltele din Magisterium îi răsturnaseră pe fanatici şi aduseseră la putere grupări mai liberale. Comisia Generală de Oblaţii fusese dizolvată; Curtea Consistorială de

Disciplină era dezorientată şi lipsită de un conducător.

Iar colegiile din Oxford, după un interludiu scurt şi turbulent, se aşezau din nou în tihna erudiţiei şi a ritualurilor. Unele lucruri dispăruseră: preţioasa colecţie de argintărie a Stăpânului fusese furată; unii dintre servitorii colegiului o luaseră din loc. Însă valetul Stăpânului, Cousins, era tot acolo, iar Lyra se pregătise să-i înfrunte cu sfidare ostilitatea, pentru că erau duşmani de când se ştia ea. A fost de-a dreptul năucită când el a întâmpinat-o aşa de călduros şi i-a strâns mâna cu ambele; să fi fost duioşie în vocea lui? Ei bine, chiar că multe s-au schimbat!

În timpul mesei, Stăpânul şi Onorabila Hannah au vorbit despre cele petrecute în lipsa Lyrei, iar ea a ascultat cu tulburare, cu tristeţe sau cu uimire. Când s-au retras în salonul lui ca să bea cafeaua, Stăpânul a spus:

— Ei, Lyra, n-am prea auzit despre tine. Dar ştiu că ai văzut multe lucruri. Ne poţi povesti câte ceva din ce ai trăit?

— Da, a zis ea. Însă nu toate deodată. Nu înţeleg o parte din ele, iar unele încă mă fac să mă cutremur şi să plâng; dar o să vă relatez cât de mult pot, vi-o făgăduiesc. Doar că şi dumneavoastră trebuie să-mi promiteţi ceva.

Stăpânul s-a uitat la doamna căruntă, cu daimonul-maimuţică aşezat în poală, şi între ei a pâlpâit un dram de amuzament.

— Ce anume? a întrebat Onorabila Hannah.

— Trebuie să-mi promiteţi că mă veţi crede, a zis Lyra, serioasă. Ştiu că n-am spus întotdeauna adevărul, dar în unele locuri am putut supravieţui numai spunând minciuni şi născocind poveşti. Ştiu că aşa am fost, şi ştiu că dumneavoastră ştiţi asta, dar povestea mea adevărată e prea importantă pentru mine şi nu vreau s-o spun dacă aveţi de gând s-o credeţi doar pe jumătate. Aşa că eu făgăduiesc să spun adevărul, dacă îmi făgăduiţi să-l credeţi.

— Ei bine, sunt de acord, a zis Onorabila Hannah.

Iar Stăpânul a aprobat-o:

— Şi eu la fel.

— Dar ştiţi ce îmi doresc, a continuat Lyra, aproape-aproape mai mult decât orice altceva? Îmi doresc să nu-mi fi pierdut puterea de a citi aletiometrul. O, a fost aşa de ciudat, Stăpâne, mai întâi mi-a venit brusc, apoi pur şi simplu m-a părăsit! Într-o

zi puteam face asta aşa de bine – puteam să mă mişc în sus şi-n jos prin înţelesurile simbolurilor, să păşesc de la unul la altul şi să fac toate legăturile –, eram ca…

A zâmbit şi a reluat:

— Eram ca o maimuţă prin copaci, aşa de iute. Apoi, dintr-odată, nimic. Nici unul dintre ele nu mai avea sens; nu puteam să-mi amintesc nimic, în afară de înţelesurile elementare, cum ar fi că ancora înseamnă speranţă, iar ţeasta înseamnă moarte. Toate acele mii de simboluri… Toate au pierit.

— N-au pierit realmente, Lyra, a zis Onorabila Hannah. Cărţile sunt la locul lor, în Biblioteca Bodleiană. Erudiţia necesară studierii lor este încă vie şi înfloritoare.

Onorabila Hannah era aşezată în faţa Stăpânului, pe unul din cele două fotolii de lângă şemineu, iar Lyra, pe canapeaua dintre ele. Lampa de lângă fotoliul Stăpânului era singura care dădea lumină, dar revela clar expresia celor doi bătrâni. Şi Lyra s-a trezit că cercetează chipul Onorabilei Hannah. Blând, şi-a zis fata, şi ager, şi înţelept; dar nu mai putea citi ce însemna asta, aşa cum nu mai putea citi aletiometrul.

— Ei bine, a intervenit Stăpânul. Trebuie să ne gândim la viitorul tău, Lyra.

Vorbele lui au făcut-o să se cutremure. S-a stăpânit şi şi-a îndreptat spatele.

— În toată vremea cât am fost plecată, a început Lyra, nu m-am gândit niciodată la asta. Nu mă gândeam decât la clipa pe care o trăiam, la prezent. Au fost multe dăţi când îmi ziceam că n-am nici un fel de viitor. Iar acum… E ciudat să descopăr dintr-odată că am o întreagă viaţă de trăit, dar nu… nu şi vreo idee despre ce să fac cu ea… Este la fel cu aletiometrul: îl am, însă n-am habar cum să-l citesc. Cred că va trebui să muncesc, dar nu ştiu ce anume. Părinţii mei sunt, probabil, bogaţi, dar bag mâna-n foc că nu s-au gândit niciodată să pună deoparte ceva bani pentru mine, şi oricum, eu zic că până acum trebuie să-şi fi terminat banii, într-un fel sau altul, aşa că, şi dacă aş fi îndreptăţită să-i capăt, n-o mai fi rămas nimic. Nu ştiu, Stăpâne. M-am întors la Jordan pentru că asta era casa mea şi n-aveam unde altundeva să mă duc. Gândesc că regele Iorek Byrnison m-ar lăsa să trăiesc la Svalbard, şi gândesc că Serafina Pekkala m-ar lăsa să trăiesc cu clanul ei de vrăjitoare; dar nu-s urs şi nu-s vrăjitoare, aşa că nu m-aş potrivi acolo,

chiar dacă îi iubesc pe amândoi. Poate că m-ar primi gitanii… Dar zău că nu ştiu ce să fac de-acum încolo. Mă simt rătăcită, zău aşa.

Ei au privit-o. Ochii îi străluceau mai intens decât de obicei şi îşi ţinea bărbia ridicată, cu o expresie pe care o împrumutase de la Will fără să-şi dea seama. Arăta sfidătoare şi, în acelaşi timp, dezorientată – şi-a zis Onorabila Hannah, şi a admirat-o pentru asta. Iar Stăpânul a văzut altceva, a văzut că dispăruse graţia inconştientă a copilului, că ea se simte stingherită în trupul care i se împlinea. Dar, cum o iubea mult pe fată, s-a simţit pe jumătate mândru şi pe jumătate uimit de adultul frumos care avea să devină Lyra, cât de curând.

Stăpânul a zis:

— N-ai să fii niciodată rătăcită, câtă vreme colegiul acesta mai e în picioare, Lyra. Va fi casa ta atâta vreme cât vei avea nevoie. Cât despre bani, tatăl tău a creat un fond care acoperă toate cheltuielile şi m-a numit executor. Aşa că nu trebuie să-ţi faci griji în privinţa asta.

De fapt, Lordul Asriel nu făcuse nimic de soiul acesta, dar Colegiul Jordan era bogat, iar Stăpânul avea banii lui, chiar şi după tulburările din ultima vreme.

— Mă gândeam la învăţătură, a continuat el. Eşti încă foarte tânără şi educaţia ta de până acum a depins de… În fine, ca să spun drept, de aceia dintre învăţaţii noştri pe care îi intimidai mai puţin – a zis, dar zâmbea. A fost cam la nimereală. Acum, e posibil ca la momentul potrivit talentele tale să te ducă într-o direcţie pe care n-o putem prevedea. Însă dacă ar fi să faci din aletiometru obiectul muncii tale de-o viaţă, şi te apuci să înveţi sârguincios ceea ce cândva puteai face doar prin intuiţie…

— Da, a zis Lyra cu hotărâre.

— … atunci cel mai bun lucru pe care l-ai putea face ar fi să te încredinţezi bunei mele prietene, Onorabila Hannah. Erudiţia sa în acest domeniu e fără pereche.

— Dă-mi voie să-ţi fac o propunere, a intervenit doamna, şi nu trebuie să-mi răspunzi pe loc. Gândeşte-te la ea o vreme. Ce-i drept, colegiul meu nu e la fel de vechi ca Jordan şi, în orice caz, eşti încă prea tânără ca să fii studentă, dar acum câţiva ani am cumpărat o casă mare în partea de nord a Oxfordului şi am hotărât să facem un pension. Mi-ar plăcea să vii să o cunoşti pe directoare şi să te gândeşti dacă n-ai vrea să devii una dintre

elevele noastre. Vezi tu, un lucru de care o să ai nevoie curând, Lyra, e prietenia altor fete de vârsta ta. Sunt lucruri pe care le învăţăm una de la alta când suntem adolescente, şi nu cred că Jordan ţi le poate oferi chiar pe toate. Directoarea e o femeie tânără şi energică, inteligentă, cu imaginaţie bogată, amabilă. Suntem norocoşi că o avem. Poţi vorbi cu ea, iar dacă îţi surâde ideea, vino, şi Sfânta Sofia să-ţi fie şcoala, aşa cum Jordan îţi e casa. Şi dacă vrei să începi să studiezi metodic aletiometrul, tu şi cu mine putem să ne întâlnim pentru lecţii particulare. Dar este timp, draga mea, avem destul timp. Nu-mi răspunde acum. Fă-o când eşti pregătită.

— Mulţumesc, a zis Lyra, mulţumesc mult, Onorabilă Hannah, aşa o să fac.

Stăpânul îi dăduse Lyrei o cheie de la poarta grădinii, aşa că putea să vină şi să plece oricând poftea. Mai târziu, în seara aceea, pe când portarul îşi încuia căsuţa, ea şi Pantalaimon s-au furişat afară şi au pornit pe străzile întunecate, ascultând cum toate clopotele din Oxford băteau miezul nopţii.

După ce au ajuns în Grădina botanică, Pan a luat-o la fugă prin iarbă, hăituind un şoarece pe lângă zid, apoi l-a lăsat în plata Domnului şi s-a căţărat într-un pin uriaş din apropiere. Era minunat să-l vadă sărind de pe o creangă pe alta, aşa de departe de ea, dar trebuia să aibă grijă să nu facă asta când îi vedea cineva; puterea lor vrăjitorească dobândită cu suferinţă trebuia să rămână o taină. Odinioară ar fi fost încântată să se dea mare în faţa tuturor ştrengarilor care îi erau prieteni, să vadă cum le ies ochii din cap de spaimă, dar Will o învăţase preţul tăcerii şi al discreţiei.

S-a aşezat pe bancă şi l-a aşteptat pe Pan să se apropie. Lui îi plăcea să o surprindă, dar de obicei izbutea să-l vadă înainte să ajungă la ea, şi iată silueta lui, ca o umbră, prelingându-se pe lângă mal. Lyra s-a uitat în altă parte şi s-a făcut că nu l-a văzut, apoi l-a prins brusc, exact când a sărit pe bancă.

— Aproape că am izbutit, a zis el.

— Tre’ să devii mai iscusit. Te-am auzit venind încă de la poartă.

Pan s-a aşezat pe spătarul băncii, cu labele din faţă sprijinite pe umărul ei.

— Ce o să-i spunem doamnei? a întrebat el.

— O să-i spunem că da. Oricum, e vorba deocamdată să o întâlnim pe directoare. Nu să mergem la şcoală.

— Dar o să mergem, nu?

— Da, a zis ea, probabil că da.

Lyra se întreba deja despre celelalte eleve. Ar putea fi mai deştepte decât ea, sau mai rafinate, şi cu siguranţă că ştiau mult mai multe despre toate lucrurile care sunt importante pentru fetele de vârsta lor. Iar ea n-o să le poată spune nici a suta parte din lucrurile pe care le ştia. Or să creadă că e proastă, o biată ignorantă.

— Crezi că Onorabila Hannah chiar poate să desluşească aletiometrul? a zis Pantalaimon.

— Cu cărţile, îs sigură că poate. Mă-ntreb câte cărţi or fi. Bag mâna-n foc că le putem învăţa pe toate, şi-apoi să ne descurcăm fără ele. Închipuie-ţi că am căra cu noi peste tot un vraf de cărţi… Pan?

— Ce-i?

— O să-mi povesteşti vreodată ce aţi făcut, tu şi daimonul lui Will, cât am fost despărţiţi?

— Cândva, a răspuns Pan. Şi el o să-i spună lui Will, tot cândva. O să ştim când va veni vremea, dar n-o să vă spunem nici unuia dintre voi până atunci.

— Foarte bine, a zis ea, paşnică.

Ea îi povestise totul lui Pantalaimon, dar era cinstit ca el să păstreze nişte secrete, dat fiind felul în care îl părăsise.

Şi era alinător gândul că ea şi Will aveau încă un lucru în comun. Se întreba dacă va veni vreun ceas din viaţa ei în care să nu se gândească la el; să nu-i vorbească în gând, să nu retrăiască fiecare clipă petrecută împreună, să nu tânjească după vocea lui şi mâinile lui şi iubirea lui. Nici n-ar fi visat vreodată cum e să iubeşti aşa de mult pe cineva. Dintre toate lucrurile care o uimiseră în aventurile sale, asta o uimea cel mai tare. Se gândea că duioşia pe care o lăsase în inima ei era ca o cicatrice care n-avea să se şteargă niciodată, dar avea să-i fie dragă veşnic.

Pan s-a prelins pe bancă şi s-a încovrigat în poala ei. Se simţeau în siguranţă în întuneric, ea şi daimonul ei, şi toate tainele lor. Undeva, în acest oraş adormit, erau cărţile care aveau să-i spună cum să citească din nou aletiometrul, şi femeia blândă şi savantă care avea să o înveţe, şi fetele de la

şcoală, care ştiau mult mai multe lucruri decât ea.

Şi-a zis: ele habar n-au încă, da’ or să fie prietenele mele.

Pantalaimon a murmurat:

— Lucrul acela pe care l-a spus Will…

— Când?

— Pe plajă, chiar înainte să încerci aletiometrul. Că nu există nici un altundeva. E ceea ce ţi-a zis şi tatăl lui. Dar mai era ceva.

— Îmi amintesc. Voia să spună că Împărăţia e terminată, Împărăţia cerurilor, gata cu ea. Nu trebuie să trăim ca şi când ar conta mai mult decât viaţa asta în lumea asta, căci acolo unde suntem e întotdeauna locul cel mai important.

— Zicea că trebuie să construim ceva…

— De aceea aveam nevoie de viaţa noastră întreagă, Pan. Am fi mers *într-adevăr* cu Will şi cu Kirjava, nu-i aşa?

— Da, fireşte! Şi ei ar fi venit cu noi. Însă…

— Însă atunci n-am fi putut să construim. Nimeni n-ar putea, dacă se pune pe el însuşi pe primul loc. Trebuie să fim toate lucrurile alea importante, cum ar fi optimişti şi buni şi iscoditori şi viteji şi răbdători, şi trebuie să învăţăm şi să cugetăm, şi să muncim cu sârguinţă, cu toţii, în toate lumile noastre diferite, iar apoi să construim…

Mâinile i se odihneau pe blana lui lucioasă. Undeva, în grădină, cânta o privighetoare, şi o adiere îi atingea părul şi făcea să foşnească frunzele de deasupra. Toate clopotele din oraş băteau o singură dată, unul cu glas înalt, altul cu glas grav, unele aproape, altele mai departe, unul spart şi morocănos, altul profund şi sonor, dar fiind cu toatele de acord, pe glasuri diferite, în privinţa orei, chiar dacă unele dintre ele au ajuns la ea ceva mai târziu. Şi în acel alt Oxford în care ea şi Will se sărutaseră de despărţire sunau clopotele, şi cânta o privighetoare, şi o adiere făcea să foşnească frunzele din Grădina botanică.

— Şi apoi, ce? a mormăit daimonul, somnoros. O să construim – ce?

— Republica raiului, a spus Lyra.

Mulţumiri

Materiile întunecate n-ar fi putut veni pe lume fără ajutorul şi încurajarea prietenilor, familiei, cărţilor, dar şi ale unor străini.

Le datorez următorilor oameni multe mulţumiri: lui Liz Cross, pentru editarea meticuloasă şi neobosită a lucrării, în fiecare stadiu al ei, şi pentru o anumită idee strălucită legată de imaginile din *Pumnalul diafan –,* lui Anne Wallace-Hadrill, pentru că m-a lăsat să-i vizitez barca cea îngustă; lui Richard Osgood, de la Institutul Arheologic al Universităţii Oxford, fiindcă mi-a explicat cum se organizează expediţiile arheologice; lui Michael Malleson, de la Trent Studio Forge, din Dorset, deoarece mi-a arătat cum se forjează fierul; şi lui Mike Froggatt şi Tanaqui Weaver, pentru că mi-au adus hârtie din soiul potrivit (cu două găuri în ea), când stocul meu era pe terminate. De asemenea, trebuie să laud cafeneaua Muzeului de Artă Modernă din Oxford: ori de câte ori mă împotmoleam în povestire, o cană de cafea de-a lor şi lucrul timp de oră, sau cam aşa ceva, în acea încăpere prietenoasă mă scoteau la liman, aparent fără nici un efort din partea mea. Metoda n-a dat greş niciodată.

Am preluat idei din toate cărţile pe care le-am citit. Principiul meu de documentare pentru un roman este: „Citeşte ca un fluture, scrie ca o albină”, iar dacă această poveste are vreun strop de miere, faptul se datorează în întregime calităţii nectarului pe care l-am aflat în lucrările unor scriitori mai buni. Sunt trei pe care se cuvine să le laud mai mult decât pe toate celelalte. Una este eseul *Despre teatrul de marionete* de Heinrich von Kleist, pe care l-am citit mai întâi în traducerea lui Idris Parry în *Times Literary Supplement,* în 1978. A doua este *Paradisul pierdut* al lui John Milton. Iar a treia, scrierile lui William Blake.

În cele din urmă, persoanele cărora le sunt cel mai recunoscător. Lui David Fickling, cu încrederea şi încurajarea sa inepuizabilă, precum şi cu instinctul lui sigur şi viu în privinţa felului în care poveştile pot fi făcute să curgă mai bine, îi datorez mult din succesul pe care l-a avut această carte; lui Caradoc King îi datorez mai mult de o jumătate de viaţă de prietenie şi sprijin neclintite; lui Enid Jones, profesoara care mi-a făcut cunoscut, acum atât de multă vreme, *Paradisul*

pierdut, îi datorez cel mai bun lucru pe care îl poate da educaţia, ideea că responsabilitatea şi încântarea pot să coexiste; soţiei mele, Jude, şi fiilor mei, Jamie şi Tom, le datorez tot restul de sub soare.

Philip Pullman

Neînfricatul Will este deținătorul pumnalului. Acum, însoțit de îngeri, are misiunea de a-i preda această armă fermecată, atât de puternică, Lordului Asriel – împlinind astfel ultima dorință a tatălui său. Dar cum poate pleca în căutarea Lordului tocmai când Lyra, buna lui prietenă, a dispărut? Numai cu ajutorul ei ar putea să facă față nenumăratelor conspirații și pericole care îl pândesc. Cele două mari forțe ale creaturilor din câteva lumi sunt gata de război – și trebuie ca Will s-o găsească pe fată, pentru ca împreună să pornească spre câmpul bătăliei decisive. Fascinanta călătorie a adolescenților îi va purta prin lumi ciudate, chiar și pe tărâmul morților…

„Acest ultim roman al trilogiei atinge punctul culminant al intrigii… O combinație de aventură, romantism, filozofie, mit și religie, îmbogățită cu elemente de fizică cuantică, dă naștere unei narațiuni pline de suspans."

Julia Eccleshare, *The Guardian*

„Philip Pullman e în stare să-ți lumineze cea mai plumburie zi sau stare de spirit cu incandescența imaginației sale."

Nicholas Tucker, *The Independent*

Din trilogia *Materiile întunecate* au apărut volumele *Luminile Nordului* și *Pumnalul diafan*.

ISBN 978-973-50-1904-4
ISBN 978-973-50-4264-6

